

VLOŽKA

LPO 31

102

Žadatel: [redacted],
narozen [redacted]
trvalým pobytem [redacted]

MAGISTRÁT MĚSTA OSTRAVA odbor legislativní a právní	Č. dopor.
Došlo: 30 -04- 2014	Zpracov.
Č. j.: SMO/165478/14	Ukl. znak: 83/18/5
Přílohy:	

Povinný subjekt: Město Ostrava,
IČ: 00845451,
se sídlem Prokešovo náměstí 8, 729 30 Ostrava

ŽÁDOST O POSKYTNUTÍ INFORMACE PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

Podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, Vás žádám o zpřístupnění následujících informací:

Žádám o zaslání žaloby Města Ostravy, o které bylo rozhodnuto rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2013, č. j. 3 A 54/2010 – 233 a dále kasační stížnosti Města Ostravy, kterou byl uvedený rozsudek napaden. (Žaloba se týká ochrany ovzduší)

Zároveň žádám také o zaslání replik a dalších procesních vyjádření ze strany Města Ostravy, a to jak v řízení o žalobě Města Ostravy, tak v řízení o kasační stížnosti.

Prosím Vás o poskytnutí výše uvedených informací prostřednictvím mé osobní datové schránky.

Za poskytnutí informace děkuji.

S pozdravem

[redacted]

V Brně dne 30. 04. 2014

Statutární město Ostrava
magistrát

Vaše značka:

Ze dne:

Č. j.: SMO/165478/14/LPO/Car

Sp. zn.:

Vyřizuje: Mgr. Vladimíra Carbolová
Telefon: +420 599 44 22 54
Fax: +420 599 44 20 10
E-mail: vcarbolova@ostrava.cz

Datum: 6.5.2014

Statutární město Ostrava (povinný subjekt) obdrželo dne 30.4.2014, č.j. SMO/165478/14/LPO/Car žádost [redacted] bytem [redacted] o poskytnutí informací (dále jen „žádost“) dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“).

Povinný subjekt na základě žádosti poskytuje žadateli následující informace:

- Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem podle části třetí zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (včetně příloh)
- Vyjádření Vlády ČR a Ministerstva životního prostředí ČR k žalobě
- Vyjádření Ministerstva dopravy ČR k žalobě
- Vyjádření žalobce ke kasační stížnosti (12/2011)
- Žádost žalobce o prodloužení lhůty (2/2013)
- Sdělení žalobce (2/2013)
- Vyjádření žalobce (2/2013)
- Kasační stížnost (3/2013)
- Vyjádření Ministerstva životního prostředí ČR ke kasační stížnosti
- Doplnění důkazních návrhů žalobce, změna petitu žaloby (10/2013)
- Kasační stížnost (1/2014)

S pozdravem

Mgr. Renata Kolková
vedoucí odboru legislativního a právního

Brož
Sokol
Novák

Advokátní kancelář
Attorneys
Rechtsanwälte

ADVOKÁTI:
JUDr. Jan Brož
JUDr. Tomáš Sokol
JUDr. Jiří Novák

ADVOKÁTI - asociační:
Mgr. Ing. Lukáš Blahuš
JUDr. Václav Blovský
JUDr. Václav Chum
Mgr. Iveta Jančová
Mgr. Jakub Kolář
Mgr. Petr Košek
JUDr. Katarzyna Krzysztyniak, Ph.D.
Mgr. Lenka Kubičková
JUDr. Michaela Lang

Mgr. Vít Lukáš
JUDr. Michal Marini
JUDr. Iva Němcová
JUDr. Jiří Novák ml.
JUDr. Filip Opatřil
Mgr. Viktor Rytíkov
JUDr. Pavel Utěšený
Mgr. Jiří Vágner
Mgr. Kateřina Zagorová

KONCIPIENTI:
Mgr. Aneta Kužilková
JUDr. Jan Mikš
Mgr. Branislav Mikuš
Mgr. Martin Novák
Mgr. Jan Pösl
Mgr. Ondřej Švára
Mgr. Sára Zavoralová

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o., se sídlem Praha 2, Sokolská 60, 120 00, IČ: 24196509, DIČ: CZ 24196509
Společnost zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, v oddílu C, vložka č. 187692

V Praze dne: 14.10.2013
Č. spisu: 192119/U/So

Městský soud v Praze
Hybernská 18
111 21 Praha 1

ke sp. zn. 3A 54/2010

Urgentní – v pátek 18.10.2013 v 9h. jednání

- žalobce: **Statutární město Ostrava**
IČ: 00845451
se sídlem Ostrava, Prokešovo nám. 8, PSČ 729 30
- zastoupen **JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem**
AK Brož & Sokol & Novák s.r.o.
se sídlem Sokolská 60, Praha 2
- žalovaný: **Česká republika -**
- a) **Vláda České republiky**
se sídlem Praha 1, nábřeží Edvarda Beneše 128/4, 118 01
IČ: 00006599
- b) **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Praha 10, Vršovická 1442/65, 100 10
IČ: 00164801
- c) **Ministerstvo dopravy**
se sídlem Praha 1, nábřeží L. Svobody 12/1222, 110 15
IČ: 66003008

žaloba na ochranu před nezákonným zásahem

**doplnění důkazních návrhů žalobce
změna petitu žaloby**

Čtvermo (současně doručeno osobně na žalované)
Faxem/Osobně

ij INTERNATIONAL
JURISTS

celosvětová asociace advokátních kanceláří www.akbsn.eu

Sídlo Praha, tel. 224 941 946, fax 224 941 940, email: advokati@akbsn.eu
Pobočka Přerov, nám. TGM 11, tel. 581 738 183, fax 581 705 849, email: akprerov@akbsn.eu
Sídlo SR: Bratislava, Špitálska 10, P.O. Box 22, 814 99

Aalborg • Atény • Barcelona • Budapešť • Buenos Aires • Drážďany • Düsseldorf • Gent • Haag • Izmir • Lisabon • Madrid • Mexico • Milano
New York • Norimberk • Newcastle upon Tyne • Oslo • Paris • **Praha** • Santiago • Sofia • Tel Aviv • Varšava • Zürich

1) Ve věci uvedené v rubrice tohoto podání žalobce prostřednictvím svého právního zástupce předkládá následující návrhy na provedení dokazování:

- a) *výtah z protokolu č. 54018/2010 – ovzduší vnější – hodnocení kvality ovzduší v roce 2010 na stanici Ostrava-Mariánské Hory,*
- b) *výtah z protokolu č. 60554/2011 – ovzduší vnější – hodnocení kvality ovzduší v roce 2011 na stanici Ostrava-Mariánské Hory,*
- c) *výtah z protokolu č. 79098/2012 – ovzduší vnější – hodnocení kvality ovzduší v roce 2012 na stanici Ostrava-Mariánské Hory,*
- d) *výtah z protokolu č. 54019/2010 – ovzduší vnější – hodnocení kvality ovzduší v roce 2010 na stanici Ostrava-Bartovice,*
- e) *výtah z protokolu č. 61008/2011 – ovzduší vnější – hodnocení kvality ovzduší v roce 2011 na stanici Ostrava-Radvanice (dtto Bartovice – stejné místo pouze jiný název),*
- f) *výtah z protokolu č. 79085/2012 – ovzduší vnější – hodnocení kvality ovzduší v roce 2012 na stanici Ostrava-Radvanice (dtto Bartovice – stejné místo pouze jiný název).*

Jedná se o vybrané výsledky měření ze dvou stacionárních stanic, které provozuje Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě město (Ostrava-Mariánské Hory a Ostrava-Radvanice - dtto Bartovice – stejné místo pouze jiný název). Předchozí protokoly z měření v letech 2008-2009 byly přiloženy již k žalobě. Ve výtazích z výše citovaných protokolů jsou uvedeny znečišťující látky, které překračují stanovené limitní hodnoty. U stanice Ostrava-Mariánské Hory se jedná o PM_{10} a benzo(a)pyren. U stanice Ostrava-Bartovice, respektive Radvanice, se jedná o PM_{10} , $PM_{2,5}$, benzo(a)pyren a benzo(a)antracen. Z obsahu uvedených listin je i zřejmé, že u uvedených látek dochází k několikanásobnému překročení stanovených limitů (včetně maximálního počtu jejich denních a ročních překročení), předvídaných v nařízení vlády č. 597/2006 Sb. a zákoně č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (a tedy i v dále uvedené směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21.5.2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistší ovzduší pro Evropu).

- g) *studie „Analýza koncentrace benzenu v lokalitě Ostrava-Přívoz.“ Zpracoval: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Partyzánské náměstí 7, Ostrava, červenec 2013*

Tento materiál dokládá, že ve zde uvedené lokalitě nacházejících se v územní působnosti žalobce (Ostrava-Přívoz a okolí) dochází soustavně a nikoli jen po některé části roku k výskytu vysokých (v ročním průměru nadlimitních) hodnot benzenu. Naměřené koncentrace benzenu jsou jednoznačně nadlimitní, díky čemuž je ohrožováno zdraví obyvatel v uvedené lokalitě.

h) *výtah z ročenky Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2012. Český hydrometeorologický ústav - Úsek ochrany čistoty ovzduší.*

Ročenka je přístupná na webových stránkách Českého hydrometeorologického ústavu:

<http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/groc/gr12cz/obsah.html>

Ročenka pro rok 2012 je zpracována podle platné a účinné legislativy (zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, a vyhláška č. 330/2012 Sb.), která odpovídá komunitárním směrnicím. Hodnocení se provádí s ohledem na ochranu lidského zdraví a dále s ohledem na ochranu ekosystémů a vegetace. Z uvedené ročenky žalobce pro lepší orientaci vybral z kapitoly II.4.1 Aglomerace podkapitoly „II.4.1.3 Moravskoslezský kraj“, včetně podkapitoly „4.1.6. Trendy ročních imisních charakteristik SO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, NO₂, CO a benzo(a)pyrenu za období 1996–2012.“ Dále pak z kapitoly II.4.2 Česká republika podkapitoly „II.4.2.1.5 Benzen“ a podkapitoly „4.2.1.8 Benzo(a)pyren.“

V uvedených částech ročenky se uvádí, že aglomerace Ostrava/Karviná/Frydek-Místek patří k oblastem s nejvíce znečištěným ovzduším v rámci Evropy, je zde kumulován velký počet jak průmyslových zdrojů, tak zdrojů komunálních a rovněž velmi hustá silniční síť. Emise oblasti patří spolu se sousedícím polským regionem Slezského vojvodství k nejvyšším v Evropě.

V roce 2012 přesáhl počet dnů s překročením denního imisního limitu pro suspendované částice PM₁₀ na všech lokalitách aglomerace legislativou tolerovaných 35 dnů. Pohyboval se od 40 dnů v Čeladné do 116 dnů v Ostravě-Radvanicích. Na této průmyslové lokalitě a v blízkosti hranice s Polskem na Karvinsku (Věřňovice, Petrovice u Karviné, Bohumín) tak docházelo k překročení denního imisního limitu 50 µg.m⁻³ v průměru téměř každý třetí den v roce, přičemž k překračování docházelo převážně v chladných obdobích roku. Průměrná roční koncentrace suspendovaných částic PM₁₀ byla na všech městských automatických stanicích Ostravy a Karvinska v roce 2012 nadlimitní, obdobná jako v předchozím roce.

Roční průměrné koncentrace suspendovaných částic PM_{2.5} přesahují roční imisní limit 25 µg.m⁻³ každoročně v celé aglomeraci na všech měřicích lokalitách s výjimkou venkovské lokality Čeladná. V roce 2012 byla jejich úroveň srovnatelná s předchozím rokem, a tedy mírně vyšší než v imisně nejpříznivějších letech 2007 a 2008.

Na všech lokalitách aglomerace s měřením benzo(a)pyrenu v PM₁₀ dochází dlouhodobě k několikanásobnému překračování limitní hodnoty 1 ng.m⁻³, v roce

2012 trojnásobně (Ostrava-Poruba) až desetinásobně (Ostrava-Radvanice). Měřené koncentrace zůstávají zhruba na stejné úrovni jako v minulých letech.

V roce 2012 byly koncentrace benzenu měřeny celkem na 23 lokalitách s platným ročním průměrem. Imisní limit je definován jako roční průměrná koncentrace $5 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Hodnota imisního limitu byla, podobně jako v předchozích letech, překročena na lokalitě Ostrava-Přívoz ($5,6 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Vyšší koncentrace souvisejí v této oblasti s průmyslovou činností (především s výrobou koksu).

V roce 2012 překročily roční průměrné koncentrace benzo(a)pyrenu imisní limit na 20 z celkového počtu 29 stanic s dostatečným počtem měření pro hodnocení. Nejvyšší roční průměrná koncentrace v roce 2012 byla, podobně jako v předešlých letech, naměřena na průmyslové lokalitě Ostrava-Radvanice ZÚ ($10,8 \text{ ng}\cdot\text{m}^{-3}$), kde byla hodnota imisního limitu překročena téměř jedenáctinásobně. Vysokých nadlimitních koncentrací je však dosahováno i na lokalitách dopravních, ale i na pozadových městských a předměstských.

ch) Závěr a shrnutí z odborné publikace „Vliv meteorologických podmínek na kvalitu ovzduší v přeshraniční oblasti Slezska a Moravy“, která byla vypracována v rámci projektu „Informační systém kvality ovzduší v Oblasti Polsko-Českého pohraničí ve Slezském a Moravskoslezském regionu“, jež byl financován z Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika-Polská republika 2007-2013 (číslo projektu: CZ.3.22/1.2.00/09.01610) a spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Publikaci vydal Český hydrometeorologický ústav, Ostrava 2013, ISBN 978-80-87577-15-8.

I tento materiál dokládá, že na území žalobce dochází (zde v období ledna 2001 do března 2011) k několikanásobnému překračování hodnot benzo(a)pyrenu, že průměrná koncentrace PM_{10} překročila roční imisní limit na většině stanic a ještě masivněji byl překračován denní imisní limit. Dále se zde uvádí, že dnů s překročením denní mezní hodnoty PM_{10} bylo v regionu Moravskoslezského kraje od 41 do 194, zatímco legislativa akceptuje 35 dnů. Průměrné roční koncentrace suspendovanými částicemi $\text{PM}_{2.5}$ překračují výrazně v celé oblasti roční imisní limit pro ochranu zdraví lidí $25 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. K překročení imisního limitu oxidu dusičitého pro ochranu zdraví došlo na dopravní stanici Ostrava-Českobratrská a lze předpokládat, že k překročení imisních limitů dochází i na dalších dopravně exponovaných místech, ve kterých není znečištění ovzduší sledováno. Průměrné roční koncentrace benzenu v Ostravě-Přívozu dosahovaly 115-134% ročního imisního limitu.

2) Dále pak žalobce obsahem tohoto písemného podání reaguje na skutečnost, že komunitární směrnice, na které žalobce odkazuje ve své žalobě a žalobním petitu (a to konkrétně směrnice Rady 96/62 ES a směrnice Rady 1999/30/ES) byly s účinky od 11.6.2010 zrušeny, a to čl. 31 odst. 1 směrnice

Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21.5.2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu (jež vstoupila v platnost dne 11.6.2008 a lhůta pro její provedení v členských státech skončila dne 10.6.2010). Tato směrnice pak zejména v čl. 13 odst. 1 stanoví, že členské státy zajistí, aby úrovně oxidu siřičitého, PM10, olova, oxidu uhelnatého ve vnějším ovzduší nepřekračovaly v žádné části jejich zón a aglomerací mezní hodnoty stanovené v příloze XI. Pokud jde o oxid dusičitý a benzen, nesmějí být mezní hodnoty uvedené v příloze XI překračovány ode dne v ní uvedeného (tj. od 1.1.2010).

Současně v mezidobí od podání žaloby byl k 1.9.2012 zrušen zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, včetně podzákoných prováděcích předpisů (zejména vyhlášky MŽP č. 553/2002 a nařízení vlády č. 597/2006 Sb.) a přijat zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, včetně některých podzákoných prováděcích předpisů.

Ve výše uvedené souvislosti žalobce pro úplnost uvádí, že imisní limity vyhlášené pro ochranu zdraví lidí a maximální počet jejich překročení (u oxidu siřičitého, oxidu dusičitého, oxidu uhelnatého, benzenu, částice PM10, částice PM2,5 a olova) předvídané v příloze č. 1 bod 1. zákona č. 201/2012 Sb. (vycházející z přílohy XI směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES) jsou stejné jako za předchozí právní úpravy (viz zejména příloha č. 1, část A nařízení vlády č. 597/2006 Sb.), taktéž vycházející z výše zmíněných komunitárních směrnic (zejména směrnice Rady 1999/30/ES a následně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES).

Na obsahu žaloby přitom přijetí výše uvedených právních předpisů ničeho nemění, když, jak žalobce i nově dokládá, ze strany České republiky není stále zajištěno, aby úrovně uvedených znečišťujících látek nepřekračovaly v územní působnosti žalobce předepsané limity (mezní hodnoty). Tedy, nezákonnost zásahu blíže specifikovaného v žalobě stále setrvává, když je prokazatelné, že ochrana ovzduší je ze strany žalovaného nedostatečná a neefektivní, a žalovaný nesprávně implementoval komunitární právo do práva vnitrostátního, zejména ve fázi praktického provádění, a tak nebylo a není dosaženo sledovaného účelu, tj. vytvoření funkčního a efektivního systému vedoucího k dodržování stanovených limitů látek znečišťujících ovzduší. Stále tedy žalovaným dochází k porušování komunitárního a českého práva v oblasti ochrany životního prostředí (ovzduší) a ochrany veřejného zdraví.

3) S ohledem na výše uvedené legislativní změny si pak žalobce dovoluje zdejšímu soudu navrhnout, aby svým rozhodnutím připustil změnu (upřesnění)

žalobního petitu, s tím, že tento by měl znít propříště následovně:

Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práva žalobce na příznivé životní prostředí spočívající v:

- a) nedostatečné a neefektivní ochraně čistoty ovzduší, tím, že jsou v územní působnosti žalobce překračovány imisní limity látek znečišťujících ovzduší stanovené směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21.5.2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a podzákonným prováděcími předpisy, či právními předpisy je nahrazujícími, platnými a účinnými v době vydání rozsudku; a
- b) nesprávné implementaci komunitárního práva do práva vnitrostátního, zejména ve fázi praktického provádění, tím, že nebyl vytvořen funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování imisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21.5.2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, ve znění pozdějších předpisů, či právními předpisy je nahrazujícími, platnými a účinnými v době vydání rozsudku;

a současně se žalovanému přikazuje, aby přijal a realizoval konkrétní opatření tvořící funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování výše uvedenými právními předpisy stanovených imisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce.

Statutární město Ostrava

Brož
Sokol
Novák

Advokátní kancelář
Attorneys
Rechtsanwälte

ADVOKÁTI:
JUDr. Jan Brož
JUDr. Tomáš Sokol
JUDr. Jiří Novák

ADVOKÁTI - asociační:
Mgr. Ing. Lukáš Blahuš
JUDr. Václav Bloušek
JUDr. Václav Chum
Mgr. Iveta Jančová
Mgr. Petr Košek
JUDr. Katarzyna Krzyszczyniak, Ph.D.
Mgr. Lenka Kubíčková
JUDr. Michaela Lang
Mgr. Vít Lukáš

JUDr. Michal Marini
JUDr. Iva Němcová
JUDr. Jiří Novák ml.
JUDr. Filip Opatřil
Mgr. Viktor Rytíř
JUDr. Pavel Utěšený
Mgr. Jiří Vágner
Mgr. Kateřina Zagorová

KONCIPIENTI:
Mgr. Jakub Kolář
Mgr. Vratislav Konří
Mgr. Aneta Kužílková
JUDr. Jan Mlýš
Mgr. Branislav Mikuš
Mgr. Jan Pösl
Mgr. Ondřej Švára
Mgr. Sára Zavoralová

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o., se sídlem Praha 2, Sokolská 60, 120 00, IČ: 24196509, DIČ: CZ 24196509
Společnost zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, v oddílu C, vložka č. 187692

V Praze dne: 26.3.2013
Č. spisu: 19/02119

Nejvyšší správní soud v Brně
Moravské náměstí 6
657 40 Brno

27. 03. 2013
J+PM+kolář
+přel.

žalobce:

Statutární město Ostrava

IČ 00845451

se sídlem Ostrava, Prokešovo nám. 8, PSČ 729 30

zastoupen

JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem

AK Brož & Sokol & Novák s.r.o.

se sídlem Sokolská 60, Praha 2

žalovaný:

Česká republika -

a) **Vláda České republiky**

se sídlem Praha 1, nábřeží Edvarda Beneše 128/4, 118 01

IČ 00006599

b) **Ministerstvo životního prostředí**

se sídlem Praha 10, Vršovická 1442/65, 100 10

IČ 00164801

c) **Ministerstvo dopravy**

se sídlem Praha 1, nábřeží L. Svobody 12/1222, 110 15

IČ 66003008

žaloba na ochranu před nezákonným zásahem

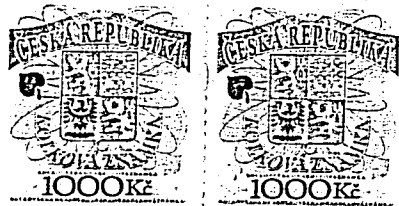
kasační stížnost žalobce

Čtvermo

Plná moc

Doporučeně

Soudní poplatek ve výši 5.000,- Kč vylepen v kolcích

NATIONAL

JURISTS

Sídlo Praha, tel. 224 941 946, fax 224 941 940, email: advokati@akbsn.eu

Pobočka Píerov, nám. TGM 11, tel. 581 738 183, fax 581 705 849, email: akprerov@akbsn.eu

Sídlo SR: Bratislava, Špitálska 10, P.O. Box 22, 814 99

celosvětová asociace advokátních kancelář www.akbsn.eu

Aalborg • Atény • Barcelona • Budapešť • Buenos Aires • Drážďany • Düsseldorf • Gent • Haag • Izmir • Lisabon • Madrid • Mexiko • Milano
New York • Norimberk • Newcastle upon Tyne • Oslo • Paris • Praha • Santiago • Sofia • Tel Aviv • Varšava • Zürich

I.

Dne 14.3.2013 bylo u právnímu zástupci žalobce doručeno usnesení Městského soudu v Praze č.j. 3A 54/2010-173 z téhož dne.

Výrokem č. I. shora uvedený soud rozhodl, že žaloba se odmítá. Výrokem II. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a výrokem III. rozhodl, že žalobci se vrací soudní poplatek ve výši 1.000,- Kč.

II.

V souladu s ustanovením § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), žalobce podává prostřednictvím svého právního zástupce proti shora uvedenému pravomocnému usnesení (dále jen „usnesení“) v zákonem stanovené lhůtě

kasační stížnost,

kterou odůvodňuje následovně.

- 1) Žalobce touto kasační stížností napadá usnesení ve všech jeho výrocích.
- 2) Důvodem kasační stížnosti je nezákonnost usnesení (§ 103 odst. 1 písm. e) s.ř.s.) spočívající v nesprávném posouzení otázky včasnosti (resp. opožděnosti) podané žaloby.
- 3) Městský soud v Praze jakožto soud správní (dále jen „soud“) napadeným usnesením žalobu žalobce odmítl, a to z toho důvodu, že byla podle jeho názoru podána opožděně. Žalobce tento názor soudu nesdílí.
- 4) Soud v odůvodnění svého usnesení nejdříve zopakoval přesné znění žalobního petitu (žádání) a uvedl, v čem žalobce s odkazem na soudní judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu spatřuje nezákonný zásah žalovaných. Uvedl, že žalobce tento nezákonný zásah spatřuje v nečinnosti žalovaných, která vede k tomu, že není poskytnuta ochrana veřejnému subjektivnímu právu na příznivé životní prostředí, konkrétně čistotě ovzduší jako jedné z jeho složek, a současně není dostatečně chráněn veřejný zájem na zdraví osob a životní prostředí. Nezákonnost zásahu dále spočívá v tom, že žalovaní nesprávně implementovali komunitární právo do práva vnitrostátního, zejména ve fázi praktického provádění, a tak nebylo a není dosaženo sledovaného účelu, tj. vytvoření funkčního a efektivního systému vedoucího k dodržování stanovených emisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší.

Navazujíc na tento úvod soud uvedl, že žalobce se na podporu svých tvrzení o nezákonném zásahu zejména dovolává k žalobě přiložených dokumentů, a tyto i soud specifikoval (zpráva Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě označená jako „Analýza kvality ovzduší na území města Ostravy a legislativa v ochraně ovzduší 2008-2009“, výsledky měření provedených v územní působnosti žalobce Zdravotním ústavem se sídlem v Ostravě – Centrum hygienických laboratoří v letech 2008-2009, a zpráva Českého hydrometeorologického ústavu, pobočka

Ostrava, ze dne 2.2.2010 označená jako „Nepříznivá imisní situace v Moravskoslezském a Olomouckém kraji v lednu 2010“). Následně pak soud uzavřel, že žalobce se o jím tvrzeném nezákonném zásahu dozvěděl nejpozději již dne 17.3.2009, kdy mu byly známy zde specifikované protokoly o hodnocení kvality ovzduší (jež byly žalobci doručeny dne 10.2.2009), a jednak mu právě dne 17.3.2009 byla doručena shora zmíněná Analýza kvality ovzduší na území města Ostravy a legislativa v ochraně ovzduší 2008-2009. Dozvěděl-li se žalobce o jím tvrzeném nezákonném zásahu dne 17.3.2009, pak dvouměsíční zákonná lhůta k podání žaloby, jejíž zmeškání nelze prominout, uplynula dne 18.5.2009. Pokud žaloba byla předána k poštovní přepravě dne 21.5.2010, byla podle soudu podána opožděně.

5) S výše uvedeným právním názorem soudu, který se promítl do výroku I. usnesení, nelze souhlasit.

6) Soud svůj právní názor na opožděnost podané žaloby opřel o shora specifikované listiny, které žalobce připojil k žalobě.

Při svých právních úvahách však zcela pominul další, a to zcela zásadní listinu, kterou žalobce k žalobě připojil, konkrétně pak Zprávu vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji včetně konkretizace opatření ze dne 9.4.2010. Právě tato listina přitom byla přitom tím materiálem, na základě kterého se žalobce „dozvěděl o skutečnostech, v nichž spatřuje nezákonný zásah.“, respektive získal „znanost o skutkových okolnostech, z nichž vyplývá konání či nekonání správního orgánu, v němž je spatřován nezákonný zásah.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 5 Aps 5/2010-293 ze dne 29.6.2011). Uvedené plyne i z obsahu samotné žaloby, kde je tato zpráva (v narativní části) hned několikrát zmiňována a citována, na rozdíl od ostatních listin soudem zmiňovaných, které jsou žalobcem uvedeny pouze v důkazech, a mají ve vztahu k uvedené zprávě zcela subsidiární a doplňující charakter, když nejde o listiny, ze kterých by nekonání žalovaných (ve formě nezákonné nečinnosti) a nedostatečnost jimi přijatých opatření v oblasti ochrany životního prostředí v Moravskoslezském kraji přímo vyplývalo.

Z obsahu žaloby a data jejího podání (ve spojení s datem schválení zprávy vládou, tj. 9.4.2010) lze lehce vysledovat, že právě uvedená zpráva Vlády České republiky byla tím primárním důvodem k podání žaloby. Respektive, jinak řečeno, žaloba je přímou reakcí na obsah této zprávy, a je z ní zcela patrné, že až z této zprávy získal žalobce vědomost o tom, že se žalovaní dopouští tvrzeného nezákonného zásahu a že v něm budou zjevně i pokračovat. V této souvislosti je nutné zdůraznit, že tento zásah, jak správně uvedl i soud, žalobce spatřoval v nedostatečné a neefektivní ochraně čistoty ovzduší a v nesprávné implementaci komunitární právo do práva vnitrostátního, zejména ve fázi praktického provádění, díky čemuž nebylo a není dosaženo sledovaného účelu, tj. vytvoření funkčního a efektivního systému vedoucího k dodržování stanovených imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší. V tomto směru se žalobce až z uvedené zprávy Vlády České republiky (kterou soud zcela pominul, a při hodnocení včasnosti podané žaloby ji nijak nevzal v potaz) dozvěděl, že „(...) nadlimitní znečištění suspendovanými částicemi PM₁₀ představuje v současné době největší problém z hlediska dopadů na lidské zdraví i z hlediska neplnění

závazků platné evropské i české legislativy (...). Během ledna 2010, kdy došlo k vyhlášení signálu regulace na území Moravskoslezského kraje, byla úroveň znečištění ovzduší suspendovanými částicemi PM₁₀ ještě vyšší než během obdobných situací v únoru 2005 a v lednu 2006. Při srovnání množství emisí s imisními koncentracemi PM₁₀ v jednotlivých letech (viz Obr. 2 a Obr. 3) je patrné, že i při nižších emisích TZL není při nepříznivých rozptylových a meteorologických podmínkách zajištěna dostatečná kvalita ovzduší a pouhá regulace (krátkodobá i trvalá) stávajících zdrojů znečišťování ovzduší v těchto obdobích nepříznivou situaci nevyřeší. (...) stávající opatření v oblasti ochrany ovzduší nejsou účinná do té míry, aby zajistila kvalitu ovzduší pod hodnotami platných imisních limitů. (...) Nástroje pro snižování emisí, které jsou stanoveny stávajícím zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, jsou v současné době pro dosažení potřebné kvality ovzduší nedostačující. Nejen pro řešení problematiky Moravskoslezského kraje již nestačí například plošné uplatňování administrativních nástrojů, k silniční dopravě a lokálním topeništím nástroje zcela chybí. Abychom zajistili takovou kvalitu ovzduší, která i v letech s nepříznivými rozptylovými a meteorologickými podmínkami bude odpovídat národním a evropským normám (tzn. nebude docházet k dlouhodobému překračování imisních limitů a několikanásobnému překračování zvláštních imisních limitů), je třeba provést zásadní změny v legislativě v oblasti ochrany ovzduší a v celkovém přístupu státu i samotného kraje k rozvoji tak silně znečištěného regionu, jako je Ostravsko a Karvinsko v Moravskoslezském kraji. (...) Z výše uvedených důvodů je potřeba přijmout změny nejen v koncepčních a programových dokumentech, ale i v současné legislativě takovým způsobem, aby došlo k rozšíření a posílení jak restriktivních, tak motivačních nástrojů.“ Tedy, z uvedené zprávy Vlády České republiky žalobce získal znalost, že opatření v oblasti ochrany čistoty ovzduší jsou nedostatečná a neúčinná, když nejsou schopna zaručit kvalitu ovzduší pod hodnotami platných imisních a emisních limitů, a že se Vláda ČR výslovně přiznává k tomu, že kvalita ovzduší neodpovídá českým a evropským normám a že bude zapotřebí provést v uvedené oblasti zásadní legislativní změny. A že tedy na straně žalovaných, kteří jsou za tento stav legislativně odpovědní (viz žaloba), dochází k nezákonnému zásahu, když jejich nečinností je tento stav zapříčiněn. Ze strany žalovaných došlo k nesprávné implementaci v žalobě citovaného komunitárního práva do práva vnitrostátního, zejména pak do zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcích právních předpisů, jelikož přijatá opatření a systém vytvořený za tímto účelem je, jak plyne z obsahu zprávy, zcela nedostatečný a neefektivní, a v žádném případě není dosaženo „směrnici zamýšleného výsledku“ ve smyslu rozhodovací praxe Soudního dvora, tak, jak byla tato praxe zmíněna v žalobě.

7) Žalobcem podaná žaloba pak reagovala na tato zjištění a tomu i odpovídal předmět řízení, tak, jak jej žalobce touto žalobou vymezil. A taktéž reagovala na další obsah komentované zprávy Vlády České republiky, konkrétně pak na její návrh co se týká opatření k řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji, který byl obsažen v části 5. Jak již v této souvislosti bylo uvedeno v žalobě, ve zprávě navržená opatření jsou velmi obecného a spíše programového charakteru z hlediska věcného a dlouhodobého charakteru z hlediska časového. Jsou spíše deskripční současného stavu a návrhem programu, než uceleným souborem konkrétních a efektivních opatření, vedoucích jednak k postupnému odstraňování příčin stávajícího stavu ovzduší a jednak

k alespoň částečnému odstranění následků na zdraví občanů města Ostravy. Vláda České republiky v daném materiálu, vyjma opatření uvedených v oddíle 5 „Konkretizace opatření“ bod 1 odst. 1.1. a 1.2. „Spolupráce s Polskou republikou při řešení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji“, bod 3 odst. 3.3. a 3.4. „Finanční nástroje“, a bod 7 odst. 7.1. „Ozdravné pobyty pro děti“, nenavrhl žádná konkrétní opatření vedoucí v dohledné době ke zlepšení stavu ovzduší v Moravskoslezském kraji, respektive k efektivnímu a rychlému řešení opakovaného překračování stanovených mezních hodnot látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce. Žalobce ve své žalobě uvedl, že z hlediska nápravy současného stavu, kdy dochází k porušování komunitárního práva v oblasti ochrany životního prostředí a ochrany veřejného zdraví, považuje navrhovaná opatření za nedostatečná a neefektivní, nevedoucí k nápravě současného stavu. Proto se i rozhodl proti zjištěnému nezákonnému zásahu žalovaných zakročit a podal v zákonem stanovené dvouměsíční lhůtě dne 21.5.2010 správní žalobu v této věci. Skrze ní se pak domáhá uložení zákazu pokračovat v popsáném nezákonném zásahu (nedostatečné a neefektivní ochraně ovzduší a nesprávné implementaci komunitárního práva do práva vnitrostátního), a dále pak i toho, aby žalovaným byla cestou příkazu uložena povinnost přijmout a realizovat konkrétní opatření tvořící funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování stanovených imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce, když z obsahu zprávy vlády, s níž se seznámil v dubnu 2010, seznal (nabyl přesvědčení), že se Česká republika dopouští nezákonného zásahu a v dohledné době nelze z její strany očekávat na legislativním poli přijetí takových legislativních aktů, které by uvedený stav ovzduší zlepšily.

8) Již bylo zmíněno shora, soud obsah Zprávy vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji ze dne 9.4.2010 a obsah žaloby, na níž je zjevně postavena, nevzal vůbec v potaz (stejně jako další sdělení žalobce, že se s listinou nazvanou „Nepříznivá imisní situace v Moravskoslezském a Olomouckém kraji v lednu 2010“ seznámil až koncem dubna roku 2010). Splnění podmínek pro včasné podání správní žaloby zkoumal pouze z pohledu listin, na kterých žalobce své přesvědčení o skutečnostech, v nichž na straně žalovaných spatřoval nezákonný zásah ve formě nezákonné nečinnosti (jež spočívá v jiném nekonání než nevydání rozhodnutí ve věci samé či osvědčení), zjevně primárně nevystavěl, a navíc bez jakéhokoli rozboru obsahu těchto listin ve vztahu k tomu, v čem konkrétně žalobce spatřoval nezákonný zásah žalovaných a co žalobně navrhoval. Soud se v tomto pouze spokojil s odkazem na tyto listiny a okamžik jejich doručení žalobci, aniž by blíže zkoumal, zda jejich obsah ve své úplnosti opravdu dokládá skutečnosti, na kterých žalobce vystavěl svoji žalobu, a v nichž spatřuje nezákonný zásah žalovaných spočívající v nezákonné nečinnosti. Uvedené je o to závažnější, že podle přesvědčení žalobce tyto soudem zmíněné listiny, na které žalobce v popisné části své žaloby vůbec neodkazuje, jím tvrzený nezákonný zásah v úplnosti ještě vůbec nedokládají. Tento pro žalobce vyplynul až z citované zprávy Vlády České republiky, kde se tato explicitně přiznává k tomu, že stávající opatření v oblasti ochrany čistoty ovzduší v Moravskoslezském kraji nejsou dostatečná, když nejsou schopna zaručit kvalitu ovzduší pod hodnotami platných imisních a emisních limitů, a že kvalita ovzduší neodpovídá českým a evropským normám a bude tak nutné provést v uvedené oblasti zásadní legislativní změny.

9) Soudem zvolené právní posouzení otázky včasnosti podané žaloby tedy není úplné, respektive je nezákonné, když není správné. Soud měl proto tento žalobcem tvrzený nezákonný zásah podrobit své kontrole a měl se zabývat samotnou otázkou důvodnosti žaloby. Naprosto restriktivní a neúplný pohled soudu na splnění procesních podmínek řízení (včasnosti podané žaloby) tedy nelze kvitovat, když může i svědčit (i přes obsáhlejší odůvodnění jeho usnesení) o snaze tohoto soudu ulehčit si věc „pro dobro soudu samotného“, tedy, o snaze nezabývat se meritem věci a žalobu zamítnout jen pro nenaplnění procesního předpokladu, což výslovně zapovídá judikatura Ústavního soudu (viz například nálezn sp. zn. II. ÚS 303/05 ze dne 13.9.2007).

10) Důvody, pro které soud žalobu odmítl pro opožděnost, tedy žalobce shledává za ryze formalistické, nerespektující obsah žaloby, a ve svém důsledku porušující žalobcovo ústavně zakotvené právo na spravedlivý proces (viz čl. 36 Listiny základních práv a svobod), když zvoleným postupem soudu mu byla odepřena možnost, aby se soud v meritu tvrzeným nezákonným zásahem žalovaných vůbec zabýval, a proti jeho obsahu (pokud by jej seznal za prokázaný) právem předvídaným, a žalobcem i navrhovaným způsobem zakročil. Jedná se o zjevný případ odepření spravedlnosti (denegatio iustitae), respektive porušení práva na přístup k soudu, které čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod zaručuje každému, tedy i žalobci.

11) Vzhledem k tomu, že výrok I. usnesení Městského soudu v Praze o odmítnutí správní žaloby má žalobce z výše uvedených důvodů za nesprávný, nezbyvá mu, než považovat za nesprávné i výroky na něj navazující. Jak již bylo uvedeno výše, napadá tedy v celém rozsahu i soudní výrok II. a III. týkající se náhrady nákladů řízení a vrácení soudního poplatku žalobci.

12) Ze všech shora uvedených skutečností je žalobce přesvědčen, že právně nelze akceptovat způsob, jakým soud přistoupil k právnímu posouzení podmínek včasnosti zkoumané správní žaloby. Vzhledem k tomu, že je zřejmé, že soud vskutku pochybil, když správní žalobu pro údajnou opožděnost odmítl, je žalobce nucen z důvodu této nezákonnosti navrhopvat, aby Nejvyšší správní soud svým rozsudkem napadené usnesení podle § 110 s.ř.s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

přílohy:

- usnesení Městského soudu v Praze č.j. 3A 54/2010-173
- správní žaloba ze dne 21.5.2010
- Zpráva vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji včetně konkretizace opatření ze dne 9.4.2010
- (vše též součástí spisu zn. 3A 54/2010 u Městského soudu v Praze)

Statutární město Ostrava

2.1.2014
19/02119

Nejvyšší správní soud v Brně
Moravské náměstí 6
657 40 Brno

žalobce: **Statutární město Ostrava**
IČ 00845451
se sídlem Ostrava, Prokešovo nám. 8, PSČ 729 30

zastoupen **JUDr. Tomášem Sokolem**, advokátem
AK Brož & Sokol & Novák s.r.o.
se sídlem Sokolská 60, Praha 2

žalovaný: a) **Vláda České republiky**
se sídlem Praha 1, nábřeží Edvarda Beneše 128/4, 118 01
IČ 00006599

b) **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Praha 10, Vršovická 1442/65, 100 10
IČ 00164801

c) **Ministerstvo dopravy**
se sídlem Praha 1, nábřeží L. Svobody 12/1222, 110 15
IČ 66003008

žaloba na ochranu před nezákonným zásahem

kasační stížnost žalobce

Čtvermo
Plná moc
Doporučeně

Soudní poplatek ve výši 5.000,- Kč vylepen v kolcích

I.

Dne 19.12.2013 byl právnímu zástupci žalobce doručen rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 3A 54/2010-233 ze dne 18.10.2013.

Výrokem č. I. shora uvedený soud rozhodl, že žaloba se zamítá. Výrokem II. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, a výrokem III. rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit z podané žaloby soudní poplatek ve výši 1.000,- Kč ve zde stanovené lhůtě.

II.

V souladu s ustanovením § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), žalobce podává prostřednictvím svého právního zástupce proti shora uvedenému pravomocnému rozsudku (dále jen „rozsudek“) v zákonem stanovené lhůtě

kasační stížnost,

kterou odůvodňuje následovně.

- 1) Žalobce touto kasační stížností napadá rozsudek v jeho výroku I. a II.
- 2) Důvodem kasační stížnosti je nezákonnost rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení (§ 103 odst. 1 písm. a) s.ř.s.) a existence vady řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé (§ 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s.).
- 3) Městský soud v Praze jakožto soud správní (dále jen „soud“) napadeným rozsudkem žalobu žalobce podle § 87 odst. 3 s.ř.s. zamítl, když ji shledal za nedůvodnou. Žalobce tento názor soudu nesdílí.
- 4) V úvodu této kasační stížnosti lze kvitovat prvotní závěr soudu, že žalobci jakožto územnímu společenství jeho občanů náleží legitimace k hájení práva na příznivé životní prostředí. Tento závěr je ostatně i ve shodě s předchozími právními úvahami žalobce obsaženými v jeho žalobě a dalších žalobcových vyjádřeních, jež se opíraly o soudní judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího soudu ČR, kterou soud ve svém rozsudku zčásti i cituje.
- 5) Stejně tak lze souhlasit s navazujícím právním závěrem soudu, že žaloba žalobce je žalobou na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. s.ř.s., a nikoli žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s.ř.s., resp. závěr soudu, že obecně není zcela vyloučena možnost domáhat se ochrany postupem podle § 82 a násl. s.ř.s. v případech omisivních nezákonných zásahů, tj. zásahů, kdy správní orgán nekoná.
- 6) Kvitovat lze i další názor soudu týkající se pasivní legitimace Ministerstva dopravy, který je plně v souladu s § 83 část věty před středníkem s.ř.s.

7) Soud v další části svého rozsudku na podkladě citace § 82 a § 87 s.ř.s. uvedl, že příkazová část žalobního petitu je v rozporu s § 87 odst. 2 s.ř.s., podle kterého soud může přikázat, aby, je-li to možné, žalovaný obnovil stav před nezákonným zásahem. Podle názoru soudu příkazová část petitu nesměřuje k obnovení stavu před zásahem, ale ve stanovení zcela nové povinnosti spočívající v přijetí a realizování „konkrétních“ opatření tvořících funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování stanovených imisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce. Z toho, jak je příkazová část petitu formulována, tedy podle soudu neplyne, že by žalobce navrhoval obnovení stavu před nezákonným zásahem, případně ani jaká opatření by měl soud žalovanému přikázat přijmout a realizovat. S tímto závěrem soudu nelze souhlasit.

8) Právě diskutovaná část žalobního petitu je uvozena slovy „*a současně se žalovanému přikazuje*“. Jeho další částí se pak žalobce dovolává uložení povinnosti žalovanému přijmout a realizovat konkrétní opatření tvořící funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování právními předpisy stanovených imisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce. Takto formulovaný petit je pak podle přesvědčení žalobce plně ve shodě s možností danou zákonem přikázat správnímu orgánu restituci (uvedení v předešlý stav), když lze jednoznačně konstatovat, že v územní oblasti žalobce jistě kdysi dosahovalo ovzduší hodnot uvedených v žalobcem označené směrnici a dalších právních předpisech. Lze tedy beze zbytku úspěšně hájit názor, že uložení navrhované povinnosti přijmout a realizovat konkrétní opatření tvořící funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování stanovených imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce bude dosaženo navrácení v předešlý stav, tak, jak to má na mysli § 87 odst. 2 s.ř.s. Pokud pak soud na okraj vytknul, že z formulace petitu není zcela zřejmé, jaká konkrétní opatření by měl soud žalovanému přikázat přijmout a realizovat, jedná se potencionálně o skutečnost, která byla odstranitelná postupem soudu podle § 37 odst. 5 s.ř.s. Tedy výzvou soudu k odstranění této tvrzené vady správní žaloby s poskytnutím lhůty k tomuto odstranění.

9) Soud dále konstatuje žalobcem na jednání konaném dne 18.10.2013 prokázaný fakt, že v jeho územní působnosti jsou trvale porušovány limity znečišťujících látek v ovzduší stanovené jak evropskými, tak vnitrostátními předpisy. V dalším pak, pro žalobce zcela překvapivě, soud žalobci vytknul, že neprokázal, že jím označené správní orgány (tj. žalovaní) se tvrzeného nezákonného zásahu ve formě omise (nečinnosti – ve formě opomenutí či zanedbání) dopustily.

10) Žalobce v úvodu namítá, že právě popsany závěr soudu, resp. jeho postup, je v rozporu se zásadou zákazu tzv. překvapivých rozhodnutí. Z obsahu žaloby i dalších vyjádření žalobce je zcela zřejmé, čeho se žalobce v tomto řízení domáhal, resp. „co bylo ve hře.“ Pokud pak soud po provedeném dokazování, resp. po jednání konaném dne 18.10.2013 uzavřel, že žalobce neprokázal a ani nenavrhl ve výše zmíněném směru jediný důkaz, a to bez toho, že by žalobce při jednání konaném dne 18.10.2013 na tento důkazní deficit výslovně upozornil a vyzval ho k označení potřebných důkazů (s poučením o následcích nesplnění této výzvy), zatížil tím řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

V této souvislosti žalobce poukazuje kupříkladu na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 3 As 6/2004-105, kde se uvádí: „Postup městského soudu je v rozporu s požadavkem předvídatelnosti soudních rozhodnutí. Česká republika je v souladu s článkem 1 odst. 1 Ústavy demokratickým právním státem. Součástí právního řádu každého materiálně pojímaného právního státu jsou rovněž právní principy, byť je třeba zákonodárce v jednoduchém právu výslovně neformuloval. Z imperativu ústavně konformní interpretace a aplikace právních předpisů potom vyplývá požadavek vykládat a používat jednoduché právo v souladu s právem ústavním, a tedy i v souladu s již zmíněnými principy materiálního právního státu. Mezi uvedenými principy sehrává významnou úlohu princip právní jistoty, z něž pro oblast soudního rozhodování mj. vyplývá požadavek předvídatelnosti soudních rozhodnutí vzhledem k procesní situaci, zejména vzhledem k uplatněným námitkám a tvrzením účastníků, unesení či neunesení jejich břemen a splnění či nesplnění jejich procesních povinností. Tento požadavek předvídatelnosti soudního rozhodnutí lze z opačného úhlu pohledu vyjádřit též jako zákaz překvapivých rozhodnutí. Předvídatelné může být jen takové rozhodnutí, kterému předchází předvídatelný postup soudu. Zákon jasně sděluje, že je soud povinen poskytnout účastníkům poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu (§ 36 odst. 1 s. ř. s.). Soud rovněž musí při přezkoumání rozhodnutí vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Jde o kasační kontrolu správního rozhodnutí soudem, a proto je rozhodující objektivně existující skutkový stav v době vydání napadeného rozhodnutí. Soud zkoumá, zda zjištěný skutkový stav skýtá oporu výroku z hlediska požadavků zákona a zda může takto zjištěný stav obstát či zda vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. Může provádět i dokazování (§ 77 s. ř. s.), aby mohl věc řádně po skutkové i právní stránce posoudit. Pokud tedy soud dospěl k závěru, že ve správním spisu chybí některé listiny, které s největší pravděpodobností existují, neboť je o nich zmínka v napadeném rozhodnutí, stěžovatel na ně odkazuje a z jejich obsahu vychází, bylo na něm, aby stěžovatele vyzval k jejich předložení a současně ho poučil o následcích, které ho mohou postihnout, pokud výzvě nevyhoví. Kdyby i přes takovou výzvu soudu a přes poučení o důsledcích spojených s jejím neuposlechnutím stěžovatel nedoložil chybějící podkladové listiny, přivodil by si újmu v řízení sám a musel by nést i důsledky svého konání, resp. nekonání. V daném případě však soud postihl účastníka řízení (stěžovatele) za nesplnění jeho procesní povinnosti předložit úplný správní spis tím, že ho vyřadil z pře a jeho rozhodnutí, bez přezkoumání v rozsahu § 75 odst. 1 s. ř. s., zrušil. Takový postup však není v souladu se zásadami vedení soudního řízení, neboť soud nesplnil svoji poučovací povinnost ve vztahu k žalovanému. Protože soud stěžovateli neposkytl dostatečné poučení o jeho procesních povinnostech (doplnění správního spisu o listiny, z nichž napadené rozhodnutí vychází, je totiž zjevně procesní povinností stěžovatele), čímž mu přivodil újmu v řízení, trpí řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé“. Závěry soudu právě citované lze analogicky vztáhnout i na tuto věc.

11) S ohledem na obsah žaloby postup soudu v této věci předvídatelný, a tedy zákonný, nebyl. Pokud měl soud za to, že žalobce v jím namítaném směru něco neprokázal, a z hlediska požadavku zákona vztahujícího se k předmětu řízení by to prokázat měl, měl soud žalobce o tomto informovat (poučit) a dát mu

možnost, aby v tomto směru přednesl příslušné důkazní návrhy či další tvrzení. Nic takového se však na jednání konaném dne 18.10.2013 nestalo. Postup soudu, který se pak následně promítl do obsahu jeho rozhodnutí (rozsudku), tak byl pro žalobce zcela překvapivý. Žalobce díky absenci předmětného poučení soudu ohledně unesení důkazního břemene tak utrpěl v řízení újmu, díky čemuž řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s. trpí vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Soud nemůže své rozhodnutí založit na závěru, že žalobce neunesl v jím zmiňovaném směru důkazní břemeno, pokud žalobce předtím bezvýsledně nepoučil. Jinými slovy řečeno, pokud soud v rozsudku žalobci ve vztahu k zákazové části petitu sub a) vytknul, že neprokázal tvrzený nezákonný zásah žalovaných, nemohl tak učinit bez toho, že by předtím žalobci poskytl poučení o tom, že žalobce v tomto směru soudu nenabídl žádný relevantní důkazní návrh a dal mu procesní prostor, aby tak učinil. Ve vztahu k poučovací povinnosti, jež je vybudována na objektivním principu, tak soud postupoval vadně, čímž žalobci přivodil ve smyslu § 36 odst. 1 s.ř.s. újmu. Porušil tak zásadu předvídatelnosti soudního rozhodnutí v postupu soudu při provádění dokazování a ve svém důsledku i právo žalobce na spravedlivý proces, tak, jak tohoto jeho právo zakotvuje čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Soudy jsou ve správním soudnictví ve smyslu § 2 s.ř.s. povolány k tomu, aby poskytovaly ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob, a to způsobem stanovených uvedeným zákonem. Soudní řád správní pak upravuje soubor procesních nástrojů, kterými se tak děje. Je pak i na účastnících soudního řízení, zda a jaké prostředky v tomto ohledu použijí, nicméně činí tak proto, aby dosáhli ochrany svých práv. Soudům pak předkládají argumenty k vedenému sporu o právo, a v tomto směru i v souladu s výše uvedenou zásadou předvídatelnosti soudního rozhodnutí od soudu logicky očekávají, že budou soudem, pokud jde o plnění jejich procesní povinnosti tvrzení a povinnosti důkazní, náležitě poučeni, a pokud tyto povinnosti podle předběžného náhledu soudu řádně neplní, že jim bude poskytnut dostatečný procesní prostor k tomu, aby se tak stalo. To vše vyplývá i z již zmíněného práva na spravedlivý proces. V této věci však toto právo žalobce nebylo ze strany soudu respektováno, když tento žalobce nepoučil, že by měl v jím namítaném směru něco dalšího prokazovat. Tím soud, jak již bylo zmíněno, zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

12) Pro úplnost žalobce uvádí, že poučení o tom, dokdy může uvést rozhodné skutečnosti a označit důkazy k jejich prokázání, jež je obsaženo v písemném předvolání k jednání na den 18.10.2013, je z výše komentovaného hlediska zcela nedostačující, resp. irelevantní. Toto formální poučení, které se žalobci dostalo před zahájením provádění samotného dokazování, ke splnění poučovací povinnosti soudu o shora uvedeného obsahu jakkoli nepostačuje. Nevypovídá nic o předběžném názoru soudu týkajícího se unesení či neunesení důkazního břemene žalobce ve vztahu k tomu, zda soudem v rozsudku zmiňovaný nezákonný následek (porušení limitů znečišťujících látek v ovzduší) je způsoben nezákonnou nečinností žalovaných, resp. ve vztahu k tomu, že se žalovaní tvrzeného nezákonného zásahu dopustili, z čehož by pak mělo rezultovat, že soud by měl žalobce v tomto směru náležitě poučit, pokud by dospěl k závěru, že žalobcem tvrzené skutečnosti z jeho strany neprovází žádný důkazní návrh.

13) Správní soudní proces, stejně jako jakýkoli jiný právem upravený proces, by měl napomáhat tomu, aby v něm zvítězil ten, kdo je v právu. Účastníkům řízení proto musí být ze strany soudu dána možnost, aby uplatnil svá práva, a tam kde je neuplatňuje, mu musí být dáno poučení o řádném postupu v řízení a o následcích postupu nikoli řádného. Pokud pak z tohoto pohledu účastník řízení např. neunáší s ohledem na svá tvrzení a právní normu, jež by měla být v dané věci aplikována (zde zejména § 82 s.ř.s.), důkazní břemeno, měl by být na tento stav soudem upozorněn, resp. upozorněn na to, že konečný výsledek řízení může záviset na jeho další důkazní aktivitě. Jedná se o důležitý nástroj materiálního vedení řízení a záruku spravedlivé ochrany práv účastníků řízení. Tím se zabraňuje vydání pro účastníka řízení překvapivého rozhodnutí. Jak však již bylo uvedeno výše, soud podle přesvědčení žalobce tyto zásady nectil a o nutnosti snést důkazní návrhy v jím uvedeném směru na jednání konaném dne 18.10.2013 žalobce nepoučil. Tím žalobce zkrátil na jeho právech a přivodil mu újmu, což zakládá způsobilý kasační důvod.

14) V tomto pak žalobce předběhne postupně gradující právní úvahy soudu a namítá, že zcela shodného pochybení se soud dopustil (a to i ve vztahu k plnění procesní povinnosti žalobce tvrdit) v části, kde žalobci vytýká absenci bližších tvrzení a důkazních návrhů ohledně nesprávné implementace nelegislativního charakteru (ohledně nezajištění potřebné součinnosti ze strany Polské republiky, nezajištění finančních zdrojů zejména z evropských fondů, absence dotačních podpor některých projektů v operačním programu Životní prostředí a Zelená úsporám) a o způsobilosti těchto právě citovaných opatření odstranit existující nezákonný následek. I zde tak postup soudu ústící ve vydání napadeného rozsudku trpí vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, když soud žalobce v namítaném směru nedostatečně poučil o jeho procesních povinnostech, resp. neavizoval mu, že v daném směru prozatím neunáší břemeno tvrzení a důkazní, pročež, pokud by tento stav i přes poučení soudu přetrvával, by konečný výsledek řízení mohl být pro něj nepříznivý.

15) Stejný právní závěr o překvapivosti rozsudku a postupu soudu je nutné přijmout k námitce soudu, že žalobce ani neprokázal, že sám využívá prostředky, které mu právní řád svěřuje k ochraně a zlepšení kvality ovzduší v jeho územní působnosti, když tento spor nebyl o činnosti či nečinnosti žalobce v oblasti ochrany ovzduší (byť žalobce je v této oblasti plně činný a využívá všechny prostředky, které mu právní řád k ochraně ovzduší poskytuje), ale o nezákonném zásahu žalovaných. Stejně jako v dalších případech zmíněných shora, soud žalobci jakkoli neavizoval, že by měl v daném směru s ohledem na předmět řízení (tak, jak byl žalobcem v žalobě vymezen) něco tvrdit či prokazovat, s poučením, že jinak by mohlo být v řízení neúspěšný. Nad to se sluší uvést, že žalobce sám ve svém vyjádření ze dne 28.2.2013 k některým námitkám žalovaných v uvedeném směru jasně uvedl (a blíže i zdůvodnil), že prostředky k ochraně ovzduší ve svém územní působnosti plně využívá.

16) I bez ohledu na výše uvedené nelze souhlasit s právním posouzením žaloby ze strany soudu. Předmět řízení, resp. nezákonný zásah, kterého se žalovaní dopouštějí, žalobce ve své žalobě a následujících vyjádření jasně vymezil

a popsal. Stručně vyjádřeno, jedná se o nečinnost na poli dodržování, resp. zajišťování dodržování imisních limitů znečišťujících látek v územní působnosti žalobce, stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21.5.2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a podzákonným prováděcími předpisy. Žalování svojí nečinností žalobce přímo zkracují na jeho veřejných subjektivních právech, a to tím, že neposkytují jeho veřejnému subjektivnímu právu na příznivé životní prostředí, konkrétně čistotě ovzduší jako jedné z jeho složek, ve smyslu čl. 35 odst. 1 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny dostatečnou a efektivní ochranu, a současně nedostatečně chrání veřejný zájem, tj. v daném případě především zdraví osob a životní prostředí. Nezákonnost jejich zásahu dále spočívá v tom, že ze strany žalovaných došlo k nesprávné implementaci komunitárního práva do práva vnitrostátního, a to zejména ve fázi praktického provádění, tak, že nebylo a není dosaženo sledovaného účelu, resp. cíle, tj. vytvoření funkčního a efektivního systému vedoucího k dodržování stanovených imisních limitů látek znečišťujících ovzduší. Uvedené i žalobce promítl do petitu své žaloby. Není tak správné tvrzení soudu, že žalobce v petitu nijak blíže nespecifikuje, v čem má nesprávnost implementace komunitárního práva spočívat. Stejně tak není zcela přiléhavá navazující úvaha soudu o nesprávné implementaci legislativního charakteru (ať již v rovině tvorby a přijímání zákonů nebo v rovině tvorby a přijímání podzákonných právních předpisů), když žalobce primárně nežaloval na ochranu před nezákonným zásahem žalovaných v této oblasti, ale až v oblasti navazující, tj. v rovině praktického provádění komunitárního práva (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21.5.2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu) do českého právního řádu. Fáze praktického provádění je přitom nepřetržitým procesem, v jehož rámci musí být zajištěno dosažení cílů směrnice prostřednictvím plného a aktivního používání vnitrostátních ustanovení provádějících směrnici do vnitrostátního práva příslušnými vnitrostátními orgány a rovněž uložení důvěryhodných sankcí v případě jejich porušení. Proces provádění tedy, jinými slovy, není završen správným provedením ustanovení směrnice do vnitrostátního práva (přijetím odpovídající legislativy) a vytvořením organizačního rámce pro používání těchto ustanovení, nýbrž musí být také zajištěno, aby tyto dva aspekty fungovaly tak, aby bylo v praxi dosaženo výsledku zamýšleného dotčenou směrnicí. Jak Soudní dvůr uvedl v rozsudku Marks & Spencer, C-62/00, ze dne 11.07. 2002, s ohledem na směrnice obecně, „*přijetím vnitrostátních opatření, která správně provádějí do vnitrostátního práva určitou směrnici, nejsou účinky směrnice vyčerpány. Členské státy jsou nadále povinny zajistit skutečné a úplné použití směrnice, a to i po přijetí takových opatření.*“ Posledně uvedené konstatování Soudního dvora potvrzuje, že provádění v širším slova smyslu je nepřetržitým procesem, který zahrnuje trvající povinnosti členských států, kdy tyto jsou povinny zajistit plnou aplikaci směrnice i po přijetí implementačních opatření. V případě, že tedy v praxi nejsou jinak správné implementační předpisy korektně aplikovány, jednotlivci či jinak dotčené subjekty (zde žalobce) se mohou dovolat přímo směrnice, když vnitrostátní opatření správně provádějící směrnici nejsou příslušnými orgány členského státu používána takovým způsobem, aby bylo dosaženo jí zamýšleného výsledku.

17) Již zmíněná směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES vstoupila v platnost dne 11.6.2008 a lhůta pro její provedení v členských státech skončila dne 10.6.2010. Navazujíc zejména na recitál 9 preambule této směrnice, čl. 13 odst. 1 směrnice stanoví, že členské státy zajistí, aby úrovně oxidu siřičitého, PM10, olova, oxidu uhelnatého ve vnějším ovzduší nepřekračovaly v žádné části jejich zón a aglomerací mezní hodnoty stanovené v příloze XI. Pokud jde o oxid dusičitý a benzen, nesmějí být mezní hodnoty uvedené v příloze XI překračovány ode dne v ní uvedeného (tj. od 1.1.2010). Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, který byl na podkladě předmětné směrnice následně přijat, mezní hodnoty znečišťujících látek přebírá, resp. tyto předepisuje ve stejné výši. Na důvodnosti žaloby přitom přijetí těchto českých právních předpisů ničeho nemění, když, jak žalobce důkazně doložil (a uvedené konstatoval i soud ve svém rozsudku), mezní hodnoty stanovené směrnicí, resp. jejími přílohami, jsou v územní působnosti žalobce opakovaně a výrazným způsobem překračovány. Ze strany České republiky není tedy stále zajištěno, aby úrovně uvedených znečišťujících látek nepřekračovaly v územní působnosti žalobce předepsané limity (mezní hodnoty). Za Českou republiku jsou přitom za tento stav přímo odpovědní v žalobě označení žalovaní, a to s ohledem na jejich věcnou působnost předvídanou Ústavou České republiky a zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev, ve znění pozdějších předpisů. Jak již žalobce podrobně rozepsal v žalobě, jedná se o ústřední orgány státní správy, do jejichž věcné působnosti ochrana životního prostředí včetně ovzduší spadá, a to včetně potřebné koordinační a organizační činnosti.

Z výše zmíněného obsahu směrnice, jež je bezpodmínečný a dostatečně přesný, plyne, že odpovědnost členského státu (zde České republiky) za nedosažení jí předvídaného výsledku (nepřekračování stanovených mezních hodnot znečišťujících látek) je objektivní a absolutní (tzv. odpovědnost za výsledek). Tedy, jakmile je zjištěno, že uvedený výsledek nebyl dosažen a imisní limity nejsou splněny, je nutné to přičíst k tíži členského státu. A za něj, jak uvedeno, v dané oblasti jednájí mocí zákona žalovaní. Přitom, pokud jde o výkon směrnic, resp. vnitrostátních právních ustanovení, do kterých jsou předmětné směrnice transponovány, tak jak z obecné povinnosti dosáhnout cíle směrnice, tak ze Smlouvy o fungování EU vyplývá, že kroky přijaté a systém vytvořený za tímto účelem musí být efektivní. Generální advokát L. A. Geelhoed k tomu ve stanovisku předneseném dne 23.09.2004 ve věci Komise v. Irsko, C-494/01, mj. uvádí, že efektivitou v tomto ohledu se rozumí, že systém má preventivní i nápravné účinky v tom smyslu, že zajišťuje, aby byl skutečný výsledek, kterého má být prostřednictvím dotčeného systému dosaženo, realizován v praxi, tedy aby byl odpad využit, odstraněn nebo upraven způsobem, který nebude mít nepříznivý vliv na lidské zdraví nebo životní prostředí. Tento cíl navíc musí být zajištěn strukturálním způsobem, tj. že úroveň plnění ustanovení směřujících k dosažení těchto cílů musí být taková, že jakékoli případy jejich porušení lze považovat za zcela náhodné.

Pokud pak bylo v řízení prokázáno, že imisní limity znečišťujících látek jsou v územní působnosti žalobce opakovaně a výrazným způsobem překračovány, systém vedoucí k dodržování těchto limitů není prokazatelně funkční, když nezajišťuje, aby byl výsledek předvídaný čl. 13 odst. 1 směrnice, kterého má být prostřednictvím dotčeného systému dosaženo, řádně realizován v praxi, a to tak,

aby úroveň plnění předmětného článku směrnice byla taková, že jakékoli případy jeho porušení lze považovat za zcela náhodné. Soustavně prováděná měření prokazují, že jsou v územní působnosti žalobce výrazným způsobem a opakovaně překračovány stanovené mezní hodnoty látek znečišťujících ovzduší. Tato porušení čl. 13 odst. 1 směrnice (a současně i zákona č. 201/2012 Sb.) tak jistě nelze shledat za náhodná, tak, aby byl závěr o neefektivnosti systému vyloučen.

18) S ohledem na shora zmíněnou objektivní a absolutní povahu odpovědnosti členského státu za nedosažení směrnici předvídaného výsledku pak nelze jinak než uzavřít, že zde ze strany žalovaných (do jejichž působnosti ochrana ovzduší v rámci České republiky jakožto členského státu Evropské unie spadá) dochází (a to bez nutnosti dalších tvrzení a dokazování) k nezákonnému zásahu, když je prokazatelné, že ochrana ovzduší je ze strany žalovaných nedostatečná a neefektivní, a žalovaní nesprávně implementovali komunitární právo do práva vnitrostátního (ve fázi praktického provádění), jelikož systém vytvořený za tímto účelem je zcela nedostatečný a neefektivní. V žádném případě doposud nebylo dosaženo „směrnici zamýšleného výsledku, resp. cíle“ ve smyslu rozhodovací praxe Soudního dvora, když na podkladě doposud přijatých opatření nebyl stále vytvořen systém vedoucí k dodržování stanovených limitů látek znečišťujících ovzduší, což výsledky měření ovzduší v územní oblasti žalobce nepochybně prokazují. Stále tedy i přes implementaci směrnice do českého právního řádu dochází s ohledem na výše konstatovaný stav ochrany ovzduší v územní působnosti žalobce ze strany žalovaných k nezákonnému porušování komunitárního a českého práva v oblasti ochrany životního prostředí (ovzduší) a ochrany veřejného zdraví. A tedy k nezákonnému zásahu ve formě nezákonné nečinnosti, jež spočívá v jiném nekonání než nevydání rozhodnutí ve věci samé či osvědčení.

19) Žalobce je tímto nezákonným zásahem žalovaných správních orgánů, který není rozhodnutím, přímo zkrácen na svých veřejných subjektivních právech (právu na příznivé životní prostředí, konkrétně čistotě ovzduší jako jedné z jeho složek), v jeho důsledku je proti němu přímo zasaženo, a tento zásah v širším smyslu, resp. jeho důsledky, trvají. Či jinak též řečeno, s ohledem na opakující se charakter překračování imisních limitů znečišťujících látek v územní působnosti žalobce hrozí opakování zásahu, resp. jeho důsledků. Jsou tak kumulativně naplněny všechny definiční znaky zásahu uvedeného v § 82 s.ř.s., tak, jak je vyložila soudní judikatura (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 9 Aps 1/2007-68 ze dne 19.9.2007).

20) Ze všech shora uvedených skutečností se proto žalobce domnívá, že právně nelze akceptovat způsob, jakým soud přistoupil k právnímu posouzení jeho správní žaloby a v těchto intencích je pak nucen požadovat, aby Nejvyšší správní soud jako soud kasační sjednal odpovídající nápravu.

21) Vzhledem k tomu, že zamítavý meritorní výrok I. rozsudku má žalobce z výše uvedených důvodů za nesprávný, nezbyvá mu, než považovat za nesprávný i výrok na něj navazující (akcesorický). Napadá tedy v celém rozsahu i nákladový výrok II. rozsudku.

22) Ze všech shora uvedených skutečností je žalobce přesvědčen, že právně nelze akceptovat způsob, jakým soud přistoupil k právnímu posouzení správní žaloby a vedení řízení o ní. Vzhledem k tomu, že je zřejmé, že soud vskutku pochybil, když správní žalobu zamítl, je žalobce nucen z důvodu této nezákonnosti a vad řízení navrhopvat, aby Nejvyšší správní soud svým rozsudkem napadený rozsudek podle § 110 s.ř.s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Statutární město Ostrava

28.2.2013
192119/U/So

Městský soud v Praze
Hybernská 18
111 21 Praha 1

ke sp. zn. 3A 54/2010

žalobce: **Statutární město Ostrava**
IČ 00845451
se sídlem Ostrava, Prokešovo nám. 8, PSČ 729 30

zastoupen **JUDr. Tomášem Sokolem**, advokátem
AK Brož & Sokol & Novák
se sídlem Sokolská 60, Praha 2

žalovaný: **Česká republika -**

a) **Vláda České republiky**
se sídlem Praha 1, nábřeží Edvarda Beneše 128/4, 118 01
IČ 00006599

b) **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Praha 10, Vršovická 1442/65, 100 10
IČ 00164801

c) **Ministerstvo dopravy**
se sídlem Praha 1, nábřeží L. Svobody 12/1222, 110 15
IČ 66003008

žaloba na ochranu před nezákonným zásahem

sdělení žalobce

Jednou
Datovou schránkou
Přílohy dle textu

Ve věci uvedené v rubrice tohoto podání žalobce prostřednictvím svého právního zástupce k výzvě zdejšího soudu ze dne 4.2.2013 v jím stanovené, a následně i prodloužené lhůtě, přikládá písemné sdělení ze dne 28.2.2013 (včetně 4 příloh), z něž plynou informace požadované soudem. Konkrétně pak skutečnost, že žalobci byly dokumenty zmíněné soudem pod bodem 1) jeho výzvy ze dne 4.2.2013 doručeny v dubnu 2010 (žalobce je převzal od Magistrátu města Ostravy, odboru ochrany životního prostředí, pro potřeby výkonu své samostatné působnosti, a to za účelem přípravy žaloby ve věci ochrany ovzduší). Dokument označený ve výzvě soudu pod bodem 2) je dokumentem, který byl zveřejněn na internetových stránkách jeho zpracovatele (www.chmi.cz). Tento dokument si žalobce vyhledal a opatřil z archivu zpráv na těchto stránkách, a to koncem dubna roku 2010.

přílohy: - *písemné sdělení ze dne 28.2.2013 včetně 4 příloh*

Statutární město Ostrava

Ministerstvo dopravy

nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12
PO BOX 9, 110 15 Praha 1

MĚSTSKÝ SOUD V PRAZE <i>pracoviště Spálená 2, Praha 2</i>	
Došlo dne:	15 -02- 2011
.....krát	.....příloh
Kolár	

Městský soud v Praze
Spálená 2
11216 Praha 2

Váš dopis značky / ze dne
3 A 54/2010-46

Naše značka
82/2011-120-STSP/2

Vyřizuje / linka
Skovajsa Ján, Mgr. / 225 131 432

Praha
11.02.2011

Věc: Vyjádření Ministerstva dopravy k žalobě statutárního města Ostrava podané proti Vládě České republiky, Ministerstvu životního prostředí a Ministerstvu dopravy na ochranu před nezákonným zásahem

Žalobce spatřuje nezákonný zásah v nečinnosti, kterou je zkracován na svých veřejných subjektivních právech, a to tím, že žalovaná strana neposkytuje jeho veřejnému subjektivnímu právu na příznivé životní prostředí, konkrétně čistotě ovzduší jako jedné z jeho složek, ve smyslu čl. 35 odst. 1 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), dostatečnou a efektivní ochranu, a současně nedostatečně chrání veřejný zájem, tj. v daném případě především zdraví osob a životní prostředí. Uvádí, že nezákonnost zásahu dále spočívá v tom, že ze strany žalované došlo k nesprávné implementaci komunitárního práva do práva vnitrostátního, zejména ve fázi praktického provádění, tak, že nebylo a není dosaženo sledovaného účelu, resp. cíle, tj. vytvoření funkčního a efektivního systému vedoucího k dodržování stanovených imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší.

S ohledem na obsah žaloby se domníváme, že Ministerstvo dopravy **není v dané věci pasivně legitimováno.**

I.

Žalobce opírá svůj názor o pasivní věcné legitimaci Ministerstva dopravy pouze o odkaz na § 17 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (kompetenční zákon), ze kterého vyplývá působnost Ministerstva dopravy jakožto ústředního orgánu státní správy ve věcech dopravy. K tomuto odkazu však Ministerstvo dopravy považuje za nutné konstatovat, že z uvedeného ustanovení sice vyplývá jeho kompetence jakožto ústředního orgánu státní správy pokud jde o věci dopravy a odpovědnost za tvorbu státní politiky v oblasti dopravy a v rozsahu své působnosti za její uskutečňování, nikoli však již kompetence při zastupování státu ve věcech životního prostředí. Podle § 19 kompetenčního zákona orgánem vrchního státního dozoru ve věcech životního prostředí je Ministerstvo životního prostředí. Podle tohoto ustanovení kompetenčního zákona je Ministerstvo životního prostředí dále mj. ústředním orgánem státní správy pro ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod, pro ochranu ovzduší, pro ochranu přírody a krajiny, pro oblast provozování zoologických zahrad, pro ochranu zemědělského půdního fondu, pro výkon státní geologické služby, pro ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod, pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou, pro odpadové hospodářství a pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch,

kteřé přesahují státní hranice. Je rovněž ústředním orgánem státní správy pro státní ekologickou politiku, pro systém značení ekologicky šetrných výrobků a služeb a pro program podporující dobrovolnou účast v systému řízení podniku a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (Program EMAS).

K zabezpečení řídicí a kontrolní činnosti vlády České republiky Ministerstvo životního prostředí koordinuje ve věcech životního prostředí postup všech ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy České republiky. Ministerstvo životního prostředí zabezpečuje a řídí jednotný informační systém o životním prostředí, včetně plošného monitoringu na celém území České republiky, a to i v návaznosti na mezinárodní dohody.

Skutečnost, že Ministerstvo dopravy není v dané věci pasivně legitimováno vyplývá rovněž z části II. žaloby, ve které žalobce poukazuje na čl. 35 odst. 1 ve spojení s článkem 41 Listiny. Podle článku 35 odst. 1 Listiny má každý právo na příznivé životní prostředí. Podle článku 41 je možno domáhat se tohoto práva pouze v mezích zákonů, která tato ustanovení provádějí. K tomu Ministerstvo dopravy uvádí, že zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, včetně prováděcí vyhlášky č. 527/2006 Sb., o užívání zpoplatněných pozemních komunikací a o změně vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, neupravují problematiku ochrany ovzduší. Pokud jde o ochranu životního prostředí, zákon o pozemních komunikacích stanoví, že pro územní a stavební řízení stavby dálnice, silnice, místní komunikace nebo veřejně přístupné účelové komunikace je třeba mj. dodržovat předpisy o ochraně životního prostředí (§ 16 odst. 2) a dále, žádá-li to veřejný zájem, může dálnice, silnice a místní komunikace křížit inženýrské sítě a jiná vedení, vody, zásoby přírodních podzemních vod, území chráněná podle zvláštních předpisů, vodohospodářská a jiná díla, nebo se jich jinak dotknout a můžeme jimi být křížena nebo jinak dotčena, a to způsobem přiměřeným ochraně životního prostředí a místním poměrům tak, aby byly co nejméně dotčeny zájmy zúčastněných vlastníků. Z uvedeného je zřejmé, že Ministerstvo dopravy ani dle uvedených předpisů není v projednávané věci pasivně legitimováno.

Skutečnost, že Ministerstvo dopravy není v dané věci pasivně legitimováno je dále zřejmá z žalobního petitu. Žalobce se domáhá, aby žalovanému bylo zakázáno pokračovat v porušování práva žalobce na příznivé životní prostředí, přičemž však uvádí oblasti a okruhy činností, které Ministerstvo dopravy není příslušné dle kompetenčního zákona vykonávat.

II.

Ministerstvo dopravy na základě shora uvedených důvodů trvá na nedostatku pasivní legitimace, nicméně považuje za vhodné se z procesní opatrnosti vyjádřit také k věcnému obsahu žalobního návrhu.

Město Ostrava a Moravskoslezský kraj obecně byly v uplynulých letech svědkem poměrně masivní výstavby nadřazené dopravní infrastruktury, a to ať už ve vztahu k pozemním komunikacím, tak ve vztahu k železniční síti, kde proběhla či probíhá realizace tranzitních železničních koridorů a doposud nezahájené stavby jsou aktivně připravovány k brzkému zahájení.

Je třeba zdůraznit, že od listopadu 2009 je město Ostrava napojeno na dálniční síť České republiky a to díky zprovoznění úseků dálnice D1 mezi Běloučkem a Bílovcem, které propojily již dříve realizované úseky dálnice D1 na území města Ostravy s úseky dálnic a rychlostních silnic v Olomouckém kraji a tím také na dálniční síť v celoevropském kontextu. Posledním chybějícím úsekem dálnice D1 je hraniční úsek ve směru do Polska, který je v závěrečných fázích realizace a bude zprovozněn v koordinaci s polskou stranou na jaře 2012. Tím získá město Ostrava napojení i na již realizovanou dálniční síť v polském Slezsku.

Ve věci požadavku žalobce na výjimku zpoplatnění dálnice v průchodu územím města Ostravy považuje Ministerstvo dopravy za vhodné zmínit, že na celé dálniční síti České republiky neexistují žádné výjimky (co se rozsahu sítě týče) ze zpoplatnění silničních motorových vozidel s

hmotností nad 3,5 t. Ze zpoplatnění pro silniční motorová vozidla do 3,5 t jsou vyňaty pouze úseky pouze úseky, které do doby dostavby navazujících úseků tvoří ucelenou část nebo nejsou napojeny na základní kostru dálniční sítě. Zpoplatnění obecného užívání pozemních komunikací je realizováno na základě zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, úseky dálnic a rychlostních silnic označené dopravní značkou jako dálnice nebo jako silnice pro motorová vozidla, jejichž užití podléhá časovému poplatku, jsou uvedeny v příloze č. 2 vyhlášky č. 527/2006 Sb., o užívání zpoplatněných pozemních komunikací a o změně vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění vyhlášky č. 333/2010 Sb. Dle názoru Ministerstva dopravy žalobce v žalobních důvodech nijak neprokázal nijak neprokázal příčinnou souvislost mezi udělením výjimky za zpoplatnění pro vozidla do 3,5 t na straně jedné a prokazatelně zvýšenou zátěží na městské komunikační síti na straně druhé.

Žalobce vznáší argument, že dálnice D1 na sebe nenaváže potřebnou dopravu při uzavření některých komunikací městské komunikační sítě právě z důvodu zpoplatnění. Je-li ovšem po úseku dálnice vedena řádně odsouhlasená a stanovená trasa objížděky, jsou vozidla využívající takovýto úsek dálnice k objížděce automaticky osvobozena od zpoplatnění. Vše záleží tedy pouze na vhodném stanovení objízděných tras, přičemž Ministerstvo dopravy se v odůvodněných případech nebrání tomu, aby po dálnicích byly takovéto trasy vedeny. I tento argument žalobce tedy není důvodný.

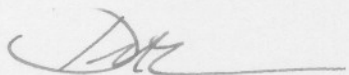
K tomu Ministerstvo dopravy dále uvádí, že, síť silnic první třídy, u níž je investorem Česká republika, byla v souvislosti s postupnou realizací dálnice D1 dobudována systémem dálničních přivaděčů tak, aby město bylo na dálnici D1 vhodně napojeno a nedocházelo k nadměrnému zatěžování stávající sítě městských komunikací. Jedná se především o již realizované stavby tzv. Severního spoje a I. etapy Prodloužené Místecké, které napojily dálnici na stávající ulici Mariánskohorskou která umožňuje další napojení na městskou komunikační síť. V realizaci je další etapa Prodloužené Místecké, která umožní výrazně snížit dopravní zatížení na stávající komunikační síti, zejména v ulici Vintrově a Hornopolní a umožní vyvést zdrojovou a cílovou dopravu centrální části města bez dalšího zatěžování městských ulic, které nejsou k takovéto zátěži určeny. V aktuálně připravovaných koncepčních dokumentech počítá Ministerstvo dopravy také s realizací dalších komunikací, které vytvoří obchvaty nejvíce zatížených obcí a měst, v případě města Ostravy je na místě jmenovat např. silnici I/11, konkrétně stavbu tzv. Prodloužené Rudné.

Ve věci zatěžování městské komunikační sítě Ministerstvo dopravy rovněž nesouhlasí s tvrzením žalobce, neboť komplexní dopravní opatření ve formě dopravního značení, které může výrazně omezit průjezd tranzitní dopravy městem, musí být realizována věcně a místně příslušnými orgány, kterými jsou v případě silnic první třídy krajský úřad a v případě ostatních silnic a místních komunikací obecní úřad obce s rozšířenou působností. Právní řád České republiky poskytuje těmto úřadům poměrně významné pravomoci při omezování tranzitní dopravy a realizaci příslušných opatření. Ministerstvo dopravy se rovněž v poslední době snaží tato opatření metodicky podporovat v rámci své činnosti. Důležitou roli při realizaci těchto opatření je také význam té které komunikace, který souvisí s jejím zařazením na straně jedné a její reálnou dopravní funkcí na straně druhé.

Ministerstvo dopravy je přesvědčeno, že ve městě Ostravě dlouhodobě podniká takové kroky, které vedou k výraznému snížení zatížení stávající sítě městských komunikací a taktéž kroky ke zvýšení jízdního komfortu uživatelů jak silniční tak železniční sítě regionu. Výši investic do dopravní infrastruktury v Moravskoslezském kraji v posledních letech považuje Ministerstvo dopravy za dostatečnou a v poměru k investicím v ostatních krajích České republiky dokonce až za nadstandardní a nadprůměrnou a tento trend má také ve vztahu k tomuto kraji i nadále pokračovat. V této souvislosti avšak nelze opominout současný faktický stav veřejných financí, a na to navazující odpovídající přidělenou výši finančních prostředků na realizaci nových projektů a údržbu stávající sítě s přihlédnutím k potřebám ostatních regionů České republiky.

III.

Na základě výše uvedeného žalované Ministerstvo dopravy navrhuje aby soud žalobu města Ostravy v rozsahu týkajícím se Ministerstva dopravy zamítl.

Ing. Milan Dont

ředitel

Odbor pozemních komunikací

MINISTERSTVO DOPRAVY
Městský úřad Ostrava

1.1 -OB- SDH

ODKAZOVÝ PRŮKAZ

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vršovická 65, 100 10 Praha 10 - Vršovice

Naše č.j. 606/430/13
28148/ENV/13

Nejvyšší správní soud

Moravské náměstí 6
657 40 B r n o

K č.j. 6 Aps 1/2013 - 38

Stěžovatel: **Statutární město Ostrava**
IČ 00845451
se sídlem Prokešovo nám. 8, 729 30 Ostrava

právně zastoupený **JUDr. Tomášem Sokolem**, advokátem
AK Brož & Sokol & Novák s.r.o.
Se sídlem Sokolská 60, 120 00 Praha 2

Žalobce: Dtto

Žalovaný:

- a) Vláda České republiky**
se sídlem nábřeží Edvarda Beneše 128/4, 118 01 Praha 1
- b) Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Vršovická 65, 100 10 Praha 10
- c) Ministerstvo dopravy**
se sídlem nábřeží L. Svobody 12/1222, 110 15 Praha 1

**Vyjádření žalovaného a) a žalovaného b)
ke kasační stížnosti stěžovatele ze dne 26. 3. 2013**

**proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 3. 2013
č.j. 3A 54/2010-173**

Trojmo

Příloha:

Pověření JUDr. Mgr. Jiřiny Novákové k jednání před soudy ve správním soudnictví
č.j. 69328/ENV/11 ze dne 18.9.2011

Na základě výzvy Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2013, doručené dne 24. 4. 2013, č.j. 6 Aps 1/2013 – 38 podává žalovaný a) a žalovaný b) ke shora uvedené kasační stížnosti stěžovatele následující

vyjádření:

Výrokem I. napadeného usnesení Městský soud v Praze odmítl žalobu stěžovatele na ochranu před nezákonným zásahem žalovaných správních orgánů, spočívajícím v jejich nečinnosti, kterou lze dle stěžovatele spatřovat v nedostatečné a neefektivní ochraně jeho veřejného subjektivního práva na příznivé životní prostředí (konkrétně čistoty ovzduší). Nezákonnost tohoto zásahu stěžovatel též shledává v nesprávné implementaci práva Evropské unie v tom smyslu, že nebylo dosaženo sledovaného cíle vytvoření funkčního a efektivního systému vedoucího k dodržování stanovených imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší. Výrokem II. Městský soud v Praze rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a výrokem III. rozhodl, že se žalobci vrací soudní poplatek ve výši 1 000,- Kč.

Stěžovatel považuje napadené usnesení za nezákonné z důvodu nesprávného posouzení otázky opožděnosti podané žaloby. Městský soud v Praze (dále též „soud“) žalobu stěžovatele odmítl, neboť byla dle jeho závěrů podána opožděně, s čímž stěžovatel nesouhlasí.

I.

Stěžovatel nepřijímá závěr soudu, že se stěžovatel o předmětném nezákonném zásahu dozvěděl z jím uváděných dokumentů nejpozději dne 17. 3. 2009, kdy mu byly jednak známy protokoly č. 34067/2008 a č. 34065/2008 o hodnocení kvality ovzduší dle odběrů v lokalitě Ostrava – Mariánské Hory, Zelená 73A, areál MŠ (dále jen „protokoly“), které byly stěžovateli doručeny dne 10. 2. 2009, a jednak mu právě dne 17. 3. 2009 byla doručena „Analýza kvality ovzduší na území města Ostravy a legislativa v ochraně ovzduší. Popis imisní a emisní situace na území města Ostravy, přenosu emisí z okolních měst, vlivu dopravy a dálkového přenosu z Polska, rozklad platné legislativy a návrh na její změnu. 2008-2009“ (dále jen „analýza“). Dvuměsíční lhůta k podání žaloby uplynula dne 18. 5. 2009, a žaloba předaná k poštovní přepravě dne 21. 5. 2010 tak byla podle soudu podána opožděně.

Soud podle stěžovatele zcela pominul naprosto zásadní „Zprávu vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji včetně konkretizace opatření“ ze dne 9. 4. 2010 (dále jen „zpráva vlády“). Až z této zprávy se údajně stěžovatel dozvěděl o skutečnostech, v nichž spatřuje nezákonný zásah, respektive až touto listinou získal znalost o skutkových okolnostech, z nichž vyplývá konání či nekonání správního orgánu.

Žalovaný a) a žalovaný b) musí k výše uvedenému konstatovat, že předmětem stěžovatelovy žaloby je ochrana před nezákonným zásahem žalovaných spočívajícím v údajné nedostatečné ochraně čistoty ovzduší ve statutárním městě Ostravě. Nelze tak souhlasit s tvrzením stěžovatele, že by se o stavu znečištění v Ostravě dozvídal vždy až z ročních zpráv o vyhodnocení kvality ovzduší v dané oblasti nebo

z informací, které připravuje a zveřejňuje vláda. Kritický stav kvality ovzduší v Ostravě, stejně jako v celém Moravskoslezském kraji, je mediálně celoročně sledovanou záležitostí, která tuto oblast provází historicky již desítky let. Tento stav je způsoben nejen dlouhodobou přítomností těžkého průmyslu, který byl v kraji povolen místními úřady, ale je ovlivňován i řadou dalších faktorů, jako je například znečištění ovzduší přicházející do této oblasti z Polské republiky a proměnlivými meteorologickými podmínkami. Tvrzení stěžovatele, že se o kvalitě ovzduší dozvěděl až z citované zprávy, lze proto považovat za čistě účelové. Aktuální neverifikovaná data o kvalitě ovzduší jsou pravidelně zveřejňována na internetových stránkách ČHMÚ (www.chmi.cz), každoročně je vydávána ročenka o znečištění ovzduší na území České republiky. MŽP rovněž každoročně zpracovává a do vlády předává informace o kvalitě ovzduší a spojených zdravotních rizicích.

Jak dovodil i soud v napadeném usnesení, bylo pro žalobu vzhledem k jejímu předmětu zásadní zjištění skutečností z výše citovaných protokolů a analýzy, tedy v jakém stavu se nachází kvalita ovzduší v Ostravě a jakým způsobem je situace řešena po legislativní stránce. Reálná aplikace legislativních předpokladů, zejména tedy vhodnost a účinnost opatření v oblasti ochrany čistoty ovzduší, musela být statutárním městu Ostravě coby územně samosprávnému celku známá především z jeho výkonu samostatné a přenesené působnosti, nikoliv tedy z uváděné zprávy vlády. Pokud stěžovatel jako předmět své žaloby uvádí též nesprávnou implementaci předpisů Evropské unie, musel se o ní jako orgán státní správy dozvědět standardní cestou, tedy ze sbírky zákonů. Stěžovatel se o jím namítané špatné implementaci evropských předpisů musel dozvědět nejpozději vyhlášením příslušných zákonů a jejich prováděcích předpisů ve sbírce zákonů, resp. jejich včasným nevyhlášením.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti dále uvádí, že svou žalobu vystavěl na základě citované zprávy vlády, nikoliv na předmětné analýze a protokolech, které uvedl pouze jako důkazy, a že údajný nezákonný zásah pro něj vyplynul až ze zprávy vlády. Žalovaný a) a žalovaný b) se domnívá, že pro posouzení včasnosti žaloby není rozhodné, na základě jaké listiny stěžovatel svou žalobu primárně vystavěl, či jaká písemnost byla konečným impulsem pro podání žaloby jako takové. Z pohledu ustanovení § 84 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), je pro posouzení včasnosti žaloby rozhodný pouze okamžik, kdy se stěžovatel dozvěděl o nezákonném zásahu. Skutečnost, že vláda ve své zprávě ze dne 9. 4. 2010 explicitně popisuje obtížnost zlepšení čistoty ovzduší v Moravskoslezském kraji a problémy s aplikací určitých konkrétních opatření, jistě mohla být pro stěžovatele podnětem pro podání žaloby, neboť vláda ve své zprávě na stěžovatelem namítané problémy přímo upozorňuje a doznává se k nim, nicméně tato skutečnost nemohla mít žádný vliv na běh lhůty pro podání žaloby. Jak bylo uvedeno výše, stěžovatel o nezákonném zásahu, tak jak jej konstruoval ve své žalobě, věděl již před vydáním předmětné zprávy vlády, na kterou se pak dle názoru žalovaného a) a žalovaného b) mohl sice odvolávat věcně, nikoliv však s ohledem na běh jeho subjektivní lhůty pro podání žaloby.

Na základě shora uvedeného žalovaný a) a žalovaný b) souhlasí se závěrem soudu, že se stěžovatel o jím tvrzeném nezákonném zásahu dozvěděl nejpozději doručením analýzy dne 17. 3. 2009. S ohledem na dvouměsíční lhůtu podle ustanovení § 84 odst. 1 s.ř.s. je nutné žalobu podanou dne 21. 5. 2010 označit za opožděnou pro uplynutí subjektivní lhůty. Zmeškání lhůty pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem nelze podle ustanovení § 84 odst. 2 s.ř.s. prominout, a tak soud neměl jiné východisko, než vydat předmětné usnesení.

II.

K otázce včasnosti žalovaný a) a žalovaný b) dále podotýká, že žalobu na ochranu před nezákonným zásahem lze podat v objektivní lhůtě dvou let od okamžiku, kdy k nezákonnému zásahu došlo. Pokud je předmětem žaloby, který je dle názoru žalovaného a) a žalovaného b) při nejmenším problematicky vymezený (viz vyjádření k žalobě ze dne 24. 1. 2011, č.j. 70/420/11, 2605/ENV/11), špatná kvalita ovzduší v Ostravě, počala předmětná objektivní lhůta pro podání žaloby běžet již před desítkami let. Pokud je předmětem žaloby vadná transpozice a neefektivní systém opatření na zlepšení čistoty ovzduší, je nutné počátek uvedené lhůty směřovat k okamžiku, kdy k namítané nečinnosti údajně došlo. Stěžovatel v žalobě jako zásadní předpis na úrovni práva Evropské Unie uvádí směrnici Rady 96/62/ES o posuzování a řízení kvality vnějšího ovzduší, ze dne 27. 9. 1996, v platném znění, která byla řádně transponována již do starého zákona o ochraně ovzduší (zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů) a jeho prováděcích předpisů. Obdobně byla řádně transponována i další evropská legislativa, nehledě na implementaci předpisů Evropské unie do nového zákona o ovzduší (zákon č. 201/2012, o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů) a jeho prováděcích předpisů). Vzhledem k tomu, že si žalovaný a) a žalovaný b) není vědom žádné své nečinnosti v dané otázce, nemůže odhadovat okamžik, ve kterém stěžovatel spatřuje zahájení předmětného nezákonného zásahu. Mělo by zřejmě jít o dobu, ve které mělo dojít k vytvoření funkčního a efektivního systému ochrany kvality ovzduší v souladu s evropskou legislativou, k čemuž podle stěžovatele nedošlo.

Otázkou (jejíž řešení přísluší pouze soudu) tedy je, zda stěžovatelova žaloba s ohledem na její předmět a obsah, nebyla podána též po uplynutí dvouleté objektivní lhůty ve smyslu ustanovení § 84 odst. 1 věty druhé s.ř.s. Pro toto posouzení by bylo třeba určit okamžik, od kterého byla strana žalovaná údajně nečinná. Podle obsahu žaloby se podle názoru žalovaného a) a žalovaného b) může jednat o okamžik, od kdy kvalita ovzduší v Ostravě klesla pod takovou hranici, ve které stěžovatel spatřuje porušení jeho veřejného subjektivního práva na příznivé životní prostředí, či okamžik, kdy došlo k chybné či nedostatečné implementaci příslušných předpisů Evropské Unie, anebo okamžik, kdy nedošlo k vytvoření funkčního a efektivního systému vedoucího k dodržování stanovených emisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší. Vzhledem k tomu, že nezákonný zásah spočívající v nečinnosti nemá v systematice správního práva charakter např. trvajících správního deliktu (viz např. prekluzivní neprominutelná lhůta pro podání žaloby na nečinnost podle ustanovení § 80 odst. 1 s.ř.s.), je nutné objektivní lhůtu počítat od dne jedné z výše uvedených skutečností a počátek běhu lhůty se neposouvá, či sama lhůta se neprodlužuje trváním nezákonného zásahu.

III.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti dále namítá, že soudem zvolené právní posouzení otázky včasnosti podané žaloby je nezákonné. Soud dle názoru stěžovatele ve snaze nezabývat se meritem věci naprosto restriktivním způsobem zamítl žalobu jen pro nenaplnění procesního předpokladu. Stěžovatel v takovém dle něj ryze formalistickém postupu spatřuje porušení jeho práva na spravedlivý proces a práva na přístup k soudu.

K tomu žalovaný a) a žalovaný b) uvádí, že vedle práva na spravedlivý proces a práva na přístup k soudu musel soud ctít též zásadu legality, tedy povinnost postupovat v průběhu soudního řízení vždy v souladu se zákony a jinými právními předpisy. S ohledem na procesní ekonomii a efektivitu soudního rozhodování soud nejdříve zkoumá, zda byly splněny podmínky řízení. Jednou z esenciálních podmínek řízení je právě předmětné posouzení včasnosti či opožděnosti žaloby. Ustanovení § 84 odst. 2 s.ř.s. stanoví, že zmeškání lhůty pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem nelze prominout. Pokud soud v daném případě dospěl k důvodnému závěru, že dvouměsíční subjektivní lhůta pro podání žaloby stěžovateli marně uplynula, neboť se o nezákonném zásahu dozvěděl více než rok před podáním žaloby, nemohl v souladu se zásadou legality stěžovateli lhůtu prominout, a musel tak žalobu napadeným usnesením odmítnout. Soud tak dle názoru žalovaného a) a žalovaného b) postupoval v souladu nejen se soudním řádem správním, ale též v souladu s právem na spravedlivý proces a právem na přístup k soudu garantovaným Listinou základních práv a svobod, neboť tato práva se mohou zcela naplňovat pouze v takových soudních řízeních, u kterých byly splněny podmínky řízení.

Ustanovení § 84 s.ř.s. je s důsledkem prekluze práva na ochranu před nezákonným zásahem postaveno na právní zásadě „vigilantibus iura“, podle které musí každý dbát svých práv a včasně je procesně uplatňovat. Nelze se proto dovolávat zákonného procesu, pokud stěžovatel své právo neuplatnil včas a soud rozhodl řádně dle procesního předpisu. Žalovaný a) a žalovaný b) tak s postupem soudu souhlasí a domnívá se, že soud nerozhodoval restriktivním a ryze formalistickým způsobem, neboť v situaci nenaplnění procesních podmínek neměl jiné východisko, než žalobu odmítnout napadeným rozhodnutím.

IV.

Žalovaný a) a žalovaný b) závěrem ještě upozorňuje na nedostatek aktivní žalobní legitimace stěžovatele, kterou se soud v napadeném rozhodnutí nikterak nezabýval, i když se jedná rovněž o podmínku řízení. Ačkoli je v žalobě uvedeno, že žalobce je aktivně věcně legitimován, „*když mu jakožto územně samosprávnému celku (...) svědčí veřejné subjektivní právo na příznivé životní prostředí chráněné čl. 35 odst. 1 Listiny (...)*“, dle názoru žalovaného a) a žalovaného b) žalobci aktivní žalobní legitimace v této věci nepřísluší.

Ústavní soud se opakovaně k této otázce vyjádřil v tom smyslu, že článek 35 Listiny základních práv a svobod zakotvující právo na příznivé životní prostředí a včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů na právnické osoby vztahovat nelze. Je zřejmé, že práva vztahující se k životnímu prostředí přísluší pouze osobám fyzickým, jelikož se jedná o biologické organismy, které - na rozdíl od právnických osob - podléhají eventuálním negativním vlivům životního prostředí. Tomu ostatně odpovídá i charakteristika životního prostředí, jak ji provedl zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 1998 sp. zn. I. ÚS 282/97, Sb. n. u. ÚS, sv. 10, str 339; či usnesení sp. zn. IV. ÚS 2659/08). Citovaný článek 35 Listiny základních práv a svobod je třeba vykládat uvedeným způsobem i podle názoru Nejvyššího správního soudu uvedeného v rozsudku sp. zn. 6 Ao 5/2010 – 43.

Podle názoru žalovaného a) a žalovaného b) mohl soud žalobu odmítnout též pro nedostatek aktivní legitimace žalobce na základě ustanovení § 46 odst. 1 písm.

c) s.ř.s., neboť se stěžovatel žalobou dovolává ochrany svého veřejného subjektivního práva na příznivé životní prostředí chráněného čl. 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, které mu jakožto právnické osobě v souladu s ustálenou judikaturou nenáleží.

V.

S ohledem na výše uvedené je žalovaný a) a žalovaný b) přesvědčen, že Městský soud posoudil, že stěžovatelova žaloba byla ve smyslu ustanovení § 84 odst. 1 s.ř.s. podána opožděně, správně. Žalovaný a) a žalovaný b) proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud vydal tento

r o z s u d e k :

Kasační stížnost stěžovatele statutárního města Ostravy, se sídlem Prokešovo nám. 8, 729 30 Ostrava, právně zastoupeného JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem, AK Brož & Sokol & Novák s.r.o., se sídlem Sokolská 60, 120 00 Praha 2, se podle ustanovení § 110 dost. 1 s.ř.s. jako nedůvodná **z a m í t á**.

V Praze dne 24. května 2013

Ing. Libor Ježek

*náměstek ministra – státní tajemník
pověřený řízením sekce státní správy*

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
Vršovická 65, Praha 10 – Vršovice, PSČ: 100 10

MĚSTSKÝ SOUD V PRAZE	
pracoviště Hybernská 18, Praha 1	
Došlo dne:	26 -01- 2011
.....krát	příloh
kolky	

Naše č. j.: 2605/ENV/11
70/420/11

Městský soud v Praze
pracoviště Hybernská
Hybernská 1006/18
111 21 Praha 1

ke sp. zn. 3 A 54/2011

Žalobce: Statutární město Ostrava,
IČ: 00845451
se sídlem Ostrava, Prokešovo nám. 8, PSČ 729 30

právně zastoupený **JUDr. Tomášem Sokolem**, advokátem,
AK Brož, Sokol, Novák
se sídlem Sokolská 60, Praha 2

Žalovaný: Česká republika -

- a) **Vláda České republiky**
se sídlem 118 01 Praha 1, nábřeží Edvarda Beneše 128/4
- b) **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem 100 10 Praha 10, Vršovická 65
- c) **Ministerstvo dopravy**
se sídlem 110 15 Praha 1, nábřeží L. Svobody 12/1222

Vyjádření žalovaného a) a žalovaného b)
k žalobě na ochranu před nezákonným zásahem
podle části třetí zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní,
ve znění pozdějších předpisů

Trojmo

Příloha:

Zmocnění žalovaného a) k zastupování v právní věci žalovaným b) ze dne 6.1.2011

Na základě výzvy Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2011, doručené dne 23. 11. 2011, č.j.: 3 A 54/2010-46, podává žalovaný a) a žalovaný b) k vně uvedenému žalobě toto

v y j á d ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá poskytnutí soudní ochrany proti nezákonnému zásahu žalované strany, kterou je Česká republika (zastoupená v daném případě vládou České republiky, Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem dopravy), jelikož má za to, že byl v žalobě popsáným nezákonným zásahem přímo zkrácen na svých veřejných subjektivních právech.

Nezákonný zásah spatřuje žalobce v nečinnosti žalované strany, která dle něj spočívá v nedostatečné a neefektivní ochraně jeho veřejného subjektivního práva na příznivé životní prostředí (konkrétně čistoty ovzduší), založeného článkem 35 Listiny základních práv a svobod a nedostatečné ochraně veřejného zájmu, tj. zdraví osob a životního prostředí.

Nezákonnost tohoto zásahu žalobce spatřuje v nesprávné implementaci práva Evropské unie v tom smyslu, že nebylo dosaženo sledovaného cíle vytvoření funkčního a efektivního systému vedoucího k dodržování stanovených imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší.

Žalobce navrhuje, aby bylo v žalobě označeným žalovaným zakázáno pokračovat v porušování ústavního práva města Ostrava na příznivé životní prostředí spočívající v nedostatečné a neefektivní ochraně čistoty ovzduší tím, že jsou v územní působnosti žalobce překračovány imisní a emisní limity látek znečišťujících ovzduší stanovené směrnicí Rady 96/62/ES, zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“), a jej provádějícími předpisy. Žalobce žalovaným dále vytýká nesprávnou implementaci komunitárního práva do práva vnitrostátního, a to zejména ve fázi praktického provádění tím, že nebyl vytvořen funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce, stanovených směrnicí Rady 96/62/ES a směrnicí Rady 1999/30/ES.

Žalobce dále navrhuje, aby bylo žalovanému přikázáno, aby přijal a realizoval konkrétní opatření tvořící funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování stanovených imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce.

K tomu žalovaný a) a žalovaný b) uvádějí:

I.

Nedostatek aktivní žalobní legitimace žalobce

Ačkoli je v žalobě uvedeno, že žalobce je aktivně věcně legitimován, „*když mu jakožto územně samosprávnému celku (...) svědčí veřejné subjektivní právo na příznivé životní prostředí chráněné čl. 35 odst. 1 Listiny (...)*“, dle názoru žalovaného a) a žalovaného b) aktivní žalobní legitimace v této věci žalobci nepřísluší.

Ústavní soud se k této otázce opakovaně vyjádřil v tom smyslu, že článek 35 Listiny základních práv a svobod zakotvující právo na příznivé životní prostředí a včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů na právnické osoby vztahovat nelze. Je zřejmé, že práva vztahující se k životnímu prostředí přísluší pouze osobám fyzickým, jelikož se jedná o biologické organismy,

které - na rozdíl od právnických osob - podléhají eventuálním negativním vlivům životního prostředí.

Tomu ostatně odpovídá i charakteristika životního prostředí, jak ji provedl zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, (usnesení ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 282/97, Sb. n. u. ÚS, sv. 10, str. 339; z poslední doby např. v usneseních sp. zn. III. ÚS 3118/07 nebo IV. ÚS 2659/08; tento výklad respektuje i Nejvyšší správní soud, viz rozsudek sp. zn. 6 Ao 5/2010 - 43).

Žalovaný a) a žalovaný b) tak považují žalobu za nepřipustnou podle ustanovení § 85 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), když se lze ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky a žalobce se domáhá pouze určení, že zásah (blíže nespecifikovaný) byl nezákonný.

Žalovaný a) a žalovaný b) považuje dále žalobu za neprojednatelnou pro nesplnění podmínek řízení ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s. Žalobce totiž podle dikce žalobního návrhu směšuje dva odlišné druhy žalob, a to žalobu proti nečinnosti podle ustanovení § 79 s.ř.s. a žalobu na ochranu před nezákonným zásahem podle ustanovení § 82 s.ř.s. Jak judikoval Nejvyšší správní soud (2 Ans 1/2004 -64), jsou žaloba proti nečinnosti a žaloba na ochranu před nezákonným zásahem dva odlišné druhy žalob a nelze je zaměňovat. I přesto, že Nejvyšší správní soud připustil, že v praxi může být podána žaloba proti nezákonnému zásahu, který žalobce spatřuje v nečinnosti správního orgánu (což je i případ předmětné žaloby města Ostravy), judikoval též, že pro určení žalobního typu není rozhodné, jak žalobce žalobu označil: je třeba ji posuzovat podle jejího obsahu a zejména je pro soud závazný její žalobní návrh (petit). Petit předmětné žaloby však mj. obsahuje i příkaz, aby žalovaný „přijal a realizoval konkrétní opatření tvořící funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování stanovených emisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce“. Takovýto žalobní návrh však soud zcela zjevně nemůže v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem podle ustanovení § 82 s.ř.s. připustit, neboť ve smyslu ustanovení § 82 odst. 2 s.ř.s. může soud v uvedeném řízení toliko rozsudkem zakázat správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem.

Žalovaný a) a žalovaný b) odkazují i na čl. 41 Listiny základních práv a svobod, podle něhož se žalobce může domáhat práva na příznivé životní prostředí chráněné čl. 35 Listiny, ovšem pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí.

K případné změně žalobního typu, či žalobního návrhu na žalobu proti nečinnosti podle ustanovení § 79 s.ř.s. žalovaný a) a žalovaný b) upozorňují, že dle již uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu (2 Ans 4/2004-116) se lze žalobou na nečinnost podle ustanovení § 79 a násl. s.ř.s. domáhat toliko toho, aby soud uložil správnímu orgánu, který je nečinný, povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení a stanovil mu k tomu přiměřenou lhůtu.

K části II.

Nečinnost statutárního města Ostrava

K tvrzení žalobce, který spatřuje nezákonný zásah *v nečinnosti strany žalované, která ho touto nečinností přímo zkracuje na jeho veřejných subjektivních právech tím, že neposkytuje jeho veřejnému subjektivnímu právu na příznivé životní*

prostředí dostatečnou a efektivní ochranu a současně nedostatečně chrání veřejný zájem, v daném případě především zdraví osob a životní prostředí, žalovaný a) a žalovaný b) uvádějí jako nesporný fakt, že od 90. let 20. století dochází na celém území České republiky, a tedy i v Moravskoslezském kraji, k zásadnímu snížení emisí základních znečišťujících látek a tento trend pokračuje, byť nelineárně. Žalovaný a) a žalovaný b) si je přesto plně vědom a nikterak nezastírá neuspokojivou imisní situaci, ke které dochází při nepříznivých rozptylových a meteorologických podmínkách na území celého Moravskoslezského kraje. V případě špatné kvality ovzduší na Ostravsku se jedná o dlouhodobý a do jisté míry specifický problém, který je dán především historicky vysokou koncentrací průmyslu spojenou s velkou hustotou osídlení. Rovněž zde hraje významnou úlohu dálkový transport znečišťujících látek z blízké průmyslové oblasti v Polsku. Jde tedy o komplexní problém, který nelze vyřešit toliko nástroji pro snížení emisí, které jsou stanoveny právními předpisy.

Z hlediska právního pak žalovaný a) považuje žalobu směřující vůči ní za neopodstatněnou, neboť je zjevné, že legislativa České republiky je plně v souladu s příslušnými předpisy komunitárního práva a vláda, jakožto orgán moci výkonné a žalovaný správní orgán, plní veškeré povinnosti v oblasti ochrany ovzduší vyplývající pro ni z právního řádu ČR. Žalovaný a) si též není si vědom žádných pochybení, nezákonných zásahů, či své nečinnosti, kterými by přímo nebo nepřímo působil újmu na právu obyvatel města Ostravy na příznivé životní prostředí. Žalovaný a) pak v této souvislosti připomíná, že je v oblasti ochrany ovzduší zmocněn toliko k vydávání nařízení ve smyslu ustanovení § 55 odst. 1 zákona 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o integrované prevenci“), a tato svá zmocnění naplnil a naplňuje. Nelze mu tedy v tomto směru vytýkat nečinnost, jak žalobce v žalobním návrhu uvádí. Na podporu tohoto tvrzení konstatuje, že v oblasti ochrany ovzduší a integrované prevence přijal celou řadu usnesení k řešení této situace, konkrétně odkazuje na

- usnesení vlády ze dne 5. června 2002 č. 570 o návrhu nařízení vlády, kterým se stanoví imisní limity, podmínky a způsob sledování, posuzování, hodnocení a řízení kvality ovzduší, provádění zvláštní ochrany ovzduší, přípustná míra obtěžování zápachem a rozsah informací o stavu ovzduší a způsob jejich zpřístupňování, návrhu nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky ochrany klimatického systému Země, návrhu nařízení vlády, kterým se stanoví závazné emisní stropy pro některé látky znečišťující ovzduší, způsob přípravy a provádění emisních inventur a emisních projekcí, návrhu nařízení vlády, kterým se stanoví emisní limity a další podmínky provozování spalovacích zdrojů znečišťování ovzduší, návrhu nařízení vlády, kterým se stanoví emisní limity a další podmínky provozování ostatních zdrojů znečišťování ovzduší, návrhu nařízení vlády, kterým se stanoví emisní limity a další podmínky provozu u stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší emitujících těkavé organické látky z procesů aplikujících organická rozpouštědla a ze skladování a distribuce benzínu a o návrhu nařízení vlády, kterým se stanoví emisní limity a další podmínky pro spalování odpadu;
- usnesení vlády ze dne 3. července 2002 č. 698 o nařízeních vlády k zákonu č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší);

- usnesení vlády ze dne 13. ledna 2003 č. 48 o nařízení vlády o způsobu a rozsahu zabezpečení systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách;
- usnesení vlády ze dne 5. listopadu 2003 č. 1091 o nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 351/2002 Sb., kterým se stanoví závazné emisní stropy pro některé látky znečišťující ovzduší a způsob přípravy a provádění emisních inventur a emisních projekcí;
- usnesení vlády ze dne 21. ledna 2004 č. 71 o nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 350/2002 Sb., kterým se stanoví emisní limity a podmínky a způsob sledování, posuzování, hodnocení a řízení kvality ovzduší;
- usnesení vlády ze dne 11. února 2004 č. 121 o nařízení vlády o Národním programu snižování emisí tuhých znečišťujících látek, oxidu siřičitého a oxidů dusíku ze stávajících zvláště velkých spalovacích stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší;
- usnesení vlády ze dne 12. května 2004 č. 454 o Integrovaném národním programu snižování emisí v České republice;
- usnesení vlády ze dne 5. října 2005 č. 1287 o nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 350/2002 Sb., kterým se stanoví emisní limity a podmínky a způsob sledování, posuzování, hodnocení a řízení kvality ovzduší, ve znění nařízení vlády č. 60/2004 Sb.;
- usnesení vlády ze dne 12. prosince 2006 č. 1416 o nařízení vlády o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší;
- usnesení vlády ze dne 20. prosince 2006 č. 1456 o nařízení vlády o stanovení emisních limitů a dalších podmínek provozování ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší;
- usnesení vlády ze dne 30. května 2007 č. 572 o nařízení vlády o emisních limitech a dalších podmínkách provozování spalovacích stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší;
- usnesení vlády ze dne 11. června 2007 č. 630 o Národním programu snižování emisí České republiky;
- usnesení vlády ze dne 19. prosince 2007 č. 1420 o nařízení vlády o národním programu snižování emisí ze stávajících zvláště velkých spalovacích zdrojů;
- usnesení vlády ze dne 21. prosince 2009 č. 1560 o nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 146/2007 Sb., o emisních limitech a dalších podmínkách provozování spalovacích stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší;
- usnesení vlády ze dne 21. prosince 2009 č. 1559 o nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 615/2006 Sb., o stanovení emisních limitů a dalších podmínek provozování ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší.

Vedle toho žalovaný a) projednal řadu materiálů týkajících se přímo či nepřímo ochrany ovzduší, ať již jde o předkládání návrhů právních předpisů, či jejich novelizací (zákon o ochraně ovzduší, zákon o integrované prevenci, zákon o pozemních komunikacích, zákon o pohonných hmotách, zákon o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a o změně některých zákonů, zákon o odpadech, zákon o chemických látkách a chemických přípravcích, zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), či o určení pozice České republiky při zasedání mezinárodních organizací nebo smluvních stran mezinárodních smluv (Rámcová úmluva OSN o změně klimatu, Kjótský protokol, Vídeňská úmluva na ochranu ozonové vrstvy, Montrealský protokol o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší přesahující hranice států).

Žalovaný a) dále konstatuje, že v rámci svých právním řádem České republiky přesně vymezených kompetencí a pravomocí činí veškeré kroky k zajištění příznivého životního prostředí pro občany České republiky a právo žalobce na příznivé životní prostředí nikterak svou činností, či nečinností neomezuje.

Žalovaný a) a žalovaný b) pak zdůrazňují, že z žalobcem zmiňované „Zprávy o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji“, která byla vzata na vědomí usnesením vlády č. 260 ze dne 9. dubna 2010, vyplývá, že odpovědnost za stav kvality ovzduší nekončí u ministerstev, ale přísluší i krajským či obecním úřadům. Žalovaným by tak mohl být i Parlament České republiky, který má odpovědnost za výslednou podobu zákonů.

Zdůrazňuje se v této souvislosti, že správní orgány disponují zásadní možností ovlivnit stav znečištění ovzduší svým přístupem v rámci povolovacích řízení pro zdroje znečišťování ovzduší. Jako příklad lze uvést provádění změn závazných podmínek integrovaných povolení pro velké průmyslové závody, díky nimž by se zpřísnily jejich emisní limity (ustanovení § 18 zákona o integrované prevenci). Dle ustanovení § 14 odst. 4 zákona o integrované prevenci je krajský úřad při stanovování závazných podmínek provozu, zejména emisních limitů, povinen vycházet z použití nejlepších dostupných technik a zohledňovat místní podmínky životního prostředí, tedy i extrémně znečištěné ovzduší v místě, kde má být zařízení provozováno.

Žalobce tak odsouvá odpovědnost sebe samého, kdy zejména řada opatření k regulaci dopravy je možná pouze na obecní úrovni. Statutární město Ostrava disponuje možností samo v určitém rozsahu řešit i znečištění způsobené lokálními topeništi, když na základě ustanovení § 50 odst. 3 zákona o ochraně ovzduší může obecně závaznou vyhláškou zakázat některé druhy paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování. Žalovaným však není známo, zda toto zásadní opatření realizoval, když jej žalobce jako nedostatek žalovaným vytýká a žalování takovou pravomocí nedisponují.

Žalobce je navíc ze zákona účastníkem všech povolovacích řízení pro zařízení, jež mají být umístěna na jeho území, a může se tedy k žádostem o vydání povolení pro jednotlivé zdroje znečištění vyjadřovat, zaujímat zásadní stanoviska. Právě žalobce disponuje pravomocí dát krajskému úřadu podnět k přezkumu závazných podmínek provozu zařízení dle ustanovení § 18 zákona o integrované prevenci, jestliže je v důsledku jeho provozu narušen standard kvality životního prostředí. V oblasti koncepčních nástrojů žalobce sice zpracoval v roce 2004 koncepci v oblasti ochrany ovzduší (Program ke zlepšení kvality ovzduší města Ostravy), avšak ta nebyla dle informací žalovaných a) a b) nikde zveřejněna a v následujících letech ani aktualizována. S přihlédnutím k výše uvedenému je nesporné, že statutární město Ostrava nevyužívá prostředků, které má k ochraně ovzduší k dispozici a plnou odpovědnost za stav životního prostředí přesouvá na žalované.

K části III.

Nedůvodnost tvrzení o překračování emisních limitů

Pokud žalobce uvádí, že je porušováno jeho právo na příznivé životní prostředí tím, že jsou v jeho územní působnosti překračovány emisní limity látek znečišťujících ovzduší, pak je třeba konstatovat, že Českou inspekci životního prostředí, oblastním inspektorátem v Ostravě (dále jen ČIŽP“), jako specializovaným dozorovým orgánem nad všemi složkami životního prostředí, bylo v roce 2010 na území města Ostravy provedeno 119 kontrol (z celkového počtu 408 kontrol provedených v Moravskoslezském kraji) stacionárních zdrojů znečištění a bylo vydáno 5 rozhodnutí o pokutě (z 21 rozhodnutí o pokutě vydaných na celém území kraje). ČIŽP se podílela i na 25 integrovaných kontrolách na území Moravskoslezského kraje, v rámci nichž bylo kontrolováno plnění všech povinností daných platným integrovaným povolením; z toho 11 integrovaných kontrol na území města Ostravy.

Na území Moravskoslezského kraje tak bylo 30 kontrol zaměřeno na zvláště velké zdroje znečišťování, 212 kontrol na velké zdroje znečišťování, 165 kontrol na střední zdroje znečišťování a 75 kontrol ostatních. Z toho na území města Ostravy bylo zkontrolováno 10 zvláště velkých zdrojů znečišťování, 65 velkých a 35 středních zdrojů. Je však třeba zdůraznit, že žádné rozhodnutí o pokutě vydané na území statutárního města Ostravy v roce 2010 nebylo za neplnění emisních limitů. Tvrzení žalobce o překračování emisních limitů na jeho území proto vzhledem k výše uvedeným údajům je třeba považovat za nepodložené a nepravdivé.

K dalšímu tvrzení žalobců uvedených v části III. žalobního návrhu pak žalovaný a) a žalovaný b) upozorňují na obsah rozsudku Soudního dvora Evropského soudu pro lidská práva ve sporu Dieter Janecek proti Freistaat Bayern ve věci „Směrnice 96/62/ES – posuzování a řízení kvality vnějšího ovzduší – stanovení mezních hodnot – právo třetí osoby, jejíž zdraví je poškozeno, na vypracování akčního plánu“. Soudní dvůr v tomto případě dospěl k názoru, že *„členské státy nemají povinnost přijmout opatření zajišťující, aby k žádnému překročení hodnot (výstražných prahových nebo mezních hodnot kvality ovzduší) nedošlo“*. Soudní dvůr tedy v uvedeném případě dospěl k logickému závěru, že je nemožné požadovat, aby členské státy, resp. jejich příslušné orgány, trvale garantovaly nepřekračování právními předpisy stanovených limitů kvality ovzduší, a to zejména v případech vyšší moci (tedy i nepříznivých meteorologických a klimatických poměrů). Soudní dvůr však v uvedeném případě judikoval, že v případě rizika překročení výstražných prahových nebo mezních hodnot musí mít bezprostředně dotčení jednotlivci možnost vyžadovat, aby příslušné vnitrostátní orgány vypracovaly akční plán, jakožto soubor opatření, která mají být přijata v krátké době s cílem snížit rizika překročení mezních nebo prahových hodnot a zkrácení doby trvání takové situace. V této souvislosti se připomíná, že dle ustanovení § 7 zákona o ochraně ovzduší jsou „příslušnými orgány“ zmocněnými vypracovávat „akční plány“ ve smyslu předmětného rozsudku krajské úřady a obecní úřady obcí s počtem nad 350 000 obyvatel (které však nejsou překvapivě žalobcem žalovány) nikoliv tedy vláda a ústřední správní úřady.

Přímé uplatnění Listinou základních práv a svobod garantovaného práva na příznivé životní prostředí není možné oddělit od platné a účinné právní úpravy, konkrétně zákona o ochraně ovzduší, který provádí toto ústavní právo, jehož aplikaci je nutno chápat v mezích tohoto provedení. Problémem na Ostravsku je stav, kdy znečišťovatelé dodržují emisní limity stanovené jim podle zákona o ochraně ovzduší i dle evropské směrnice, což přesto nestačí k dosažení limitů emisních.

Dle názoru žalovaného a) a žalovaného b) je v této věci nemožné domáhat se přímé aplikace limitů evropských směrnic v důsledku nenaplnění požadavků vnitrostátních předpisů, jak to žalobce činí. Tzv. přímý účinek směrnic, žalovatelný u vnitrostátních soudů, mj. vyžaduje prokázání příčinné souvislosti mezi nedostatečným postupem členského státu a skutečností, že se osoba nemůže domoci přesně a individuálně definovaného práva zakotveného ve směrnici; o tento případ se zde však zjevně nejedná.

K části IV.

Legislativní, administrativní a finanční kroky žalovaného b) ke zlepšení situace na Ostravsku

Je nesporné, že kvalita životního prostředí, zejména ovzduší, má na Ostravsku značné rezervy a zlepšení situace, která má závažné a prokázané zdravotní dopady, si vyžaduje celý soubor opatření – legislativních, správních, kontrolních a finančních. Z provedených analýz žalovaného b) vyplývá, že nástroje, které má současný zákon o ochraně ovzduší k dispozici, nejsou zcela dostatečné. Žalovaný a) a žalovaný b) si nutnost nápravy současného stavu uvědomuje a již dva roky intenzivně pracuje na novém zákoně o ochraně ovzduší, který by měl být v lednu roku 2011 předložen do vlády. Kromě návrhu nového zákona pracuje na dalších legislativních i nelegislativních opatřeních, která mají za cíl zlepšit stav ovzduší v České republice. Jedná se o následující konkrétní opatření:

a) Nový zákon o ochraně ovzduší

Návrh nového zákona si klade za cíl zefektivnit programové nástroje, dále změnit plošný přístup uplatňování podmínek provozu (emisní limity, emisní stropy, technicko-organizační podmínky atd.) u zdrojů znečišťování vzhledem k jejich příspěvku ke kvalitě ovzduší v místě a revidovat ekonomické nástroje včetně poplatků za znečišťování. Zefektivnění výše uvedených nástrojů a principů v návrhu nového zákona o ochraně ovzduší musí přispět k plnění cílů v oblasti kvality ovzduší. Všechny výše uvedené nástroje bude možné uplatňovat individuálně, flexibilně a zohledňovat možnosti stacionárního zdroje, jeho technickou a morální úroveň, ale především kvalitu ovzduší v místě dopadů provozu stacionárního zdroje.

b) Novela zákona o ochraně ovzduší

Aktuálně je Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR projednávána novela zákona o ochraně ovzduší, jejímž cílem je uvést v co nejkratší době v platnost opatření, která mají zlepšit kvalitu ovzduší v oblastech, kde je jeho kvalita dlouhodobě zhoršená. Důsledkem předkládané novely bude významné snížení emisí jemného polétavého prachu z největších průmyslových závodů a částečně i z dopravy v centru obcí a měst. Za tímto účelem jsou navrhovány tři nové nástroje. Za prvé umožní stanovit emisní stropy pro území nadměrně zatížená znečištěným ovzduším. Tyto územní emisní stropy budou stanoveny pro vytipované významné skupiny stacionárních zdrojů, resp. významné průmyslové sektory. Dále umožní obcím v případech překročení některého z emisních limitů stanovit tzv. nízkoemisní zóny; do těchto zón bude (prostřednictvím emisních známek) omezen vjezd vozidel s horšími emisními parametry. A konečně umožní v rámci povolení zdroje k provozu stanovit i podmínky pro související činnosti a provoz technologií, které sice nejsou součástí zdroje, ale s jeho provozem souvisí a mají vliv na úroveň znečištění ovzduší (např. doprava materiálu, surovin či výrobků, skládky, přesypy atd.).

Tyto nástroje jsou i součástí zmiňovaného komplexního návrhu nového zákona o ochraně ovzduší, avšak z důvodu, že některá z opatření vyžadují delší čas na přípravu, byla předložena Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR novela stávajícího zákona o ochraně ovzduší tak, aby byla schválena v co nejbližší možné době. Návrh novely zákona byl 7. 12. 2010 schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR ve 2. čtení, nachází se nyní ve 3. čtení a bude projednán na následující schůzi Poslanecké sněmovny (zahájení 1. 2. 2011).

Novela smogové vyhlášky

Dalším krokem, který žalovaný b) podnikl ke zlepšení stavu kvality ovzduší, byla novela tzv. smogové vyhlášky z podzimu roku 2009. Dne 19. listopadu 2009 tak vešla v účinnost vyhláška č. 373/2009 Sb., která novelizovala vyhlášku č. 553/2002 Sb. a nově stanovila hodnoty zvláštních imisních limitů pro suspendované částice PM₁₀ a prostřednictvím regulačních rádu (ústředního, krajského, místního) umožnila uložit zdroji realizaci opatření ke snížení imisní zátěže. V rámci Moravskoslezského kraje je do ústředního regulačního rádu zahrnuto celkem 8 zdrojů. Co se krajských a místních regulačních rádu týče, dle ustanovení § 8 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší jsou kraj a obec v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší povinny vydat je nařízením pro své území. V těchto regulačních rádech „*upraví vyhlášení a odvolávání signálu upozornění a signálu regulace na svém území v případě možnosti vzniku nebo výskytu smogové situace a omezení nebo zastavení provozu stacionárních a mobilních zdrojů znečišťování ve své územní působnosti*“, s výjimkou stacionárních zdrojů regulovaných v ústředním regulačním rádu. Žalovaný b) byl vypracován a krajským úřadům rozeslán metodický pokyn ke způsobu vypracování a provozování krajských a místních regulačních rádu. Žalovaný b) tak umožnil Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje a žalobci zpracovat krajský, v případě žalobce místní regulační řád, a tedy i regulovat zdroje významné z hlediska vlivu na kvalitu ovzduší na krajské nebo místní úrovni.

Krajský regulační řád Moravskoslezského kraje byl vydán dne 2. června 2010 nařízením kraje. Jeho principem bylo určit regionálně významné zdroje prachu, které budou muset mít nastavena opatření k omezení prašnosti při smogových situacích.

Co se místního regulačního rádu žalobce týče, byl vydán dne 10. října 2010 nařízením města (tedy až několik měsíců po podání žaloby, která byla Městskému soudu doručena dne 24.5.2010). Dle místního regulačního rádu město Ostrava v době platnosti signálu REGULACE poskytuje občanům městskou hromadnou dopravu zcela zdarma, od čehož si slibuje snížení intenzity individuální automobilové dopravy na území města.

Dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. h) zákona o ochraně ovzduší jsou provozovatelé pro účely regulace emisí za smogové situace povinni vypracovat regulační rády pro provoz stacionárních zdrojů a předložit je inspekci ke schválení. Regulační rády všech podniků z Moravskoslezského kraje vyjmenovaných v ústředním regulačním rádu byly inspekcí schváleny do poloviny února 2010. Regulační rády podniků vyjmenovaných v krajském regulačním rádu byly schváleny v průběhu října až listopadu 2010. Regulační rády podniků vyjmenovaných v místním regulačním rádu žalobce jsou v současnosti předkládány podniky na ČIŽP, oblastní inspektorát Ostrava, ke schválení.

c) Novela nařízení vlády č. 597/2006 Sb.

Žalovaný b) zpracoval a dne 22. 12. 2010 předložil ke schválení vládě návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 597/2006 Sb., o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší. Cílem návrhu je transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, a to konkrétně limitní hodnoty pro suspendované částice PM_{2,5} a dále některé definice související se sledováním a hodnocením úrovní znečištění suspendovanými částicemi PM_{2,5} a rovněž požadavky na počty a umístění měřicích stanic pro tuto znečišťující látku. Původním záměrem bylo provedení transpozice směrnice prostřednictvím nového zákona o ochraně ovzduší, který by zároveň zavedl nové nástroje umožňující faktické splnění cílů stanovených směrnici v požadovaných lhůtách. Avšak vzhledem k tomu, že návrh zákona bude vládě předložen až v průběhu ledna 2011 a dále s ohledem na skutečnost, že převážná většina ustanovení směrnice 2008/50/ES je v českém právním řádu již zavedena prostřednictvím stávajícího zákona o ochraně ovzduší a jeho prováděcích předpisů, rozhodl žalovaný b) provést transpozici dosud netransponovaných ustanovení směrnice prostřednictvím novely nařízení vlády č. 597/2006 Sb.

d) Finanční nástroje

Pokud žalobce žalovanému b) konkrétně vytýká, že jakožto řídicí orgán Operačního programu Životní prostředí nedostatečně plní své úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením čerpání finančních prostředků, pak toto tvrzení není opodstatněné. Během let 2009 a 2010 došlo v rámci Operačního programu Životní prostředí, prioritní osy 2 (zaměřena na zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí), k řadě změn, jejichž cílem bylo, kromě potřebného zvýšení absorpční kapacity této prioritní osy, především zlepšení kvality ovzduší prostřednictvím snížení rozlohy území s překročením platných imisních limitů. Konkrétně došlo v rámci Programového a Implementačního dokumentu k následujícímu rozšíření oblastí podpor a zjednodušení čerpání:

- 1) U podoblasti 2.1.1 (zlepšování kvality ovzduší) došlo k rozšíření možnosti podpory fosilních paliv (např. výměna uhelného zdroje za uhelný s výrazně lepšími emisními parametry);
- 2) Nově je umožněna podpora výsadby izolační zeleně i v oblastech, kde nedošlo k překročení imisních limitů;
- 3) Oblast podpory 2.2 (snižování emisí) byla rozšířena o spoluspalování odpadu a obecně podporu opatření ke snižování emisí všech znečišťujících látek, které mají stanoveny emisní, imisní limity, případně technické podmínky provozu, které tyto limity nahrazují (dříve byly podporovány pouze vybrané znečišťující látky);
- 4) Skupina možných příjemců dotací byla rozšířena o veřejné a státní vysoké školy a veřejné výzkumné instituce;
- 5) Byla zjednodušena specifická kritéria přijatelnosti projektu, čímž byla umožněna podpora většího množství projektů;
- 6) Byl zjednodušen obsah finančně ekonomické analýzy a byly zveřejněny nástroje pro zpracování této analýzy, včetně doprovodných metodických textů a modelových příkladů. Toto opatření má význam především pro projekty v oblasti snižování emisí;

- 7) Byly specifikovány podmínky veřejné podpory v rámci prioritní osy 2 Operačního programu životního prostředí a následně ověřeny na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. V oblasti regionální výjimky byla jasně definována podmínka počáteční investice (je jednou ze základních podmínek využití této výjimky). V oblasti výjimky podle pokynů pro životní prostředí došlo k objasnění využití této výjimky v souvislosti s definicí adicionality nad rámec legislativních požadavků, resp. bylo stanoveno, kterých intervalů hodnot pro BAT se adicionalita bude týkat;
- 8) Byla upravena směrnice č. 4/2010 MŽP ve smyslu redukce a zjednodušení seznamu příloh požadovaných k žádosti o podporu.

Na podzim roku 2010 proběhly po celé ČR informační semináře pro potenciální žadatele za účelem zvýšení počtu realizovaných projektů v oblasti ochrany ovzduší.

Za účelem zacílení podpory do nejvíce znečištěného regionu v rámci ČR byla v září 2010 vyhlášena speciální výzva pro Moravskoslezský kraj. V rámci této výzvy byla pro předmětnou oblast alokována stejná částka, jako pro zbývající části ČR dohromady, tj. 4 mld. Kč. Výzva pro zbytek ČR byla vyhlášena o necelé dva měsíce později. Protože se v tomto regionu nacházejí významné zdroje znečišťování, které mohou způsobovat přeshraniční znečištění (ovlivnění Polska), byla dále zahájena jednání s EK o možnostech vyšší míry podpory pro tyto zdroje. V současné době se připravují podrobné podklady pro tato jednání.

Za účelem širší podpory opatření vedoucích ke zlepšení kvality ovzduší se v současné době připravují podklady pro rozšíření prioritní osy 2 Operačního programu životního prostředí o oblast podpory tzv. alternativní dopravy. Zde se předpokládá především podpora použití alternativních paliv jako je např. LPG, CNG, výstavba čerpacích stanic pro tato paliva, dále podpora instalace koncových zařízení ke snižování emisí, podpora systémů efektivního řízení dopravy a zonálních a mýtných systémů. V případě, že budou podporovány projekty v oblasti alternativní dopravy, je očekáván příznivý dopad realizovaných opatření v krátkodobém až střednědobém horizontu.

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že za celé programovací období Operačního programu životního prostředí nebyl statutárním městem Ostrava podán žádný projekt. V současně vyhlášené výzvě (speciální pro Moravskoslezský kraj) je v systému rozpracovaný projekt města Ostravy a to na podoblast 2.1.1. s názvem *Sportovně společenské zařízení městského obvodu Polanka Nad Odrou*. Lze předpokládat, že se bude pravděpodobně jednat o záměnu zdroje vytápění na nízkoemisní, ale konkrétní informace o připravovaném projektu dosud nejsou k dispozici.

V.

Závěrečný návrh žalovaného a) a žalovaného b)

Žalovaný a) a žalovaný b) je přesvědčen o tom, že ve věci řešení kvality životního prostředí na území města Ostrava nebyl a není v žádném případě nečinný a nedopustil se vytýkaného nezákonného postupu. Pokud se žalobce cítí dotčen na svých ústavně zaručených právech, byl mu obecně závaznými právními předpisy vytvořen dostatečný prostor pro to, aby mohl ve své územní působnosti právo na

příznivé životní prostředí naplňovat, a nikoli svoji nečinnost přesouvat na žalovaného a) a další žalované, kteří své povinnosti v předmětné oblasti zcela naplňují.

Ze všech výše uvedených důvodů a zejména s odkazem na argumentaci uvedenou v části I. tohoto vyjádření žalovaný a) a žalovaný b)

n a v r h u j í,

aby soud žalobu podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. **o d m í t l**, neboť se jedná o žalobu nepřipustnou podle ustanovení § 85 s.ř.s.,

n e b o,

aby soud žalobu podle ustanovení § 87 odst. 3 s.ř.s. jako nedůvodnou **z a m í t l**.

V Praze dne 24. ledna 2011

Ing. Rut Bízková
1. náměstkyně
ministra životního prostředí

20.12.2011
192119/U

Nejvyšší správní soud
Moravské nám. 6
657 40 Brno

ke sp. zn. 6 Aps 4/2011

žalobce:

Statutární město Ostrava

IČ 00845451

se sídlem Ostrava, Prokešovo nám. 8, PSČ 729 30

zastoupen

JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem

AK Brož & Sokol & Novák

se sídlem Sokolská 60, Praha 2

žalovaný:

Česká republika -

a) **Vláda České republiky**

se sídlem Praha 1, nábřeží Edvarda Beneše 128/4, 118 01

IČ 00006599

b) **Ministerstvo životního prostředí**

se sídlem Praha 10, Vršovická 1442/65, 100 10

IČ 00164801

c) **Ministerstvo dopravy**

se sídlem Praha 1, nábřeží L. Svobody 12/1222, 110 15

IČ 66003008

vyjádření žalobce ke kasační stížnosti

Čtvermo

Doporučeně

Ve věci uvedené v rubrice tohoto podání žalobce prostřednictvím svého právního zástupce v soudem určené lhůtě předkládá následující

v y j á d ř e n í

ke kasační stížnosti stěžovatele Mgr. Petra Kausta ze dne 23.8.2011, která byla právnímu zástupci žalobce doručena dne 6.12.2011.

1) Žalobce považuje napadené usnesení Městského soudu v Praze č.j. 3 A 54/2010-86 ze dne 2.8.2011 za věcně správné a řádně odůvodněné. Z toho pak tedy i plyne, že podanou kasační stížnost naopak považuje za právně nedůvodnou.

2) Ustanovení § 34 odst. 1 s.ř.s. stanoví, že *osobami zúčastněnými na řízení jsou osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat*. Z této dikce zákona lze zcela bezpečně dovodit, že stěžovatel zákonem vymezené podmínky pro přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení nesplňuje, když žalobcem podaná žaloba je žalobou na ochranu před nezákonným zásahem a nikoliv žalobou proti rozhodnutí správního orgánu či žalobou proti nečinnosti podle § 79 s.ř.s. Výklad Městského soudu v Praze, stejně jako jeho odkaz na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 3 Aps 5/2008-282, považuje žalobce za zcela přílehavý a stěžovatel tedy podle názoru žalobce nemůže v předmětném řízení vystupovat coby osoba zúčastněná na řízení.

3) Pokud se stěžovatel dovolává komplexního výkladu ustanovení § 34 odst. 1 s.ř.s., pak k tomu je třeba uvést, že právě jím navrhovaný výklad by ve svém důsledku způsobil zcela absurdní situaci a neodůvodněně celé řízení prodlužoval. Pokud by totiž osobou zúčastněnou na předmětném řízení mohla být jakákoliv osoba, která žije na území žalobce, a která je přesvědčena, že právní kroky žalobce se jí přímo dotýkají, mohl by do řízení vstoupit prakticky každý občan města Ostrava. S ohledem na ustanovení § 34 odst. 2 s.ř.s., které předpokládá aktivní přístup soudu při zjišťování okruhu osob zúčastněných na řízení, by v takovém případě bylo nutné, aby předseda senátu o existenci řízení vyrozuměl téměř 400.000 občanů Ostravy a vyzval je k vyjádření, zda v řízení budou uplatňovat práva osoby na řízení zúčastněné. Takovýto průběh věci je podle názoru žalobce nežádoucí, když by ve svém důsledku znamenal toliko neúměrnou administrativní zátěž rozhodujícího soudu, průtahy a celkovou nehospodárnost řízení.

4) Na tomto místě je dále vhodné uvést, že stěžovatel je současně členem zastupitelstva žalobce a tedy má dle § 82 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, při výkonu své funkce právo vznášet dotazy na radu obce a její jednotlivé členy. Stejně tak může požadovat od zaměstnanců obce informace ve věcech souvisejících

s výkonem jejich funkce. Žalobce je také povinným subjektem ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a je tedy povinen poskytovat na žádost informace vztahující se k jeho působnosti.

5) Stěžovatel tak má k dispozici celou řadu zákonných institutů, jejichž prostřednictvím může získat veškeré relevantní informace, které se týkají předmětného řízení a které jsou žalobci známy. Obdobné prostředky pak může uplatnit také jakákoli další osoba, jež se o průběh řízení a jeho výsledek zajímá. Nadto, pokud se stěžovatel domnívá, že může žalobci jakkoliv přispět k úspěšnému vedení předmětného sporu, není toto podmíněno jeho osobní účastí na řízení. Veškeré relevantní informace a podklady může žalobci poskytnout již nyní, tak aby byl řádně zjištěn skutkový a právní stav potřebný pro rozhodnutí.

6) Je nepochybné, že žalobce se svou žalobou domáhá ochrany práv a ochrany životního prostředí ve prospěch všech svých obyvatel, přičemž k tomuto je nejen hmotně a technicky vybaven, ale ve své podstatě je k tomuto účelu coby samosprávný orgán předurčen. Jeví se tedy jako nanejvýš logické a správné, aby žalobce coby územní samosprávné celek zastupoval své občany a hájil jejich práva v předmětném řízení sám a naopak není žádoucí, aby se řízení účastnilo téměř 400.000 osob.

7) **Ze všech shora uvedených důvodů má tedy žalobce za to, že právě komentovaná kasační stížnost není právně důvodná a navrhuje proto výše nadepsanému soudu, aby ji postupem dle § 110 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.**

Statutární město Ostrava

28.2.2013
192119/U/So

Městský soud v Praze
Hybernská 18
111 21 Praha 1

ke sp. zn. 3A 54/2010

žalobce: **Statutární město Ostrava**
IČ 00845451
se sídlem Ostrava, Prokešovo nám. 8, PSČ 729 30

zastoupen **JUDr. Tomášem Sokolem**, advokátem
AK Brož & Sokol & Novák s.r.o.
se sídlem Sokolská 60, Praha 2

žalovaný: **Česká republika -**

a) **Vláda České republiky**
se sídlem Praha 1, nábřeží Edvarda Beneše 128/4, 118 01
IČ 00006599

b) **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Praha 10, Vršovická 1442/65, 100 10
IČ 00164801

c) **Ministerstvo dopravy**
se sídlem Praha 1, nábřeží L. Svobody 12/1222, 110 15
IČ 66003008

žaloba na ochranu před nezákonným zásahem

vyjádření žalobce

Čtvermo
Datovou schránkou

Ve věci uvedené v rubrice tohoto podání žalobce prostřednictvím svého právního zástupce předkládá následující

v y j á d ř e n í

k vyjádření žalovaného a) a b) ze dne 24.1.2011 a žalovaného c) ze dne 11.2.2011, která byla právnímu zástupci žalobce doručena 11.8.2011.

1) Žalobce úvodem uvádí, že výlučným cílem tohoto procesního podání je reagovat na výše označená písemná vyjádření všech žalovaných. Toto podání si tak nečiní případné ambice stát se konečným návrhem ve věci ve smyslu § 49 odst. 8 s.ř.s. Minimálně je tomu tak z toho důvodu, že ve věci prozatím neproběhlo před soudem žádné jednání a tedy ani žádné dokazování. Strany tohoto řízení tedy stále mohou předkládat svá tvrzení a důkazy na jejich podporu, a je základním procesním právem druhé strany na tato tvrzení a důkazní návrhy reagovat. Tedy, k závěrečnému shrnutí svého stanoviska žalobce přistoupí až po skončení dokazování a k výzvě zdejšího soudu.

2) Úvodem žalobce dále poukazuje na skutečnost, že vyjádření všech žalovaných obsahují jednak právní argumentaci, k níž se žalobce v dalším blíže vyjádří, a dále pak celou řadu tvrzení, jež však nejsou ničím důkazně doložena. Z tohoto pohledu tak jsou tato tvrzení právně irelevantní, resp. po procesní stránce k nim nelze bez současného důkazního návrhu přihlížet. I přes tento nedostatek v obhajobě žalovaných vůči podané žalobě se žalobce k některým z uvedených tvrzení dále vyjádří. Pokud by však žalovaní doložili opodstatněnost svých námitek a splnili tak stran svých tvrzení důkazní břemeno, žalobce je připraven navrhnout důkazy osvědčující pravdivost jeho reakce.

3) Žalovaný a) a b) předně namítají, že žalobci v této věci nepřísluší aktivní legitimace. V tomto odkazují na blíže neoznačenou judikaturu Ústavního soudu a uvádějí, že právníkům osobám (a tedy i žalobci) nepřísluší právo domáhat se ochrany životního prostředí, tak jak jej zakotvuje čl. 35 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“). Uvedené právo podle žalovaných náleží pouze osobám fyzickým, jakožto biologickým organismům, které narozdíl od právníků osob podléhají eventuálním negativním vlivům životního prostředí.

4) S touto právní argumentací žalovaných se nelze ztotožnit. Především jde o argumentaci zcela nedostatečnou, pokud žalovaní odkazují na soudní rozhodnutí označená pouze spisovou značkou, resp. tato ani blíže neidentifikují. Judikatorní praxe, tedy vliv již vydaných rozhodnutí na budoucí soudní rozhodnutí, je v právním státě vysoce senzitivní záležitostí. Zřetelně to vyplývá například z rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 566/05, v němž Ústavní soud dovozuje, že veřejně publikovaná judikatura v materiálním smyslu dotváří zákonnou normu. Jiné rozhodnutí téhož soudu, sp. zn. III. ÚS 252/04 ze dne 25.01.2005 uvádí: „V obecné rovině ve vztahu k závaznosti soudní judikatury lze konstatovat, že již učiněný výklad by měl být, nedejde-li k následnému shledání dostatečných relevantních důvodů podložených racionálními a přesvědčivějšími argumenty, ve svém souhrnu více konformnější s právním řádem jako významovým celkem a svědčícími tak pro změnu judikatury, východiskem pro

rozhodování následujících případů stejného druhu, a to z pohledu postulátů právní jistoty, předvídatelnosti práva, ochrany oprávněné důvěry v právo (oprávněného legitimního očekávání) a principu formální spravedlnosti (rovnosti).“ V dané věci nejde o problém změny judikatury, ale o její postavení v právním řádu ČR. Nadto pak veškerá vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu jsou podle čl. 89 odst. 2 Ústavy závazná pro všechny orgány a osoby. Logicky tedy nepřipadá v úvahu, aby v rámci právní argumentace odkázal účastník řízení na rozhodnutí soudu s pouhým odkazem na spisovou značku anebo tuto argumentační rovinu odbyl poukazem na opakované vyjádření Ústavního soudu, aniž by tato vyjádření blíže identifikoval. To by snad bylo možné výjimečně, v případě jednoznačné notoriety, což není tento případ. Pokud žalovaní chtěli své argumentaci dodat přesvědčivost tvrzením, že je ve shodě s rozhodnutími Ústavního soudu či obecně s judikaturou, bylo jejich povinností uvést nejen, o jaká rozhodnutí jde, ale v čem konkrétně se jejich názor shoduje se zmíněnou judikaturou a případně doložit, že jde o srovnatelný případ. Nic z toho neučinili, a tudíž tato pasáž jejich argumentace je nutně zcela irelevantní.

5) Žalobce zde dále pak opakovaně poukazuje na rozsudek Evropského soudního dvora ve věci C-237/07, kde se na základě výkladu komunitárního práva (u nás bezprostředně závazného) výslovně konstatuje, že i právníkům osobám dotčeným rizikem překročení mezních hodnot svědčí právo požadovat od příslušných orgánů přijetí potřebných opatření. Žalobce taktéž odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 2 Cdon 330/97 (v žalobě nesprávně označený jako sp. zn. 2 Cdo 333/97), kde uvedený soud judikoval, že i obec má právo domáhat se za své občany ochrany před obtěžováním imisemi. Stěžejním argumentem je zde osobní substrát obce jako veřejnoprávní korporace dle § 18 odst. 2 písm. c) obč. zák. Vzhledem k tomu, že jsou občané způsobilí vnímat imise, jsou-li jimi rušeni, je současně dle Nejvyššího soudu ČR rušena i obec. Je tedy právem obce domáhat se vůči rušiteli zdržení se neoprávněného zásahu.

6) Nově pak žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 2 As 13/2006-110 ze dne 9.10.2007, kde tento soud uvedl: *„Nositeli tohoto ústavního práva (pozn. práva na příznivé životní prostředí podle čl. 35 odst. 1 LZPS) jsou totiž sice zásadně fyzické osoby, jež jediné mohou být poškozením životního prostředí přímo dotčeny např. na souvisejícím právu na život, kromě nich ovšem také ty z právníků osob, typicky právě občanská sdružení, pro něž je ochrana zájmů životního prostředí hlavní nebo podstatnou náplní jejich činnosti a které je tak možno vnímat nejen jako uskupení fyzických osob, pro něž taková právníká osoba představuje jakési médium, jehož prostřednictvím hájí tyto fyzické osoby své vlastní právo na příznivé životní prostředí; ale také jako obhájce tohoto práva ve prospěch ostatních lidí. Tato občanská sdružení ostatně jako nositele tohoto práva uznal mimo jiné i Ústavní soud, a to např. ve svém nálezu ze dne 10. 7. 1997, sp. zn. III. ÚS 70/97 (Sb. nál. a usn., sv. 8, nál. č. 96).“* Tedy, Nejvyšší správní soud má právo domáhat se ochrany příznivého životního prostředí ve smyslu čl. 35 odst. 1 LZPS přiznává na podkladě judikatury Ústavního soudu i právníkům osobám, je-li ochrana životního prostředí podstatnou náplní jejich činnosti, a jsou-li obhájci tohoto práva ve prospěch ostatních lidí. Což samozřejmě platí i pro obce, které jsou minimálně podle § 2 odst. 2 zákona č. 12/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, povinny pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých

občanů a při plnění svých úkolů chránit též veřejný zájem. Tímto veřejným zájmem je samozřejmě i zájem na zachování příznivého životního prostředí občanů obce, když životní prostředí je „*veřejným statkem (hodnotou) ve smyslu preambule Ústavy a Listiny a čl. 7 Ústavy...*“ (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 70/97).

Z důvodů uvedených shora podpořených i judikatorními závěry lze tedy konstatovat, že právní námitka žalovaných o nedostatku aktivní legitimace žalobce v této věci je mylná a pro další postup soudu zcela bezpředmětná.

7) Totéž platí i o další námitce žalovaných pokud tvrdí, že žaloba je nepřípustná vzhledem ke znění ustanovení § 85 s.ř.s. Žalovaní tuto námitku stavějí na tvrzení, že ochrany nebo nápravy se lze domáhat jinými prostředky a že se žalobce domáhá pouze určení, že zásah (blíže nespecifikovaný) byl nezákonný.

8) K této námitce žalobce uvádí, že jiné prostředky, jimiž by mohlo být zahájeno právní řízení, v jehož rámci by se žalobce mohl domáhat ochrany nebo nápravy, kterou sleduje žalobou podanou v této věci, mu právní řád neposkytuje. Ani samotní žalovaní tyto prostředky nijak nespecifikují. Není tak zřejmé, z čeho žalovaní dovozují opak. A stejně tak není zřejmé, z čeho žalovaní dovozují, že se žalobce domáhá pouze určení, že zásah (v žalobě naopak přesně specifikovaný, což výslovně potvrzují i samotní žalovaní v úvodu svého vyjádření, kde jej přesně označují) byl nezákonný. Nic takového z obsahu žaloby ani jejího závěru (petitu nebo-li žalobního žádání) neplyne.

Tato námitka obou žalovaných je tedy pouze obecná a nekonkrétní, navíc věcně nesprávná, takže z hlediska dalšího průběhu soudního řízení v této věci irelevantní.

9) Žalovaní dále sdílí názor o neprojednatelnosti žaloby ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s. Tento názor odůvodňují tvrzením, že žalobce podle dikce žalobního návrhu směšuje dva odlišné druhy žalob, a to žalobu proti nečinnosti podle § 79 s.ř.s. a žalobu na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 s.ř.s.

Ani tato námitka není důvodná. Z označení žaloby, jejího obsahu a taktéž žalobního petitu je zcela zřejmé, že jde o žalobu zásahovou ve smyslu § 82 s.ř.s. Nejde tedy o žalobu proti nečinnosti podle § 79 s.ř.s. S ohledem na okolnosti vylíčené v žalobě by pro její podání ostatně ani nebyly naplněny zákonné předpoklady, respektive žalobce se svojí žalobou nedomáhá, aby správnímu orgánu soud uložil povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, tak jak to § 79 odst. 1 s.ř.s. ve spojení s § 81 odst. 2 jako jediné řešení zde popsané nečinnosti umožňuje.

Žalobce již v žalobě odkazem na soudní judikaturu (rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Ans 1/2004-64 a nálezy Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 618/04) argumentoval, že proti nečinnosti se lze bránit i zásahovou žalobou podle čl. 82 s.ř.s., pokud nečinnost nespočívá v nevydání rozhodnutí ve věci samé či osvědčení, přesto však působí újmu na právech. Uvedené ostatně následně potvrdil i Nejvyšší správní soud (jeho rozšířený senát) v usnesení č.j. 7 Aps 3/2008-98 ze dne 16.11.2010: „*Nezřídka bude takové rozlišení mezi rozhodnutími*

ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., zásahy ve smyslu § 82 s. ř. s. a osvědčeními ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s. obtížné a nejednoznačné. Právě proto však musí být výklad ustanovení o soudní ochraně poskytované ve správním soudnictví takový, aby jakýkoli úkon mající povahu jednoho z výše uvedených, tedy i ten, jenž se pohybuje na pomezí mezi uvedenými typy úkonů, byl podroben soudní kontrole, a to nejen formálně, ale skutečně, tedy z hlediska svého obsahu. Proto, jak již bylo výše uvedeno, je třeba, aby, jde-li o soudní kontrolu vydání osvědčení v řízení podle § 79 a násl. s. ř. s., se soud zabýval nejen tím, zda se má osvědčení vydat, ale podle okolností i jeho obsahovými aspekty. Stejně tak je nezbytné v řízení podle § 82 a násl. s. ř. s. zvolit v případě, že se jedná o nezákonný zásah formou nezákonné nečinnosti, jež spočívá v jiném nekonání než nevydání rozhodnutí ve věci samé či osvědčení, formulovat výrok rozhodnutí krajského soudu tak, aby vedl k tomu, že příslušný správní orgán nadále již nebude nečinný a že naopak učiní zákonem předepsaný úkon a že tento úkon bude mít zákonem stanovený obsah.“

Tedy, ze samotného faktu, že žalobce se podanou žalobou brání proti jím blíže popsané nečinnosti žalovaných, nelze ještě dovozovat, že žalobce směšuje dva odlišné druhy žalob, jak uvedeno shora. Tak tomu zajisté není. Zcela evidentní to je z druhé části žalobního petitu (začínající slovy „ a současně se žalovanému přikazuje“, která je plně ve shodě s § 87 odst. 2 s.ř.s. („...a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem“.). Uložení povinnosti v této části petitu žaloby je ve shodě s možností danou zákonem přikázat správnímu orgánu restituci (uvedení v předešlý stav), když lze jednoznačně konstatovat, že v územní oblasti žalobce jistě kdysi dosahovalo ovzduší hodnot uvedených v žalobcem označených směrnících. Lze tedy beze zbytku tvrdit, že, uložení navrhané povinnosti přijmout a realizovat konkrétní opatření tvořící funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování stanovených imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce bude dosaženo navrácení v předešlý stav.

10) Žalovaní v dalším stručně argumentují čl. 41 Listiny základních práv a svobod (dále Listina), kde se uvádí, že žalobce se může domáhat práva na příznivé životní prostředí chráněné čl. 35 Listinou pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí.

Touto námitkou žalovaní především uznávají, že žalobci právo podle čl. 35 odst. 1 Listiny přísluší, ač to ve stejném podání popírají a tvrdí absenci aktivní legitimace žalobce v této věci. Kromě toho čl. 41 Listiny podání žaloby podle § 82 s.ř.s. samozřejmě nevylučuje. Žalovaní zde zjevně pomíjí specifikum situace, proti níž žalobce svojí žalobou brojí. Skrze ní mimo jiné i vytýká nesprávnou implementaci komunitárních směrnic do českého práva, a to zejména ve fázi praktického provádění. Tedy dovozuje, že doposud přijatými opatřeními nedošlo k dosažení směrnicemi zamýšleného výsledku. Nejde tedy primárně o to, že by zde existovaly zákony, které by čl. 35 Listiny prováděly, a v jejichž mezích by se žalobce dovolával ochrany svého práva na příznivé životní prostředí, ale o to, že zde tyto zákony prozatím nejsou nebo nejsou přijaty v takové kvalitě, aby zde byla ochrana životního prostředí v územní působnosti žalobce garantovaná směrnicemi. Čl. 41 Listiny pak žalobci nemůže nikterak bránit, aby se proti tomuto stavu ohradil a domáhal se zjednání příslušné nápravy.

I tato námitka žalovaných je tedy právně nedůvodná.

11) V části II. vyjádření nazvané „Nečinnost statutárního města Ostrava“ žalovaní soudu předkládají celou řadu blíže důkazně nedoložených tvrzení a zčásti i spekulativních závěrů, resp. popis celé situace. Současně zde výslovně uznávají, že stav ochrany ovzduší v územní působnosti žalobce je neuspokojivý a špatný. K tvrzením žalovaných nemá smysl se z důvodu výše uvedeného vyjadřovat, nicméně žalobce kategoricky popírá, že by jakási jeho „nečinnost“ měla nějaký vliv na stav ochrany ovzduší. Zato lze souhlasit s tvrzením žalovaných o nespokojivosti stavu ochrany ovzduší. Kvůli tomu byla ostatně žaloba podána.

12) V dalším obsahuje vyjádření žalovaných proklamativní a ničím nedoložená tvrzení, že legislativa České republiky je plně v souladu s příslušnými předpisy komunitárního práva a že vláda plní veškeré povinnosti v oblasti ochrany ovzduší vyplývající pro ni z právního řádu ČR a že není nečinná. V tomto pak žalovaný dále označuje usnesení, která vláda přijala k řešení dané situace.

Žalobce má za to, že výše uvedená deskriptivní polemika důvodnost žaloby nijak neodstraňuje. Jednak, jak je z žaloby patrné, a důkazy doložené, soustavně prováděná měření prokazují, že jsou na území v územní působnosti žalobce výrazným způsobem a opakovaně překračovány mezní hodnoty látek znečišťujících ovzduší. Fáze praktického provádění žalobcem označených komunitárních směrnic je tak zcela nedostatečná, respektive není završena správným provedením těchto směrnic v praxi, tak aby bylo dosaženo výsledku zamýšleného směrnicemi, tj. dodržování předepsaných mezních hodnot. A dále pak, samotná vláda - žalovaný a) ve své zprávě ze dne 9.4.2010 výslovně konstatuje, že nadlimitní znečišťování zejména suspendovanými částicemi PM10 představuje v současné době největší problém z hlediska dopadů na lidské zdraví i z hlediska neplnění závazků platné evropské i české legislativy a že stávající opatření v oblasti ochrany ovzduší nejsou účinná do té míry, aby zajistila kvalitu ovzduší pod hodnotami plánovaných imisních limitů, včetně toho, že nástroje pro snižování emisí, které jsou stanoveny zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, jsou v současné době pro dosažení potřebné kvality ovzduší nedostačující. Žalovaný a) v uvedeném materiálu tedy přiznává, že kvalita ovzduší neodpovídá národním a evropským normám a je třeba provést zásadní změny v legislativě v oblasti ochrany ovzduší. Jak je však již blíže rozvedeno v žalobě, ve zprávě vlády následně navrhovaná řešení jsou velmi obecného a programového charakteru, nejsou uceleným souborem konkrétních a efektivních opatření, a je nutné je proto považovat za zcela nedostatečná a neefektivní, nevedoucí k nápravě současného stavu.

13) Ve světle výše uvedených skutečností proto nelze tvrzením žalovaných přiznat jakoukoli právní relevanci. To platí i o dalším konstatování žalovaného a), jež se však do praxe z hlediska kvality ovzduší v územní působnosti žalobce nijak nepromítá, že činí veškeré kroky k zajištění příznivého prostředí pro občany České republiky a právo žalobce na příznivé životní prostředí, které tímto znovu explicitně uznává, svou nečinností nikterak neomezuje. Nadto se v dalším snaží zcela nedůvodně přesunout břemeno současného stavu ovzduší na žalobce. A to i

přes jeho vlastní konstatování citovaná výše, jež se nacházejí v jeho zprávě ze dne 9.4.2010, kde žalovaný a) v podstatě uznává vlastní odpovědnost za současný stav ovzduší odporující české a komunitární legislativě. Pokud jde o tuto a další reakce následující v odst. 14 – 20, platí globální námitka uvedená v odst. 2 tohoto vyjádření, tedy o neunesení důkazního břemene žalovaného o tvrzeních zde obsažených.

14) Zmiňují-li žalovaní v posledně uvedené souvislosti opatření k regulaci dopravy, jež je podle nich možná pouze na obecné úrovni, je k tomu nutné poznamenat, že regulace dopravy za smogových situací je, jak se v minulosti ukázalo například v Praze, značně protismyslná. Žalobce nemá takovou hustotu dopravní sítě v zástavbě ani intenzitu dopravy, aby bylo nutno k takovému kroku přistoupit. Navíc je vhodné poznamenat, že regulace dopravy v Ostravě a odklony dopravy za smogových situací není možné řešit bez spolupráce s většími městy v okolí Ostravy (jako je Havířov, Frýdek-Místek, Karviná, Orlová, Bohumín a Opava).

15) Pokud žalovaní dále poukazují na § 50 odst. 3 zákona o ochraně ovzduší a zde stanovenou možnost obce přijmout obecně závaznou vyhlášku zakazující některé druhy paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování, pak lze odpovědět, že žalobce tuto vyhlášku pod č. 2/2006 přijal již v roce 2006. Není však jeho vinou, že vzhledem k současnému stavu legislativy ochrany ovzduší není možné provádět její kontrolu u spalovacích zdrojů provozovaných občany v rodinných domech. I přes uvedené ale žalobce shledává postup při omezování emisí z malých zdrojů znečišťování ovzduší za chybný již v základu, když legislativa by se měla zaměřit především na výrobce, prodejce a dovozce paliv a jejich důslednou kontrolu (například popelnatosti paliva).

16) Žalovaní dále ve svém vyjádření poukazují na to, že žalobce je ze zákona účastníkem jimi označených povolovacích řízení. To je pravda, ale povolováním nových zdrojů krajskými úřady nebývá významně narušován standard životního prostředí. Většinou jde o nové zdroje povolované podle zákona o integrované prevenci. V současné době jsou největším problémem při povolování zdrojů znečišťování ovzduší emise pachových látek, které však současná legislativa řeší nedostatečně.

17) Nelze souhlasit ani s tvrzením, že zpracovaný Program ke zlepšení kvality ovzduší města Ostravy (dále jen „program“) není nikde zveřejněn a nebyl aktualizován. Tento program byl zpracován již v roce 2004 a je veřejně přístupný na odboru ochrany životního prostředí žalobce, o čemž je veřejnost dostatečně informována.

18) Hlavními opatřeními pro zlepšení kvality ovzduší, které obsahuje program, jsou: intenzivní čištění a údržba komunikací na což město vynakládá ročně nemalé finanční prostředky, cca 20 mil. Kč. Dalším opatřením je péče o veřejnou zeleň v majetku města, kde se neúčelové dotace pohybují kolem 85 mil. Kč ročně s možností čerpání ještě dalších cca 10 mil. Kč z Fondu životního prostředí města, a to na projekty obnovy a rekonstrukce zeleně.

19) Není tedy pravdivé tvrzení žalovaných, že žalobce nevyužívá prostředků,

které má k ochraně ovzduší k dispozici a že plnou odpovědnost za stav životního prostředí přesouvá na žalované.

20) V části III. vyjádření žalovaní poukazují na kontroly prováděné Českou inspekcí životního prostředí. Tyto však žalovaní nikterak nedokládají (pouze je tvrdí). Nedůvodné je i tvrzení o nepravdivosti závěru o překračování emisních limitů na území žalobce, když neodpovídá k žalobě přiloženým měřícím zprávám a taktéž obsahu zprávy žalovaného a) ze dne 9.4.2010, kde tento výslovně konstatuje, že nástroje pro snižování emisí, které jsou stanoveny zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, jsou v současné době pro dosažení potřebné kvality ovzduší nedostačující. Sluší se i poznamenat, že v tomto případě nejde o to, jak a kým jsou emisní limity kontrolovány ani o počet kontrol, ale jak a za jakých podmínek, pro jaké zdroje byly stanoveny a zda lze jejich dodržování vůbec kontrolovat (je-li to technicky možné), případně zda mají substituční měření odpovídající hodnotu. Žalobce si zcela jistě nekladl za cíl dokázat, že příslušný orgán státní správy provádí kontroly neodborně nebo nedostatečně, ale zejména že příslušná legislativa by měla obsahovat více technickoorganizačních opatření pro jednotlivé významné zdroje.

21) Stejně tak je nedůvodný argument žalovaných rozsudkem Evropského soudního dvora ve věci C-237/07, respektive jimi citovanou větou, jež je zjevně vytržena z kontextu. Z uvedeného rozsudku jasně vyplývá, že fyzické či právnické osoby přímo dotčené rizikem překročení výstražných prahových hodnot nebo mezních hodnot musí mít možnost od příslušných orgánů požadovat, případně s pomocí soudů, aby byly přijaty kroky (v předmětné věci vypracován akční plán), jestliže takové riziko existuje. V čl. 7 odst. 1 směrnice Rady 96/62/ES se nad to výslovně stanoví, že členské státy učiní nezbytná opatření k zajištění dodržování mezních hodnot. Článek 8 téže směrnice pak předpokládá další opatření pro oblasti, v nichž hodnoty překračují mezní hodnotu, které by měly členské státy realizovat. Stejně tak směrnice Rady 1999/30/ES v čl. 5 odst. 1 stanoví, že členské státy učiní nezbytná opatření k zajištění toho, aby koncentrace PM10 ve vnějším ovzduší posuzované podle článku 7 nepřekračovaly mezní hodnoty přílohy III. oddílu I ode dne v ní uvedeného. Přijetí opatření na straně členského státu směřujících ke zlepšení kvality vnějšího ovzduší nakonec předvídá i směrnice Rady 2008/50/ES (viz zejména čl. 13 a násl. směrnice). Tedy, z pohledu těchto ustanovení směrnice se důvodnost předmětné námitky žalovaných o absenci jejich povinnosti přijmout opatření zajišťující nepřekračování hodnot zcela odklízí. Tato námitka není právně důvodná, stejně jako další obecná námitka žalovaných, že žalobce se nemůže dovolávat ustanovení směrnice. Žalobce ve své žalobě velmi podrobně rozvedl, že žalovaný nesprávně implementoval dotčené směrnice do vnitrostátního práva a že výsledku zamýšleného směrnicemi nebylo prozatím zjevně dosaženo. Což potvrzují i výsledky měření ovzduší v územní oblasti žalobce. Za této situace, kterou uznává i sám žalovaný a) ve své zprávě ze dne 9.4.2010, nezbyvá žalobci jiného řešení, než se podanou žalobou domáhat zjednání potřebné nápravy, tedy zejména správné implementace komunitárního práva do práva vnitrostátního, a to hlavně ve fázi praktického provádění.

22) K části IV. žalobce pouze uvádí, že se jedná o jakési programové

prohlášení žalovaného b) ohledně dalšího legislativního vývoje na daném poli, a to na podkladě opakovaného konstatování, že kvalita životního prostředí, zejména ovzduší, má v územní oblasti žalobce značné rezervy. Žalovaný b) dále zmiňuje připravovaný nový zákon o ochraně ovzduší a dále i vyjmenovaná některá další legislativních opatření, jež by měla přispět ke zlepšení stavu ovzduší. Nijak však již neprokazuje, zda tato opatření vedla v praxi k odstranění stavu, který je žalovaným žalobou vytýkán, a to i v oblasti implementace komunitárního práva do práva vnitrostátního, zejména ve fázi praktického provádění. Pokud jde o žalovaným zmiňovanou novelu zákona o ochraně ovzduší, jež je poslaneckou iniciativou (nikoli iniciativou některého z žalovaných), a jež byla nakonec obsažena v zákoně č. 288/2011 Sb., jak vyplývá z textu této novely, bylo by nízkoemisní zónou území celého Statutárního města Ostrava. V jeho podmínkách je však tento legislativní počín kontraproduktivní a prakticky nerealizovatelný. Přínos vytvoření nízkoemisních zón je vzhledem k obsahu návrhu novely velice nízký a vytvořením nízko emisních zón žalobce nepovažuje za významnější přínos ke zlepšení imisní situace, zvláště za inverzních epizod. Stejně tak je nedůvodný argument žalovaných novelou smogové vyhlášky. Dle regulačních řádů má regulace snížit imise při překračování zvláštních imisních limitů. Tato opatření však neřeší překračování imisního limitu pro PM_{10} ($50\mu g/m^3$) do hodnoty $100\mu g/m^3$. Těchto překročení imisních limitů je na území žalobce v průběhu chladné poloviny roku drtivá většina. Navíc nebyl prokázán vliv regulace vybraných zdrojů znečišťování na celkovou imisní situaci v době inverzní epizody. Toto opatření má mít účinnost pouze v dobách inverzí, kterých je v průběhu roku pouze několik.

23) Pokud jde o pasáž vyjádření, týkající se finančních nástrojů, k tomu žalobce jen uvádí, že drtivá většina zdrojů znečišťování provozovaná žalobcem je již plynofikována nebo byly tyto zdroje zrušeny. Totéž se týká většiny školských zařízení na území žalobce.

24) Pokud jde o vyjádření žalovaného c), tento v úvodu sporuje svoji pasivní legitimaci ve sporu, a to s ohledem na kompetenční zákon č. 2/1969 Sb. V tomto s ním lze souhlasit, že podle tohoto zákona má kompetenci ve věcech životního prostředí žalovaný b). Jak však již žalobce blíže uvedl v žalobě, žalovaný c) jakožto ústřední orgán státní správy v oblasti dopravy je z hlediska ochrany ovzduší nečinný, a to zejména v oblasti stabilizace a postupného snižování zátěže životního prostředí z dopravy. Tento svůj závěr i žalobce v žalobě dále rozvedl. Je zjevné, že vliv dopravy na kvalitu ovzduší na území žalobce je významný. Pro zlepšení dané situace je zapotřebí především dokončit potřebnou dopravní infrastrukturu, která odvede dopravu mimo obytné zóny (obchvaty). Polemiku žalovaného c) nad absencí jeho pasivní legitimace v této věci tedy žalobce neshledává důvodnou.

25) K další pasáži vyjádření žalovaného c) se pak žalobce ani blíže nevyjadřuje, když tato se pohybuje pouze v rovině ničím nedoložených tvrzení. A nelze tedy bez dalšího hodnověrně ověřit, nakolik se tato jeho tvrzení zakládají pro účely tohoto řízení na pravdě a nakolik jsou i aktuální.

26) **Ze všech shora uvedených důvodů tedy žalobce sdílí přesvědčení, že vyjádření žalovaných právní důvodnost jeho žaloby nikterak neodklízí a že**

jejich návrh na odmítnutí či zamítnutí žaloby není právně důvodný. Proto i žalobce na své žalobě nadále setrvává a zdejšímu soudu navrhuje, aby jí po provedeném dokazování v plném rozsahu vyhověl.

Statutární město Ostrava

Parlament České republiky

POSLANECKÁ SNĚMOVNA

2010

5. volební období

Dopracovaná

**Zpráva vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí
v Moravskoslezském kraji včetně konkretizace opatření ke sněmovnímu tisku 1064
– na základě usnesení Poslanecké sněmovny č. 1623 ze dne 12.3.2010**

**Předkládá: Ing. Jan Fischer, CSc.
předseda vlády**

**Zpracoval: Ing. Jakub Šebesta
ministr zemědělství a
životního prostředí**

Předkládací zpráva

Zpráva o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji včetně konkretizace opatření (dále jen „Zpráva“), zpracovaná na základě usnesení Poslanecké sněmovny č. 1531 ze dne 28. ledna 2010, byla dne 8. března 2010 schválena usnesením vlády č. 201, kterým bylo současně uloženo plnit opatření obsažená ve Zprávě. Na základě požadavků vlády byla ze Zprávy vypuštěna kapitola 5, kde byly konkretizovány jednotlivé úkoly včetně nositelů a termínů jejich plnění.

Zpráva byla následně předložena Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky a projednána na její schůzi dne 12. března 2010. Poslanecká sněmovna k ní přijala usnesení č. 1623, v němž žádá vládu, aby do 10. dubna 2010 předložila Zprávu s uvedením konkrétních opatření vedoucích ke zlepšení stavu ovzduší v Moravskoslezském kraji, a to včetně termínu realizace opatření.

Ministerstvo životního prostředí proto předkládá Zprávu doplněnou o konkretizaci opatření včetně termínů plnění a specifikace nositelů jednotlivých úkolů.

Jednotlivé úkoly vyplývají z již schválené Zprávy a týkají se spolupráce s Polskou republikou při řešení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji, provázání koncepcí, finančních nástrojů, provozu zdrojů znečištění ovzduší, metodického vedení, odborné podpory, kontroly kvality paliv, ozdravných pobytů pro děti a informační kampaně k veřejnosti.

Mezirezortní připomínkové řízení k tomuto materiálu bylo z důvodu nutnosti jeho předložení Poslanecké sněmovně do 10. dubna 2010, zkrácené na dobu pěti pracovních dnů. Materiál byl zaslán k připomínkám pouze rezortům, kterých se přímo dotýká, tedy Ministerstvu dopravy, Ministerstvu průmyslu a obchodu, Ministerstvu pro místní rozvoj, Ministerstvu financí, Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje.

V návaznosti na připomínky Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva dopravy bylo v návrhu usnesení zrušeno usnesení č. 201 z 8. března 2010 a Konkretizace opatření byla připojena ke Zprávě jako kapitola 5.

Text Zprávy byl aktualizován ve smyslu přijatých připomínek ke Konkretizaci opatření.

Vzhledem k tomu, že 18. a 19. března proběhla jednání s polskou stranou o spolupráci v ochraně ovzduší, byl text Zprávy aktualizován.

V návaznosti na nově definovaný úkol týkající se ozdravných pobytů pro děti spojený s environmentálním vzděláváním byly do kapitoly 3.A. Průřezová opatření Zprávy doplněny informace o možnosti čerpání finančních prostředků pro tyto pobyty.

Zpráva byla dne 9. dubna schválena vládou.

Zpráva o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji včetně konkretizace opatření

1. Problematika kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji

Na počátku 90. let patřilo znečištění ovzduší k nejzávažnějším problémům životního prostředí v celé České republice. Emise všech hlavních znečišťujících látek, zvláště pak tuhých znečišťujících látek, oxidu siřičitého a oxidů dusíku, patřily k nejvyšším na světě. Znečištění ovzduší v některých regionech způsobovalo vážné zdravotní problémy obyvatelstvu i rozsáhlé poškození lesních ekosystémů. V důsledku přijetí nového zákona o ochraně ovzduší v roce 1991 došlo k zásadnímu snížení emisí základních znečišťujících látek jak v celé České republice, tak i v Moravskoslezském kraji.

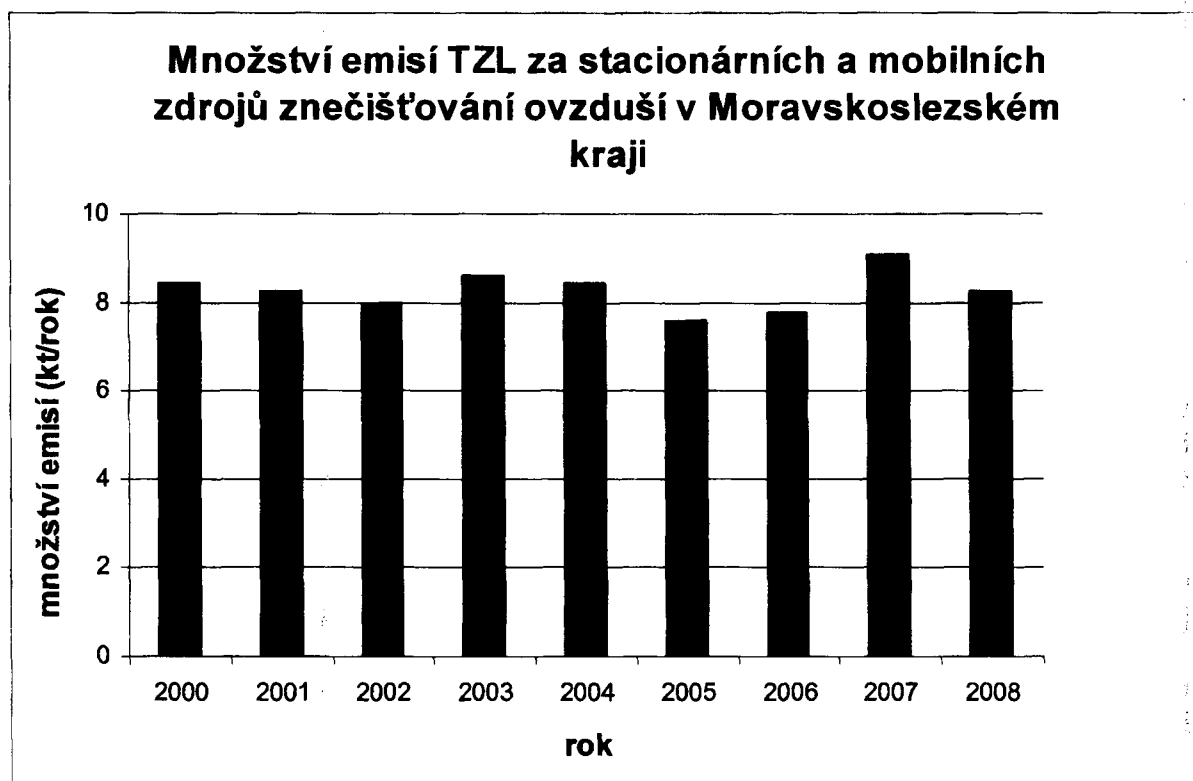

Obr. 1 Množství emisí znečišťujících látek ze stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší v Moravskoslezském kraji za roky 1994 – 2008 (zdroj dat ČHMÚ). Data z roku 2008 jsou předběžná.

Od roku 2000 však již emise těchto znečišťujících látek spíše stagnují, jak je patrné z Obr. 1 a následujícího Obr. 2, na kterém je detailněji zobrazena situace emisí tuhých znečišťujících látek (TZL) ze stacionárních i mobilních zdrojů od počátku tohoto tisíciletí.

Ve srovnání s emisemi TZL za celou Českou republiku zaujímal v roce 2007 podíl emisí TZL v Moravskoslezském kraji druhé místo s přibližně 14 % emisí TZL v České republice (hned po Středočeském kraji s přibližně 17 %).

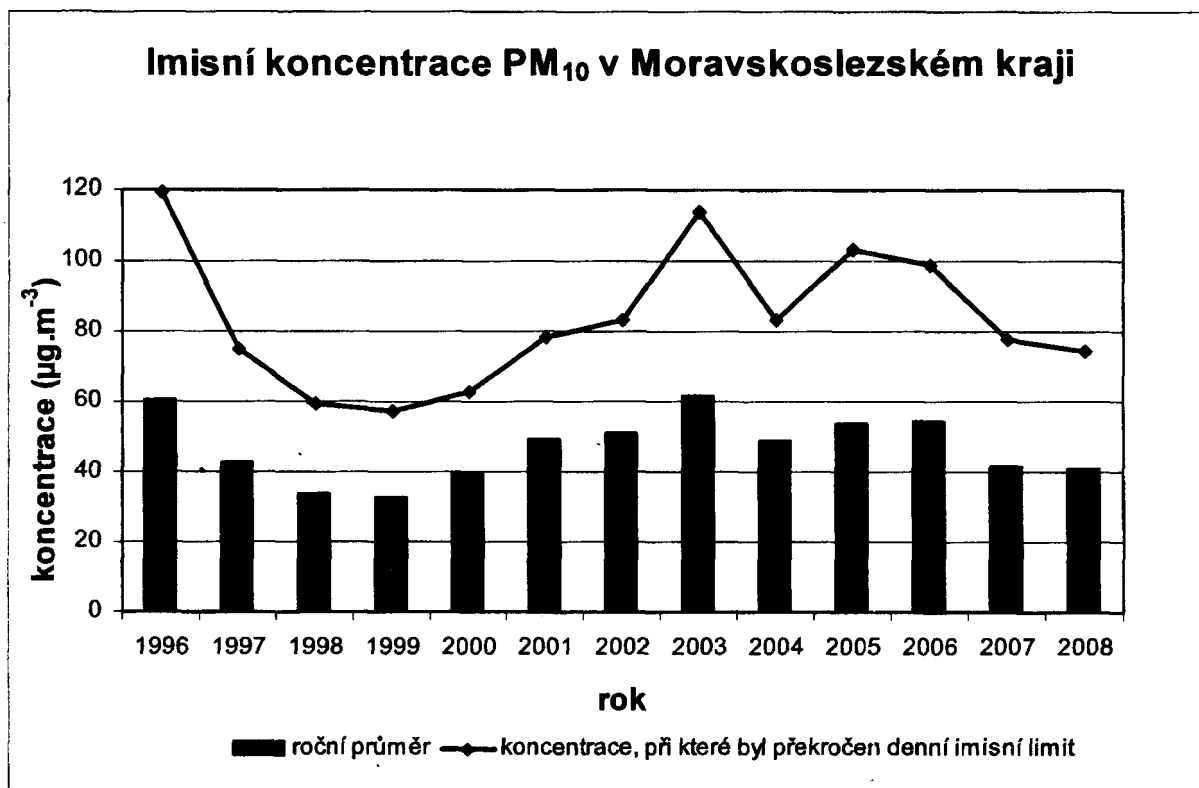

Obr. 2 Množství emisí tuhých znečišťujících látek ze stacionárních a mobilních zdrojů znečišťování ovzduší v Moravskoslezském kraji za roky 2000 – 2008 (zdroj dat ČHMÚ). Data z roku 2008 jsou předběžná.

V rámci jednotlivých kategorií zdrojů znečišťování ovzduší v Moravskoslezském kraji je patrné meziročně stabilní rozdělení emisí v jednotlivých sektorech. Nejvýznamnějšími znečišťovateli jsou průmyslové zdroje, pak následuje téměř stejným dílem doprava a malé spalovací zdroje.

Přes stagnaci množství emisí znečišťujících látek se však kvalita ovzduší začíná od počátku tisíciletí v porovnání s koncem devadesátých let spíše zhoršovat, jak dokazuje vývoj průměrných ročních a denních koncentrací suspendovaných částic PM_{10} ¹ na Obr. 3. Nadlimitní znečištění suspendovanými částicemi PM_{10} představuje v současné době největší problém z hlediska dopadů na lidské zdraví i z hlediska neplnění závazků platné evropské a české legislativy.

¹ částice, jejichž aerodynamický průměr je menší než $10\mu m$

Obr. 3 Vývoj imisních koncentrací suspendovaných částic PM₁₀ v Moravskoslezském kraji za roky 1996 – 2008 (zdroj ČHMÚ)².

2. Předpoklady k řešení situace v Moravskoslezském kraji

Jak vyplývá z Obr. 3, znečištění ovzduší z hlediska suspendovaných částic PM₁₀ se od roku 1999 spíše zhoršuje, přičemž nejvýraznější nárůst imisních koncentrací PM₁₀ byl v letech 2003, 2005 a 2006 i přes historicky nejnižší emise TZL. Toto výrazné zhoršení oproti ostatním rokům je připisováno především nepříznivým rozptylovým a meteorologickým podmínkám. Naopak v letech 2007 a 2008 se situace zejména vlivem rozptylových a meteorologických podmínek, tentokrát však příznivých, zlepšila, ačkoli nedošlo k poklesu emisí TZL (v roce 2007 naopak mírně vzrostly). Během ledna 2010, kdy došlo k vyhlášení signálu regulace na území Moravskoslezského kraje, byla úroveň znečištění ovzduší suspendovanými částicemi PM₁₀ ještě vyšší než během obdobných situací v únoru 2005 a v lednu 2006. Při srovnání množství emisí s imisními koncentracemi PM₁₀ v jednotlivých letech (viz Obr. 2 a Obr. 3) je patrné, že i při nižších emisích TZL není při nepříznivých rozptylových a meteorologických podmínkách zajištěna dostatečná kvalita ovzduší a pouhá regulace (krátkodobá i trvalá) stávajících zdrojů znečišťování ovzduší v těchto obdobích nepříznivou situaci nevyřeší. Názorným příkladem je významné snížení průmyslové výroby (dle předběžných údajů na 50 až 60 % běžných kapacit) v prvních šesti týdnech tohoto roku

² Pro suspendované částice PM₁₀ je stanoven roční imisní limit ve výši 40 µg.m⁻³ a denní imisní limit 50 µg.m⁻³. U denního imisního limitu je přípustná doba překročení 35x za kalendářní rok. V grafu jsou vykresleny 36. nejvyšší denní hodnoty, to znamená koncentrace, při kterých byl překročen denní imisní limit.

(2010) v Moravskoslezském kraji doprovázené nižší emisí TZL a na druhé straně nejhorší kvalita ovzduší v prvním desetiletí tohoto tisíciletí.

Kvalita ovzduší je kromě množství emisí TZL do značné míry ovlivněna rozptylovými a meteorologickými podmínkami, dále geomorfologickou charakteristikou území a rovněž sekundárním znečištěním suspendovanými částicemi PM₁₀ (vznikají v atmosféře přeměnou plyných sloučenin fyzikálně-chemickou reakcí), přičemž stávající opatření v oblasti ochrany ovzduší nejsou účinná do té míry, aby zajistila kvalitu ovzduší pod hodnotami platných imisních limitů. V případě špatné kvality ovzduší na Ostravsku se jedná o dlouhodobý a do jisté míry specifický problém, který je dán především historicky vysokou koncentrací průmyslu spojenou s velkou hustotou osídlení. Rovněž zde hraje významnou úlohu dálkový transport znečišťujících látek z blízké průmyslové oblasti v Polsku. Tuto situaci nelze řešit pouze restriktivními opatřeními v rámci norem životního prostředí.

I přes výše uvedenou hlavní příčinu neuspokojivé imisní situace v Moravskoslezském kraji, meteorologické podmínky, nelze vliv emisí tuhých znečišťujících látek ze stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší na kvalitu ovzduší podceňovat, a proto by dlouhodobým cílem mělo být snížení emisí těchto látek i za cenu omezení některých činností, které jsou hlavními zdroji znečišťujících látek a které lze nahradit importem meziproductů jako výchozích surovin. Toto omezování však musí být vždy v souladu s dlouhodobými strategickými dokumenty a koncepcemi, v nichž je třeba důkladně provázat problematiku ochrany životního prostředí s potřebami v oblasti sociálního rozvoje i rozvoje průmyslu. Jako příklady lze uvést aglomeraci rudy a výrobu koksu. Další možnost vedoucí k určitému snížení emisí, s nižšími požadavky na provozovatele hutních podniků, může být také zajištění výroby výhradně na ekologizovaných výrobních agregátech, případně uzavření neodprášených jednotek. Dále je nutné vhodnými pobídkami aktivovat projekty, které nahradí současné již technicky překonané technologie a podpořit jejich urychlenou záměnu za nové moderní a environmentálně příznivější technologie.

Nástroje pro snižování emisí, které jsou stanoveny stávajícím zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, jsou v současné době pro dosažení potřebné kvality ovzduší nedostačující. Nejen pro řešení problematiky Moravskoslezského kraje již nestačí například plošné uplatňování administrativních nástrojů, k silniční dopravě a lokálním topeništím nástroje zcela chybí. Abychom zajistili takovou kvalitu ovzduší, která i v letech s nepříznivými rozptylovými a meteorologickými podmínkami bude odpovídat národním a evropským normám (tzn. nebude docházet k dlouhodobému překračování imisních limitů a několikanásobnému překračování zvláštních imisních limitů), je třeba provést zásadní změny v legislativě v oblasti ochrany ovzduší a v celkovém přístupu státu i samotného kraje k rozvoji tak silně znečištěného regionu, jako je Ostravsko a Karvinsko v Moravskoslezském kraji.

U významných zdrojů, které jsou zdroji pod působností zákona o integrované prevenci, poskytuje dostatečné možnosti pro snižování emisí zákon o integrované prevenci.

Z výše uvedených důvodů je potřeba přijmout změny nejen v koncepčních a programových dokumentech, ale i v současné legislativě takovým způsobem, aby došlo k rozšíření a posílení jak restriktivních, tak motivačních nástrojů. Předpokládá se vytvoření pracovní skupiny, jejíž úkolem bude analyzovat národní a krajské koncepce v oblasti životního prostředí, energetiky, průmyslu, dopravy a územního plánování a vyhodnotit jejich možnosti využití ke zlepšení situace kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji. Práce této skupiny se jako pozorovatel zúčastní i zástupce veřejnosti.

3. Současné možnosti a nástroje k zajištění kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji

Současnými legislativními nástroji, které může Ministerstvo životního prostředí uplatnit pro řešení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji, jsou především zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, a zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

3.A. Průřezová opatření

Administrativní nástroje

Základním koncepčním dokumentem, jehož vypracování vyplývá ze zákona o ochraně ovzduší a který zpracovalo Ministerstvo životního prostředí, je Národní program snižování emisí (NPSE). Tento materiál byl přijat Usnesením vlády č. 630, dne 11. června 2007 a stanoví na základě emisní a imisní analýzy hlavní cíle v oblasti kvality ovzduší, kterých je třeba dosáhnout a dále stanoví i konkrétní nástroje a lhůty k jejich dosažení.

V rámci tohoto programu byl stanoven mimo jiné také úkol snížit znečištění ovzduší v Moravskoslezském kraji prostřednictvím spolupráce České republiky s Polskem. Tato spolupráce již v současné době probíhá v rámci Dohody mezi vládou České republiky a Polské republiky o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí. K provádění této dohody byla vytvořena česko-polská Smíšená komise pro otázky spolupráce v oblasti ochrany životního prostředí (dále jen „Smíšená komise“), v rámci níž funguje i pracovní skupina pro ochranu ovzduší. Cílem této skupiny je spolupráce při přípravě programů ke zlepšení kvality ovzduší, výměna informací v oblasti kvality ovzduší a emisí a rovněž vytvoření společných postupů při stanovení podmínek provozu zdrojů v příhraničních regionech na české a polské straně. Druhé setkání pracovní skupiny pro ochranu ovzduší se uskutečnilo 18. března 2010. Na tomto jednání byla odsouhlasena vzájemná výměna Programů na zlepšení kvality ovzduší zpracovaných Moravskoslezským krajem a Slezským vojvodstvím. Výměna programů se uskuteční do konce dubna a do konce června 2010 zašle polská i česká strana své připomínky, jejichž zohlednění by mělo vést ke koordinaci obou programů

Ve druhé polovině roku 2010 se bude v Polsku konat zasedání Smíšené komise. Při jednání ministrů životního prostředí České a Polské republiky dne 19. března 2010 bylo odsouhlaseno, že součástí jednání Smíšené komise bude také setkání expertů pro konzultace mechanismů povolování zdrojů v České a Polské republice.

Na základě Dohody mezi vládou České republiky a Polské republiky o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí a rovněž v souvislosti s možností čerpání finančních prostředků z Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika je možná výměna informací o imisní a emisní situaci na polském území a u zdrojů, které dálkovým přenosem škodlivin ovlivňují kvalitu ovzduší na Ostravsku požadovat realizaci opatření vedoucích ke zlepšení kvality ovzduší. Zasílání imisních a emisních dat Polské republiky

přislíbil na jednání ministrů dne 19. března 2010 i polský ministr životního prostředí pan Andrzej Kraszewski.

V současné době je rovněž podána společná (česko-polská) žádost o financování projektu v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika, jehož cílem je vytvoření společného informačního systému kvality ovzduší v příhraničním regionu.

Dalším úkolem vyplývajícím z NPSE je zvýšení veřejného povědomí o problematice zdravotních rizik plynoucích ze znečištění ovzduší. Součástí tohoto úkolu byla informační kampaň (proběhla v roce 2007) na téma jak mohou lidé (veřejnost i státní správa) přispět ke zlepšení kvality ovzduší ve své obci.

Aby se problematika kvality ovzduší a možnosti jejího řešení dostaly do povědomí široké veřejnosti, je třeba pokračovat v realizaci pravidelných informačních kampaní. Zároveň je nutné obracet se na veřejnost vždy i v době vyhlášení smogových situací a informovat o rizicích extrémně znečištěného ovzduší a především doporučit způsob chování během těchto situací. Předmětem těchto kampaní musí být především informování o negativním vlivu spalování odpadů a nekvalitních paliv v nevyhovujících a většinou zastaralých spalovacích zařízeních na lidské zdraví.

Koncepčním materiálem zpracovaným na úrovni zón a aglomerací (resp. krajů a obecních úřadů obcí s počtem obyvatel nad 350 000) jsou Programy ke zlepšení kvality ovzduší (PZKO). Tyto dokumenty obsahují kromě podrobných emisních a imisních analýz především seznam konkrétních opatření, jejichž realizace ve stanovených lhůtách povede ke zlepšení kvality ovzduší v dané zóně či aglomeraci. V programech stanovená opatření jsou vztažena jak k dopravě a průmyslovým zdrojům, tak i k vytápění domácností (plynofikace obcí). Při aktualizacích PZKO byly zohledněny i místní programy, které byly zpracovány pro města Ostrava, Třinec, Karviná, Kopřivnice a Opava.

V souvislosti s PZKO Moravskoslezského kraje je především potřeba zajistit jeho plnění a zároveň mít přehled o jeho realizaci. V oblasti velkých průmyslových a energetických zdrojů jsou podmínky mající za cíl výrazně snížit emise znečišťujících látek obsaženy jak v PZKO Moravskoslezského kraje, tak jsou postupně ukládány v jednotlivých integrovaných povoleních. Některé akce na snížení znečišťování ovzduší již byly u těchto významných zdrojů realizovány (např. odprášení vápenky na ocelárně spol. ArcelorMittal Ostrava, a.s.) a některé akce čekají na samotnou realizaci (odprášení aglomerací spol. ArcelorMittal Ostrava, a.s.). S cílem zlepšení kvality ovzduší je tedy třeba klást vyšší nároky (přísnější povolení, častější kontroly, apod.) na významné zdroje znečišťování ovzduší, zároveň je však vhodné tyto zdroje finančně podpořit v souladu s podmínkami pro získání podpory z evropských fondů (např. podpora při využití pravidla de minimis nebo pravidel pro životní prostředí). Zde je možnost využít nevyčerpaných finančních prostředků z Operačního programu Životní prostředí – prioritní osa 2 Ochrana ovzduší, kde je v současné době nevyužitých cca 15 mld. Kč a zároveň tak využít na kofinancování finanční prostředky nejen od samotných provozovatelů, kteří odvádějí poplatky za znečišťování ovzduší do Státního fondu životního prostředí ve výši desítek milionů Kč. Proto je nutné, aby byla každoročně předkládána MŽP a veřejnosti zpráva o faktickém plnění programu, harmonogramu plnění dalších opatření v programu zakotvených a dále o alokacích finančních zdrojů na jednotlivá opatření.

Začátkem listopadu 2009 vešla v platnost vyhláška č. 373/2009 Sb., která novelizovala vyhlášku č. 553/2002 Sb. (tzv. smogová vyhláška). Předpis nově stanoví hodnoty zvláštních imisních limitů pro suspendované částice PM₁₀ a prostřednictvím regulačních řádů (ústředního, krajského, místního) je umožněno uložit zdroji realizaci opatření ke snížení imisní zátěže. V rámci Moravskoslezského kraje je do ústředního regulačního řádu zahrnuto celkem 8 zdrojů. Všechny regulační řády zdrojů zahrnutých v ústředním regulačním řádu budou schváleny nejpozději do konce měsíce února. Oblastní inspektorát ČIŽP v Ostravě tyto regulační řády schválil pouze na dobu určitou, a to do 31.7.2010 s tím, že se před ukončením jejich platnosti vyhodnotí nově nabyté zkušenosti s aplikací těchto regulačních řádů v konkrétních provozech.

V souvislosti s výše citovaným předpisem byl v průběhu února 2010 Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ) dopracován systém vyhlášení signálů upozornění a regulace, který je nezbytný pro fungování výše uvedené vyhlášky a příslušných regulačních řádů.

Zároveň byl Ministerstvem životního prostředí dopracován a krajským úřadům rozeslán metodický pokyn ke způsobu vypracování a provozování krajských a místních regulačních řádů. V rámci přípravy krajských a místních regulačních řádů je třeba expertních znalostí o míře příspěvku zdrojů na kvalitu ovzduší v daném území a proto bude ČHMÚ nápomocen při zařazování zdrojů do těchto řádů.

V návaznosti na řešení smogových situací je nutné přijmout především následující opatření.

- Urychleně vypracovat obsahově kvalitní a efektivní krajský regulační řád Moravskoslezského kraje se zahrnutím všech zdrojů, které mají významný vliv na kvalitu ovzduší.
- V návaznosti na přijetí krajského regulačního řádu urychleně vypracovat místní regulační řády.
- Provést analýzu možnosti vypracování místních regulačních řádů zajišťujících regulaci silniční dopravy měst Ostrava, Karviná, Frýdek-Místek, Havířov, Opava a příp. dalších. V návaznosti na systém regulace dopravy ve městech vypracovat návrh systému finančního zvýhodnění MHD pro případy vzniku smogové situace.

Z dlouhodobého hlediska má na lokální kvalitu ovzduší významný vliv zeleň, která je schopna zachytit znečišťující látky a snižovat tak expozici lidského organismu. V rámci vydávání stanovisek podle § 17 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, je třeba požadovat u relevantních záměrů i výsadbu vhodné izolační zeleně. Při povoleném kácení dřevin je nutné důsledně vyžadovat náhradní výsadby a obecně pak minimalizovat kácení dřevin v zastavěném území. Vhodným opatřením je pak vytváření koncepcí obnovy městské zeleně.

Finanční nástroje

Kvalitu ovzduší je nutné řešit rovněž prostřednictvím finančních nástrojů. Je třeba více motivovat provozovatele na území Moravskoslezského kraje k podávání žádostí do Operačního programu Životní prostředí (OPŽP). Za tím účelem je třeba zjistit důvod dosud nízkého zájmu o tuto finanční podporu v Moravskoslezském kraji a následně zajistit zvýšení absorpční kapacity OPŽP prostřednictvím vhodných úprav implementačního dokumentu

a podmínek jednotlivých výzev, a to především zaměřením na nejvýznamnější akce mající za cíl výrazně snížit emise znečišťujících látek.

Nástrojem pro zvýšení absorpční kapacity prioritní osy 2 OPŽP bude i realizace informační kampaně k této prioritní ose (Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí). Tato kampaň proběhne po celé ČR, avšak v Moravskoslezském kraji bude vedena intenzivněji (vícekrát), než v ostatních částech republiky.

Zároveň budou prostřednictvím Regionálního poradenského a informačního místa pro OPŽP (pro prioritní osu 2 a 3) v Moravskoslezském kraji aktivně vyhledávání potenciální žadatele z OPŽP, prioritní osy 2. Zároveň bude zvážena možnost využít Agenturu pro regionální rozvoj, a.s. (regionální agentura v MSK).

V oblasti vytápění domácností je třeba motivovat k úsporným opatřením (zateplování), přechodu na nízkoemisní zdroje (oživení vybudovaných plynových přípojek, které nejsou využívány), popř. na obnovitelné zdroje energie. Za tímto účelem bude využíván jednak stávající dotační program Zelená úsporám, případně budou vypracovány návrhy možných dalších dotačních titulů jak z národních, tak evropských zdrojů. Zde je nutné finančně motivovat nejen nové odběratele, ale také patřičně ocenit a finančně zvýhodnit i ty spotřebitele zemního plynu, kteří jej používají dlouhodobě.

Na malé zdroje znečišťování ovzduší uplatňovat stávající ekonomické nástroje dle § 19 zákona o ochraně ovzduší. Zaměřit se zejména na plošné zdroje a nastavit u nich sazbu poplatku ve smyslu přílohy č. 1, část B III. s ohledem na prováděná opatření ke snížení prašnosti.

V rámci optimalizace stávajících finančních nástrojů a hledání nových se zaměřit i na podporu plyných paliv, případně montáž filtrů na pevné částice, podporu elektromobilů a hybridních vozů.

V rámci Operačního programu Doprava (2007-2013), jehož zprostředkovatelem je Státní fond dopravní infrastruktury, je možno žádat dotace na modernizace silnic I. třídy, na výstavbu obchvatů měst a realizaci technických opatření, která povedou k minimalizaci vlivu již dokončených staveb na životní prostředí. Také je možné podpořit zkvalitňování multimodální nákladní přepravy.

Dalším průřezovým opatřením je analýza možnosti financování ozdravných pobytů spojených s ekologickou výchovou pro děti z Moravskoslezského kraje. Z prioritní osy 7 OPŽP – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu je možno čerpat dotace na projekty, které jsou zaměřené na výstavbu, přestavbu nebo rekonstrukci objektů za účelem vzniku nových center a poraden. Tato centra by mohla být vystavěna i v Moravskoslezském kraji, je možno získat až 90% způsobilých výdajů.

Další možností financování těchto pobytů je Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OPVK) na období 2007-2013 (v gesci MŠMT), zejména pak prioritní osa 1 – Počáteční vzdělávání. Konkrétně by mohlo jít o projekty z oblasti podpory 1.1. Zvyšování kvality ve vzdělávání. Zde je možno podporovat také nové obsahy vzdělávání jako udržitelný rozvoj. V rámci OPVK může kraj vyhlásit tzv. globální grant, který je možno zaměřit také na oblast podpory:

- Rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj s důrazem na environmentální oblast včetně realizace praktických (environmentálních) programů.

Pokud kraj vyhlásí globální grant, je možné v rámci OPVK podporovat environmentální výchovu spojenou s pobyty žáků v přírodě. Je možno podporovat pouze výuku, nikoli však náklady spojené s pobytem.

Dále existují dětské ozdravovny se speleoterapií (pobyt dětí v přírodních krasových jeskyních), které jsou plně hrazeny zdravotními pojišťovnami. Provozovatelem sedmi dětských ozdravoven je Česká speleologická společnost, ZO 7-05.

3.B. Průmyslové zdroje

Dne 1. února 2009 nabyl účinnosti zákon č. 483/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění. Cílem této novely zákona je prostřednictvím emisních stropů pro ostatní stacionární zdroje přispět ke zlepšení kvality ovzduší v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO).

Ke zjištění fungování tohoto nového nástroje zpracuje MŽP ve spolupráci s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje (KÚ MSK) analýzu stavu uložení emisních stropů jednotlivým zdrojům dle § 17 odst. 9 zákona o ochraně ovzduší.

V současné době dle stávajícího zákona o integrované prevenci má krajský úřad pravomoc stanovit emisní limity zdrojům znečišťování ovzduší, které mohou být přísnější než emisní limity, které by jinak byly stanoveny na minimální úrovni podle zvláštních právních předpisů (v tomto případě dle zákona o ochraně ovzduší). Dále může stanovit další závazné podmínky ochrany zdraví člověka a životního prostředí, které úřad shledá nezbytnými s ohledem na stav životního prostředí a technickou charakteristiku zařízení. Dle výše uvedeného předpisu provede úřad alespoň každých 8 let přezkum, zda nedošlo ke změně okolností, které by mohly vést ke změně integrovaného povolení.

K zajištění cílů kvality ovzduší bude třeba pokračovat v postupné revizi povolení vydaných k provozování významných zdrojů znečišťování ovzduší, zejména pak významných zdrojů pod působností zákona o integrované prevenci s cílem prosadit takové změny povolení, ve kterých budou požadovány minimálně aplikace nejlepších dostupných technik (BAT) s úrovní emisí znečišťujících látek odpovídající zařízením s nejnižšími emisemi dle referenčních dokumentů BAT (BREF).

Za účelem těchto revizí bude za pomoci ČHMÚ zpracována analýza, v rámci které budou identifikovány zdroje, které mají největší vliv na úrovně znečištění v Moravskoslezském kraji, resp. mají největší imisní příspěvek. U těchto zdrojů a zdrojů uvedených v krajském PZKO se na základě podnětu České inspekce životního prostředí (ČIŽP) podle toho, jestli podléhají zákonu o integrované prevenci či nikoliv se bude postupovat následovně.

Ve vztahu ke zdrojům, které spadají pod zákon o integrované prevenci a zákon o ochraně ovzduší bude třeba uplatnit následující kroky (především v kompetenci KÚ MSK, za metodického vedení odboru integrované prevence a IRZ a odboru ochrany ovzduší MŽP):

- Pokračovat ve vyhledávání zdrojů, které mohou uplatnit další opatření ke snižování emisí znečišťujících látek, v souladu s nejlepšími dostupnými technikami, a napomůžou zlepšit kvalitu ovzduší v dané lokalitě (vytipování zdrojů provede pod vedením MŽP – ČHMÚ, ČIŽP, KÚ MSK a další odborné instituce jako např. vysoké školy).
- U těchto vytipovaných zdrojů s prokázaným významným dopadem na kvalitu ovzduší (pokud takové zdroje spadají pod působnost zákona o integrované prevenci) následně iniciovat zahájení přezkumu stanovených závazných podmínek provozu ve vydaných integrovaných povolení s ohledem na § 18 odst. 2 písm. e) zákona o integrované prevenci.
- Předložit MŽP zprávu o výsledcích přezkumu a počtu na základě přezkumu zahájených řízení o změně integrovaných povolení dle § 19a či postupu dle § 19 zákona o integrované prevenci.
- Analyzovat, za jakých podmínek jsou provozovány vytipované zdroje (zdroje s významným dopadem na kvalitu ovzduší a zdroje uvedené v PZKO Moravskoslezského kraje), navrhnout optimalizaci jejich provozu za účelem dosažení snížení vlivu na kvalitu ovzduší a v případě potřeby zahájit řízení o změnách povolení k provozu, příp. změnách provozních řádů zdrojů podle § 53 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně ovzduší.
- Předložit MŽP zprávu o výsledcích analýzy, počtu zahájených řízení o změně povolení k provozu a řízení o změnách provozních řádů podle § 53 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně ovzduší.
- Sledovat každou změnu používání paliv, surovin a změny využívání technologických zařízení u vytipovaných zdrojů a důsledně vydávat povolení těchto změn podle § 17 odst. 2 písm. f) zákona o ochraně ovzduší a v rámci těchto povolení zpřísnovat emisní limity dle pravomoci zakotvené v tomto ustanovení.
- Ve vztahu k průmyslovým zdrojům je třeba provést hloubkové kontroly systémů kontinuálního měření emisí TZL u vybraných významných zdrojů.

Mimo jiné v návaznosti na výše uvedené je třeba dále připravit změny tematického plánu kontrol ČIŽP u významných zdrojů na rok 2010, ve smyslu jejich zintenzivnění. Do tohoto plánu kontrol ČIŽP zahrne především zdroje s významným dopadem na kvalitu ovzduší a rovněž zdroje vyjmenované v kapitole E.1. PZKO MSK.

V souvislosti s výše uvedeným je třeba posílit pracoviště ČIŽP Ostrava i krajského úřadu Moravskoslezského kraje o pracovníky v oblasti ochrany ovzduší.

Z důvodu zajištění objektivního hodnocení vlivu jednotlivých zdrojů na kvalitu ovzduší i v dlouhodobějším výhledu a v souvislosti s posuzováním dopadu navržených či realizovaných opatření je třeba personálně posílit rovněž modelování kvality ovzduší prováděné ČHMÚ.

V souvislosti s plněním podmínek podle zákona o ochraně ovzduší bude nutné uplatňovat kontrolní mechanismy na kvalitu paliv (vyhláška č. 13/2009 Sb.) vůči dodavatelům paliv do středních, velkých a zvláště velkých zdrojů (Česká obchodní inspekce).

3.C. Vytápění domácností

Pro vytápění domácností jsou v současné době stanoveny pouze obecné povinnosti vyplývající z §12 zákona o ochraně ovzduší, tj. dodržovat přípustnou tmavost kouře, neobtěžovat zápachem a uvádět do provozu a provozovat pouze zdroje v souladu s podmínkami stanovenými pro provoz těchto zdrojů. Kontroly ve vztahu ke zdrojům v domácnostech zákon o ochraně ovzduší dále nijak neupravuje, proto je plnění výše citovaných povinností obtížně vymahatelné.

Mezi opatření, která jsou v kompetenci obecních úřadů a která se týkají malých zdrojů patří následující.

- Uplatňovat kontrolní mechanismy na kvalitu paliv (vyhláška č. 13/2009 Sb.) vůči dodavatelům paliv do malých zdrojů (do domácností i podnikatelům, kompetence Česká obchodní inspekce).

3.D. Doprava

V rámci programů ke zlepšení kvality ovzduší je ve vztahu k dopravě stanovena řada opatření (např. stavby obchvatů, ekologizace MHD, klidové zóny, rekonstrukce silnic). Realizace těchto opatření je však vázána na možnost a schopnost čerpat z dostupných dotačních programů (na úrovni kraje, měst a obcí operační programy, apod.).

Jako opatření k dopravě realizovat veškerá opatření stanovená ve vztahu k dopravě v PZKO Moravskoslezského kraje.

4. Opatření vyžadující změny právních předpisů nebo programových dokumentů

Nástroje současné legislativy je třeba dále zlepšovat a efektivněji využívat, tak abychom byli schopni dosáhnout cílů v oblasti kvality ovzduší, které stanoví česká i evropská legislativa (přípustné úrovně znečištění ovzduší) s ohledem na zdravotní rizika a možné poškození ekosystémů a vegetace. Z tohoto důvodu a také proto, že jde o jednu z aktivit uloženou NPSE, přistoupilo MŽP k realizaci změn v legislativě v oblasti ochrany ovzduší, která spočívá především v přípravě zcela nového zákona o ochraně ovzduší. Návrh tohoto zákona je po mezirezortním připomínkovém řízení a jeho předložení vládě se předpokládá v průběhu roku 2010.

Účelem nového zákona je zefektivnění již existujících nástrojů a rovněž zavedení některých nových, s cílem významně přispět ke zlepšení kvality ovzduší ve všech regionech České republiky. Předpokládá se, že bude výrazně posílen tzv. imisní princip (veškerá správní činnost na úseku ochrany ovzduší a regulace jednotlivých zdrojů vychází ze stavu kvality ovzduší v místě a regionu) a individuální přístup ke zdrojům znečišťování ovzduší. Kompetentní orgány ochrany ovzduší budou posuzovat a stanovovat podmínky provozu zdrojů především s ohledem na dopad znečišťování ovzduší na kvalitu ovzduší v konkrétní

zóně či lokalitě a s ohledem na technické možnosti jednotlivých zdrojů. V rámci nového zákona dále dojde k optimalizaci programů ke zlepšení kvality ovzduší.

Pro řešení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji bude v rámci nového zákona o ochraně ovzduší zásadní využití následujících nových opatření.

- Zpřísnování podmínek pro provoz zdrojů na základě překročení imisních limitů v území.
- Uplatňování tzv. kompenzačních opatření u nových zdrojů, jejichž realizací by v území došlo k dalšímu navýšení úrovně znečištění, případně nepovolení nového zdroje.
- Vyžadování BAT s nejnižším možným vlivem na životní prostředí u všech zdrojů znečišťování ovzduší.
- Stanovení technických podmínek pro spalovací zařízení v domácnostech (kotle o příkonu 15–300 kW) a umožnění kontrol jejich plnění. Tato opatření byla rovněž cílem zákonodárné iniciativy Zastupitelstva Moravskoslezského kraje - návrh zákona, kterým se mění zákon o ochraně ovzduší, je v současné době projednáván Poslaneckou sněmovnou parlamentu České republiky
- Vytváření tzv. nízkoemisních zón.

Zároveň bude nutné zajistit dostatek finančních prostředků pro realizaci opatření v oblasti ochrany ovzduší, která vyplynou z nového zákona o ochraně ovzduší. Situace v Moravskoslezském kraji proto bude zohledněna i při přípravě nového Operačního programu pro následující programové období (2014–2020).

V případě potřeby budou na základě analýzy finančních zdrojů (viz 3.A) vytvořeny a realizovány další programy zaměřené na finanční podporu ochrany ovzduší v Moravskoslezském kraji.

Rovněž je třeba využít restriktivních nástrojů i motivačních nástrojů, jako je snížení cen elektřiny a zemního plynu na vytápění v malých zdrojích znečišťování ovzduší (vytápění domácností). Do budoucna je třeba posílit následující restriktivní a motivační nástroje.

- Větší pravomoc obecních úřadů k uplatnění kontroly a následně sankcí za porušení zákona o ochraně ovzduší (restrikce).
- Investiční pobídky nejen na nákup kvalitního nízkoemisního zdroje znečišťování ovzduší, ale i na zvýhodnění provozních nákladů takového zdroje (motivace).

5. Konkretizace opatření

1. Spolupráce s Polskou republikou při řešení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji

- 1.1.** Prosazovat v rámci Dohody mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí společné řešení nevyhovující kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji, zejména prostřednictvím společného zpracovávání programů ke zlepšení kvality ovzduší, prostřednictvím koordinovaných postupů při povolování zdrojů znečišťování ovzduší a jejich změn, důsledné aplikace mezistátního posuzování vlivů koncepcí a záměrů na životní prostředí a posílení vzájemné výměny informací o kvalitě ovzduší a zdrojích znečišťování ovzduší na obou stranách hranice.

Nositel úkolu: MŽP

T: průběžně

- 1.2.** Předkládat zprávy o výsledcích česko-polské spolupráce podle bodu 1.1.

Nositel úkolu: MŽP

T: 30. června a 31. prosince

2. Provázání koncepcí

- 2.1.** Vytvořit pracovní skupinu, jejímž úkolem bude analyzovat národní a krajské koncepce v oblasti životního prostředí, energetiky, průmyslu, dopravy a územního plánování a vyhodnotit jejich možnosti využití ke zlepšení situace kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji.

Nositel úkolu: MŽP ve spolupráci s MD, MMR, MPO, MF a MSK

T: 30. dubna 2010

- 2.2.** Předložit vládě výsledky analýzy národních a krajských koncepcí v oblasti energetiky, průmyslu, dopravy, územního plánování a ochrany životního prostředí z hlediska čistoty ovzduší včetně doporučení a navržení opatření vedoucí ke zlepšení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji ve střednědobém a dlouhodobém horizontu.

Nositel úkolu: MŽP ve spolupráci s MD, MMR, MPO, MF a MSK

T: 31. ledna 2011

3. Finanční nástroje

- 3.1.** Aktivně vyhledávat potenciální žadatele o finanční podporu z OPŽP prioritní osy 2 a z programu Zelená úsporám a zintenzivnit informační osvětu v Moravskoslezském kraji.

Nositel úkolu: MŽP ve spolupráci s MSK

T: průběžně

- 3.2.** Analyzovat důvody nízkého zájmu provozovatelů zdrojů znečišťování ovzduší v Moravskoslezském kraji o finanční podporu z OPŽP a zvýšit absorpční kapacitu OPŽP v rámci těchto subjektů.

Nositel úkolu: MŽP ve spolupráci s MSK

T: 30. června 2010

- 3.3.** Vypracovat návrhy dotačních titulů na úrovni státu, fondů EU a dalších za účelem zajištění realizace finančně náročných opatření z Programu zlepšování kvality ovzduší Moravskoslezského kraje a k umožnění přechodu domácností na nízkoemisní zdroje vytápění s důrazem na ušlechtilá paliva, rozšiřování CZT s opatřením na snižování emisí.

Nositel úkolu: MŽP ve spolupráci s MF, MMR, MPO a MSK

T: 30. září 2010

- 3.4.** Změnit pravidla čerpání finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí tak, aby část příjmů mohla být použita na financování konkrétních opatření na zlepšení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji, zejména v ostravsko-karvinské aglomeraci.

Nositel úkolu: MŽP ve spolupráci s MMR a MSK

T: 31. prosince 2010

4. Provoz zdrojů znečišťování ovzduší

- 4.1.** Pokračovat ve vyhledávání zdrojů znečišťování ovzduší s významným vlivem na kvalitu ovzduší, které mohou uplatnit další opatření ke snižování emisí znečišťujících látek za účelem zlepšení kvality ovzduší v dané lokalitě.

Nositel úkolu: MŽP ve spolupráci s KÚ MSK

T: 30. června 2010

- 4.2.** Provést změny tematického plánu kontrol zdrojů znečišťování ovzduší s významným vlivem na kvalitu ovzduší v Moravskoslezském kraji na rok 2010 a připravit tematický plán kontrol na rok 2011.

Nositel úkolu: MŽP

T: 30. dubna 2010, 30. listopadu 2010

- 4.3.** Předat Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje výsledky zjištění získaných na základě plnění úkolů 4.1. a 4.2. za účelem jejich dalšího využití v souladu se zákonem o integrované prevenci a zákonem o ochraně ovzduší.

Nositel úkolu: MŽP

T: 31. ledna 2011, 31. ledna 2012

5. Metodické vedení, odborná podpora

- 5.1.** Poskytnout Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje odbornou podporu při zpracování obsahově kvalitního a efektivního krajského regulačního řádu MSK a místních regulačních řádů se zahrnutím všech zdrojů znečišťování ovzduší, které mají významný vliv na kvalitu ovzduší v Moravskoslezském kraji.

Nositel úkolu: MŽP

T: průběžně

- 5.2.** Pro posuzování skutečného dopadu realizovaných opatření na kvalitu ovzduší zajistit dlouhodobé kvalitní měření a hodnocení imisní zátěže.

Nositel úkolu: MŽP

T: průběžně

- 5.3.** Analyzovat možnosti realizace opatření k preferenci hromadné dopravy a omezování individuální automobilové dopravy na území Moravskoslezského kraje, zejména v centrech měst.

Nositel úkolu: MŽP ve spolupráci s MD, MSK a obcemi s rozšířenou působností

T: 31. října 2010

- 5.4.** Zajistit informační podporu a odborné zázemí rezortních organizací pro plnění úkolů podle bodů 4 a 5.

Nositel úkolu: MŽP

T: průběžně

- 5.5.** Podporovat zapojení města Ostrava, MSK a VŠB – TUO do evropské energetické průmyslové iniciativy „Smart Cities“. Zajistit adekvátní státní prostředky na vědu a výzkum.

Nositel úkolu: MPO

T: průběžně

6. Kontrola kvality paliv

- 6.1.** Analyzovat kontrolní mechanismy ve vztahu ke kvalitě paliv dodávaných na území Moravskoslezského kraje a v návaznosti na výsledky této analýzy případně zajistit jejich zefektivnění.

Nositel úkolu: MPO

T: 30. září 2010

7. Ozdravné pobyty pro děti

- 7.1.** Analyzovat možnosti financování ozdravných pobytů spojených s ekologickou výchovou pro děti z Moravskoslezského kraje.

Nositel úkolu: MŽP ve spolupráci s MŠMT a MSK

T: 30. června 2010

8. Informační kampaň k veřejnosti

- 8.1.** Realizovat informační kampaň o negativním vlivu spalování odpadů a použití nekvalitních paliv v nevyhovujících a zastaralých topeništích v domácnostech na zdraví lidí.

Nositel úkolu: MŽP, MSK

T: každoročně do 30. září

- 8.2.** Poskytovat veřejnosti v rámci vyhlášení signálů upozornění a regulace při smogových situacích v Moravskoslezském kraji mimořádné informace o možnostech předcházení znečištění ovzduší, o citlivých skupinách obyvatelstva, možnostech předcházení zdravotních rizik spojených s extrémním znečištěním a o dopadech využívání individuální automobilové dopravy.

Nositel úkolu: MŽP, MSK

T: průběžně

9. Podávání zpráv

- 9.1.** Zveřejnit zprávu o plnění opatření stanovených v rámci Programu zlepšování kvality ovzduší Moravskoslezského kraje.

Nositel úkolu: MŽP ve spolupráci s KÚ MSK

T: každoročně do 30. června

9.2. Předložit vládě zprávu o plnění úkolů stanovených v této kapitole.

Nositel úkolu: MŽP ve spolupráci s MD, MMR, MPO, MF, MŠMT a MSK

T: 30. září 2010, 30. září 2011, 30. září 2012

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO
PRIMÁTOR
Bc. Roman Onderka, MBA

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA magistrát - kancelář primátora		Č. dop.
Dod. číslo	2 04 2010	Zprac.
Č. j.	540/26199/10	Ukl.zn.
Přílohy	1	512/10

V Brně dne 1. dubna 2010
č. j.: MMB/93759/2010

Vážený pane primátore,

dopisem ze dne 5. 3. 2010 jste se na mě obrátil se žádostí o spolupráci v souvislosti se zavedením dálničních poplatků u zprovozněného úseku dálnice D1 na území statutárního města Ostravy. Upozorňujete dále na skutečnost, že obdobná situace v Praze a v Brně je řešena odlišně, kdy úseky dálnice D1 na území uvedených měst nejsou zpoplatněny.

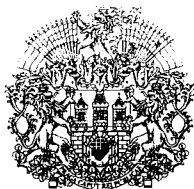
Nutnost zapojení dálnice D1 do systému komunikační sítě města Brna vyplynula z nedokončeného dlouhodobě plánovaného Velkého městského okruhu tranzitní dopravy. Nevyužití úseku dálnice v jižní části města by znamenalo pro Brno trvalý dopravní kolaps.

Podporuji Vaši snahu řešit obdobnou situaci i na území Vašeho města. Jsem připraven aktivně spolupracovat při prosazení Vaší žádosti o udělení výjimky.

S pozdravem

Roman Onderka

Vážený pan
Ing. Petr Kajnar
primátor statutárního města Ostravy
Prokešovo nám. 8
729 30 Ostrava

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
MUDr. Pavel Bém
Primátor hlavního města Prahy

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA magistrát - hlavní město Ostrava		C. dop.
Dejlo	30.03.2010	Zprac.
C. j.:	SMO/082905/10	Okl.zn.
Přílohy:		5/22/10

SMO/082905/10/P/Dýk

aim

V Praze dne 22. března 2010

Vážený pane primátore,

podrobně jsem si prostudoval Váš dopis a plně souhlasím s Vaší argumentací.

Přestože nejsem příznivcem jakýchkoliv výjimek, v čemž se s panem ministrem shodují, s některými jeho argumenty se plně neztotožňuji. Dálnice, jejichž výstavba je pro stát finančně náročná, jistě přináší zlepšení dopravního spojení jednotlivých aglomerací. Zároveň poskytují jejím uživatelům určitý komfort v rychlosti spojení, bezpečnosti a poskytnutí dalších služeb, za který je opodstatněné požadovat alespoň částečnou finanční spoluúcast.

Zároveň však musím konstatovat, že převedením dálkové dopravy na rychlostní komunikace a dálnice dochází ke zlepšení životního prostředí v krajině. V okolí velkých měst však tyto komunikace neplní jen funkci dálkového spojení, ale zajišťují přenos významné části dopravy vnitroměstské. Tím dochází v těchto městech k významnému snížení emisní a hlukové zátěže, která je v současné době jedním z nejpalčivějších problémů velkých měst. Zároveň dochází k odstranění či snížení dopravních kongescí, což přináší zvýšení bezpečnosti např. chodců a cyklistů, tedy účastníků provozu, kteří dálnice a rychlostní komunikace nevyužívají.

Ochrana obyvatel hustě obydlených oblastí před negativními vlivy dopravy je jedním z hlavních důvodů pro výstavbu těchto kapacitních komunikací. Např. vedení pražských okruhů je navrženo tak, aby tento cíl plnilo. Právě v oblasti mezi městským a Pražským okruhem žije asi polovina obyvatel hl. m. Prahy a proto je Pražský okruh veden úmyslně po okraji obydlených oblastí tak, aby převzal velkou část dopravy realizované dnes po místních komunikacích. K plnému zajištění těchto účinků na dopravní chování je nezbytné, aby byl okruh řidiči co nejvíce používán, což v případě jeho zpoplatnění je krok zcela opačný.

Na druhou stranu má hl.m. Praha oproti jiným městům v ČR tu výhodu, že mimo Pražský okruh, který je stavěn jako rychlostní silnice 1. třídy z prostředků státu, existuje v Praze ještě tzv. městský okruh, což je místní komunikace I. třídy ve vlastnictví města, která zabezpečuje podstatnou část vnitroměstské tranzitní dopravy. Z těchto důvodů hl.m. Praha přistoupilo na zpoplatnění s tím, že Ministerstvo dopravy přijalo kompromis spočívající v tom, že úseky Pražského okruhu, které nahrazují dosud neexistující část okruhu městského a zajišťují tak vnitroměstské vazby, nebudou do doby dobudování městského okruhu zpoplatněny.

Vzhledem k uvedené dohodě považuji tuto problematiku za hl.m. Prahu ve vztahu k Ministerstvu dopravy za uzavřenou. Pokud by však byla otázka zpoplatnění úseků rychlostních a dálničních komunikacích v okolí velkých měst opět otevřena a byly připuštěny jakékoliv výjimky, jsem připraven vás plně podpořit a připojit se k prosazování společných zájmů našich měst.

S pozdravem

Vážený pan
Ing. Petr Kajnar
primátor statutárního města Ostravy
Prokešovo nám. 8
729 30 Ostrava

Mariánské nám. 2, 110 01 Praha 1
tel. 236 003 402, fax 236 007 106
e-mail pavel.bem@cityofprague.cz, www.praha-mesto.cz

Analýza kvality ovzduší na území města Ostravy a legislativa v ochraně ovzduší

**Popis imisní a emisní situace na území města Ostravy,
přenosu emisí z okolních měst,
vlivu dopravy a dálkového přenosu z Polska,
rozklad platné legislativy a návrh na její změnu**

2008-2009

Analýza kvality ovzduší na území města Ostravy a legislativa v ochraně ovzduší

Popis imisní a emisní situace na území města Ostravy,
přenosu emisí z okolních měst, vlivu dopravy a dálkového přenosu z Polska,
rozklad platné legislativy a návrh na její změnu

2008 - 2009

RNDr. Petr Hapala
ředitel
Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
Partyzánské náměstí 7
702 00 Ostrava

Zadavatel studie:

Magistrát města Ostravy, odbor ochrany životního prostředí, Prokešovo náměstí 8, 729 30 Ostrava

Zpracovatel a garant studie:

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Partyzánské náměstí 7, 702 00 Ostrava

Řešitelský tým**Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Partyzánské náměstí 7, 702 00 Ostrava /ZÚ/**

Garant: Mgr. Jiří Bílek – koordinátor studie
Zpracovatelé: Ing. Jiří Michalík, Ph.D.
Mgr. Ondřej Volf
Mgr. Hana Šlachtová, Ph.D.
Dagmar Skýbová

Český hydrometeorologický ústav, pobočka Ostrava, K myslivně 3/2182, Ostrava /ČHMÚ/

Garant: Mgr. Libor Černíkovský
Zpracovatelé: RNDr. Zdeněk Blažek, CSc.
Mgr. Blanka Krejčí
RNDr. Vladimíra Volná

Vysoká škola báňská – TU, Katedra ochrany životního prostředí v průmyslu, 17. listopadu 15, 708 33 Ostrava-Poruba /VŠB-TU/

Garant: Doc. Ing. Petr Jančík, Ph.d.
Zpracovatelé: Ing. Irena Pavlíková
RNDr. Jan Bitta
Ing. Lukáš Večerka
Ing. Daniel Hladký
Ing. Marta Pukovcová

Centrum dopravního výzkumu v.v.i., Líšeňská 33a, 636 00 Brno /CDV/

Garant: Ing. Vladimír Adamec, CSc.
Zpracovatelé: Mgr. Jiří Dufek
Mgr. Ivo Dostál
Ing. Jiří Jedlička

E-expert spol. s r.o., Poděbradova 24, 702 00 Ostrava-Moravská Ostrava /E-expert/

Odborná spolupráce: Advokátní kancelář PONCZA / ŠRÁMEK, Pobialova 10, 702 00 Ostrava

Garant: Ing. Vladimír Lollek
Zpracovatelé: Mgr. Pavla Lukšová
JUDr. Alfréd Šrámek

Zpracovatelé jednotlivých kapitol:

Analýza současného stavu - ČHMÚ

Modelování znečištění ovzduší – VŠB-TU

Vliv dopravy na kvalitu ovzduší v Ostravě – ZÚ, CDV

Legislativa v ochraně ovzduší – E-expert

Obsah:

1	Úvod – popis studie	5
2	Analýza současného stavu	7
2.1	Emisní situace	7
2.2	Imisní situace	11
2.2.1	Použitá data	11
2.2.2	Výsledky	13
2.2.3	Dlouhodobý trend úrovně koncentrací PM na Ostravsko-Karvinsku a Katovicku	17
2.3	Závislost úrovně znečištění ovzduší na meteorologických podmínkách rozptylu	18
2.4	Závislost úrovně znečištění ovzduší na směru proudění	20
2.5	Nejnepříznivější imisní situace	22
2.6	Souhrn	23
3	Modelování znečištění ovzduší	27
3.1	Úvod k modelování	27
3.2	Vstupní údaje	28
3.3	Charakteristika zdrojů znečišťování ovzduší	30
3.4	Souhrn emisí ze všech modelovaných skupin zdrojů	31
3.5	Výsledky modelování	33
3.5.1	Suspendované částice frakce PM ₁₀	41
3.5.2	NO ₂	41
3.5.3	SO ₂	41
3.5.4	Benzo(a)pyren	42
3.5.5	Arsen	42
3.6	Modelování vybraných změn v emisní situaci	42
3.7	Změna dopravní situace	43
3.8	Omezení emisí u průmyslových zdrojů	44
3.9	Změna paliva používaného v lokálních topeništích	46
3.10	Souhrn	48
3.11	Použitá literatura	49
3.12	Použité zkratky	50
3.13	Modelování znečištění ovzduší v roce 2009	51
3.13.1	Vstupní údaje	51
3.13.2	Charakteristika zdrojů	51
3.13.3	Metodika výpočtu	56
3.13.4	Výsledky modelování	56
3.13.5	Diskuze výsledků	59
3.14	Návrh emisních stropů	61
3.15	Závěr	61
4	Vliv dopravy na kvalitu ovzduší v Ostravě	63
4.1	Zpracování dopravně emisního modelu města Ostravy	63
4.1.1	Zpracování modelové sítě ve výchozím scénáři, rozdělení oblasti na dopravní zóny	63
4.1.2	Stanovení dopravní produkce a dopravní atraktivity jednotlivých zón	64
4.1.3	Modelování dopravní poptávky - výpočet stávající matice přepravních vztahů	64
4.1.4	Výpočty modelových dopravních intenzit a kalibrace modelu	65
4.1.5	Výpočty emisí z dopravy	65
4.2	Vytvoření výhledového scénáře	66
4.3	Vytvoření zpětných scénářů pro roky 2003 a 2005	67
4.4	Výsledek	67
4.5	Posouzení plánované dopravní infrastruktury z hlediska optimální průjezdné trasy městem a plynulosti dopravního proudu	70
4.6	Použitá literatura	71
5	Legislativa v ochraně ovzduší /rozklad platné legislativy v ochraně ovzduší a návrh na její změnu/	73
5.1	Úvod	73
5.2	SWOT analýza	73
5.3	Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší v platném znění	74
5.3.1	Zdroje znečišťování ovzduší	74
5.3.2	Státní správa – pravomoci a odpovědnosti	76

5.4	Analýzy plánovaných změn v legislativě ochrany ovzduší a souvisejících předpisech ve vztahu k ovlivnění kvality ovzduší.....	80
5.4.1	Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší.....	80
5.4.2	Prováděcí předpisy k zákonu č. 86/2002 Sb.....	81
5.5	Aplikovatelnost stávajícího zákona o ochraně ovzduší a souvisejících právních předpisů při ochraně ovzduší na území Statutárního města Ostravy	81
5.5.1	Spalování uhelných kalů a jiných nežádoucích materiálů občany.....	81
5.5.1.1	Relevantní právní ustanovení	81
5.5.1.2	Právní posouzení k otázce spalování uhelných kalů občany.....	83
5.5.2	Spalování komunálního odpadu občany	84
5.5.2.1	Relevantní právní ustanovení	84
5.5.2.2	Právní posouzení k otázce spalování komunálního odpadu.....	84
5.5.3	Možnosti kontroly a udělování sankcí při porušení povinností provozovatelů malých stacionárních zdrojů znečištění	85
5.5.3.1	Relevantní právní ustanovení	85
5.5.3.2	Současný stav právní úpravy.....	87
5.5.3.3	Sankce podle zákona o ochraně ovzduší a přestupkového zákona	89
5.5.3.4	Úloha a správních orgánů při kontrole a udělování sankcí	90
5.5.3.5	Návrh postupu správních orgánů při kontrole a udělování sankcí	92
5.5.3.6	Úloha obecní policie	92
5.6	Doporučené nástroje k prosazování ochrany ovzduší	93
5.6.1	Normativní nástroje.....	93
5.6.2	Ekonomické nástroje.....	94
5.6.3	Organizační nástroje	94
5.6.4	Institucionální nástroje	94
5.6.5	Informační nástroje	94
5.6.6	Dobrovolné nástroje.....	95
5.7	Souhrn	95

1 Úvod

Cílem studie zpracované pro Magistrát města Ostravy je popis imisní a emisní situace na území města Ostravy, přenosu emisí z okolních měst, vlivu dopravy a dálkového přenosu z Polska, rozklad platné legislativy a návrh na její změnu.

Předkládaná studie byla rozdělena do čtyř částí, z nichž první se zabývá analýzou současného stavu, tj. podrobným vyhodnocením měřené úrovně znečištění ovzduší na území města Ostravy. Druhá část obsahuje výsledky modelování rozptylu znečišťujících látek na celém zájmovém území ze všech skupin zdrojů znečišťování ovzduší. V další části studie byl zpracován dopravně emisní model a návrh optimální průjezdné trasy městem. Poslední část studie je věnována zpracování rešerše stávajících platných právních předpisů a analýze plánovaných změn v legislativě ochrany ovzduší.

Analýza současného stavu podrobně popisuje úroveň zatížení ovzduší na území města Ostravy a jeho vývoj. Jsou vyhodnoceny údaje naměřené na stanicích ČHMÚ a ZÚ na území města Ostravy a okolí v desetiletém období. Analýza se zabývá vyhodnocením úrovně znečištění ovzduší, která je transportována na/z území města Ostravy z/do jejího okolí, vyhodnocením závislosti úrovně znečištění ovzduší na meteorologických podmínkách v jednotlivých letech a lokalitách, identifikací a popisem nejnejpříznivějších imisních situací a podmínek jejich vzniku. Vyhodnocení je zaměřeno na roční, sezónní, týdenní a denní chod úrovně koncentrací, tj. jaká úroveň je dosahována v jednotlivých letech, sezónách, měsících, dnech v týdnu a hodinách během dne.

Modelování rozptylu znečišťujících látek na celém zájmovém území ze všech skupin zdrojů bylo provedeno s detailností odpovídající spíše rozptylovým studiím jednotlivých průmyslových zdrojů. Celkové výsledky modelování byly kalibrovány na údaje z měření na stanicích imisního monitoringu v zájmové oblasti. Následně byly provedeny analýzy zatížení obyvatelstva imisemi a vyhodnoceny varianty případných nutných změn emisí z významných zdrojů pro dosažení přijatelné úrovně znečištění na území města (emisní stropy). Modelování bylo provedeno také zpětně pro 3 různé roky s rozdílnými emisemi z významných zdrojů v oblasti, aby bylo možno prověřit, jak realistické jsou výsledky modelování včetně navrhovaných emisních stropů. Vstupními daty pro výpočet imisí byly databáze REZZO1, REZZO2 a REZZO3. Výpočet emisí z lokálních topenišť byl proveden podle metodiky ČHMÚ. Lokálních topenišť byla reprezentována jako plošné zdroje zahrnující zástavbu rodinných domů s vyhodnocením druhu lokálního topeniště (rodinné domy, etážová topení v bytových domech). Plošné zdroje jsou čtverce o straně řádově stovek metrů (veškerá zástavba rodinných domů v oblasti). Výpočet emisí z mobilních zdrojů znečišťování ovzduší byl proveden generalizací dopravní sítě – jejím rozdělením na úseky o velikosti řádově desítky metrů. Výpočet rozptylu znečišťujících látek ze všech uvedených skupin zdrojů na území zájmové oblasti byl proveden ve velmi podrobné síti receptorů (do sto metrů) tak, aby bylo co nejpodrobněji možno určit rozložení koncentrací ve sledovaném území a vzájemné poměry působení jednotlivých skupin zdrojů. Výpočet rozptylu znečišťujících látek byl proveden pro suspendované částice o průměru menším než 10 μm (PM_{10}), NO_2 , SO_2 , benzo(a)pyren a arsen.

Dopravní studie je zaměřena na zpracování návrhu optimální průjezdné trasy městem (ve variantním řešení), která by měla odlehčit osobní i nákladní dopravě v lokalitách, kde jsou obyvatelé nejvíce vystaveni negativním vlivům dopravy. Při stanovení optimální varianty průjezdné trasy byl využit dopravně emisní model. Studie obsahuje charakteristiku dopravní infrastruktury a dopravy ve městě Ostrava: individuální osobní a nákladní doprava, veřejná osobní doprava a doprava železniční, a charakteristiku plánovaných dopravních staveb a rekonstrukcí dopravní infrastruktury ve městě. Dopravně emisní model zohledňuje současný stav dopravy (výchozí scénář), i varianty jejího rozvoje (výhledové scénáře), včetně podílu vnitřní, vnější a tranzitní dopravy. Modelové intenzity dopravy byly vypočítány s pomocí zatěžování modelové dopravní sítě maticí dopravních vztahů a následně kalibrovány. Emise byly vypočteny pro sadu vybraných škodlivin s nepříznivými účinky na

zdraví člověka a na životní prostředí.

Část legislativní obsahuje rešerši stávajících platných předpisů v oblasti ochrany ovzduší, analýzu plánovaných změn v legislativě ochrany ovzduší a souvisejících předpisech ve vztahu k ovlivnění kvality ovzduší a analýzu připravenosti provozovatelů zdrojů znečišťování ve vztahu k možnému zpřísnění emisních limitů a stropů vyplývající ze stávající a připravované legislativy. Dále se tato část zabývá vypracováním návrhu na změnu stávajícího zákona o ochraně ovzduší umožňující postupný přechod z emisního principu řízení kvality ovzduší na imisní přístup a návrhy dalších změn právních předpisů v ochraně životního prostředí s cílem zajistit zlepšení kvality ovzduší reflektující závěry této studie. Ve spolupráci s ČIŽP byly identifikovány významné technologické provozy uvnitř průmyslových areálů. Ve vztahu k malým zdrojům znečišťování, zvláště spalovacích zdrojů provozovaných občany, byla provedena analýza dostupných dat o spotřebě a skladbě paliv v lokálních topeništích a následně navržena osnova osvětového programu pro zvýšení obecného povědomí o znečištění ovzduší, problematice globálního oteplování a možnostech jak přispět osobně k danému tématu. Byl zpracován návrh souboru technicko-ekonomických opatření zaměřených na zvýšení motivace občanů k využívání ušlechtilých paliv v nových i stávajících zařízeních a návrh optimálního postupu kontroly spalovacích procesů v domácnostech a s tím související nezbytné úpravy legislativy.

2 Analýza současného stavu

2.1 Emisní situace

Údaje jsou čerpány z emisní bilance České Republiky zveřejněné Českým hydrometeorologickým ústavem na internetu¹, kde je popsána i metodika získávání údajů.

Zdroje emitující do ovzduší znečišťující látky jsou celostátně sledovány v rámci tzv. Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO):

- REZZO 1: stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvlášť závažných technologických procesů.
- REZZO 2: stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu od 0,2 do 5 MW, zařízení závažných technologických procesů, uhelné lomy a plochy s možností hoření, zapaření nebo úletu znečišťujících látek.
- REZZO 3: stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu, nižším než 0,2 MW zařízení technologických procesů, nespádajících do kategorie velkých a středních zdrojů, plochy, na kterých jsou prováděny práce, které mohou způsobovat znečišťování ovzduší, skládky paliv, surovin, produktů a odpadů a zachycených exhalátů a jiné stavby, zařízení a činnosti, výrazně znečišťující ovzduší.
- REZZO 4: mobilní zdroje.

V tabulkách a grafech jsou prezentovány údaje za období let 1998–2006 (poslední dostupná data o emisní bilanci jsou za rok 2006), aby hodnocené období bylo srovnatelné s výsledky imisní části této studie, kde je zpracováno desetiletí 1998–2007. Zvlášť jsou uvedeny dostupné údaje pro okres Ostrava a pro možnost širšího srovnání rovněž i údaje za celý Moravskoslezský kraj.

Emise CO v okrese Ostrava byly nejvyšší v roce 1998, poté poklesly zhruba o dvě pětiny a v dalších letech se pohybují na srovnatelné úrovni. Mírně vyšší byly emise v letech 2003–2005. Emise CO v okrese Ostrava ze stacionárních zdrojů tvoří přibližně polovinu všech evidovaných emisí CO v Moravskoslezském kraji, kde je produkována zhruba třetina emisí (uvedeno včetně mobilních zdrojů) celé ČR.

Emise NO_x se v okrese Ostrava mírně zvýšily od roku 2000. V letech 2002 a 2006 byly zhruba o 10 % nižší. Emise NO_x v okrese Ostrava ze stacionárních zdrojů tvoří přibližně 50–57 % všech evidovaných emisí NO_x v Moravskoslezském kraji. Celkové emise NO_x ze všech zdrojů v Moravskoslezském kraji se podílejí na emisích ČR zhruba 11 procenty.

Emise SO₂ byly v okrese Ostrava nejnižší v roce 2000. V roce 2003 dosáhly téměř hodnoty z roku 1998. Emise SO₂ v okrese Ostrava ze stacionárních zdrojů tvoří přibližně 50–60 % všech evidovaných emisí SO₂ v Moravskoslezském kraji. Celkové emise v kraji tvoří 12–14 procent emisí v ČR.

Emise tuhých znečišťujících látek v okrese Ostrava se po roce 1998 snížily o 30–40 %. Mírně vyšší byly pouze v roce 2003, v letech 2005 a 2006 došlo k dalšímu snížení. Emise tuhých znečišťujících látek v okrese Ostrava ze stacionárních zdrojů tvoří přibližně 35–45 % všech evidovaných emisí tuhých znečišťujících látek v Moravskoslezském kraji. Podíl Moravskoslezského kraje na celkových emisích ČR ze všech typů zdrojů se pohybuje okolo 12–14 %.

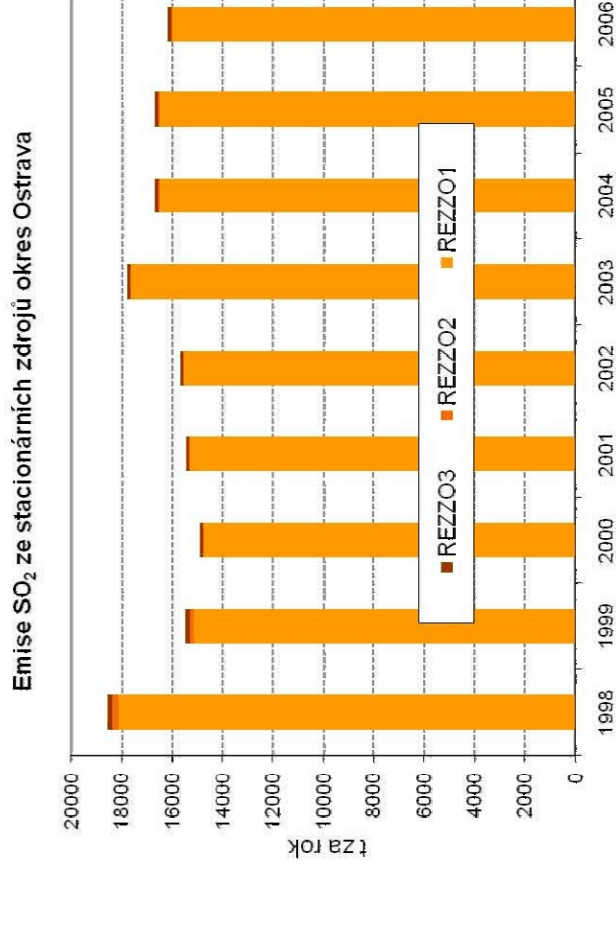
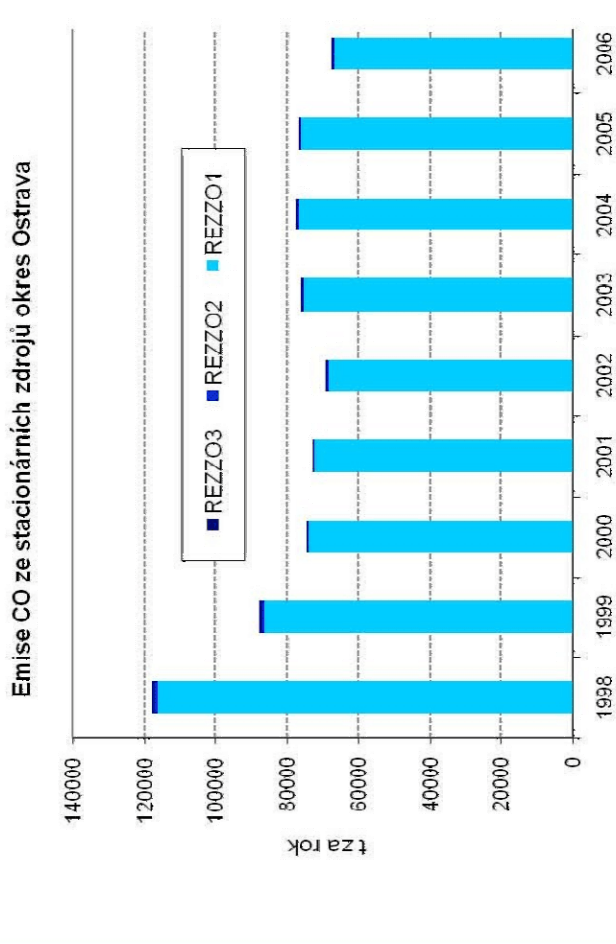
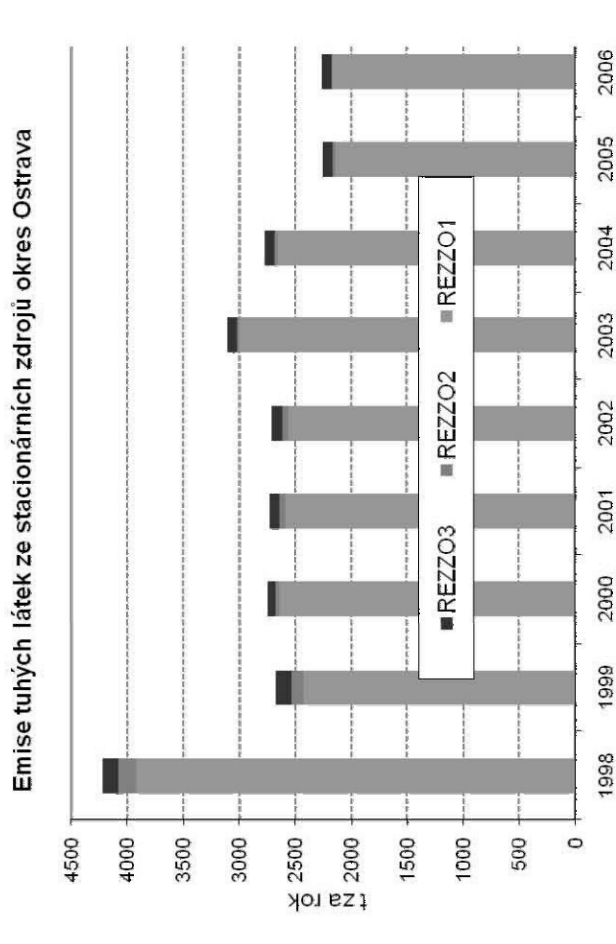
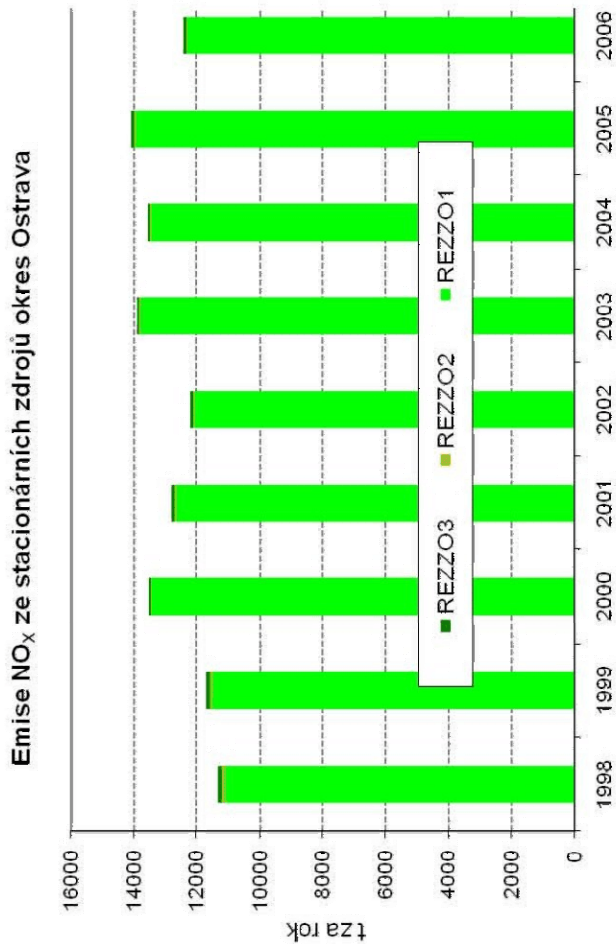
Emise těkavých organických látek v okrese Ostrava stoupaly od začátku evidence v roce 2000 až do roku 2003, v dalších letech se jejich úroveň snížila. Emise těkavých organických látek v okrese Ostrava ze stacionárních zdrojů tvoří přibližně 6–13 % všech evidovaných emisí těkavých organických látek

¹ <http://www.chmi.cz/uoco/emise/embil/emise.html>

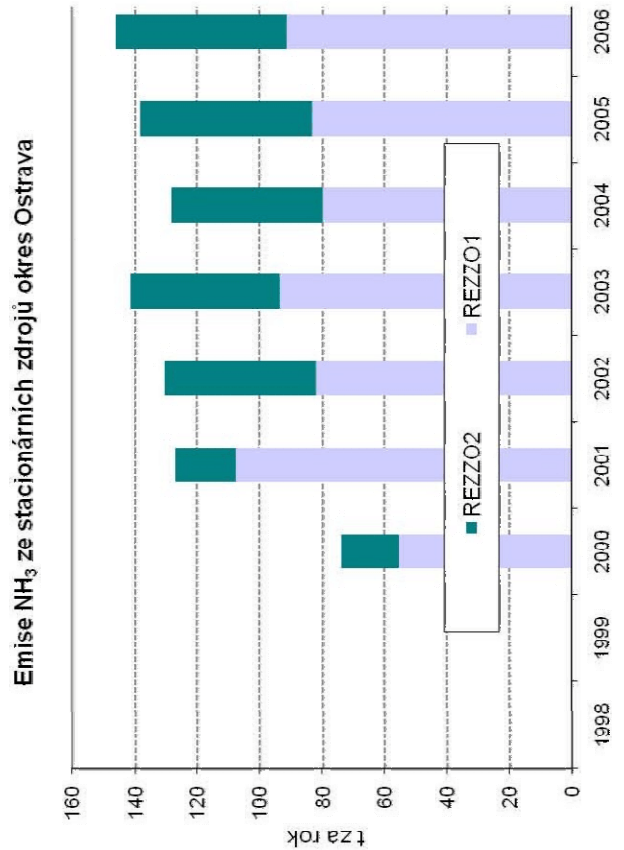
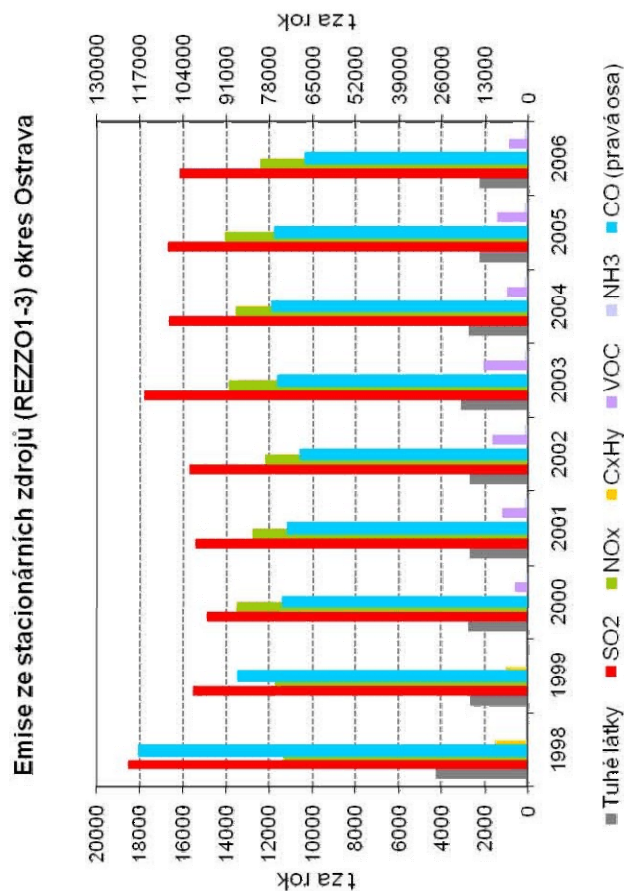
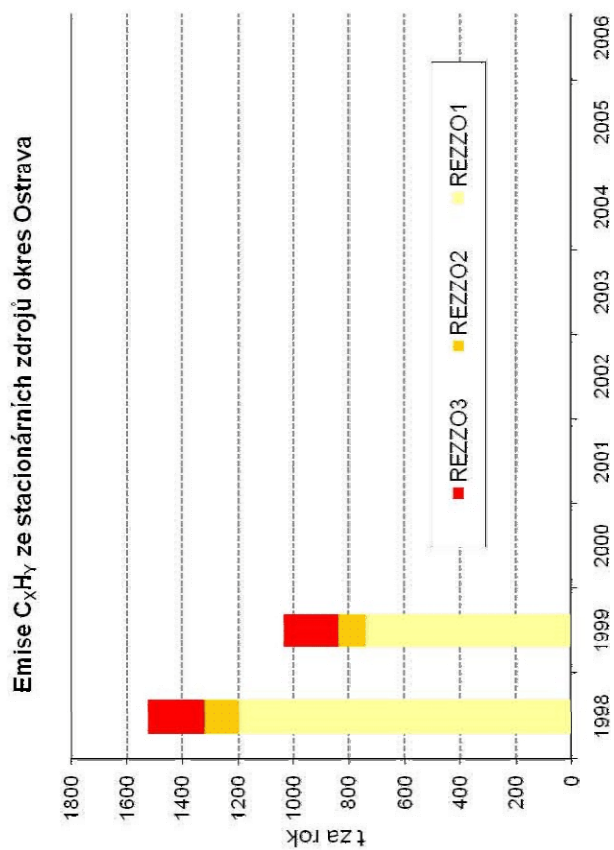
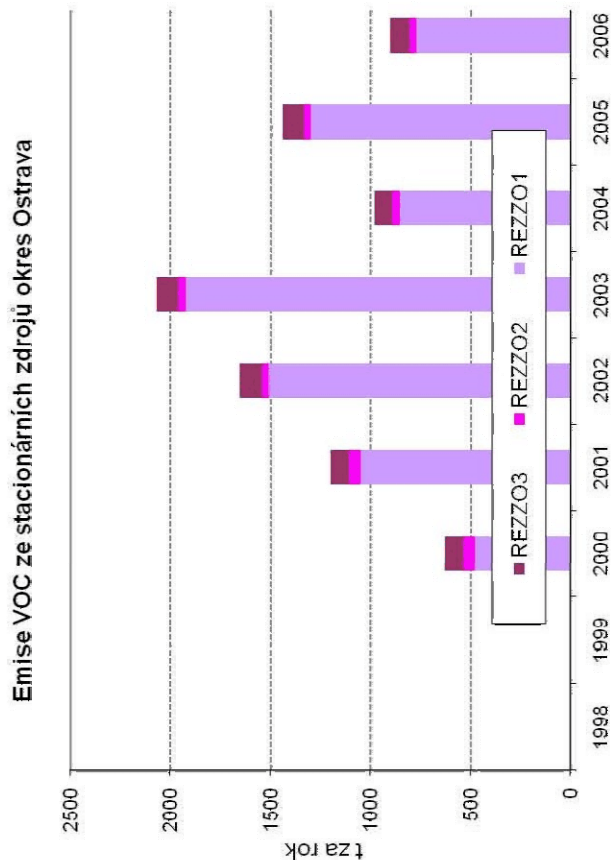
v Moravskoslezském kraji. Podíl Moravskoslezského kraje na celkových emisích ČR ze všech typů zdrojů se pohybuje okolo 10 %.

Emise amoniaku v okrese Ostrava jsou vyrovnané. Tvoří několik procent všech evidovaných emisí amoniaku v Moravskoslezském kraji. Celková produkce amoniaku v Moravskoslezském kraji se podílí na emisi za celou ČR ca 6 procenty.

Pro okres Ostrava není k dispozici samostatné vyčíslení emisí z mobilních zdrojů.

Obrázek 2.1.1-2.1.4 Vývoj emisí hlavních znečišťujících látek ze stacionárních zdrojů (REZZO 1–3) v okrese Ostrava, 1998–2006

Obrázek 2.1.5 – 2.1.8 Vývoj emisí hlavních znečišťujících látek ze stacionárních zdrojů (REZZO 1–3) v okrese Ostrava, 1998–2006

2 Imisní situace

2.2.1. Použitá data

V současné době probíhají na území města Ostravy imisní měření pouze dvou organizací, Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) a Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě (ZÚ). Zpracována jsou dostupná data z databáze Informačního systému kvality ovzduší (ISKO), provozovaného ČHMÚ z pověření Ministerstva životního prostředí, a data poskytnutá ZÚ za období posledních deseti let 1998–2007, včetně období říjen až prosinec 1997 a leden až březen 2008, která jsou použita pro hodnocení chladných a teplých polovin jednotlivých roků.

Měření na stanicích imisního monitoringu prováděná přímo ve městě Ostravě jsou doplněna i údaji z blízkých lokalit mimo Ostravu. Přehled hodnocených měření a lokalit obsahuje tabulka 2.2.1, polohu všech stanic zachycuje obrázek 2.2.1.

V tabulkách a grafech jsou uváděny hodnoty ze stanic s platným měřením nebo vypočítanou průměrnou hodnotou konkrétní škodliviny za dané období, která splňuje kritéria uplatňovaná v ISKO. Názvy stanic jsou označeny kódem, viz tabulka 2.2.1. Hodnoceny jsou škodliviny, pro které jsou stanoveny hodnoty imisních limitů nebo imisních cílů pro ochranu zdraví dle ² (tabulka 2.2.2), s výjimkou těžkých kovů.

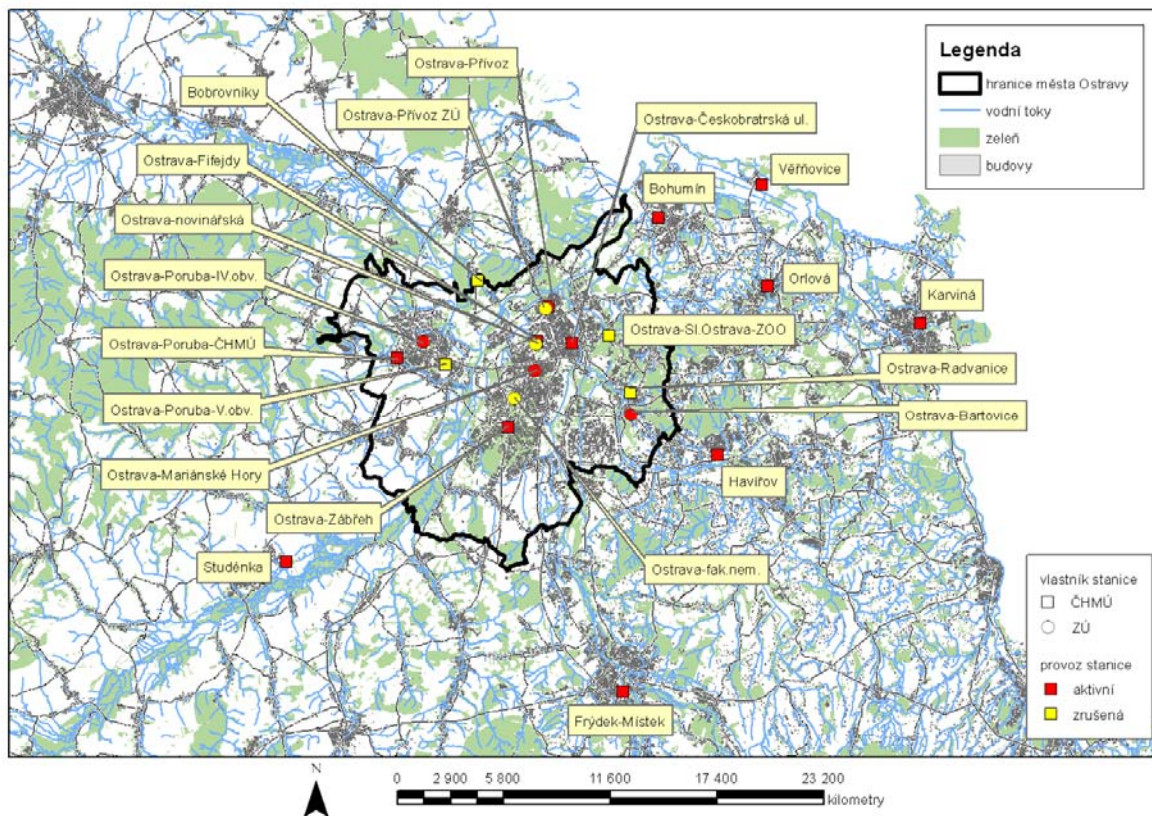
Tab. 2.2.2 Imisní limity a cílové imisní limity znečišťujících látek pro ochranu zdraví

Znečišťující látka	Doba průměrování	Imisní limit IL (Imisní cíl)			Mez tolerance MT				IL + MT			
		Koncentrace [$\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$]	Přípustný počet překroč. za kal. rok	Datum, do něhož musí být limit dosažen	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Imisní limity pro ochranu zdraví												
oxid siřičitý	1 hodina	350	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	24 hodin	125	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
suspendované částice PM10	24 hodin	50	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1 kalend. rok	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
oxid dusičitý	1 hodina	200	18	31.12.09	40	30	20	10	240	230	220	210
	1 kalend. rok	40	-	31.12.09	8	6	4	2	48	46	44	42
oxid uhelnatý	max. denní 8h prům	10000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
benzen	1 kalend. rok	5	-	31.12.09	4	3	2	1	9	8	7	6
olovo	1 kalend. rok	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cílové imisní limity pro ochranu zdraví												
arsen	1 kalend. rok	0.006	-	31.12.12	-	-	-	-	-	-	-	-
kadmium	1 kalend. rok	0.005	-	31.12.12	-	-	-	-	-	-	-	-
nikl	1 kalend. rok	0.02	-	31.12.12	-	-	-	-	-	-	-	-
benzo(a)pyren	1 kalend. rok	0.001	-	31.12.12	-	-	-	-	-	-	-	-
troposfér. ozon	max. denní 8h prům	120	25 (v prům. za 3 roky)	31.12.09	-	-	-	-	-	-	-	-
Dlouhodobé imisní cíle pro ochranu zdraví												
troposfér. ozon	max. denní 8h prům	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

² Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší

Tab. 2.2.1 Stanice imisního monitoringu v Ostravě a okolí v letech 1998-2007

Název měřicí stanice	Kód	Název měřicí stanice	Kód
OSTRAVA-BARTOVICE	TOBA	BOBROVNÍKY	TBBR
OSTRAVA-ČESKOBRATRSKÁ (hot spot)	TOCB	BOHUMÍN	TBOM
OSTRAVA-FAK. NEM. ZÁBŘ.	TOFN	FRÝDEK-MÍSTEK	TFMI
OSTRAVA-FIFEJDY	TOFF	HAVÍŘOV	THAR
OSTRAVA-MARIÁNSKÉ HORY	TOMH	KARVINÁ	TKAR
OSTRAVA-NOVINÁŘSKÁ	TONO	ORLOVÁ	TORV
OSTRAVA-PORUBA V.	TOPB	STUDÉNKA	TSTD
OSTRAVA-PORUBA/ČHMÚ	TOPO	VĚŘŇOVICE	TVER
OSTRAVA-PŘÍVOZ	TOPR		
OSTRAVA-PŘÍVOZ/ZÚ	TOPI		
OSTRAVA-RADVANICE	TORA		
OSTRAVA-ZÁBŘEH	TOZR		
OSTRAVA-ZOO	TOSO		

Obr. 2.2.1 Poloha hodnocených stanic imisního monitoringu

2.2.2 Výsledky

Tabulka 2.2.3 Vybrané roční charakteristiky suspendovaných částic frakce PM₁₀ v µg.m⁻³

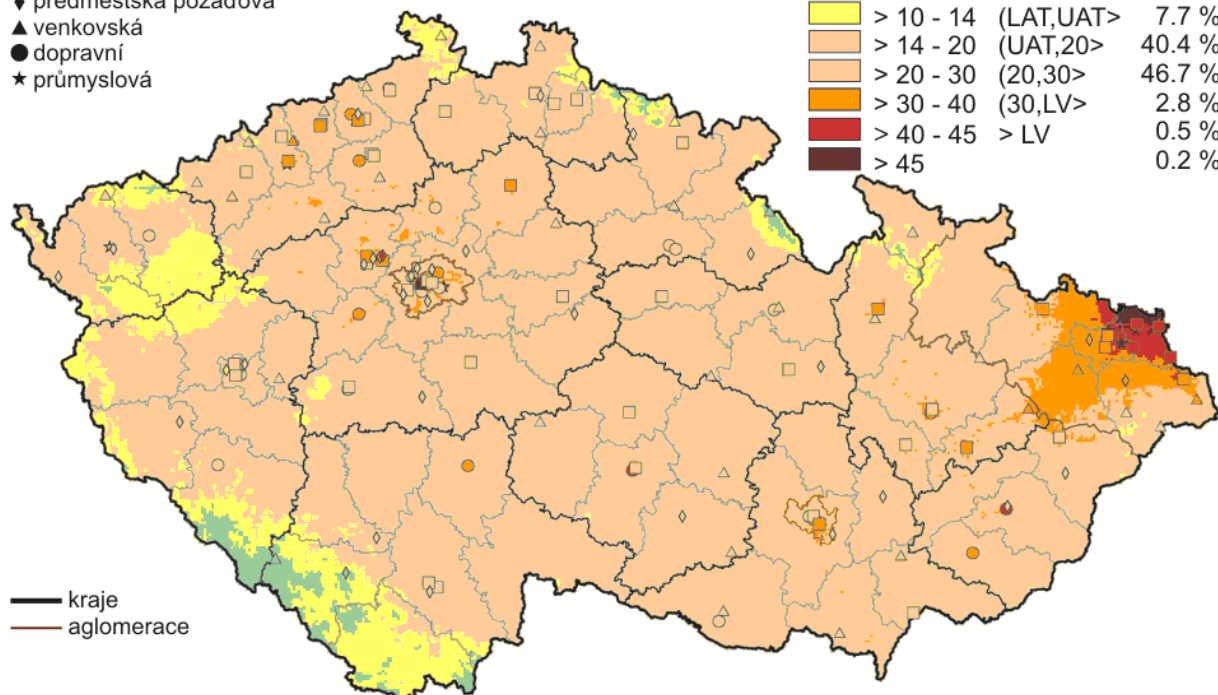
Stanice	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Počet překročení 24h limitu za rok									
Ostrava-Fifejdy	78	92	104	91	117	158	102	117	112	90
Ostrava-Poruba V.	38	49	42	77	73	86	41	-	-	-
Ostrava-Radvanice	42	47	61	95	117	129	60	-	-	-
Ostrava-Zábřeh	64	54	47	107	99	144	106	120	92	80
Bohumín	93	52	213	223	142	178	177	159	169	129
Frýdek-Místek	63	50	71	91	91	134	99	122	88	70
Havířov	44	46	65	92	90	208	168	155	135	95
Karviná	40	48	54	100	92	156	106	149	145	104
Orlová	45	35	105	140	112	138	111	162	141	93
Věřňovice	53	45	93	186	219	169	103	126	143	112
Studénka	33	22	16	47	89	120	79	104	83	66
Ostrava-Přívoz	-	37	75	128	151	166	146	160	149	116
Ostrava-Přívoz / ZÚ	-	-	-	-	-	106	72	105	110	84
Ostrava-Poruba / ČHMÚ	-	-	-	-	-	76	71	99	64	47
Ostrava-Přívoz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostrava-Českobratrská	-	-	-	-	-	-	-	144	144	98
Ostrava-Mariánské Hory	-	-	-	-	-	-	-	-	99	83
Ostrava-Bartovice	-	-	-	-	-	-	-	-	173	202

klasifikace stanic

- městská pozadová
- ◆ předměstská pozadová
- ▲ venkovská
- dopravní
- ★ průmyslová

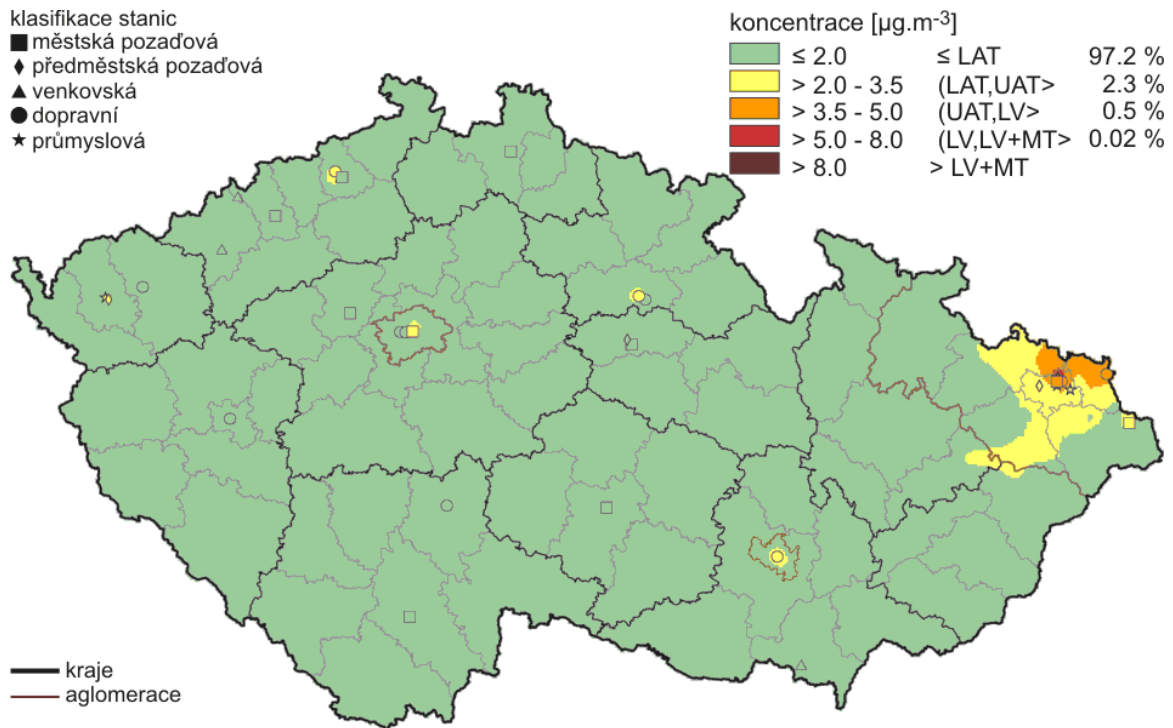
koncentrace [µg.m⁻³]

- ≤ 10 ≤ LAT 1.7 %
- > 10 - 14 (LAT,UAT> 7.7 %
- > 14 - 20 (UAT,20> 40.4 %
- > 20 - 30 (20,30> 46.7 %
- > 30 - 40 (30,LV> 2.8 %
- > 40 - 45 > LV 0.5 %
- > 45 0.2 %

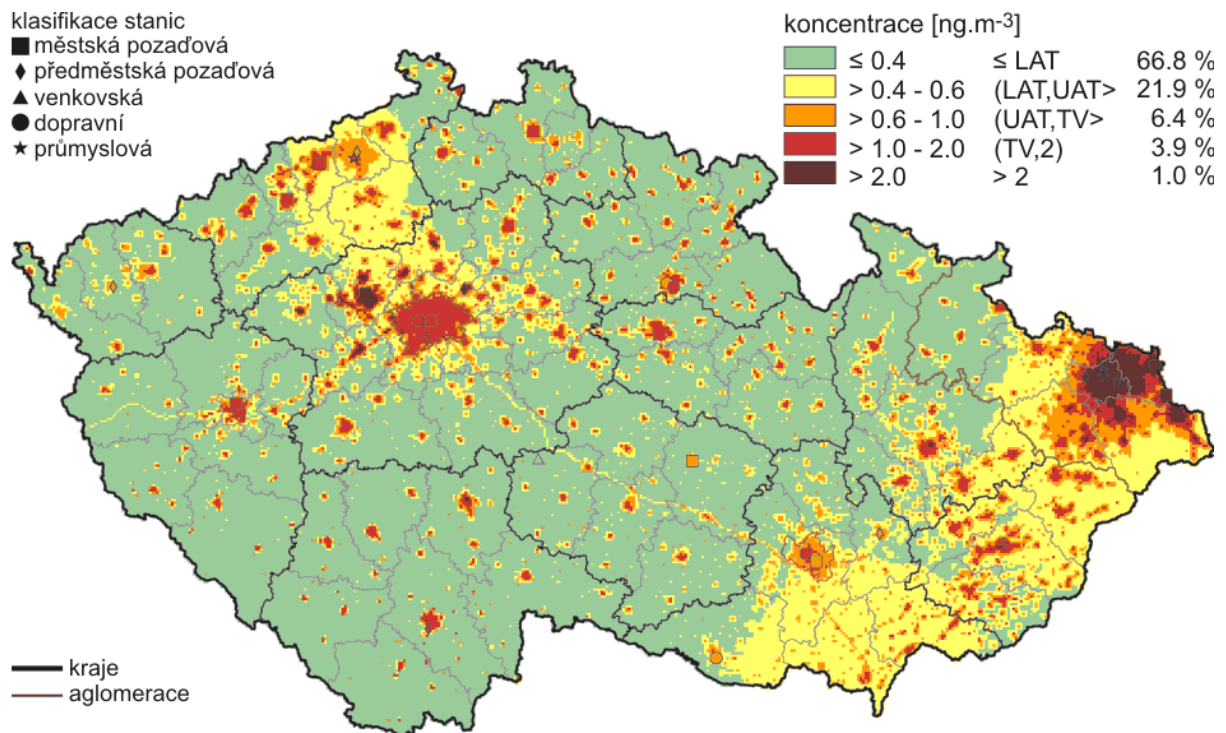

Obr. 2.2.2 Pole roční průměrné koncentrace PM₁₀ v roce 2007
(zdroj: <http://www.chmi.cz/uoco/isko/groc/gr07cz/obsah.html>)

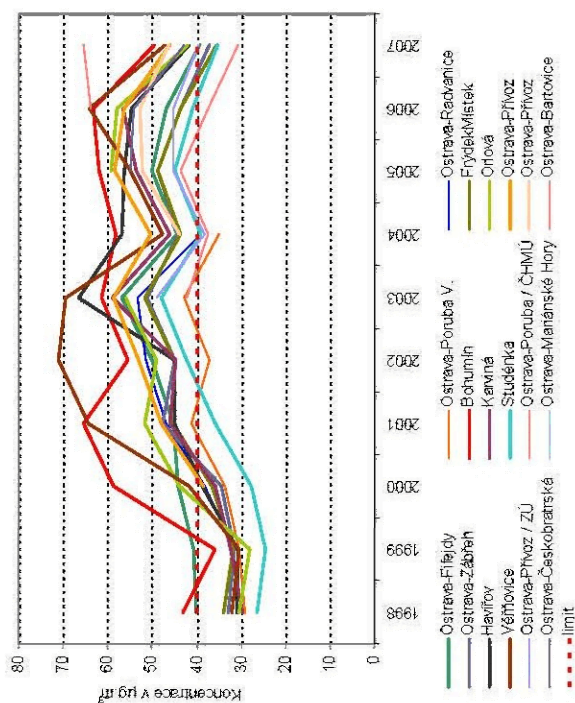
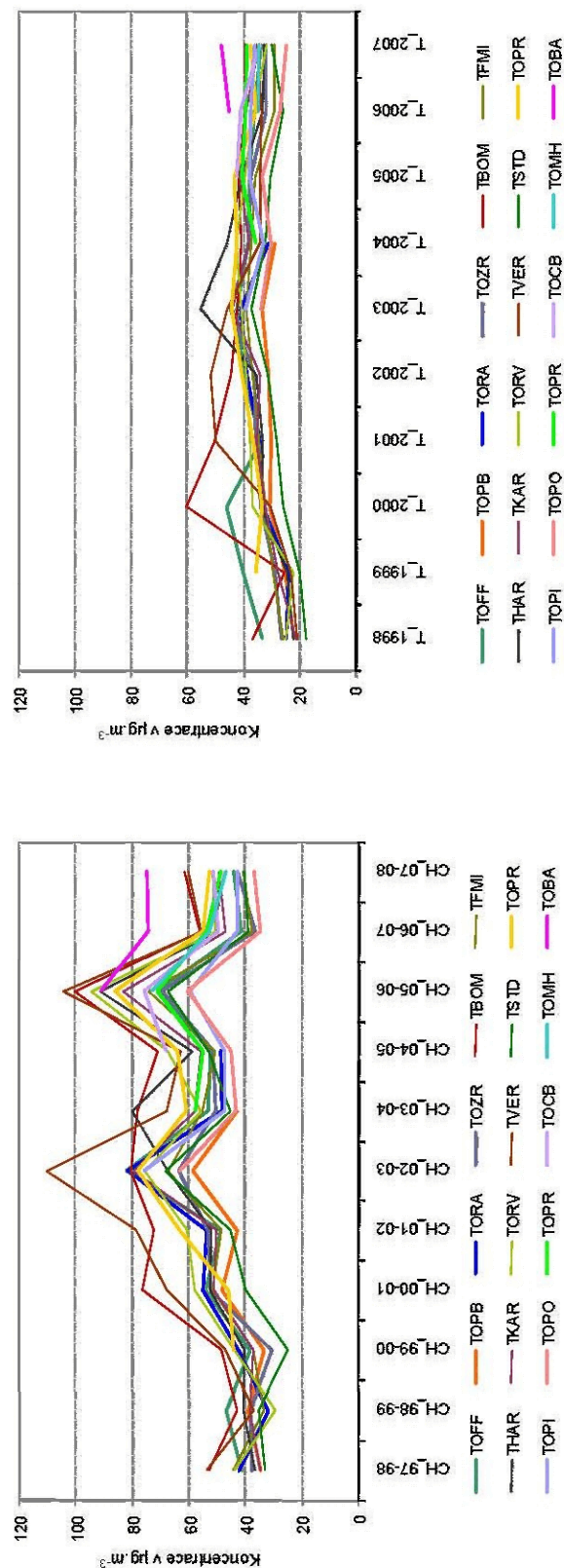

Obr. 2.2.3 Pole roční průměrné koncentrace benzenu v ovzduší v roce 2007
(zdroj: <http://www.chmi.cz/uoco/isko/groc/gr07cz/obsah.html>)

Obr. 2.2.4 Pole roční průměrné koncentrace benzo(a)pyrenu v ovzduší v roce 2007
(zdroj: <http://www.chmi.cz/uoco/isko/groc/gr07cz/obsah.html>)

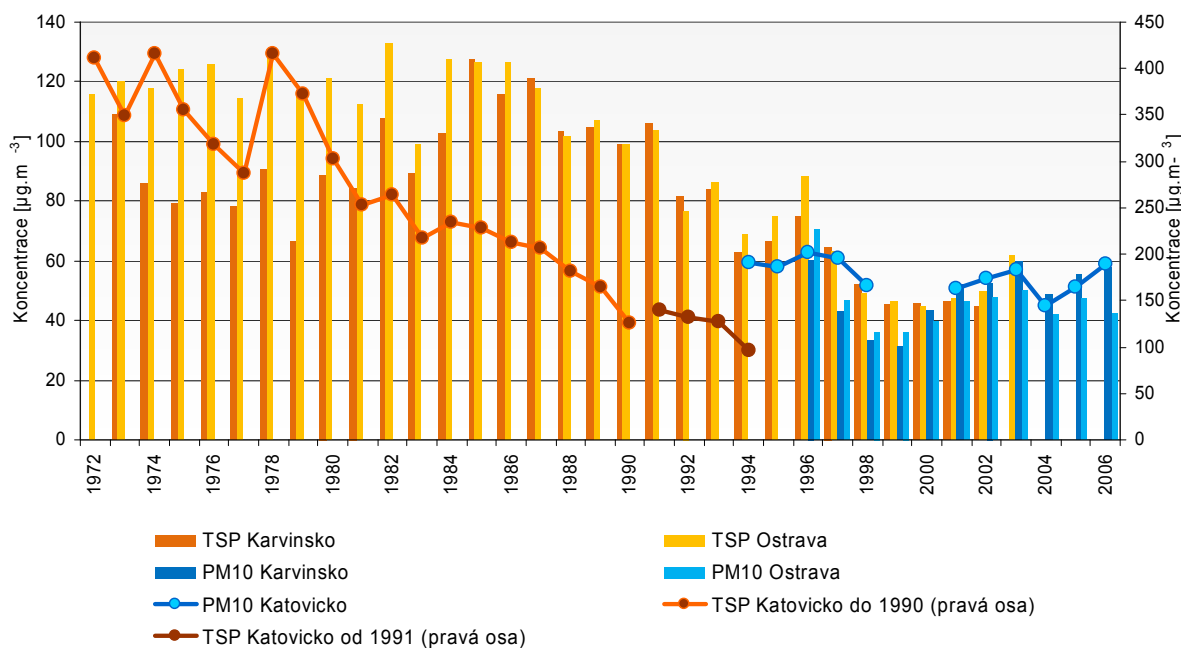
Obr. 2.2.5 Vývoj ročních průměrných koncentrací 1998–2007, suspendované částice frakce PM₁₀Obr. 2.2.6-2.2.7 Vývoj sezónních průměrných koncentrací IX/1997 – III/2008, Chladná a teplá polovina roku, suspendované částice frakce PM₁₀

2.2.3 Dlouhodobý trend úrovně koncentrací PM na Ostravsko-Karvinsku a Katovicku

Podrobný popis a rozbor úrovně znečištění ovzduší suspendovanými částicemi v oblasti Ostravsko-Karvinska v letech 1972-2006 je zpracován ve Sborníku prací ČHMÚ č. 53. Obrázek 2.2.12 je převzat ze 3. kapitoly Sborníku.

Převládající směry proudění podporují vzájemnou výměnu vzdušných hmot mezi oblastmi Ostravsko-Karvinska v ČR a Katovicka v Polsku. Trendy ročních imisních koncentrací v obou oblastech mají podobný charakter. Koncentrace TSP na Katovicku byly do roku 1990 vypočítány z denních měření prachových částic s průměrem menším než $20 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, provedených v šesti náhodně vybraných dnech v každém měsíci v roce, neměnilo se tedy každý den; v letech 1980–1981 byly průměrné koncentrace suspendovaných částic získány odhadem. Roční průměrné koncentrace, vypočítané tímto způsobem, jsou výrazně vyšší než roční průměry na Ostravsko-Karvinsku a v grafu jsou vyneseny na pravou osu y. Od roku 1991 je k dispozici standardní denní měření i v Katovické oblasti. Sestupný trend koncentrací ve 2. polovině 80. let je obdobný jako na Ostravsko-Karvinsku, hodnoty koncentrací v katovické oblasti jsou však vyšší než na Ostravsko-Karvinsku. Po přechodu na měření PM_{10} v 90. letech v obou oblastech jsou trendy obdobné, polské hodnoty jsou rovněž vyšší. Po roce 2000 jsou průměrné koncentrace v katovické oblasti srovnatelné s koncentracemi na Karvinsku, v Ostravě jsou koncentrace nižší.

Obr. 2.2.12 Roční průměrné koncentrace TSP a PM_{10} v ostravské, karvinské a katovické oblasti, 1972-2006

2.3 Závislost úrovně znečištění ovzduší na meteorologických podmínkách rozptylu

Závislost úrovně znečištění ovzduší na území města Ostravy na meteorologických podmínkách rozptylu byla nejdříve vyšetřována pomocí korelačních koeficientů mezi průměrnými koncentracemi a průměrnými hodnotami použitých meteorologických charakteristik pro měsíční období a pro celé chladné a teplé poloviny roků.

Je možno konstatovat, že v obdobích CH¹/₂ roku je pro průměrné měsíční koncentrace na hladině významnosti $p=0,05$ pro všechny sledované škodliviny statisticky významná závislost na průměrné měsíční teplotě vzduchu, na průměrném vertikálním teplotním pseudogradientu, na počtu dní s prouděním ze severovýchodního kvadrantu a na počtu dní s bezvětřím. Pro PM₁₀ a NO₂ potom i na průměrné rychlosti větru a na počtu dní s prouděním z jihozápadního kvadrantu. S rostoucí teplotou vzduchu, rostoucí hodnotou teplotního gradientu, rostoucí rychlostí větru a s rostoucím počtem dnů s prouděním z jihozápadního kvadrantu průměrné měsíční koncentrace uvedených škodlivin klesají. Naopak s rostoucí četností dnů s bezvětřím, nebo dnů s prouděním ze severovýchodního kvadrantu tyto průměrné koncentrace rovněž stoupají.

V teplé polovině roku již není závislost úrovně znečištění ovzduší na meteorologických podmínkách rozptylu tak zřejmá a jednoznačná. Průměrné měsíční koncentrace PM₁₀ a NO₂ statisticky významně klesají s rostoucí teplotou vzduchu a s rostoucími úhrny srážek, průměrné koncentrace NO₂ navíc klesají i s rostoucí hodnotou teplotního gradientu a s počtem dnů ve kterých nelze určit DTP4 a naopak stoupají s rostoucím počtem dnů s bezvětřím. Průměrné koncentrace O₃ stoupají s rostoucí teplotou a četností dnů ve kterých nelze určit DTP4, klesají s rostoucími úhrny srážek a s rostoucím počtem dnů s prouděním z jihozápadního kvadrantu.

Získané výsledky potvrdily, že vliv meteorologických podmínek rozptylu na imisní úroveň je natolik významný, že ovlivňuje i průměrnou imisní úroveň za celé období teplé nebo chladné poloviny roku. V teplé polovině roku je např. velmi vysoká korelace mezi průměrnou koncentrací O₃ a průměrnou teplotou vzduchu, u PM₁₀ mezi průměrnou koncentrací a průměrnou rychlostí proudění. V chladné polovině roku statisticky významně závisí velikost průměrné koncentrace PM₁₀ a NO₂ zejména na průměrných hodnotách rychlosti proudění, četnosti dnů s prouděním z jihozápadního nebo severovýchodního kvadrantu, na průměrných hodnotách teplotního gradientu a na počtu dnů s bezvětřím.

Závislost úrovně znečištění ovzduší na území města Ostravy na meteorologických podmínkách rozptylu byla rovněž studována pomocí odvozených typizací meteorologických podmínek rozptylu. Pro jednotlivá období byly ze všech denních koncentrací dané škodliviny naměřených ve dnech s daným typem meteorologických podmínek rozptylu vypočítány průměrné koncentrace a relativní četnosti naměřených koncentrací větších než zvolená hodnota. Pro PM₁₀ a O₃ to byly hodnoty denního imisního limitu (50, respektive 120 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), pro NO₂ a SO₂ hodnoty ročního imisního limitu (40, respektive 20 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, u SO₂ se jedná o imisní limit pro ochranu ekosystémů). Získané výsledky ukazuje tabulka 2.2.4, v níž jsou pro ilustraci zvýrazněné průměry a četnosti, jejichž hodnota je větší než 125 %, nebo menší než 75 %, příslušné celkové hodnoty.

Tab. 2.2.4 Imisní úroveň na území města Ostravy ve dnech s daným typem MPR

a) Chladná polovina roku

		PM10		SO2		NO2		O3	
		PRM	%>50	PRM	%>20	PRM	%>40	PRM	%>120
Celkem		54.4	41.2	15.0	22.7	31.3	21.7	45.2	0.4
Teplota vzduchu	T5	79.0	62.8	28.1	54.5	38.0	39.3	43.0	0.5
	T4	52.7	40.7	15.5	25.6	31.3	22.4	44.4	0.0
	T3	45.2	31.2	12.0	16.1	29.5	15.1	42.5	0.0
	T2	46.0	34.3	10.0	9.8	28.9	16.1	46.0	0.3
	T1	47.6	35.4	8.7	6.4	28.6	14.8	50.2	1.3
Teplotní gradient	G5	84.5	68.6	25.7	47.3	40.1	42.5	35.3	0.4
	G4	61.9	55.5	16.2	26.5	34.7	30.5	42.8	0.6
	G3	51.5	41.5	12.7	16.5	31.4	19.7	44.5	0.5
	G2	41.2	25.4	10.5	12.6	27.3	11.1	47.8	0.5
	G1	33.5	16.0	9.9	10.4	23.3	5.4	55.5	0.0
Rychlost větru	R5	86.2	73.0	22.4	38.4	42.9	51.1	36.9	0.6
	R4	61.3	54.2	16.1	25.1	34.7	29.0	44.0	0.8
	R3	46.3	34.2	12.7	16.3	29.7	16.2	47.8	0.0
	R2	41.7	26.3	12.4	17.0	26.9	9.3	48.1	0.6
	R1	38.1	19.3	11.9	17.6	23.3	5.3	48.7	0.0
Denní typ proudění	DTP=0	108.0	85.7	29.1	51.4	49.2	65.1	31.1	0.0
	DTP=12	55.8	51.6	21.1	45.3	28.0	11.2	45.4	0.7
	DTP=56	42.5	25.9	11.4	14.2	27.4	12.2	46.2	0.1
	DTP=9	55.9	45.2	14.3	19.8	32.8	26.0	46.8	0.7

b) Teplá polovina roku

		PM10		SO2		NO2		O3	
		PRM	%>50	PRM	%>20	PRM	%>40	PRM	%>120
Celkem		35.9	17.9	7.1	3.2	23.6	6.4	84.6	9.0
Teplota vzduchu	T5	39.0	24.7	8.3	6.4	25.2	8.7	74.0	2.2
	T4	34.3	16.5	6.6	2.3	23.6	6.6	74.7	2.8
	T3	32.9	14.8	6.5	2.5	23.1	5.6	78.6	3.1
	T2	34.4	14.2	6.7	2.0	22.8	5.4	88.4	6.7
	T1	38.8	19.1	7.4	2.6	23.1	5.7	108.0	31.2
Teplotní gradient	G5	45.9	35.0	9.5	5.4	28.8	13.5	94.1	19.3
	G4	38.4	19.7	7.6	3.4	24.6	7.0	88.6	13.5
	G3	34.6	12.9	6.7	2.8	22.6	4.6	83.3	5.4
	G2	31.4	10.6	6.1	2.5	21.6	3.8	78.5	3.0
	G1	29.0	10.1	5.4	1.7	19.7	2.6	77.0	1.6
Rychlost větru	R5	44.0	30.9	9.2	4.6	28.8	12.9	89.0	15.4
	R4	36.5	16.0	7.0	2.6	25.0	7.1	87.7	10.7
	R3	35.6	16.1	6.9	2.6	23.5	6.1	85.5	8.6
	R2	33.6	14.7	6.3	2.1	22.0	4.8	81.8	5.9
	R1	30.8	13.0	6.3	3.9	19.2	1.9	79.7	5.4
Denní typ proudění	DTP=0	43.7	30.7	8.7	3.6	29.6	14.1	86.1	11.9
	DTP=12	35.1	16.9	8.7	6.2	20.8	4.5	75.6	3.7
	DTP=56	31.3	14.7	5.5	3.0	20.0	2.4	78.6	5.8
	DTP=9	35.9	17.1	7.0	2.8	23.8	6.4	86.6	10.0

2.4 Závislost úrovně znečištění ovzduší na směru proudění

Pro studium úrovně znečištění ovzduší na území města Ostravy a v jejím okolí, v závislosti na směru proudění, byly použity výše popsané denní typy proudění DTP4. Pro soubory dnů s daným typem proudění (0, 12, 56, 9), zvláště pro dny v CH^{1/2} a v TE^{1/2}, byla z dostupných průměrných denních koncentrací pro každou ostravskou stanici vypočítána průměrná koncentrace a relativní četnost naměřených koncentrací větších než zvolená hodnota (obdobně jako v předešlém zpracování). Souhrn ze získaných výsledků je uveden v tabulkách 2.2.5 a 2.2.6. V tabulkách jsou uvedeny i výsledky obdobně zpracovaných výsledků měření ze stanice Studénka (návětrná strana Ostravy při jihozápadním proudění) a ze stanice Bohumín (návětrná strana Ostravy při severovýchodním proudění, u O₃ v teplé polovině roku uvedena stanice Karviná). Dále jsou v tabulkách, pro názornost a zvýraznění vlivu směru proudění na imisní úroveň na dané lokalitě, uvedeny i podíly průměrných koncentrací při daném typu proudění a celkových průměrných koncentrací bez ohledu na směr proudění na dané stanici. Pro hodnoty vypočítané při proudění z jihozápadního a severovýchodního kvadrantu jsou uvedeny hodnoty pro DTP4=12 vyjádřené v % hodnoty pro DTP4=56 a rozdíl těchto hodnot.

Z takto zpracovaných výsledků měření je pro chladnou polovinu roku jednoznačně vidět, že na všech vyhodnocených stanicích a u všech vyhodnocených škodlivin jsou nejvyšší průměrné koncentrace i relativní četnosti dnů s koncentrací nad zvolený limit ve dnech s bezvětřím. Nejnižší úroveň znečištění ovzduší PM₁₀ a SO₂ je naopak na všech hodnocených stanicích (kromě stanic ZÚ v Mariánských Horách a Bartovicích u PM₁₀ a kromě stanice Radvanice u SO₂) při proudění z jihozápadního kvadrantu. Pro NO₂ je nejnižší úroveň znečištění ovzduší na cca polovině hodnocených stanic při proudění z jihozápadního kvadrantu a na cca polovině stanic naopak při proudění ze severovýchodního kvadrantu.

Z porovnání úrovně znečištění proudění v chladné polovině roku při proudění z jihozápadního a severovýchodního kvadrantu lze např. odvodit, že pro PM₁₀ je při proudění z jihozápadního kvadrantu imisní úroveň na návětrné straně Ostravy (Studénka, O.-Poruba, O.-Zábřeh) srovnatelná a podobná „požadové“ úrovni nížinných a středních poloh v celé České republice (např. průměrná koncentrace PM₁₀ za chladné poloviny roků 2001–2007 byla na požadové stanici Košetice 28 µg.m⁻³), v severovýchodní části Ostravy a v jejím závětrí potom o cca 15 µg.m⁻³ vyšší. S výjimkou ostravských stanic Mariánské Hory a Bartovice je ovšem imisní úroveň na všech stanicích při proudění ze severovýchodního kvadrantu o cca 15–20 µg.m⁻³ (v O.-Zábřehu až o 30 µg.m⁻³) vyšší, než při převládajícím proudění z jihozápadního kvadrantu. Pro SO₂ je již rozdíl mezi úrovní znečištění ovzduší při proudění z opačných kvadrantů menší a pohybuje se kolem 10 µg.m⁻³, přičemž při obou typech proudění je proudění ve Studénce a v Ostravě srovnatelné a v Bohumíně poněkud vyšší. Nejvyšší úroveň znečištění ovzduší je pro PM₁₀ a SO₂ ve dnech s prouděním ze severovýchodního kvadrantu na stanici Bohumín, tedy v návětrí Ostravy. Tato skutečnost potvrzuje, že úroveň znečištění ovzduší je na Ostravsku v cca 10 % dnů výrazně ovlivňována zdroji emisí ze sousedního Polska.

V teplé polovině roku je závislost úrovně znečištění ovzduší na směru proudění méně výrazná. Nejvyšší průměrné koncentrace a relativní četnosti dnů s koncentrací nad zvolený limit jsou sice opět většinou nejvyšší ve dnech s bezvětřím, ale v M.Horách a Bartovicích jsou pro PM₁₀ jak tyto průměry, tak i četnosti nejvyšší při proudění z jihozápadního kvadrantu a na Porubě a ve Studénce jsou maximální četnosti dnů s koncentrací nad zvolený limit nejvyšší při proudění ze severovýchodního kvadrantu. Pro NO₂ je na rozdíl od zimních období na všech stanicích kromě Radvanic nejvyšší úroveň znečištění ovzduší při bezvětří, v Radvanicích při proudění z jihozápadního kvadrantu. Maximální úroveň znečištění ovzduší ozonem O₃ je na Fifejdách ve dnech, kdy DTP4=9, na ostatních při bezvětří, minima připadají ve všech hodnocených případech na dny s prouděním ze severovýchodního kvadrantu.

Tab. 2.2.5 Závislost znečištění ovzduší PM₁₀ na denních typech proudění - CH_{1/2}

	Fifejdy	Poruba	Radvan.	Zábřeh	Přivoz	Českob.	M.Hory	Bartov.	ČHMÚ	Prm.OVA	STUD	BOHU	
Σ N	1976	1324	1415	1972	1631	621	741	914	963	-	1972	1884	
ΣPRM	52.3	42.3	50.7	47.9	61.1	60.2	63.4	82.1	45.9	56.2	44.6	67.8	
%>50	37.5	24.8	35.0	33.5	49.4	49.4	56.4	76.4	31.7	43.8	29.3	56.2	
PRM [μg.m ⁻³]	0	117.0	88.3	111.2	104.6	123.0	121.5	95.1	107.2	92.6	106.7	90.4	142.8
	12	57.6	46.6	50.3	60.9	60.6	67.2	49.4	59.3	49.3	55.7	48.0	67.4
	56	35.8	30.8	37.0	30.8	45.2	42.8	67.8	96.9	33.4	46.7	33.2	48.7
	99	55.5	44.3	53.3	51.6	64.2	64.5	57.6	71.0	48.3	56.7	46.6	73.2
12 v % 56	160.8	151.5	136.0	197.5	134.0	157.0	72.8	61.2	147.8	119.2	144.5	138.4	
12 - 56	21.8	15.8	13.3	30.1	15.4	24.4	-18.4	-37.6	15.9	9.0	14.8	18.7	
PRM / ΣPRM	0	2.24	2.09	2.20	2.18	2.01	2.02	1.50	1.31	2.02	1.90	2.03	2.11
	12	1.10	1.10	0.99	1.27	0.99	1.12	0.78	0.72	1.07	0.99	1.08	0.99
	56	0.68	0.73	0.73	0.64	0.74	0.71	1.07	1.18	0.73	0.83	0.74	0.72
	99	1.06	1.05	1.05	1.08	1.05	1.07	0.91	0.87	1.05	1.01	1.04	1.08
% > 50	0	90.7	75.5	87.2	86.9	91.8	90.9	77.4	89.6	72.9	84.7	72.2	96.5
	12	56.2	35.6	42.1	61.1	58.9	66.7	42.5	57.3	40.9	51.3	38.5	69.8
	56	16.4	8.3	16.5	11.9	34.4	27.5	63.3	87.6	15.7	31.3	15.4	38.4
	99	44.0	29.4	42.2	38.5	53.1	58.7	50.2	69.6	36.6	46.9	32.8	63.3
12 v % 56	342.6	427.4	255.4	512.4	171.1	242.2	67.2	65.4	261.0	163.8	250.2	181.8	
12 - 56	39.8	27.3	25.6	49.2	24.4	39.1	-20.7	-30.3	25.2	20.0	23.1	31.4	

Tab. 2.2.6 Závislost znečištění ovzduší PM₁₀ na denních typech proudění - TE_{1/2}

	Fifejdy	Poruba	Radvan.	Zábřeh	Přivoz	Českob.	M.Hory	Bartov.	ČHMÚ	Prm.OVA	STUD	BOHU	
Σ N	1760	1231	1199	1737	1503	534	706	827	899	-	1741	1733	
ΣPRM	38.1	28.6	32.5	34.3	39.1	39.2	40.0	45.5	29.8	36.3	27.6	42.3	
%>50	21.1	7.7	11.0	16.8	24.0	20.4	22.4	33.1	7.9	18.3	6.7	30.1	
PRM [μg.m ⁻³]	0	48.6	33.6	39.3	43.3	49.6	51.5	46.1	46.1	38.5	44.1	32.6	51.4
	12	37.4	31.6	30.7	39.2	39.6	35.8	29.3	32.3	31.6	34.2	29.5	41.9
	56	27.6	21.2	28.4	21.2	30.3	27.8	53.8	69.2	22.1	33.5	20.8	35.6
	99	38.8	28.8	32.6	34.7	39.2	40.3	38.0	42.6	30.1	36.1	27.9	42.4
12 v % 56	135.4	149.0	108.2	185.0	130.7	129.0	54.5	46.6	143.1	102.0	142.1	117.8	
12 - 56	9.8	10.4	2.3	18.0	9.3	8.1	-24.5	-36.9	9.5	0.7	8.7	6.3	
PRM / ΣPRM	0	1.28	1.17	1.21	1.26	1.27	1.31	1.15	1.01	1.29	1.21	1.18	1.22
	12	0.98	1.10	0.94	1.15	1.01	0.91	0.73	0.71	1.06	0.94	1.07	0.99
	56	0.73	0.74	0.87	0.62	0.77	0.71	1.34	1.52	0.74	0.92	0.75	0.84
	99	1.02	1.01	1.00	1.01	1.00	1.03	0.95	0.94	1.01	0.99	1.01	1.00
% > 50	0	44.6	8.5	18.4	32.7	41.0	50.0	35.7	36.2	15.6	31.42	10.0	48.3
	12	21.1	15.6	12.2	21.6	25.4	16.3	3.5	6.3	11.6	14.8	11.8	30.5
	56	7.1	0.7	5.4	2.9	10.6	7.7	48.0	80.4	0.9	18.18	0.9	18.7
	99	20.7	7.7	10.8	16.7	23.9	20.1	18.3	27.3	8.0	17.05	6.6	29.9
12 v % 56	298.0	2351.6	223.7	754.5	239.3	211.6	7.3	7.8	1333.3	81.6	1280.4	163.1	
12 - 56	14.0	14.9	6.7	18.7	14.8	8.6	-44.5	-74.1	10.7	-3.4	10.9	11.8	

2.5 Nejnepříznivější imisní situace

Identifikace nejméně příznivých imisních situací na území města Ostravy je, vzhledem k rozdílné úrovni znečištění ovzduší na Ostravsku u různých sledovaných škodlivin, pro které jsou stanoveny hodinové až denní imisní limity, poměrně obtížná a diskutabilní. Z hlediska znečištění ovzduší SO_2 a NO_2 je možno např. říci, že k takovým situacím v oblasti prakticky nedochází. K překračování krátkodobých imisních limitů těchto škodlivin na Ostravsku došlo naprosto ojediněle, denní limitní hodnota $125 \mu\text{g.m}^{-3}$ pro SO_2 byla překročena v celém hodnoceném období od října 1997 do března 2008 na území města pouze ve dvou dnech na stanici Zábřeh ($152 \mu\text{g.m}^{-3}$ 8. 2. 2005 a $132 \mu\text{g.m}^{-3}$ 13. 1. 2006) a jeden den na stanici Poruba/ČHMÚ ($171 \mu\text{g.m}^{-3}$ rovněž 13. 1. 2006), u NO_2 není denní limitní hodnota stanovena a denní koncentrace větší než dvojnásobek hodnoty ročního imisního limitu $40 \mu\text{g.m}^{-3}$ jsou ojedinělé a pouze na dopravní stanici Českobratrská se vyskytují průměrně 5 × za chladné období. Naproti tomu limitní hodnota $120 \mu\text{g.m}^{-3}$ pro maximální denní 8hodinovou koncentraci O_3 je na jednotlivých hodnocených stanicích průměrně překračována za období teplé poloviny roku v 15 až 30 dnech a limitní hodnota $50 \mu\text{g.m}^{-3}$ pro průměrnou denní koncentraci PM_{10} je překračována na jednotlivých hodnocených stanicích v chladné polovině roku dokonce v 50 až 130 dnech (přičemž povolené překročení je pouze 35 dnů za celý rok).

Použitá kritéria pro stanovení dnů s nejnepříznivější imisní situací z hlediska určité škodliviny na území města Ostravy a výsledky tohoto zpracování ukazuje tabulka 2.2.7. V tabulce je uveden i celkový absolutní a relativní počet dnů s takto stanovenou nejnepříznivější imisní situací, průměrný počet těchto dnů v jednom období a průměrné a maximální trvání těchto imisních situací. Ze 156 dnů s nepříznivou imisní situací z hlediska PM_{10} byla v 79 dnech (tj. cca v 51 %) relativně nepříznivá imisní situace i z hlediska NO_2 , ale pouze ve 40 dnech (cca v 26 %) z hlediska SO_2 . I tato skutečnost potvrzuje, že problematika znečištění ovzduší na Ostravsku PM_{10} je nejzávažnější.

K situacím s nejvyšší úrovní znečištění ovzduší PM_{10} na území města Ostravy lze v hodnocených zimních obdobích 1997/98 až 2007/08 zařadit imisní situace ve dnech 17. - 19. 1. 2001 a 8. - 9. 12. 2001, kdy naměřené denní koncentrace PM_{10} na území města Ostravy překračovaly hodnoty imisního limitu $50 \mu\text{g.m}^{-3}$ 3krát až 6krát s průměrnou koncentrací v Ostravě za toto období cca $230 \mu\text{g.m}^{-3}$, situace 11. - 15. 12. 2002 (překročení 3krát až 7krát, průměrná koncentrace cca $240 \mu\text{g.m}^{-3}$) a konečně imisní situaci ze začátku února 2005, kdy ve dnech 6. - 7. 2. 2005 překračovaly naměřené denní koncentrace PM_{10} na území města Ostravy hodnoty imisního limitu $50 \mu\text{g.m}^{-3}$ až 7,5krát a průměrná koncentrace v Ostravě za toto období byla $289 \mu\text{g.m}^{-3}$. Podrobnější vyhodnocení této imisní situace je uvedeno v ročence Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2005.

Tab. 2.2.7 Výběr dnů s nepříznivou imisní situací

	Kritérium výběru	N	%	Prm. Σ za obd.	Prm. trv. dnů	Max. trv. dnů
Chladná období						
PM₁₀	PRM > P90 ($93,5 \mu\text{g.m}^{-3}$) a min. 3*K24 > $100 \mu\text{g.m}^{-3}$	156	7.8	14	1.8	7
NO₂	PRM > P95 ($53,1 \mu\text{g.m}^{-3}$) a min. 3*K24 > $40 \mu\text{g.m}^{-3}$	98	4.9	9	1.7	6
SO₂	PRM > P95 ($44,4 \mu\text{g.m}^{-3}$) a min. 1*K24 ≥ $63 \mu\text{g.m}^{-3}$	69	3.4	6	1.9	5
Teplé poloviny roků						
O₃	PRM > P90 ($93,5 \mu\text{g.m}^{-3}$) a min. 3*K8 > $120 \mu\text{g.m}^{-3}$	177	9.8	18	1.6	11

2.6 Souhrn

V hodnoceném období 1997–2007 nedošlo na žádné lokalitě v Ostravě k překročení ročního povoleného počtu nadlimitních krátkodobých (1hodinových) ani denních (24hodinových) **koncentrací oxidu siřičitého (SO₂)** za rok. Limitní koncentrace byly překročeny pouze ojediněle. Průměrné roční koncentrace se do roku 2000 výrazně snižovaly, v následujících letech by se jejich vývoj dal označit za velmi mírně klesající.

Koncentrace oxidu dusičitého (NO₂) překračují imisní limit pouze ojediněle, a to na dopravně ovlivněných lokalitách, zvláště na dopravní stanici Ostrava-Českobratrská (hot spot), nadlimitní roční koncentrace byly naměřeny v letech 2005 a 2006. Za období měření na této stanici (3 roky) však došlo pouze jednou k překročení limitní krátkodobé koncentrace. Roční průměrné koncentrace jsou po celé hodnocené desetiletí na srovnatelné úrovni.

Limitní roční **koncentrace suspendovaných částic frakce PM₁₀** byla do roku 2001 překračována pouze na stanici Ostrava-Fifejdy, od roku 2001 dochází k překračování limitu každoročně na téměř všech stanicích. Mírné zlepšení nastalo v roce 2007, výjimkou byla lokalita Ostrava-Bartovice.

Limitní 24hodinová koncentrace je překračována na všech lokalitách trvale bez výjimky častěji než v povolených 35 dnech v roce; v letech 2001 až 2006 byl na ostravských stanicích počet dnů s překročením limitní koncentrace každoročně většinou více než dvojnásobný oproti povolené hodnotě. Na nejvíce znečištěných lokalitách v Ostravě-Přívoze, Ostravě-Bartovicích, Ostravě-Zábřehu a na dopravní stanici Ostrava-Českobratrská (hot spot) se v některých letech nadlimitní denní koncentrace vyskytovaly po více než třetinu roku. Koncentrace PM₁₀ v Ostravě a na Karvinsku jsou nejvyšší v rámci celé ČR.

Cílová hodnota limitní roční průměrné koncentrace 25 µg.m⁻³ **suspendovaných částic frakce PM_{2,5}**, kterou zavádí Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, která by měla být dosažena do 1. 1. 2010 a která bude implementována do české legislativy, je překročena na všech lokalitách monitorujících tuto škodlivinu v Ostravě, s výjimkou lokality Ostrava-Poruba / ČHMÚ, která tuto hodnotu v roce 2007 jen velmi těsně nepřekročila.

Nejvyšší **koncentrace ozonu (O₃)** v rámci hodnoceného období byly naměřeny v roce 2003, celkově ale nevykazují ani stoupající ani klesající trend. K překročení limitní hodnoty maximální 8hodinové průměrné koncentrace 120 µg.m⁻³ dochází každoročně na všech monitorovacích stanicích v Ostravě, dlouhodobý imisní cíl pro ochranu zdraví tedy dosud není plněn. Na lokalitě Ostrava-Fifejdy došlo v roce 2003 i k překročení povoleného počtu nadlimitních hodnot v průměru za 3 roky. Nadlimitní koncentrace této škodliviny jsou měřeny na většině území ČR

Maximální roční 8hodinové **koncentrace oxidu uhelnatého (CO)** nedosahují hodnoty imisního limitu. Nejvyšší hodnoty jsou měřeny na „dopravní“ stanici Ostrava-Českobratrská (hot spot), kde se projevují emise z dopravy. Roční průměrné koncentrace oxidu uhelnatého stagnovaly do roku 2003 na obdobné úrovni. Od roku 2004 zaznamenávají velmi mírný pokles, s výjimkou koncentrací na stanici Ostrava-Českobratrská (hot spot).

Roční průměrné **koncentrace benzenu** překračují limit na obou stanicích v Ostravě-Přívozu, v letech 2006 a 2007 včetně meze tolerance pro toto období. Nadlimitních hodnot je v rámci celé České Republiky dosahováno pouze na této lokalitě v Ostravě. Koncentrace nevykazují ani stoupající ani klesající trend.

Limitní **koncentrace benzo(a)pyrenu** jsou v Ostravě překračovány trvale a na většině lokalit několikanásobně, nevykazují ani stoupající ani klesající trend. Měřené hodnoty jsou nejvyšší v České Republice.

Výrazný průměrný **roční chod škodlivin** s maximem v zimních měsících je možno vidět u oxidu siřičitého, suspendovaných částic PM₁₀ i PM_{2,5}, oxidu uhelnatého, benzo(a)pyrenu a oxidů dusíku, zcela opačný chod

s maximálními koncentracemi v teplých měsících roku vykazují koncentrace přízemního ozonu. Málo výrazný je roční chod benzenu, který je rozdílný na různých lokalitách.

U většiny škodlivin je průměrný **týdenní chod** málo výrazný, to znamená, že není velký rozdíl mezi průměrnými koncentracemi v pracovních dnech a ve dnech pracovního volna, v chladné ani teplé polovině roku. Naopak je tomu u koncentrací oxidů dusíku na všech lokalitách a u oxidu uhelnatého na dopravní stanici. To odpovídá skutečnosti, že významným zdrojem emisí těchto škodlivin jsou mobilní zdroje a v týdenním chodu se promítá rozdílná hustota dopravy ve městě v pracovních a volných dnech. Za povšimnutí stojí nedělní vzestup koncentrací benzenu na obou stanicích v Ostravě-Přivozu, kde není (na rozdíl od ostatních lokalit) rozdíl v úrovni měřených koncentrací v chladné a teplé polovině roku.

Průměrný **denní chod** se u většiny škodlivin vyznačuje dvěma denními maximy - ranní (kratší a výraznější) a večerní (delší a s nižšími koncentracemi). U ozonu koncentrace dosahují denního maxima po poledni.

Nejnižší hodnoty znečištění ovzduší jsou v rámci Ostravy měřeny na lokalitách imisního monitoringu v Ostravě-Porubě, nejvyšší nejčastěji v Ostravě-Přivozu a Ostravě-Bartovicích. Nejvyšší koncentrace látek pocházejících primárně z dopravy jsou měřeny na dopravně zaměřené stanici Ostrava-Českobratrská (hot spot), jejíž měření tak přibližuje stav pravděpodobně panující na všech obdobně dopravně zatížených lokalitách v Ostravě.

Za rozhodující **meteorologické podmínky rozptylu** jsou považovány především podmínky, které ovlivňují horizontální a vertikální šíření a rozptyl znečišťujících látek od zdrojů a dále teplota vzduchu, která může především v topném období výrazně ovlivňovat velikost emisí a atmosférické srážky, které mohou snižovat imisní úroveň v důsledku vymývání imisí z ovzduší.

Všechny poslední teplé **poloviny roku** (měsíce duben–září) byly teplejší než teplotní normál 1961–1990. Z chladných polovin roku (měsíce říjen–prosinec a leden–březen následujícího kalendářního roku) bylo nejteplejší období 1996/97 a dále období 2000/01, nejchladnější období 2005/06 a potom období 2002/03.

Výrazně nejstabilnější **teplotní zvrstvení** bylo v zimním období 2005/06.

Proudění vzduchu na Ostravsku je orograficky ovlivňováno Moravskou bránou a výrazně zde převládá jihozápadní proudění, zejména v chladné polovině roku. Druhým nejčetnějším směrem je opačné severovýchodní proudění, které je relativně čtenější v teplé polovině roku. Počty jednotlivých denních typů proudění v jednotlivých obdobích poměrně výrazně kolísají.

Úhrny srážek se v jednotlivých chladných obdobích pohybují od 148 mm do 302 mm a v teplé polovině roku od 294 mm do 572 mm.

V obdobích chladných polovin roku je pro průměrné měsíční koncentrace na hladině významnosti $p=0,05$ **pro všechny sledované škodliviny statisticky významná závislost** na průměrné měsíční teplotě vzduchu, na průměrném vertikálním teplotním pseudogradientu, na počtu dní s prouděním ze severovýchodního kvadrantu a na počtu dní s bezvětřím. Pro PM_{10} a NO_2 potom i na průměrné rychlosti větru a na počtu dní s prouděním z jihozápadního kvadrantu. S rostoucí teplotou vzduchu, rostoucí hodnotou teplotního gradientu, rostoucí rychlostí větru a s rostoucím počtem dnů s prouděním z jihozápadního kvadrantu průměrné měsíční koncentrace uvedených škodlivin klesají. Naopak s rostoucí četností dnů s bezvětřím, nebo dnů s prouděním ze severovýchodního kvadrantu tyto průměrné koncentrace rovněž stoupají.

V teplé polovině roku již není závislost úrovně znečištění ovzduší na meteorologických podmínkách rozptylu tak zřejmá a jednoznačná. Průměrné měsíční koncentrace PM_{10} a NO_2 statisticky významně klesají s rostoucí teplotou vzduchu a s rostoucími úhrny srážek, průměrné koncentrace NO_2 navíc klesají i s rostoucí hodnotou teplotního gradientu a s počtem dnů ve kterých nelze určit denní typ proudění a naopak stoupají

s rostoucím počtem dnů s bezvětřím. Průměrné koncentrace O_3 stoupají s rostoucí teplotou a četností dnů ve kterých nelze určit denní typ proudění, klesají s rostoucími úhrny srážek a s rostoucím počtem dnů s prouděním z jihozápadního kvadrantu.

Vliv meteorologických podmínek rozptylu na imisní úroveň je natolik významný, že ovlivňuje i průměrnou imisní úroveň za celé období teplé nebo chladné poloviny roku. V teplé polovině roku je např. velmi vysoká korelace mezi průměrnou koncentrací O_3 a průměrnou teplotou vzduchu, u PM_{10} mezi průměrnou koncentrací a průměrnou rychlostí proudění. V chladné polovině roku statisticky významně závisí velikost průměrné koncentrace PM_{10} a NO_2 zejména na průměrných hodnotách rychlosti proudění, četnosti dnů s prouděním z jihozápadního nebo severovýchodního kvadrantu, na průměrných hodnotách teplotního gradientu a na počtu dnů s bezvětřím.

Na všech vyhodnocených stanicích a u všech vyhodnocených škodlivin jsou **v chladné polovině roku nejvyšší průměrné koncentrace i relativní četnosti dnů s koncentrací nad zvolený limit ve dnech s bezvětřím.** Nejnižší úroveň znečištění ovzduší PM_{10} a SO_2 je naopak na všech hodnocených stanicích (kromě stanic ZÚ v Mariánských Horách a Bartovicích u PM_{10} a kromě stanice Radvanice u SO_2) při proudění z jihozápadního kvadrantu. Pro NO_2 je nejnižší úroveň znečištění ovzduší na cca polovině hodnocených stanic při proudění z jihozápadního kvadrantu a na cca polovině stanic naopak při proudění ze severovýchodního kvadrantu.

Pro **suspendované částice PM_{10}** je při proudění z jihozápadního kvadrantu imisní úroveň na návětrné straně Ostravy (Studénka, O.-Poruba, O.-Zábřeh) srovnatelná a podobná „pozaďové“ úrovni nížinných a středních poloh v celé České republice (např. průměrná koncentrace PM_{10} za chladné poloviny roků 2001–2007 byla na pozaďové stanici Košetice $28 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), v severovýchodní části Ostravy a v jejím závětrří potom o cca $15 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ vyšší. S výjimkou ostravských stanic Mariánské Hory a Bartovice je ovšem imisní úroveň na všech stanicích při proudění ze severovýchodního kvadrantu o cca $15\text{--}20 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (v O.-Zábřehu až o $30 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) vyšší, než při převládajícím proudění z jihozápadního kvadrantu.

Pro **oxid siřičitý (SO_2)** je rozdíl mezi úrovní znečištění ovzduší při proudění z opačných kvadrantů menší a pohybuje se kolem $10 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, přičemž při obou typech proudění je proudění ve Studénce a v Ostravě srovnatelné a v Bohumíně poněkud vyšší.

Nejvyšší úroveň znečištění ovzduší je pro PM_{10} a SO_2 ve dnech s prouděním ze severovýchodního kvadrantu na stanici Bohumín, tedy v návětrří Ostravy. Tato skutečnost potvrzuje, že úroveň znečištění ovzduší je na Ostravsku v cca 10 % dnů výrazně ovlivňována zdroji emisí ze sousedního Polska.

V teplé polovině roku je závislost úrovně znečištění ovzduší na směru proudění méně výrazná.

3 Modelování znečištění ovzduší

3.1 Úvod k modelování

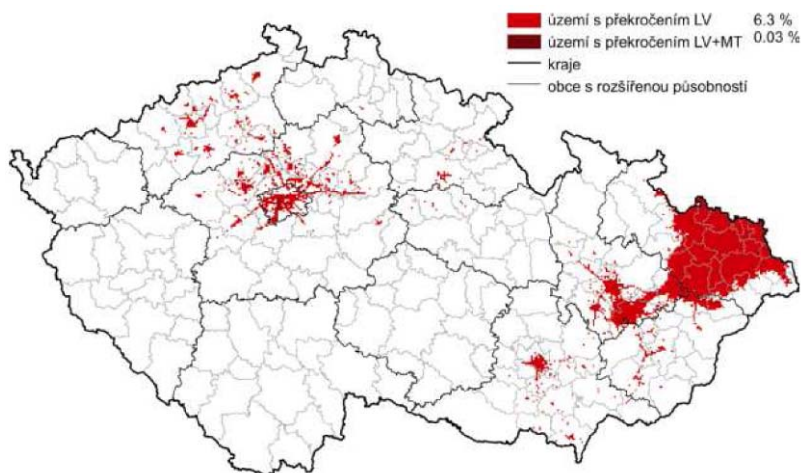
Úkolem této části studie bylo analyzovat kvalitu ovzduší na území města Ostravy modelováním rozptylu znečišťujících látek se zahrnutím všech významných zdrojů znečišťování ovzduší. Modelování bylo provedeno podle doporučené metodiky Ministerstva životního prostředí ČR „SYMOS'97“ [1], [2] pro suspendované částice vyjádřené jako PM₁₀, oxid dusičitý (NO₂), oxid siřičitý (SO₂), benzo(a)pyren (B(a)P) a arsen (As), s využitím všech dostupných informací o emisích ze zdrojů znečišťování ovzduší, které mají vliv na kvalitu ovzduší na zájmovém území (včetně přenosu emisí ze zdrojů z okolních okresů).

Modelování rozptylu znečišťujících látek proběhlo velmi podrobně, v podrobné síti receptorů. Jednalo-li se o modelování velkých a vysokých zdrojů znečištění, které ovlivňují svými emisemi velké oblasti, byla použita v celé modelované oblasti pravidelná síť receptorů o kroku 100 m. Pokud se jednalo o nižší zdroje s lokálním dosahem, byla použita síť receptorů skládající se ze dvou částí. První část, která zahrnovala obalovou zónu 2500 m, resp. 1500 m, byla tvořena pravidelnou sítí receptorů s krokem 100 m. Druhá byla tvořena pravidelnou sítí receptorů s krokem 1500 m, pokrývající zbytek zájmového území vně obalových zón. Tímto postupem bylo možno získat detailní informace o hodnotách znečištění v oblasti, kde se tyto hodnoty prudce mění, a zároveň mít pod kontrolou hodnoty znečištění v celé modelované oblasti.

Výsledky modelování byly korigovány s využitím údajů z imisního monitoringu. Na modelování navazovaly analýzy vyhodnocení příčin zhoršené imisní situace a zatížení obyvatel imisemi. Modelování proběhlo pro tři různé roky 2003, 2005 a 2007. U vybraných průmyslových zdrojů znečišťování ovzduší byl vypracován návrh omezení emisí pro dosažení přijatelné úrovně kvality ovzduší při zachování současné struktury průmyslu. Následně provedeno modelování aplikující opatření ke zlepšení kvality ovzduší – úprava silniční dopravy (dostavba dálnice D47), omezení emisí u významných průmyslových zdrojů, změny způsobu vytápění lokálních topenišť (maximální plynofikace) a byl vyhodnocen vliv navržených opatření a změn na imisní situaci a zatížení obyvatel imisemi.

3.2 Vstupní údaje

Území města Ostravy se nachází v oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší, ve které dlouhodobě dochází k překračování imisních limitů [5]–[7].

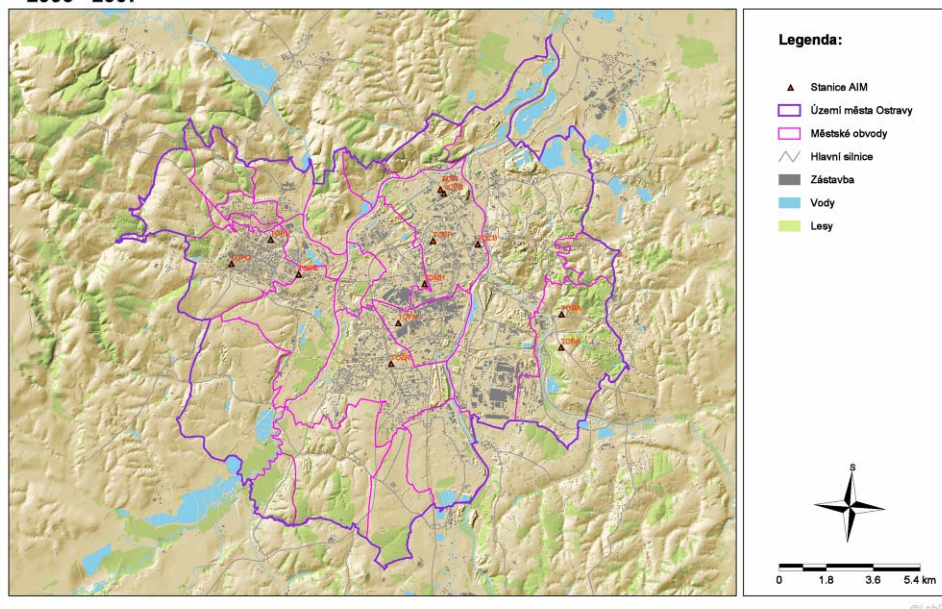

Zdroj: ČHMÚ [7]

Obr. 3.2.1 Oblasti ČR s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví, 2007

Základním podkladem pro hodnocení současného imisního zatížení zájmovými znečišťujícími látkami jsou výsledky imisního monitoringu. Stanice imisního monitoringu provozované na území města Ostravy, které sledují aspoň jednu ze zájmových znečišťujících látek znázorňuje následující mapka.

STANICE AIM NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY 2003 - 2007

Vybrané imisní charakteristiky zájmových znečišťujících látek ze stanic nacházejících se na území města Ostravy jsou pro roky 2003, 2005 a 2007 uvedeny v tab. 3.2.1-3.2.5 níže [9].

Tab. 3.2.1 Vybrané imisní charakteristiky PM₁₀ z monitorovacích stanic na území města Ostravy

Stanice	Roční aritmetický průměr PM ₁₀ [µg/m ³]		
	2003	2005	2007
Ostrava-Bartovice	-	63.0	65.4
Ostrava-Českobratrská (hot spot)	-	54.9	42.9
Ostrava-Fifejdy	56.7	50.1	39.3
Ostrava-Mariánské Hory	-	-	41.5
Ostrava-Por./V.obvod	42.8	-	-
Ostrava-Poruba IV.	-	25.7	19.2
Ostrava-Poruba/ČHMÚ	42.2	43.6	30.6
Ostrava-Přívoz	58.6	58.4	46
Ostrava-Přívoz ZÚ	48.9	45.2	39.6
Ostrava-Radvanice	53.4	-	-
Ostrava-Zábřeh	51.0	48.7	37.2

Zvýraznění červenou barvou indikuje překročení imisního limitu.

Tab. 3.2.2 Vybrané imisní charakteristiky a NO₂ z monitorovacích stanic na území města Ostravy

Stanice	Roční aritmetický průměr NO ₂ [µg/m ³]		
	2003	2005	2007
Ostrava-Bartovice	-	28.6	26.3
Ostrava-Českobratrská (hot spot)	-	44.0	39.5
Ostrava-Fifejdy	28.9	28.0	25.1
Ostrava-Mariánské Hory	-	-	21.1
Ostrava-Por./V.obvod	31.5	-	-
Ostrava-Poruba/ČHMÚ	20.2	24.7	20.2
Ostrava-Přívoz	30.4	31.3	28.2
Ostrava-Přívoz ZÚ	-	-	26.4
Ostrava-Radvanice	26.7	-	-
Ostrava-Zábřeh	28.8	28.1	24.4

Zvýraznění červenou barvou indikuje překročení imisního limitu.

Tab. 3.2.3 Vybrané imisní charakteristiky a SO₂ z monitorovacích stanic na území města Ostravy

Stanice	Roční aritmetický průměr SO ₂ [µg/m ³]		
	2003	2005	2007
Ostrava-Fifejdy	12	9,2	8,4
Ostrava-Mariánské Hory	-	-	8,7
Ostrava-Por./V.obvod	12,5	-	-
Ostrava-Poruba/ČHMÚ	-	5,2	4,3
Ostrava-Přívoz	13,7	10,2	8,7
Ostrava-Radvanice	16,9	-	-
Ostrava-Zábřeh	13,2	11,5	-

Tab. 3.2.4 Vybrané imisní charakteristiky a B(a)P z monitorovacích stanic na území města Ostravy

Stanice	Roční aritmetický průměr B(a)P [ng/m ³]		
	2003	2005	2007
Ostrava-Poruba/ČHMÚ	-	3.2	2.2
Ostrava-Přívoz ZÚ	7.8	9.2	6.4
Ostrava-Bartovice	-	10.3	8.9
Ostrava-Mariánské Hory	-	-	4.1

Zvýraznění červenou barvou indikuje překročení cílového imisního limitu.

Tab. 3.2.5 Vybrané imisní charakteristiky a As z monitorovacích stanic na území města Ostravy

Stanice	Roční aritmetický průměr As [ng/m ³]		
	2003	2005	2007
Ostrava-Bartovice	-	12.4	11.2
Ostrava-fakultní nemocnice	7.3	-	-
Ostrava-Mariánské Hory	-	-	9.5
Ostrava-Poruba IV.	4.8	2.5	1.8*
Ostrava-Poruba/ČHMÚ	-	2.2	2.1*
Ostrava-Přívov	-	3.4*	4.4*
Ostrava-Přívov ZÚ	7.7	5.8	4.4*

Zvýraznění červenou barvou indikuje překročení cílového imisního limitu.

*Měření těžkých kovů v PM₁₀

Imisní situaci v dané lokalitě ovlivňují také ostatní nedefinované zdroje, zejména vzdálené velké průmyslové zdroje z polského Slezského Vojvodství. Odhad vlivu těchto zdrojů na celkovou imisní situaci v průměrných ročních koncentracích PM₁₀ je cca 4 µg.m⁻³, s nejistotou cca ± 2 µg.m⁻³. Odhad imisí z těchto zdrojů vychází ze srovnání imisí změřených na stanicích AIM Złoty Potok a Żywiec v Polsku při severovýchodním proudění. Při této situaci není stanice Złoty Potok ovlivněna imisemi z průmyslového regionu polského Slezska, stanice Żywiec je ovlivněna těmito průmyslovými zdroji. Pro srovnání bylo vybráno období mimo topnou sezónu, aby bylo možné posoudit vliv průmyslových zdrojů. Stanice Żywiec leží v podobné vzdálenosti od významných polských průmyslových zdrojů jako zájmová oblast. Rozdíl v imisích průměrných denních koncentrací PM₁₀ byl více než 20 µg.m⁻³. Při četnosti větru z uvedeného směru v zájmové oblasti cca 13-15 % to znamená přírůstek průměrných ročních koncentrací cca 4 µg.m⁻³ v závislosti na počasí.

3.3 Charakteristika zdrojů znečišťování ovzduší

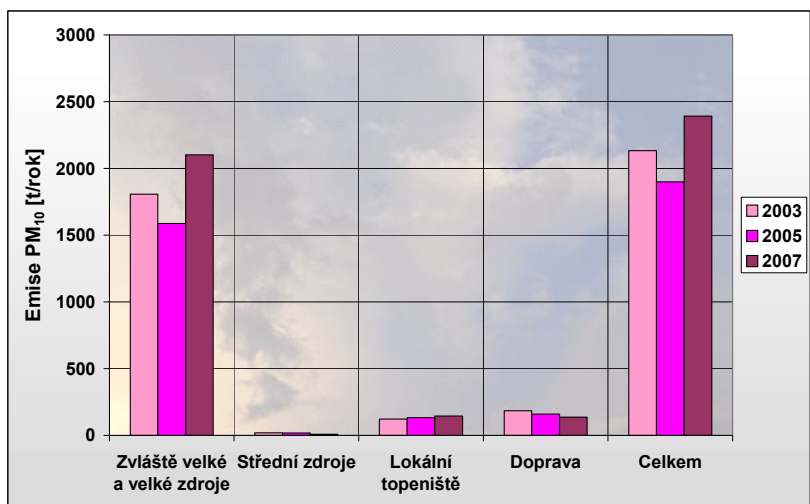
Samotnému modelování předcházelo zpracování dat o relevantních zdrojích znečišťování ovzduší pro jednotlivé zkoumané roky 2003, 2005 a 2007.

Data o **průmyslových zdrojích znečišťování ovzduší** byla získána z databáze REZZO, v rámci které jsou celostátně sledovány zdroje emitující do ovzduší znečišťující látky. Správou databáze REZZO je za celou Českou republiku pověřen ČHMÚ. Pro využití pro modelování v rámci této studie byly tyto zdroje lokalizovány pomocí místního šetření a analýzy leteckých snímků v GIS.

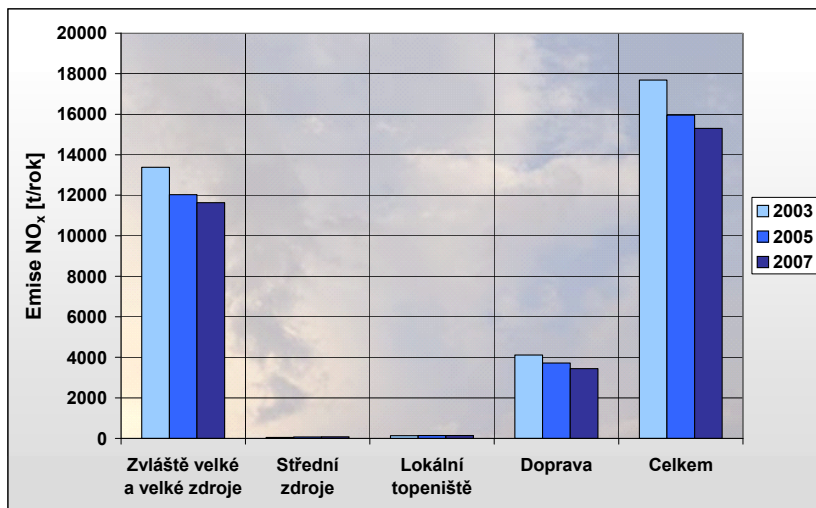
Neprůmyslové zdroje znečišťování ovzduší lze rozdělit na lokální topeniště a automobilovou dopravu. **Lokální topeniště** jsou energetické zdroje určené pro lokální vytápění prostor k individuálnímu bydlení (rodinné domy a byty). Tvoří významnou skupinu zdrojů znečišťování ovzduší s ohledem na jejich velké množství, umístění přímo v obytné zástavbě, relativně nízké komíny, tepelné výkony, použitá paliva a nižší kvalitu spalovacích zařízení. Lokální topeniště jsou pro účely modelování reprezentována pravidelnou čtvercovou sítí plošných zdrojů o straně čtverce 100 m. Plošným zdrojům jsou pak přiřazeny emise s vahou podle hustoty zástavby rodinných domů. Výpočet emisí se provádí podle metodiky ČHMÚ, která vychází z tepelné bilance [12], [13], ze znalosti struktury spotřeby paliv pro určitou oblast a výhřevností jednotlivých druhů paliv.

Další z významnou skupinou zdrojů znečišťování ovzduší je **automobilová doprava**. Stanovení emisí z těchto mobilních zdrojů spočívá především ve vyhodnocování údajů o charakteru automobilové dopavy, její struktuře a intenzitě. Na síť komunikací, dodanou v digitální podobě zadavatelem studie byla pro jednotlivé modelované roky napojena data o průjezdové rychlosti, intenzitě a struktuře dopavy. Autorem těchto dat je Centrum dopravního výzkumu, v.v.i. (CDV). Emise z vozidel byly stanoveny výpočtem pomocí emisních faktorů. Hodnoty emisních faktorů jsou získávány z Programu MEFA v. 02, resp. v. 06 (ATEM, DINPROJEKT, VŠCHT Praha). Do výpočtu bylo začleněno složení vozového parku dle údajů z Centrálního registru vozidel a sklony vozovky. Vypočítané emise byly následně přiřazeny k vytvořené síti liniových zdrojů a posloužily jako vstup pro modelování.

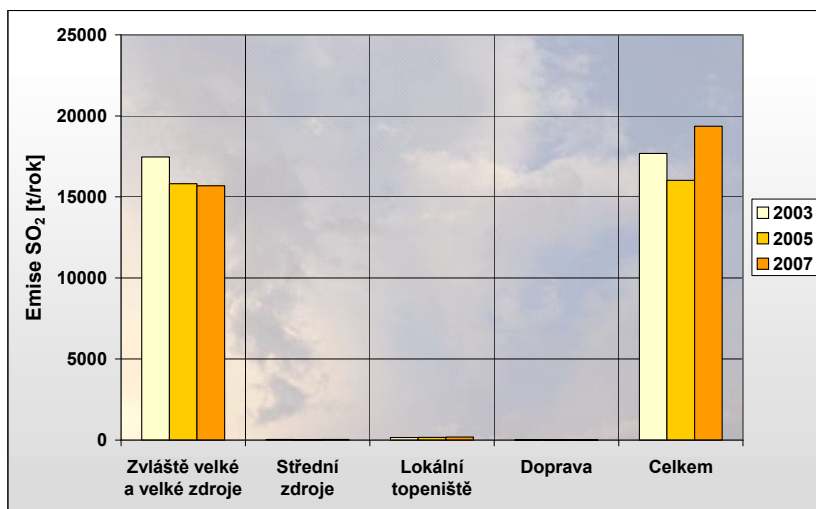
3.4 Souhrn emisí ze všech modelovaných skupin zdrojů

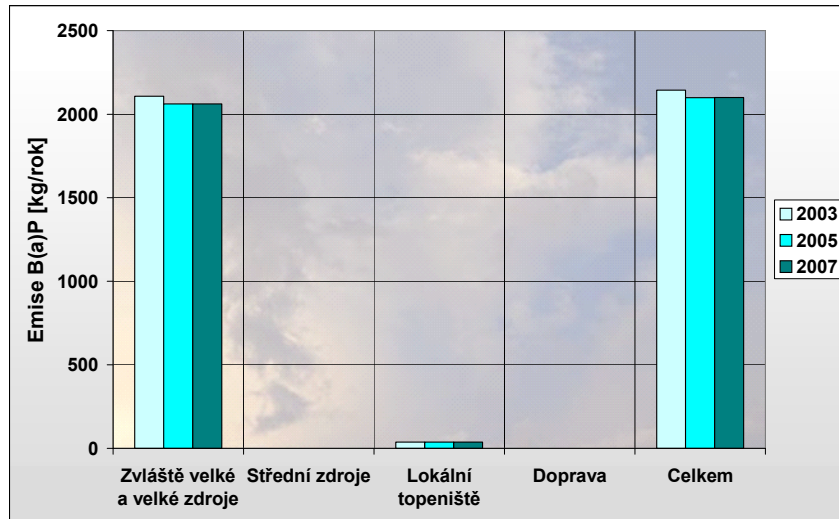
Obr. 3.4.1 Souhrnné emise PM₁₀ na území města Ostravy

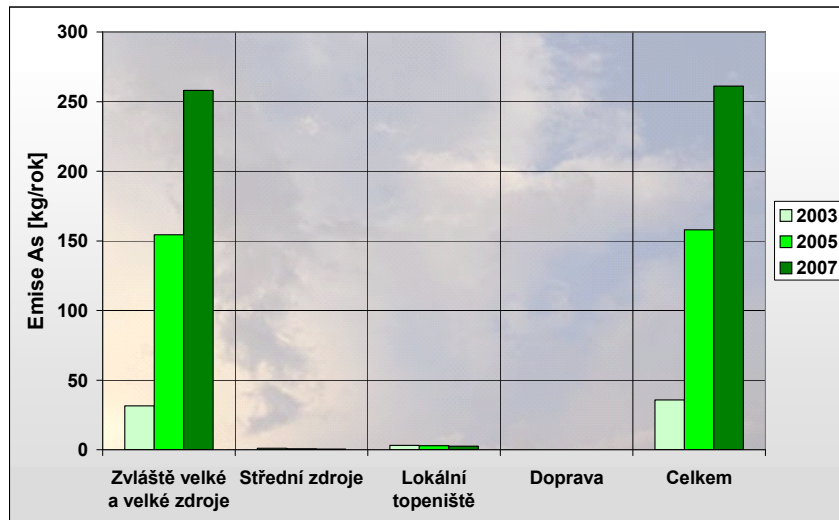
Obr. 3.4.2 Souhrnné emise NO_x na území města Ostravy

Obr. 3.4.3 Souhrnné emise SO₂ na území města Ostravy

Obr. 3.4.4 Souhrnné emise B(a)P na území města Ostravy

Obr. 3.4.5 Souhrnné emise As na území města Ostravy

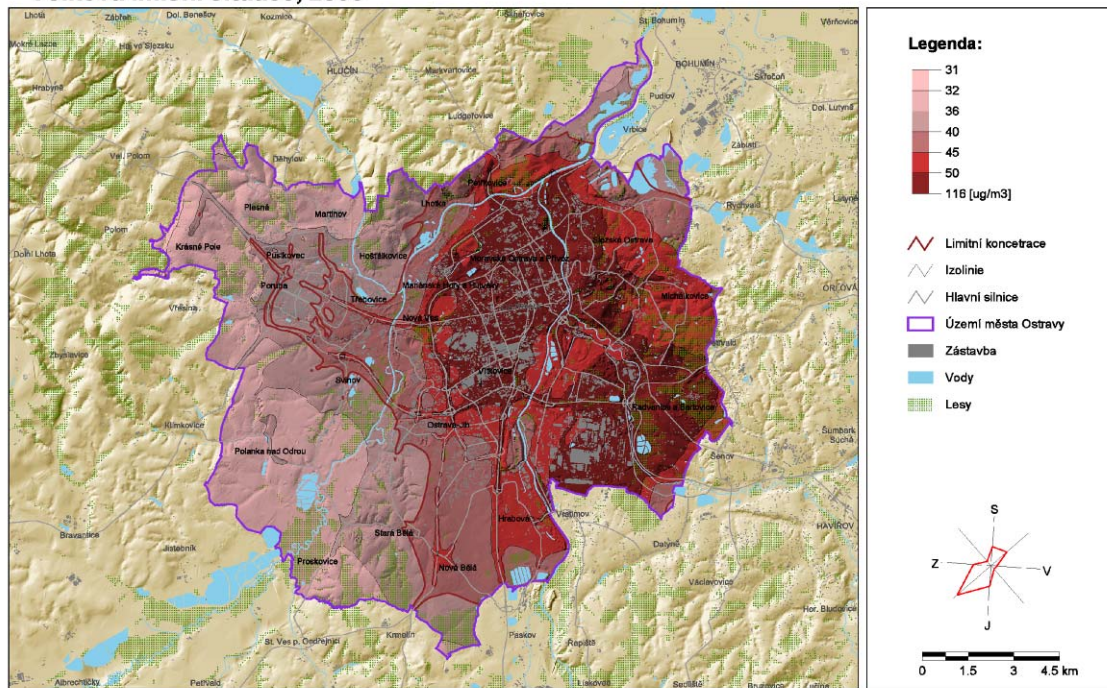
Nejvýznamnějšími producenty emisí jsou u všech zájmových znečišťujících látek zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší. Jmenovitě se jedná především o zdroje společností ArcelorMittal Ostrava a.s., OKD, OKK a.s., Dalkia Česká republika, a.s., EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a.s., Energetika Vítkovice, a.s. a VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY a.s.

3.5 Výsledky modelování

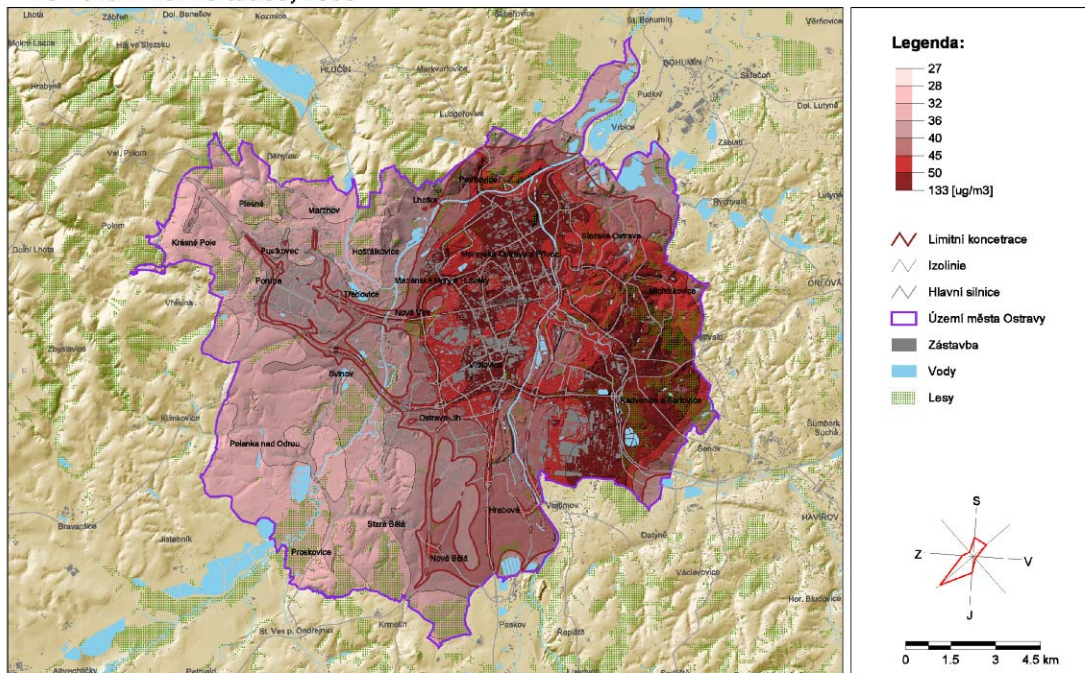
Pro jednotlivé skupiny posuzovaných zdrojů znečišťování ovzduší byly provedeny výpočty průměrných ročních koncentrací, včetně celkové imisní situace, a to pro všechny studované znečišťující látky a výpočtové roky 2003, 2005 a 2007 (celkem 90 variant). Souhrnné výsledky byly zpracovány do následujících mapek.

V každé mapce jsou vyobrazena rozložení přízemních koncentrací sledovaných znečišťujících látek (ve výšce 1,5 m nad povrchem). Výsledky modelování jsou pro srovnatelnost zobrazeny pomocí jednotné skokové legendy, kdy jedna barva odpovídá vždy jistému rozmezí koncentrací dané znečišťující látky.

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE PM10 NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2003

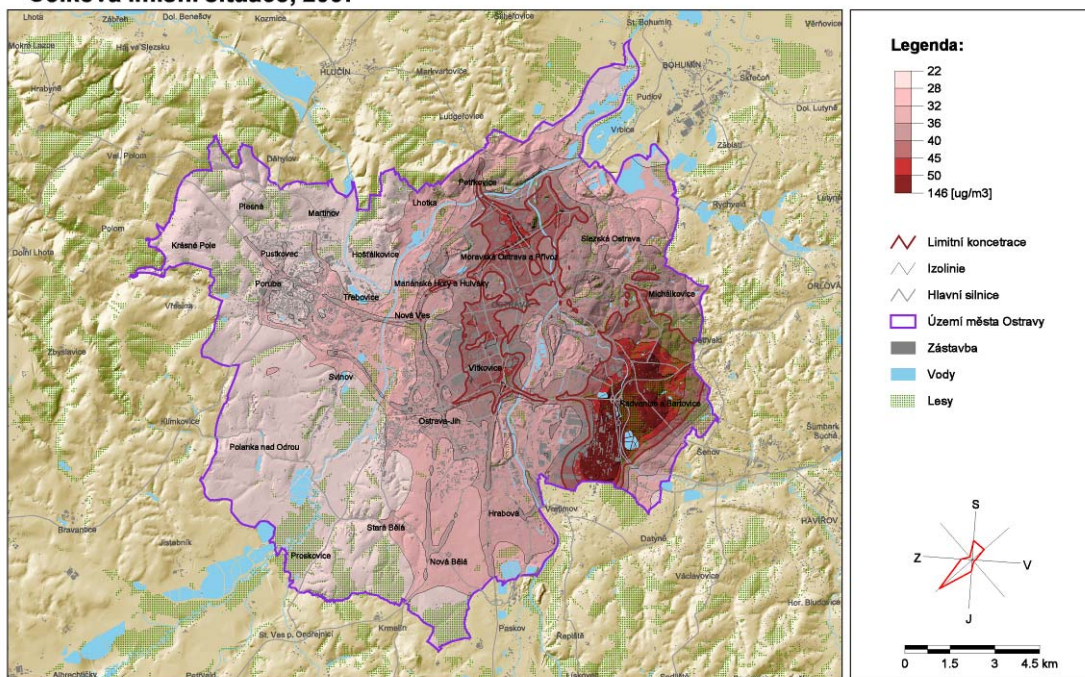

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE PM10 NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2005

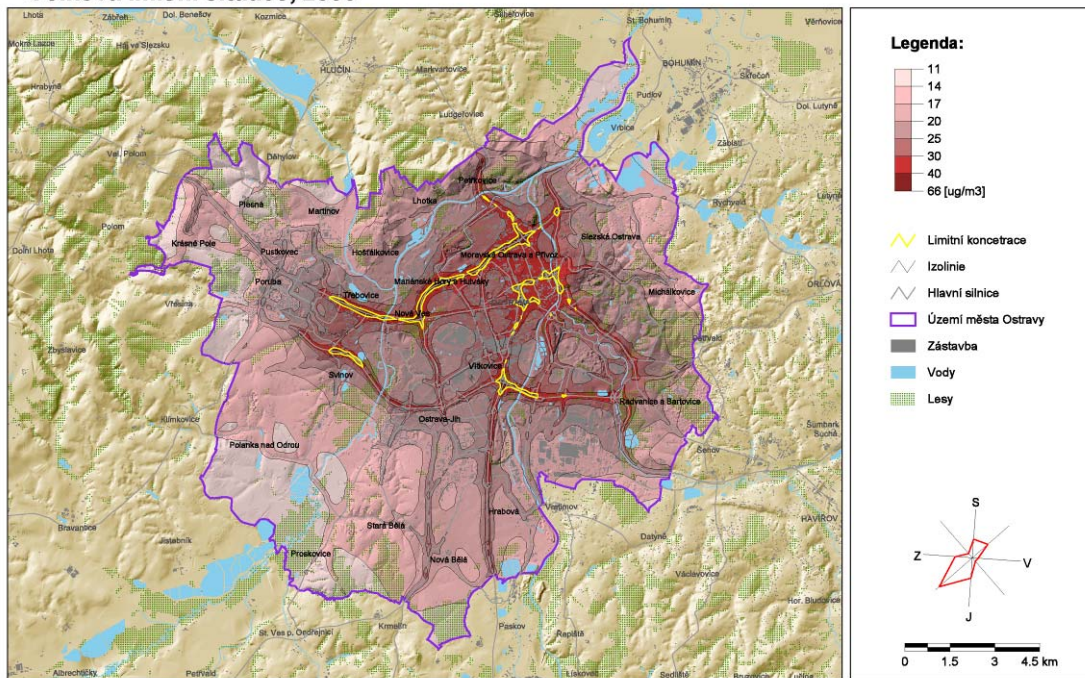
©LabGIS

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE PM10 NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2007

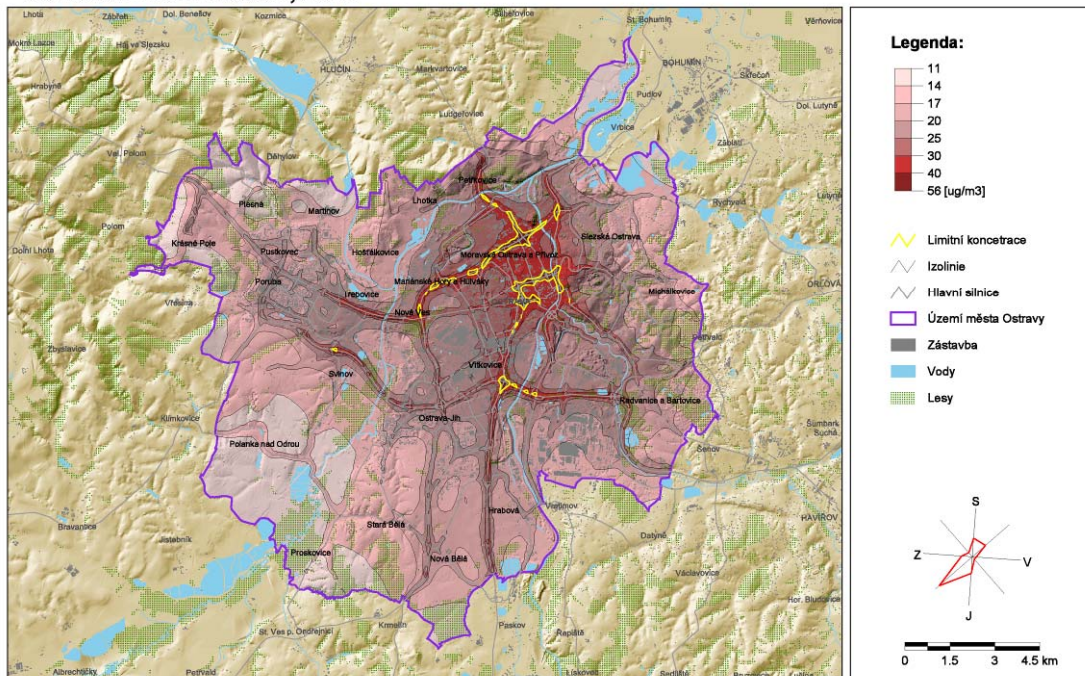

©LabGIS

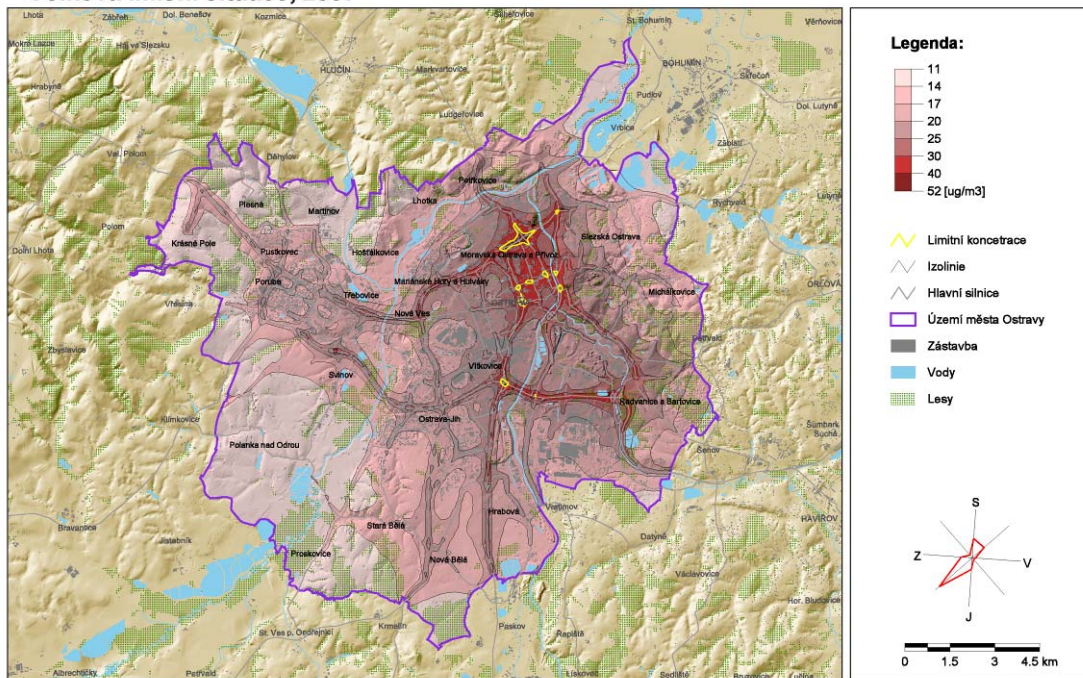
PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE NO₂ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2003

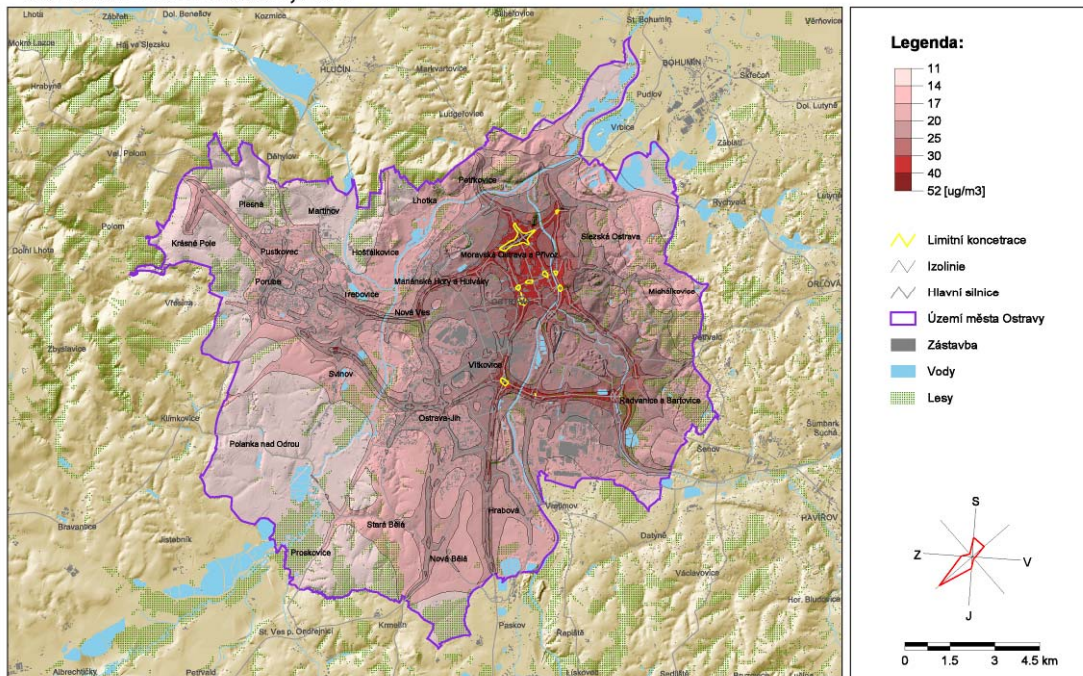
PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE NO₂ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2005

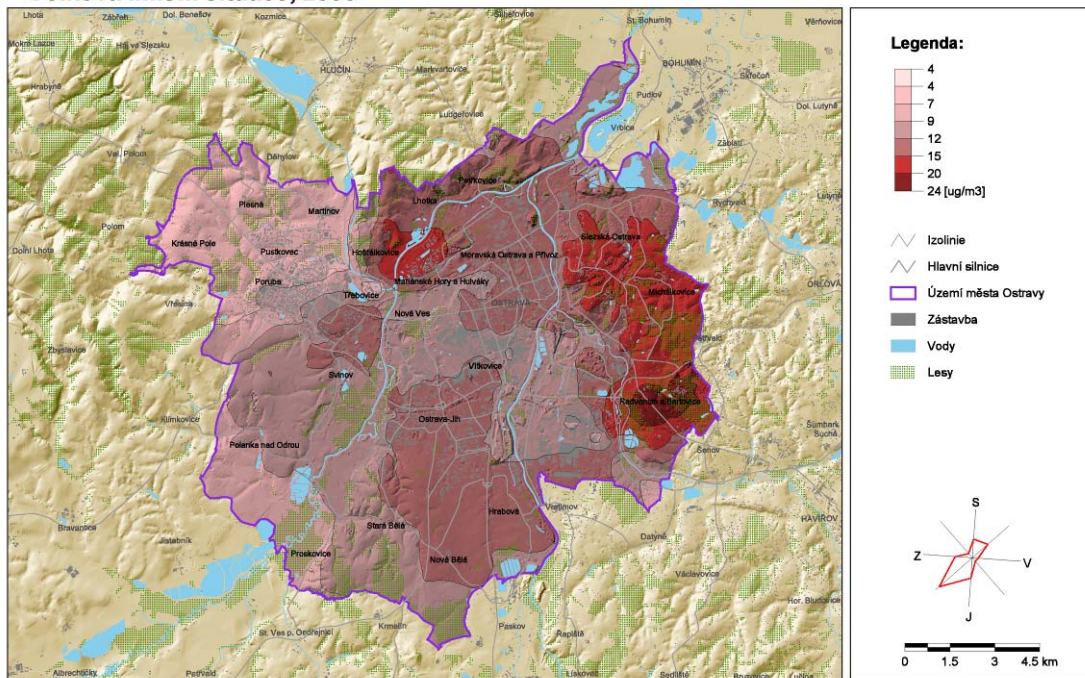
PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE NO₂ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2007

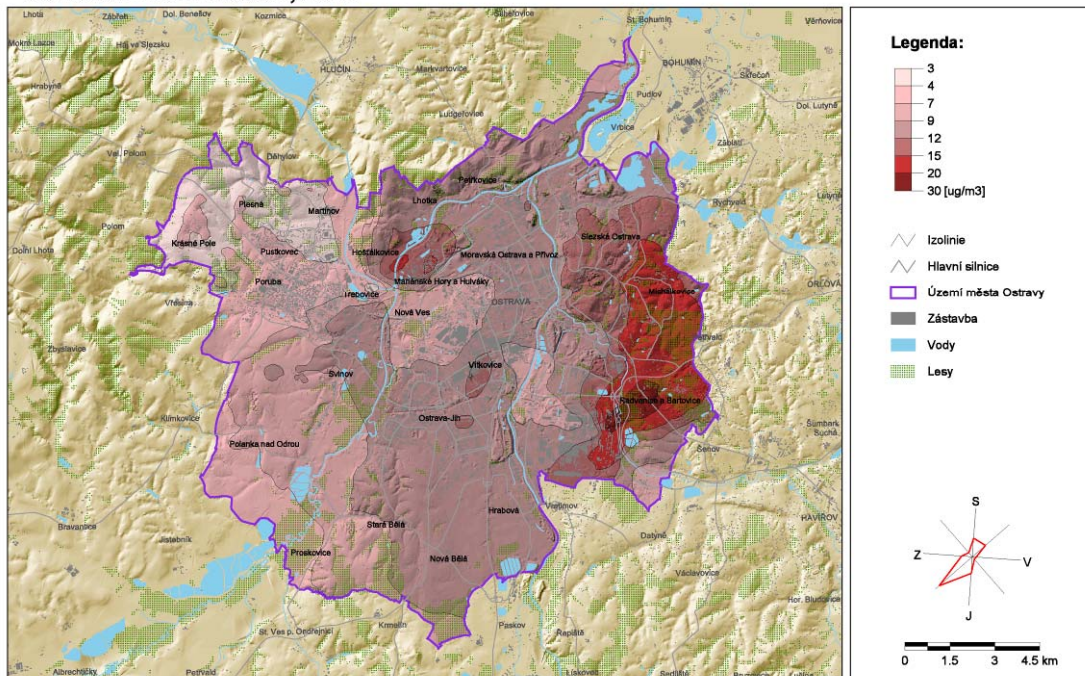
PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE NO₂ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2007

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE SO₂ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2003

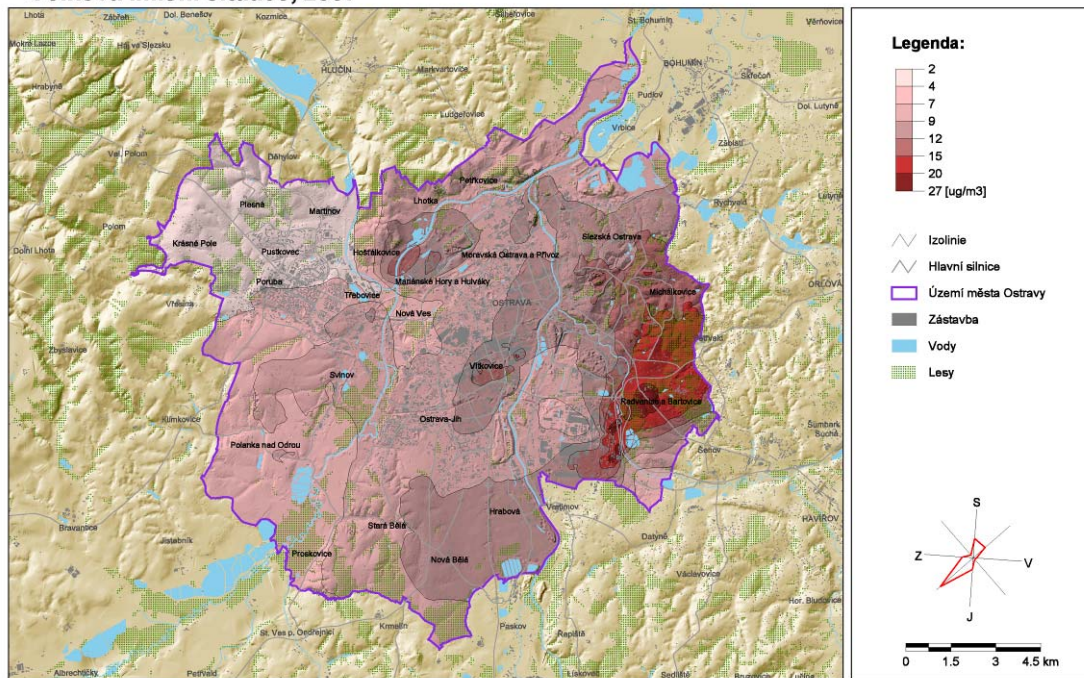

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE SO₂ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2005

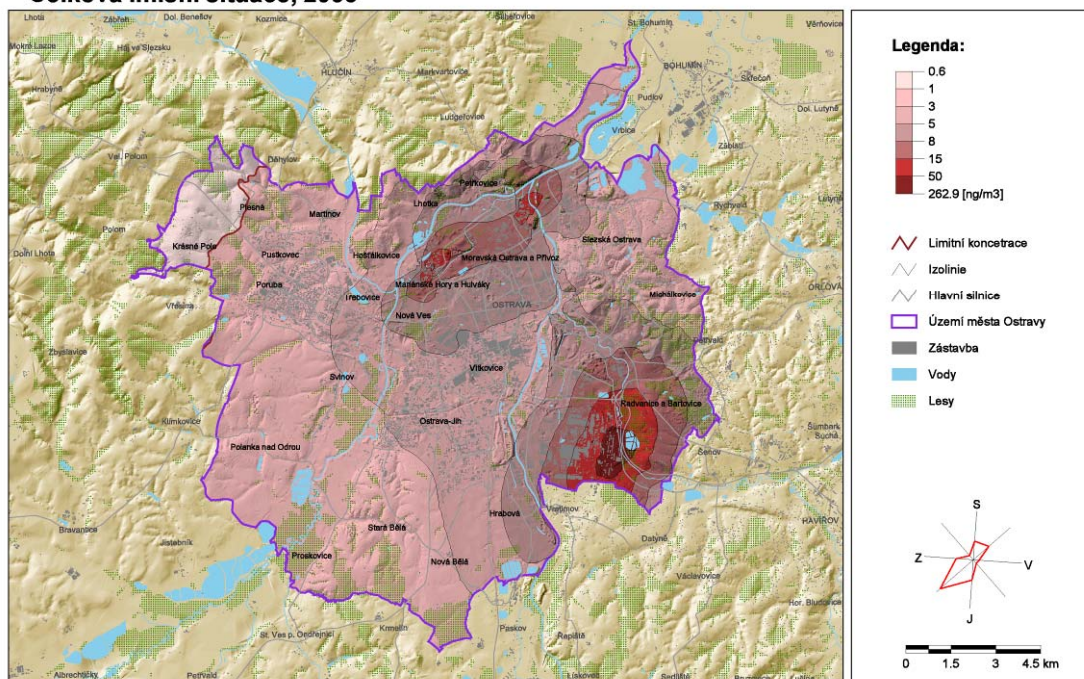

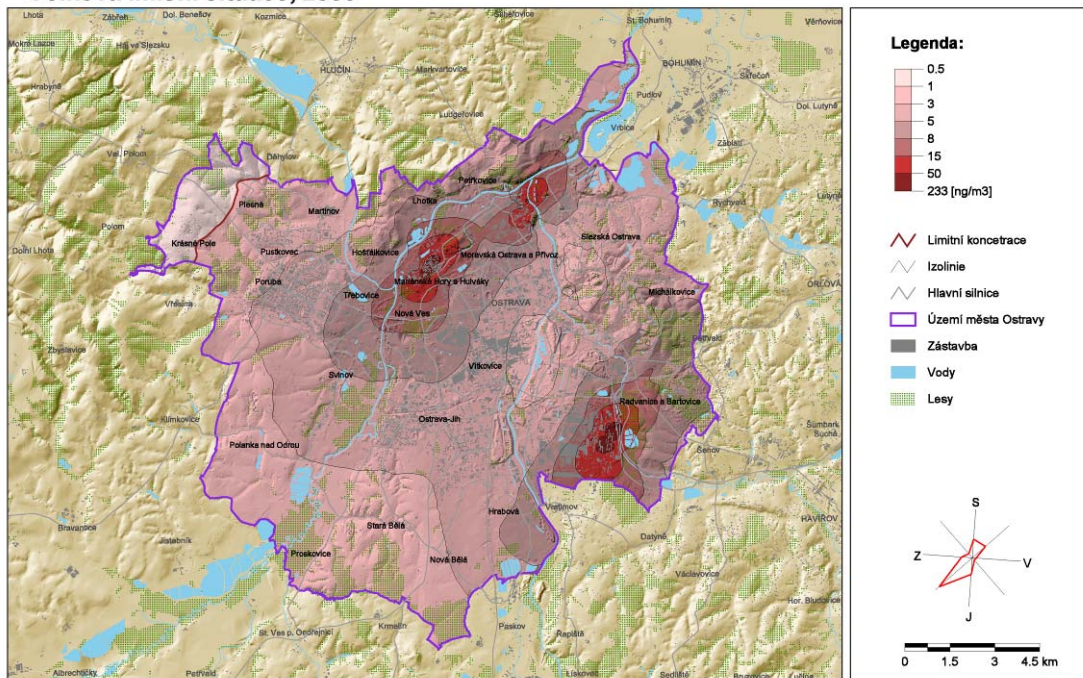
PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE SO₂ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2007

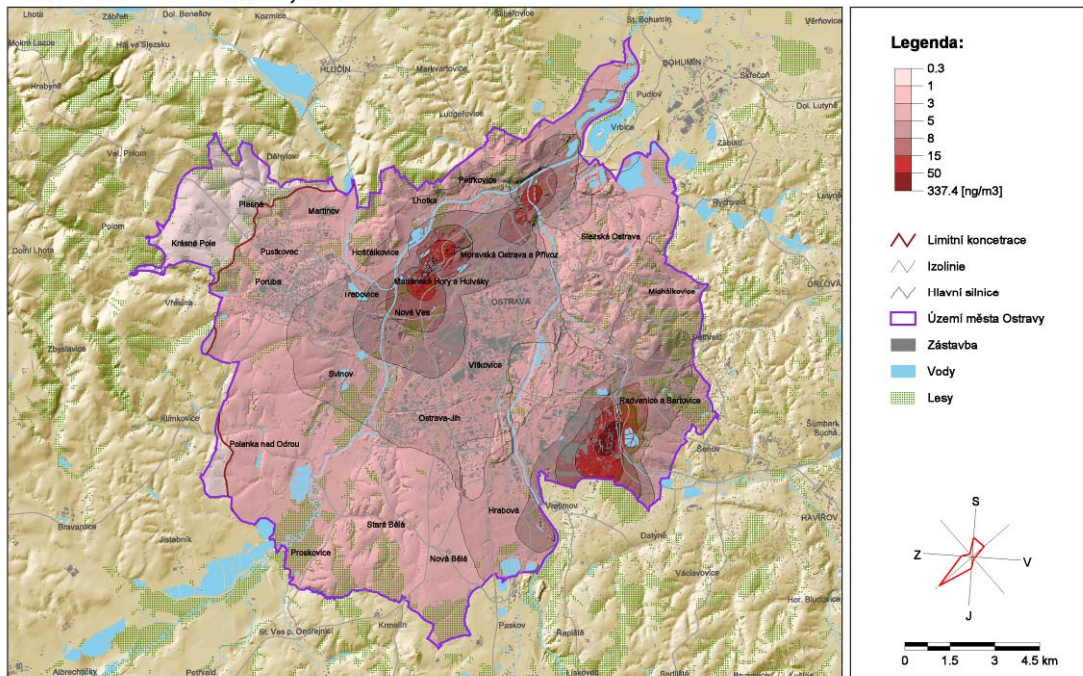
PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE B(A)P NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2003

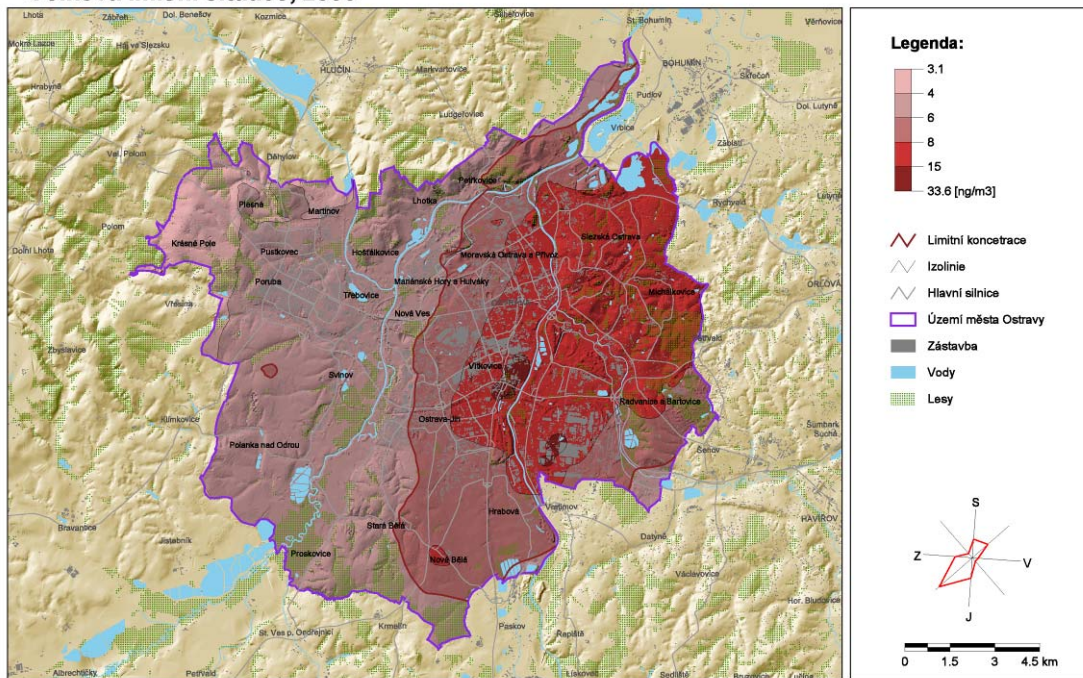
PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE B(A)P NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2005

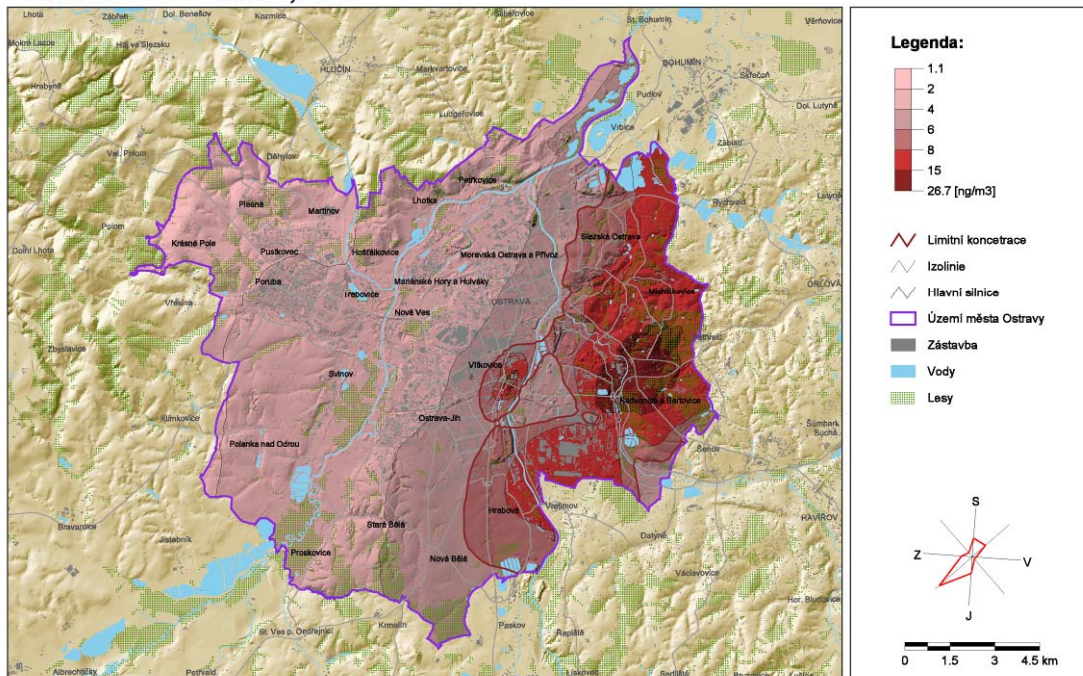
PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE B(A)P NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2007

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE As NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2003

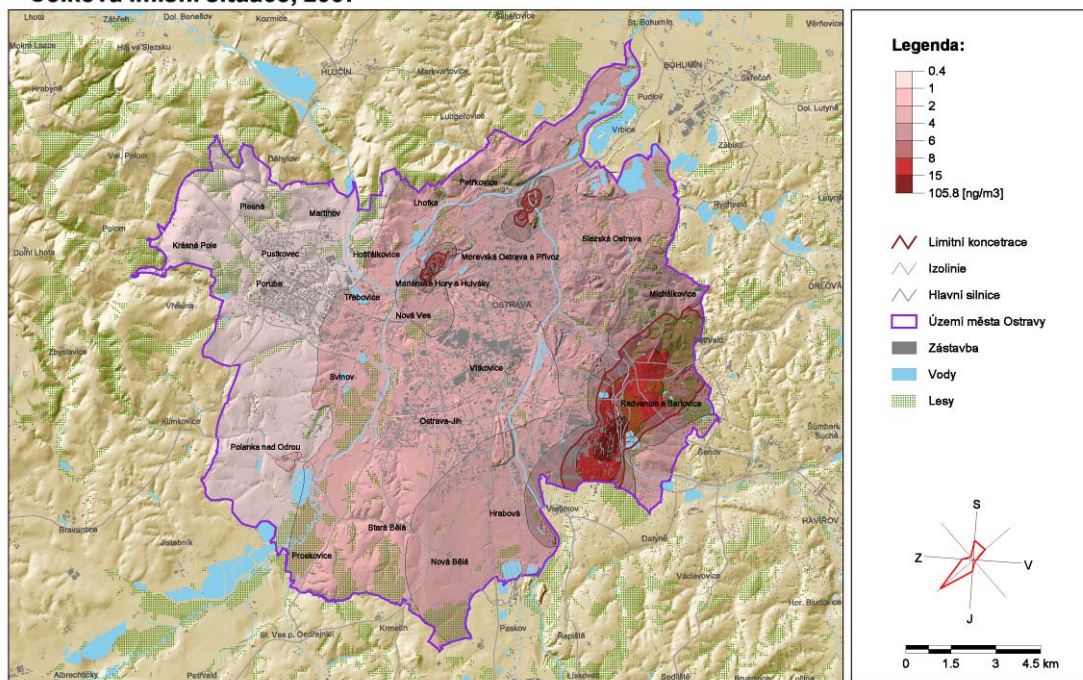

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE As NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Celková imisní situace, 2005

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE AS NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY

Celková imisní situace, 2007

3.5.1 Suspendované částice frakce PM₁₀

Výsledky modelování ukazují, že koncentrace PM₁₀ na území města Ostravy mezi sledovanými lety 2003 a 2007 klesaly, což je způsobeno zejména zlepšením rozptylových podmínek. Výsledky modelování pro všechny roky ukazují, že zhoršená imisní situace je způsobena převážně kombinací vlivu průmyslových zdrojů, dopravy a lokálních topenišť. Jedná se především o průmyslové zdroje ve významných průmyslových areálech (zdroje v areálech společností ArcelorMittal Ostrava a.s., OKD, OKK a.s. (Koksovny Svoboda a Jan Šverma), Dalkia Česká republika, a.s., a zdroje na území Hulváků a Vítkovic). Neprůmyslové zdroje převažují zejména (až z 85 %) v centru města (okolí ulice Českobratrské), okolo frekventovaných komunikací a křižovatek (ulice Bohumínská, Hlučinská, Mariánskohorská, 28. října, Místecká, Frýdecká, Českobratrská a jejich křižovatky, zejména Sad Boženy Němcové, Nová Ves – Vodárna, 17. listopadu apod.) a v západní části města (Poruba a okolní městské části), kde se výrazně neprojevuje vliv průmyslových zdrojů. Ze srovnání modelovaných let 2003, 2005 a 2007 je pak patrné, že vliv neprůmyslových zdrojů s postupem let na území města mírně roste.

3.5.2 NO₂

Z výsledků modelování koncentrací NO₂ na území města Ostravy v letech 2003 až 2007 je zřejmé, že nejvýznamněji se ve všech modelovaných letech na imisích této znečišťující látky podílí doprava (cca z 80 %). Podíl jednotlivých skupin zdrojů na imisní situaci NO₂ zůstal pro všechny modelované roky téměř beze změn. Imisní situace se však s postupem let zlepšila, neboť se kladně odrazilo na rozptylové podmínky a snížení emisí z dopravy způsobené modernizací vozového parku.

3.5.3 SO₂

Výsledky modelování koncentrací SO₂ pro jednotlivé roky 2003, 2005 a 2007 ukazují, že na území města Ostravy mají největší vliv na imisní situaci této znečišťující látky místní zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší

(z cca 90 %), místně lze vysledovat vliv lokálních topenišť. Vyšší koncentrace SO₂ se proto pro všechny sledované roky objevují v blízkosti průmyslových areálů společností Dalkia a.s. (Elektrárny Třebovice) a ArcelorMittal Ostrava a.s. Obecně lze konstatovat, že rozložení imisí a podíl jednotlivých skupin zdrojů na imisní situaci zůstává u této znečišťující látky téměř beze změn, v letech 2005 a 2007 se podle výsledků modelování projeví lepší rozptylové podmínky.

3.5.4 Benzo(a)pyren

Z výsledků modelování pro všechny sledované roky 2003, 2005 a 2007 vyplývá, že průměrné roční koncentrace B(a)P dosahují v obydlených oblastech města hodnot cca 2 – 5 ng.m⁻³ (resp. v roce 2003 v Přívoze až 8 ng.m⁻³) a cílový imisní limit 1 ng.m⁻³ je dlouhodobě překračován téměř na celém území města. Jednoznačně dominantní vliv mají na území města Ostravy u této znečišťující látky místní zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší (z 85 – 100 %), konkrétně koksovny společností OKD, OKK a.s. a ArcelorMittal Ostrava a.s. K nepříznivé imisní situaci ovšem také negativně přispívají z cca 10 – 15 % neprůmyslové zdroje – lokální topeniště (zejména části se zástavbou rodinných domů Vítkovice, Hrušov, Heřmanice, Muglinov, Michálkovice, Nová Bělá, Poruba, Martinov, Pustkovec, Plesná, Krásné Pole, Polanka nad Odrou).

I u této znečišťující látky lze podle výsledků modelování říci, že rozložení imisí a podíl jednotlivých skupin zdrojů na imisní situaci zůstává ve sledovaných letech zachován a v letech 2005 a 2007 se projeví lepší rozptylové podmínky. Je však nutné podotknout, že emise B(a)P z lokálních topenišť podstatně závisí na kvalitě spalovacích procesů a na použitých palivech, a proto může být skutečný podíl této skupiny zdrojů řádově vyšší. Podíl ostatních skupin zdrojů je oproti dominantním zdrojům zanedbatelný.

3.5.5 Arsen

Z výsledků modelování vyplývá, že rozložení imisí a podíl jednotlivých skupin zdrojů na imisní situaci zůstává ve sledovaných letech přibližně zachován, v letech 2005 a 2007 se projeví lepší rozptylové podmínky. Oblast zasažená koncentracemi vyššími než cílový imisní limit As 6 ng.m⁻³ se tak s postupem času zmenšila z původní východní poloviny města v roce 2003 (Slezská Ostrava, Moravská Ostrava a Přívoz, Mariánské Hory a Hulváky, Vítkovice, Radvanice a Bartovice, Ostrava – Jih, Hrabová a Nová Bělá) na oblast Radvanic a Bartovic a blízké okolí zdrojů společnosti OKD, OKK a.s. (Koksovny Jan Šverma a Svoboda).

U této znečišťující látky jsou dominujícími zdroji na území města Ostravy místní zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší (z cca 75 – 95 %). Místně se projevuje také vliv lokálních topenišť, a to z cca 10 – 25 % (zejména části Vítkovice, Hulváky, Polanka nad Odrou, Plesná, Kunčičky).

Rozložení imisí As je pro jednotlivé roky zřejmě ovlivněno změnou metodiky pro vykazování emisí této znečišťující látky (pro rok 2003 emise určeny výpočtem, pro ostatní sledované roky byly vykazovány provozovateli).

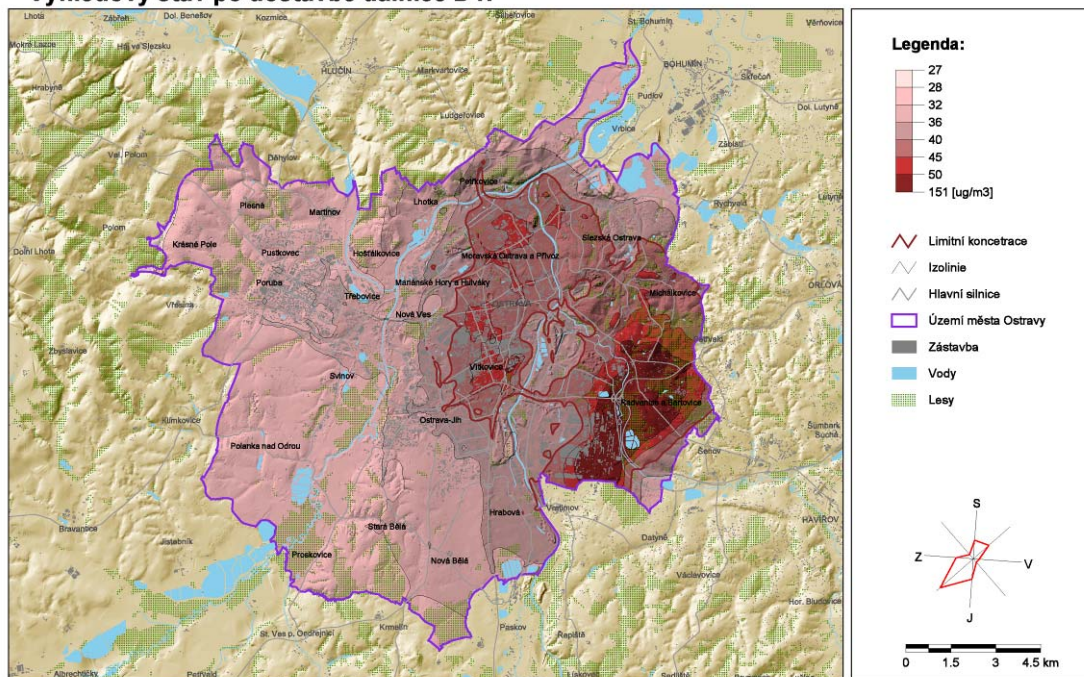
3.6 Modelování vybraných změn v emisní situaci

Pomocí modelování byly dále zkoumány vlivy změn emisní situace na kvalitu ovzduší ve městě. Byl zkoumán vliv změny dopravní situace po dokončení stavby dálnice D 47 a navazujících komunikací na imisní situaci PM₁₀ a NO₂, vliv omezení emisí z vybraných průmyslových zdrojů na imisní situaci PM₁₀ a vliv změny paliva používaného v lokálních topeništích na imisní situaci PM₁₀. Vliv těchto změn je poté dále analyzován a vyobrazen v mapkách. Pro přehlednost jsou pro jednotlivé modelované varianty uvedeny pouze mapky znázorňující celkovou imisní situaci. Legenda výsledků je srovnatelná s legendami ve výše uvedených zobrazeních výsledků modelování pro roky 2003, 2005 a 2007.

3.7 Změna dopravní situace

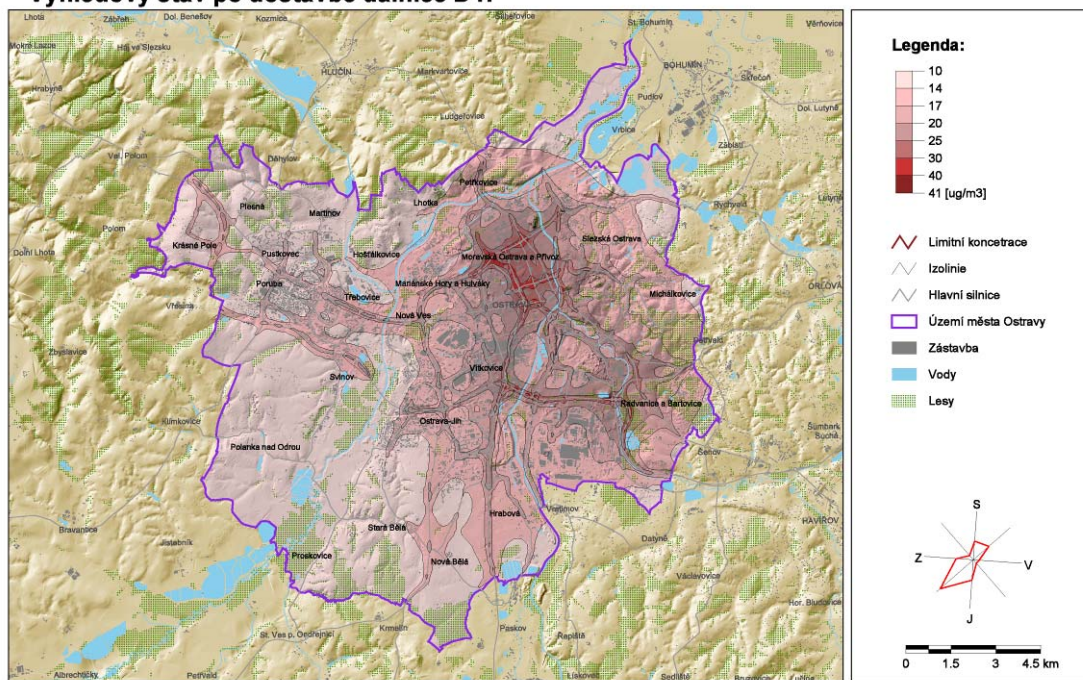
Výhledová dopravní situace k roku 2010 zahrnovala dokončení stavby dálnice D 47 a navazujících komunikací, včetně tzv. Prodloužené Rudné, Prodloužené Místecké a Severního spoje. Jedná se o stav, kdy je tento úsek dálnice napojen na dálnici D1 a pokračuje dále za hranice na území Polska.

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE PM10 NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Výhledový stav po dostavbě dálnice D47

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE NO₂ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY

Výhledový stav po dostavbě dálnice D47

Z výsledků modelování výhledového stavu po dostavbě dálnice D47 a jejich přivaděčů vyplývá, že se zhoršená imisní situace PM₁₀ zlepší zejména v západní a jižní, málo průmyslové části města. Je to způsobeno kombinací předpokládaného snížení emisí z dopravy a vymístěním části tranzitní dopravy mimo hustě osídlené oblasti. Oblast s překročným imisním limitem se omezuje na městské části Radvanice a Bartovice, Vítkovice a část Moravské Ostravy a Přívozu.

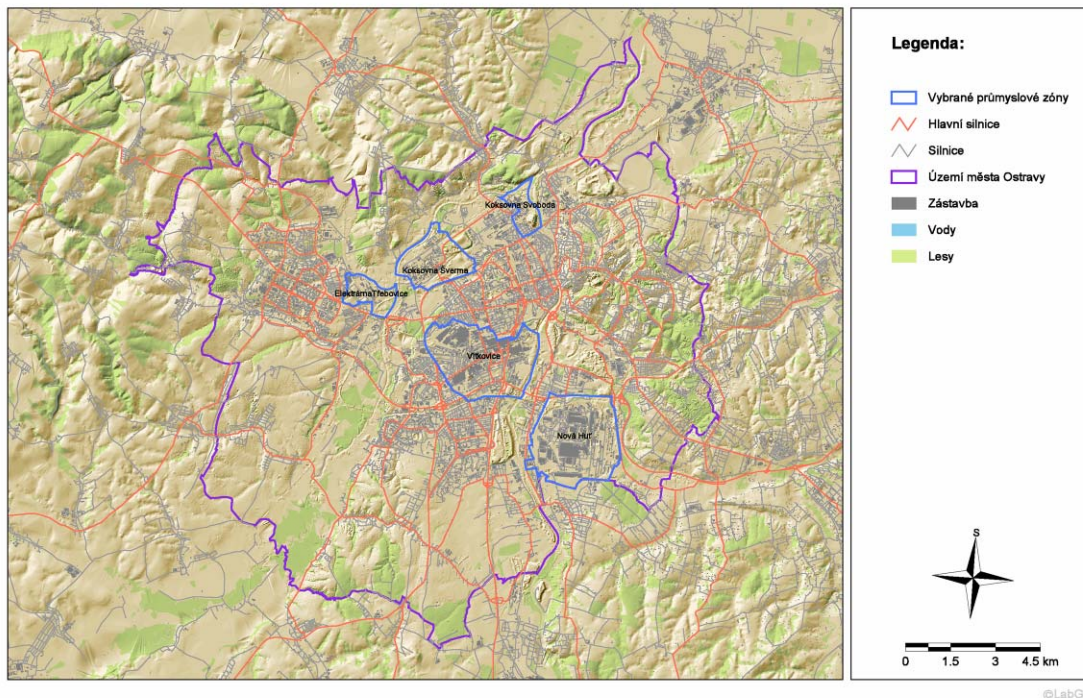
Z výsledků modelování výhledového stavu po dostavbě dálnice D47 a jejich přivaděčů vyplývá, že překračování dlouhodobých imisních limitů NO₂, které bylo podle výsledků analýz zapříčiněno automobilovou dopravou, se po dostavbě dálnice omezí a k překračování imisních limitů by mohlo docházet pouze v menších oblastech některých frekventovaných křižovatek.

3.8 Omezení emisí u průmyslových zdrojů

Analýzou výsledků modelování v GIS byly identifikovány nejvýznamnější průmyslové zdroje znečišťování ovzduší, které produkují emise PM₁₀, a navržena omezení emisí tak, aby nedocházelo k překračování dlouhodobých imisních limitů PM₁₀, resp. aby k němu docházelo na minimálně možném území a nepříznivými koncentracemi PM₁₀ byl zasažen minimálně možný počet obyvatel města.

Při návrhu omezení emisí PM₁₀ z průmyslových zdrojů se vycházelo z nejnepříznivějších rozptylových podmínek, tj. meteorologické podmínky a požadové koncentrace pro rok 2003, a aktuálních emisí k roku 2007. Na základě výsledků modelování, analýz převah skupin zdrojů a jejich změn v letech 2003, 2005 a 2007 byly vybrány pro omezení emisí čtyři zóny. Názvy průmyslových zón byly určeny podle ZSJ, na kterých se rozkládají, nebo podle nejvýznamnějších průmyslových podniků, které se v nich nacházejí. Jedná se o tyto zóny: průmyslová zóna Nová Huť, průmyslová zóna Hulváky a Vítkovice, průmyslová zóna Koksovna Šverma a Elektrárna Třebovice a průmyslová zóna Koksovna Svoboda. Jejich rozsah uvádí následující mapka.

VYBRANÉ PRŮMYSLOVÉ ZÓNY PRO OMEZENÍ EMISÍ PM₁₀

V rámci vymezených průmyslových zón byly určeny cílové emise pro jednotlivé zóny a bylo určeno nutné procentuální snížení emisí vůči emisím k roku 2007. V následující tab. 3.8.1 je uvedeno stanovené procentuální omezení celkových emisí produkovanými provozovateli, kteří se nacházejí ve vymezených průmyslových zónách. V tab. 3.8.2 jsou poté uvedeny cílové emise pro jednotlivé provozovatele, jejichž zdroje se nacházejí ve vymezených oblastech. Výsledky modelování uvádí mapka.

Tab. 3.8.1 Procentuální omezení celkových emisí produkovanými provozovateli ve vymezených průmyslových zónách

Zóna	Procentuální snížení emisí [%]
Průmyslová zóna Nová Huť	50
Průmyslová zóna Hulváky a Vítkovice	40
Průmyslová zóna Koksovna Šverma a Elektrárna Třebovice	10
Průmyslová zóna Koksovna Svoboda	10

Tab. 3.8.2 Cílové emise PM₁₀ pro nejvýznamnější dotčené provozovatele ze stanovených průmyslových zón a jejich procentuální omezení

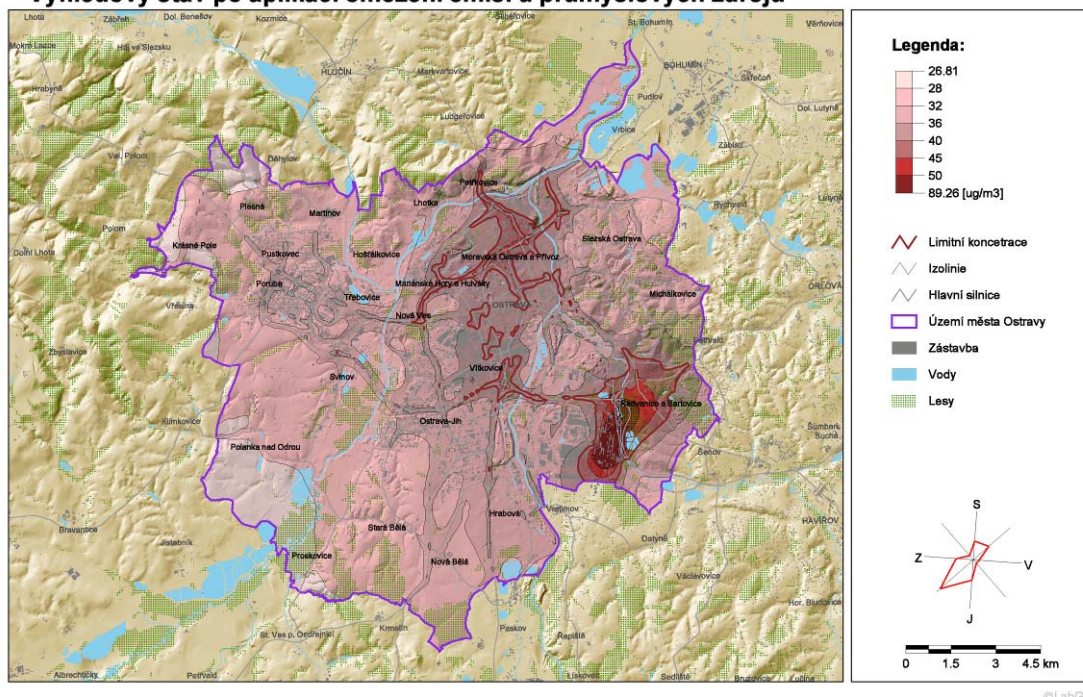
Provozovatel	Procentuální omezení emisí [%]	Emise PM ₁₀ k roku 2007 [t/rok]	Cílové emise PM ₁₀ [t/rok]
ArcelorMittal Ostrava a.s.	50	1642.59	821.295
OKD, OKK a.s.	10	131.419	118.277
Dalkia Česká republika, a.s.	10	114.923	103.431
EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a.s.	40	78.475	47.085
Energetika Vítkovice, a.s.	40	72.759	43.655
VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY a.s.	40	23.553	14.132

Pozn.: Názvy provozovatelů jsou platné k roku 2007.

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE PM₁₀ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY

Výhledový stav po aplikaci omezení emisí u průmyslových zdrojů

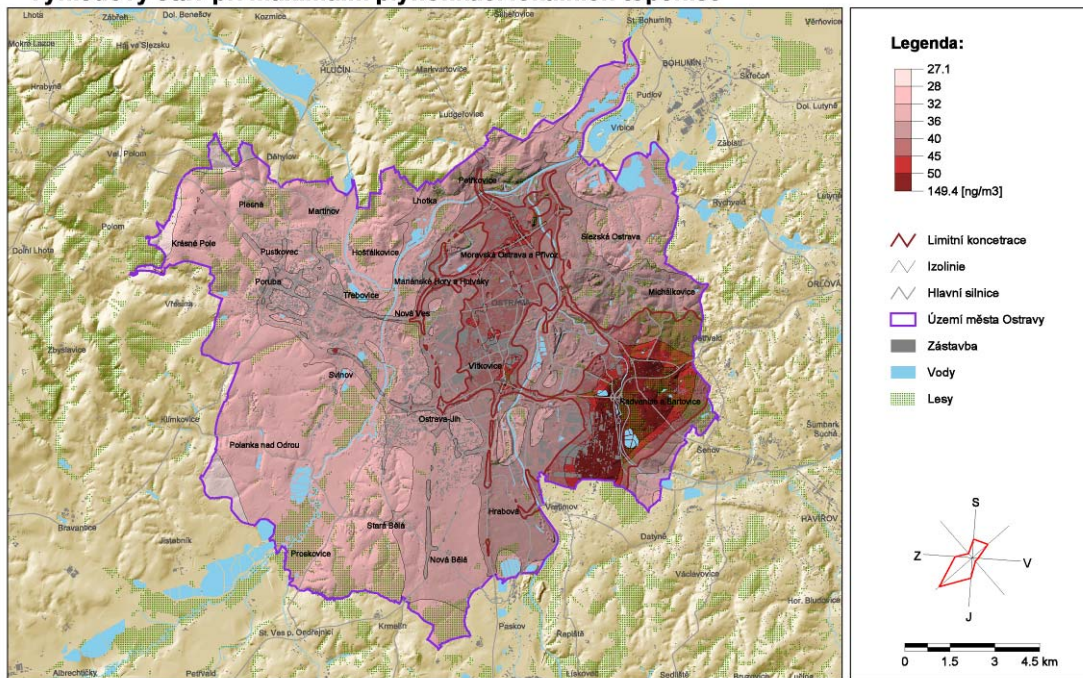

Omezení emisí u průmyslových zdrojů ve vybraných areálech by vedlo k výraznému zlepšení imisní situace. K překračování imisních limitů by v tomto případě docházelo podél některých nejfrekventovanějších komunikací, převážně v centru města. V městské části Radvanice a Bartovice by se v obydlených oblastech přiléhajících k průmyslovému areálu Nové Huti, v závislosti na rozptylových podmínkách, pohybovaly koncentrace imisí PM₁₀ mezi 35 – 45 µg m⁻³.

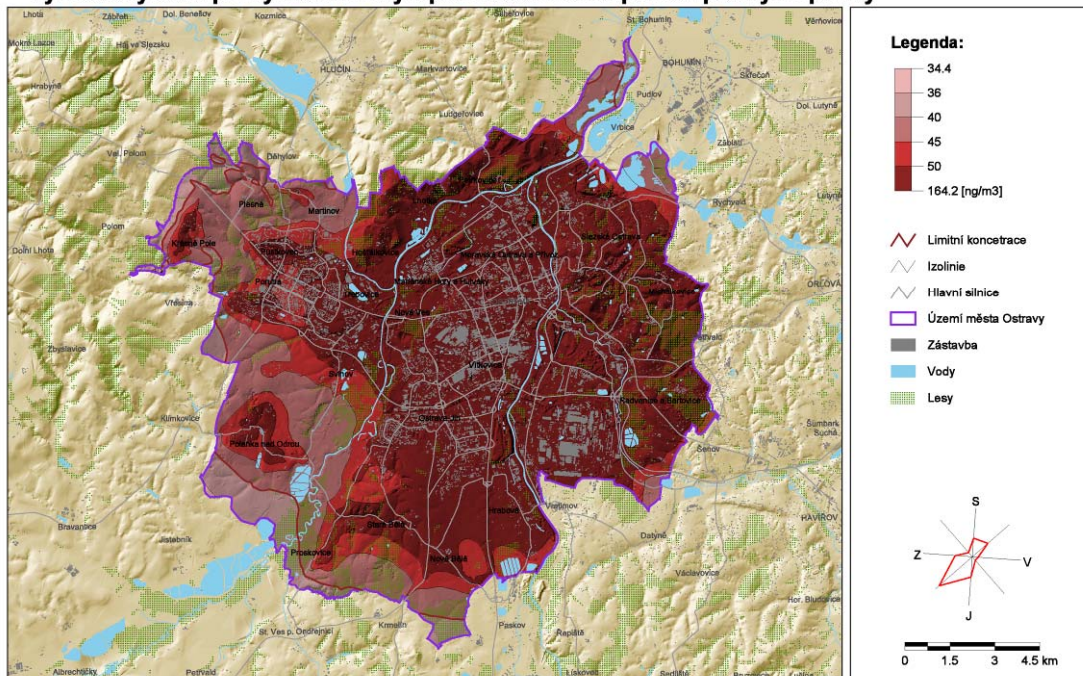
3.9 Změna paliva používaného v lokálních topeništích

Vzhledem k výsledkům modelování byla navržena změna paliv používaných v lokálních topeništích na výhradní používání zemního plynu. Zároveň byla vypočítána varianta opačná, kdy by bylo úplně upuštěno od vytápění zemním plynem, který by byl nahrazen pevnými palivy. Viz následující mapky.

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE PM10 NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Výhledový stav při maximální plynifikaci lokálních topenišť

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE PM10 NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY Výhledový stav při výhradním vytápění lokálních topenišť pevnými palivy

Z výsledků modelování různých variant použitých paliv pro lokálních topenišť vyplývá, že pokud by byly tyto zdroje zcela plynofikovány, oblasti s překročením ročního imisního limitu PM_{10} by zůstaly v blízkosti významných zvláště velkých a velkých zdrojů znečišťování ovzduší (Vítkovice a Radvanice a Bartovice) a v místech s intenzivní automobilovou dopravou (centrum města, Vítkovice, Moravská Ostrava a Přívoz). Podobného účinku by bylo dosaženo náhradou lokálních topenišť centrální zásobování teplem.

V případě varianty, kdy by bylo pro lokální topeniště využito výhradně pevných paliv by došlo k radikálnímu zhoršení imisní situace na celém území města a k překračování imisního limitu PM_{10} by docházelo ve všech obydlených oblastech města Ostravy. Nejhuře by byly postiženy zejména rezidenční oblasti v západní, severní a jihozápadní části města, kde není v současnosti imisní limit překračován.

3.10 Souhrn

Z výsledků modelování vyplynulo, že zhoršená imisní situace je u PM_{10} způsobena především kombinací vlivu významných průmyslových zdrojů (nejvýznamnější vliv zdrojů společnosti ArcelorMittal Ostrava a.s.), automobilové dopravy a lokálních topenišť. U NO_2 je dominantní vliv automobilové dopravy. U SO_2 , B(a)P a As mají na imisní situaci nejvýznamnější vliv místní zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší, místně pak k nepříznivé imisní situaci napomáhají u těchto znečišťujících látek lokální topeniště. Podíl lokálních topenišť na imisích všech znečišťujících látek může být ve skutečnosti vyšší (o cca 10 – 20 %), protože použitá metodika SYMOS'97 nepostihuje každodenní přízemní inverze, což způsobuje částečné podhodnocení výsledků modelování z této skupiny zdrojů.

U B(a)P a As lze předpokládat, že podíl jednotlivých skupin zdrojů na imisní situaci se může od modelovaného stavu mírně lišit, neboť emise těchto znečišťujících látek jsou stanovovány u některých průmyslových zdrojů a u lokálních topenišť výpočtem podle emisních faktorů nikoli měřením.

Výsledky modelování výhledového stavu po dostavbě dálnice D47 a navazujících komunikací ukázaly, že dojde ke zlepšení celkové imisní situace u PM_{10} a NO_2 zejména v západní části města (Poruba). V ostatních částech města bude nadále překračován imisní limit pro PM_{10} (centrum, Vítkovice, Radvanice a Bartovice). Přesto, že koncentrace NO_2 mírně poklesnou, okolo frekventovaných komunikací, na křižovatkách a v centru města stále přetrvává nebezpečí vzniku fotochemického smogu. Počet obyvatel postižených nadlimitními koncentracemi PM_{10} podle modelování této změny v emisní situaci klesne z 224 517 (k roku 2003) na 89 232, počet postižených nadlimitními koncentracemi NO_2 klesne z původních 4847 (k roku 2003) na nulu.

Aplikace omezení emisí u vybraných průmyslových zdrojů (průmyslové areály Nová Huť, Vítkovice, Koksovny Svoboda a Šverma a Teplárna Třebovice) ukázala, že toto opatření ke zlepšení kvality ovzduší se jeví jako účinné, neboť oblasti s překročením imisních limitů se výrazně omezily (zasahují centrum, části Vítkovic a Radvanice a Bartovice). Počet obyvatelstva postiženého nadlimitními koncentracemi PM_{10} aplikací omezení klesl z původních 224 517 (k roku 2003) na 20 682.

Kromě omezení emisí u průmyslových zdrojů byly také modelovány změny ve vytápění lokálních topenišť, která jsou zejména v zástavbě s rodinnými a činžovními domy významným zdrojem všech studovaných znečišťujících látek. Na modelování při výhradním použití pevných paliv bylo ilustrováno, o jak významný zdroj se jedná a jak je důležité, aby občané ve svých topeništích používali ekologické druhy paliv. Kromě toho byla studována jako jedno z možných opatření pro zlepšení imisní situace plynofikace lokálních topenišť. **Výsledky modelování ukázaly, že při této změně v emisní situaci klesne počet obyvatel postižených nadlimitními koncentracemi PM_{10} z původních 224 517 (k roku 2003) na 63 624.**

Výsledky modelování a analýz ukazují, že by bylo vhodné dále analyzovat různé kombinace všech modelovaných změn v emisní situaci (dostavba dálnice, změny organizace dopravy v centru a částečné nebo úplné navrhované omezení emisí u průmyslových zdrojů, zároveň s částečnou nebo úplnou plynofikací lokálních topenišť apod.) a vyhodnotit jejich vliv na imisní zátěž obyvatel. Zpracovaná studie a všechna připravená vstupní data nyní umožňují relativně rychlé provedení většího množství těchto analýz s názornými výsledky. **Kombinace posouzených opatření spolu s dalšími pomocnými opatřeními se podle výsledků této studie jeví jako vhodný způsob k dosažení přijatelné kvality ovzduší na území města Ostravy.**

3.11 Použitá literatura

- [1] BUBNÍK, Jiří aj. SYMOS'97 : Systém modelování stacionárních zdrojů : Metodická příručka. Praha : Český hydrometeorologický ústav, 1998. 60 s.
- [2] Dodatek č. 1 k Metodickému pokynu odboru ochrany ovzduší MŽP výpočtu znečištění ovzduší z bodových, plošných a mobilních zdrojů „SYMOS'97“ publikovanému ve Věstníku MŽP, částce 3, ročník 1998, dne 15.4.1998. *Věstník Ministerstva životního prostředí*, 2003, roč. XIII, č. 4, s. 1-6. ISSN 0862-9013.
- [3] Zákon č. 86/2002 Sb. ze dne 14. února 2002, o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (Zákon o ovzduší), ve znění pozdějších předpisů.
- [4] Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006 o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.
- [5] Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2003 : Hodnocení kvality ovzduší dle požadavků nařízení vlády 350/2002 Sb. [online]. Praha : Český hydrometeorologický ústav, 2004 [cit. 2008-10-10]. Dostupný na WWW: <<http://www.chmi.cz/uoco/isko/groc/gr03cz/kap243.html>>.
- [6] Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2005 : Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší [online]. Praha : Český hydrometeorologický ústav, 2006 [cit. 2008-10-10]. Dostupný na WWW: <<http://www.chmi.cz/uoco/isko/groc/gr05cz/kap243.html>>.
- [7] Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2007 : Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší [online]. Praha : Český hydrometeorologický ústav, 2008 [cit. 2008-10-10]. Dostupný na WWW: <<http://www.chmi.cz/uoco/isko/groc/gr07cz/kap243.html>>.
- [8] Informace o kvalitě ovzduší v ČR : Výpis zaplnění databáze ISKO2 : Kraj: Moravskoslezský [online]. Praha : Český hydrometeorologický ústav, Úsek ochrany čistoty ovzduší, 10.10.2008 [cit. 2008-10-10]. Dostupný na WWW: <http://www.chmi.cz/uoco/isko/tab_roc/tab_roc.html>.
- [9] Úsek ochrany čistoty ovzduší : Tabele ročenky [online]. Praha : Český hydrometeorologický ústav, Úsek ochrany čistoty ovzduší, 2008 [cit. 2008-10-10]. Dostupný na WWW: <http://www.chmi.cz/uoco/isko/tab_roc/tab_roc.html>.
- [10] Spotřeba energie v domácnostech ČR za rok 2003 [online]. Praha : Český statistický úřad, 22.4.2005 [cit. 2008-12-18]. Dostupný na WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/p/8109-05>>.
- [11] KUZNÍK, Lukáš. Změna struktury paliv v lokálních topeništích po roce 2000 a její vliv na kvalitu ovzduší v Ostravě - Svinově : Diplomová práce. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství, Katedra ochrany životního prostředí v průmyslu, 2007. 36 s. 19 příloh.
- [12] MACHÁLEK, Pavel, MACHART, Jiří. Emisní bilance vytápění bytů malými zdroji od roku 2001. Milevsko : Český hydrometeorologický ústav, 2003. 17 s.
- [13] MACHÁLEK, Pavel, MACHART, Jiří. Upravená emisní bilance vytápění bytů malými zdroji od roku 2006. Milevsko : Český hydrometeorologický ústav, 2007. 8 s.

3.12 Použité zkratky

AIM	...	Automatizovaný imisní monitoring
B(a)P	...	Benzo(a)pyren
ČHMÚ	...	Český hydrometeorologický ústav
ČSÚ	...	Český statistický úřad
EF	...	Emisní faktor
GIS	...	Geografický informační systém
KHS	...	Krajská hygienická stanice
KÚ	...	Katastrální území
LV	...	Limitní hodnota (Limit Value)
MT	...	Mez tolerance
MŽP	...	Ministerstvo životního prostředí
ORP	...	Obec s rozšířenou působností
PAU	...	Polycyklické aromatické uhlovodíky
PM ₁₀	...	Suspendované částice frakce PM ₁₀
SLBD	...	Sčítání lidu, bytů a domů
TZL	...	Tuhé znečišťující látky
ZL	...	Znečišťující látka
ZSJ	...	Základní sídelní jednotka
ZÚ	...	Zdravotní ústav

3.13 Modelování znečištění ovzduší v roce 2009

Cílem této části studie s názvem „Analýza kvality ovzduší na území města Ostravy pro rok 2009“ je provést analýzu kvality ovzduší na území města Ostravy v období průmyslové recese a snížení emisí z průmyslových zdrojů v roce 2009. Analýza se provádí modelováním průměrných ročních koncentrací suspendovaných částic vyjádřených jako PM_{10} , oxidu dusičitého (NO_2), oxidu siřičitého (SO_2), benzo(a)pyrenu (B(a)P) a arsenu (As).

Modelování je provedeno pro rok 2009, následně pro srovnání pro tytéž meteorologické podmínky (2009) a pro emisní data platná pro rok 2007, tedy za plného provozu všech zdrojů. Tato varianta vypovídá o tom, jak by imisní situace pravděpodobně vypadala v roce 2009 při plném provozu zdrojů.

Modelování rozptylu znečišťujících látek se provádí velmi podrobně, podle doporučené metodiky Ministerstva životního prostředí ČR „SYMOS '97“, s využitím všech dostupných informací o emisích ze zdrojů znečišťování ovzduší, které mají vliv na kvalitu ovzduší na zájmovém území (včetně přenosu emisí ze zdrojů z okolních okresů). Výsledky modelování jsou korigovány s využitím údajů z imisního monitoringu. Na modelování navazují analýzy převahy zdrojů a vyhodnocení příčin zhoršené imisní situace. Konečně byla provedena revize omezení emisí u vybraných průmyslových zdrojů stanovených v předchozí studii a byl zkoumán vliv tohoto omezení na imisní situaci.

3.13.1 Vstupní údaje

Pro analýzu ovzduší na území města Ostravy jsou zapotřebí vstupní údaje jako obecná charakteristika lokality, terén, klimatické a meteorologické charakteristiky území, imisní limity a imisní charakteristika lokality.

Obecná charakteristika oblasti zahrnuje geografickou a topologickou situaci zájmové oblasti. Umístění lokality, její zeměpisné souřadnice a nadmořskou výšku. Pro modelování metodikou SYMOS '97 je nutno zadat tvar reliéfu celé modelované oblasti. Proto byl již v předchozí studii vytvořen digitální model terénu celého zájmového území a imisní charakteristiky lokality.

Při modelování dlouhodobým modelem, který byl použit v této studii, se pracuje s meteorologickými daty statisticky zpracovanými pro určité období (v tomto případě jeden rok) ve formě stabilitní větrné růžice. Meteorologická data dodává ČHMÚ. Vzhledem k členitosti terénu města Ostravy byly pro modelování zdrojů znečišťování ovzduší použity stabilitní větrné růžice pro lokality Ostrava – Fifejdy, Ostrava – Poruba, Ostrava – Přívoz, Ostrava – Radvanice a Ostrava – Zábřeh platné pro rok 2009. Pro modelování zdrojů znečišťování ovzduší na území okolních okresů byly použity dlouhodobé stabilitní větrné růžice pro lokality Bohumín, Frýdek – Místek, Nový Jičín, Opava a Třinec.

Imisní limity a meze tolerance stanovuje Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. Území města Ostravy se nachází v oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší, ve které dlouhodobě dochází k překračování imisních limitů pro PM_{10} a cílových imisních limitů pro B(a)P a As. Jedná se o jednu z imisně nejzatíženějších oblastí v České republice vůbec. Základním podkladem pro hodnocení imisního zatížení znečišťujícími látkami jsou výsledky imisního monitoringu.

Imisní situaci v dané lokalitě ovlivňují také ostatní nedefinované zdroje, zejména vzdálené velké průmyslové zdroje z polského Slezského Vojvodství. Odhad vlivu těchto zdrojů na celkovou imisní situaci v průměrných ročních koncentracích PM_{10} je cca $4 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, s nejistotou cca $\pm 2 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

3.13.2 Charakteristika zdrojů

Předmětem modelování jsou všechny uvedené skupiny zdrojů znečišťování ovzduší, které mají významný vliv na kvalitu ovzduší na území města Ostravy.

Jedná se o tyto skupiny zdrojů: zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší na území města Ostravy a sousedících okresů, tedy Frýdku-Místku, Nového Jičína, Opavy a Karviné; střední zdroje znečišťování ovzduší na území obce s rozšířenou působností (ORP) Ostrava, lokální topeniště v rámci území města Ostravy, silniční doprava v rámci území města Ostravy.

Zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší

Data o zvláště velkých a velkých zdrojích znečišťování ovzduší byla poskytnuta ČHMÚ z databáze REZZO 1 a jedná se o předběžná data za rok 2009.

V zájmovém území se k roku 2009 nacházelo celkem 2152 zdrojů znečišťování ovzduší (z toho na území města Ostravy 408), které produkovaly alespoň jednu ze zájmových znečišťujících látek, a byly rozmístěny v 284 provozovnách (resp. ve 44 provozovnách na území města Ostravy). K jednotlivým zdrojům byly přiřazeny emise a ostatní technické parametry zdroje.

Na území města Ostravy a sousedících okresů se na celkové produkci emisí PM₁₀ k roku 2009 podílelo 1388 zdrojů, které byly rozmístěny ve 207 provozovnách. Nejvýznamnějším zdrojem PM₁₀ je na území města Ostravy Spékací pás aglomerace SPC, společnosti ArcelorMittal Ostrava, a.s., na území sousedících okresů pak Spékací pás č. 3 a 4 aglomerace, společnosti TRINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.

Na celkové produkci emisí NO_x k roku 2009 se na území města Ostravy a sousedících okresů podílelo 884 zdrojů, které byly rozmístěny v 193 provozovnách. Nejvýznamnějším zdrojem NO_x byly na území města Ostravy kotle K13 a K14 Elektrárny Třebovice, na území sousedících okresů pak elektrárna Dětmarovice, společnosti ČEZ a.s.

Na území města Ostravy a sousedících okresů se na celkové produkci emisí SO₂ k roku 2009 podílelo 565 zdrojů, které byly rozmístěny v 171 provozovnách. Nejvýznamnějším zdrojem SO₂ byly na území města Ostravy kotle K9 – K11 Závodu 4 – Energetiky, společnosti ArcelorMittal Ostrava a.s., na území sousedících okresů pak kotle K11, K12 a K14 z provozů teplárny a tepelné techniky, společnosti ENERGETIKA TRINEC, a.s.

Na území města Ostravy a sousedících okresů se na celkové produkci emisí B(a)P k roku 2009 podílelo 129 zdrojů, které byly rozmístěny v 73 provozovnách. Nejvýznamnějším zdrojem B(a)P byl na území města Ostravy otop koksárenské baterie KB 1 závodu 10 - koksovna, společnosti ArcelorMittal Ostrava, a.s., na území sousedících okresů pak koksování koksárenské baterie KB11 Koksochemické výroby, společnosti TRINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.

Na celkové produkci emisí As k roku 2009 se na území města Ostravy a sousedících okresů podílelo 102 zdrojů, které byly rozmístěny v 60 provozovnách. Nejvýznamnějším zdrojem As byl na území města Ostravy Spékací pás aglomerace SPC, společnosti ArcelorMittal Ostrava, a.s., na území sousedících okresů pak Spékací pás č. 3 a 4 aglomerace, společnosti TRINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.

Pro přesnější lokalizaci zdrojů byla provedena dodatečná lokalizace s využitím adresních bodů a ortofotomapy a pomocí předchozí části studie Analýza kvality ovzduší na území města Ostravy pro rok 2009. Umístění všech takto lokalizovaných zdrojů bylo provedeno v GIS. Výstupem jsou vrstvy prostorových dat ve formátu ESRI shapefile.

Střední zdroje znečišťování ovzduší

Data o středních zdrojích znečišťování ovzduší jsou uchovávána v databázi REZZO 2. Tato data spravuje ČHMÚ. Ze zpracování těchto dat vyplývá, že se na území ORP Ostrava nacházelo k roku 2008 celkem 223 zdrojů, které produkovaly alespoň jednu ze zájmových znečišťujících látek. Tyto zdroje byly rozmístěny ve 144 provozovnách. K jednotlivým zdrojům byly přiřazeny emise a ostatní technické parametry zdroje.

Na území ORP Ostravy se na celkové produkci emisí PM₁₀ k roku 2008 podílelo 212 středních zdrojů, které byly rozmístěny ve 141 provozovnách. Nejvýznamnějším zdrojem PM₁₀ byly na území ORP Ostravy tunelové pece, společnosti KERAVIT, spol. s.r.o.

Na území ORP Ostravy se na celkové produkci emisí NO_x k roku 2008 podílelo 205 zdrojů, které byly rozmístěny ve 136 provozovnách. Nejvýznamnějším zdrojem NO_x byly na území ORP Ostravy tunelové pece, společnosti KERAVIT, spol. s.r.o.

Na území ORP Ostravy se na celkové produkci emisí SO₂ k roku 2008 podílelo 192 zdrojů, které byly rozmístěny ve 131 provozovnách. Nejvýznamnějším zdrojem SO₂ byly na území ORP Ostravy tunelové pece, společnosti KERAVIT, spol. s.r.o.

Na území ORP Ostravy se na celkové produkci emisí B(a)P k roku 2008 podílelo 18 zdrojů, které byly rozmístěny ve 14 provozovnách. Nejvýznamnějším zdrojem B(a)P byla na území ORP kotelna 039, společnosti TCHAS spol. s r.o.

Na území ORP Ostravy se na celkové produkci emisí As k roku 2008 podílelo 15 zdrojů, které byly rozmístěny ve 13 provozovnách. Nejvýznamnějším zdrojem As byla na území ORP Ostravy kotelna 275, ZŠ Klimkovice, p.o. – Klimkovice.

Byla provedena dodatečná lokalizace, stejně jako u zvláště velkých zdrojů znečišťování ovzduší.

Lokální topeniště

Do modelování byla zahrnuta lokální topeniště, která se nachází na území města Ostravy. Data o předmětných lokálních topeništích byla získána z údajů ze Sčítání lidu, bytů a domů (SLBD) za rok 2001, které poskytli ČSÚ Ostrava. Pro výpočet emisí z lokálních topenišť byly použity upravené údaje ze SLBD. Pro výpočet emisí byla použita metodika ČHMÚ. Metodika vychází z tepelné bilance. Přímá lokalizace lokálních topenišť není v rámci většího území možná, neboť se může jednat až o desetitisíce výduchů. S využitím GIS byla proto provedena analýza vyhledání plošných objektů, které představují rodinné domy.

Silniční doprava

Do modelování byla zahrnuta silniční doprava z komunikací, které se nachází na území města Ostravy. Emise z vozidel se zjišťují měřením nebo se stanovují výpočtem pomocí emisních faktorů. Ze souhrnných emisních faktorů byly vypočteny emise z dopravy na zájmovém území pro rok 2009.

Tab. 3.13.2.1 Celkové emise z dopravy na zájmovém území podle charakteru provozu za rok 2009

Rychlost	PM ₁₀ [t/rok]	NO _x [t/rok]	SO ₂ [t/rok]	B(a)P [kg/rok]
30	14.24	308.81	0.85	7.58
40	2.09	47.71	0.12	1.45
50	35.79	818.99	2.07	35.49
70	3.97	96.33	0.22	7.82
80	16.44	416.29	0.87	44.02
90	9.36	244.10	0.48	32.63
110	0.19	4.76	0.01	0.87
130	27.51	671.99	1.26	99.63
Celkem	109.58	2608.96	5.89	229.47

Modelované zdroje znečišťování ovzduší představují v případě silniční dopravy úseky komunikací. Středky těchto úseků představují lokalizaci zdrojů, které pak jsou použity jako vstup pro modelování imisí.

Rekapitulace emisí ze všech modelovaných skupin zdrojů

Tab. 3.13.2.2 Souhrnné emise použité pro modelování podle jednotlivých skupin zdrojů na území města Ostravy pro rok 2007

Látka	Zvláště velké a velké zdroje		Střední zdroje		Lokální topeniště		Doprava		Celkem [t/rok]
	[t/rok]	[%]	[t/rok]	[%]	[t/rok]	[%]	[t/rok]	[%]	
PM ₁₀	2101.821	87.90	8.330	0.35	144.650	6.05	136.363	5.70	2391.164
NO _x	11630.992	76.04	78.835	0.52	141.32	0.92	3445.186	22.52	15296.33
SO ₂	15688.989	98.53	44.245	0.28	181.854	1.14	6.286	0.04	15924.37
B(a)P*	2061.724	98.17	0.002	0	38.178	1.82	0.219	0.01	2100.123
As*	258.135	98.84	0.501	0.19	2.527	0.97	0	0	261.163

*kg/rok

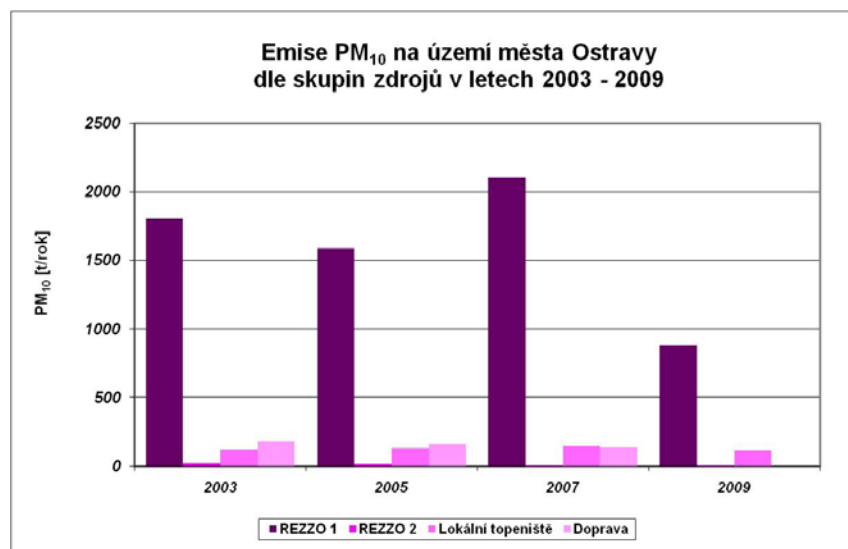
Tab. 3.13.2.3 Souhrnné emise použité pro modelování podle jednotlivých skupin zdrojů na území města Ostravy pro rok 2009

Látka	Zvláště velké a velké zdroje		Střední zdroje		Lokální topeniště		Doprava		Celkem [t/rok]
	[t/rok]	[%]	[t/rok]	[%]	[t/rok]	[%]	[t/rok]	[%]	
PM ₁₀	878.86	76.9	4.88	0.4	149.29	13.1	109.58	9.6	1142.61
NO _x	9748.20	77.2	80.51	0.6	190.45	1.5	2608.96	20.7	12628.12
SO ₂	10501.06	98.3	45.34	0.4	130.56	1.2	5.89	0.1	10682.85
B(a)P*	1644.65	97.69	0.001	0.0	38.69	2.3	0.229	0.01	1683.57
As*	147.04	98.5	0.29	0.2	2.02	1.4	0	0.0	149.35

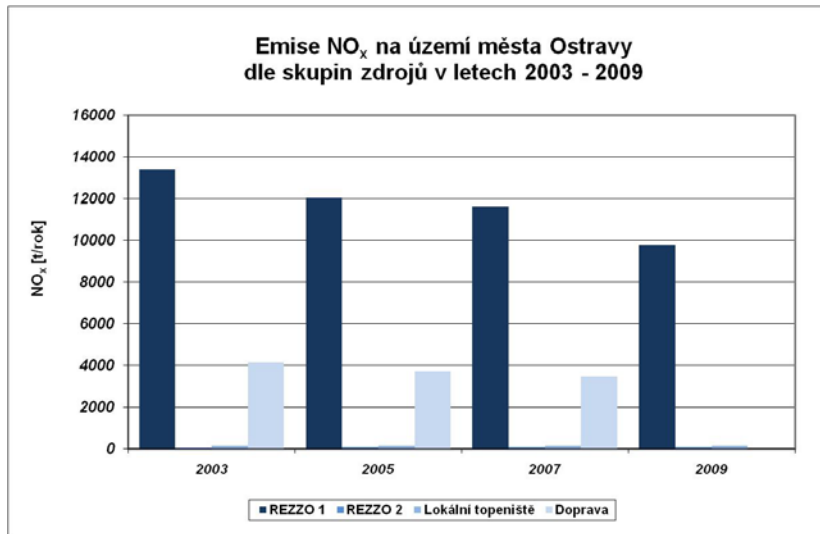
*kg/rok

Tab. 3.13.2.4 Procentuální snížení emisí zvláště velkých a velkých zdrojů znečišťování mezi roky 2007 a 2009

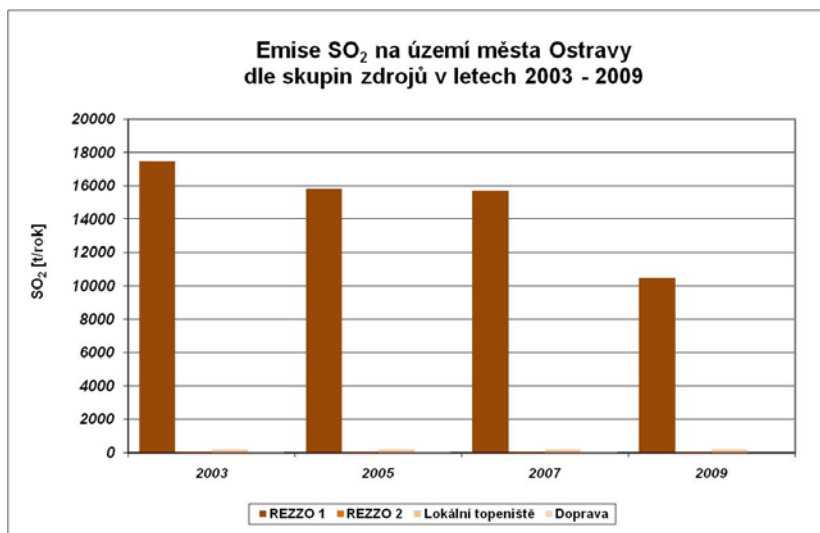
Látka	Zvláště velké a velké zdroje
	[%]
PM ₁₀	58.2
NO _x	16.2
SO ₂	33.1
B(a)P*	20.2
As*	43.0

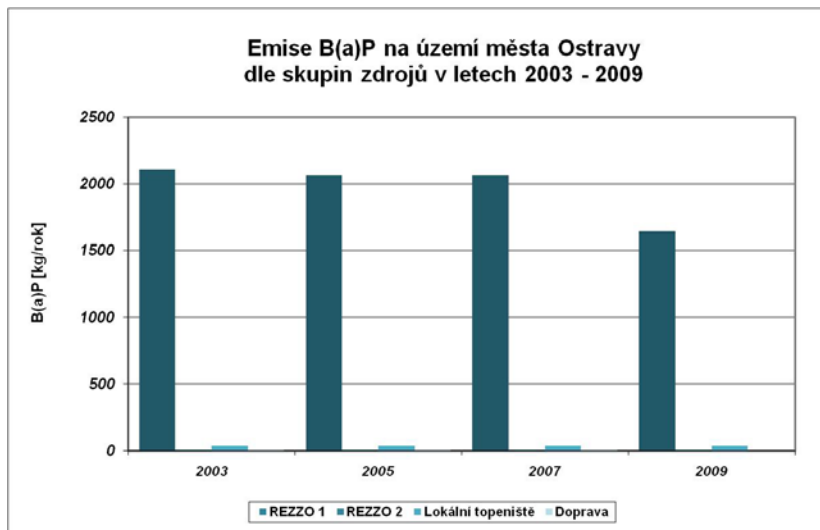
Obr. 3.13.2.1 Souhrnné emise PM₁₀ v letech 2003, 2005, 2007 a 2009 podle jednotlivých skupin zdrojů na území města Ostravy

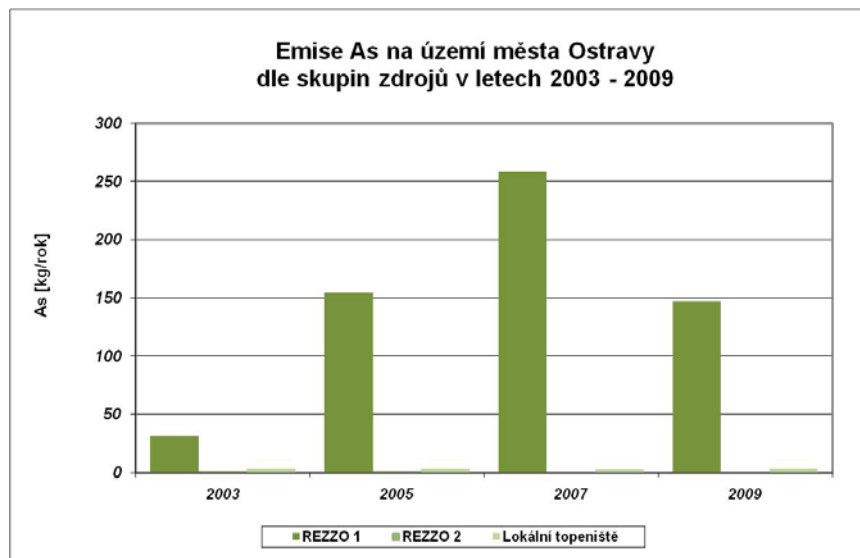
Obr. 3.13.2.2 Souhrnné emise NO_x v letech 2003, 2005, 2007 a 2009 podle jednotlivých skupin zdrojů na území města Ostravy

Obr. 3.13.2.3 Souhrnné emise SO₂ v letech 2003, 2005, 2007 a 2009 podle jednotlivých skupin zdrojů na území města Ostravy

Obr. 3.13.2.4 Souhrnné emise B(a)P v letech 2003, 2005, 2007 a 2009 podle jednotlivých skupin zdrojů na území města Ostravy

Obr. 3.13.2.5 Souhrnné emise As v letech 2003, 2005, 2007 a 2009 podle jednotlivých skupin zdrojů na území města Ostravy

3.13.3 Metodika výpočtu

Ve většině zemí je v současné době rozptyl znečišťujících látek v přízemní vrstvě atmosféry modelován pomocí difúzních modelů založených na aplikaci Suttonovy statistické teorie turbulentní difúze. Tato teorie je základem většiny používaných rozptylových modelů, které jsou často modifikací základní Suttonovy funkce. Na Suttonově teorii difúze je rovněž založena referenční metodika SYMOS '97, která byla použita v této rozptylové studii.

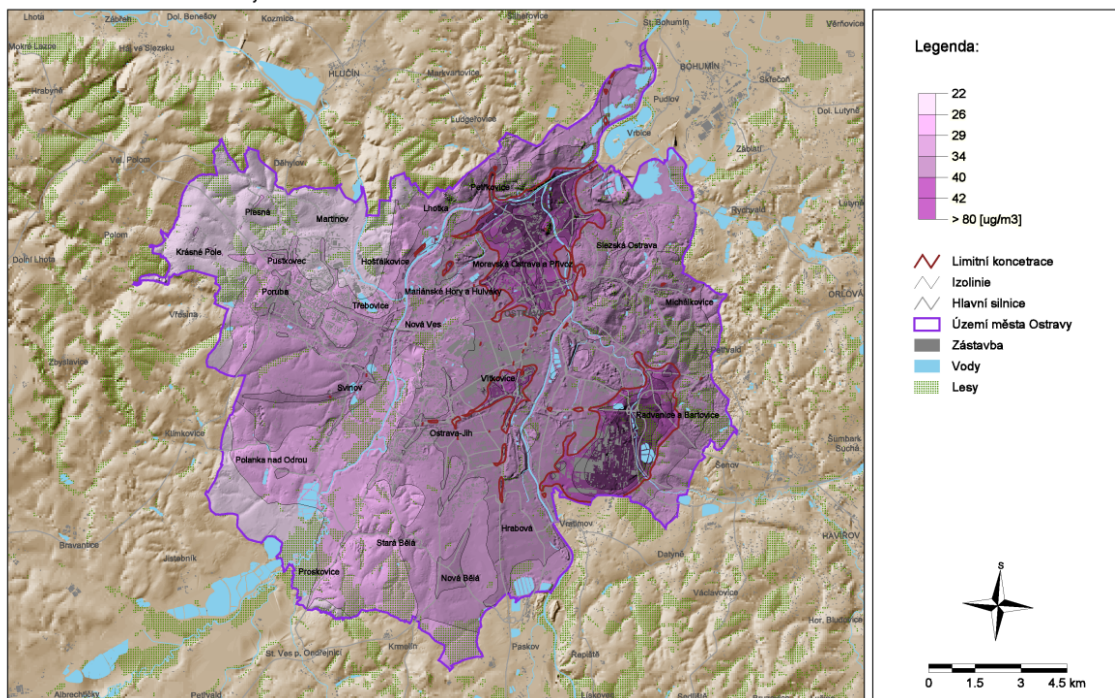
3.13.4 Výsledky modelování

Výsledkem každé varianty výpočtu je databázový soubor ve formátu *.dbf. S využitím technologie GIS byly z uvedených výsledků vytvořeny bodové vrstvy ve formátu ESRI Shapefile. Z těchto bodových vrstev byly vytvořeny rastrové soubory ve formátu ESRI GRID s velikostí buňky 10 m, které pokrývají spojitě celé zájmové území. Hodnota každé buňky gridu odpovídá průměrné roční koncentraci v daném místě. Pro jejich vytvoření byla použita po částech lineární interpolace.

Výsledky modelování uvádějí následující mapové kompozice.

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE PM₁₀ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY

Celková imisní situace, 2009

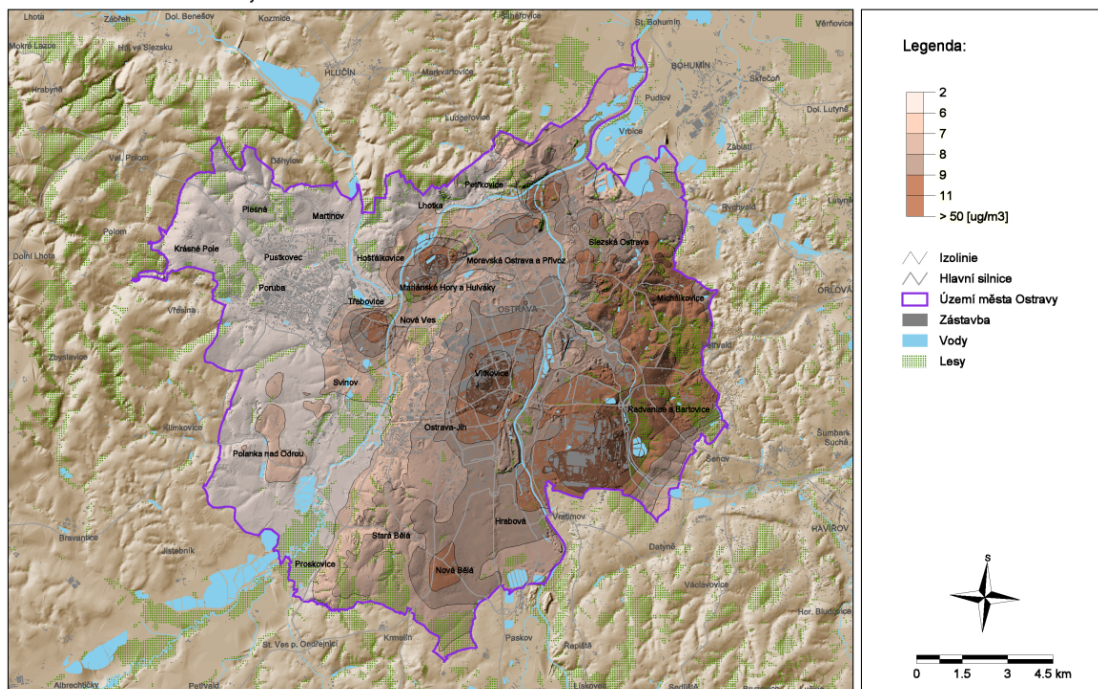

©LabGIS

Obr. 3.13.4.1 Průměrné roční koncentrace PM₁₀ na území města Ostravy

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE SO₂ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY

Celková imisní situace, 2009

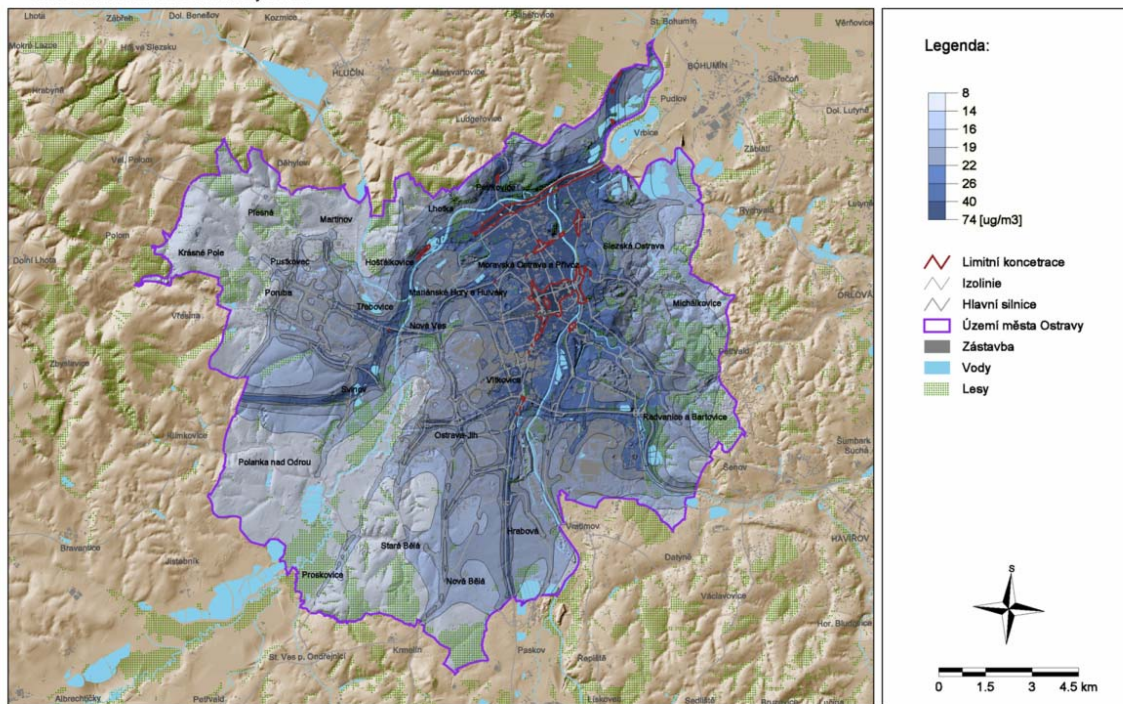

©LabGIS

Obr. 3.13.4.2 Průměrné roční koncentrace SO₂ na území města Ostravy

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE NO₂ NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY

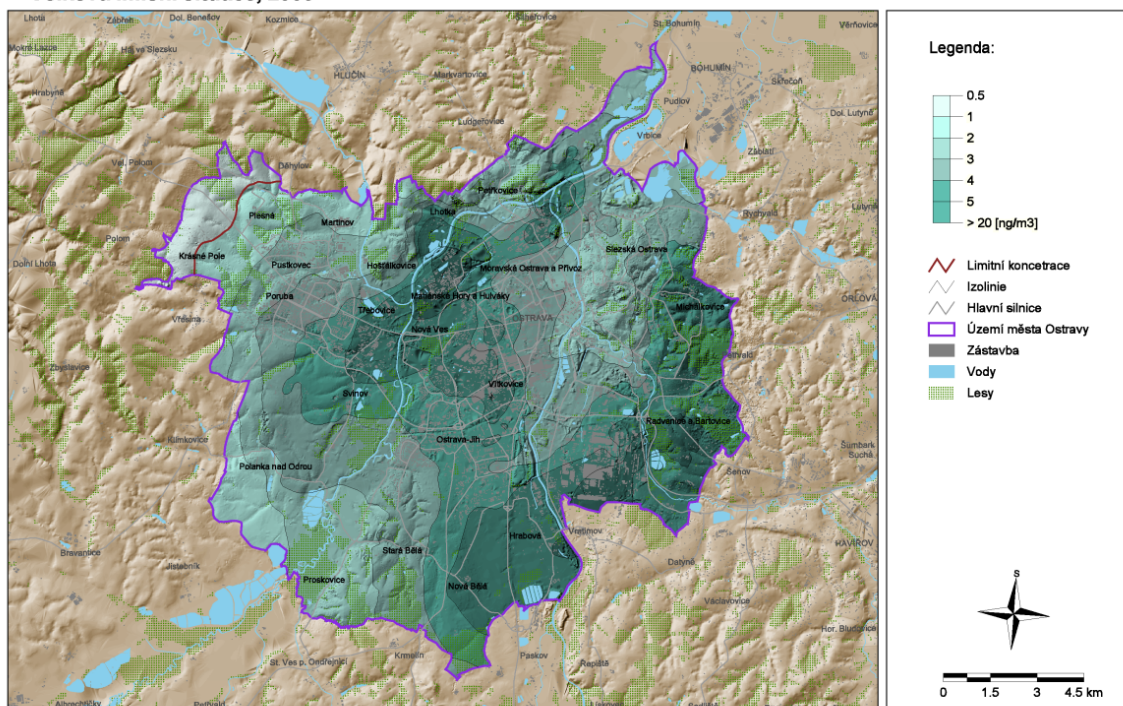
Celková imisní situace, 2009

Obr. 3.13.4.3 Průměrné roční koncentrace NO₂ na území města Ostravy

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE B(A)P NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY

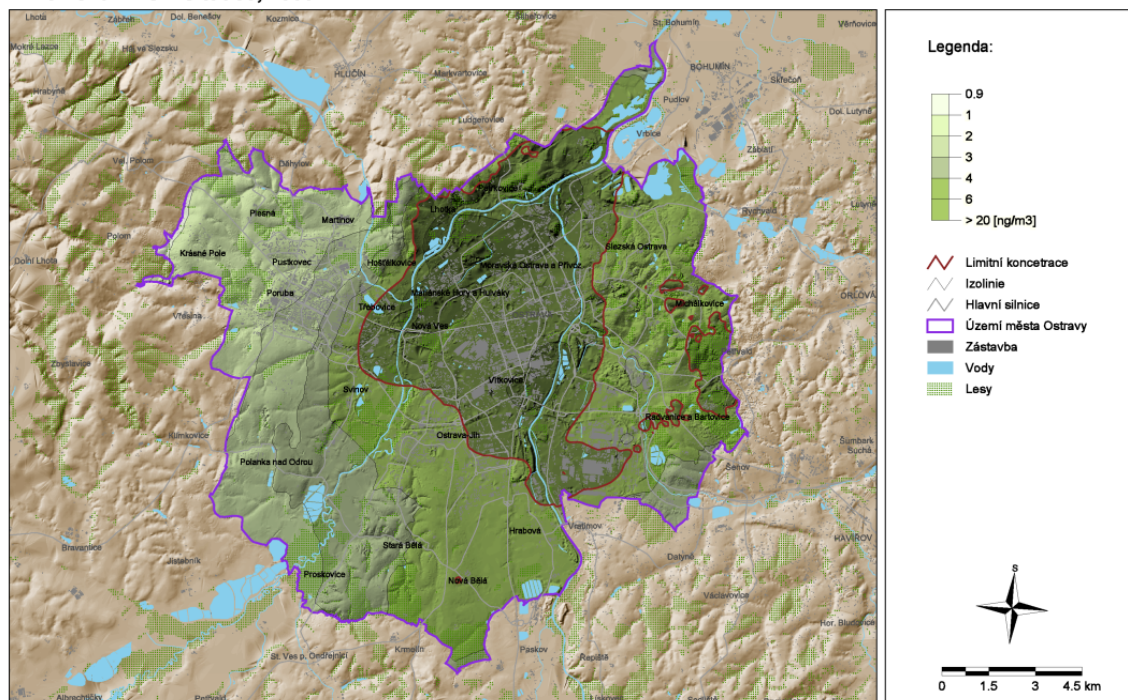
Celková imisní situace, 2009

Obr. 3.13.4.4 Průměrné roční koncentrace B(a)P na území města Ostravy

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ KONCENTRACE As NA ÚZEMÍ MĚSTA OSTRAVY

Celková imisní situace, 2009

Obr. 3.13.4.5 Průměrné roční koncentrace SO₂ na území města Ostravy

3.13.5 Diskuze výsledků

Suspendované částice frakce PM₁₀

Výsledky modelování koncentrací suspendovaných částic pro rok 2009, resp. emisní data 2007 a rozptylové podmínky 2009 ukazují (viz obr. 3.13.4.1), že oblast s překročením dlouhodobého imisního limitu PM₁₀ by na území města Ostravy byla v případě emisí produkovaných průmyslovými zdroji v roce 2007, přibližně dvojnásobně rozsáhlejší. Výsledky modelování potvrzují, že zhoršená imisní situace je způsobena převážně kombinací vlivu průmyslových zdrojů, dopravy a lokálních topenišť. Jedná se především o průmyslové zdroje ve významných průmyslových areálech (zdroje v areálech společností Arcelor Mittal Ostrava a.s., OKD, OKK a.s. (Koksovny Svoboda a Jan Šverma), Dalkia Česká republika, a.s., a zdroje na území Hulváků a Vítkovic). U automobilové dopravy se jedná o centrum města a nefrekventovanější komunikace, u lokálních topenišť pak zejména o městské části s převládající zástavbou rodinných domů.

V roce 2009 byl roční imisní limit 40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ podle výsledků modelování překračován zejména v centru města, v částech Mariánské Hory a Hulváků, Vítkovice a Radvanice a Bartovice. Nejvyšší byly koncentrace PM₁₀ v obydlených oblastech v centru města, v okolí frekventovaných komunikací (ulice Bohumínská, Hlučinská, Cihelní, Českobratrská, 28. října, Rudná, Plzeňská, Místecká a dálnice), v okolí zdrojů společnosti Arcelor Mittal Ostrava a.s. a v oblasti Vítkovic. Zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší podle modelování způsobovaly v průmyslově nezatížených oblastech do 3 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, v okolí průmyslových areálů (obytné soubory ve Vítkovicích, Mariánských Horách a Hulvákách a Přívoze) cca 10 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Lokálně byl patrný extrém v areálu společnosti Arcelor Mittal Ostrava a.s., kde koncentrace přesahovaly 40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Na jihovýchodním okraji městské části Radvanice a Bartovice, překračují imise z těchto zdrojů 20 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Střední zdroje znečišťování ovzduší způsobovaly plošné koncentrace do 0.2 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (místně okolo 3 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Lokální topeniště způsobovaly plošné koncentrace v rozmezí cca 1 – 3 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ v závislosti na typu zástavby. Místně jsou patrné vyšší koncentrace

(okolo $6 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) v částech Mariánské Hory, Vítkovice, Slezská Ostrava (Kunčičky, Hrušov, Heřmanice, Muglinov), Moravská Ostrava a Přívoz, Michálkovice a Radvanice. Doprava způsobovala plošně okolo $3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Maxima svého vlivu dosahovala v okolí výše uvedených ulic, a to cca $15 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

NO₂

Z výsledků modelování koncentrací NO₂ na území města Ostravy v roce 2009, resp. ve variantě s emisemi 2007, (viz obr. 3.13.4.3) je zřejmé, že nejvýznamněji se na imisích této znečišťující látky podílí doprava.

V roce 2009 byl podle výsledků modelování roční imisní limit NO₂ $40 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ na území města překročen lokálně v okolí frekventovaných komunikací. Jedná se zejména o dálnici a ulice Hlučínskou, Mariánskohorskou, Cihelní, Českobratrskou, 28. října. V těsné blízkosti frekventovaných komunikací dosahují koncentrace NO₂ způsobované pouze silniční dopravou hodnot okolo $20 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, na křižovatkách přes $30 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Koncentrace imisí vlivem místních zvláště velkých a velkých zdrojů znečišťování dosahují plošně okolo $1 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, místně v okolí zdrojů společnosti OKD, OKK, a.s. a ArcelorMittal Ostrava a.s. cca $2 - 4 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Střední zdroje dosahují koncentrací NO₂ do $0.1 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Koncentrace NO₂ z lokálních topenišť dosahují hodnot nejvýše k $1 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

V případě varianty s emisními daty z roku 2007 oblast nadlimitních koncentrací postihla celé centrum města a okolí frekventovaných silnic (zej. Místecká).

SO₂

Výsledky modelování koncentrací SO₂ pro rok 2009 (resp. ve variantě emise 2007) ukazují (viz. obr. 3.13.4.2), že na území města Ostravy mají největší vliv na imisní situaci této znečišťující látky místní zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší. Vyšší koncentrace SO₂ se pro obě varianty objevují v blízkosti areálů společnosti OKD, OKK, a.s., ArcelorMittal Ostrava a.s. a ve Vítkovicích.

Koncentrace imisí SO₂ způsobovaných místními zvláště velkými a velkými zdroji dosahují v obydlených oblastech k $10 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (Radvanice a Bartovice). Dalším významnějším zdrojem znečištění SO₂ jsou lokální topeniště. Koncentrace imisí z těchto zdrojů dosahují na území města Ostravy místně až $5 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (Vítkovice). Vliv dopravy je u této znečišťující látky malý. Vliv středních zdrojů znečišťování ovzduší na imisní situaci v modelované oblasti má lokální charakter (maxima však až $20 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ v blízkém okolí kotelny společnosti Technické služby, a.s. Slezská Ostrava, resp. v blízkém okolí společnosti Keravit, spol. s r.o.).

Benzo(a)pyren

Z výsledků modelování pro rok 2009 vyplývá (viz. obr. 3.13.4.4), že průměrné roční koncentrace B(a)P dosahují v obydlených oblastech města hodnot cca $2 - 5 \text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$ a cílový imisní limit $1 \text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$ je překročen téměř na celém území města.

Dominantní vliv mají u této znečišťující látky podle výsledků modelování místní zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší, konkrétně koksovny společností OKD, OKK a.s. a ArcelorMittal Ostrava a.s. Další významnější skupinou zdrojů pro tuto znečišťující látku jsou lokální topeniště. Z výsledků modelování vyplývá, že nejvyšší koncentrace z lokálních topenišť dosahují na území města cca $0.5 \text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$ (Vítkovice, Hrušov, Heřmanice, Muglinov, Moravská Ostrava a Přívoz, Michálkovice, Kunčičky a Radvanice). Vzhledem k tomu, že emise B(a)P závisí podstatně na kvalitě spalovacích procesů v lokálních topeništích a na použitých palivech, může být skutečný emisní faktor od použitého emisního faktoru až řádově vyšší. Jedná se o nejistotu v rámci uvedené skupiny zdrojů.

Podíl ostatních skupin zdrojů je oproti dominantním zdrojům zanedbatelný.

Arsen

Oblast zasažená podle výsledků modelování nadlimitními koncentracemi As v roce 2009 zasáhla celou střední část města (Moravská Ostrava a Přívoz, Mariánské Hory a Hulváky, Vítkovice, Ostrava – Jih) a místně areál ArcelorMittal Ostrava a.s. (viz. obr. 3.13.4.5).

U této znečišťující látky jsou dominujícími zdroji na území města Ostravy místní zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší. Způsobují lokálně až 20 ng.m^{-3} (Vítkovice, oblasti okolo koksoven), plošně cca $1\text{--}3 \text{ ng.m}^{-3}$. Další významnější skupinou zdrojů jsou v případě As lokální topeniště. Maxima koncentrací As z lokálních topenišť se pohybují okolo 2 ng.m^{-3} (Vítkovice). Podíl středních zdrojů je u této znečišťující látky malý. Emise As z dopravy nebyly uvažovány.

3.14 Návrh emisních stropů

Při návrhu emisních stropů PM_{10} ve výše uvedené studii (bod 3.1-3.12) se vycházelo z nejnepříznivějších rozptylových podmínek, tj. meteorologické podmínky a požadované koncentrace pro rok 2003, a emisí platných k roku 2007. Omezení emisí bylo aplikováno ve čtyřech zónách:

1. Průmyslová zóna Nová Huť
2. Průmyslová zóna Hulváky a Vítkovice
3. Průmyslová zóna Koksovna Šverma a Elektrárna Třebovice
4. Průmyslová zóna Koksovna Svoboda

3.15 Závěr

Předmětem této rozptylové studie (bod 3.13) bylo posoudit kvalitu ovzduší na území města Ostravy v období průmyslové recese a snížení emisí z průmyslových zdrojů v roce 2009. Posouzení byla provedena modelováním průměrných ročních koncentrací suspendovaných částic vyjádřených jako PM_{10} , oxidu dusičitého (NO_2), oxidu siřičitého (SO_2), benzo(a)pyrenu (B(a)P) a arsenu (As) za rok 2009 a následně pro srovnání pro tytéž meteorologické podmínky (2009) a pro emisní data platná pro rok 2007. Výsledky modelování byly analyzovány a byly vyhodnoceny příčiny zhoršené imisní situace.

Z výsledků modelování vyplynulo, že zhoršená imisní situace byla u PM_{10} způsobena v roce 2009 především dopravou v kombinaci s vlivem průmyslových zdrojů a lokálních topenišť. Oblast zhoršené kvality ovzduší byla omezena na centrum, Vítkovice a Radvanice a Bartovice.

U NO_2 byl i v roce 2009 dominantní vliv automobilové dopravy, v případě varianty s emisemi z roku 2007 by však oblast překročení imisního limitu byla rozsáhlejší. V roce 2009 postihovala pouze místně centrum, frekventované křižovatky a okolí dálnice.

U SO_2 , B(a)P a As měly i přes recesi na imisní situaci nejvýznamnější vliv místní zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší, místně pak k nepříznivé imisní situaci napomáhala lokální topeniště. U As je, ve srovnání s variantou s emisními daty 2007, patrný významný pokles koncentrací v části Radvanice a Bartovice.

Podíl jednotlivých skupin zdrojů na imisní situaci se může u B(a)P a As od modelovaného stavu ve skutečnosti lišit, neboť emise těchto znečišťujících látek jsou stanovovány u některých průmyslových zdrojů a u lokálních topenišť výpočtem podle emisních faktorů nikoli měřením. U B(a)P jsou emisní faktory pro průmyslové zdroje zastaralé, ve skutečnosti (dle měření) lze předpokládat nižší emise z této skupiny zdrojů. Naopak vyšší budou zřejmě emise u této znečišťující látky z lokálních topenišť.

Pro modelování byla použita emisní data pro zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší z databáze

REZZO 1 platná k roku 2009. Jedná se o předběžná data, která se od verifikovaných údajů mohou lišit.

Ukazuje se, že emisní stropy, jak byly stanoveny v předchozí studii (3.1-3.12), mají dopad na imisní situaci podobný tomu, který byl modelován. Při srovnání modelované imisní situace v roce 2009 a modelované imisní situace při aplikaci emisních stropů je nutno vzít v úvahu, že emisní stropy byly stanoveny tak, že zdrojům byly postupně plošně snižovány emise PM_{10} až do okamžiku, kdy se oblasti s překročením ročního imisního limitu PM_{10} přestaly výrazně zmenšovat a tyto emise byly poté určeny jako cílové.

Na základě informací ČHMÚ je nutné upřesnit závěry o rozptylových podmínkách v roce 2009 ve srovnání s lety 2003 a 2007. Odhad emisních stropů byl prováděn na základě kombinace nejhorších emisí (2007) a nejhorších rozptylových podmínek (rok 2003).

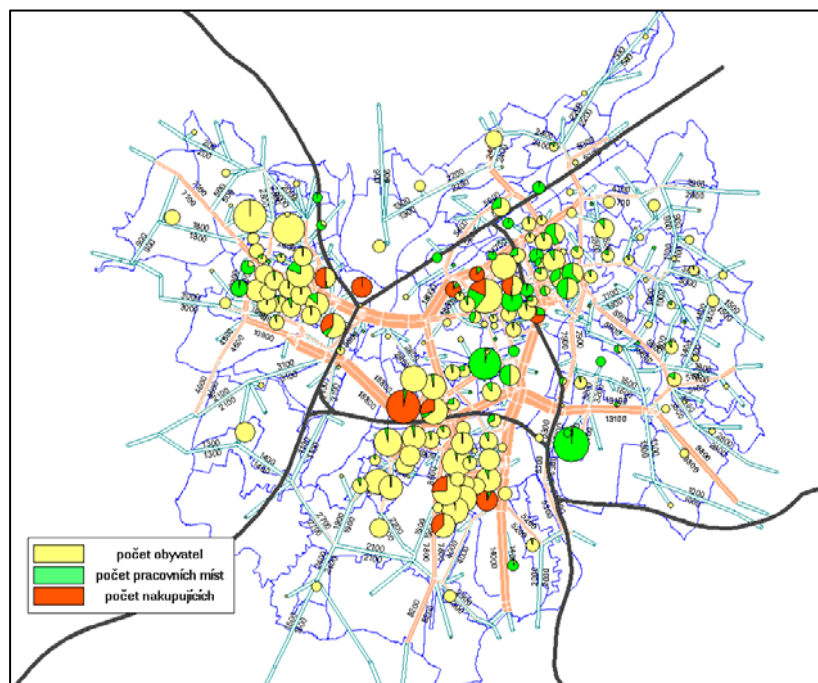
4 Vliv dopravy na kvalitu ovzduší v Ostravě

4.1 Zpracování dopravně emisního modelu města Ostravy

Dopravně emisní model města Ostravy byl zpracován v prostředí kanadského programu EMME/3. Modelování bylo prováděno na základě definování celkem 4 scénářů: výchozí stav (rok 2007), výhledový stav (rok 2010 - po dobudování plánované dopravní infrastruktury) a zpětné scénáře dopravní a emisní zátěže v letech 2003 a 2005. V každém scénáři byly vypočítány modelové dopravní intenzity a emise celkem pěti škodlivin (podrobněji viz kapitola 1.5). Dále byly vypočteny rychlosti dopravního proudu, které sloužily jako podklad pro posouzení změn v plynulosti dopravy v modelovém území. Všechny tyto parametry, tj., dopravní intenzity, emise a rychlosti proudu byly vypočteny pro každý úsek modelové sítě. V každém scénáři model obsahuje přibližně 1600 úseků.

4.1.1 Zpracování modelové sítě ve výchozím scénáři, rozdělení oblastí na dopravní zóny

Modelové území města Ostravy bylo nejprve rozděleno na vnitřní a vnější dopravní zóny. Vnitřní zóny odpovídají základním sídelním jednotkám (ZSJ), vnější zóny jsou tvořeny koncovými body na komunikacích vně města, kudy se doprava dostává do modelového území a kudy z něj vyjíždí. Modelová dopravní síť byla vytvořena převedením poskytnutých shp. souborů komunikační sítě do prostředí modelového software EMME/3. Vzhledem k tomu, že každý úsek je v systému modelování dopravy složen ze 2 úseků (lišící se směrem dopravy - úsek a reverzní úsek), bylo nutno vyřešit toto "zdvojení" úseků v modelovém software a zpětné převedení na 1 úsek při převádění výsledků do GIS vrstev shp. Vlastní zóny, reprezentované v modelu tzv. centroidy, byly vytvořeny ručně, včetně jejich napojení na komunikační síť s pomocí přípojných linek, tzv. konektorů. Modelové území obsahuje celkem 290 zón, z toho 265 vnitřních (ZSJ) a 25 vnějších (vjezdy do území).

Obr. 4.1.1 Dopravní produkce a atraktivita vnitřních zón v modelovém území

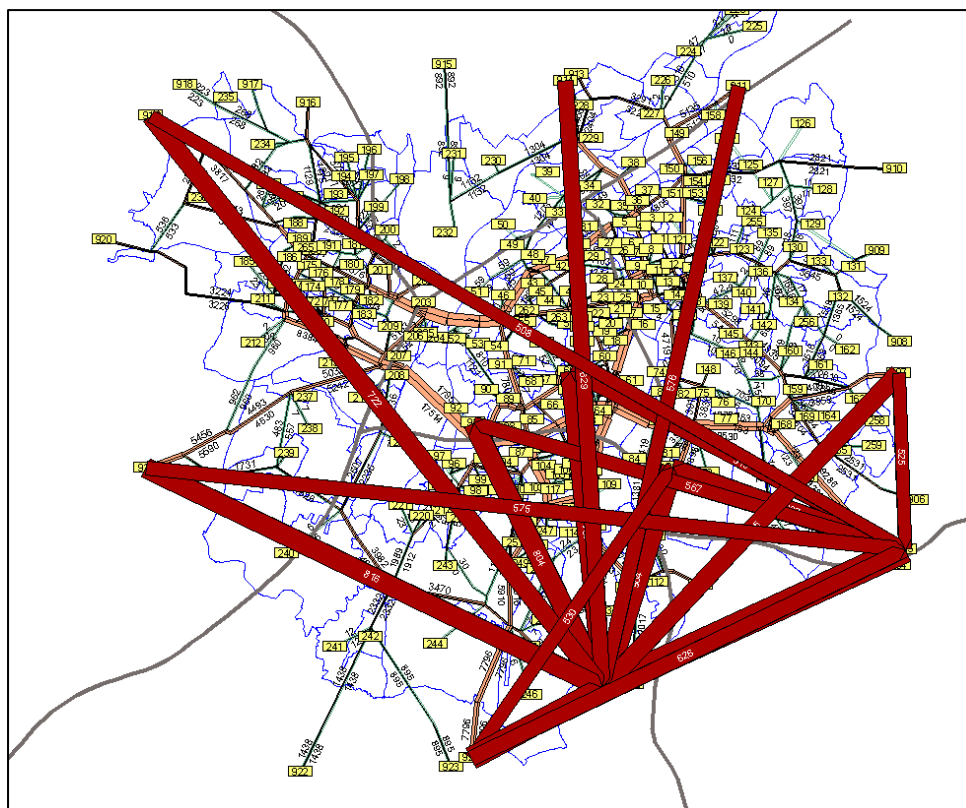
4.1.2 Stanovení dopravní produkce a dopravní atraktivity jednotlivých zón

Dopravní produkce (neboli počet osob vyjíždějících z každé zóny) a dopravní atraktivita (počet osob přijíždějících do každé zóny) jsou nezbytnými údaji pro výpočet matice dopravních vztahů. Dopravní produkce byla stanovena s pomocí počtů obyvatel v každé zóně a tzv. hybností, tj. počet cest automobilem na člověka a den (průměrně je počítáno 1,7). Dopravní atraktivita každé ze zón byla stanovena z počtů pracovních míst a odhadů počtů nakupujících ve velkých nákupních centrech. Pro stanovení atraktivit bylo nutno zaktualizovat seznam zaměstnavatelů, zohlednit změny ve firmách (přestěhování, pobočky, konkursy, vyřazení firem v likvidaci, apod.). Údaje o dopravních produkcích a atraktivitách vnitřních zón jsou na obrázku 4.1.1.

Ve vnějších zónách, tj. vjezdech do/z modelového území byla dopravní produkce i atraktivita stanovena jako 1/2 dopravních intenzit zjištěných ze sčítání dopravy.

4.1.3 Modelování dopravní poptávky - výpočet stávající matice přepravních vztahů

Matice dopravních vztahů představuje počty cest mezi všemi kombinacemi dvojic zón, z nichž vždy je 1 zdrojová a 1 cílová (tj. "origin - destination pair", neboli "OD pair"). Platí, že celkový počet vztahů je roven druhé mocnině počtu definovaných zón. V modelovém území obsahujícím 290 zón bylo tedy definováno 84100 dopravních vztahů (290^2). Vzhledem k tomu, že nebyly k dispozici žádné směrové dopravní průzkumy, byla matice vztahů vypočítána s pomocí modelování distribuce cest, modelem ENTROPHY, což je specifický případ gravitačního modelu. Pohle tohoto modelu byla dopravní produkce každé zón rozdělena do všech ostatních zón s pomocí dopravních atraktivit a funkce cestovního času mezi danými zónami. Nejsilnější dopravní vztahy (>500 osob) jsou znázorněny na obrázku 4.1.2.

Obr. 4.1.2 Zobrazení vybraných vztahů z poptávkové matice (nad 500 osob)

4.1.4 Výpočty modelových dopravních intenzit a kalibrace modelu

Modelové dopravní intenzity byly vypočítány s pomocí zatěžování modelové dopravní sítě maticí dopravních vztahů. Dopravní vztahy byly přiděleny na časově nejkratší trasy. Cestovní čas je vypočítán pro každou dvojici zón (tj. OD pár) s pomocí funkce, která zohledňuje zpomalení dopravního proudu vlivem narůstání objemu dopravy a přibližování se kapacitě dané komunikace. Nejvyšší dopravní zátěž byla přibližně 35 tis. vozidel denně (silnice č. 11). Dále následovala kalibrace modelu pro zajištění shody modelových dopravních intenzit s údaji z dopravních sčítání. Kalibrace spočívala v úpravě parametrů tras, parametrů funkce výpočtu cestovního času a úpravě matice dopravních vztahů. Modelové dopravní intenzity představují podklad pro výpočty emisního toku z dopravy a pro zpracování výhledových scénářů.

4.1.5 Výpočty emisí z dopravy

Na každém úseku modelové sítě (cca 1600 úseků včetně konektorů spojujících zóny a modelovou síť) byl vypočítán emisní tok pro následující škodliviny: oxidy dusíku (NO_x), pevné částice (PM_{10}), oxid siřičitý (SO_2), benzen (C_6H_6) a benzo(a)pyren. Jako vstupní údaje byly použity emisní faktory v programu MEFA, pro definované rychlosti: 5, 20, 40, 60, 80, 100 a 120 km/h, v jednotlivých kategoriích vozidel lišících se druhem dopravy (osobní, nákladní, používaným palivem (benzín, nafta, LPG, CNG) a emisní normou kterou musí daná kategorie vozidel splňovat (před-EURO, EURO1 - 4). Tyto údaje byly následně agregovány dle podílu jednotlivých kategorií v provozu tak, že pro každé rychlostní pásmo vznikl 1 emisní faktor pro osobní a 1 faktor pro nákladní dopravu. Tyto 2 emisní faktory byly zadány do dopravně emisního modelu jako atributy úseku a následně byl vypočítán emisní tok na daném úseku vynásobením faktoru a modelové dopravní intenzity. Vzhledem k velkému počtu dat - cca 1600 úseků, byl postup zadávání emisních faktorů i výpočty emisí zautomatizován pomocí maker.

Tab. 1 Agregovaný emisní faktor pro výpočet emisní zátěže – osobní vozidla

škodlivina	jednotka	rychlost [$\text{km}\cdot\text{h}^{-1}$]						
		5	20	40	60	80	100	120
rok 2003								
NO_x	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	2,2139	1,8937	1,6530	1,5692	1,7417	2,1278	2,6362
SO_2	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,0392	0,0124	0,0123	0,0046	0,0045	0,0050	0,0065
PM_{10}	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,2593	0,0902	0,0766	0,0718	0,0720	0,0896	0,1306
C_6H_6	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,1773	0,0719	0,0460	0,0278	0,0237	0,0242	0,0291
B(a)P	$\mu\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,0727	0,0471	0,0591	0,0903	0,1761	0,3250	0,5247
rok 2005								
NO_x	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	1,8246	1,4908	1,2696	1,1885	1,3086	1,5963	1,9889
SO_2	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,0394	0,0125	0,0123	0,0047	0,0045	0,0051	0,0065
PM_{10}	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,2214	0,0769	0,0657	0,0611	0,0612	0,0761	0,1103
C_6H_6	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,1257	0,0492	0,0330	0,0188	0,0163	0,0170	0,0213
B(a)P	$\mu\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,0698	0,0426	0,0525	0,0808	0,1615	0,3007	0,4862
rok 2007								
NO_x	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	1,6970	1,3187	1,0919	1,0053	1,0950	1,3308	1,6670
SO_2	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,0395	0,0125	0,0124	0,0047	0,0046	0,0051	0,0065
PM_{10}	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,2105	0,0733	0,0628	0,0584	0,0582	0,0726	0,1048
C_6H_6	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,0943	0,0353	0,0251	0,0134	0,0119	0,0128	0,0170
B(a)P	$\mu\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,0681	0,0398	0,0484	0,0748	0,1524	0,2855	0,4621
rok 2010								
NO_x	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	1,2905	0,9542	0,7671	0,6921	0,7457	0,9074	1,1519
SO_2	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,0395	0,0125	0,0124	0,0047	0,0045	0,0051	0,0065
PM_{10}	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,1668	0,0575	0,0501	0,0456	0,0455	0,0564	0,0811
C_6H_6	$\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,0612	0,0207	0,0166	0,0075	0,0070	0,0080	0,0116
B(a)P	$\mu\text{g}\cdot\text{km}^{-1}$	0,0663	0,0370	0,0443	0,0689	0,1433	0,2704	0,4380

Tab. 2 Agregovaný emisní faktor pro výpočet emisní zátěže – nákladní vozidla

škodlivina	jednotka	rychlost [km.h ⁻¹]						
		5	20	40	60	80	100	120
rok 2003								
NO _x	g.km ⁻¹	79,0188	25,3256	16,3183	13,7946	15,9525	19,3998	-
SO ₂	g.km ⁻¹	0,0461	0,0173	0,0120	0,0110	0,0122	0,0149	-
PM ₁₀	g.km ⁻¹	7,0185	2,0109	1,1793	0,8799	0,9489	1,1674	-
C ₆ H ₆	g.km ⁻¹	0,2598	0,0699	0,0411	0,0336	0,0330	0,0387	-
B(a)P	µg.km ⁻¹	0,1435	0,1700	0,2288	0,4402	0,9036	2,0299	-
rok 2005								
NO _x	g.km ⁻¹	67,0460	21,5906	13,9200	11,7614	13,5461	16,4954	-
SO ₂	g.km ⁻¹	0,0462	0,0173	0,0120	0,0110	0,0123	0,0149	-
PM ₁₀	g.km ⁻¹	5,8641	1,6792	0,9844	0,7351	0,7968	0,9890	-
C ₆ H ₆	g.km ⁻¹	0,2259	0,0607	0,0356	0,0292	0,0288	0,0339	-
B(a)P	µg.km ⁻¹	0,1435	0,1700	0,2288	0,4402	0,9036	2,0299	-
rok 2007								
NO _x	g.km ⁻¹	64,8604	20,9046	13,4769	11,3883	13,0941	15,9668	-
SO ₂	g.km ⁻¹	0,0462	0,0174	0,0120	0,0110	0,0123	0,0150	-
PM ₁₀	g.km ⁻¹	5,6243	1,6102	0,9438	0,7048	0,7654	0,9536	-
C ₆ H ₆	g.km ⁻¹	0,2190	0,0589	0,0345	0,0283	0,0280	0,0330	-
B(a)P	µg.km ⁻¹	0,1435	0,1700	0,2288	0,4402	0,9036	2,0299	-
rok 2010								
NO _x	g.km ⁻¹	51,9941	16,8304	10,8523	9,1682	10,4727	12,8195	-
SO ₂	g.km ⁻¹	0,0462	0,0174	0,0121	0,0110	0,0123	0,0150	-
PM ₁₀	g.km ⁻¹	4,3364	1,2403	0,7268	0,5439	0,5942	0,7439	-
C ₆ H ₆	g.km ⁻¹	0,1814	0,0487	0,0285	0,0234	0,0231	0,0272	-
B(a)P	µg.km ⁻¹	0,1435	0,1700	0,2288	0,4402	0,9036	2,0299	-

4.2 Vytvoření výhledového scénáře

Do modelové dopravní sítě výhledového scénáře byly doplněny plánované komunikace, včetně jejich napojení na stávající síť, v rozsahu dle obr. 4.2.1 a jejich předpokládané parametry (tj. rychlost volného proudu, počty pruhů, délkové parametry, apod.).

Dále byla ze současné matice přepravních vztahů vypočtena výhledová matice vztahů, která bere v úvahu především celkový růst dopravy (dle koeficientů ŘSD o 2,6 % ročně) a rovněž změny v dopravě na vjezdech do modelového území - navýšení dopravy na dálnici D47 (budoucí D1) a snížení dopravy na silnicích 1. třídy č. 56 a 58. Tyto údaje o snížení či zvýšení dopravy na vjezdech do území byly převzaty z vlastního národního modelu České republiky. Dále bylo provedeno zatěžování výhledové dopravní sítě výhledovou maticí vztahů a tím byly vypočteny modelové intenzity dopravy na všech úsecích modelové sítě. Následně byly vypočítány emise požadovaných škodlivin, obdobným postupem jako ve výchozím scénáři (viz kapitola 1.5).

Obr. 4.2.1 Výhledová dopravní síť

4.3 Vytvoření zpětných scénářů pro roky 2003 a 2005

Dle požadavků objednatele byly provedeny výpočty dopravních intenzit a emisí zpětně, pro roky 2003 a 2005. Pro oba roky byly vytvořeny scénáře, které obsahovaly jak modelovou dopravní síť tak matici vztahů. Modelová dopravní síť byla prakticky totožná s výchozím stavem roku 2007, neboť v předchozích letech nebyla zprovozněna žádná významnější komunikace (s výjimkou městského úseku dálnice D47 (D1), který se však objevil dle dohody s objednatelem až ve výhledovém scénáři, neboť byl uveden do provozu až na úplném sklonku roku). Matice přepravních vztahů pro roky 2005 a 2003 byly vypočítány přenásobením matice z roku 2007 pomocí přepočtových koeficientů beroucích v úvahu již zmíněný nárůst dopravy ve výši 2,6 % ročně. Intenzity dopravy ve scénářích 2005 a 2003 byly vypočítány rovněž procesem zatěžování modelových sítí dopravními vztahy.

Emise z dopravy byly vypočítány stejným způsobem jako v současném a výhledovém scénáři, byla však uvažována jiná dynamická skladba vozového parku, kde se promítl vyšší podíl starších více emitujících vozidel. Agregované emisní faktory jsou tedy nejvyšší ve scénáři roku 2003 a v dalších scénářích se postupně snižují (to neplatí u všech škodlivin, např. u benzenu benzo(a)pyrenu je snižování velmi malé nebo dokonce žádné). Agregace jednotlivých emisních faktorů pro každou definovanou rychlost jakožto i vlastní výpočet emisí na modelové síti (s pomocí maker) byl proveden obdobně jako ve výchozím a ve výhledovém scénáři.

4.4 Výsledky

Výsledky modelování dopravy a emisí byly vyhodnoceny s pomocí tzv. rozdílových kartogramů, které ukazují jaký potenciál má daná plánovaná dopravní stavba ke snížení (nebo přesunutí) dopravy, odlehčení exponovaných míst, kolik na sebe přitáhne dopravy, apod. Rozdíly v modelových intenzitách současného a výhledového scénáře se promítají i do emisního vývoje, který lze graficky znázornit rovněž formou kartogramů. Rozdílové kartogramy všech

pěti sledovaných emisí, tj. oxidů dusíku, pevných částic PM₁₀, oxidu siřičitého, benzenu a benzo(a)pyrenu jsou uvedeny v příloze. Následující tabulky ukazují vývoj emisní zátěže na vybraných úsecích komunikací:

Tab. 4.4.1 Vývoj emisní zátěže z dopravy ve vybraných lokalitách – NO_x [kg.km⁻¹.den⁻¹]

Lokalita	Rok			
	2003	2005	2007	2010
Mariánskohorská (28. října - Švermova)	158,937	141,678	126,028	37,996
Mariánskohorská (Místecká – Cihelní)	114,893	102,631	101,170	24,720
Mariánskohorská (Cihelní – Nádražní)	79,996	70,688	68,684	20,704
Bohumínská (Dědičná - Hladnovská)	52,576	45,957	41,658	8,190
Fryštátská (Rudná – Těšínská)	43,138	36,101	28,028	38,467
Rudná (Bohumínská – Místecká)	152,694	135,284	116,883	85,182
Sokolská (Muglinovská – Partyzánské nám.)	48,930	27,074	24,717	21,310
Českoobratrská (Nádražní - Přívozská)	49,983	48,308	47,420	22,753
Plzeňská (Výškovická – 28. října)	93,039	84,830	79,281	28,880
Rudná (Výškovická – D47)	130,265	114,903	95,433	141,392
17. listopadu (K myslivně - Hlavní)	58,025	53,334	51,470	16,721
Opavská (Studentská – Krásnopolská)	58,158	52,389	50,474	7,386
Opavská (17. listopadu - Porubská)	41,348	35,279	33,991	10,209
Provozní (Martinovská – Na Heleně)	13,604	12,614	12,538	37,027
Bohumínská (Muglinovská – Antošovická)	80,659	73,765	72,127	6,623
28. října (Mariánskohorská – U koupaliště)	45,948	39,268	37,322	29,756
Dr. Martínka (Horní – Místecká)	70,954	58,742	55,506	75,714
Místecká (Dr. Martínka – Moravská)	126,829	110,332	93,028	78,280

Tab. 4.4.2 Vývoj emisní zátěže z dopravy ve vybraných lokalitách – PM₁₀ [kg.km⁻¹.den⁻¹]

Lokalita	Rok			
	2003	2005	2007	2010
Mariánskohorská (28. října - Švermova)	8,641	7,686	7,815	2,412
Mariánskohorská (Místecká – Cihelní)	8,252	7,418	7,335	1,637
Mariánskohorská (Cihelní – Nádražní)	5,202	4,672	4,620	1,371
Bohumínská (Dědičná - Hladnovská)	3,031	2,719	2,790	0,552
Fryštátská (Rudná – Těšínská)	2,290	2,036	1,993	2,597
Rudná (Bohumínská – Místecká)	8,757	7,964	7,808	5,750
Sokolská (Muglinovská – Partyzánské nám.)	3,261	1,623	1,571	1,411
Českoobratrská (Nádražní - Přívozská)	3,320	3,181	3,178	1,506
Plzeňská (Výškovická – 28. října)	5,071	4,690	4,802	1,834
Rudná (Výškovická – D47)	7,280	6,659	6,516	9,361
17. listopadu (K myslivně - Hlavní)	3,913	3,591	3,508	1,107
Opavská (Studentská – Krásnopolská)	3,745	3,424	3,374	0,489
Opavská (17. listopadu - Porubská)	2,553	2,258	2,242	0,676
Provozní (Martinovská – Na Heleně)	0,983	0,892	0,878	2,563
Bohumínská (Muglinovská – Antošovická)	5,298	4,876	4,848	0,439
28. října (Mariánskohorská – U koupaliště)	2,825	2,504	2,460	1,970
Dr. Martínka (Horní – Místecká)	4,080	3,577	3,553	5,013
Místecká (Dr. Martínka – Moravská)	7,117	6,421	6,321	5,284

Tab. 4.4.3 Vývoj emisní zátěže z dopravy ve vybraných lokalitách – SO₂ [kg.km⁻¹.den⁻¹]

Lokalita	Rok			
	2003	2005	2007	2010
Mariánskohorská (28. října - Švermova)	0,203	0,221	0,233	0,085
Mariánskohorská (Místecká – Cihelní)	0,239	0,246	0,259	0,104
Mariánskohorská (Cihelní – Nádražní)	0,209	0,213	0,225	0,087
Bohumínská (Dědičná - Hladnovská)	0,080	0,085	0,096	0,021
Fryštátská (Rudná – Těšínská)	0,089	0,094	0,096	0,094
Rudná (Bohumínská – Místecká)	0,238	0,260	0,265	0,208
Sokolská (Muglinovská – Partyzánské nám.)	0,107	0,159	0,160	0,089
Českoobratrská (Nádražní - Přívozská)	0,112	0,151	0,166	0,095
Plzeňská (Výškovická – 28. října)	0,118	0,110	0,117	0,064
Rudná (Výškovická – D47)	0,226	0,250	0,254	0,593
17. listopadu (K myslivně - Hlavní)	0,115	0,131	0,129	0,070

Lokalita	Rok			
	2003	2005	2007	2010
Opavská (Studentská – Krásnopolská)	0,161	0,176	0,183	0,031
Opavská (17. listopadu - Porubská)	0,143	0,141	0,150	0,043
Provozní (Martinovská – Na Heleně)	0,010	0,011	0,012	0,130
Bohumínská (Muglinovská – Antošovická)	0,197	0,222	0,240	0,028
28. října (Mariánskohorská – U koupaliště)	0,162	0,160	0,166	0,124
Dr. Martínka (Horní – Místecká)	0,323	0,320	0,338	0,317
Místecká (Dr. Martínka – Moravská)	0,216	0,232	0,239	0,192

Tab. 4.4.4 Vývoj emisní zátěže z dopravy ve vybraných lokalitách – benzen [kg.km⁻¹.den⁻¹]

Lokalita	Rok			
	2003	2005	2007	2010
Mariánskohorská (28. října - Švermova)	0,846	0,676	0,572	0,210
Mariánskohorská (Místecká – Cihelní)	1,282	0,939	0,769	0,223
Mariánskohorská (Cihelní – Nádražní)	0,767	0,584	0,495	0,186
Bohumínská (Dědičná - Hladnovská)	0,402	0,299	0,266	0,056
Fryštátská (Rudná – Těšínská)	0,496	0,354	0,268	0,261
Rudná (Bohumínská – Místecká)	1,204	0,926	0,731	0,579
Sokolská (Muglinovská – Partyzánské nám.)	0,391	0,429	0,332	0,192
Českobratrská (Nádražní - Přívozská)	0,411	0,414	0,363	0,205
Plzeňská (Výškovická – 28. října)	0,487	0,315	0,283	0,160
Rudná (Výškovická – D47)	1,190	0,913	0,705	1,273
17. listopadu (K myslivně - Hlavní)	0,419	0,360	0,295	0,151
Opavská (Studentská – Krásnopolská)	0,593	0,482	0,399	0,067
Opavská (17. listopadu - Porubská)	0,529	0,383	0,320	0,092
Provozní (Martinovská – Na Heleně)	0,034	0,032	0,032	0,335
Bohumínská (Muglinovská – Antošovická)	0,721	0,609	0,527	0,060
28. října (Mariánskohorská – U koupaliště)	0,599	0,437	0,354	0,268
Dr. Martínka (Horní – Místecká)	1,202	0,863	0,705	0,687
Místecká (Dr. Martínka – Moravská)	1,133	0,845	0,664	0,532

Tab. 4.4.5 Vývoj emisní zátěže z dopravy ve vybraných lokalitách – BaP [mg.km⁻¹.den⁻¹]

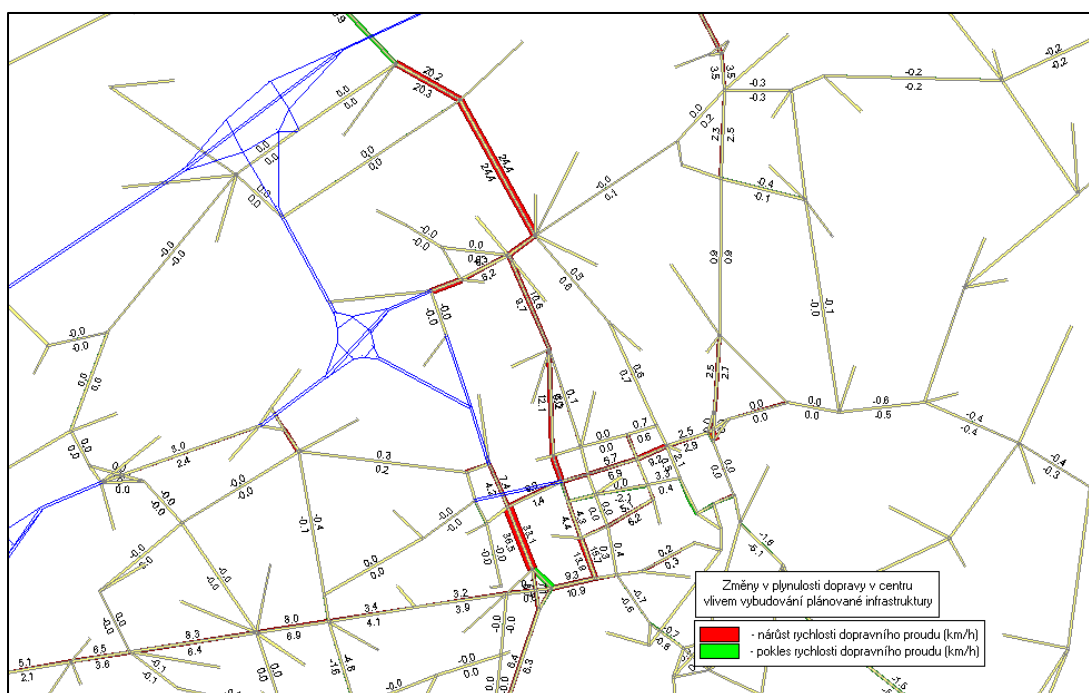
Lokalita	Rok			
	2003	2005	2007	2010
Mariánskohorská (28. října - Švermova)	10,990	11,510	11,674	3,892
Mariánskohorská (Místecká – Cihelní)	1,269	1,254	1,267	0,633
Mariánskohorská (Cihelní – Nádražní)	1,607	1,591	1,595	0,531
Bohumínská (Dědičná - Hladnovská)	2,137	2,143	2,276	0,461
Fryštátská (Rudná – Těšínská)	2,033	1,958	1,897	2,166
Rudná (Bohumínská – Místecká)	6,269	6,416	6,326	4,797
Sokolská (Muglinovská – Partyzánské nám.)	0,916	0,828	0,780	0,546
Českobratrská (Nádražní - Přívozská)	0,946	1,103	1,129	0,583
Plzeňská (Výškovická – 28. října)	6,403	6,397	6,584	2,959
Rudná (Výškovická – D47)	5,620	5,739	5,608	3,623
17. listopadu (K myslivně - Hlavní)	1,048	1,114	1,093	0,429
Opavská (Studentská – Krásnopolská)	1,199	1,231	1,220	0,189
Opavská (17. listopadu - Porubská)	0,945	0,891	0,890	0,262
Provozní (Martinovská – Na Heleně)	0,191	0,207	0,213	0,680
Bohumínská (Muglinovská – Antošovická)	1,576	1,660	1,684	0,170
28. října (Mariánskohorská – U koupaliště)	1,059	1,004	0,981	0,763
Dr. Martínka (Horní – Místecká)	1,873	1,724	1,697	1,940
Místecká (Dr. Martínka – Moravská)	5,430	5,437	5,369	4,409

Nejvyšší emise benzo(a)pyrenu vychází na ulici Mariánskohorská, neboť je zde vyšší podíl nákladních vozidel a současně poměrně vysoká rychlost. Ve výhledu by však zde mělo dojít ke snížení, neboť značný podíl dopravy převezme plánovaná souběžná dálnice. Na rozdíl od ostatních emisí dochází u této škodliviny na většině úseků k mírnému nárůstu nebo ke stagnaci. Výrazné snížení je zaznamenáno pouze v místech kde nové komunikace převezmou významnou část stávající zátěže. Ostatní emise vykazují na sledovaných úsecích většinou průběžný pokles a to i přes nárůst objemů dopravy. Snížení emisí je způsobeno obměnou vozového parku za novější, méně znečišťující, vozidla.

4.5 Posouzení plánované dopravní infrastruktury z hlediska optimální průjezdné trasy městem a plynulosti dopravního proudu

Pro posouzení optimální průjezdné trasy městem byly využity parametry kapacitně závislé rychlosti, které byly vypočítány pro každý úsek modelové sítě ve všech 4 definovaných scénářích. Vlivem výstavby plánované dopravní infrastruktury a celkového nárůstu dopravy (uvažováno 2,6 % za každý rok) dojde ke zpomalení dopravního proudu na ulici Rudná (silnice S11), v úseku MÚK Rudná - Plzeňská. Naopak, plánovaná dopravní infrastruktura by měla zlepšit plynulost dopravy prakticky v celém městském centru, což je zřejmé z obrázků 4.5.1 a 4.5.2. Tyto obrázky ukazují změny v rychlosti dopravního proudu se zobrazením stávajících i plánovaných komunikací (obr. 4.5.1) a zobrazení pouze stávajících komunikací (obr. 4.5.2). Situace v městském centru je přehledná z obrázku 4.5.1, kde zlepšení plynulosti dopravního proudu je znázorněno červenými linkami. Plánovaná infrastruktura je znázorněna modrými linkami.

Obr. 4.5.1 Změny v rychlostech dopravního proudu vlivem plánovaných komunikací na současně síti

5 Legislativa v ochraně ovzduší /rozklad platné legislativy v ochraně ovzduší a návrh na její změnu/

5.1 Úvod

Předkládaná studie se zabývá rozbořem stávajících právních předpisů souvisejících s problematikou emisí a imisí a jejich aplikovatelnosti při ochraně ovzduší na území Statutárního města Ostravy.

Základní cíle této práce můžeme definovat takto:

- Vyhodnotit aplikaci zákona č. 86/2002 Sb. ve vztahu k činnosti orgánů ochrany ovzduší, chování provozovatelů zdrojů a stavu prováděcích předpisů k tomuto zákonu.
- Provést analýzu souvisejících právních předpisů a vyhodnotit jejich aplikovatelnost při ochraně ovzduší na území Statutárního města Ostravy.
- Navrhnout optimální úpravy právních předpisů v ochraně ovzduší, které by umožnily efektivnější způsob dozoru nad zdroji znečišťování a které by kladně ovlivňovaly chování provozovatelů.
- V návaznosti na imisní modelové výpočty navrhnout omezení emisí stacionárních i liniových zdrojů emisí (integrování povolení, technické podmínky provozu, kvalita distribuovaných paliv, kontrolní činnost příslušných orgánů, atd.)

5.2 SWOT analýza

Pro úvodní představu o rozsahu řešeného úkolu byla, pro v ochraně ovzduší nejčastěji využívané právní předpisy, vypracována SWOT analýza.

SWOT analýza je metoda analýzy, díky které je možno zhodnotit silné (ang: Strengths) a slabé (ang: Weaknesses) stránky, příležitosti (ang: Opportunities) a hrozby (ang: Threats), spojené s určitým projektem.

Jedná se o komplexní metodu kvalitativního vyhodnocení veškerých relevantních stránek. Posuzuje jak faktory působící dovnitř (silné a slabé stránky), tak i zvnějšku (příležitosti a ohrožení).

Základ metody spočívá v klasifikaci a ohodnocení jednotlivých faktorů, které jsou rozděleny do 4 výše uvedených základních skupin. Vzájemnou interakci faktorů silných a slabých stránek na jedné straně vůči příležitostem a nebezpečím na straně druhé lze získat nové kvalitativní informace, které charakterizují a hodnotí úroveň jejich vzájemného střetu.

Tab. 5.2.1 SWOT analýza - Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší)

Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Rizika
Je zažitý	Nejasné nebo chybějící definice	MŽP připravuje komplexní novelu	Nový zákon nebude dostatečně projednán
Vymezuje základní práva a povinnosti účastníků	Obtížná vymahatelnost některých ustanovení zákona	Bude možno do vývoje vstoupit v připomínkovém řízení	Politická (ne)průchodnost vstupu na soukromé pozemky
Nástroje k řízení kvality ovzduší	Není řešena problematika mobilních zdrojů	Na všech úrovních existuje snaha situaci řešit	Protichůdné připomínky zabrzdí další vývoj zákona
Průběžná novelizace	Chaotická novelizace (neplatné odkazy)	Pozměňovací návrhy ke stávajícímu znění	Prováděcí předpisy nebudou s novým zákonem harmonizovány

Tab. 5.2.2 SWOT analýza - Zákon č. 76/2002 Sb. (o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci))

Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Rizika
Je aplikovatelný na stávající i nové emisní zdroje	Nepostihuje malé a mobilní zdroje	Dává prostor k dobrovolným dohodám	Provozovatel se nebude chtít dohodnout
Výměna informací o BAT	Aplikace BAT může být problematická	Směrnice o průmyslových emisích	Legislativně nařízená aplikace BAT nebude akceptována

Tab. 5.2.3 SWOT analýza - Zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí)

Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Rizika
Komplexní posouzení vlivu záměru na ŽP	Nedostatek informací o imisním pozadí	Připravuje se řada projektů na úrovni města, kraje i ČR	Různá kvalita dostupných dat
Většina nových a modernizovaných záměrů je posouzena	Nejednotnost výkladu zákona	Odmítnutí záměrů s významným negat. vlivem již ve fázi územního řízení	Posuzují se nevýznamné záměry na úkor významných

5.3 Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší) v platném znění

5.3.1 Zdroje znečišťování ovzduší

Zadavatelem nebyl jasně definován soubor zdrojů znečišťování ovzduší, na které se má práce zaměřit. Tato kapitola je proto zpracována poněkud obecněji s cílem poskytnout základní informace o terminologii a členění zdrojů znečišťování ovzduší, které se používá v odborné i laické literatuře.

Dle současné právní úpravy dané zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší) se zdroje znečišťování dělí na:

- mobilní,
- stacionární.

Mobilními zdroji znečišťování ovzduší (dále jen "mobilní zdroj znečišťování") jsou samohybná a další pohyblivá, případně přenosná zařízení vybavená spalovacími motory znečišťujícími ovzduší, pokud tyto motory slouží k vlastnímu pohonu nebo jsou zabudovány jako nedílná součást technologického vybavení. Jde zejména o

- dopravní prostředky, kterými jsou silniční vozidla, drážní vozidla a stroje, letadla a plavidla,
- nesilniční mobilní stroje, kterými jsou kompresory, přemístitelné stavební stroje a zařízení, buldozery, vysokozdvíhací vozíky, pojízdné zdvihací plošiny, zemědělské a lesnické stroje, zařízení na údržbu silnic, sněžné pluhy, sněžné skútry a jiná obdobná zařízení,
- přenosná nářadí vybavená spalovacím motorem, například motorové sekačky a pily, sbíječky a jiné obdobné výrobky.

Podmínky ochrany ovzduší před znečištěním způsobeným mobilními zdroji znečištění upravují zvláštní právní předpisy ^a.

Stacionární zdroj znečištění ovzduší (dále jen "stacionární zdroj") je zařízení spalovacího nebo jiného technologického procesu, které znečišťuje nebo může znečišťovat ovzduší, dále šachta, lom a jiná plocha s možností zapaření, hoření nebo úletu znečišťujících látek, jakož i plocha, na které jsou prováděny práce nebo činnosti, které způsobují nebo mohou způsobovat znečištění ovzduší, dále sklad a skládka paliv, surovin, produktů, odpadů a další obdobné zařízení nebo činnost.

Stacionární zdroje se dělí

- podle míry svého vlivu na kvalitu ovzduší na kategorie
  - zvláště velké,
  - velké,
  - střední a
  - malé,
- podle technického a technologického uspořádání na
  - zařízení spalovacích technologických procesů, ve kterých se oxidují paliva za účelem využití uvolněného tepla, (dále jen "spalovací zdroje"),
  - spalovny odpadů ^b a zařízení schválená podle § 17 odst. 2 písm. c) pro spoluspalování odpadu a
  - ostatní stacionární zdroje (dále jen "ostatní zdroje").

Spalovací zdroje se zařazují podle tepelného příkonu nebo výkonu do těchto kategorií:

- zvláště velké spalovací zdroje, kterými jsou zdroje znečištění o jmenovitém tepelném příkonu 50 MW a vyšším bez přihlídnutí ke jmenovitému tepelnému výkonu,
- velké spalovací zdroje, kterými jsou zdroje znečištění o jmenovitém tepelném výkonu vyšším než 5 MW do 50 MW nespádající pod písmeno a),
- střední spalovací zdroje, kterými jsou zdroje znečištění o jmenovitém tepelném výkonu od 0,2 MW do 5 MW včetně,
- malé spalovací zdroje, kterými jsou zdroje znečištění o jmenovitém tepelném výkonu nižším než 0,2 MW.

Spalovny odpadů patří do kategorie zvláště velkých nebo velkých stacionárních zdrojů a podle druhu spalovaného odpadu se rozlišují na

- spalovny nebezpečného odpadu,
- spalovny komunálního odpadu a
- spalovny jiného než nebezpečného a komunálního odpadu.

K ostatním zdrojům náleží také spalovací zařízení procesních ohřevů, u kterých jsou znečišťující látky vzniklé spalováním paliv odváděny společně se znečišťujícími látkami emitovanými technologickým procesem.

Způsob zařazování stacionárních zdrojů do jednotlivých kategorií stanovují prováděcí předpisy.

---

^a Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.; Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů.; Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění zákona č. 358/1999 Sb.; Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.; a další

^b Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů.

Mimo výše uvedené členění zdrojů v návaznosti na příslušná ustanovení zákona č. 86/2002 Sb., je v odborné praxi používáno i rozdělení zdrojů dle tzv. Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO). Stacionární zdroje jsou zahrnuty v dílčích souborech REZZO 1 - 3, mobilní zdroje jsou začleněny v dílčím souboru REZZO 4. Správou databáze REZZO za celou Českou republiku je pověřen Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ).

Návaznost členění zdrojů v REZZO na rozdělení zdrojů dle zákona č. 86/2002 Sb. shrnuje následující tabulka.

Tab. 5.3.1.1 Rozdělení zdrojů znečišťování dle zákona č. 86/2002 Sb. a dle REZZO

Kategorie	Označení souboru	Základní charakteristika a identifikace zdroje	Charakter zdroje
Velké a zvláště velké zdroje znečišťován	REZZO 1	Stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvláště závažných technologických procesů.	Bodové zdroje
Střední zdroje znečišťování	REZZO 2	Stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu od 0,2 do 5 MW, zařízení závažných technologických procesů, uhelné lomy a plochy s možností hoření, zapaření nebo úletu znečišťujících látek.	Bodové zdroje
Malé zdroje znečišťování	REZZO 3	Stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu nižším než 0,2 MW, zařízení technologických procesů nespádajících do kategorie velkých a středních zdrojů, plochy na kterých jsou prováděny práce, které mohou způsobovat znečišťování ovzduší, skládky paliv, surovin, produktů, odpadů, zachycených exhalátů a jiné stavby, zařízení a činnosti výrazně znečišťující ovzduší.	Plošné zdroje
Mobilní zdroje znečištění	REZZO 4	Pohyblivá zařízení se spalovacími nebo jinými motory, zejména silniční motorová vozidla, železniční kolejová vozidla, plavidla a letadla.	Liniové zdroje

5.3.2 Státní správa – pravomoci a odpovědnosti

V návaznosti na předchozí kapitolu je možno pro jednotlivé kategorie zdrojů znečišťování ovzduší nalézt odpovídající autoritu, která povoluje výstavbu nového zdroje, dohlíží na provoz zdroje a případně uděluje sankce za porušení podmínek provozu.

Správní činnosti na úseku ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země vykonávají tyto orgány ochrany ovzduší:

- Ministerstvo životního prostředí,
- Ministerstvo zdravotnictví,
- Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP),
- Česká obchodní inspekce,
- celní úřady,
- kraje,
- obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- obce.

Povinnosti výše uvedených orgánů ochrany ovzduší jsou uvedeny v §43 až §50 zákona o ochraně ovzduší.

Podíváme-li se nyní znovu rozdělení zdrojů, které uvádí tabulka 5.3.2.1 můžeme vytvořit přehlednou matici pravomocí a odpovědností obcí ve vztahu ke zdrojům znečišťování ovzduší. Informativně je tabulka doplněna o pravomoci a odpovědnosti vyplývající ze zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

Tab. 1.3.2.1 Matice pravomocí a odpovědností obcí ve vztahu ke zdrojům znečišťování ovzduší

Kategorie	Právní předpis	Obecní úřad a Obecní úřad obce s rozšířenou působností
Velké a zvláště velké zdroje znečišťování	z. 86/2002 Sb.	Žádné pravomoci ani odpovědnosti.
	z. 76/2002 Sb.	Účastník řízení o vydání integrovaného povolení.
	z. 100/2001 Sb.	Je dotčeným správním úřadem, který hájí zájmy chráněné zvláštními právními předpisy a jehož územně správní obvod alespoň zčásti tvoří dotčené území. ^c Územní samosprávný celek, jehož správní obvod alespoň zčásti tvoří dotčené území je dotčeným územním samosprávným celkem v řízení podle tohoto zákona.
Střední zdroje znečišťování	z. 86/2002 Sb.	Rozhoduje o vyměření poplatku, odkladu nebo prominutí části poplatků za znečišťování ovzduší podle § 19 odst. 5 a podle § 21 odst. 5 a § 22 odst. 3 a 5 Ukládá pokuty podle § 40 odst. 5 (oznamovací povinnost, poplatky) Vede evidenci oznámení pro střední stacionární zdroje podle § 54 odst. 9 a údaje z této evidence poskytuje ministerstvu.
	z. 76/2002 Sb.	Účastník řízení o vydání integrovaného povolení.
	z. 100/2001 Sb.	Je dotčeným správním úřadem, který hájí zájmy chráněné zvláštními právními předpisy a jehož územně správní obvod alespoň zčásti tvoří dotčené území. Územní samosprávný celek, jehož správní obvod alespoň zčásti tvoří dotčené území je dotčeným územním samosprávným celkem v řízení podle tohoto zákona.
Malé zdroje znečišťování	z. 86/2002 Sb.	Obecní úřad <ul style="list-style-type: none"> - je dotčeným správním orgánem v územním, stavebním a jiném řízení podle stavebního zákona a vydává stanovisko pro účely kolaudačního souhlasu z hlediska ochrany ovzduší u malých stacionárních zdrojů, - zpřístupňuje informace podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů, - rozhoduje o vyměření poplatků za znečišťování ovzduší u malých stacionárních zdrojů podle § 19 odst. 6, - nařizuje odstranění závad u malých spalovacích zdrojů podle § 12 odst. 1 písm. f), ukládá opatření k nápravě těchto závad podle § 38 odst. 1 a ukládá pokuty za nesplnění této uložené povinnosti, - může vypracovat místní program ke zlepšení kvality ovzduší,

^c Například zákon č. 44/1988 Sb., zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 17/1992 Sb., zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší).

Kategorie	Právní předpis	Obecní úřad a Obecní úřad obce s rozšířenou působností
		<ul style="list-style-type: none"> - může vypracovat místní program snižování emisí znečišťujících látek podle § 6 odst. 5, - vyhláší signál upozornění, signál regulace k omezení emisí ze stacionárních zdrojů, které nepodléhají regulaci podle § 8 odst. 3; pokud jde o zvláště velké, velké a střední stacionární zdroje, informuje o porušení povinností inspekci, - vede evidenci malých stacionárních zdrojů, u nichž tento zákon stanoví ohlašovací povinnost, a poskytuje údaje z této evidence ministerstvu, - vydává povolení pro činnosti, kde to stanoví zvláštní právní předpis, při kterých vznikají emise těkavých organických látek a které odpovídají kategorii malých ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší. Pro tyto látky může stanovit fugitivní emisní limit v závislosti na kvalitě ovzduší v daném místě. <p>Obecní úřad kontroluje</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržování povinností provozovateli malých stacionárních zdrojů podle § 12 a § 19 odst. 16; za nedodržení povinností jim ukládá pokuty a nápravná opatření a rozhoduje o zastavení nebo omezení provozu těchto zdrojů, - dodržování přípustné tmavosti kouře a přípustné míry obtěžování zápachem u provozovatelů malých stacionárních zdrojů a za nedodržení povinností ukládá pokuty, - účinnost spalování, měření množství a rozsahu vypouštěných látek u malých spalovacích zdrojů podle § 12 odst. 1 písm. f); touto činností může pověřit odborně způsobilé právnické nebo fyzické osoby podle zvláštního právního předpisu,10) - dodržování povinností podle § 3 odst. 5 a za jejich porušení ukládá pokuty. <p>Obec může obecně závaznou vyhláškou</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanovit podmínky spalování suchých rostlinných materiálů podle § 3 odst. 5 nebo toto spalování zakázat; při stanovení podmínek obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, stavu ovzduší ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby, - zakázat některé druhy paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování; seznam těchto paliv je uveden v příloze č. 11 k tomuto zákonu, - v oblasti opatření proti světelnému znečištění regulovat promítání světelných reklam a efektů na oblohu.
	z. 76/2002 Sb.	Účastník řízení o vydání integrovaného povolení.
	z. 100/2001 Sb.	<p>Je dotčeným správním úřadem, který hájí zájmy chráněné zvláštními právními předpisy a jehož územně správní obvod alespoň zčásti tvoří dotčené území.</p> <p>Územní samosprávný celek, jehož správní obvod alespoň zčásti tvoří dotčené území je dotčeným územním samosprávným celkem v řízení podle tohoto zákona.</p>
Mobilní zdroje znečištění	z. 86/2002 Sb.	<p>Vyhlašuje signál upozornění, signál regulace k omezení provozu mobilních zdrojů znečišťování.</p> <p>Může nařídit provozovatelům mobilních zdrojů znečišťování omezení provozu těchto zdrojů nebo zákaz tyto zdroje používat.</p>

Kategorie	Právní předpis	Obecní úřad a Obecní úřad obce s rozšířenou působností
	z. 76/2002 Sb.	Nevztahuje se na mobilní zdroje.
	z. 100/2001 Sb.	Nevztahuje se přímo na mobilní zdroje, ale zprostředkovaně se jich týkají záměry novostaveb, rozšiřování a přeložek silnic všech tříd a místních komunikací I. a II. třídy.

Z předchozí tabulky plyne, že současné právní předpisy dávají obcím možnost ovlivňovat zejména kategorii malých zdrojů znečišťování ovzduší a mobilních zdrojů znečišťování. Jedná se o zdroje znečišťování ovzduší jejichž negativní vliv na kvalitu ovzduší se projevuje zejména v lokálním měřítku. Tedy zpravidla na území, kde se zdroj nachází.

U zdrojů vyšších kategorií se předpokládá ovlivnění širšího území a spadají tedy pod pravomoci krajských úřadů nebo Ministerstva životního prostředí. Obce na jejichž území zdroj leží nebo jejichž území může být negativně ovlivněno jsou v řízeních podle zákona č. 76/2002 Sb. a č. 100/2001 Sb. dotčeným správním orgánem.

Toto na první pohled výrazné omezení pravomocí obce ve vztahu ke kategoriím zdrojů znečišťování ovzduší je vyváжено skutečností, že mobilní zdroje a malé stacionární zdroje znečišťování poměrně výrazně ovlivňují kvalitu ovzduší přímo v dýchací zóně. Podrobně se o podílu jednotlivých kategorií zdrojů zmiňuje práce VŠB-TU v diskuzi modelových výpočtů.

S ohledem na zaměření tohoto materiálu zejména na území Statutárního města Ostravy se proto v dalších kapitolách soustředíme na malé zdroje znečišťování ovzduší, kde z pohledu negativního vlivu na kvalitu ovzduší dominují zejména zdroje používané pro vytápění domácností, tzv. lokální topeniště.

5.4 Analýzy plánovaných změn v legislativě ochrany ovzduší a souvisejících předpisech ve vztahu k ovlivnění kvality ovzduší

5.4.1 Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší

Současný zákon o ochraně ovzduší byl vydán v roce 12.3. 2002 s účinností od 1.6.2002. Od doby vydání byl celkem 19x novelizován.

Tab. 5.4.1.1 Změny a doplňky zákona o ochraně ovzduší

změny provedené	číslo	s účinností dnem	úplné znění
zákonem	521/2002 Sb.	1. ledna 2003	
zákonem	92/2004 Sb.	vyhlášení (3.3.2004)	
zákonem	92/2004 Sb.	1. května 2004	
zákonem	186/2004 Sb.	1. května 2004	
zákonem	695/2004 Sb.	vyhlášení (31.12.2004)	
zákonem	180/2005 Sb.	1. srpna 2005	
zákonem	385/2005 Sb.	vyhlášení (1.10.2005)	
			472/2005 Sb.
zákonem	444/2005 Sb.	1. ledna 2006	
zákonem	212/2006 Sb.	1. června 2006	
zákonem	222/2006 Sb.	1. června 2006	
zákonem	230/2006 Sb.	1. června 2006	
zákonem	186/2006 Sb.	1. ledna 2007	
zákonem	212/2006 Sb.	1. ledna 2007*)	
zákonem	180/2007 Sb.	1. září 2007	
zákonem	296/2007 Sb.	1. ledna 2008	
zákonem	25/2008 Sb.	vyhlášení (12.2.2008)	
zákonem	37/2008 Sb.	1. března 2008	
zákonem	124/2008 Sb.	1. července 2008	
zákonem	483/2008 Sb.	1. února 2009	

V současné době probíhá na Ministerstvu životního prostředí vnitřní připomínkové řízení k návrhu zcela nového zákona o ochraně ovzduší.

I přes probíhající přípravu zcela nového zákona je stávající znění průběžně novelizováno. Ve vztahu ke kvalitě ovzduší v ostravském regionu je pozitivní např. poslední novelizace zákonem č. 483/2008 Sb., která umožňuje krajským úřadům stanovit ostatním zdrojům znečišťování ovzduší s produkcí emisí tuhých znečišťujících látek (TZL) nad 30 t/rok emisní strop, který zajistí v průběhu 9 let pokles emisí TZL z těchto zdrojů minimálně o 30%. Tato novela se na Ostravsku týká zejména provozů hutní prvovýroby.

Z předběžných informací o připravovaném novém zákoně o ochraně ovzduší lze očekávat poměrně zásadní změny oproti stávající právní úpravě. Uvažuje se například s rušením kategorizace zdrojů tak jak je známe dnes, zdroje by měly být rozděleny podle činností (obdobně jako v zákoně č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci), jsou navrhovány i upravené pravomoci ve vztahu ke kontrolám malých spalovacích zdrojů apod. S ohledem na vysokou rozpracovanost nového zákona o ochraně ovzduší lze v blízké době očekávat jeho vnější připomínkové řízení. Zde bude prostor pro aktivní zapojení orgánů ochrany ovzduší Statutárního města Ostravy.

5.4.2 Prováděcí předpisy k zákonu č. 86/2002 Sb.

Ministerstvo životního prostředí připravilo vyhlášku „O přípravě akčních plánů pro oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší“. Princip vyhlášky spočívá v tom, že krajské úřady vypracují „akčního plánu“, který bude obsahovat opatření v období zhoršené kvality ovzduší v důsledku překročení imisních limitů pro suspendované částice (PM₁₀).

Dle posledních informací však výše uvedený princip akčních plánů nebude realizován. MŽP místo toho navrhuje novelu vyhlášky č. 553/2002 Sb., kterou se stanoví hodnoty zvláštních imisních limitů znečišťujících látek, ústřední regulační řád a způsob jeho provozování včetně seznamu stacionárních zdrojů podléhajících regulaci, zásady pro vypracování a provozování krajských a místních regulačních řádů a způsob a rozsah zpřístupňování informací o úrovni znečištění ovzduší veřejnosti. Vyhláška bude doplněna o hodnoty zvláštních imisních limitů pro koncentrace suspendovaných částic (PM₁₀, případně PM_{2,5}). Toto řešení je podle našeho názoru výhodnější a bude snáze aplikovatelné.

Dále se připravují spíše legislativně-technické novely prováděcích předpisů. Významné změny lze očekávat až v návaznosti na nový zákon o ochraně ovzduší.

5.5 Aplikovatelnost stávajícího zákona o ochraně ovzduší a souvisejících právních předpisů při ochraně ovzduší na území Statutárního města Ostravy

V návaznosti na předběžné výsledky modelových výpočtů a průběžné konzultace se zadavatelem projektu bude tato kapitola zaměřena na:

- Spalování uhelných kalů a jiných nežádoucích materiálů občany
- Spalování komunálního odpadu občany
- Možnosti kontroly a udělování sankcí při porušení povinností provozovatelů malých stacionárních zdrojů znečišťování

5.5.1 Spalování uhelných kalů a jiných nežádoucích materiálů občany

5.5.1.1 Relevantní právní ustanovení

ZÁKON č. 86/2002 Sb., O OCHRANĚ OVZDUŠÍ

Ustanovení § 3 odst. 1 a 4, zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší stanoví:

„Povinnosti právnických a fyzických osob

(1) Každý je povinen omezovat a předcházet znečišťování ovzduší a snižovat množství jím vypouštěných znečišťujících látek stanovených podle tohoto zákona a prováděcích právních předpisů.

(4) Spalování látek ve zdrojích znečišťování ovzduší, které nejsou palivy určenými výrobci jejich zařízení, popřípadě látkami uvedenými v souboru technickoprovozních parametrů a technickoorganizačních opatření k zajištění provozu zdrojů znečišťování ovzduší podle § 11 odst. 2, je zakázáno. Tento zákaz se nevztahuje na zdolávání požárů a na práce při odstraňování následků nebezpečných epidemií a živelných i jiných krizových situací prováděných v souladu se zvláštními právními předpisy.“

Ustanovení § 12 odst. 1, 2 a 4, zákona č. 86/2002, o ochraně ovzduší stanoví:

„Povinnosti provozovatelů malých stacionárních zdrojů znečišťování

(1) Provozovatelé malých stacionárních zdrojů jsou povinni

- a) uvádět do provozu a provozovat stacionární zdroje jen v souladu s podmínkami pro provoz těchto zdrojů,
- b) umožnit osobám pověřeným obcí a inspekci přístup ke stacionárnímu zdroji za účelem ověření kategorizace zdroje, zjištění množství vypouštěných látek a kontroly jeho technického stavu a předkládat jim k tomu potřebné podklady,
- c) oznámit stacionární zdroj, který vypouští těkavé organické látky, obecnímu úřadu způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem, vést evidenci těkavých látek a poskytnout každoročně přehled o jejich spotřebě obci,
- d) plnit pokyny orgánu ochrany ovzduší ke zjednání nápravy podle § 38 odst. 1,
- e) dodržovat přípustnou tmavost kouře a přípustnou míru obtěžování zápachem a neobtěžovat kouřem a zápachem osoby ve svém okolí a obydlené oblasti,
- f) zajišťovat prostřednictvím oprávněné osoby měření účinnosti spalování, měření množství vypouštěných látek a kontrolu stavu spalinových cest u spalovacích zdrojů, a to nejméně jedenkrát za 2 roky, a odstraňovat zjištěné závady do 2 měsíců od jejich zjištění, pokud se s obecním úřadem nedohodnou jinak; tuto povinnost plní provozovatelé u zdrojů spalujících tuhá paliva od jmenovitého tepelného výkonu 15 kW a u zdrojů spalujících plyná nebo kapalná paliva od jmenovitého tepelného výkonu 11 kW; za oprávněnou osobu se považuje držitel živnostenského oprávnění v oboru kominictví, 10)
- g) oznámit obecnímu úřadu provedení povinného měření a kontroly podle písmene f) a jejich výsledky do 30 dnů od data jejich uskutečnění.

(2) Povinnosti uvedené v odstavci 1 písm. b), f) a g) se nevztahují na provozovatele malých stacionárních zdrojů umístěných v rodinných domech, bytech a stavbách pro individuální rekreaci s výjimkou případů, kdy jsou provozovány výhradně pro podnikatelskou činnost.

(4) Nedodržení povinností uvedených v odstavci 1 písm. e) a g) fyzickou osobou je přestupkem podle zvláštního právního předpisu. (Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů).“

Ustanovení § 50 odst. 3, písm. a) a b), zákona č. 86/2002, o ochraně ovzduší stanoví:

„(3) Obec může obecně závaznou vyhláškou

- a) stanovit podmínky spalování suchých rostlinných materiálů podle § 3 odst. 5 nebo toto spalování zakázat; při stanovení podmínek obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, stavu ovzduší ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby,
- b) zakázat některé druhy paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování; seznam těchto paliv je uveden v příloze č. 11 k tomuto zákonu“

OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVY č. 2/2006

Ustanovení čl. 3, odst. 2. obecně závazné vyhlášky Statutárního města Ostravy č. 2/2006, kterou se zakazuje používání některých druhů paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování ovzduší stanoví:

„Ve statutárním městě Ostravě se v malých spalovacích zdrojích znečišťování ovzduší zakazuje spalovat:

- a. uhelné kaly
- b. hnědé uhlí energetické
- c. lignit
- d. proplástky“

ZÁKON č. 185/2001 Sb., O ODPADECH

Ustanovení § 3, odst. 1, zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech stanoví:

„Pojem odpad

(1) Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit a přísluší do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu.“

Ustanovení § 12, odst. 2, zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech stanoví:

„(2) Pokud dále není stanoveno jinak, lze s odpady podle tohoto zákona nakládat pouze v zařízeních, která jsou k nakládání s odpady podle tohoto zákona určena. Při tomto nakládání s odpady nesmí být ohroženo lidské zdraví ani ohrožováno nebo poškozováno životní prostředí a nesmějí být překročeny limity znečišťování stanovené zvláštními právními předpisy.“

5.5.1.2 Právní posouzení k otázce spalování uhelných kalů a jiných nežádoucích materiálů občany

Problematikou ochrany ovzduší se zabývá především zák. č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší. V obecné rovině stanoví v § 3 odst. 1 povinnost všech fyzických a právnických osob omezovat a předcházet znečišťování ovzduší. Rovněž je stanoveno, že ve zdrojích znečištění lze spalovat pouze takové látky, které určí výrobce zařízení (§ 3 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší).

Konkrétní povinnosti provozovatelů malých stacionárních spalovacích zdrojů znečišťování (tedy právě i domácích kamen a kotlů pro ústřední vytápění) uvádí § 12 o ochraně ovzduší. Z nich stojí za pozornost zejména povinnost dodržovat přípustnou tmavost kouře a přípustnou míru obtěžování zápachem a neobtěžovat kouřem a zápachem osoby ve svém okolí a obydlené oblasti.

Z dalších je významná především povinnost umožnit osobám pověřeným obcí a Českou inspekcí životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) přístup ke zdroji znečištění za účelem jeho kontroly a předkládat jim potřebné informace. Pro tuto povinnost však zákon o ochraně ovzduší stanoví v § 12 odst. 2 výjimku právě pro provozovatele malých zařízení umístěných v rodinných domech, bytech a stavbách pro individuální rekreaci.

Současný zákon o ochraně ovzduší dále umožňuje obcím v § 50 odst. 3 stanovit za účelem ochrany kvality ovzduší obecně závaznou vyhláškou občanům:

- podmínky spalování suchých rostlinných materiálů a
- zákaz některých druhů paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování, seznam těchto paliv je uveden v Příloze č. 11 k zákonu o ochraně ovzduší.

Seznam paliv pro obyvatelstvo, jejichž spalování v malých spalovacích zdrojích znečišťování může obec obecně závaznou vyhláškou ve svém územním obvodu zakázat (Příloha č. 11 k zákonu o ochraně ovzduší)

Druh paliva	Poznámka
Hnědé uhlí energetické	<i>Jedná se o méně kvalitní paliva s vyšším obsahem síry a příměsí dalších látek, které mají při jejich spalování nepříznivý vliv na kvalitu ovzduší.</i>
Lignit	
Uhelné kaly	
<i>Proplásky</i>	

Tohoto svého oprávnění využilo i **Statutární město Ostrava** a přijalo **Vyhlášku č. 2/2006**, kterou se zakazuje používání některých druhů paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování ovzduší. **Vyhláška zakazuje spalování všech čtyř druhů vyjmenovaných paliv, tedy včetně uhelných kalů.**

Jelikož je na celém území Statutárního města Ostravy uhelné kaly zakázáno spalovat, je **úkolem pro kontrolní orgány obce případně ČIŽP, aby zjistili, jak hodlá občan naložit s takovým materiálem**, který má například prokazatelně uložen na svém pozemku.

V úvahu přichází několik situací:

1. Občan má v úmyslu uhelný kal využít jako palivo

V takovém případě **se občan dostává do rozporu s obecně závaznou vyhláškou** a hrozí mu sankce podle této vyhlášky.

2. Občan má v úmyslu se nepotřebného uhelného kalu zbavit jako odpadu

Pojem **odpad** definuje zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech v § 3 odst. 1 jako **každou movitou věc, které se osoba zbavuje nebo má v úmyslu se jí zbavit a přísluší do některé ze skupin odpadů** uvedených v příloze 1 zákona o odpadech.

Z vyjmenovaných skupin odpadů přicházejí v úvahu dvě pod něž by se dal takový případ podřadit, a to skupina Q 14 („Výrobky, které vlastník nepoužívá nebo nebude více používat, např. v zemědělství, domácnosti, úřadech, prodejnách, dílnách apod.“) a Q 16 („Jiné materiály, látky nebo výrobky, které nepatří do výše uvedených skupin“).

Pokud by byl dotčený materiál označen jako odpad bylo by nutné s ním tak i nakládat, a to zejména s ohledem na to, že **zákon** o odpadech stanoví v § 12 odst. 2 **povinnost nakládat s odpady** (a to znamená i odstraňovat je) **pouze v zařízeních, která jsou k tomu** podle zákona o odpadech **určena**, tzn. mají příslušná oprávnění.

5.5.2 Spalování komunálního odpadu občany

5.5.2.1 Relevantní právní ustanovení

ZÁKON č. 185/2001 Sb., O ODPADECH

Ustanovení § 17 odst. 2 a 4, zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech stanoví:

„(2) Obec může ve své samostatné působnosti stanovit obecně závaznou vyhláškou obce systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území, včetně systému nakládání se stavebním odpadem.

Fyzické osoby jsou povinny odkládat komunální odpad na místech k tomu určených a ode dne, kdy tak obec stanoví obecně závaznou vyhláškou, komunální odpad odděleně shromažďovat, třídít a předávat k využití a odstraňování podle systému stanoveného obcí, pokud odpad samy nevyužijí v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy.“

5.5.2.2 Právní posouzení k otázce spalování komunálního odpadu

V případě spalování komunálního odpadu **se občan obce dostává do rozporu především se zákonem č. 185/2001, o odpadech**, jelikož ten stanoví v § 17 odst. 4, že **fyzické osoby jsou povinny odkládat komunální odpad na místech k tomu určených.**

Obec i v případě komunálních odpadů **může** využít svého oprávnění podle § 17 odst. 2 a prostřednictvím obecně závazné vyhlášky **stanovit systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů** vznikajících na jejím katastrálním území, **který jsou občané povinni respektovat.**

5.5.3 Možnosti kontroly a udělování sankcí při porušení povinností provozovatelů malých stacionárních zdrojů znečištění

5.5.3.1 Relevantní právní ustanovení

ZÁKON č. 86/2002 Sb., O OCHRANĚ OVZDUŠÍ

Ustanovení § 12 odst. 1 písm. b) a e), odst. 2 a odst. 4, zákona č. 86/2002, o ochraně ovzduší stanoví:

„(1) Provozovatelé malých stacionárních zdrojů jsou povinni

b) umožnit osobám pověřeným obcí a inspekci přístup ke stacionárnímu zdroji za účelem ověření kategorizace zdroje, zjištění množství vypouštěných látek a kontroly jeho technického stavu a předkládat jim k tomu potřebné podklady,...

e) dodržovat přípustnou tmavost kouře a přípustnou míru obtěžování zápachem a neobtěžovat kouřem a zápachem osoby ve svém okolí a obydlené oblasti,...

(2) Povinnosti uvedené v odstavci 1 písm. b), f) a g) se nevztahují na provozovatele malých stacionárních zdrojů umístěných v rodinných domech, bytech a stavbách pro individuální rekreaci s výjimkou případů, kdy jsou provozovány výhradně pro podnikatelskou činnost.

(4) Nedodržení povinností uvedených v odstavci 1 písm. e) a g) fyzickou osobou je přestupkem podle zvláštního právního předpisu. (Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích)“

Ustanovení § 40 odst. 4, zákona č. 86/2002, o ochraně ovzduší stanoví:

„(4) **Pokutu ve výši od 500 do 150 000 Kč uloží obecní úřad provozovateli malého stacionárního zdroje, poruší-li alespoň jednu z povinností stanovených v § 3 odst. 3, 4, 9 nebo v § 12 odst. 1.**“

Ustanovení § 41 odst. 2 a 3, zákona č. 86/2002, o ochraně ovzduší stanoví:

„(1) Řízení o uložení pokuty lze zahájit nejpozději do 1 roku ode dne, kdy orgán ochrany ovzduší zjistil porušení povinnosti, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy k porušení povinnosti nebo zákazu došlo.

(2) Dojde-li v době do 1 roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty k opětovnému porušení povinnosti, za které již byla uložena pokuta, a provozovatel nezjednal nápravu uloženou orgánem ochrany ovzduší, uloží mu tento orgán pokutu až do výše dvojnásobku horní hranice sazby.

(3) Při rozhodování o výši pokuty přihlíží orgán ochrany ovzduší k závažnosti porušení zákonné povinnosti, době trvání protiprávního stavu, k výši vzniklé nebo hrozící škody a k případným následkům protiprávního stavu.“

Ustanovení § 50 odst. 2, písm. a) a b), zákona č. 86/2002, o ochraně ovzduší stanoví:

„Obecní úřad kontroluje

a) dodržování povinností provozovateli malých stacionárních zdrojů podle § 12 a § 19 odst. 16 za nedodržení povinností jim ukládá pokuty a nápravná opatření a rozhoduje o zastavení nebo omezení provozu těchto zdrojů,

b) dodržování přípustné tmavosti kouře a přípustné míry obtěžování zápachem u provozovatelů malých stacionárních zdrojů a za nedodržení povinností ukládá pokuty.“

ZÁKON č. 185/2001 Sb., O ODPADECH

Ustanovení § 69 odst. 2 písm. c), zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech stanoví:

„(2) Inspekce uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč fyzické osobě, která není podnikatelem a dopustí se přestupku tím, že

c) soustřeďuje odpad nebo s ním jinak nakládá na místech nebo v objektech, které nejsou podle tohoto zákona zařízeními určenými k nakládání s odpady nebo tato místa či objekty za účelem soustřeďování nebo jiného nakládání s odpady pronajímá jiné osobě.“

OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVY č. 2/2006

Ustanovení čl. 6, písm. a) obecně závazné vyhlášky Statutárního města Ostravy č. 2/2006, kterou se zakazuje používání některých druhů paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování ovzduší stanoví:

„Při porušení této vyhlášky lze:

a. Fyzickou osobu postihnout podle zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, nepůjde-li o trestný čin.“

ZÁKON č. 200/1990 Sb., O PŘESTUPCÍCH

Ustanovení § 11 odst. 1, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích stanoví:

„(1) Za přestupek lze uložit tyto sankce:

- a) napomenutí,
- b) pokutu,
- c) zákaz činnosti,
- d) propadnutí věci.“

Ustanovení § 12 odst. 1, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích stanoví:

„(1) Při určení druhu sankce a její výměry se přihlédne k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení.“

Ustanovení § 13 odst. 1, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích stanoví:

„(1) Pokutu lze uložit do 1000 Kč, nestanoví-li zvláštní část tohoto zákona nebo jiný zákon pokutu vyšší.“

Ustanovení § 45, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích stanoví:

„Přestupky na úseku ochrany životního prostředí

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo porušením zvláštních právních předpisů o ochraně životního prostředí jiným způsobem, než jak vyplývá z ustanovení § 21 až 44, zhorší životní prostředí.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.“

ZÁKON č. 140/1961 Sb., TRESTNÍ ZÁKON

Ustanovení § 181a, zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon stanoví:

„Ohrožení a poškození životního prostředí

(1) Kdo úmyslně znečistí nebo jiným způsobem poškodí půdu, vodu, ovzduší, les nebo jinou složku životního prostředí tím, že poruší předpisy o ochraně životního prostředí nebo předpisy o ochraně a využívání přírodních zdrojů a na větším území, na zvláště chráněném území nebo ve vodním zdroji, u něhož je stanoveno ochranné pásmo, ohrozí společenstva nebo populace volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin (poškození životního prostředí), nebo kdo úmyslně poškození životního prostředí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 opětovně,

b) způsobí-li takovým činem trvalé nebo dlouhodobé poškození životního prostředí, nebo

c) způsobí-li takovým činem poškození životního prostředí, k jehož odstranění je třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 poškození zvláště chráněného území nebo vodního zdroje, u něhož je stanoveno ochranné pásmo tak, že tím zanikne nebo je značně oslaben důvod pro zvláštní ochranu takového území, nebo

b) způsobí-li takovým činem poškození životního prostředí, k jehož odstranění je třeba vynaložit náklady ve velkém rozsahu.“

Ustanovení § 181b, zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon stanoví:

„(1) Kdo z nedbalosti způsobí nebo zvýší poškození životního prostředí (§ 181a) anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona,

b) způsobí-li takovým činem trvalé nebo dlouhodobé poškození životního prostředí, nebo

c) způsobí-li takovým činem poškození životního prostředí, k jehož odstranění je třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 poškození zvláště chráněného území nebo vodního zdroje, u něhož je stanoveno ochranné pásmo tak, že tím zanikne nebo je značně oslaben důvod pro zvláštní ochranu takového území, nebo

b) způsobí-li takovým činem poškození životního prostředí, k jehož odstranění je třeba vynaložit náklady ve velkém rozsahu.“

5.5.3.2 Současný stav právní úpravy

ZÁKON č. 86/2002 Sb., O OCHRANĚ OVZDUŠÍ

Ze zákona o ochraně ovzduší vyplývá oprávnění a zároveň povinnost obecního úřadu kontrolovat dodržování povinností provozovateli malých stacionárních zdrojů podle § 12 (viz výše), zejména dodržování přípustné tmavosti kouře a přípustné míry obtěžování zápachem u provozovatelů malých stacionárních zdrojů. V případě zjištění nedodržení povinností stanovených závaznými předpisy ukládá pokuty.

Zároveň podle § 12 tohoto zákona je porušení povinnosti dodržovat přípustnou tmavost kouře a přípustnou míru obtěžování zápachem a neobtěžovat kouřem a zápachem osoby ve svém okolí a obydlené oblasti přestupkem podle přestupkového zákona. V takovém případě hrozí fyzické osobě sankce, které je možné udělit v přestupkovém řízení, tedy v tomto případě napomenutí nebo pokutu. (K tomu viz dále u „Sankce podle zákona o ochraně ovzduší a přestupkového zákona“).

S ohledem na to, že **v současné době zákon neumožňuje kontrolním orgánům vstupovat za účelem kontroly do rodinných domů, bytů a objektů určených k individuální rekreaci, zůstává přípustná kontrola pouze testem tmavosti kouře.**

ZÁKON č. 185/2001 Sb., O ODPADECH

Rovněž **zákon o odpadech umožňuje ukládat za porušení povinností v něm stanovených pokuty. V tomto případě je oprávněna ČIŽP ukládat pokuty až do výše 1 milionu Kč osobě, která se dopustí přestupku tím, že soustředí odpad nebo s ním jinak nakládá na místech nebo v objektech, které nejsou podle tohoto zákona zařízeními určenými k nakládání s odpady.**

OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVY č. 2/2006, KTEROU SE ZAKAZUJE POUŽÍVÁNÍ NĚKTERÝCH DRUHŮ PALIV PRO MALÉ SPALOVACÍ ZDROJE ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

Vyhláška ve svém čl. 6 přímo stanoví, že v případě nedodržení povinností v ní stanovených, lze fyzickou osobu postihnout podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích nebo v případě, že se jedná o trestný čin, tak i podle zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon (k tomu viz. další odstavce tohoto článku).

ZÁKON č. 200/1990 Sb., O PŘESTUPCÍCH

Osoby, které poruší povinnosti vyplývající jim ze zvláštních předpisů o ochraně životního prostředí, tedy v tomto případě především ze zákona o ochraně ovzduší nebo zákona o odpadech a zhorší tak životní prostředí a dále v případě, kdy tak stanoví obecně závazná vyhláška, mohou být postiženy podle zákona o přestupcích. (K tomu viz dále u „Sankce podle zákona o ochraně ovzduší a přestupkového zákona“).

ZÁKON Č. 140/1961 SB., TRESTNÍ ZÁKON

Poškození životního prostředí je v současnosti možno postihnout i podle trestního zákona. Ten v § 181a a dále v § 181b stanoví tresty které lze uložit tomu, kdo způsobí poškození životního prostředí. Rozdíl mezi těmito dvěma ustanoveními spočívá zejména v tom, že jeden postihuje úmyslná a druhý nedbalostní jednání.

V případě úmyslného jednání hrozí v základní výměře trestu pachateli trestného činu trest odnětí svobody až na tři léta nebo peněžitý trest. V případě, že se pachatel dopustil nedbalostního trestného činu může být potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo peněžitým trestem.

5.5.3.3 Sankce podle zákona o ochraně ovzduší a přestupkového zákona

Ve vztahu k provozovatelům malých zdrojů znečišťování, kteří jsou fyzickými osobami nepodnikajícími, je stanoveno v § 12 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší, že nedodržení povinností uvedených v § 12 odstavci 1. písm. e) a g) fyzickou osobou je přestupkem podle zvláštního právního předpisu, přičemž odkazuje na zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Přestupkem ve smyslu zákona o přestupcích je tedy i nedodržování přípustné tmavosti kouře a přípustné míry obtěžování zápachem, a obtěžování kouřem a zápachem osoby ve svém okolí a obydlené oblasti.

Ohledně sankcí, které lze za takový přestupek uložit však tímto vzniká jistý výkladový problém. **Současné znění zákona o ochraně ovzduší totiž v § 40 nestanoví zcela jasně, zda sankce tam uvedené lze ukládat i fyzickým osobám nepodnikajícím, ale naopak tento postup ani nezakazuje.**

Jelikož zákon o ochraně ovzduší odkazuje v § 12 odst. 4 výše uvedeným způsobem na zákon o přestupcích, je bezesporu třeba vést řízení o přestupku proti povinnosti uvedené v § 12 odst. 1 písm. e) podle tohoto zákona.

Co se týče udělování sankcí, přestupkový zákon v § 13 odst. 1 stanoví:

„(1) Pokutu lze uložit do 1000 Kč, nestanoví-li zvláštní část tohoto zákona nebo jiný zákon pokutu vyšší.“

Zákon o ochraně ovzduší bezpochyby odkázal ustanovením § 12 odst. 4 i na toto ustanovení přestupkového zákona, přičemž **dle našeho názoru lze na jeho základě uložit provozovatelům malých zdrojů znečišťování, kteří jsou fyzickými osobami nepodnikajícími:**

1. **pokutu ve výši 10.000,- Kč podle § 45 zvláštní části přestupkového zákona**, pokud spáchali přestupek tím, že porušením zvláštních právních předpisů o ochraně životního prostředí (tedy i zákona o ochraně ovzduší) zhoršili životní prostředí, ale rovněž
2. **pokutu ve výši 500,- až 150.000,- Kč podle § 40 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší**, pokud porušili povinnost uloženou v § 12 odst. 1 písm. e) tohoto zákona, **jelikož se jedná o zvláštní sankci podle „jiného zákona“ ve smyslu výše citovaného ustanovení § 13 odst. 1 přestupkového zákona, jejíž ukládání není výslovně omezeno na právnické osoby a fyzické osoby podnikající**, jak bývá zvykem u jiných složkových předpisů práva životního prostředí (např. v zákoně o odpadech).

S ohledem na výše popsaný stav legislativy, zejména na nejasné znění § 40 zákona o ochraně ovzduší, jsme si vědomi, že je teoreticky možný i výklad, který umožňuje ukládat fyzickým osobám nepodnikajícím pokutu pouze podle zákona o přestupcích, tedy do maximální výše 10.000,- Kč.

Vzhledem k této skutečnosti tedy navrhujeme, aby byl vznesen požadavek na Ministerstvo životního prostředí o vydání výkladového stanoviska v této věci, přičemž jsme připraveni v této záležitosti poskytnout potřebnou součinnost.

5.5.3.4 Úloha a správních orgánů při kontrole a udělování sankcí

Popis současného stavu využívání institutu správního řízení na úseku ochrany ovzduší ve vztahu k provozovatelům malých zdrojů znečišťování

Ze zjištění odboru ochrany životního prostředí Magistrátu města Ostravy vyplývá, že správní řízení ve věcech ochrany ovzduší bylo s provozovateli malých stacionárních zdrojů znečištění v průběhu posledních dvou let, tedy v průběhu roku 2007 a 2008, vedeno pouze ve třech případech, z toho v jednom případě ještě nebylo meritorně rozhodnuto.

Advokátní kanceláři byly poskytnuty dva spisy, z toho jeden z výše zmíněného správního řízení, které dosud nebylo ukončeno. Ze spisů vyplývá, že v obou případech byla správní řízení zahájena z podnětu občanů. Teprve na základě těchto podnětů bylo provedeno šetření na místě, a to včetně provedení testu tmavosti kouře.

Ve správním řízení, v němž již bylo vydáno rozhodnutí, podal pachatel přestupku vysvětlení, z něhož vyplynulo, že se přestupku dopustil a na základě tohoto zjištění a dalších okolností (výsledek testu tmavosti kouře, oznámení občanů) mu následně byla udělena bloková pokuta ve výši 200,- Kč.

Z výše uvedeného vyplývá, že **institut správního řízení bývá využíván** na úseku ochrany ovzduší, ve vztahu k provozovatelům malých zdrojů znečišťování, **velmi zřídka**. Tomuto stavu jistě přispívá i fakt, že **orgány příslušné k projednávání těchto přestupků nemají z důvodu současného stavu legislativy, zejména nemožnosti vstupovat do rodinných domů a bytů za účelem ověření svého podezření, dostatečná oprávnění k získávání důkazů**, využitelných při následném prokazování skutečnosti, že se občan dopustil přestupku, jenž je mu kladen za vinu.

Jak ovšem vyplývá i z rozhodnutí, jehož znění nám bylo poskytnuto, existují případy, kdy ke složitějšímu dokazování není třeba přistoupit, a to zejména pokud pachatel spáchání přestupku dozná resp. zjištění správního orgánu v žádném ohledu nenapadá. Pachatelé přestupků nejsou nezřídko natolik právně erudovaní a při podávání vysvětlení často spáchání přestupku sami připustí, resp. se k němu procesně doznají.

K nízké četnosti správních řízení s malými provozovateli zdrojů znečišťování přispívá podle našeho názoru rovněž fakt, že **k samotnému zjišťování a projednávání přestupku je přikročeno zpravidla pouze na základě podnětu občanů**. Z § 67 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích ovšem vyplývá, že **podkladem pro zahájení řízení o přestupku je oznámení státního orgánu, orgánu policie nebo obce, jakož i právnické osoby nebo občana o přestupku, tak i poznatek z vlastní činnosti správního orgánu nebo postoupení věci orgánem činným v trestním řízení**. Oznámení občanů by tedy mělo být pouze jedním z několika možných podnětů, na jejichž základě by mělo být zahájeno řízení o přestupku. V tomto ohledu **je jistě žádoucí více využívat zejména personálních kapacit obecní policie a jejího výskytu přímo v ulicích městských obvodů**.

Sankční nástroje, které mohou být využívány při udělování trestů za spáchané přestupky, tedy zejména pokuty, jsou nesporným motivačním faktorem, který působí i preventivně při páchaní protiprávního jednání. Aby však byl preventivní účinek efektivní, je třeba, aby těchto nástrojů bylo využíváno ze strany správních orgánů opravdu důsledně, a to nejen ve formální výši. Jak uvádíme níže pokud je v rámci správního řízení přikročeno k udělení sankce za spáchaný přestupek, jelikož jiná opatření nevedla k žádoucímu výsledku, je třeba, aby trest byl trestem exemplárním, a to při zohlednění všech aspektů konkrétního jednání přestupce, co do jeho závažnosti.

Návrh opatření při zjišťování a projednávání přestupků na úseku ochrany ovzduší

Na základě výše uvedeného tedy navrhuje:

- **Získávat podněty a informace** o tom, že je páčán přestupek na úseku ochrany ovzduší **i z jiných zdrojů než jen od samotných občanů**. V této souvislosti **provádět více předem plánovaných a systematických kontrol v předem vytipovaných územích** úředníky úřadu Statutárního města Ostravy případně úřadů městských obvodů nebo **více využívat obecní policie**, a to zejména její personální kapacity a charakteru úkolů, tedy zejména hlídkování v přímo v ulicích.
- **Využívat důsledně metod dokazování spáchání přestupků, které již současné legislativa umožňuje**, zejména testu tmavosti kouře, a to i přes to, že v průběhu dokazování může být přesnost a průkaznost takových metod osobou podezřelou ze spáchání přestupku napadena.
- **Využívat oprávnění požadovat podání vysvětlení od osob, které mohou přispět k objasnění, zda k přestupku došlo, a to zejména požadovat vysvětlení od osoby podezřelé ze spáchání přestupku**, po předešlém poučení o možnosti odepřít podání vysvětlení. Jak již bylo uvedeno, vede v některých případech takovéto opatření k tomu, že podezřelý sám poskytne správnímu orgánu vedoucímu přestupkové řízení tolik potřebný důkaz a zároveň nenapadá důkazní sílu těch, které má správní orgán již k dispozici.
- **Na základě získaných podnětů nebo poznatků z vlastní činnosti zahajovat přestupková řízení**, a to i v případě, kdy správní orgán nemá k dispozici jiné důkazy než výsledky testu tmavosti kouře případně výslechy svědků podaných podle § 55 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád. Již **samotné projednání přestupku** ve správním řízení často, i v případě, kdy není udělena sankce, **působí preventivně**, a to jak na osobu podezřelou ze spáchání přestupku, tak na další občany. **Správní orgán dá občanům rovněž najevo, že páčání přestupků na úseku ochrany ovzduší mu není lhostejné a hodlá porušení právních povinností postihovat**.
- V případě, kdy přestupkové řízení dospěje do fáze rozhodování o udělení sankce, využívat rozmezí sazby, která je pro uvedený přestupek stanovena zákonem, a tedy v **zájmu zvýšení preventivního účinku sankcí je ukládat jako exemplární tresty**, při zohlednění všech aspektů konkrétního jednání přestupce co do jeho závažnosti (např. **hodnotit jako přitěžující okolnost zvýšené imisní koncentrace s tím, že je nutno o zvýšení imisních koncentrací občany relevantně informovat, např. místním rozhlasem a upozornit je na možnost provádění kontrol úředníky obce a obecní policií**).

5.5.3.5 Návrh postupu správních orgánů při kontrole a udělování sankcí

Následující text nastiňuje možný postup správních orgánů při zjišťování a postihu přestupků provozovatelů malých stacionárních zdrojů znečišťování na úseku ochrany ovzduší. Postupu podle následujících bodů by měl předcházet **průzkum** podle konkrétních potřeb jednotlivých městských obvodů Statutárního města Ostrava, **jehož cílem by mělo být vytipování oblastí, v nichž dochází k porušování zákonných povinností provozovatelů malých zdrojů znečišťování na úseku ochrany ovzduší v největší míře.**

- **K důsledným kontrolám a následnému postihu osob, porušujících povinnosti vyplývající z předpisů na ochranu ovzduší, by mělo docházet především v obdobích zvýšených imisních koncentrací či překročených imisních limitů.** Prvním krokem je tedy zjištění, že k takové situaci došlo. Jelikož v právních předpisech není v současnosti pojem zvýšených imisních koncentrací definován, navrhuje, aby pro potřeby určení situace, kdy by měly být kontroly prováděny, byl tento pojem vymezen jako stav, kdy hodnoty imisních koncentrací dosáhly 80 % hodnoty imisních limitů.
- **Výzva / varování občanům** prostředky dostupnými v jednotlivých městských obvodech (například prostřednictvím místního rozhlasu), **že v důsledku zvýšených imisních koncentrací budou v obci prováděny kontroly** provozovatelů malých stacionárních spalovacích zdrojů znečišťování a to **úředníky obce, jakož i obecní policií.**
- **Pověřit určitý relevantní počet pracovníků jednotlivých úřadů městských obvodů, případně strážníky obecní policie, provedením namátkové kontroly v předem vytipovaných oblastech v době zvýšených imisních koncentrací či překročených imisních limitů.**
- **V případě, kdy** prostřednictvím vlastního pozorování a následného provedení testu tmavosti kouře nebo například na základě zjištění, že občan má na svém pozemku složen materiál / palivo, které je zakázáno spalovat, **získá správní orgán podezření, že došlo ke spáchání přestupku, zahájí s osobou podezřelou ze spáchání přestupku správní řízení resp. řízení o přestupku.**
- **Vyzvat pachatele přestupku případně jiné osoby k poskytnutí vysvětlení** za účelem zjištění skutečností, které by objasnily, zda byl spáchán přestupek.
- V případě, že k takovému zjištění dojde, **uložit pachateli přestupku sankci, ve výši, kdy sankce může být považována za exemplární trest, případně ve výši, kterou je možno považovat za citelnou ve vztahu ke konkrétní osobě, již je sankce ukládána při zohlednění všech aspektů konkrétního jednání přestupce co do jeho závažnosti.**

5.5.3.6 Úloha obecní policie

Z charakteru úkolů, které plní obecní policie vyplývá možnost jejich využívání zejména při získávání podnětů k zahájení správních řízení.

Je jistě žádoucí více využívat zejména personálních kapacit obecní policie a jejího výskytu přímo v ulicích městských obvodů a přirozeného respektu, kterého požívají zejména v malých obcích. Ze zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, **náleží strážníkům obecní policie oprávnění a povinnost odhalovat přestupky a jiné správní delikty.** K povinnostem strážníků podle zákona o obecní policii **dále patří povinnost oznámit příslušnému orgánu podezření, že byl spáchán přestupek** (§ 10 odst. 2 zák. č. 553/1991 Sb.).

Ani k oprávněním obecní policie ovšem nenáleží právo vstupovat do obydlí občanů za účelem zjištění, zda je či byl spáchán přestupek, pokud není důvodná obava, že je ohrožen život nebo zdraví osoby nebo že hrozí větší škoda na majetku. Oprávnění ke vstupu náleží strážníkům obecní policie pouze v případě živnostenských provozoven, ale pouze jen do míst určených pro zákazníky.

Strážníci obecní policie mají ze zákona **oprávnění požadovat potřebná vysvětlení od osob, které mohou přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku. I v tomto ohledu je však třeba brát v úvahu zákonná omezení, která spočívají zejména v možnosti osoby odepřít podání vysvětlení z důvodu, že by jí sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítovala jako vlastní, způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek. Přičemž o tomto svém právu musí být osoba podávající vysvětlení poučena předem.**

5.6 Doporučené nástroje k prosazování ochrany ovzduší

5.6.1 Normativní nástroje

Normativní nástroje se opírají o právním předpisem stanovený limit, standard, zákaz či příkaz, jehož dodržování je kontrolováno a nedodržování sankcionováno.

ZÁKON č. 86/2002 Sb., O OCHRANĚ OVZDUŠÍ

- Důsledně kontrolovat dodržování ustanovení §12 Povinnosti provozovatelů malých stacionárních zdrojů znečišťování.
- Zapojit do kontrol proškolené příslušníky obecní policie. Upřednostňovat prevenci prostřednictvím nově zřizovaných „okrskářů“.

ZÁKON č. 185/2001 Sb., O ODPADECH

- Vyžadovat od občanů vysvětlení k jakému účelu mají na svém pozemku uložen materiál připomínající odpad. Jedná se např. o uhelné kaly, stavební odpad (okna) apod.
- Poučit občany o náležitostech nakládání s odpady a umožnit jeho bezplatné odstranění

OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVY č. 2/2006

- Důsledně kontrolovat dodržování zákazu spalování vybraných druhů paliv v malých zdrojích. S ohledem na omezení vstupu do soukromých objektů provádět vizuální kontroly skladovaného paliva.
- Zapojit do kontrol proškolené příslušníky obecní policie. Upřednostňovat prevenci prostřednictvím nově zřizovaných „okrskářů“.

NAŘÍZENÍ MĚSTA č. 9/2005, KTERÝM SE STANOVUJE ROZSAH, ZPŮSOB A LHŮTY ODSTRAŇOVÁNÍ ZÁVAD VE SCHŮDNOSTI MÍSTNÍCH KOMUNIKACÍ A PRŮJEZDNÍCH ÚSEKŮ SILNIC

- Doplnit ustanovení týkající se povinnosti úklidu inertního materiálu použitého k posypu v zimním období.
- Stanovit časové období pro odstranění posypového materiálu z vozovek a chodníků a minimalizovat tím zdroje sekundární prašnosti v obydlených oblastech

5.6.2 Ekonomické nástroje

Ekonomické nástroje jsou založeny na ekonomickém zvýhodnění činností a/nebo produktů žádoucích a znevýhodnění činností nežádoucích.

- Provozovat a případně rozšiřovat služby sběrných dvorů umožňující obyvatelům zdarma odkládat nebezpečný i ostatní odpad.
- Udržovat a případně rozšířit systém bezplatného sběru separovaných odpadů.

5.6.3 Organizační nástroje

Organizační nástroje jsou založeny na změně vztahů mezi subjekty a nebo činnostmi.

- Zapojit do kontrol dodržování předpisů v ochraně ovzduší proškolené příslušníky Městské policie Ostrava.
- Diskutovat s odborem prevence Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje možnosti spolupráce při preventivních prohlídkách.
- Ustanovit osobu zodpovídající za informování veřejnosti o zhoršené kvalitě ovzduší a provádění namátkových kontrol dodržování právních předpisů v ochraně ovzduší.

5.6.4 Institucionální nástroje

Institucionální nástroje se vztahují jednak k institucím, které konají veřejnou správu, jednak k institucím, které poskytují podporu výkonu veřejné správy.

- Provést proškolení strážníků Městské policie se zaměřením na zvýšení informovanosti strážníků v oblastech:
  - vliv spalování nekvalitních paliv a odpadů na kvalitu ovzduší
  - zdravotní důsledky spalování neschválených paliv
  - možnosti vizuální kontroly skladovaného paliva
  - podmínky využití provozní Ringelmannovy stupnice při stanovení tmavosti kouře
  - doporučený postup zahájení řízení s osobou podezřelou ze spáchání přestupku
- Vybavit vybrané hlídky (okrskáře) městské policie provozní Ringelmannovou stupnicí
- Sledovat vývoj nového zákona o ochraně ovzduší a aktivně se zapojit do připomínkového řízení.

5.6.5 Informační nástroje

Informační nástroje jsou aplikovány v oblasti získávání, zpracovávání a předávání informací. Významnou složkou je cílené předávání informací formou výchovy a osvěty.

- Před následující topnou sezónou navrhujeme realizovat intenzivní informační kampaň formou
  - informačních článků v novinách Ostravská radnice
  - informačních článků v lokálních periodikách vydávaných městskými obvody
  - letáků.

- Informační kampaň by se měla názornou a občanům srozumitelnou formou zabývat následujícími okruhy:
  - kvalita ovzduší v ostravském regionu
  - podíl jednotlivých typů zdrojů znečišťování ovzduší
  - opatření k omezování emisí na jednotlivých typech zdrojů znečišťování ovzduší
  - vliv spalování nekvalitních paliv a odpadů na kvalitu ovzduší
  - zdravotní důsledky spalování neschválených paliv
  - nezákonnost spalování odpadů a neschválených paliv
  - kontrola dodržování právních předpisů prostřednictvím městské policie, včetně upozornění na odpovídající sankce
  - možnosti získání dotace na modernizaci spalovacích zdrojů pro individuální bydlení
  - možnosti bezplatného ukládání odpadu ve sběrných dvorech
  - sběrná místa pro separovaný odpad

5.6.6 Dobrovolné nástroje

Dobrovolné nástroje jsou aktivity subjektů, které nejsou zákonem uloženy jako povinnost a které obvykle ani nepřinášejí přímý krátkodobý ekonomický prospěch. Obvykle jsou motivovány snahou vylepšit si „environmentální image“ a oslovit tak žádoucí subjekty (zákazníky), které jsou v této oblasti senzitivní. Dalším motivem může být snaha o zvýšení flexibility regulace ze strany orgánů veřejné správy.

- Ve výjimečných případech nabídnout občanům bezplatný odvoz odpadu (např. uhelné kaly, použité okenní rámy, atd.) z jejich pozemku s cílem předejít jejich neřízenému spalování v lokálních topeništích.

5.7 Souhrn

Primárním cílem tohoto dokumentu bylo zhodnotit stav současných právních předpisů v ochraně ovzduší a navrhnout jejich případné revize zaměřené na podporu opatření ke zlepšení kvality ovzduší na území Statutárního města Ostravy.

Základním právním předpisem pro řízení kvality ovzduší je zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší. Tento zákon z roku 2002 bude v blízké době nahrazen zcela novým zákonem o ochraně ovzduší, jehož znění je momentálně projednáváno v rámci vnitřního připomínkového řízení MŽP. V rámci tohoto dokumentu nejsou navrhovány konkrétní změny stávajícího zákona, protože pravděpodobnost jejich realizace by byla velmi nízká. Naopak velmi doporučujeme sledovat další vývoj nového zákona a aktivní účast ve vnějším připomínkovém řízení k novému zákonu.

S ohledem na výše uvedené jsme se proto zaměřili na kategorii malých zdrojů znečišťování ovzduší. Jedná se o zdroje, které se nezanedbatelnou měrou podílejí na kvalitě ovzduší v jejich bezprostředním okolí a jejichž kontrola je plně v kompetenci obecních úřadů. Z rešerší stávající právních předpisů nevyplývaly zásadní nedostatky v uplatňování zákona o ochraně ovzduší. Statutární město Ostrava využilo i možnosti vydání vyhlášky zakazující spalovat méně hodnotná paliva.

Zarazila nás však poměrně nízká četnost prováděných kontrol malých zdrojů znečišťování ovzduší. Důvodem je zejména problematická prokazatelnost porušení právních předpisů a rovněž i nedostatečné personální obsazení. V této oblasti se jako velmi pozitivní předběžná dohoda o aktivním zapojení „okrskářů“ Městské policie Ostrava do kontroly dodržování předpisů na úseku ochrany ovzduší. Okrskář se pohybuje ve svém okrsku a je prakticky neustále v přímém kontaktu s občany. Dobře proškolený okrskář může působit především preventivně, ale současně i může dokumentovat porušování právních předpisů např. pomocí jednoduchého testu tmavosti kouře provozní Ringelmannovou stupnicí.

V předchozí kapitole byly definovány nástroje ke zlepšení kvality ovzduší aplikovatelné Statutárním městem Ostrava. Tyto nástroje doporučujeme vzájemně kombinovat a cíleně využívat dle aktuální potřeby.

ČESKÁ REPUBLIKA
MINISTERSTVO DOPRAVY
Ing. Gustav Slamečka, MBA
ministr dopravy

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA magistrát - kancelář primátora		C. dop.
Došlo	18 01 2010	Zprac.
C. j.:	540/12725/10	Ukl.zm.
Přílohy:		51.2.2010

V Praze . ledna 2010

Č. j.: 15/2010-120-RD/1

Vážený pane primátore,

podrobně jsem se seznámil s Vaší žádostí na výjimku ze zpoplatnění úseků na dálnici D1 v Ostravě. Po prověření musím konstatovat, že ji nemohu vyhovět z důvodů níže uvedených.

Výstavba dálnic a rychlostních silnic je finančně náročná. Přináší však jejím uživatelům prokazatelné úspory finanční i časové, nehledě na vyšší bezpečnost či vliv na životní prostředí. Časový poplatek oproti tomu tvoří jen malou část veškerých nákladů na provoz vozidla. V této souvislosti připomínám, že uhrazený časový poplatek platí na celé síti dálnic a rychlostních silnic. Nerozumím rovněž zcela Vašemu tvrzení o přesunu dopravy z D1 na komunikaci I/11 z důvodu směrově jiného trasování. Chci Vás též informovat o tom, že připomínky Moravskoslezského kraje k návrhu vyhlášky byly pouze doporučujícího charakteru. Upozorňuji též na možnost regulace dopravy na silnicích II. a III. třídy podle podmínek zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu.

Za hlavní důvod však považuji to, že Ministerstvo dopravy hodlá postupně rušit veškeré výjimky. Proto bude např. hned po dokončení v průběhu t.r. zpoplatněna i rychlostní komunikace v Praze. Všechny výše uvedené důvody nás vedly ke zpracování návrhu vyhlášky, který byl schválen i Legislativní radou vlády. Poté byla vyhláška publikována pod č. 483/2009 Sb. ve Sbírce zákonů a dnem 1.1.2010 nabyla účinnosti. Z těchto důvodů, jakož i z omezení daném zákonem č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, nemohu poskytnout požadovanou výjimku.

Věřím, vážený pane primátore, že pochopíte důvody mé odpovědi.

S pozdravem

Vážený pan
Ing. Petr Kajnar
primátor statutárního města Ostravy
Prokešovo nám. 8
729 30 Ostrava

Ing. Petr Kajnar

primátor statutárního města Ostravy

V Ostravě dne 18.12.2009

SMO/41974/09/18

Vážený pane ministře,

dovolte mi, abych se na Vás obrátil s žádostí o udělení výjimky v rámci zavedených dálničních poplatků u zprovozněného úseku dálnice D1 na území statutárního města Ostravy (SMO), tj. v úseku mezi 354. a 365. dálničním kilometrem. Svou žádost bych rád podpořil následujícími argumenty.

Klíčovou záležitostí je vedení samotné dálnice D1 přímo přes území SMO. V minulosti byly při hledání průchodu dálničního koridoru přes Ostravskou aglomeraci posuzovány varianty obchvatů města Ostravy z jihu i severozápadu a varianta průchodu městem pooderským koridorem. Tento koridor byl vyhodnocen jako nejlepší především z toho důvodu, že se dálnice stane součástí komunikačního systému SMO s kladným vlivem na životní prostředí (přenesení velkou část vnitřní dopravy do chráněného koridoru dálnice). Přitom dlouhodobá strategie dostavby tohoto komunikačního systému a odstraňování jeho „úzkých“ míst s malou kapacitou byla založena zejména na dohodnutém principu nezaplatněné dálnice v průchodu městem.

Vzhledem k tomu, že je zpoplatněn koridor dálnice na území SMO, nedochází k očekávanému odlivu dopravy z okolní sítě a je nezbytné urychleně zahájit přípravu nových silničních staveb, odstraňujících „úzká“ místa na okolních komunikacích (zejména průtah silnice I/11 Rudná přes Vítkovice, křižovatka 28.října / Mariánskohorská, průtah silnice I/58 přes Přívoz, prodloužení Severního spoje do Poruby, prodloužení ulice Slovenské) s očekávanými stavebními náklady v objemu 8 - 12 miliard korun.

V období let 2010 – 2012 připravuje SMO ve spolupráci s Moravskoslezským krajem (MSK) na území města hned několik zásadních dopravních staveb, které do značné míry omezí průjezdnost hlavních dopravních tepen města, přičemž hlavní alternativou měl být zmíněný úsek D1. Jejich načasování vycházelo právě z očekávaného zprovoznění dálnice D1 na území SMO včetně 1. etapy Severního spoje (spojení komunikace Mariánskohorská a D1) a především ze zajištění nezaplatněných úseků. Jen pro příklad se chystá rekonstrukce hlavního dopravního terminálu v oblasti železniční stanice Ostrava Svinov (svinovské mosty, ulice Opavská), který denně umožňuje přímo průjezd 48 000 vozidel a zajišťuje klíčové napojení 120tisícové aglomerace městského obvodu Poruba včetně výjezdu na Opavu. V průběhu rekonstrukce dojde k zúžení, které kapacitně není schopno pojmout denně více než 30 000 vozidel. Pro zbylý rozdíl 18 000 vozidel/den je jedinou alternativou právě dálnice D1 spolu se Severním spojem a propojení na komunikaci I/11 Rudná. Zpoplatněním dálnice dojde ke svedení veškeré dopravy pouze na komunikaci I/11 Rudná, která však sama není schopna pojmout zbylý rozdíl. Již dnes je její kapacita (42 000 vozidel/den) zcela naplněna a dojde tak bezesporu k značným dopravním komplikacím. Naopak nově vytvořený Severní spoj zůstane prakticky nevyužitý.

V souvislosti se zpoplatněním dálnice nelze přehlédnout faktor „vyhýbání se zpoplatněným úsekům“ ze strany řidičů, kteří dálnici obecně v průběhu roku nepoužívají a tyto úseky se tak pro ně stávají nezajímavými. Typickou ukázkou je zpoplatněný úsek Ostrava – Frýdek Místek a neúměrné zatížení dopravou u obcí přilehlých k tomuto spojení. Dochází tak k neúměrnému zatížení vnitroměstské dopravy a neúměrnému zatěžování komunikací nižších tříd. To se ve svém důsledku opět promítá negativně do jejich zvýšené údržby, tedy do výše nezbytných investic. Ve

svém důsledku tedy finance „naspořené“ z dálničních poplatků bude potřeba získat pro údržbu existujících nadmíru zatížených komunikací nižších tříd.

Velmi významnou roli hraje v oblasti dopravy v případě SMO rovněž míra znečištění ovzduší, kdy celý Ostravský region patří v oblasti hlavních ukazatelů k nejhorším v celé ČR (70% znečištění plyne z dopravy). Jakákoliv změna (možnost svedení dopravy mimo hlavní průtahy městem) může proto pro celou aglomeraci a její obyvatele znamenat nezanedbatelnou úlevu.

Dovolte mi závěrem dopisu vyjádřit potěšení nad skutečností, že došlo k tolik očekávanému propojení dálnice mezi Ostravou, Brnem a Prahou. Byť se jedná stále o nedokončený (provizorní) stav, je zajištění tohoto dálničního propojení a jeho dokončení v budoucnu směrem k polským hranicím bezesporu přínosem pro rozvoj našeho regionu a zajistí se tak příliv investic na území celého MSK. Byl bych však zároveň nesmírně potěšen, pokud by přidaná hodnota této klíčové dopravní tepny mohla být povýšena rovněž o to, co jsme nejvíce očekávali. Tedy o snížení intenzity vnitroměstské dopravy a zejména zlepšení stavu (snížení) exhalací plynoucích z městské dopravy.

Vážený pane ministře, pevně věřím, že uvedené argumenty u Vás najdou v tomto případě pochopení a udělení výjimky bude možné. Děkuji za spolupráci a těším se na Vaší reakci.

S pozdravem

Příloha: Zapojení dálnice D1 do komunikačního systému města Ostravy

Vážený pan

Ing. Gustáv Slamečka, MBA
ministr dopravy

Ministerstvo dopravy
nábř. L. Svobody 1222/12
110 15 Praha 1

Na vědomí

Ing. Alfred Brunclík
generální ředitel

Ředitelství silnic a dálnic ČR
Čerčanská 12,
140 00 Praha 4

Ing. Petr Kajnar

primátor statutárního města Ostravy

V Ostravě dne 5. 3. 2010

Vážený pane premiére,

dovolte mi, abych Vás touto cestou informoval o chystaných krocích ze strany statutárního města Ostravy ve vztahu na zavedení dálničních poplatků u zprovozněného úseku dálnice D1 na území města. Zároveň bych se na Vás velmi rád obrátil s prosbou o Vaši podporu.

Dne 1. 1. 2010 vstoupila v účinnost vyhláška č. 483/2009 Sb. („Vyhláška“), která ve své Příloze č. 2 uvádí seznam pozemních komunikací, jejichž užití podléhá časovému poplatku. V této příloze je rovněž uveden úsek D1 Lipník nad Bečvou – Bohumín (exity 298 – 370) a je zde tedy obsažen také úsek procházející přímo přes území města Ostravy. Toto osobně považuji za skutečnost, která velmi komplikuje složitou dopravní situaci v rámci města a má velmi negativní dopad na již tak velmi špatný stav životního prostředí na jeho území. Velmi významnou roli hraje v oblasti dopravy v případě Ostravy především míra znečištění ovzduší, kdy celý Ostravský region patří v oblasti hlavních ukazatelů k nejhorším v celé ČR, přičemž 1/3 tohoto znečištění pochází z dopravy. Možnost svedení dopravy mimo hlavní přetížené průtahy městem může proto pro celou aglomeraci a její obyvatele znamenat nezanedbatelnou úlevu. Z pohledu vlivu dopravy na kvalitu života obyvatel naší aglomerace se jedná o faktor, který si dle mého soudu zaslouží zřetel.

Rád bych jen pro úplnost uvedl, že stávající koridor D1 procházející městem byl vyhodnocen jako nejlepší především z toho důvodů, že dálnice přenesla velkou část vnitřní dopravy do svého chráněného koridoru. Přitom tato dlouhodobá strategie byla založena zejména na dohodnutém principu nezaplatněné dálnici v jejím průchodu městem. Jako vrcholný představitel města nemohu dopustit, aby takové klíčové kritérium nebylo dodrženo. Ze strany města Ostravy je situace akcentována zhoršenými rozptylovými podmínkami a nově realizovanými projekty rekonstrukcí páteřních dopravních tras. Již samotná stavba dálnice přece komplikovala život města, zejména svou prašností a nespočtem dopravních omezení. Obyvatelé města tyto omezení chápali do jisté míry jako přechodný stav, který jim v budoucnu umožní nově budované úseky využívat, a to i s ohledem na neustále se zvyšující dopravní zatížení.

Výše uvedený postup Ministerstva dopravy ČR proto nemohu dopustit a jsem připraven podniknout všechny kroky k tomu, abych tuto situaci zvrátil. Koncem loňského roku jsem proto apeloval na ministra dopravy s žádostí o řešení. Mé žádosti však nebylo vyhověno (viz. příloha) a proto připravuji další právní kroky pro zajištění nápravy této neúnosné situace. Tvrdím, že v průtahové části městem Ostravou je zpoplatnění dálnice v Ostravě neadekvátní, především pak s odkazem

na nezpoptatné úseky v částech Prahy a Brna, čímž je založena nerovnost občanů žijících na území těchto tří měst. Tato diskriminace zakládá možnost obrátit se městu Ostrava na Ústavní soud a požadovat narovnění.

Vážený pane premiére, pevně věřím, že uvedené argumenty u Vás najdou porozumění, a město Ostrava v tomto získá Vaší podporu. Dovoluji si tvrdit, že s Vaší pomocí se nám podaří zajistit novelizaci Vyhlášky a odstranit uvedené zpoplatnění na území města Ostravy. Dále věřím, že ve Vás získáme zastávce v naší snaze změnit směr, kterým se Ministerstvo dopravy rozhodlo ubírat, tedy postupně zpoplatnit všechny dálniční úseky bez ohledu na jejich průchod hustě osídleným územím. Děkuji za spolupráci a těším se na Vaší reakci.

S pozdravem

Přílohy: Dopis primátora SMO na mistra dopravy ze dne 18.12.2009, č.j. SMO/141474/09/P
Odpověď ministra dopravy primátoru SMO z ledna 2010, č.j. 15/2010-120-RD/1

Vážený pan

Ing. **Jan Fischer**, CSc.
předseda vlády České republiky

Úřad vlády České republiky
nábřeží Edvarda Beneše 4
Praha 1 - Malá Strana
PSČ 118 01

Na vědomí:

Ing. Gustáv Slamečka, MBA
ministr dopravy

Ministerstvo dopravy
nábř. L. Svobody 1222/12
110 15 Praha 1

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Pyšný, Weber & Partneři, v.o.s.

Občanská 18, 710 00 Slezská Ostrava
tel.: 596 242 183-86, 596 242 232, 596 242 304
fax: 596 242 303, e-mail: info@akvos.cz

Městský soud v Praze
Hybernská 1006/18
Praha 1

111 21

V Ostravě dne 21.5.2010

Žalobce: **Statutární město Ostrava**
se sídlem na adrese Ostrava, Prokešovo nám. 8, PSČ 729 30
IČ: 00845451

*právně zastoupeno JUDr. Petrem Pyšným, advokátem Advokátní kanceláře
Pyšný, Weber & Partneři, v.o.s., se sídlem na adrese Slezská Ostrava,
Občanská 18*

Žalovaný: **Česká republika -**

- a) **Vláda České republiky**
se sídlem na adrese Praha 1, nábřeží Edvarda Beneše 128/4, PSČ 118 01
IČ: 00006599
- b) **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem na adrese Praha 10, Vršovická 1442/65, PSČ 100 10
IČ: 00164801
- c) **Ministerstvo dopravy**
se sídlem na adrese Praha 1, nábřeží L. Svobody 12/1222, PSČ 11015
IČ: 66003008

Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem
podle části třetí zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném
znění

Č t y ř i k r á t

soudní poplatek ve
výši 1.000,-Kč je
uhrazen v kolcích

P ř í l o h y

- plná moc
- dle textu

I.

Žalobce se podanou žalobou domáhá poskytnutí soudní ochrany proti nezákonnému zásahu žalované strany, jelikož má za to, že byl tímto níže specifikovaným nezákonným zásahem přímo zkrácen na svých právech.

Žalobce je ve sporu aktivně věcně legitimován, když mu jakožto územně samosprávnému celku, který je dle ust. § 2 odst. 2 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, povinen pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a při plnění svých úkolů chránit též veřejný zájem, svědčí veřejné subjektivní právo na příznivé životní prostředí chráněné jednak komunitárním právem, a to zejména směrnicí Rady č. 96/62/ES ze dne 27.9.1996 o posuzování a řízení kvality ovzduší ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 a jednak čl. 35 odst. 1 Listiny, jakož i právo v zákonem stanoveném rozsahu se jej domáhat ve smyslu čl. 41 odst. 1 Listiny. Žalobce poukazuje na rozhodnutí 2. senátu Soudního dvora ve věci Dieter Janecek v. Bavorsko, č. C-494/01 ze dne 25.7.2008, v němž je pod bodem 39 výslovně uvedeno, že i právníkům osobám dotčeným rizikem překročení mezních hodnot svědčí právo požadovat od příslušných orgánů přijetí potřebných opatření, jakož i na rozsudek NS ČR sp.zn. 2 Cdo 333/97, jímž byl vysloven právní závěr, že obec je veřejnoprávní korporací, jejíž faktický základ tvoří její občané a jsou-li tito občané rušení imisemi při užívání jejich staveb a pozemků, je dána aktivní věcná legitimace obce, která je oprávněna uplatnit u soudu právo na ochranu před těmito imisemi.

Pasivně věcně legitimována ve sporu je Česká republika, zastoupena příslušnými organizačními složkami, která je nositelem veřejné subjektivní povinnosti zajistit příznivé životní prostředí, za niž v daném případě jedná Vláda, a dále pak Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo dopravy, do jejichž věcné působnosti předmětné odvětví státní správy přímo či nepřímo spadá.

Věcná a místní příslušnost soudu je dána dle ust. § 7 odst. 1 a 2 s.ř.s.

II.

Nezákonný zásah spočívající v nečinnosti správního orgánu připustil Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí č.j. 2 Ans 1/2004-64 ze dne 24.06.2004, a současně i Ústavní soud v usnesení sp.zn. I. ÚS 618/04 ze dne 08.03.2005, který v této souvislosti mj. uvedl, že „orgány státní správy mohou nepochybně zasáhnout do práv, včetně ústavních tím, že jsou nečinné při provádění jiných úkonů, než vydávání rozhodnutí ve věci samé či osvědčení. Takové případy pokrývá ustanovení ust. § 82 a násl. s. ř. s. s cílem zajistit dostatečně účinnou ochranu práv i tam, kde nečinnost nespočívá v nevydání rozhodnutí ve věci samé či osvědčení, přesto však újmu na právech působí.“

Žalobce nezákonný zásah spatřuje v nečinnosti strany žalované, která ho touto nečinností přímo zkracuje na jeho veřejných subjektivních právech, a to tím, že neposkytuje jeho veřejnému subjektivnímu právu na příznivé životní prostředí, konkrétně čistotě ovzduší jako jedné z jeho složek, ve smyslu čl. 35 odst. 1 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny dostatečnou a efektivní ochranu, a současně nedostatečně chrání veřejný zájem, tj. v daném případě především zdraví osob a životní prostředí. Nezákonnost zásahu dále spočívá v tom, že ze strany žalované došlo k nesprávné implementaci komunitárního práva do práva vnitrostátního, zejména ve fázi praktického provádění, tak, že nebylo a není dosaženo sledovaného účelu,

resp. cíle, tj. vytvoření funkčního a efektivního systému vedoucího k dodržování stanovených imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší, jak je dále uvedeno.

S ohledem na setrvalý špatný stav ovzduší na území statutárního města Ostravy, kdy docházelo a dochází k setrvalému překračování mezních hodnot imisí a emisí, byla na základě usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 1531 ze dne 28.1.2010 žalovanou vypracována Zpráva o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji, která neobsahovala návrh konkrétních opatření, jimiž by byly uloženy jednotlivé úkoly včetně nositelů a termínů jejich plnění. Na základě usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 1623, přijatého na její schůzi dne 12.3.2010, vypracovala vláda České republiky novou zprávu, včetně opatření obsažených v části 5 předmětné zprávy. Usnesením vlády České republiky č. 260 ze dne 9.4.2010 bylo zrušeno neúplné usnesení vlády č. 201 ze dne 8.3.2010 a dále bylo uloženo příslušným ministrům zajistit plnění opatření uvedených v části 5 zprávy.

Žalobce tvrdí, jak je dále uvedeno, že navrhovaná opatření jsou z hlediska věcného a časového spíše deskripcí současného stavu a návrhem programu, než uceleným souborem konkrétních a efektivních opatření, vedoucích jednak k postupnému odstraňování příčin stávajícího stavu ovzduší a jednak k alespoň částečnému odstranění následků na zdraví občanů města Ostravy. Žalobce má za to, že předmětnou zprávu a jí navrhovaná opatření je nutno považovat za nedostatečná a neefektivní, nevedoucí k nápravě současného stavu.

III.

Jak již konstatoval Ústavní soud ve svém rozhodnutí sp. zn. Pl. ÚS 19/04 ze dne 21. 2. 2006, počínaje 01.05.2004 je každý orgán veřejné moci povinen aplikovat komunitární právo přednostně před českým právem tehdy, pokud je české právo v rozporu s právem komunitárním.

Česká republika, jakožto člen Evropské unie, je mimo jiné povinna zajistit ochranu práv, která fyzickým a právnickým osobám vyplývají z bezprostředně aplikovatelných norem komunitárního práva nebo pravidel mezinárodních smluv, jejichž stranou je Evropská unie.

Jak je uvedeno v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp.zn. 8 As 33/2009 - 56 ze dne 18.06.2009, z judikatury Soudního dvora ES vyplývá, že při neexistenci právní úpravy Společenství v dané oblasti přísluší vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu, aby mj. upravil procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která účastníkům vyplývají z práva ES, za předpokladu, že tyto podmínky nejsou na jedné straně méně příznivé než ty, které se týkají obdobných řízení na základě vnitrostátního práva (zásada rovnocennosti), a že na druhé straně v praxi neznemožňují nebo nadměrně neztěžují výkon práv přiznaných právním řádem Společenství (zásada efektivity). Z hlediska zásady efektivity není žalobce v procesním rámci soudního řádu správního zbaven možnosti účinně namítat porušení jemu svědčícího práva majícího základ v právu ES. V souladu se zásadou rovnocennosti pak lze uzavřít, že Nejvyšší správní soud by byl povinen zohlednit, resp. aplikovat, i bez námítky účastníka řízení právo ES, pokud by jeho porušení vedlo k vadám zmíněným v § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., příp. pokud by se jednalo o porušení normy svým významem srovnatelné např. s ustanoveními o ochraně základních lidských práv, jejichž povinné zohlednění vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu. Toto omezení nevylučuje povinnost Nejvyššího správního soudu při rozhodování v rámci stížních námitek interpretovat normy vnitrostátního práva způsobem souladným s právem ES a ve svých závěrech se případně odvolat i na judikaturu Soudního dvora ES, tj. povinnost eurokonformního výkladu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 3/2007

– 83 ze dne 29. 8. 2007, č.j. 5 As 69/2006 – 92 ze dne 29.04.2008, č.j. 9 Afs 93/2008 – 43 ze dne 23.04.2009).

Na úrovni práva EU je ochrana ovzduší upravena především směrnicí Rady 96/62/ES ze dne 27.09.1996 o posuzování a řízení kvality vnějšího ovzduší (Úř. věst. L 296, 21.11.1996, s. 55; Zvl. vyd. 15/03, s. 95), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 ze dne 29.09.2003 (Úř. věst. L 284, 31.10.2003, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 447) (dále jen směrnice Rady 96/62/ES), dále směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21.05.2008 (Úř. věst. L 152, 11.06.2008, s.1) o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduším pro Evropu, která musí být členskými státy transponována do 11.06.2010, a směrnicí Rady 1999/30/ES ze dne 22.04.1999 o mezních hodnotách pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a oxidy dusíku, částice a olovo ve vnějším ovzduší (Úř. věst. L 163, 29.06.1999, s. 41; Zvl. vyd. 15/04, s. 164), ve znění rozhodnutí Komise 2001/744/ES, ze dne 17.10.2001 (Úř. věst. L 278, 23.10.2001, s. 35) (dále jen směrnice Rady 1999/30/ES).

Podle bodu 1 a 12 odůvodnění směrnice Rady 96/62/ES mj. platí, že by se za účelem ochrany životního prostředí jako celku a ochrany lidského zdraví mělo zabránovat a předcházet koncentracím škodlivých látek znečišťujících ovzduší nebo tyto koncentrace snižovat a měly by se stanovit mezní hodnoty nebo výstražné prahové hodnoty pro znečištění vnějšího ovzduší, s tím, že za účelem ochrany životního prostředí jako celku a ochrany lidského zdraví je nezbytné, aby v případě překročení mezních hodnot členské státy podnikly ve stanovené lhůtě kroky k dosažení souladu s těmito hodnotami. Příloha I cit. směrnice obsahuje seznam látek znečišťujících ovzduší, které je nutno brát v úvahu při posuzování a řízení kvality vnějšího ovzduší. Článek 7 odst. 1 cit. směrnice pak stanoví, že členské státy učiní nezbytná opatření k zajištění dodržování mezních hodnot.

Článek 3 odst. 1 směrnice Rady 1999/30/ES stanoví, že členské státy učiní nezbytná opatření k zajištění toho, aby koncentrace oxidu siřičitého ve vnějším ovzduší posuzované podle článku 7 nepřekračovaly mezní hodnoty přílohy I oddílu I ode dne v ní uvedeného. Meze tolerance stanovené v příloze I oddílu I se uplatní podle článku 8 směrnice Rady 96/62/ES. Článek 4 odst. 1 cit. směrnice dále stanoví, že členské státy učiní nezbytná opatření k zajištění toho, aby koncentrace oxidu dusičitého a popřípadě oxidů dusíku ve vnějším ovzduší posuzované podle článku 7 nepřekračovaly mezní hodnoty přílohy II oddílu I ode dne v ní uvedeného. Meze tolerance stanovené v příloze II oddílu I se uplatní podle článku 8 směrnice Rady 96/62/ES. Článek 5 odst. 1 cit. směrnice pak stanoví, že členské státy učiní nezbytná opatření k zajištění toho, aby koncentrace PM10 ve vnějším ovzduší posuzované podle článku 7 nepřekračovaly mezní hodnoty přílohy III oddílu I. Meze tolerance stanovené v příloze III oddílu I se uplatní podle článku 8 směrnice Rady 96/62/ES.

Ze znění směrnice Rady 96/62/ES, zejména pak z cit. ust. článku 7 ve spojení s článkem 2 jakož i s jejím bodem 12 odůvodnění, vyplývá, že stanovení mezních hodnot směřuje k ochraně lidského zdraví. Přitom Soudní dvůr ohledně podobných ustanovení konstatoval, že ve všech případech, kdy by překročení mezních hodnot mohlo ohrozit zdraví osob, mohou se tyto osoby dovolávat uvedených pravidel za účelem uplatnění svých práv (srov. rozsudky Komise v. Německo, C-361/88, bod 16, ze dne 30.05.1991, a Komise v. Německo, C-59/89, bod 19, ze dne 30.05.1991).

V rozsudku ve věci Dieter Janecek v. Bavorsko, C-237/07, ze dne 25.07.2008 Soudní dvůr připomněl, že je neslučitelné se závaznou povahou, kterou článek 249 Smlouvy ES přiznává směrnici, v zásadě vyloučit možnost dotčených osob dovolávat se povinnosti, kterou ukládá. Tato úvaha platí zejména pro směrnici, jejímž cílem je řídit, jakož i omezit znečištění ovzduší,

a která tak směřuje k ochraně veřejného zdraví. Soudní dvůr tedy rozhodl, že ve všech případech, kdy by nedodržení opatření požadovaných směrnicemi, které se týkají kvality ovzduší a které směřují k ochraně veřejného zdraví, mohlo ohrozit zdraví osob, mohou se tyto osoby dovolávat kogentních pravidel obsažených v uvedených směrnicích. Z výše uvedeného vyplývá, že fyzické či právnické osoby přímo dotčené rizikem překročení výstražných prahových hodnot nebo mezních hodnot musí mít možnost od příslušných orgánů požadovat, případně s pomocí příslušných soudů, aby byly přijaty kroky (v předmětné věci vypracován akční plán), jestliže takové riziko existuje. V cit. rozsudku Soudní dvůr tedy připustil nepřímý horizontální účinek směrnic v oblasti životního prostředí.

Jak vyplývá z ustálené judikatury, článek 249 Smlouvy ES sice stanoví, že směrnice určené členskými státy jsou závazné, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům, z této skutečnosti však nevyplývá, že proces provádění je plně ponechán na uvážení členských států. Soudní dvůr měl v minulosti příležitost formulovat řadu norem pro posouzení přiměřenosti opatření přijatých členskými státy k provedení směrnic. Při schematickém stanovení těchto požadavků je vhodné rozlišovat mezi dvěma fázemi procesu provádění: fází provádění do právního řádu a fází praktického provádění.

Fáze provádění do právního řádu sestává dále ze dvou hlavních aspektů: aspektu normativního a aspektu organizačního. Normativní aspekt spočívá v začlenění věcného obsahu směrnice do vnitrostátního práva dostatečně jasným a přesným způsobem ve lhůtě stanovené směrnicí. Dotčená vnitrostátní opatření musí být závazná a musí mít stejnou právní sílu jako ta, která mají být změněna. Organizační aspekt provádění směřuje k vytvoření právního a správního rámce pro správné používání a výkon vnitrostátních ustanovení, jejichž součástí jsou normy obsažené ve směrnicích. To zahrnuje určení orgánů příslušných k používání takových ustanovení, svěření odpovídajících pravomocí takovým orgánům, vytvoření kapacit pro kontrolu plnění uvedených ustanovení, vytvoření záruk pro právní ochranu, zajištění dostupnosti opravných prostředků, stanovení sankcí v případě porušení takových ustanovení a zřízení struktur pro jejich výkon. Směrnice často výslovně taková organizační opatření stanoví, avšak i tehdy, pokud o této otázce mlčí, lze dovodit z článku 10 Smlouvy ES, že členské státy jsou povinny zajistit přijetí takových opatření.

Fáze praktického provádění je nepřetržitým procesem, v jehož rámci musí být zajištěno dosažení cílů směrnice prostřednictvím plného a aktivního používání vnitrostátních ustanovení provádějících směrnici do vnitrostátního práva příslušnými vnitrostátními orgány a rovněž uložení důvěryhodných sankcí v případě jejich porušení. Proces provádění tedy, jinými slovy, není završen správným provedením ustanovení směrnice do vnitrostátního práva a vytvořením organizačního rámce pro používání těchto ustanovení, nýbrž musí být také zajištěno, aby tyto dva aspekty fungovaly tak, aby bylo v praxi dosaženo výsledku zamýšleného dotčenou směrnicí. Jak Soudní dvůr uvedl v rozsudku *Marks & Spencer, C-62/00*, ze dne 11.07. 2002, s ohledem na směrnice obecně, „přijetím vnitrostátních opatření, která správně provádějí do vnitrostátního práva určitou směrnicí, nejsou účinky směrnice vyčerpány. Členské státy jsou nadále povinny zajistit skutečné a úplné použití směrnice, a to i po přijetí takových opatření.“ Posledně uvedené konstatování Soudního dvora potvrzuje, že provádění v širším slova smyslu je nepřetržitým procesem, který zahrnuje trvající povinnosti členských států.

Pokud jde o výkon směrnic, resp. vnitrostátních právních ustanovení, do kterých jsou předmětné směrnice transponovány, tak jak z obecné povinnosti dosáhnout cíle směrnice, tak z článku 10 ES Smlouvy vyplývá, že kroky přijaté a systém vytvořený za tímto účelem musí

být efektivní. Generální advokát L. A. Geelhoed k tomu ve stanovisku předneseném dne 23.09.2004 ve věci Komise v. Irsko, C-494/01, mj. uvádí, že efektivitou v tomto ohledu se rozumí, že systém má preventivní i nápravné účinky v tom smyslu, že zajišťuje, aby byl skutečný výsledek, kterého má být prostřednictvím dotčeného systému dosaženo, realizován v praxi, tedy aby byl odpad využit, odstraněn nebo upraven způsobem, který nebude mít nepříznivý vliv na lidské zdraví nebo životní prostředí. Tento cíl navíc musí být zajištěn strukturálním způsobem, tj. že úroveň plnění ustanovení směřujících k dosažení těchto cílů musí být taková, že jakékoli případy jejich porušení lze považovat za zcela náhodné. Soudní dvůr v této souvislosti také rozhodl, že jednotlivci jsou oprávněni dovolávat se vůči státu před vnitrostátními soudy těch ustanovení směrnice, která se z hlediska svého obsahu jeví bezpodmínečnými a dostatečně přesnými, „v případech, kdy úplné použití směrnice není ve skutečnosti zajištěno, tedy nejen pokud směrnice nebyla provedena nebo byla provedena nesprávně, nýbrž i v případech, kdy vnitrostátní opatření správně provádějící směrnici nejsou používána takovým způsobem, aby bylo dosaženo jí zamýšleného výsledku“ (srov. cit. rozsudek Marks & Spencer, C-62/00 ze dne 11.07. 2002).

Jak je doloženo, soustavně prováděná měření prokazují, že jsou v územní působnosti žalobce výrazným způsobem a opakovaně překračovány stanovené mezní hodnoty látek znečišťujících ovzduší, zejména pak mezní hodnoty stanovené pro emise suspendovaných částic (částic jemné frakce) PM10 a imisní limity pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a přízemní ozón.

V dokumentu označeném jako „Zpráva vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji“ ze dne 09.04.2010 žalovaný mj. uvádí, že „nadlimitní znečištění suspendovanými částicemi PM10 představuje v současné době největší problém z hlediska dopadů na lidské zdraví i z hlediska neplnění závazků platné evropské i české legislativy.“

Na základě shora uvedeného má žalobce za to, že ze strany žalovaného došlo k nesprávné implementaci shora uvedeného komunitárního práva do práva vnitrostátního, zejména pak do zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcích právních předpisů, jelikož přijatá opatření a systém vytvořený za tímto účelem jsou dle názoru žalobce zcela nedostatečné a neefektivní, a v žádném případě není dosaženo „směrnici zamýšleného výsledku“ ve smyslu shora uvedené rozhodovací praxe Soudního dvora. V této souvislosti žalovaný v cit. dokumentu označeném jako „Zpráva vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji“ ze dne 09.04.2010 mj. uvádí, že „(...) stávající opatření v oblasti ochrany ovzduší nejsou účinná do té míry, aby zajistila kvalitu ovzduší pod hodnotami platných imisních limitů. (...) Nástroje pro snižování emisí, které jsou stanoveny stávajícím zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, jsou v současné době pro dosažení potřebné kvality ovzduší nedostačující. Nejen pro řešení problematiky Moravskoslezského kraje již nestačí například plošné uplatňování administrativních nástrojů, k silniční dopravě a lokálním topeništím nástroje zcela chybí. Abychom zajistili takovou kvalitu ovzduší, která i v letech s nepříznivými rozptylovými a meteorologickými podmínkami bude odpovídat národním a evropským normám (tzn. nebude docházet k dlouhodobému překračování imisních limitů a několikanásobnému překračování zvláštních imisních limitů), je třeba provést zásadní změny v legislativě v oblasti ochrany ovzduší a v celkovém přístupu státu i samotného kraje k rozvoji tak silně znečištěného regionu, jako je Ostravsko a Karvinsko v Moravskoslezském kraji. (...) Z výše uvedených důvodů je potřeba přijmout změny nejen v koncepčních a programových dokumentech, ale i v současné legislativě takovým způsobem, aby došlo k rozšíření a posílení jak restriktivních, tak motivačních nástrojů.“

Důkazy:

- Zpráva Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě označená jako „Analýza kvality ovzduší na území města Ostravy a legislativa v ochraně ovzduší 2008-2009“
- Zpráva vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji ze dne 09.04.2010
- Výsledky měření provedených v územní působnosti žalobce Zdravotním ústavem se sídlem v Ostravě – Centrem hygienických laboratoří v letech 2008 a 2009
- Zpráva Českého hydrometeorologického ústavu, pobočka Ostrava, označená jako „Nepříznivá imisní situace v Moravskoslezském a Olomouckém kraji v lednu 2010“ ze dne 02.02.2010

IV.

Zpracováním a přijetím dokumentu označeného jako „Zpráva vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji“ ze dne 09.04.2010 žalovaný potvrdil, že situaci v oblasti ochrany životního prostředí, zejména pak znečištění ovzduší, v územní působnosti žalobce, nelze řešit pouze na místní či regionální úrovni, ale k celé záležitosti je třeba přistupovat z úrovně státu a částečně i evropské úrovně.

Žalobce si je vědom, že opatření a řešení k realizaci a ochraně veřejného subjektivního práva na příznivé životní prostředí mají meziresortní charakter a vyžadují meziresortní koordinaci a spolupráci, nicméně má za to, že na straně České republiky jakožto žalované by měly v této záležitosti aktivně konat především Vláda, a dále pak Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo dopravy, jakožto ústřední orgány státní správy, do jejichž věcné působnosti předmětné odvětví státní správy přímo či nepřímo spadá.

Vláda jakožto součást moci výkonné ve státě je dle čl. 67 Ústavy vrcholným orgánem výkonné moci. Vládu je třeba považovat za subjekt, do jehož věcné působnosti spadá výkon správy věcí veřejných v nejširším slova smyslu; vláda jako celek se tak podílí na správě věcí veřejných v oblasti ochrany životního prostředí a má faktický vliv na chod veřejných věcí v této oblasti. Žalobce má za to, že v posuzovaném případě je Vládu třeba považovat za správní orgán ve smyslu s.ř.s. nadaný pravomocí vrchnostenského rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob, který svou nečinností přímo zasáhl sféru veřejných subjektivních práv žalobce. Vláda ve smyslu ust. § 28 zák. č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o zřízení ministerstev), řídí, kontroluje a sjednocuje činnost ministerstev. Vláda je z hlediska ochrany životního prostředí, zejména pak ochrany ovzduší, nečinná zejména v tom směru, že nedostatečně řídí činnost příslušných ministerstev, a nezajišťuje v tomto směru potřebnou koordinační a organizační činnost. Na mezistátní a evropské úrovni nezajišťuje potřebnou součinnost ze strany Polské republiky a příslušných orgánů Evropské unie. Z hlediska finančních opatření nezajišťuje dostatečné finanční zdroje, zejména pak z evropských fondů, ke krytí konkrétních opatření a řešení ke snížení znečištění ovzduší.

Ve smyslu ust. § 20 a násl. zákona o zřízení ministerstev plní ministerstva plní v okruhu své působnosti úkoly stanovené v zákonech a v jiných obecně závazných právních předpisech a úkoly vyplývající z členství České republiky v Evropské unii a v ostatních integračních seskupeních a mezinárodních organizacích, pokud jsou pro Českou republiku závazné. Ministerstva zkoumají společenskou problematiku v okruhu své působnosti, analyzují dosahované výsledky a činí opatření k řešení aktuálních otázek. Dále zpracovávají koncepce rozvoje svěřených odvětví a řešení stěžejních otázek, které předkládají vládě České republiky,

a o návrzích závažných opatření přiměřeným způsobem informují veřejnost. Ministerstva pečují o náležitou právní úpravu věcí patřících do působnosti České republiky; připravují návrhy zákonů a jiných právních předpisů týkajících se věcí, které patří do jejich působnosti, jakož i návrhy, jejichž přípravu jim vláda uložila; dbají o zachování zákonnosti v okruhu své působnosti a činí podle zákonů potřebná opatření k nápravě. Ministerstva předkládají za svěřená odvětví podklady potřebné pro sestavení návrhů státních rozpočtů republiky a pro přípravu jiných opatření širšího dosahu. Zaujímají stanovisko k návrhům, které předkládají vládě České republiky jiná ministerstva, pokud se týkají okruhu jejich působnosti. Ministerstva zabezpečují ve své působnosti úkoly související se sjednáváním mezinárodních smluv, s rozvojem mezistátních styků a mezinárodní spolupráce. Zabezpečují ve své působnosti úkoly, které vyplývají pro Českou republiku z mezinárodních smluv, jakož i z členství v mezinárodních organizacích.

Ministerstvo životního prostředí je dle ust. § 19 zákona o zřízení ministerstev orgánem vrchního státního dozoru ve věcech životního prostředí. Ministerstvo životního prostředí je ústředním orgánem státní správy (...) pro ochranu ovzduší, pro ochranu přírody a krajiny, (...) a pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice. Je rovněž ústředním orgánem státní správy pro státní ekologickou politiku. K zabezpečení řídicí a kontrolní činnosti vlády České republiky Ministerstvo životního prostředí koordinuje ve věcech životního prostředí postup všech ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy České republiky. Ministerstvo životního prostředí zabezpečuje a řídí jednotný informační systém o životním prostředí, včetně plošného monitoringu na celém území České republiky, a to i v návaznosti na mezinárodní dohody. Ministerstvo životního prostředí spravuje Fond tvorby a ochrany životního prostředí České republiky. Ministerstvu životního prostředí je podřízena Česká inspekce životního prostředí a Český hydrometeorologický ústav.

Ministerstvo životního prostředí v rámci své věcné působnosti je z hlediska ochrany ovzduší nečinné zejména v oblasti stabilizace a postupného snižování zátěže životního prostředí ze stacionárních i mobilních zdrojů. Ministerstvo životního prostředí jakožto řídicí orgán Operačního programu Životní prostředí a Programu Zelená úsporám nedostatečně plní své úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v rámci Operačního programu Životní prostředí a ze Státního fondu životního prostředí ČR v rámci Programu Zelená úsporám. V této souvislosti je třeba přijmout a realizovat taková konkrétní opatření a řešení v rámci uvedených programů, zejména pak ve formě realokace finančních zdrojů, změny pravidel čerpání finančních prostředků, změny v přijatelnosti podporovaných projektů, rozšíření okruhu příjemců, změny ve vymezení způsobilých výdajů, dále pak zvýšení zdrojového krytí ze strany státu a snížení spolufinancování ze strany příjemců, která by zajistila rychlé financování konkrétních projektů. V rámci Operačního programu Životní prostředí se jedná především o prioritní osu 2 – „Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí“, a osu 5 – „Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik“, v rámci nichž by měly být podporovány projekty zaměřené zejména na pořízení nejlepších dostupných technik (BAT - Best Available Techniques) při provozu velkých průmyslových stacionárních zdrojů, dále na záměnu technologií a přijetí technických opatření na zdrojích vedoucích ke snížení či odstranění emisí do ovzduší, instalace dodatečných zařízení pro zachyt emisí do ovzduší, náhradu či rekonstrukci spalovacích zdrojů ve stávajících bytových objektech za účelem snížení emisí, snížení imisní zátěže omezením prašnosti z plošných zdrojů, rekonstrukce nebo nákup technologií pro monitoring průmyslového znečištění jednotlivých složek životního prostředí, apod. V rámci Programu Zelená úsporám by mělo dojít rozšíření okruhu příjemců v tom směru, že by dotace měly být poskytovány i na veřejné budovy. Nad rámec shora uvedeného

by měla být přijata konkrétní zdravotnická preventivní opatření pro cílové skupiny obyvatel založená na výběru dle zdravotní indikace.

Ministerstvo dopravy je dle ust. § 17 zákona o zřízení ministerstev ústředním orgánem státní správy ve věcech dopravy a odpovídá za tvorbu státní politiky v oblasti dopravy a v rozsahu své působnosti za její uskutečňování. Ministerstvo dopravy je z hlediska ochrany ovzduší nečinné zejména oblasti stabilizace a postupného snižování zátěže životního prostředí z dopravy.

V této souvislosti má žalobce za to, že jedním z účinných prostředků je v této oblasti přijetí a realizace konkrétních opatření a řešení v oblasti ekologizace dopravy, především pak v rámci veřejné linkové a drážní hromadné dopravy.

Z provedených měření a analýz vyplývá, že mobilní zdroje patří k významným zdrojům znečištění v územní působnosti žalobce. Ministerstvo dopravy by mělo na základě provedených dopravních studií zaměřených na zpracování návrhu optimální průjezdné trasy územím žalobce přijmout taková konkrétní opatření a řešení, která by měla s ohledem na současný stav dopravy odlehčit individuální osobní i nákladní dopravě v lokalitách, kde jsou obyvatelé nejvíce vystaveni negativním vlivům dopravy. Především by měla být dokončena potřebná dopravní infrastruktura odvádějící dopravu mimo obydlené zóny (obchvaty), měla by být změněna vyhláška o užívání zpoplatněných pozemních komunikací, kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, v tom směru, že dojde k vynětí příslušných částí pozemních komunikací v územní působnosti žalobce, jejichž užití podléhá poplatkům, čímž dojde k odvedení části dopravy mimo obydlené zóny. V této souvislosti žalobce uvádí, že přípisem č.j. SMO/141474/09/P ze dne 18.12.2009 požádal ministra dopravy, aby příslušnou změnou vyhlášky Ministerstva dopravy č. 527/2006 Sb., o užívání zpoplatněných pozemních komunikací a o změně vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, byla udělena výjimka ze zpoplatnění části dálnice D1 tvořící součást městské dopravní sítě žalobce, tj. v úseku mezi 354. a 365. dálničním kilometrem, v důsledku čehož by došlo k přenesení významné části vnitřní dopravy do chráněného koridoru dálnice. Vzhledem ke stávajícímu stavu, kdy poplatku podléhá koridor dálnice v územní působnosti žalobce, nedochází k očekávanému odlivu dopravy z okolní sítě a je nezbytné urychleně zahájit přípravu nových silničních staveb, odstraňujících „úzká“ místa na okolních komunikacích (zejména průtah silnice 1/11 Rudná přes Vítkovice, křižovatka 28. října / Mariánskohorská, průtah silnice I/58 přes Přívoz, prodloužení Severního spoje do Poruby, prodloužení ulice Slovenské) s očekávanými stavebními náklady v objemu 8-12 miliard korun. V období let 2010 - 2012 připravuje žalobce ve spolupráci s Moravskoslezským krajem (MSK) na území města hned několik zásadních dopravních staveb, které do značné míry omezí průjezdnost hlavních dopravních tepen města, přičemž hlavní alternativou měl být zmíněný úsek D1. V souvislosti se zpoplatněním příslušné části dálnice nelze přehlédnout skutečnost, že tato část dálnice není ze strany řidičů v průběhu roku používána v takové míře, jak bylo předpokládáno, když se pro ně z ekonomických důvodů tento úsek dálnice stává nezajímavý. V důsledku těchto skutečností tak dochází k neúměrnému zatížení vnitroměstské dopravy a neúměrnému zatěžování komunikací nižších tříd, což se ve svém důsledku opět promítá negativně do míry znečištění ovzduší. I přes podporu, kterou tomuto záměru vyjádřili představitelé dalších statutárních měst, ve kterých jsou obdobné výjimky ze zpoplatnění dálnice D1 aplikovány, se Ministerstvo dopravy k žádosti žalobce postavilo negativně a nevyhovělo jí, ačkoliv se jedná o efektivní opatření přinášející rychlý účinek z hlediska snížení emisí látek znečišťujících ovzduší, zejména pak oxidu dusičitého (NO₂), produkovaných mobilními zdroji.

Co se týká opatření k řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji, které žalovaný navrhuje v části 5 materiálu označeného jako „Zpráva vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji“ ze dne 09.04.2010, pak má žalobce za to, že jsou ve stávající podobě velmi obecného a spíše programového charakteru z hlediska věcného a dlouhodobého charakteru z hlediska časového.

Žalovaný v daném materiálu, vyjma opatření uvedených v oddíle 5 „Konkretizace opatření“ bod 1 odst. 1.1. a 1.2. „Spolupráce s Polskou republikou při řešení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji“, bod 3 odst. 3.3. a 3.4. „Finanční nástroje“, a bod 7 odst. 7.1. „Ozdravné pobyty pro děti“, nenavrhuje žádná konkrétní opatření vedoucí v dohledné době ke zlepšení stavu ovzduší v Moravskoslezském kraji. Žalovaným navrhovaná opatření nevedou k efektivnímu a rychlému řešení opakovaného překračování stanovených mezních hodnot látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce. Z hlediska nápravy současného stavu, kdy dochází k porušování komunitárního práva v oblasti ochrany životního prostředí a ochrany veřejného zdraví považuje žalobce navrhovaná opatření za nedostatečná a neefektivní.

Důkazy:

- Zpráva Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě označená jako „Analýza kvality ovzduší na území města Ostravy a legislativa v ochraně ovzduší 2008-2009“
- Zpráva vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji ze dne 09.04.2010
- Přípis primátora statutárního města Ostravy adresovaný ministru dopravy, č.j. SMO/141474/09/P ze dne 18.12.2009
- Přípis ministra dopravy adresovaný primátorovi statutárního města Ostravy, č.j. 15/2010-120-RD/1 ze dne 18.01.2010
- Přípis primátora statutárního města Ostravy ze dne 5.3.2010, adresovaný premiérovi české vlády
- Přípis primátora statutárního města Brna, č.j. MMB/93759/2010 ze dne 01.04.2010
- Přípis primátora hlavního města Prahy, ze dne 22.03.2010

V.

Na základě shora uvedeného žalobce navrhuje, aby rozhodující soud vydal tento

r o z s u d e k :

I) Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práva žalobce na příznivé životní prostředí spočívající v:

- a) nedostatečné a neefektivní ochraně čistoty ovzduší, tím, že jsou v územní působnosti žalobce překračovány imisní a emisní limity látek znečišťujících ovzduší stanovené směrnicí Rady 96/62/ES ze dne 27.09.1996 o posuzování a řízení kvality vnějšího ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, dále směrnicí Rady 1999/30/ES ze dne 22.04.1999 o mezních hodnotách pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a oxidy dusíku, částice a olovo ve vnějším ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podzákonnými prováděcími předpisy, zejména

vyhláškou Ministerstva životního prostředí č. 553/2002 Sb., kterou se stanoví hodnoty zvláštních imisních limitů znečišťujících látek, ústřední regulační řád a způsob jeho provozování včetně seznamu stacionárních zdrojů podléhajících regulaci, zásady pro vypracování a provozování krajských a místních regulačních řádů a způsob a rozsah zpřístupňování informací o úrovni znečištění ovzduší veřejnosti, ve znění pozdějších předpisů, či právními předpisy je nahrazujícími, platnými a účinnými v době vydání rozsudku; a

- b) nesprávné implementaci komunitárního práva do práva vnitrostátního, zejména ve fázi praktického provádění, tím, že nebyl vytvořen funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce stanovených směrnicí Rady 96/62/ES ze dne 27.09.1996 o posuzování a řízení kvality vnějšího ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, dále směrnicí Rady 1999/30/ES ze dne 22.04.1999 o mezních hodnotách pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a oxidy dusíku, částice a olovo ve vnějším ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, či právními předpisy je nahrazujícími, platnými a účinnými v době vydání rozsudku;

a současně se žalovanému přikazuje, aby přijal a realizoval konkrétní opatření tvořící funkční a efektivní systém vedoucí k dodržování stanovených imisních a emisních limitů látek znečišťujících ovzduší v územní působnosti žalobce.

.....
JUDr. Petr Pyšný
advokát v plné moci

Český hydrometeorologický ústav, pobočka Ostrava

Nepříznivá imisní situace v Moravskoslezském a Olomouckém kraji v lednu 2010

foto: B. Krejčí

Zpracovali:

Mgr. Libor Černíkovský, RNDr. Roman Volný, Mgr. Tomáš Ostrožník

2. února 2010

Český hydrometeorologický ústav, pobočka Ostrava
K Myslivně 3/2182, 708 00 Ostrava - Poruba, telefon: 596 900 111
e-mail: ostrava@chmi.cz, internet: <http://www.chmi.cz/os>

Obsah

Úvod	3
1. Meteorologická situace	3
2. Imisní situace	4
a) Koncentrace suspendovaných částic PM ₁₀	4
b) Koncentrace oxidu siřičitého (SO ₂), dusičitého (NO ₂) a uhelnatého (CO)	10
c) Porovnání naměřených koncentrací se zvláštními imisními limity	10
d) Porovnání s obdobně nepříznivými situacemi v II/2005 a I/2006	12
Závěr	15
Odkazy na informace o znečištění ovzduší	15
Literatura	16

Úvod

V poslední dekádě ledna 2010 byly v Moravskoslezském a Olomouckém kraji nepříznivé rozptylové podmínky, související s rozsáhlou oblastí vysokého tlaku a nízkými teplotami vzduchu. V důsledku toho 24hodinové průměrné koncentrace suspendovaných částic PM_{10} souvisle po několik dnů vícenásobně překračovaly hodnotu denního imisního limitu.

Tato zpráva hodnotí závislost znečištění ovzduší na meteorologických podmínkách rozptylu a porovnává s platnými imisními limity koncentrace naměřené v Moravskoslezském a Olomouckém kraji během období od 21. do 28. ledna 2010. Ke zvýšení koncentrací suspendovaných částic PM_{10} během tohoto období došlo i v jiných oblastech České republiky.

Hodnocení situace je založeno převážně na údajích, naměřených na automatizovaných monitorovacích stanicích znečištění ovzduší (AMS) Státní imisní síť (SIS) v Moravskoslezském a Olomouckém kraji. SIS provozuje ČHMÚ na základě pověření Ministerstva životního prostředí. Pro porovnání byla rovněž použita data, která zveřejňuje na internetových stránkách Zdravotního ústav v Ostravě.

Všechny dále uvedené výsledky měření jsou předběžné ke dni 1. 2. 2010, nebyly úplně verifikovány a mohou být neúplné.

1. Meteorologická situace

Do střední Evropy zasahovala počátkem druhé lednové dekády od severovýchodu mohutná tlaková výše se středem nad severním Ruskem. Po jejím jihozápadním okraji k nám proudil, zejména v nižších hladinách, studený kontinentální vzduch. V celé střední Evropě se vyskytovala souvislá sněhová pokrývka a postupně docházelo i k rozpouštění nízké oblačnosti a slábnutí větru. Za těchto podmínek docházelo, zejména v nižších polohách, k dalšímu prochlazování vzduchové hmoty, důsledkem čehož bylo postupné zesilování teplotní inverze; 23. ledna 2010 se pohybovala minimální teplota v nižších polohách a horských údolích na většině území severní Moravy a Slezska nejčastěji mezi -13 až -20 °C, zatímco na horách se teploty pohybovaly převážně kolem -10 °C. Rovněž během dne se teplota vzduchu pohybovala výrazně pod bodem mrazu, v Moravskoslezském kraji nejčastěji v maximálních hodnotách kolem -9 °C.

V dalších dnech tlaková výše nad severovýchodní Evropou mírně slábla, přičemž se její střed zvolna přesouval k jihozápadu nad Pobaltí. Díky bezoblačnému charakteru počasí pouze se slabým přízemním prouděním byla teplota vzduchu v nižších polohách Moravskoslezského kraje den ode dne nižší. Ve dnech 24. a 25. ledna se převážně pohybovala mezi -17 až -23 °C, bez výraznější změny na horách s nejčastějšími hodnotami kolem -10 °C. Během 25. ledna se maximální denní teplota pohybovala většinou pod -10 °C, např. v Mošnově kolem -15 °C.

Během noci z 25. na 26. ledna postupovala ze západní do střední Evropy vyplňující se brázda nižšího tlaku vzduchu. Přechodně byla zaznamenána zvětšená oblačnost, mírné zesílení větru z východních směrů, přičemž se minimální teploty během této noci pohybovaly „pouze“ mezi -10 až -16 °C a ve vyšších hladinách k nám přechodně pronikl studený vzduch od severovýchodu. K významnějšímu narušení výrazné přízemní teplotní inverze uplynulých dní však nedošlo.

Během noci z 26. na 27. ledna se střed tlakové výše přesouval z Pobaltí nad střední Evropu. Poměrně rychle ubývalo oblačnosti a sláblo přízemní proudění. Během ranních hodin 27. ledna byly zaznamenány vůbec nejnižší hodnoty teploty na severní Moravě a ve Slezsku v rámci tohoto období, v nižších polohách se teploty pohybovaly převážně mezi -18 až -24 °C, např. v Opavě-Oticích až kolem -25 °C. S mírným oteplením ve vyšších hladinách atmosféry docházelo k přechodnému zvýraznění teplotní inverze, s čímž souviselo další zhoršení meteorologických podmínek rozptylu znečišťujících látek v ovzduší na téměř celém území Moravy a Slezska, zčásti také severní poloviny území Čech.

Teprve během 27. ledna 2010 se střed tlakové výše rychle přesouval ze střední Evropy nad Britské ostrovy, později až nad východní části Atlantského oceánu. Od severozápadu postupovala do střední Evropy výrazná brázda nízkého tlaku spojená s frontálním systémem, s jehož přechodem došlo k výrazným změnám v meteorologických podmínkách pro rozptyl znečišťujících látek v ovzduší, především zesílení přízemního proudění v atmosféře a došlo k výměně vzduchových hmot. Pronikl k nám teplejší a z pohledu obsahu znečišťujících příměsí čistší oceánský vzduch ze severovýchodních částí Atlantského oceánu.

2. Imisní situace

Všechny dále uvedené výsledky měření jsou předběžné ke dni 1. 2. 2010, nebyly úplně verifikovány a mohou být neúplné.

Naměřené koncentrace jsou porovnávány s imisními limity dle Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. a Vyhlášky č. 373/2009 Sb., viz literatura [2, 3].

a) Koncentrace suspendovaných částic PM_{10}

Úroveň znečištění ovzduší suspendovanými částicemi PM_{10} ¹ nebyla v Moravskoslezském kraji v lednu 2010 příznivá, po většinu dnů byla na většině stanic překročena hodnota denního imisního limitu $50 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Koncentrace měřené v Olomouckém kraji byly nižší a počet dnů s nadlimitními koncentracemi menší (tabulka 1).

V prvních dnech poslední dekády ledna byly průměrné denní koncentrace v obou krajích srovnatelné a mírně nadlimitní. Obdobně nepříznivé rozptylové podmínky v obou krajích (slabé proudění vzduchu a výrazná teplotní inverze) vedly k násobnému překročení hodnoty imisního limitu ve dnech od 23. do 27. ledna, kdy maximální denní koncentrace překročily na většině stanic v Moravskoslezském kraji $400 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a v Olomouckém kraji $200 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Oblast s vysokými koncentracemi PM_{10} se postupně rozšiřovala a kromě Moravskoslezského zasáhla i další kraje (mapy 1a–f). Nepříznivou situaci ukončil frontální systém, po jehož přechodu koncentrace PM_{10} poklesly na velmi nízké hodnoty.

¹ Suspendované částice jsou částice, které v důsledku zanedbatelné pádové rychlosti přetrvávají dlouhou dobu v atmosféře (dříve se používalo označení poletavý prach nebo prašný aerosol). Suspendované částice frakce PM_{10} jsou částice, které projdou velikostně-selektivním vstupním filtrem vykazujícím pro aerodynamický průměr $10 \mu\text{m}$ odlučovací účinnost 50 %.

Dominantní vliv meteorologických podmínek rozptylu na aktuální úroveň znečištění ovzduší je dokumentován na obrázcích 1a–b, ve kterých jsou znázorněny

- I hodinové koncentrace PM_{10} , 95. percentil těchto koncentrací, resp. I hodinové koncentrace na vybraných stanicích,
- rychlosti větru (RV) na meteorologických stanicích Mošnov (251 m n. m.), Červená (750 m n. m.), Lysá hora (1322 m n. m.), Přerov (203 m n. m.) a Luká (510 m n. m.),
- vertikální gradient teploty vzduchu (Grad TV)² mezi meteorologickými stanicemi Mošnov a Lysá hora, resp. Přerov a Červená.

S poklesem rychlosti větru a zesilující se inverzí (na obrázcích charakterizované gradientem teploty vzduchu) se koncentrace PM_{10} zvyšovaly a jejich výrazný pokles nastal až po současném zesílení proudění a rozrušení teplotní inverze.

Koncentrace PM_{10} měřené v Olomouckém kraji během epizody byly ca 1,5–2 x nižší než v kraji Moravskoslezském. Vzhledem k odlišnému geografickému umístění lokality se liší průběh koncentrací na stanici v Jeseníku (tabulka 1, obrázky 2a–b).

---

² Vertikální teplotní gradient teploty vzduchu udává velikost změny teploty při změně výšky nad zemí. Vyjadřuje se ve °C na 100 m výšky a je záporný při růstu teploty s výškou (teplotní inverzi).

Tabulka 1 Průměrné denní koncentrace PM₁₀ v lednu 2010 v µg.m⁻³

Stanice	Os.-Bartovice	Os.-Fifejdy	Os.-M. Hory	Os.-Přivoz	Os.-Zábřeh	Bohumín	Věřovice	Karviná	Orlova	Havířov	Český Těšín	Třinec-Kos.	Opava	Fr.-Místek	Studénka	Prostějov	Přerov	Jeseník
1.1.		24		90								89	48	36	53	32	37	25
2.1.	46	28		33	33	42	45	41	37	39	37	38	23	31	26	15	16	17
3.1.	79	64	42	65	62	81		67	51	79	56	55	39	52	76	25	32	10
4.1.		72	47	61	64		156	77	72	93	77	44	49	66	97	34	29	20
5.1.		96	72	98								59	54	39	96	49	60	27
6.1.	178	158		165	182	214	221	173	175	188	180	205		173	161	49	66	75
7.1.			35			195	233							81	73	70	65	31
8.1.					162	200									19	72	73	75
9.1.		51		53	62	77	41	33	35	47	49		26	75	39	24	22	29
10.1.	69	37	26	40	42	55	82	80	60	56	59		31	43	33	22	23	22
11.1.			91				152	153					66	56	79	64	56	55
12.1.		15	85			157	167	164		156	150		34	36	97	59	60	55
13.1.		72		63	99	85	77	66	74	56		168	78	91	99	88	60	
14.1.		63									164	205		180	33	67	54	31
15.1.		92					100	95	92	98			96	93	93	99	80	55
16.1.					169					185	183				14	56	94	28
17.1.		62		72	41		261		92	98	64	21	17	27	29	29	24	16
18.1.		45		55	42	77	99	81	77	65	75	42	40	52	45	66	50	18
19.1.		58	96			166	176	167	157	165	176	169		132	136	120	154	21
20.1.		61		72	65	63	67	53	53	62	65	71	67	59	64	58	57	72
21.1.	79	78		81	89	68	75	69	72	71	84	92	68	79	79	71	69	60
22.1.	96	79		85	85	77	85	72	75	83		72	72	79	77	81	64	63
23.1.	289	235		244	243	338	360	229	243	268	271	324	207	292	226	170	153	68
24.1.	325	312	213	321	353	389	307	243	225	353	374	430	292	417	347	254	249	74
25.1.	431	456	339	461	553	405	407	365	366	507	533	379	466	400	504	282	272	21
26.1.	358	360	256	362	426	456	568	417	405	534	449	462	353	509	407	231	268	158
27.1.	151			183	163	219	292	167	186	192	164				177			22
28.1.	70	29	28	35	28	37	29	24	37	28	45	36	23	23	29	36	27	12
29.1.	35	18	19	24	16	24	20	14	17	16	16	14	20	13	21	25	27	15
30.1.	77	36	25	38	36	57	74	39	44	44	41	53	33	38	57	28	40	12
31.1.		67	47	73	63		223				90	87	65	72	79	45	56	22

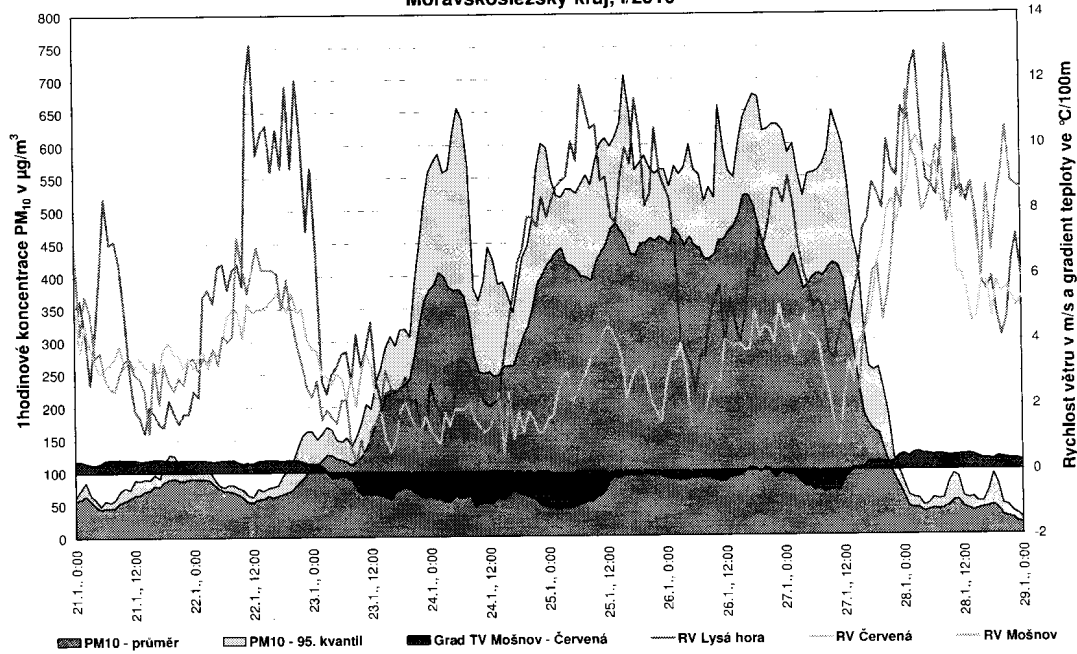
Poznámky:

- barevně jsou zvýrazněny hodnoty vyšší než 50, 100 a 150 µg.m⁻³;
- stanice Ostrava-Bartovice a Ostrava-Mariánské Hory provozuje Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě; hodnoty zde uvedené byly vypočteny z údajů, předaných ČHMÚ pro aktuální informování o stavu znečištění ovzduší, úplné údaje jsou zveřejněny na <http://www.zuova.cz/informace/imise.php>
- stanice ČHMÚ v Olomouci je mimo provoz

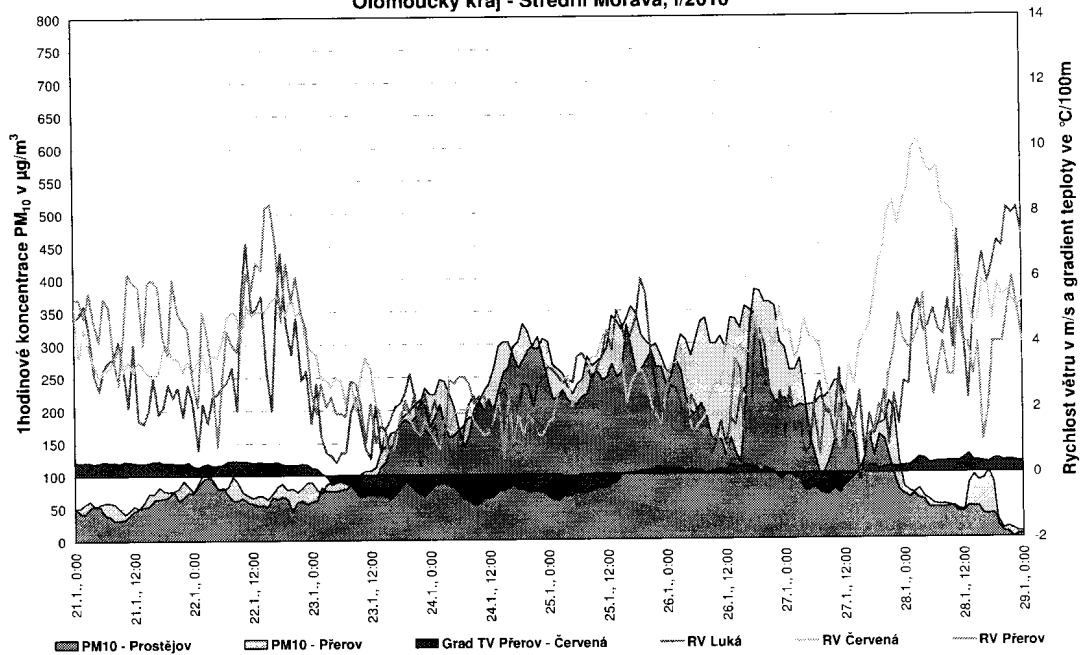

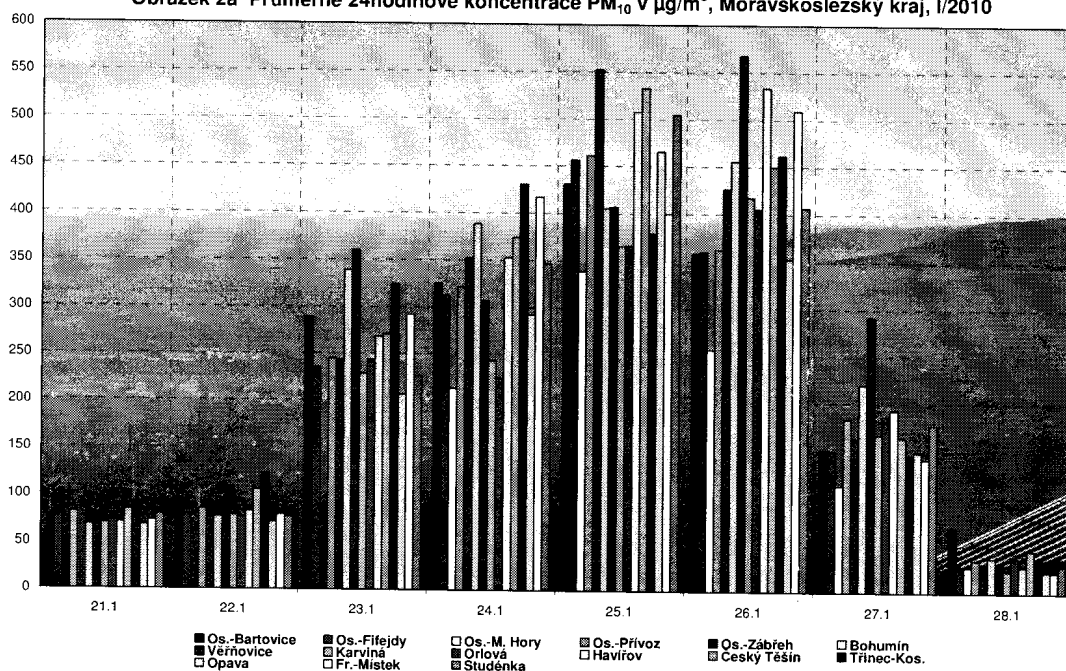
Obrázek 1a Závislost znečištění ovzduší PM₁₀ a meteorologických podmínek rozptylu
Moravskoslezský kraj, I/2010

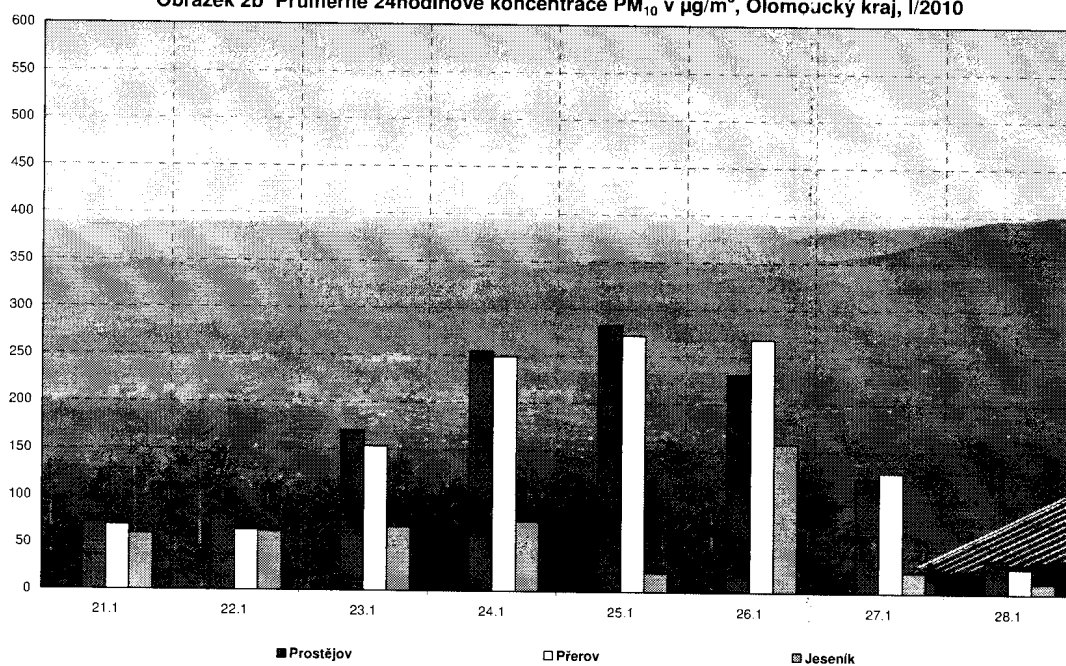
Obrázek 1b Závislost znečištění ovzduší PM₁₀ a meteorologických podmínek rozptylu
Olomoucký kraj - Střední Morava, I/2010

Obrázek 2a Průměrné 24hodinové koncentrace PM₁₀ v µg/m³, Moravskoslezský kraj, I/2010

Obrázek 2b Průměrné 24hodinové koncentrace PM₁₀ v µg/m³, Olomoucký kraj, I/2010

b) Koncentrace oxidu siřičitého (SO₂), dusičitého (NO₂) a uhelnatého (CO)

Během období s vysokými koncentracemi PM₁₀ byly samozřejmě zhoršené podmínky rozptylu pro všechny látky, které se nacházejí v ovzduší. Přestože koncentrace PM₁₀ během nepříznivé situace násobně překračovaly hodnotu 24hodinového imisního limitu, ostatní škodliviny překročily hodnotu imisních limitů (IL) pouze mírně, pouze na jedné stanici, nebo vůbec (obrázky 3a–b):

- hodnota 1hodinového IL 350 µg/m³ pro SO₂ nebyla překročena na žádné stanici, maximální naměřená hodnota v Moravskoslezském kraji byla 187 µg/m³ a v Olomouckém kraji 140 µg.m⁻³;
- hodnota 24hodinového IL 125 µg/m³ pro SO₂ byla překročena pouze 25. 1. na stanici Karviná s hodnotou 134 µg/m³;
- hodnota 1hodinového IL 200 µg/m³ pro NO₂ nebyla překročena na žádné stanici, maximální naměřená hodnota v Moravskoslezském kraji byla 193 µg/m³ a v Olomouckém kraji 172 µg.m⁻³;
- hodnota 8hodinového IL 10 000 µg/m³ pro CO nebyla překročena na žádné stanici a to ani na dopravní stanici Ostrava-Českobratrská, na které jsou obvykle měřeny nejvyšší hodnoty; nejvyšší naměřená 1hodinová hodnota dosáhla 5 837 µg/m³ na stanici Ostrava-Českobratrská, v Olomouckém kraji 2 730 µg/m³ na stanici Přerov.

c) Porovnání naměřených koncentrací se zvláštními imisními limity

Smogovou situaci definuje ustanovení § 8 odst. 1 zákona [1] jako „stav mimořádného znečištění ovzduší, kdy úroveň znečištění ovzduší znečišťující látkou překročí zvláštní imisní limit stanovený prováděcím právním předpisem“ s tím, že „zvláštním imisním limitem podle odstavce 1 se rozumí taková úroveň znečištění ovzduší, při jejímž překročení hrozí již při krátké expozici riziko poškození lidského zdraví nebo poškození ekosystému“ (ustanovení § 8 odst. 2 zákona). Zvláštní imisní limity (ZIL) jsou uvedeny ve [3] společně s dalšími podmínkami, které musí pro vyhlášení signálu upozornění a regulace splněny.

V lednu 2010:

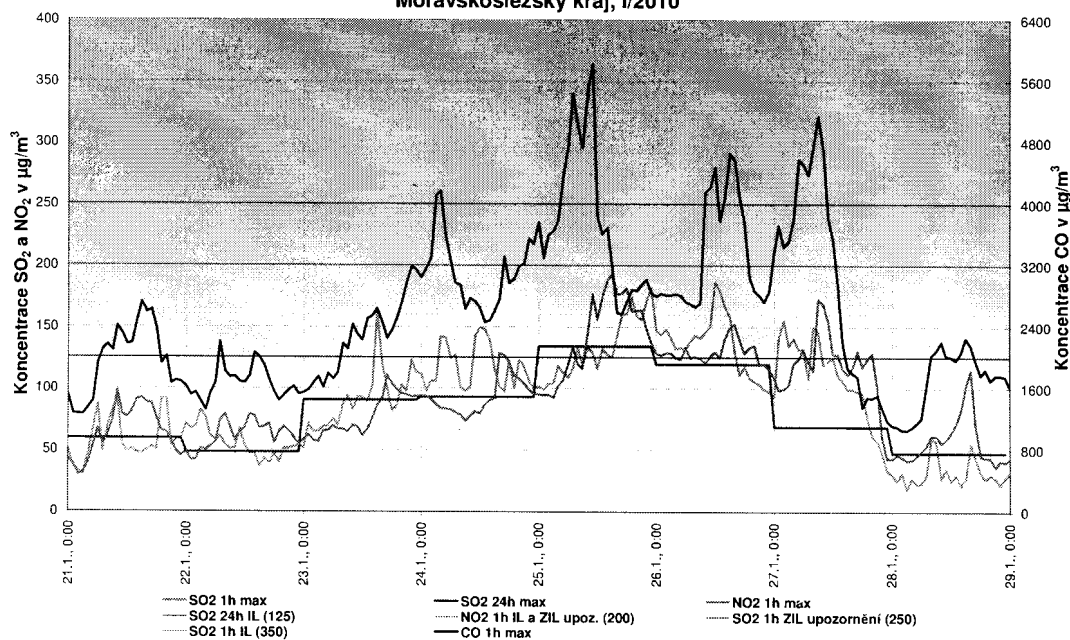
- došlo k překročení 24hodinového ZIL PM₁₀ pro vydání signálu upozornění 100 µg.m⁻³ i pro vydání signálu regulace 150 µg.m⁻³ v Moravskoslezském i Olomouckém kraji (tabulka 2, obrázky 2a–b);
- nedošlo ani během výjimečně nepříznivé imisní situace ve dnech 23.–27. ledna k překročení 1hodinového ZIL pro vydání signálů upozornění a regulace pro SO₂ 250 a 500 µg.m⁻³ a NO₂ 200 a 400 µg.m⁻³ (obrázky 3a–b).

Ve smyslu platné legislativy došlo tedy během ledna 2010 ke smogové situaci, neboť byly splněny i podmínky rostoucího trendu koncentrací a předpoklad trvání nepříznivé situace.

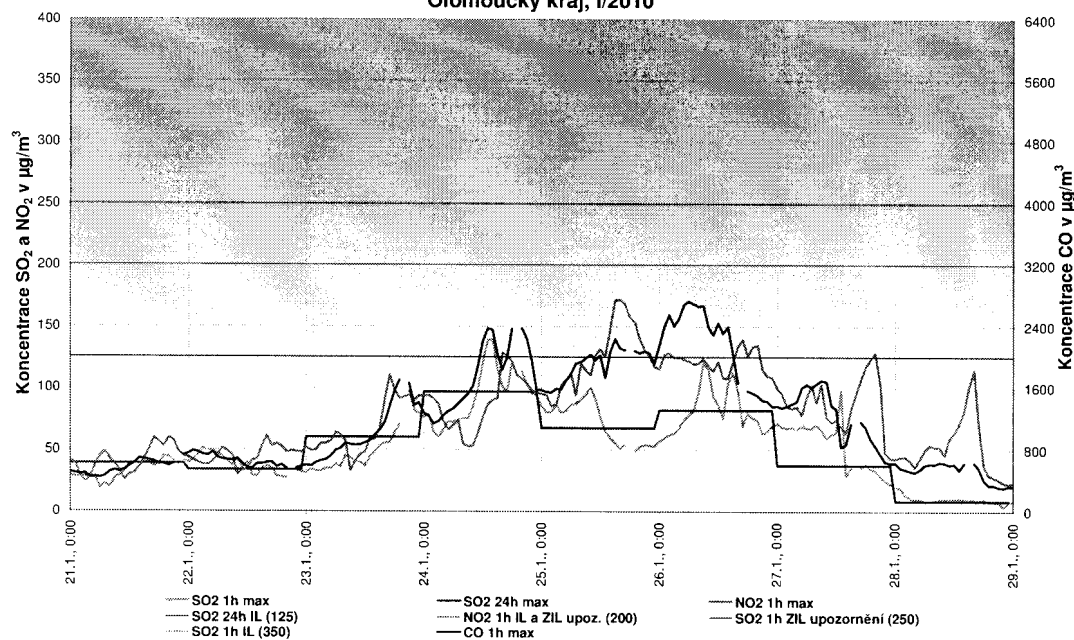
I během této výjimečně nepříznivé imisní situace byly potvrzeny závěry studie [4], které byly pro oblast Ostravska vyvozeny na základě zhodnocení zimních období 1993/94–2003/04: „vyhlášení signálu upozornění a regulace z důvodu vysokých koncentrací SO₂ nebo NO₂ v následujících letech je velmi nepravděpodobné“.

**Obrázek 3a Porovnání maximálních naměřených koncentrací s imisními limity
Moravskoslezský kraj, I/2010**

**Obrázek 3b Porovnání maximálních naměřených koncentrací s imisními limity
Olomoucký kraj, I/2010**

d) Porovnání s obdobně nepříznivými situacemi v II/2005 a I/2006

Poslední obdobně nepříznivá situace s vysokými koncentracemi PM_{10} nastala v lednu 2006, kdy byly naměřeny vyšší hodnoty koncentrací než během obdobné situace v únoru 2005. Během těchto epizod nebyly splněny podmínky pro vydání signálu upozornění ani regulace ve smyslu tehdy platné Vyhlášky 553/2002 Sb., tj. podle 1hodinových koncentrací SO_2 a NO_2 . Podle současné legislativy [3] by však byly splněny podmínky pro vydání signálu upozornění i regulace podle 24hodinových koncentrací PM_{10} v obou případech v Moravskoslezském kraji a v lednu 2006 i v kraji Olomouckém. Obě epizody jsou podrobně popsány v kapitole „Moravskoslezský kraj“ v [5, 6]³.

V Moravskoslezském kraji byla celková úroveň koncentrací PM_{10} vyšší během epizody v lednu 2010, i když maximální 24hodinové koncentrace naměřené v lednu 2006 překročily $600 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a byly tedy vyšší než v lednu 2010 (obrázek 4a, c).

V Přerově byla celková úroveň koncentrací PM_{10} vyšší během epizody v únoru 2006 a v Prostějově byla obdobná jako v lednu 2010.

V Jeseníku byly naměřeny vyšší koncentrace PM_{10} v lednu 2010 oproti lednu 2006, kdy ani nedošlo k překročení hodnoty denního imisního limitu. Naopak v lednu 2010 došlo k 11 překročením, což je více, než za celý rok v letech 2004–2009 a navíc hodnota $158 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ ze dne 26. 1. 2010 je nejvyšší naměřená průměrná denní koncentrace PM_{10} od začátku měření v říjnu 1995 (tabulka 1, obrázek 4b, d).

Vyhodnocení znečištění ovzduší suspendovanými částicemi PM_{10} v závislosti na meteorologických podmínkách rozptylu na území města Ostravy v zimním období a souhrnné vyhodnocení epizod s vysokým znečištěním ovzduší PM_{10} v oblasti Ostravsko-Karvinska za deset chladných období roků 1999/2000 až 2008/2009 jsou uvedeny v kapitole „Moravskoslezský kraj“ v [7, 8]⁴.

³ Informace jsou rovněž dostupné na internetových stránkách ČHMÚ:

<http://www.chmi.cz/uoco/isko/groc/gr05cz/kap241.html>

<http://www.chmi.cz/uoco/isko/groc/gr06cz/kap241.html>

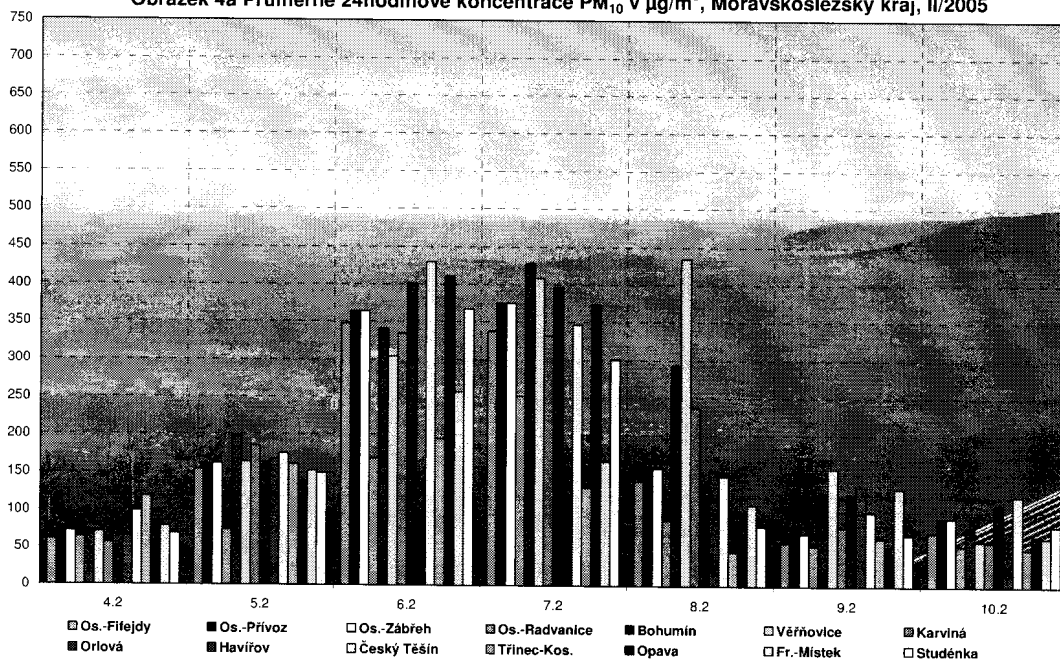
⁴ <http://www.chmi.cz/uoco/isko/groc/gr07cz/kap241.html>

<http://www.chmi.cz/uoco/isko/groc/gr08cz/kap241.html>

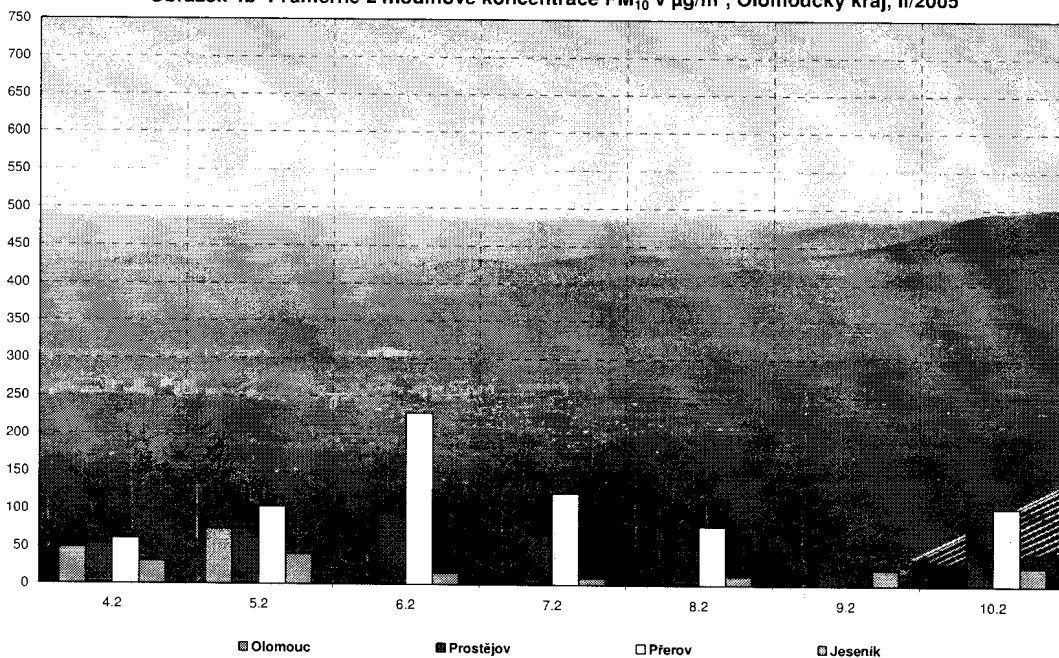

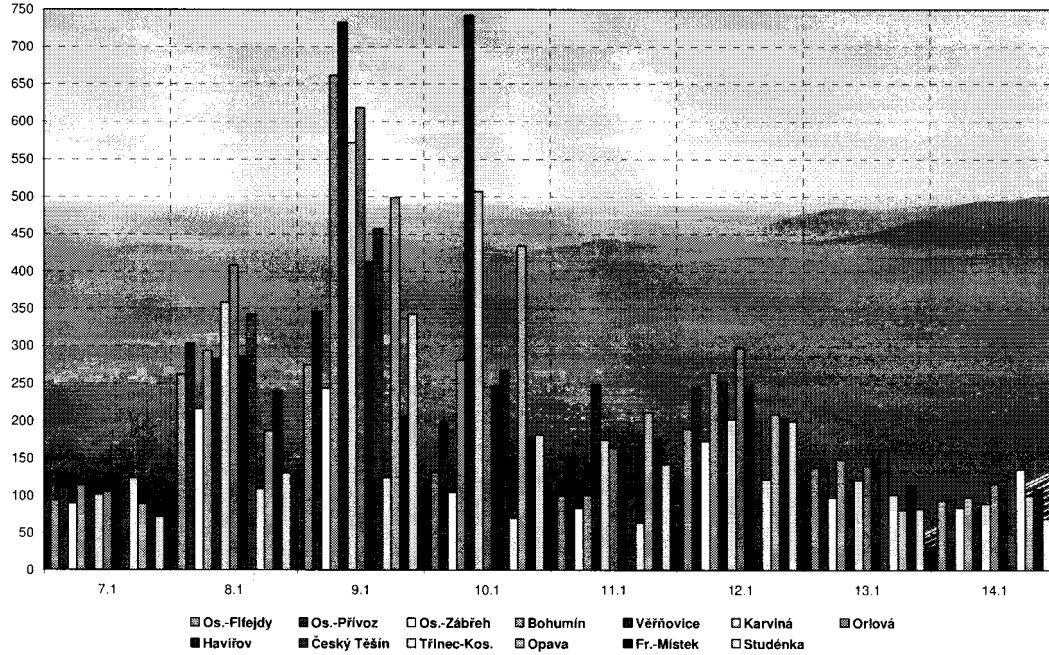
Obrázek 4a Průměrné 24hodinové koncentrace PM_{10} v $\mu g/m^3$, Moravskoslezský kraj, II/2005

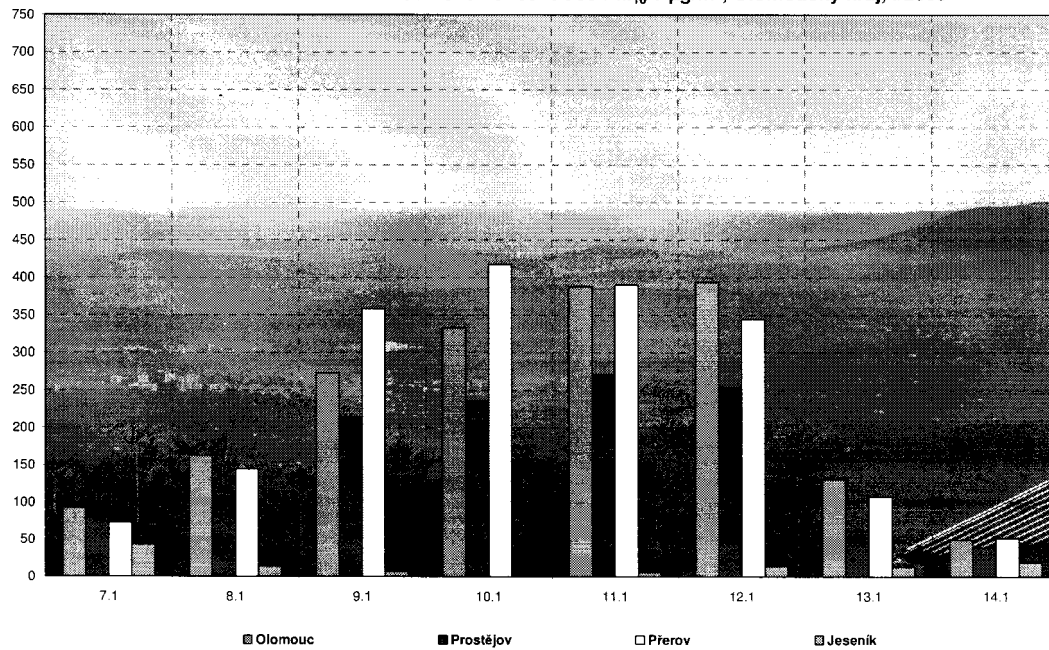
Obrázek 4b Průměrné 24hodinové koncentrace PM_{10} v $\mu g/m^3$, Olomoucký kraj, II/2005

Obrázek 4c Průměrné 24hodinové koncentrace PM₁₀ v µg/m³, Moravskoslezský kraj, I/2006

Obrázek 4d Průměrné 24hodinové koncentrace PM₁₀ v µg/m³, Olomoucký kraj, I/2006

Závěr

Imisní situace v lednu 2010 znovu ukázala, že déletrvající nepříznivé podmínky pro rozptýl znečišťujících látek v ovzduší způsobí zvýšení koncentrací suspendovaných částic PM_{10} až na násobky imisního limitu, a to nejen v oblasti průmyslového ostravsko-karvinska, ale i na střední Moravě. Je zřejmé, že k situacím s koncentracemi PM_{10} překračujícími násobně imisní limit bude docházet i nadále.

Během epizody v poslední dekádě ledna 2010 nebyly překročeny hodnoty 1hodinového imisního limitu pro SO_2 a NO_2 , ani hodnota 8hodinového imisního limitu pro CO . Hodnota 24hodinového imisního limitu pro SO_2 byla překročena pouze jeden den na jedné stanici.

Úroveň znečištění ovzduší suspendovanými částicemi PM_{10} byla v lednu 2010 vyšší než během obdobných situací v únoru 2005 a v lednu 2006.

V lednu 2010 došlo k překročení 24hodinového zvláštního imisního limitu PM_{10} pro vydání signálu upozornění i signálu regulace v Moravskoslezském i Olomouckém kraji, byly splněny i podmínky rostoucího trendu koncentrací a předpoklad trvání nepříznivé situace a ve smyslu platné legislativy tedy došlo ke smogové situaci.

Odkazy na informace o znečištění ovzduší

- Souhrnná aktuální informace o kvalitě ovzduší v Olomouckém a Moravskoslezském kraji (text bez výčtu naměřených hodnot je rovněž dostupný na telefonní lince 596 900 265)
<http://www.chmi.cz/poboc/os>, odkaz v nabídce Aktuální informace - Znečištění ovzduší-imisní situace nebo přímo
<http://www.chmi.cz/OS/info.php?page=salamoun/imise.html>
- Aktuální znečištění ovzduší v MS a OL krajích
<http://www.chmi.cz/os> a výběr mapového zobrazení nebo přímo
<http://www.chmi.cz/os/info.php?page=uvod.php?typ=ocoPM10>
<http://www.chmi.cz/os/info.php?page=uvod.php?typ=oco>
- Výsledky aktuálních měření na jednotlivých automatizovaných stanicích v ČR
<http://portal.chmi.cz>, záložka „Ovzduší“
Aktuálně naměřené hodnoty: odkaz „Informace o kvalitě ovzduší v ČR“
Grafy naměřených hodnot: odkaz „Data AIM v grafech“
Mapy z naměřených hodnot: odkaz „Mapy znečištění“
- Měsíční, čtvrtletní a roční tabelární přehledy dat z AMS v ČR
http://www.chmi.cz/uoco/oco_main.html, odkaz "Tabelární přehledy" v části „Aktuální informace“ nebo přímo
http://www.chmi.cz/uoco/isko/isko2/tab_reports/index.html

- Předběžný přehled překročení imisních limitů a cílových imisních limitů znečišťujících látek v aktuálním a předchozím roce
http://www.chmi.cz/uoco/oco_oco_main.html, odkaz „Data o znečištění ovzduší“ v části „Aktuální informace“ nebo přímo
http://www.chmi.cz/uoco/isko/isko2/exceed/summary/index_CZ.html
- Roční vyhodnocení úrovně znečištění ovzduší v ČR naleznete v ročenkách tabelárních a grafických:
http://www.chmi.cz/uoco/oco_oco_main.html, odkazy „Znečištění v datech (roč.)“ a „Mapy znečištění (ročenky)“ nebo přímo
<http://www.chmi.cz/uoco/isko/groc/groc.html>
http://www.chmi.cz/uoco/isko/tab_roc/tab_roc.html
- Seznam lokalit s měřením znečištění ovzduší (aktivní i již zrušené stanice)
http://www.chmi.cz/uoco/oco_oco_main.html, odkaz „Karty lokalit“ v části „Kde a co měříme“ nebo přímo
http://www.chmi.cz/uoco/isko/isko2/locality/pollution_locality/index_CZ.html
- Imisní limity
<http://www.chmi.cz/uoco/limit/imlim.html>
- Úsek ochrany čistoty ovzduší ČHMÚ
<http://www.chmi.cz/uoco>
- Pobočka ČHMÚ v Ostravě s působností pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj
<http://www.chmi.cz/poboc/os>
- Hlavní stránka ČHMÚ
<http://www.chmi.cz>

Literatura

- [1] Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), v platném znění
- [2] Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší
- [3] Vyhláška č. 373/2009 Sb., kterou se mění vyhláška 553/2002 Sb., kterou se stanoví hodnoty zvláštních imisních limitů znečišťujících látek, ústřední regulační řád a způsob jeho provozování včetně seznamu stacionárních zdrojů podléhajících regulaci, zásady pro vypracování a provozování krajských a místních regulačních řádů a způsob a rozsah zpřístupňování informací o úrovni znečištění ovzduší veřejnosti, ve znění vyhlášky č. 42/2005 Sb.
- [4] Krajský regulační řád pro podmínky Moravskoslezského kraje, Hodnocení imisní situace během zimních období 1993/94 - 2003/04 a právní rozbor, ČHMÚ Ostrava, 2004

- [5] Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2005. 216 s. 600 výt. ISBN 80-86690-37-7.
- [6] Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2006. 236 s. 600 výt. ISBN 978-80-86690-42-1.
- [7] Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2007. 242 s. + CD. 200 výt. ISBN 978-80-86690-50-6.
- [8] Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2008. 248 s. + CD. 200 výt. ISBN 978-80-86690-71-1.

L 1393

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
Centrum hygienických laboratoří
Akreditovaná zkušební laboratoř č. 1393
Paryžánské nám. 7, 702 00 Ostrava
PROTOKOL č. 34065/2008

Zákazník: Státní město Ostrava
Magistrát města Ostravy
Prokešovo nám. 8
729 30 Ostrava - Moravská Ostrava

Číslo zakázky: 21692
Číslo objednávky: 2241/2008/ŽD/LPO
Příjem vzorku: 8.1.2009
Vyšetření vzorku: 8.1.2009 - 20.1.2009
Číslo jednací: ZL/05692/2007
Číslo spisu: S-ZL/05692/2007
Spisový znak: 4.0.3

Vzorek číslo:	69133	Čas odběru:	neuváděno
Datum odběru:	1.1.2008 - 31.12.2008		
Název vzorku:	Ovzduší vnější - hodnocení kvality ovzduší v roce 2008		
Místo odběru:	Ostrava - Bartovice, Nad Obcí		
Matřice:	ovzduší vnější		
Vypracoval:	Hanák Martin, Minurová Hana, Ing.		
Metoda vzorku:	SOP VZ OV 109		
Způsob odběru:	neuváděno		
Účel odběru:	dle požadavků zákazníka		

Zkušební metody		
(Metody v sloupci TYP "A" akreditované, "N" neakredit., "SA, SN" souběžně akc./neakc., "FA1" flexibilitě akreditované TYP 1, "FA2" flexibilitě akreditované TYP 3)		
Ukazatel	Použitá metoda	TYP
tělové ořeznické údaje (TOU)	SOP OV 344.12	A
prvky metodou ATRG spektrometrie	SOP OV 202	A
polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	SOP OV 331	A
přímé škodliviny	SOP OV 058	A
PM 10	SOP OV 436	A
relativní vlhkost	SOP OV 478.03	A
rychlost větru	SOP OV 478.04	A
směr větru	SOP OV 478.05	A
teplota	SOP OV 478.01	A
tisk	SOP OV 478.02	A
odběr vzorků vnějšího a vnitřního ovzduší	SOP VZ OV 109	A

Místo provedení zkoušky (pracoviště):

- ⊗ - analýzy provedeny pracovištěm Ostrava (Paryžánské nám. 7, 702 00 Ostrava), tel: +420 596 200 167, 111
- ⊙ - analýzy (měření) provedeny pracovištěm Karviná (Těšákovová 2206, 734 01 Karviná-Místeček), tel: +420 596 397 201

Bez písemného souhlasu laboratoře se nesmí protokol reprodukovat jinak než celý.
Výsledky měření se vztahují pouze k měřeným místům a době měření.
Uvedené rozšířené nejistoty měření jsou součinem standardní nejistoty měření a koeficientu rozšíření k=2,
což odpovídá hladině spolehlivosti přibližně 95 %.

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Vedoucí CHL : RNDr. Šárka Dočkalová
Kontroloval: Mláncová Hana, Ing.
Protokol vyhotovil: Mláncová Hana, Ing.
Počet stran: 26
Dne: 4.12.2009

Mgr. Jiří Bielek
zástupce vedoucího Oddělení faktur prostředí

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

STANOVENÍ KONCENTRACE ŠKODLIVIN VE VNĚJŠÍM PROSTŘEDÍ

NÁZEV A POPIS MĚŘENÉHO PROSTORU:

Ostrava – Bartovice, ul. Nad obcí - měřicí místo č. 19, obytná zástavba v malém sídle, umístění měřicího místa je znázorněno v mapce na str. 23

DATUM MĚŘENÍ

1.1.2008 – 31.12.2008

POPIS ZDROJE MĚŘENÉHO FAKTORU:

Škodliviny z průmyslového komplexu ArcelorMittal Ostrava a.s., který se nachází jihozápadně od měřicí stanice (cca 2 – 3 km). Další zdroje lokální topeniště a provoz na silnici Těšínská.

POUŽITÁ ZAŘÍZENÍ PRO MĚŘENÍ:

ozon – analyzátor APOA 370, oxid dusičitý - 370, oxid siřičitý - analyzátor APSA 370, frakce prachu PM10 - Grimm 180, sirovodík - analyzátor APSA 350E s konvertorem, meteorologické parametry – meteosběrač se sondami, polycyklické aromatické uhlovodíky – odběrové zařízení PS-1, kovy a těžké organické látky - vzorkovací zařízení pro odběr s čerpadlem, kapalinový chromatograf, plynový chromatograf, RTG spektrometr

OBAL, ZABEZPEČENÍ A TRANSPORT VZORKŮ:

Filtry jsou převáženy v transportní krabici chráněné proti světlu, odběrové trubičky uzavřené PE zátkami a zabalené v alobalu a transportní láhvi

METEOROLOGICKÉ PODMÍNKY:

Tabulka č. 1 Relativní zastoupení směrů proudění v jednotlivých měsících v %

směr	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	klid	celkem
leden	3,8	7,7	3,8	0,0	7,7	65,4	3,8	7,7	0,0	100,0
únor	10,3	6,9	0,0	0,0	6,9	41,4	20,7	6,9	6,9	100,0
březen	6,5	3,2	6,5	3,2	12,9	41,9	25,8	0,0	0,0	100,0
duben	23,3	26,7	3,3	0,0	10,0	23,3	10,0	3,3	0,0	100,0
květen	22,6	48,4	3,2	0,0	0,0	12,9	9,7	3,2	0,0	100,0
červen	6,7	40,0	6,7	0,0	6,7	6,7	33,3	0,0	0,0	100,0
červenec	0,0	45,2	3,2	6,5	0,0	29,0	12,9	3,2	0,0	100,0
srpen	0,0	9,7	9,7	3,2	6,5	48,4	22,6	0,0	0,0	100,0
září	16,7	33,3	3,3	6,7	3,3	20,0	6,7	3,3	6,7	100,0
říjen	0,0	12,9	9,7	0,0	9,7	51,6	6,5	0,0	9,7	100,0
listopad	0,0	10,0	6,7	6,7	16,7	46,7	6,7	6,7	0,0	100,0
prosinec	6,5	12,9	16,1	6,5	9,7	32,3	9,7	6,5	0,0	100,0
průměr	8,0	21,4	6,0	2,7	7,5	35,0	14,0	3,4	1,9	100,0

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Tabulka č. 2

Průměrné hodnoty teploty, vlhkosti, rychlosti proudění a tlaku v jednotlivých měsících

	teplota (°C)	relativní vlhkost (%)	rychlost proudění (m/s)	atmosférický tlak(mbar)
leden	2,9	79	2,3	1021
únor	4,1	73	1,9	1026
březen	5,3	68	2,3	1007
duben	10,1	68	1,4	1012
květen	14,8	71	1,1	1018
červen	19,7	64	1,2	1017
červenec	19,7	70	1,2	1016
srpen	19,7	67	1,2	1016
září	14,1	76	1,3	1019
říjen	11,9	76	1,6	1019
listopad	7,5	76	2,0	1016
prosinec	2,6	81	1,5	1019
průměr	11,0	72	1,6	1017

STRATEGIE A ZPŮSOB (METODY) MĚŘENÍ:

Celoroční monitorování škodlivin pro hodnocení kvality vnějšího ovzduší v dané lokalitě

O₃ - maximální 8 hodinové průměry (kontinuálně)

PM10, SO₂, NO₂, NO_x, H₂S - 24 hodinové průměry (kontinuálně)

As, Cd, Ni, Pb, Mn, PAU, VOC - 24 hodinové průměry (interval co šestý den)

KLASIFIKACE MĚŘENÍ (MĚŘÍCÍ ÚKOL):

1) Zhodnocení kvality vnějšího ovzduší porovnáním s limitními hodnotami dle Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb.

Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb. udává roční limity. Dále udává pro krátkodobé koncentrace (24hod, 8hod, 1hod) počet povolených překročení krátkodobého limitu za rok. Pro některé škodliviny je zavedena mez tolerance, která představuje navýšení, o které může být limit překročen a datum, do kterého musí být limit dosažen. Pro některé škodliviny jsou zavedeny cílové limity s datem splnění limitu.

K zvolení typu posuzování znečištění ovzduší slouží u některých škodlivin horní a dolní meze pro posuzování. Horní mez pro posuzování představuje 60 až 80% imisního limitu a dolní mez pro posuzování představuje 40 až 65% imisního limitu. Mez pro posuzování se považuje za překročenou, pokud byla během pěti let překročena nejméně ve třech kalendářních letech.

Režim	Typ posuzování	Popis
1.	Měření je povinné	hodnota škodliviny přesahuje horní mez pro posuzování
2.	Měření je povinné s nižší frekvencí s možností doplnění dat modelováním	hodnota škodliviny přesahuje dolní mez pro posuzování a je zároveň nižší než horní mez pro posuzování
3.	Data je možno získat modelováním, odhady nebo indikativním měřením	hodnota škodliviny je nižší než dolní mez pro posuzování

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

---

2) Zhodnocení kvality vnějšího ovzduší porovnáním s referenčními koncentracemi SZÚ z 15.4.2003 - u těch škodlivin, které nemají limitní hodnoty v Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb.

POUŽITÉ SYMBOLY A JEDNOTKY:

ZNAČKA (SYMBOL)	JEDNOTKA	NÁZEV
PM10	µg/m ³	frakce prachu
NO ₂	µg/m ³	oxid dusičitý
NO _x	µg/m ³	oxidy dusíků
SO ₂	µg/m ³	oxid siřičitý
H ₂ S	µg/m ³	sirovodík
O ₃	µg/m ³	ozon
Pb	µg/m ³	olovo
Cd	µg/m ³	kadmium
As	µg/m ³	arsen
Ni	µg/m ³	nikl
Mn	µg/m ³	mangan
PAU	µg/m ³	polycyklické aromatické uhlovodíky
VOC	µg/m ³	těkavé organické látky

VÝSLEDKY MĚŘENÍ

Výsledky měření včetně nejistot výsledků za jednotlivé měsíce byly průběžně zaslány dle uzavřené smlouvy s číslem zakázky 203/2006, vždy do 20. dne následujícího měsíce v dopisech pod naší značkou S-ZU/05692/2007. Použité metody pro stanovení škodlivin splňují požadavky Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb. na nejistotu měření a minimální pokrytí času .

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

ODBORNÉ INTERPRETACE

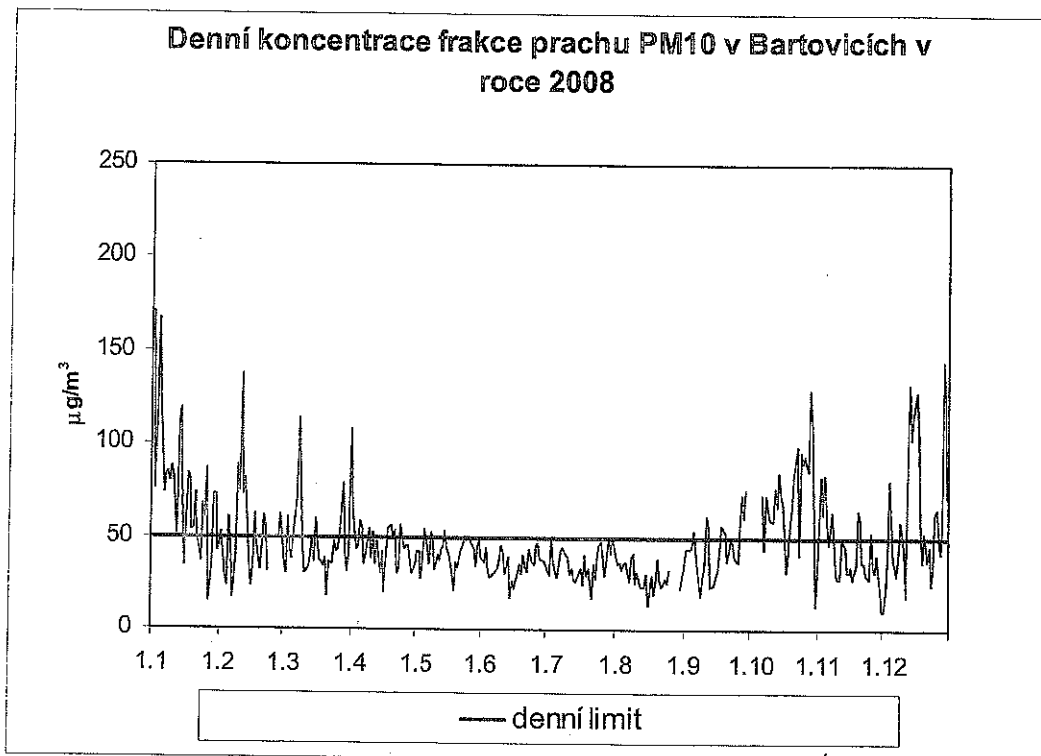
Prašnost(PM10)

výsledky PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	49 (41–56)	roční limit (RL)	40
		horní mez pro posuzování RL	14
		dolní mez pro posuzování RL	10
počet překročení denního limitu	118 (85–170)	denní limit (DL)	50(max.35x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování DL	296 (246–322)	horní mez pro posuzování DL	30(max.7x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování DL	340 (333–347)	dolní mez pro posuzování DL	20(max.7x za rok)

V roce 2008 byla průměrná roční koncentrace $49\mu\text{g}/\text{m}^3$, roční limit byl překročen cca o 23%. Došlo k několikanásobnému překročení dolní a horní meze pro posuzování pro roční limit. Denní limit byl překročen 118 x, což představuje cca 3,4x více nadlimitních denních koncentrací, než je povoleno. V této lokalitě byly více než 40x překročeny povolené počty překročení dolní a horní meze pro posuzování pro denní limit. Z výsledků monitorování ovzduší v Bartovicích za období 2003 až 2008 vyplývá, že hodnoty prašnosti v roce 2008 výrazně poklesly proti předešlým pěti letům, cca o 25%, avšak prašnost byla v roce 2008 stále nadlimitní.

U škodliviny frakce prachu PM10 v roce 2008 **nebyly** požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Oxid dusičitý

výsledky NO ₂ (µg/m ³) včetně nejistoty		limity NO ₂ (µg/m ³) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	24,1 (21,7-26,5)	roční limit (RL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	40
		roční limit pro rok 2008 (včetně meze tolerance)	44
		horní mez pro posuzování RL	32
		dolní mez pro posuzování RL	26
počet překročení hodinového limitu	0 (0-0)	hodinový limit (HL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	200(max.18x za rok)
počet překročení hodinového limitu (včetně meze tolerance)	0 (0-0)	hodinový limit pro rok 2008 (včetně meze tolerance)	220(max.18x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování HL	0 (0-0)	horní mez pro posuzování HL	140(max.18x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování HL	0 (0-0)	dolní mez pro posuzování HL	100(max.18x za rok)

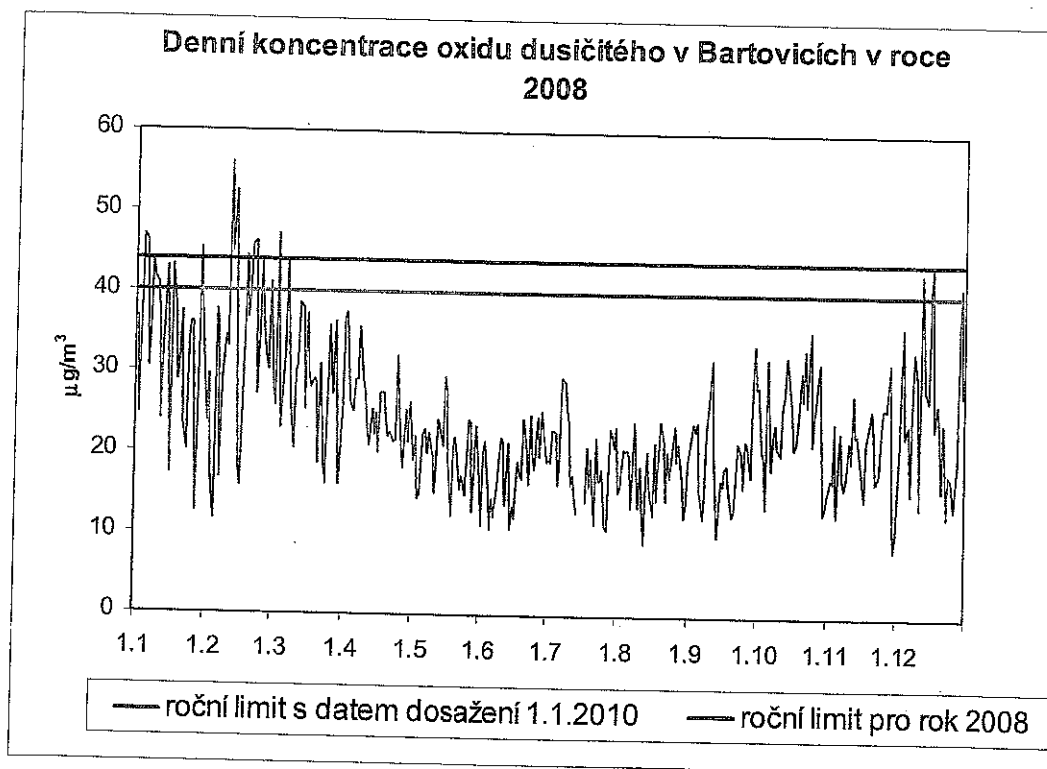
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

V roce 2008 byla průměrná roční koncentrace $24,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$, roční limit pro rok 2008 nebyl překročen. Nedošlo k překročení horní a dolní meze pro posuzování pro roční limit, ale dodržení dolní meze není prokazatelné vzhledem k nejistotě výsledků. Dosažená průměrná roční hodnota NO_2 představuje naplnění ročního limitu pro rok 2008 cca ze 55 %.

V roce 2008 nedošlo k překročení hodinového limitu, nebyla překročena dolní a ani horní mez pro posuzování pro hodinový limit.

Za posledních 5 let sledování oxidu dusičitého v dané lokalitě můžeme konstatovat, že výsledky jsou přibližně na stále stejné podlimitní úrovni.

U škodliviny oxidu dusičitého v 2008 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

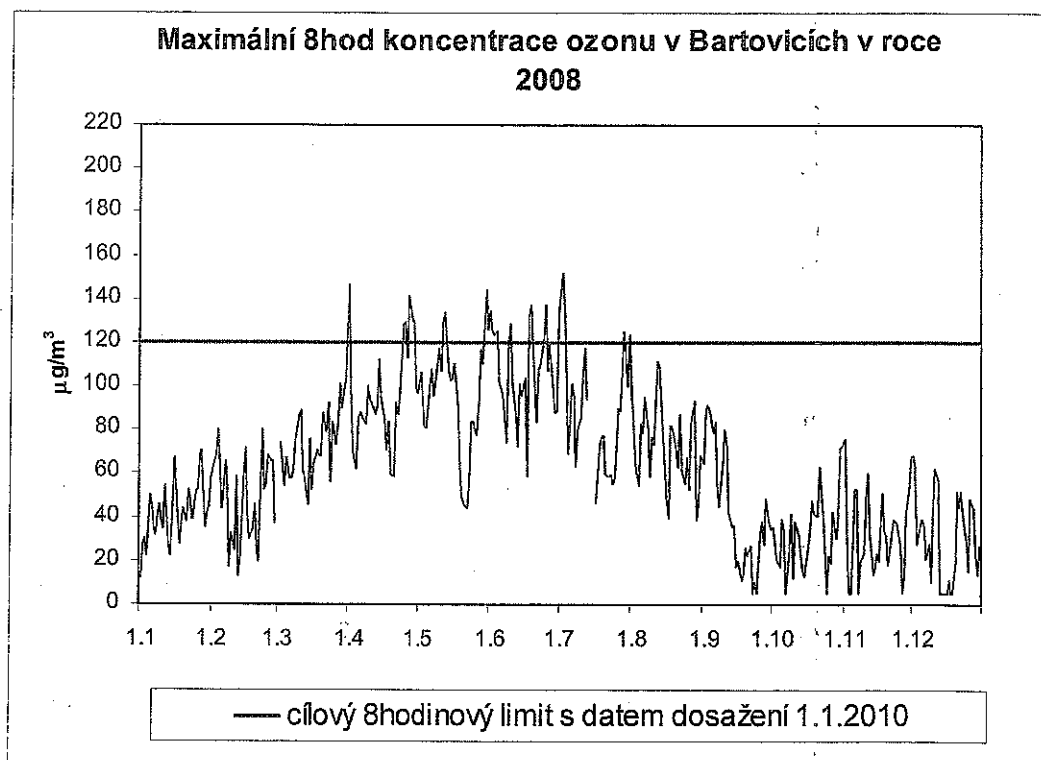

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Ozon

výsledky ozonu včetně nejistoty		cílový limit ozonu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
počet překročení 8hodinového limitu	v 2005 - 14x (3x-34x) v 2006 - 38x (20x - 53x) v 2007 - 36(17 - 68) v 2008 - 25(9 - 37)	cílový 8hodinový limit <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	120(max.25x v průměru za tři roky)

Ozon je typickým představitelem fotochemického smogu. Vzhledem k tomu, že jeho koncentrace narůstají se zvyšující se intenzitou slunečního záření, hodnotí se maximálním 8hodinovým průměrem. Za poslední tři roky došlo k překročení cílového 8hodinového limitu v roce 2006 ve 38 dnech, v roce 2007 v 36 dnech a v roce 2008 v 25 dnech. To je v průměru za 3 roky 33x. Cílový limit byl překročen, ale toto překročení není prokazatelné vzhledem k nejistotě výsledků.

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Sirovodík

výsledky sirovodíku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		limity sirovodíku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	<6	denní limit	150
		půlhodinový limit	7

Průměrná roční hodnota byla pod mezí detekce metody, pouze v 24 dnech z celkového počtu měření 334 dnů byla denní koncentrace nad mez detekce. Maximální denní hodnota byla zjištěna na hladině $22,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a tudíž nedošlo v žádném dni k překročení denního limitu.

V roce 2008 u sirovodíku docházelo k překračování 30minutového limitu. Největší nárůst koncentrace sirovodíku byl v lednu, kdy průměrná lednová koncentrace dosáhla hodnoty $10,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$, za tento měsíc byl v 11 dnech z 20 měřených dnů denní průměr vyšší než půlhodinový limit ($7 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Vzhledem k tomu, že půlhodinový limit je stanoven na základě pachového obtěžování a nikoliv toxikologické závažnosti, mohlo při hodnotách nad $7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dojít pouze k pachovému obtěžování obyvatelstva.

V 2008 u škodliviny sirovodík z hlediska vlivu na zdraví byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

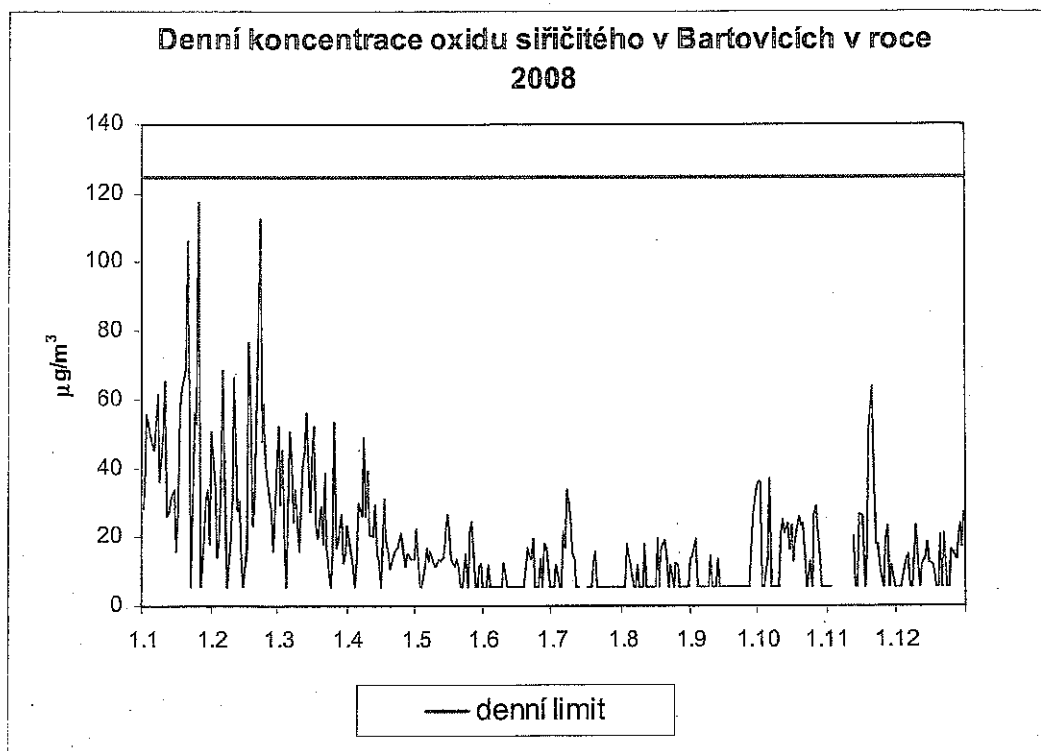
Oxid siřičitý

výsledky SO_2 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity SO_2 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	19,1		
počet překročení denního limitu	0 (0-1)	denní limit (DL)	125(max.3x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování DL	5 (4-7)	horní mez pro posuzování DL	75(max.3x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování DL	29 (18-33)	dolní mez pro posuzování DL	50(max.3x za rok)
počet překročení hodinového limitu	0 (0-0)	hodinový limit (HL)	350(max.24x za rok)

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

V roce 2008 byla průměrná roční koncentrace $19,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená naplnění denního limitu z 15%. Nedošlo k překročení denního limitu, ale horní mez a dolní mez pro posuzování pro denní limit byla překročena. Z celkového počtu denních koncentrací 354 bylo 126 denních koncentrací pod mezí detekce, což představuje cca 35%. Nedošlo k překročení ani hodinového limitu, maximální hodinová koncentrace byla změřena na hladině $196 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Rok 2008 byl prvním uceleným rokem monitorování oxidu siřičitého v této lokalitě.

U škodliviny oxidu siřičitého v 2008 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

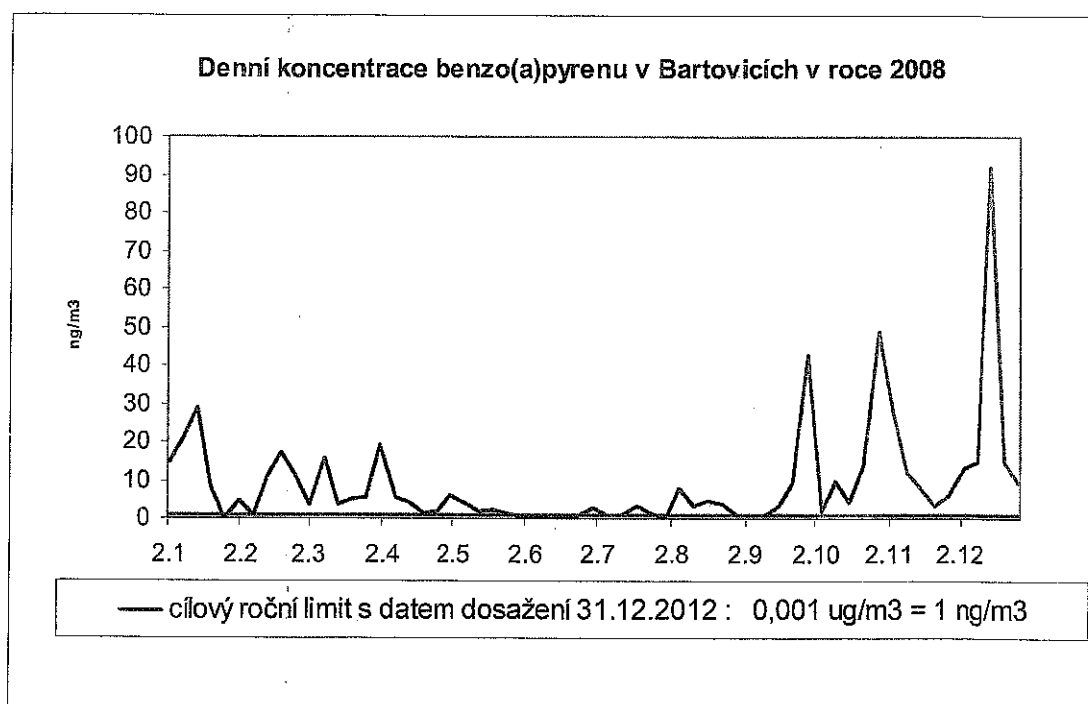
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Polycyklické aromatické uhlovodíky PAU

Benzo(a)pyren - hlavní zástupce PAU

výsledky benzo(a)pyrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity benzo(a)pyrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0094 (0,0073-0,0114)	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,001
		horní mez pro posuzování RL	0,0006
		dolní mez pro posuzování RL	0,0004

Roční průměrná koncentrace benzo(a)pyrenu překročila cílový roční limit cca 9x, byla překročena horní a dolní mez pro posuzování pro rok. Z celkového počtu 61 změřených denních koncentrací bylo 52 výsledků (cca 85%) nad cílový roční limit ($0,001\mu\text{g}/\text{m}^3$). Z monitorování za pět let vyplynulo, že roční výsledky se pohybovaly v rozmezí od 0,0088 do $0,0115\mu\text{g}/\text{m}^3$, minimální hodnota byla dosažena v roce 2007.

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

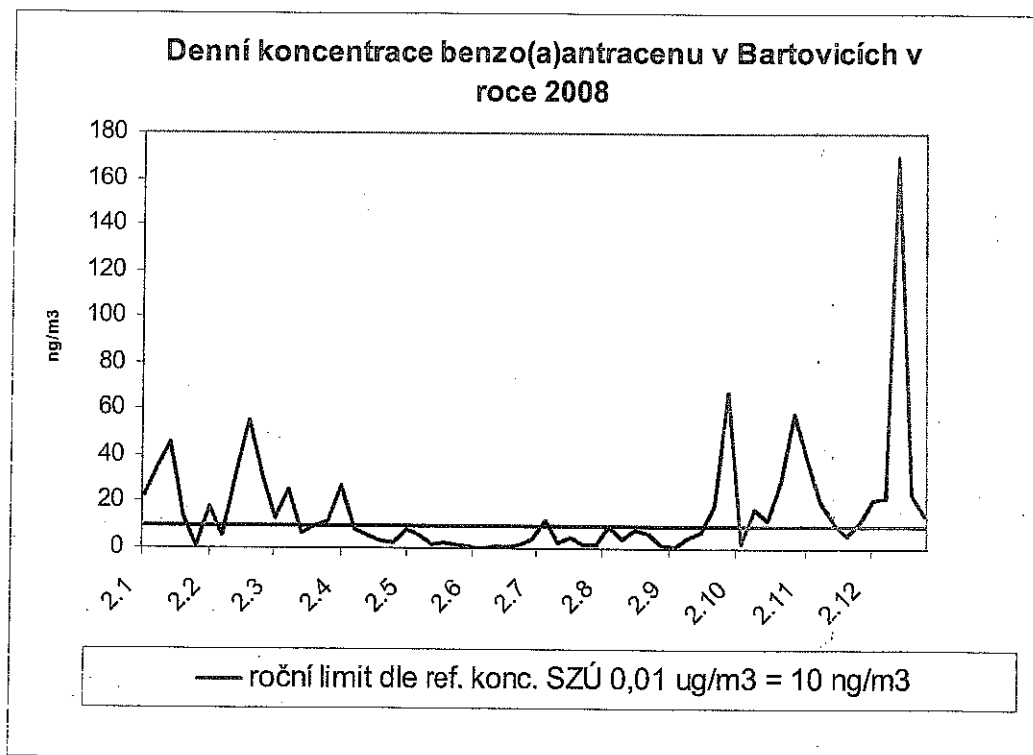
Benzo(a)antracen

výsledky benzo(a)antracenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit benzo(a)antracenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,0166 (0,0129-0,0202)	roční limit (RL)	0,01

Roční průměrná koncentrace benzo(a)antracenu v roce 2008 byla $0,0166 \mu\text{g}/\text{m}^3$, tím došlo k překročení ročního limitu o 66%.

Z výsledků monitorování za pět let vyplynulo, že v letech 2005 až 2008 byly výsledné roční hodnoty benzo(a)antracenu minimálně o 30 % vyšší než výsledky v letech 2003 až 2004.

U škodliviny benzo(a)antracenu v roce 2008 **nebyly** požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

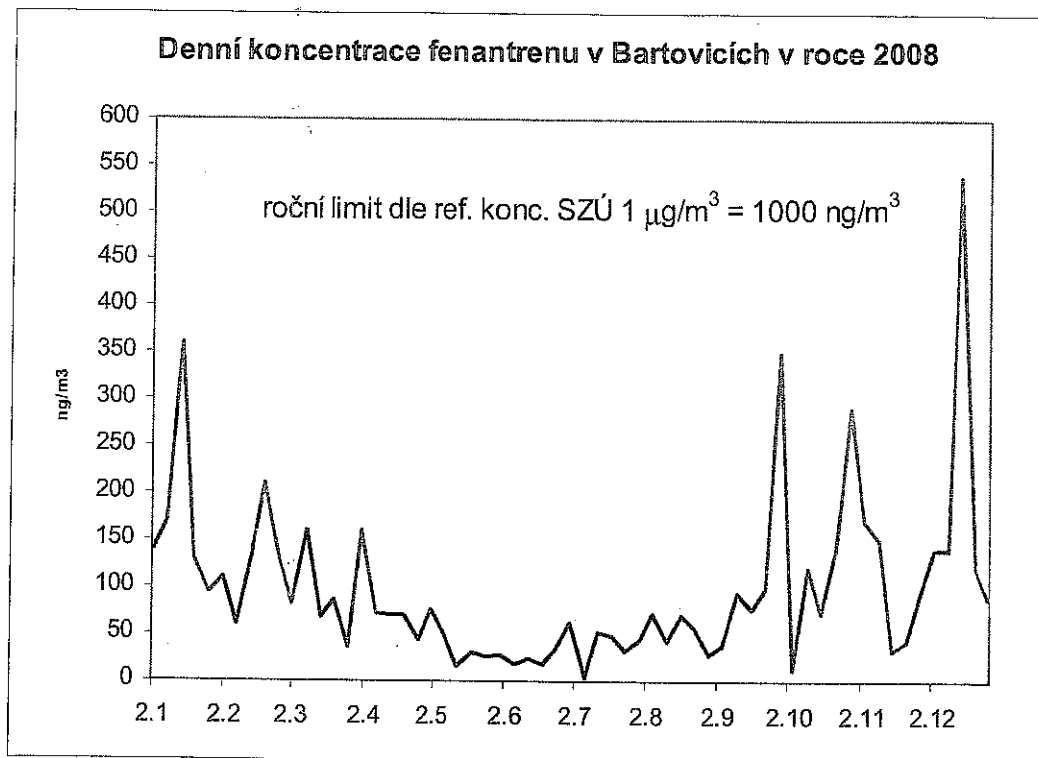
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Fenantren

výsledky fenantrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit fenantrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,0989 (0,0772-0,1207)	roční limit (RL)	1

Roční průměrná koncentrace fenantrenu v roce 2008 byla $0,0989 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nedošlo k překročení ročního limitu. Roční průměrné výsledky v posledních čtyřech letech byly vždy do 10% ročního limitu.

V roce 2008 u škodliviny fenantrenu byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘÍ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Výsledky ostatních PAU

naše legislativa neudává pro ostatní PAU limitní hodnoty

	Roční aritmetický průměr ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty
anthracen	0,0167(0,0131-0,0204)
fluoranthen	0,051(0,0398-0,0623)
pyren	0,0309(0,0241-0,0377)
chrysen	0,0085(0,0067-0,0104)
benzo(b)fluoranthen	0,0098(0,0076-0,0119)
benzo(k)fluoranthen	0,0048(0,0037-0,0058)
benzo(g,h,i)perylene	0,0047(0,0037-0,0057)
indeno(1,2,3-cd)pyren	0,0084(0,0065-0,0102)
dibenzo(a,h)anthracen	0,0006(0,0005-0,0008)

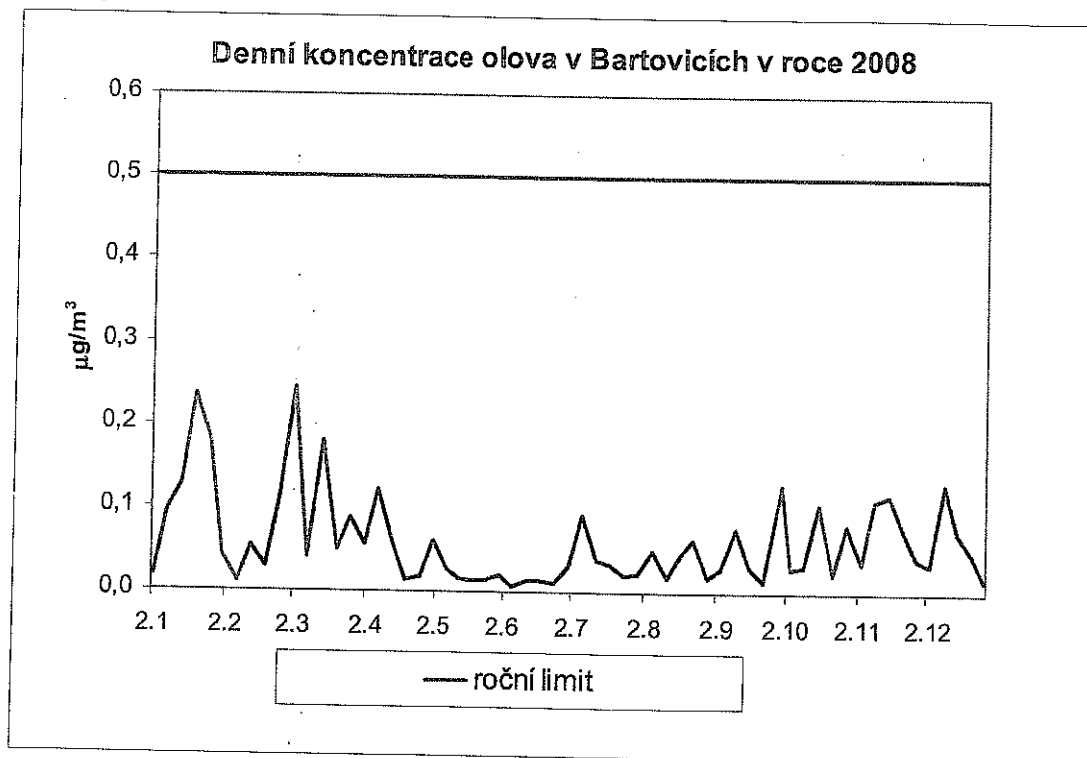
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Kovy - Olovo

výsledky olova ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity olova ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0599 (0,0389 – 0,0809)	roční limit (RL)	0,5
		horní mez pro posuzování RL	0,35
		dolní mez pro posuzování RL	0,25

V roce 2008 byla zjištěna průměrná koncentrace na hladině $0,0599 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nebyl překročen roční limit a nebyla překročena horní ani dolní mez pro posuzování pro rok. Roční průměrná hodnota se pohybovala cca na 10% hladině ročního limitu. Výsledky roku 2008 jsou nižší než výsledky předchozích čtyř let, které byly srovnatelné.

U škodliviny olova v 2008 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

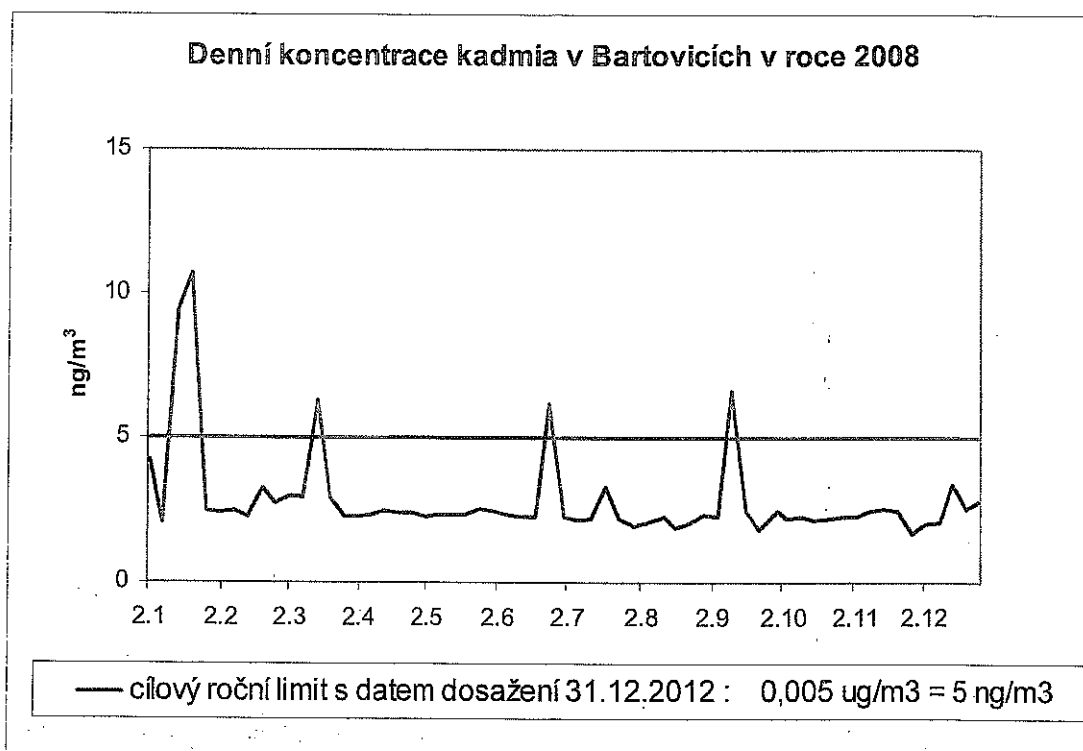

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Kadmium

výsledky kadmia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity kadmia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	<0,005	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,005
		horní mez pro posuzování RL	0,003
		dolní mez pro posuzování RL	0,002

V roce 2008 byla zjištěna průměrná koncentrace menší než je mez detekce a menší než je cílový roční limit s datem plnění k 31.12.2012. Výsledky období let 2004 až 2008 byly vždy pod limitní hodnotou.

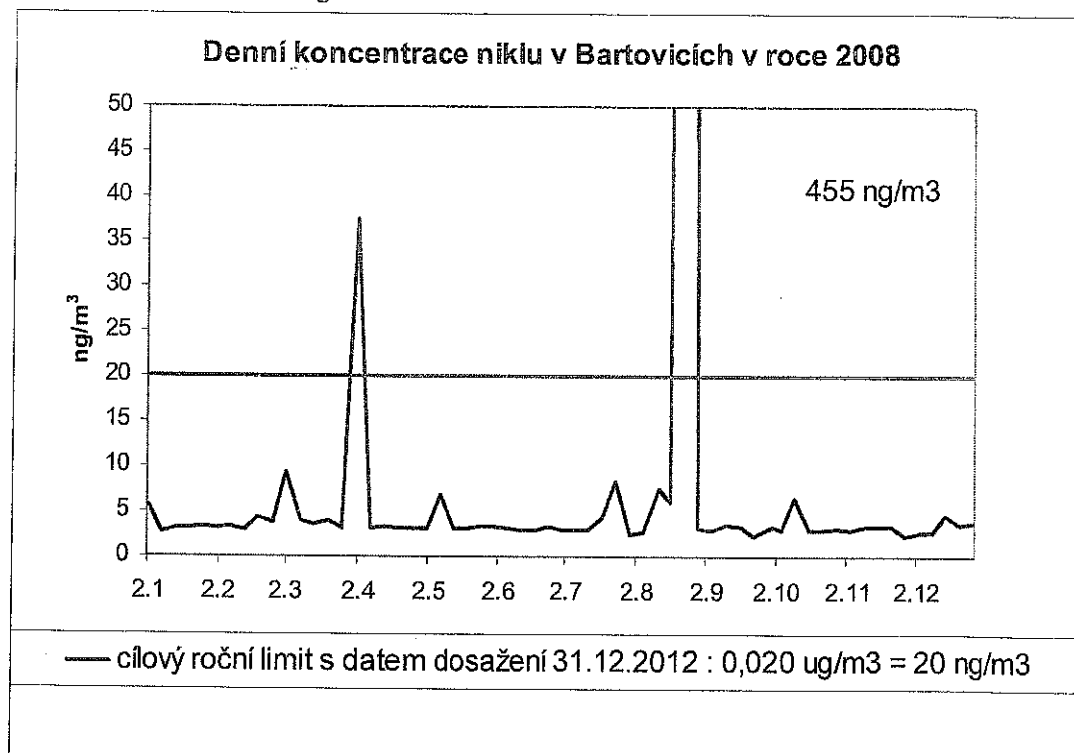

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Nikl

výsledky niklu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity niklu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0116 (0,0081 – 0,0151)	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,02
		horní mez pro posuzování RL	0,014
		dolní mez pro posuzování RL	0,01

V roce 2008 byla zjištěna průměrná koncentrace na hladině $0,0116 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nebyl překročen cílový roční limit. Byla překročena dolní mez pro posuzování pro rok, ale překročení dolní meze není prokazatelné vzhledem k nejistotě měření. Horní mez nebyla překročena, ale toto dodržení není prokazatelné vzhledem k nejistotě měření. Roční průměrná hodnota se pohybovala pod 55 % cílového ročního limitu. Průměrná hodnota za rok 2008 byla cca 3x vyšší než výsledky z let 2004, 2005, 2006 a 2007. Tak vysoká průměrná hodnota byla způsobena koncentrací ze dne 23.8.2008, kdy byla naměřena koncentrace $455 \text{ ng}/\text{m}^3$.

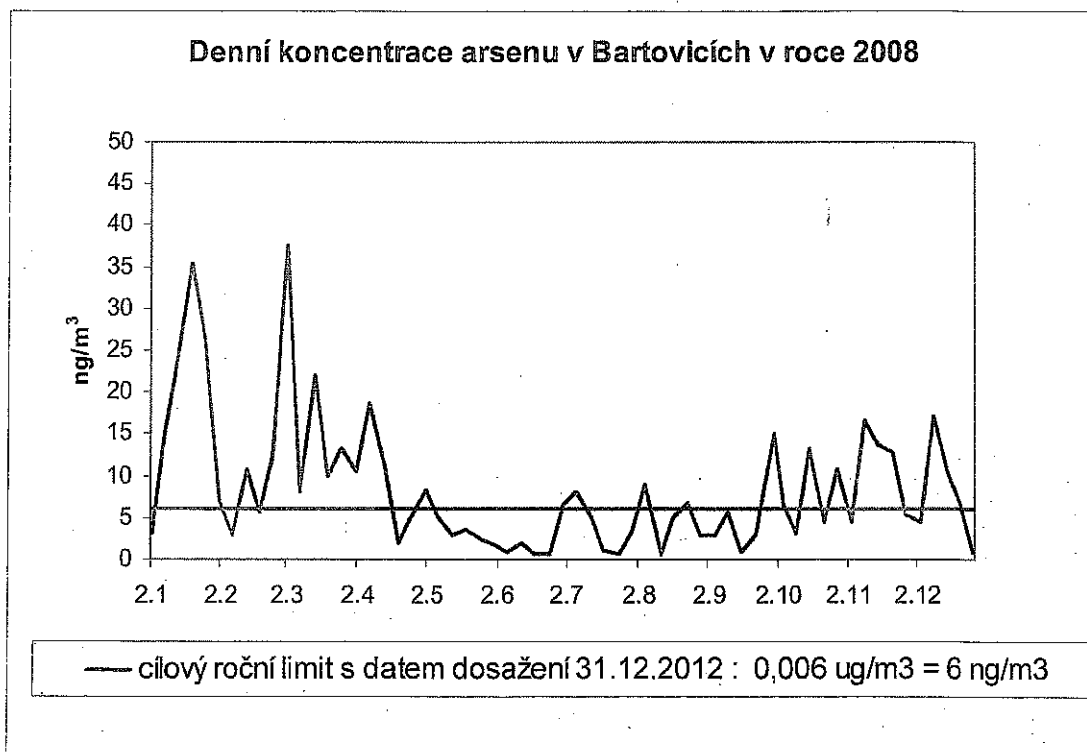

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Arsen

výsledky arsenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity arsenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0085 (0,0055-0,0114)	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,006
		horní mez pro posuzování RL	0,0036
		dolní mez pro posuzování RL	0,0024

V roce 2008 byla průměrná koncentrace $0,0085 \mu\text{g}/\text{m}^3$, došlo k překročení cílového ročního limitu. Byla překročena dolní i horní mez pro posuzování pro rok. Roční průměrná hodnota v roce 2008 byla cca 1,4x vyšší než je cílový roční limit. V posledních 5 letech je situace neměnná, navýšení oproti cílovému limitu se pohybovalo v rozmezí 1,4 až 2,5.

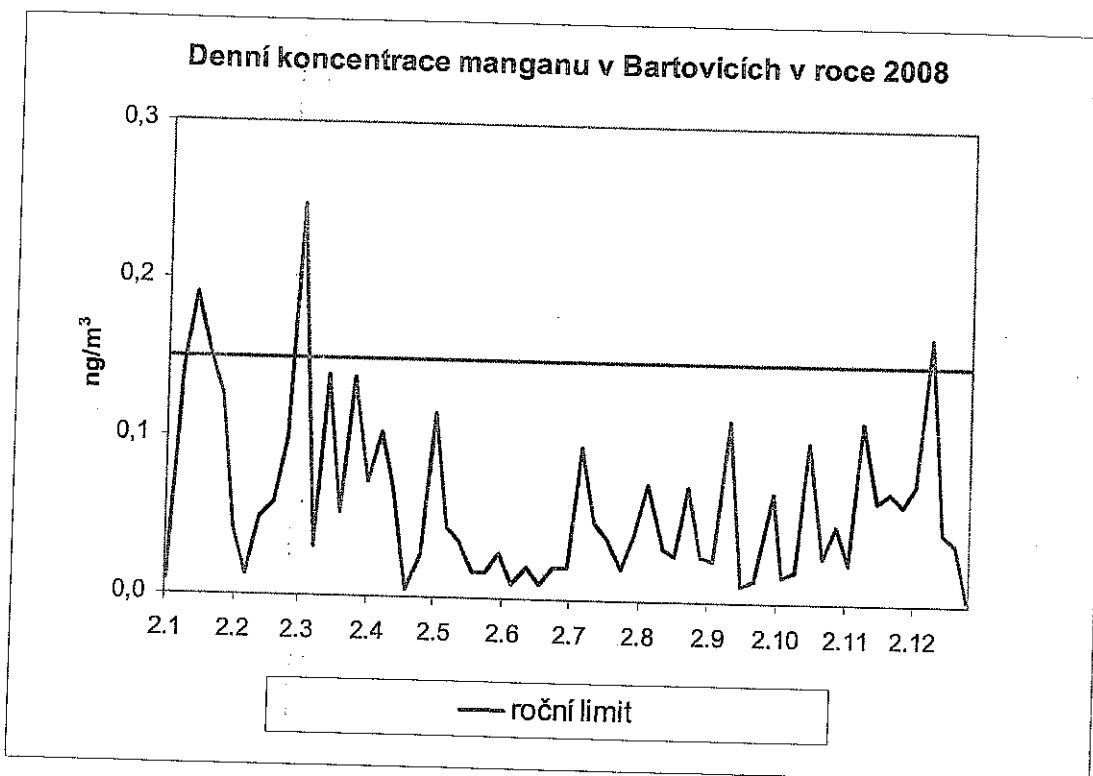
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Mangan

výsledky manganu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit manganu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,0608 (0,051-0,069)	roční limit (RL)	0,15

Roční průměrná koncentrace manganu v roce 2008 byla $0,0608 \mu\text{g}/\text{m}^3$, roční limit byl naplněn z 40%.

V roce 2008 u škodliviny manganu byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

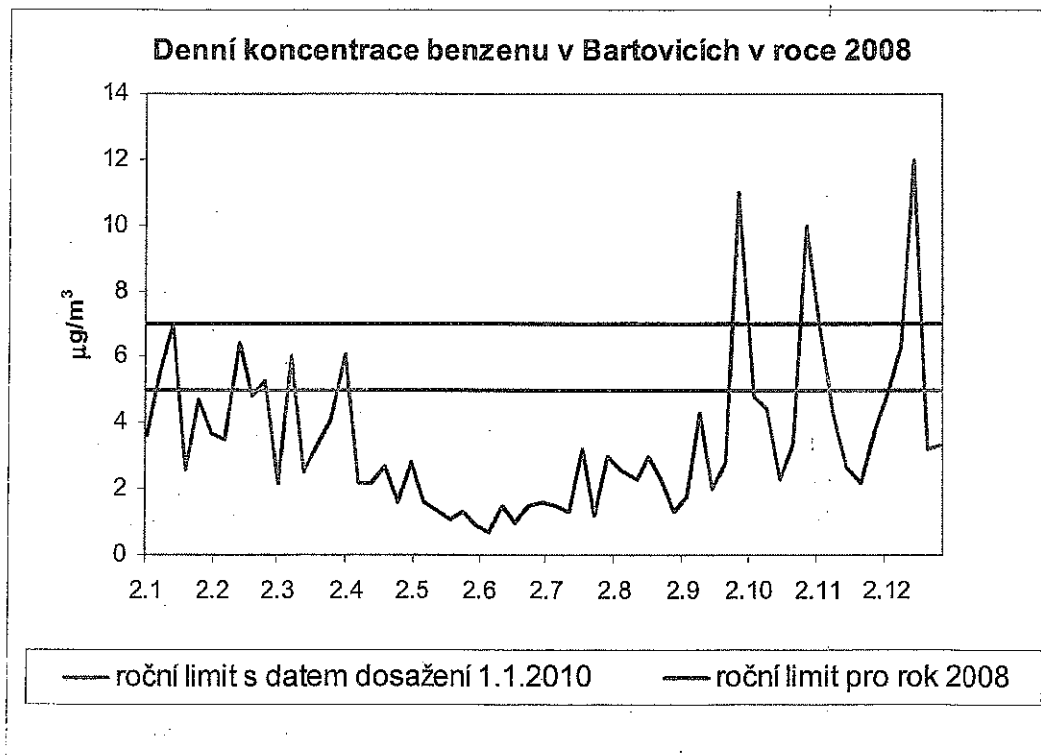

Těkavé organické látky VOC

Benzen

výsledky benzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity benzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	3,50 (2,63-4,38)	roční limit (RL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	5
		roční limit pro rok 2008 (včetně meze tolerance)	7
		horní mez pro posuzování RL	3,5
		dolní mez pro posuzování RL	2

V roce 2008 byla zjištěna průměrná roční koncentrace na hladině $3,50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená cca 50% ročního limitu pro rok 2008 a cca 70% ročního limitu s datem dosažení 1.1.2010, takže nedošlo k překročení těchto dvou limitů. Hodnota ročního aritmetického průměru překročila dolní i horní mez pro posuzování pro rok, ale překročení horní meze pro posuzování pro rok není prokazatelné vzhledem k nejistotě výsledků. Výsledky roku 2008 jsou srovnatelné s výsledky roku 2005 a 2006. U škodliviny benzenu v 2008 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

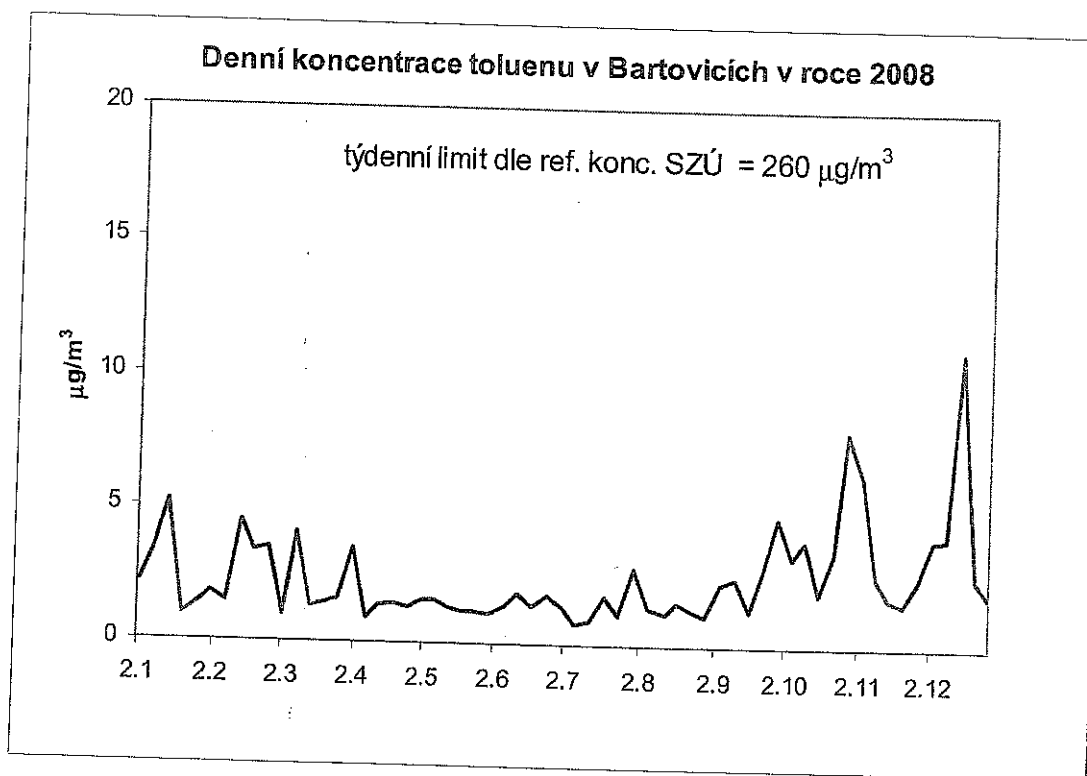

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Toluen

výsledky toluenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit toluenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	2,44 (1,83-3,05)	týdenní limit	260

SZÚ pro hodnocení toluenu udává pouze týdenní limit, takže při srovnání průměrné roční koncentrace s tímto limitem, docházíme k závěru, že týdenní limit pro toluen nebyl překročen. Maximální denní hodnota byla $11,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, takže v žádném z měřených dnů nedošlo k překročení tohoto limitu. Průměrné roční koncentrace za období let 2005 a 2008 mají klesající trend, v roce 2008 byl nález toluenu 10x nižší ve srovnání s rokem 2005. U škodliviny toluenu v 2008 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4.2003 prokazatelně dodrženy.

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

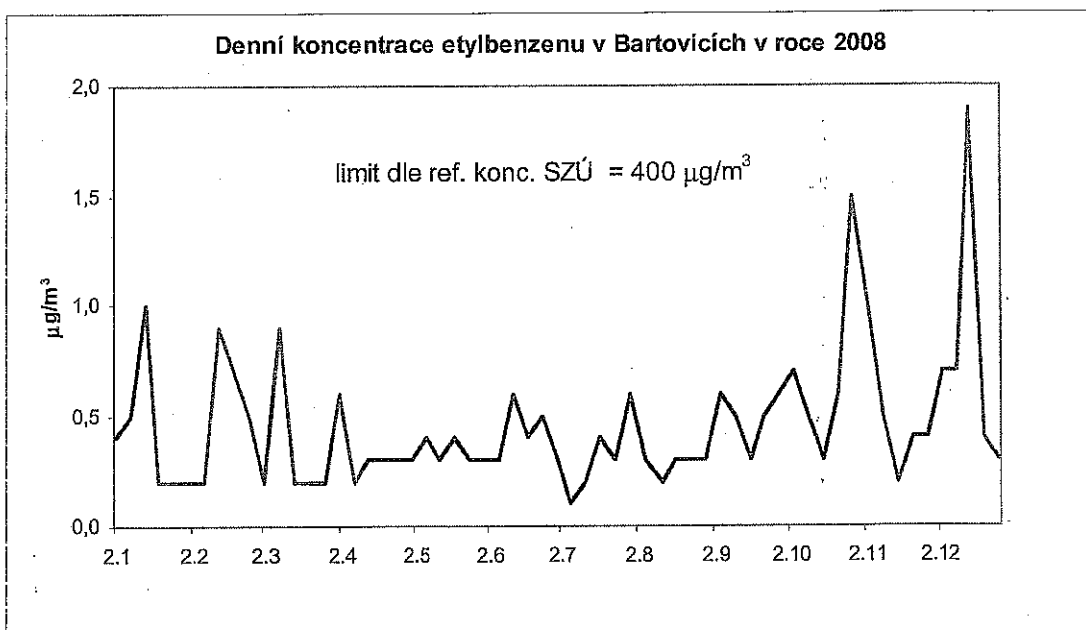
Etylbenzen

výsledky etylbenzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit etylbenzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,46 (0,34-0,57)	limit	400

SZÚ pro hodnocení etylbenzenu udává pouze limit $400 \mu\text{g}/\text{m}^3$, takže pokud porovnáme průměrnou roční koncentraci s tímto limitem, docházíme k závěru, že limit pro etylbenzen nebyl překročen. Denní hodnoty se pohybovaly maximálně do 1% limitu, takže v žádném z měřených dnů nedošlo k překročení tohoto limitu.

Koncentrace etylbenzenu se v posledních třech letech drží na nízké a přibližně stejné úrovni.

U škodliviny etylbenzenu v 2008 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4.2003 prokazatelně dodrženy.

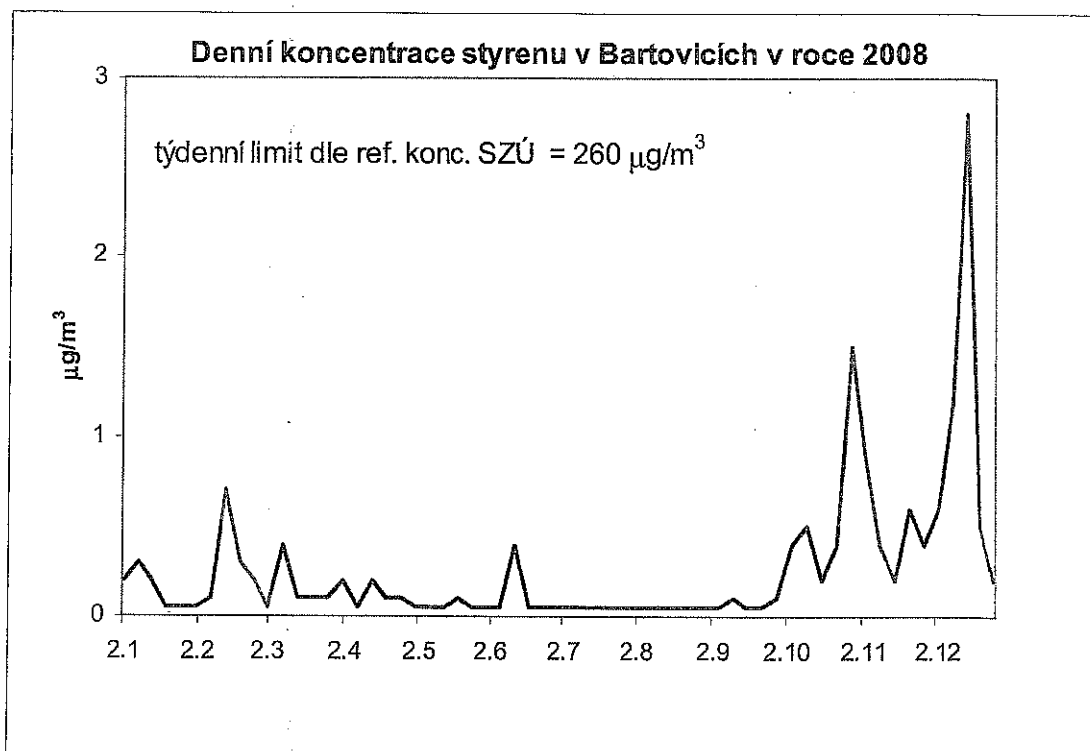

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Styren

výsledky styrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		limity styrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,26 (0,19 – 0,34)	týdenní limit	260
		půlhodinový limit	70

V roce 2008 byla zjištěna průměrná roční koncentrace styrenu na hladině $0,26 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená, že týdenní limit nebyl překročen. Denní hodnoty se pohybovaly maximálně do 2% tohoto limitu. Vzhledem k nízkým denním koncentracím, se dá předpokládat, že nebyl překročen ani půlhodinový limit pro obtěžování obyvatelstva zápachem. Z celkového počtu měření bylo cca 40% denních hodnot pod mezí detekce. Koncentrace styrenu v posledních třech letech byla na velice nízké úrovni. U škodliviny styrenu v roce 2008 byly z hlediska vlivu na zdraví požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy .

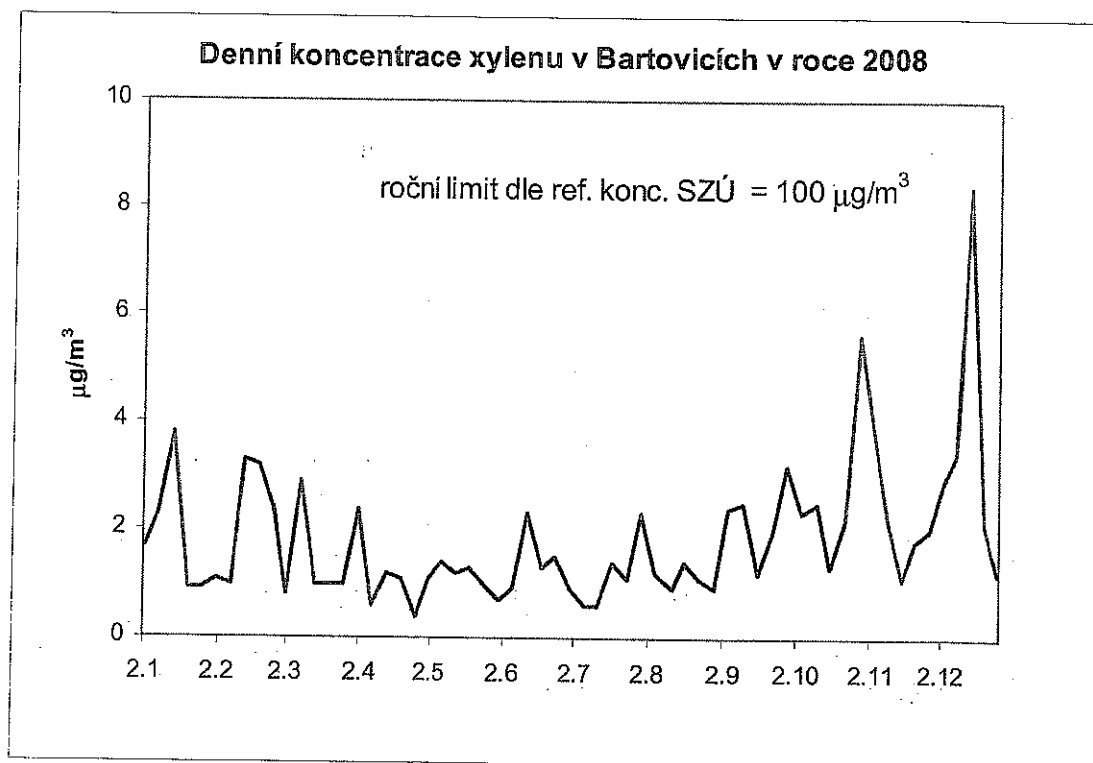
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Xylen

výsledky xylenů ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit xylenů ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	1,84 (1,38-2,3)	roční limit	100

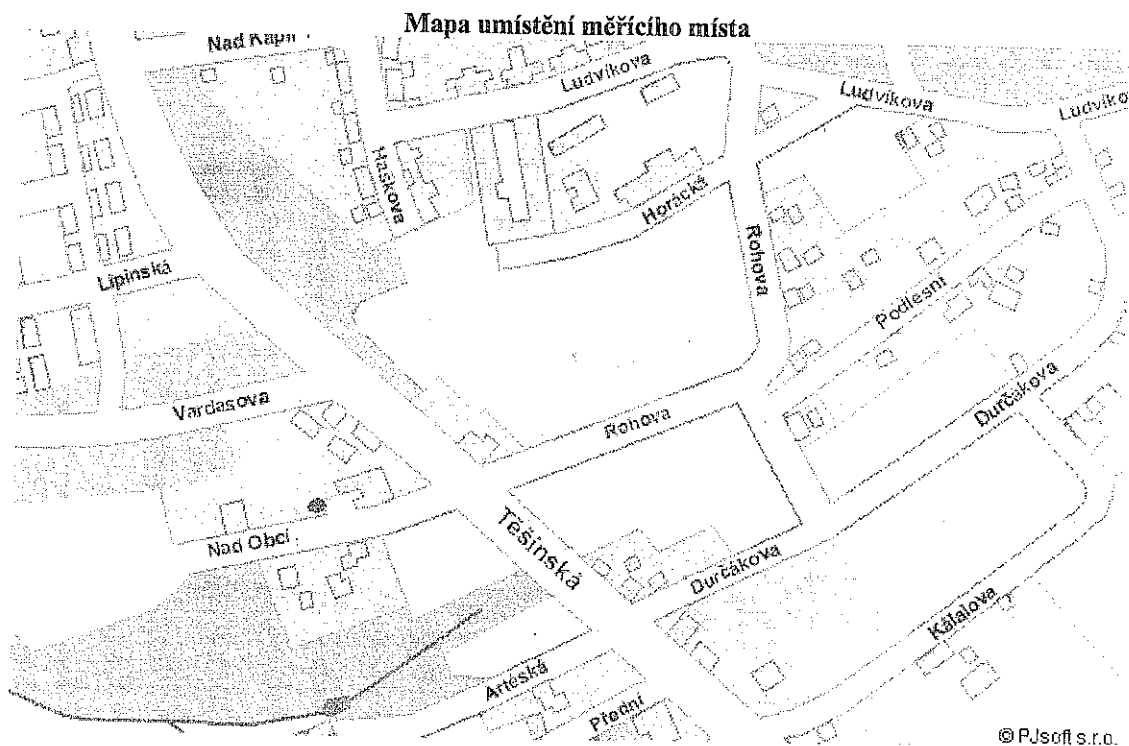
V roce 2008 byla zjištěna průměrná roční koncentrace xylenů na hladině $1,84 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená cca 2% ročního limitu. Denní koncentrace v průběhu roku byly pod $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Koncentrace xylenů v posledních třech letech byla na velice nízké úrovni.

U škodliviny xylenů v roce 2008 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4.2003 prokazatelně dodrženy.

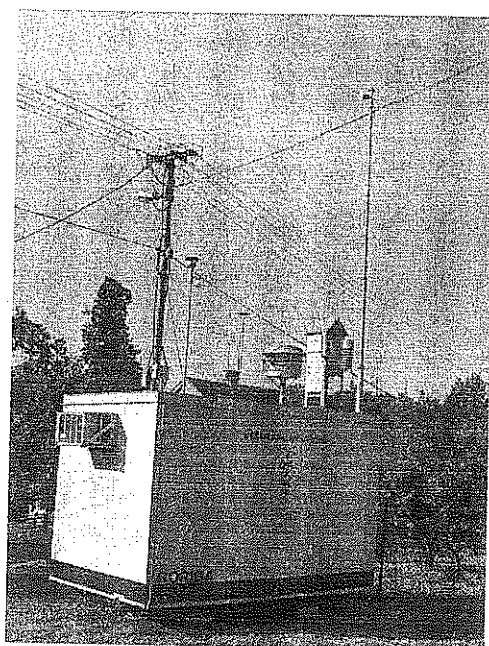

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21092/2008

Fotodokumentace:

Měřicí stanice

L 1393

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
Centrum hygienických laboratoří
Akreditovaná zkušební laboratoř č. 1393
Partyzánské nám. 7, 702 00 Ostrava

PROTOKOL č. 34067/2008

Zákazník : Státní město Ostrava
Magistrát města Ostravy
Prokešova nám. 3
729 30 Ostrava - Moravská Ostrava

Číslo zakázky : 21093
Číslo objednávky : 2343/2008/ŽD/LPO
Příjem vzorku : 8.1.2009
Vyšetření vzorku : 8.1.2009 - 20.1.2009
Číslo jednací : ZU/05692/2007
Číslo spisu : S-ZU/05692/2007
Spisový znak : 4.0.3

Vzorek číslo : 68134
Datum odběru : 1.1.2008 - 31.12.2008
Název vzorku : O vzdušní vzduší - hodnocení kvality ovzduší v roce 2008
Místo odběru : Ostrava - Mariánské Hory, Zelená 73A, areál MŠ
Matrice : ovzdušní vzduší
Vzorkoval : Hensík Martin, Mlásová Hana, Ing.
Metoda vzorku : SOP VZ OV 109
Způsob odběru : neuvedeno
Účel odběru : dle požadavku zákazníka

Čas odběru : neuvedeno

Zkušební metody

(Metody v sloupci TYP "A" akreditované, "N" neakredit. "SA, SN" srovnávací akk./neakr., "FA1" flexibilně akreditované TYP 1, "FA2" flexibilně akreditované TYP 2)

Ukazatel	Použitá metoda	TYP
těkavé organické látky (TOL)	SOP OV 344.12	A
trvalý metodou FTG spektrometrie	SOP OV 202	A
polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	SOP OV 331	A
plynné škodliviny	SOP OV 053	A
PM 10	SOP OV 458	A
relativní vlhkost	SOP OV 478.03	A
rychlost větru	SOP OV 478.04	A
směr větru	SOP OV 478.05	A
teplota	SOP OV 478.01	A
tlak	SOP OV 478.02	A
odběr vzorků vzdušného a uvnitřního ovzduší	SOP VZ OV 109	A

Místo provedení zkoušky (pracoviště) :

(*) - analýzy provedeny pracovištěm Ostrava (Partyzánské nám. 7, 702 00 Ostrava), tel: +420 596 200 167, 111
(*) - analýzy (měření) provedeny pracovištěm Karviná (Třeškovcové 2206, 734 01 Karviná-Mizerov),
tel: +420 596 397 203

Bez písemného souhlasu laboratoře se nesmí protokol reprodukovat jinak než celý.

Výsledky měření se vztahují pouze k měřeným místům a době měření.

Uvedené rozšíření nejistoty měření jsou součinem standardní nejistoty měření a koeficientu rozšíření k=2, což odpovídá hladině spolehlivosti přibližně 95 %.

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Vedoucí CHL: RNDr. Šárka Dožalová
Kontroloval: Miroslav Hana, Ing.
Protokol vyhotovil: Miroslav Hana, Ing.
Počet stran: 25
Dne: 4.2.2008

Mgr. Jiří Bíttek
zástupce vedoucího Oddělení faktorů prostředí

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

STANOVENÍ KONCENTRACE ŠKODLIVIN VE VNĚJŠÍM PROSTŘEDÍ

NÁZEV A POPIS MĚŘENÉHO PROSTORU:

Ostrava – Mariánské Hory, ul. Zelená - měřicí místo č. 18, areál zahrady mateřské školky, umístění měřicího místa je znázorněno v mapce na str. 24.

DATUM MĚŘENÍ

1.1.2008 – 31.12.2008

POPIS ZDROJE MĚŘENÉHO FAKTORU:

Jedním z hlavních zdrojů jsou škodliviny z průmyslového komplexu Vítkovic, který se nachází jižně a jihozápadně od měřicí stanice (cca 1 km).

POUŽITÁ ZAŘÍZENÍ PRO MĚŘENÍ:

ozon – analyzátor APOA 350E, oxid dusičitý - APNA 350E, frakce prachu PM10 - APDA 351E, oxid siřičitý - analyzátor APSA 350E, meteorologické parametry – meteosběrač se sondami, polycyklické aromatické uhlovodíky – odběrové zařízení PS-1, kovy a těžké organické látky - vzorkovací zařízení pro odběr s čerpadlem, kapalinový chromatograf, plynový chromatograf, RTG spektrometr

OBAL. ZABEZPEČENÍ A TRANSPORT VZORKŮ:

Filtry jsou převáženy v transportní krabici chráněné proti světlu, odběrové trubičky uzavřené PE zátkami, zabalené v alobalu a vloženy do transportní láhve

METEOROLOGICKÉ PODMÍNKY:

Tabulka č. 1

Relativní zastoupení směrů proudění v jednotlivých měsících v %

směr	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	klid	celkem
leden	6,5	9,7	0,0	0,0	6,5	67,7	3,2	6,5	0,0	100,0
únor	20,7	0,0	0,0	0,0	10,3	55,2	6,9	3,4	3,4	100,0
březen	3,2	6,5	0,0	3,2	12,9	61,3	6,5	6,5	0,0	100,0
duben	10,0	0,0	0,0	0,0	13,3	30,0	20,0	20,0	6,7	100,0
květen	9,7	3,2	0,0	0,0	3,2	25,8	38,7	12,9	6,5	100,0
červen	16,7	26,7	6,7	0,0	6,7	30,0	10,0	3,3	0,0	100,0
červenec	22,6	16,1	3,2	3,2	12,9	29,0	6,5	3,2	3,2	100,0
srpen	6,5	3,2	0,0	0,0	58,1	16,1	9,7	3,2	3,2	100,0
září	33,3	13,3	0,0	0,0	30,0	6,7	0,0	13,3	3,3	100,0
říjen	3,2	0,0	0,0	3,2	41,9	38,7	0,0	0,0	12,9	100,0
listopad	3,3	10,0	0,0	3,3	13,3	60,0	0,0	3,3	6,7	100,0
prosinec	3,2	3,2	22,6	6,5	29,0	25,8	3,2	0,0	6,5	100,0
průměr	11,6	7,7	2,7	1,6	19,8	37,2	8,7	6,3	4,4	100,0

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Tabulka č. 2

Průměrné hodnoty teploty, vlhkosti, rychlosti proudění a tlaku v jednotlivých měsících

	teplota (°C)	relativní vlhkost (%)	rychlost proudění (m/s)	atmosférický tlak(mbar)
leden	2,9	82	1,6	1021
únor	4,1	75	1,4	1026
březen	5,3	71	1,5	1007
duben	10,2	71	1,1	1012
květen	15,0	71	0,8	1018
červen	19,8	64	0,9	1017
červenec	19,8	70	0,8	1016
srpen	19,7	69	0,9	1016
září	14,0	78	1,0	1019
říjen	11,2	81	1,1	1019
listopad	6,9	82	1,4	1016
prosinec	2,5	83	1,1	1020
průměr	10,9	75	1,1	1017

STRATEGIE A ZPŮSOB (METODY) MĚŘENÍ:

Celoroční monitorování škodlivin pro hodnocení kvality vnějšího ovzduší v dané lokalitě
O₃ - maximální 8 hodinové průměry (kontinuálně)
PM10, NO₂, NO_x, SO₂ - 24 hodinové průměry (kontinuálně)
As, Cd, Ni, Pb, Mn, PAU, VOC - 24 hodinové průměry (interval co šestý den)

KLASIFIKACE MĚŘENÍ (MĚŘICÍ ÚKOL):

1) Zhodnocení kvality vnějšího ovzduší porovnáním s limitními hodnotami dle Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb.

Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb. udává roční limity. Dále udává pro krátkodobé koncentrace (24hod, 8hod, 1hod) počet povolených překročení krátkodobého limitu za rok. Pro některé škodliviny je zavedena mez tolerance, která představuje navýšení, o které může být limit překročen a datum, do kterého musí být limit dosažen. Pro některé škodliviny jsou zavedeny cílové limity s datem splnění limitu.

K zvolení typu posuzování znečištění ovzduší slouží u některých škodlivin horní a dolní meze pro posuzování. Horní mez pro posuzování představuje 60 až 80% imisního limitu a dolní mez pro posuzování představuje 40 až 65% imisního limitu. Mez pro posuzování se považuje za překročenou, pokud byla během pěti let překročena nejméně ve třech kalendářních letech.

Režim	Typ posuzování	Popis
1.	Měření je povinné	hodnota škodliviny přesahuje horní mez pro posuzování
2.	Měření je povinné s nižší frekvencí s možností doplnění dat modelováním	hodnota škodliviny přesahuje dolní mez pro posuzování a je zároveň nižší než horní mez pro posuzování
3.	Data je možno získat modelováním, odhady nebo	hodnota škodliviny je nižší než dolní mez pro posuzování

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

	indikativním měřením	
--	----------------------	--

2) Zhodnocení kvality vnějšího ovzduší porovnáním s referenčními koncentracemi SZÚ z 15.4.2003 - u těch škodlivin, které nemají limitní hodnoty v Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

POUŽITÉ SYMBOLY A JEDNOTKY:

ZNAČKA (SYMBOL)	JEDNOTKA	NÁZEV
PM10	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	frakce prachu
NO ₂	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	oxid dusičitý
NO _x	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	oxidy dusíků
SO ₂	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	oxid siřičitý
O ₃	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ozon
Pb	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Olovo
Cd	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Kadmium
As	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Arsen
Ni	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nikl
Mn	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Mangan
PAU	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	polycyklické aromatické uhlovodíky
VOC	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	těkavé organické látky

VÝSLEDKY MĚŘENÍ

Výsledky měření včetně nejistot výsledků za jednotlivé měsíce byly průběžně zasílány dle uzavřené smlouvy s číslem zakázky 203/2006, vždy do 20. dne následujícího měsíce v dopisech pod naší značkou S-ZU/05692/2007. Použité metody pro stanovení škodlivin splňují požadavky Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb. na nejistotu měření a minimální pokrytí času.

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

ODBORNÉ INTERPRETACE

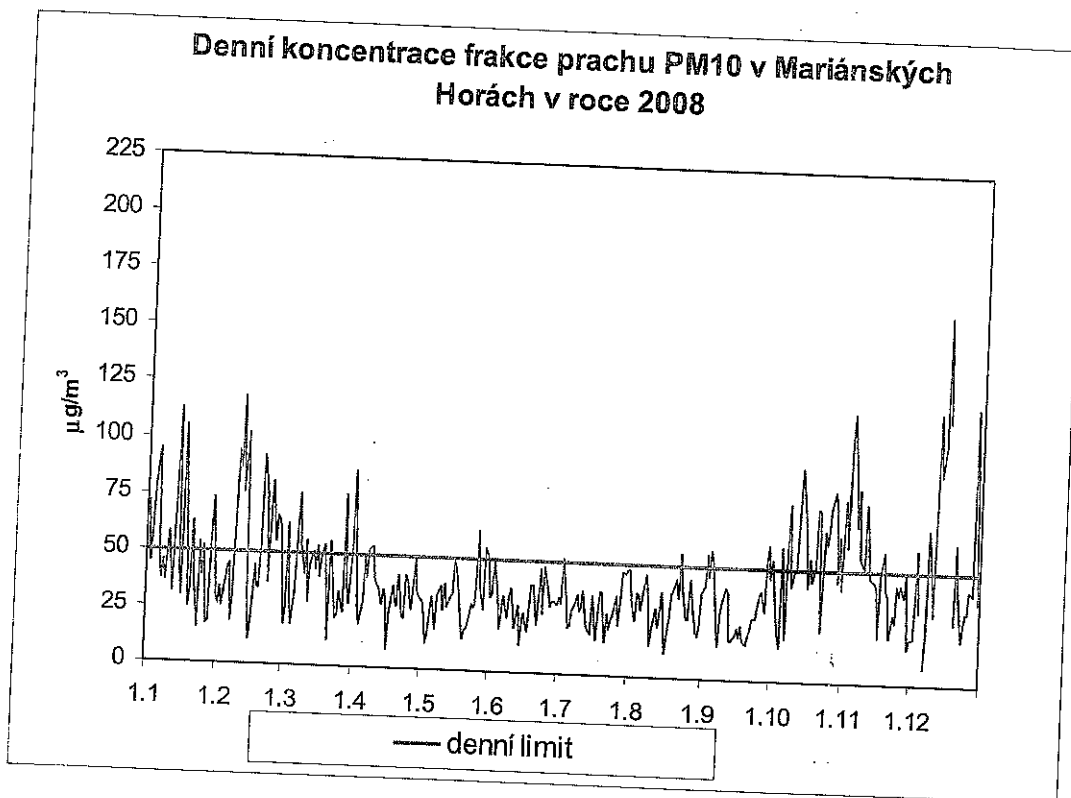
Prašnost(PM10)

výsledky PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	42 (36-48)	roční limit (RL)	40
		horní mez pro posuzování RL	14
		dolní mez pro posuzování RL	10
počet překročení denního limitu	99 (64-132)	denní limit (DL)	50(max.35x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování DL	253 (195-285)	horní mez pro posuzování DL	30(max.7x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování DL	327 (298-346)	dolní mez pro posuzování DL	20(max.7x za rok)

V roce 2008 byla průměrná roční koncentrace $42 \mu\text{g}/\text{m}^3$, roční limit byl mírně překročen. Došlo k několikanásobnému překročení dolní a horní meze pro posuzování pro roční limit. Denní limit byl překročen 99x, což představuje cca 2,8x více nadlimitních denních koncentrací, než je povoleno. V této lokalitě byly více než 30x překročeny povolené počty překročení dolní a horní meze pro posuzování pro denní limit.

U roční průměrné koncentrace frakce prachu PM10 v roce 2008 nebyly splněny požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb., ale toto překročení není prokazatelné vzhledem k nejistotě měření.

Pro denní koncentrace frakce prachu PM10 v roce 2008 **nebyly** požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

Oxid dusičitý

výsledky NO ₂ (µg/m ³) včetně nejistoty		limity NO ₂ (µg/m ³) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	23,3 (20,9-25,6)	roční limit (RL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	40
		roční limit pro rok 2008 (včetně meze tolerance)	44
		horní mez pro posuzování RL	32
		dolní mez pro posuzování RL	26
počet překročení hodinového limitu	1 (0-1)	hodinový limit (HL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	200(max.18x za rok)
počet překročení hodinového limitu (včetně meze tolerance)	0 (0-0)	hodinový limit pro rok 2008 (včetně meze tolerance)	220(max.18x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování HL	1 (1-1)	horní mez pro posuzování HL	140(max.18x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování HL	2 (2-6)	dolní mez pro posuzování HL	100(max.18x za rok)

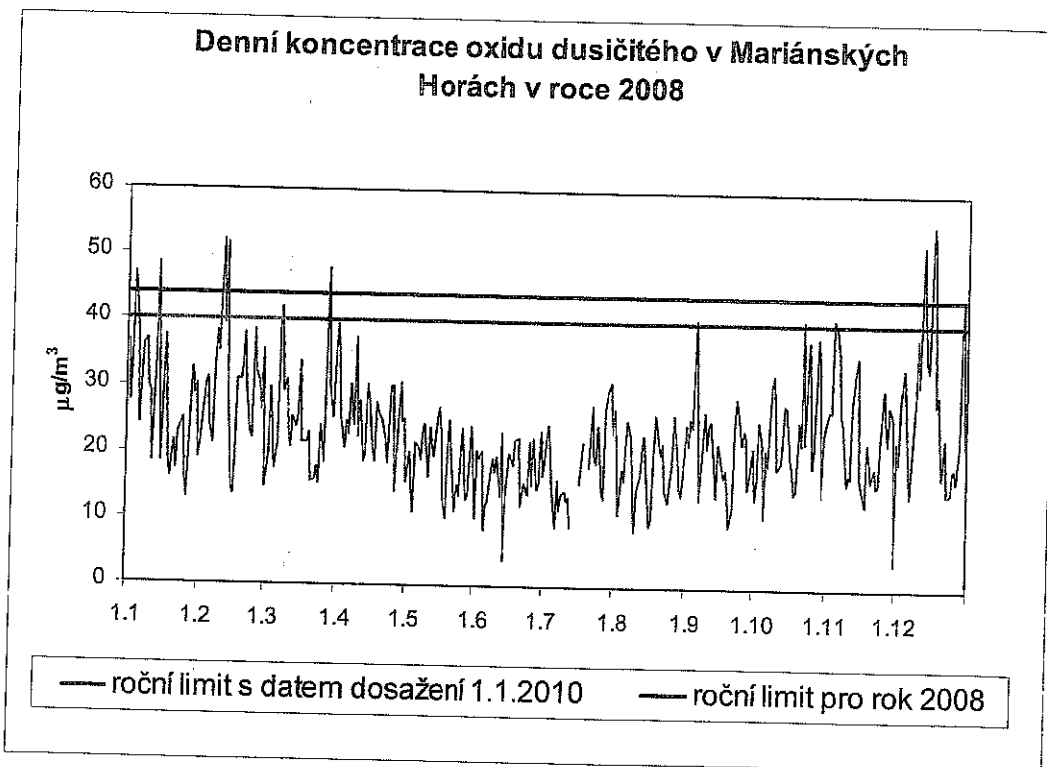
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

V roce 2008 byla průměrná roční koncentrace $23,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$, roční limit pro rok 2008 nebyl překročen. Nedošlo k překročení dolní a horní meze pro posuzování pro roční limit. Dosažená průměrná roční hodnota NO_2 představuje naplnění ročního limitu pro rok 2008 cca ze 52%.

V roce 2008 došlo jednou k překročení hodinového limitu, 2x byla překročena dolní a 1x byla překročena horní mez pro posuzování pro hodinový limit.

Za posledních 5 let sledování oxidu dusičitého v dané lokalitě můžeme konstatovat, že hodnoty ročních koncentrací jsou na stále stejné podlimitní úrovni. Hladiny hodinových koncentrací v roce 2007 a 2008 poklesly vzhledem k období 2005 až 2006.

U škodliviny oxidu dusičitého v 2008 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

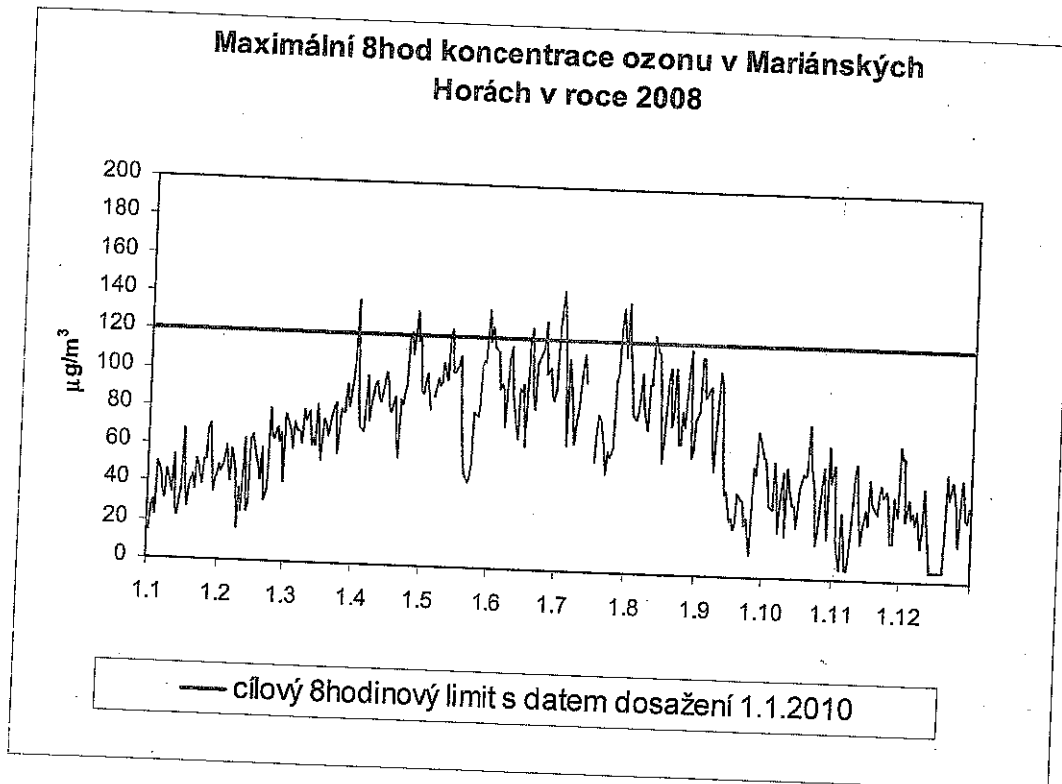

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Ozon

výsledky ozonu včetně nejistoty		cílový limit ozonu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
počet překročení 8hodinového limitu	v 2005 - 31x (3x-49x) v 2006 - 38x (21x-54x) v 2007 - 26x (7x - 51x) v 2008 - 18x (5x - 39x)	cílový 8hodinový limit <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	120(max.25x v průměru za tři roky)

Ozon je typickým představitelem fotochemického smogu. Vzhledem k tomu, že jeho koncentrace narůstají se zvyšující se intenzitou slunečního záření, hodnotí se maximálním 8hodinovým průměrem. Za poslední tři roky došlo k překročení cílového 8hodinového limitu v roce 2006 v 38 dnech v roce 2007 ve 26 dnech a v roce 2008 v 18 dnech. To je v průměru za 3 roky 27x, tím byl cílový limit překročen, ale toto překročení není prokazatelné vzhledem k nejistotě měření.

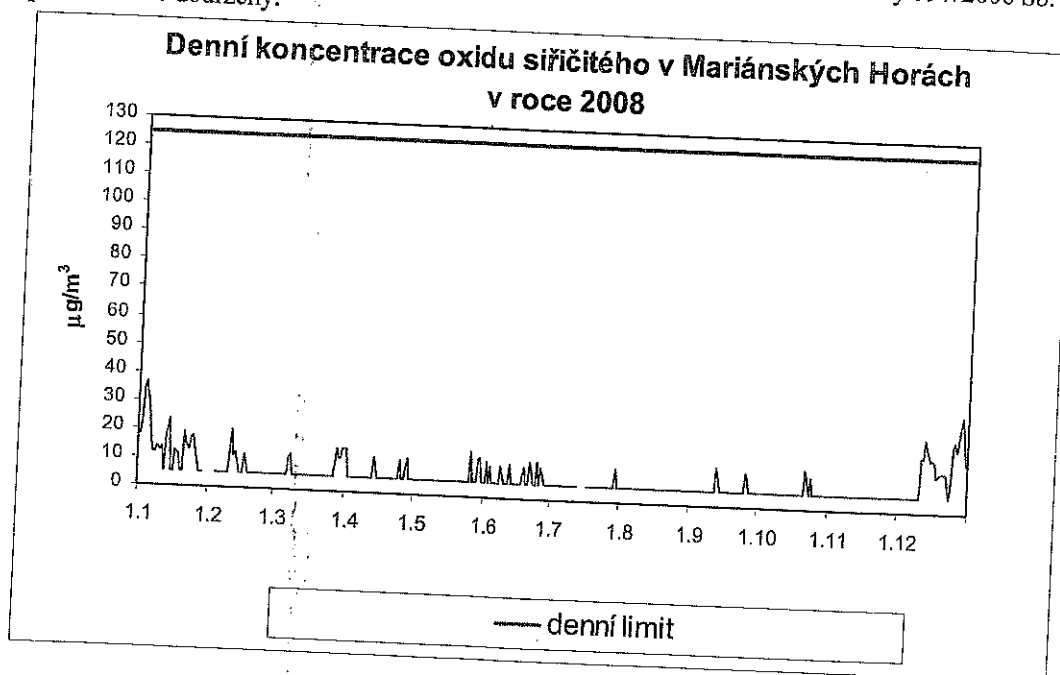

Oxid siřičitý

výsledky SO ₂ (µg/m ³) včetně nejistoty		limity SO ₂ (µg/m ³) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	<11		
počet překročení denního limitu	0 (0-0)	denní limit (DL)	125(max.3x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování DL	0 (0-0)	horní mez pro posuzování DL	75(max.3x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování DL	0 (0-0)	dolní mez pro posuzování DL	50(max.3x za rok)
počet překročení hodinového limitu	0 (0-0)	hodinový limit (HL)	350(max.24x za rok)

V roce 2008 byla průměrná roční koncentrace <11 µg/m³, což znamená pod mezí detekce metody. Nedošlo k překročení denního limitu ani horní meze a ani dolní meze pro posuzování pro denní limit. Z celkového počtu denních koncentrací 358 bylo 286 denních koncentrací pod mezí detekce, což představuje cca 80%. Nedošlo k překročení ani hodinového limitu, maximální hodinová koncentrace byla změřena na hladině 108 µg/m³. Výsledky roku 2007 a 2008 jsou srovnatelné s výsledky roku 2005 a roku 2006.

U škodliviny oxidu siřičitého v 2008 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

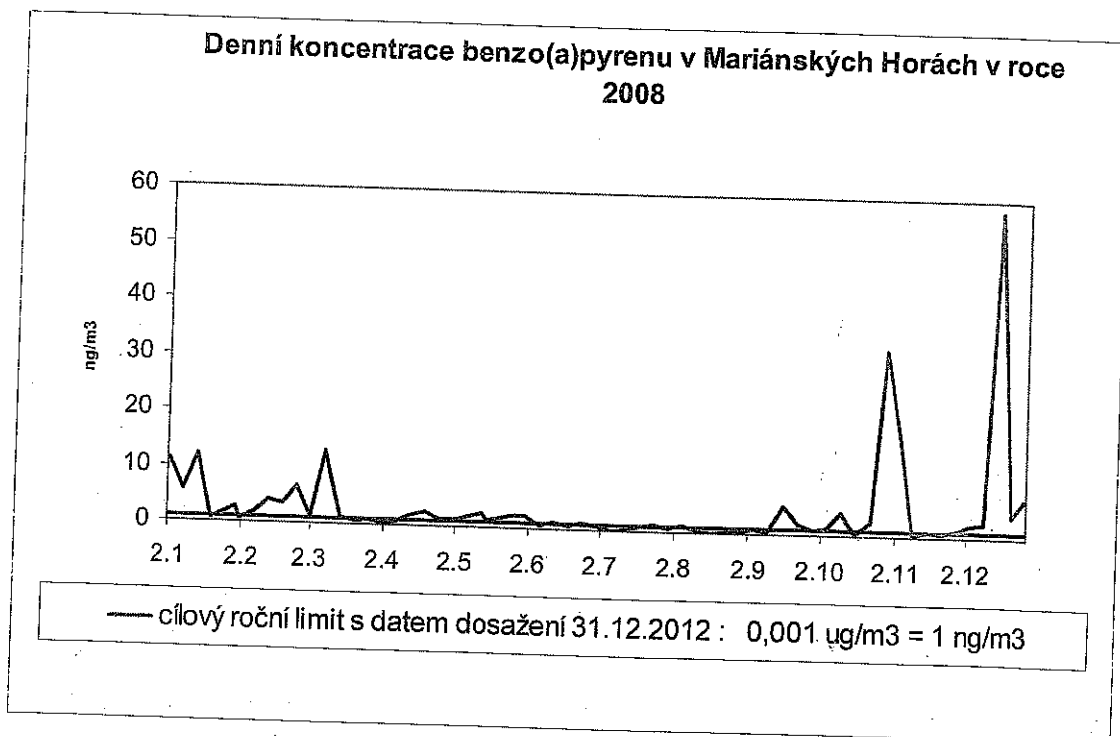
Z D R A V O T N Í   Ú S T A V   S E   S Í D L E M   V   O S T R A V Ě
 C E N T R U M   H Y G E N I C K Ý C H   L A B O R A T O Ř Í
 A K R E D I T O V A N Á   Z K U Š E B N Í   L A B O R A T O Ř   Č .   1 3 9 3
 P A R T Y Z Á N S K É   N Á M .   7 ,   7 0 2   0 0   O S T R A V A
 Z A K Á Z K A   Č . :   2 1 0 9 3 / 2 0 0 8

Polycyklické aromatické uhlovodíky PAU

Benzo(a)pyren - hlavní zástupce PAU

výsledky benzo(a)pyrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity benzo(a)pyrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0039 (0,0030-0,0048)	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,001
		horní mez pro posuzování RL	0,0006
		dolní mez pro posuzování RL	0,0004

Roční průměrná koncentrace benzo(a)pyrenu překročila cílový roční limit cca 4x, byla překročena horní a dolní mez pro posuzování pro rok. Z celkového počtu 61 denních měření bylo 39 výsledků (63%) nad cílovým ročním limitem. Průměrné roční koncentrace benzo(a)pyrenu byly v posledních pěti letech přibližně stále na stejné úrovni.

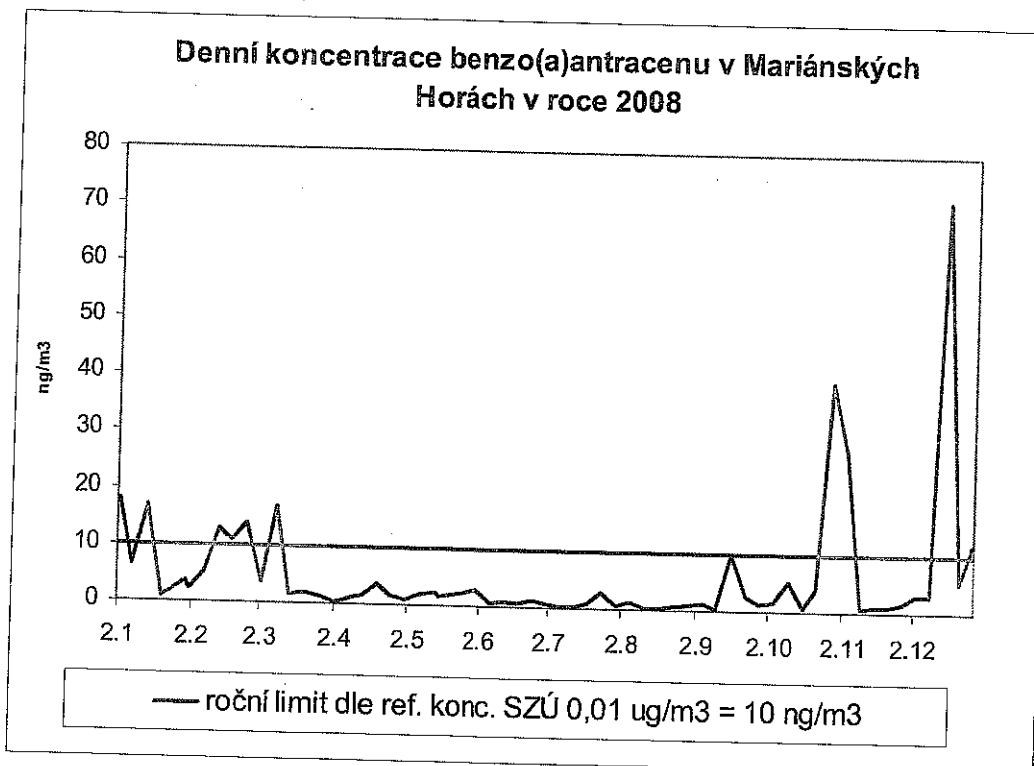
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Benzo(a)antracen

výsledky benzo(a)antracenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit benzo(a)antracenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,0056 (0,0044-0,0069)	roční limit (RL)	0,01

Roční průměrná koncentrace benzo(a)antracenu v roce 2008 byla $0,0056 \mu\text{g}/\text{m}^3$, roční limit byl naplněn z 56 %. V roce 2008 byla denní koncentrace v 11 dnech vyšší než je doporučený roční limit. Z výsledků monitorování vyplynulo, že roční hodnoty benzo(a)antracenu v roce 2006, 2007 a 2008 jsou přibližně na stejné úrovni.

U škodliviny benzo(a)antracenu v roce 2008 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

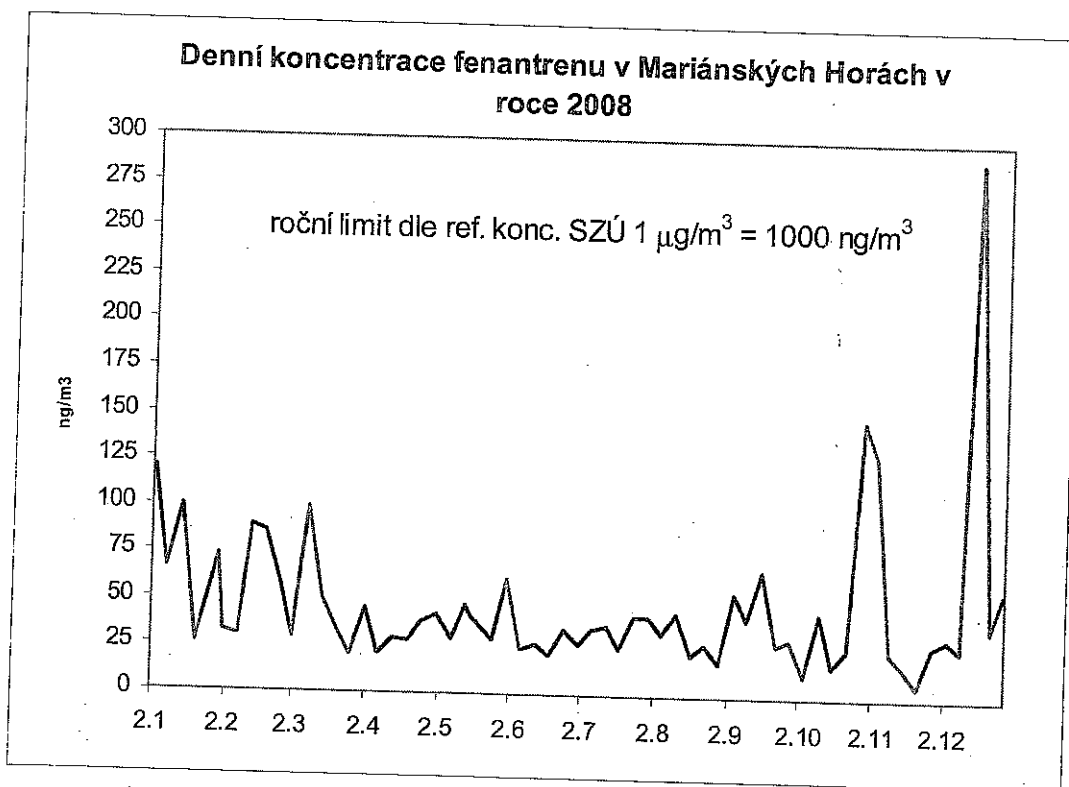
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Fenantren

výsledky fenantrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit fenantrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,0481 (0,0375-0,0587)	roční limit (RL)	1

Roční průměrná koncentrace fenantrenu v roce 2008 byla $0,0481 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nedošlo k překročení ročního limitu.

V roce 2008 u škodliviny fenantrenu byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Výsledky ostatních PAU

naše legislativa neudává pro ostatní PAU limitní hodnoty

	Roční aritmetický průměr ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty	
anthracen	0,0050	(0,0039-0,0061)
fluoranthen	0,0201	(0,0157-0,0245)
pyren	0,0124	(0,0097- 0,0152)
chrysen	0,0032	(0,0025-0,0039)
benzo(b)fluoranthen	0,0040	(0,0031-0,0049)
benzo(k)fluoranthen	0,0020	(0,0016-0,0024)
benzo(g,h,i)perylene	0,0021	(0,0017 -0,0026)
indeno(1,2,3-cd)pyren	0,0035	(0,0028-0,0043)
dibenzo(a,h)anthracen	0,0003	(0,0002-0,0003)

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

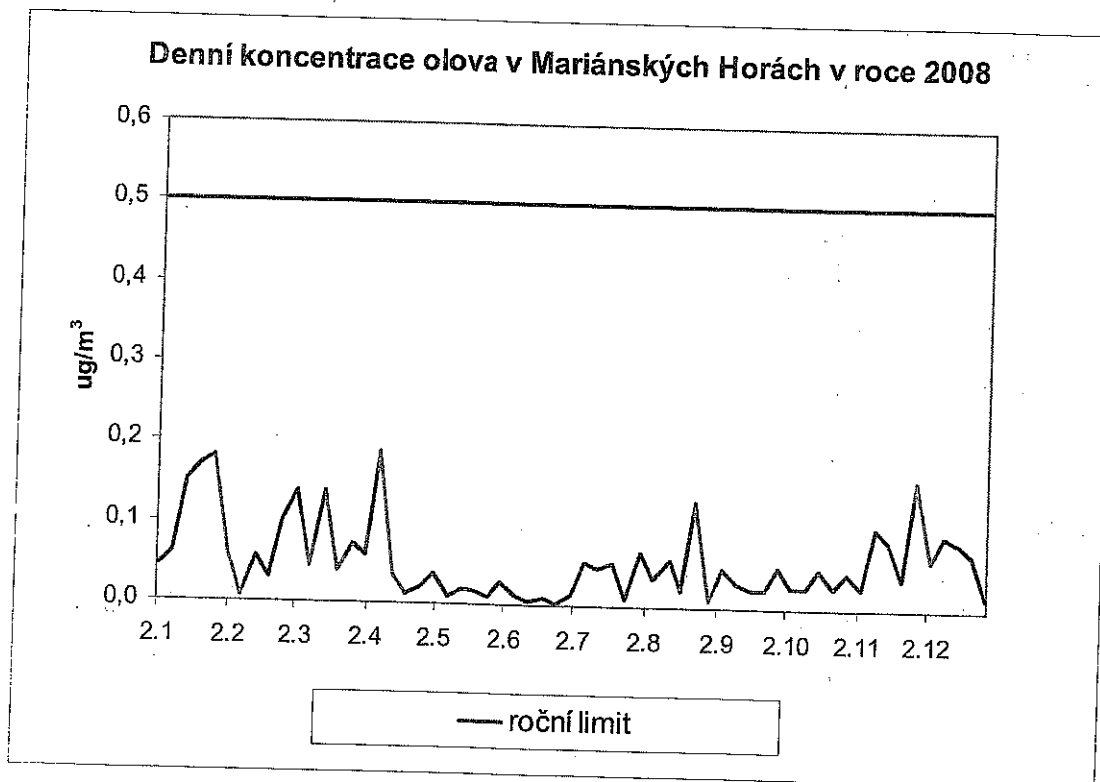
Kovy

Olovo

výsledky olova ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity olova ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0552 (0,0359 – 0,0745)	roční limit (RL)	0,5
		horní mez pro posuzování RL	0,35
		dolní mez pro posuzování RL	0,25

V roce 2008 byla zjištěna průměrná koncentrace na hladině $0,0552 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nebyl překročen roční limit a nebyla překročena horní ani dolní mez pro posuzování pro rok. Roční průměrná hodnota se pohybovala cca na 12% hladině ročního limitu. Průměrné roční koncentrace olova od roku 2006 nepřesáhly $0,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (20% limitu) a byly o řád nižší než tomu bylo v roce 2004.

U škodliviny olova v 2008 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. ve prokazatelně dodrženy.

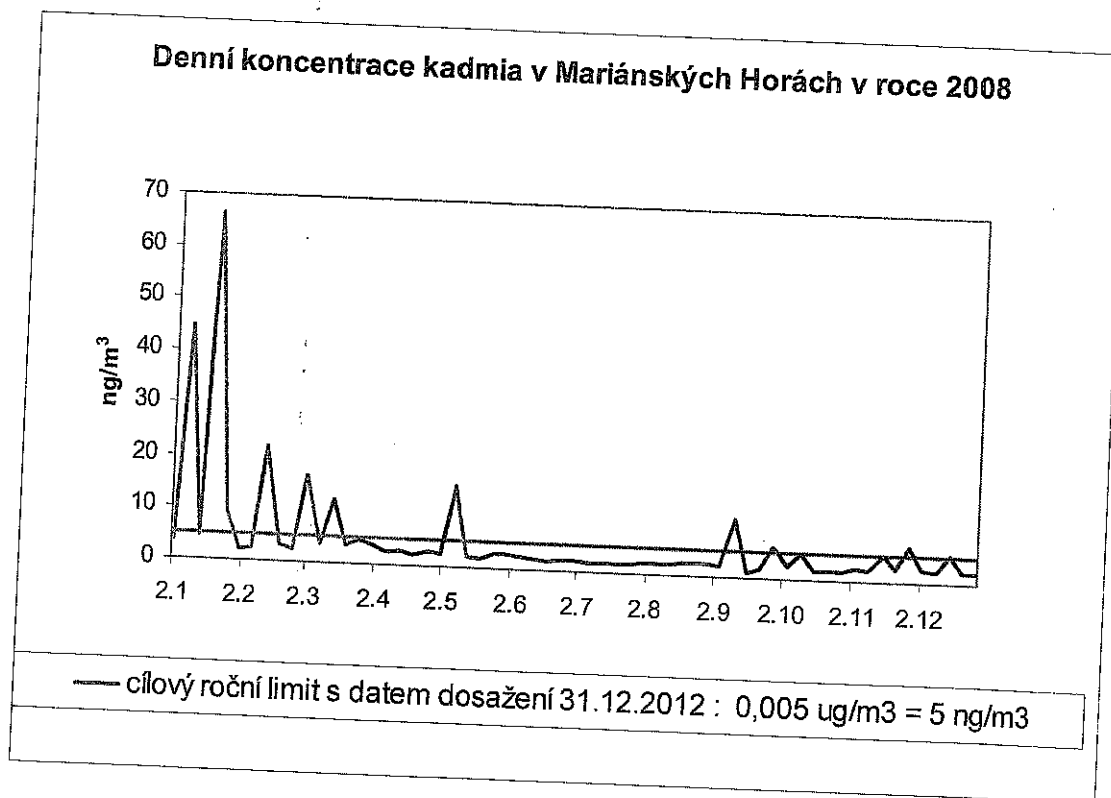

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Kadmium

výsledky kadmia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity kadmia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0056 (0,0048-0,0065)	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,005
		horní mez pro posuzování RL	0,003
		dolní mez pro posuzování RL	0,002

V roce 2008 byla zjištěna průměrná koncentrace na hladině $0,0056 \mu\text{g}/\text{m}^3$, mírně byl překročen cílový roční limit, ale toto překročení není prokazatelné vzhledem k nejistotě měření. Byla překročena dolní i horní mez pro posuzování pro rok. Vyšší průměrný výsledek kadmia v roce 2008 byl způsoben hlavně dvěma hodnotami v lednu 2008: $44 \text{ ng}/\text{m}^3$ a $66 \text{ ng}/\text{m}^3$. Výsledky roku 2005, 2006 a 2007 jsou srovnatelné, v roce 2008 došlo k navýšení kadmia, ale výsledky posledních 4 let jsou značně nižší ve srovnání s výsledky roku 2004, kdy v roce 2004 byl cílový roční limit překročen 2,6x.

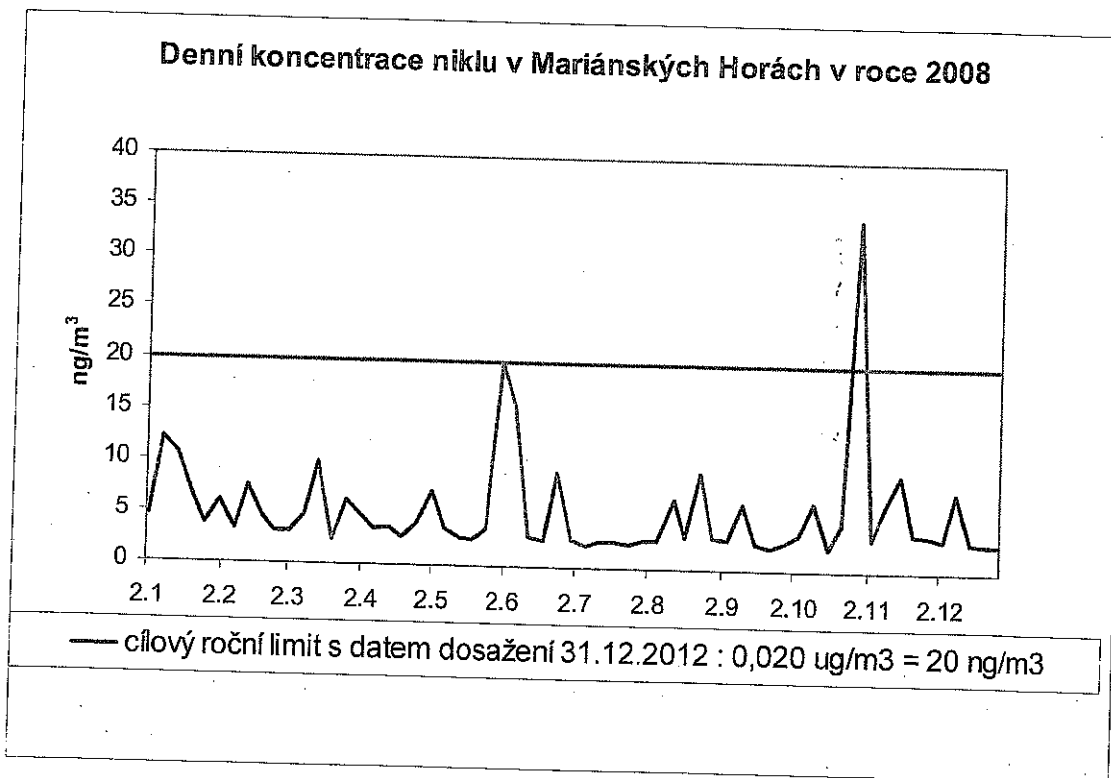

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Nikl

výsledky niklu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity niklu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	<0,0080	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,02
		horní mez pro posuzování RL	0,014
		dolní mez pro posuzování RL	0,01

V roce 2008 byla zjištěna průměrná koncentrace pod mez detekce $0,008 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nebyl překročen cílový roční limit. Roční průměrná hodnota se pohybovala pod 40% cílového ročního limitu. Nebyla překročena horní a dolní mez pro posuzování pro rok. V roce 2008 byla koncentrace niklu ve dvou dnech vyšší než je cílový roční limit a maximální hodnota byla $0,034 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Výsledky předchozích 5. let se pohybovaly maximálně do 50% ročního limitu.

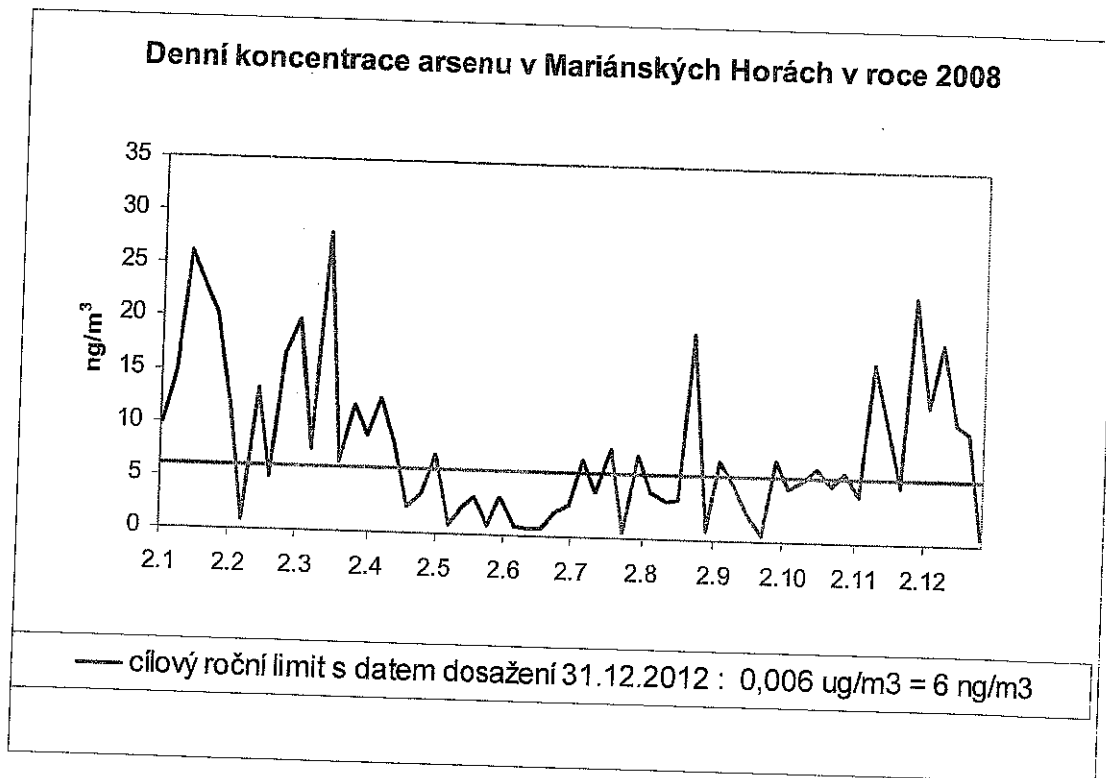

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Arsen

výsledky arsenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity arsenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0083 (0,0054-0,0111)	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,006
		horní mez pro posuzování RL	0,0036
		dolní mez pro posuzování RL	0,0024

V roce 2008 byla průměrná koncentrace $0,0083 \mu\text{g}/\text{m}^3$, došlo k překročení cílového ročního limitu o 38%, toto překročení není prokazatelné vzhledem k nejistotě měření. Byla překročena dolní i horní mez pro posuzování pro rok . Z měření posledních pěti let vyplývá, že roční průměrné hodnoty mají klesající trend. Pokud srovnáme výsledky roku 2004 a 2008, je patrné, že klesla průměrná roční hodnota arsenu více než o polovinu.

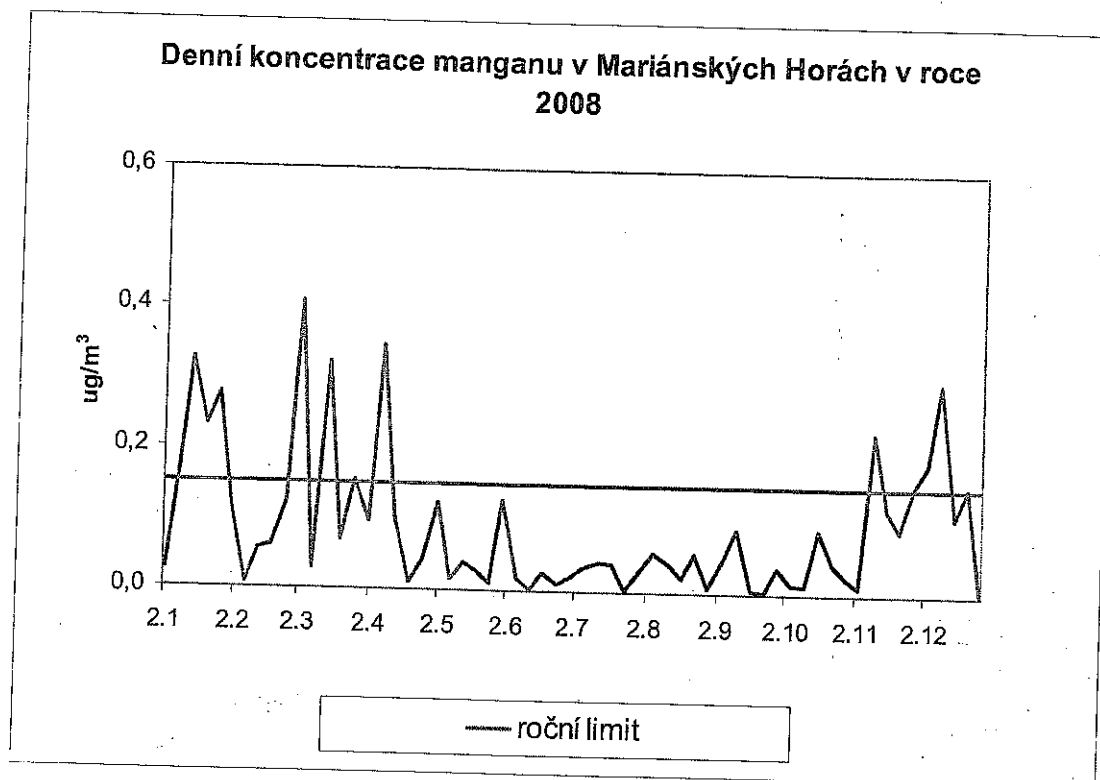
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTÝZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Mangan

výsledky manganu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit manganu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,089 (0,0763-0,1032)	roční limit (RL)	0,15

Roční průměrná koncentrace manganu v roce 2008 byla $0,089 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nedošlo k překročení ročního limitu. Průměrná koncentrace manganu klesla vzhledem k roku 2007 o polovinu.

V roce 2008 u škodliviny manganu nedošlo k překročení ročního limitu dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003.

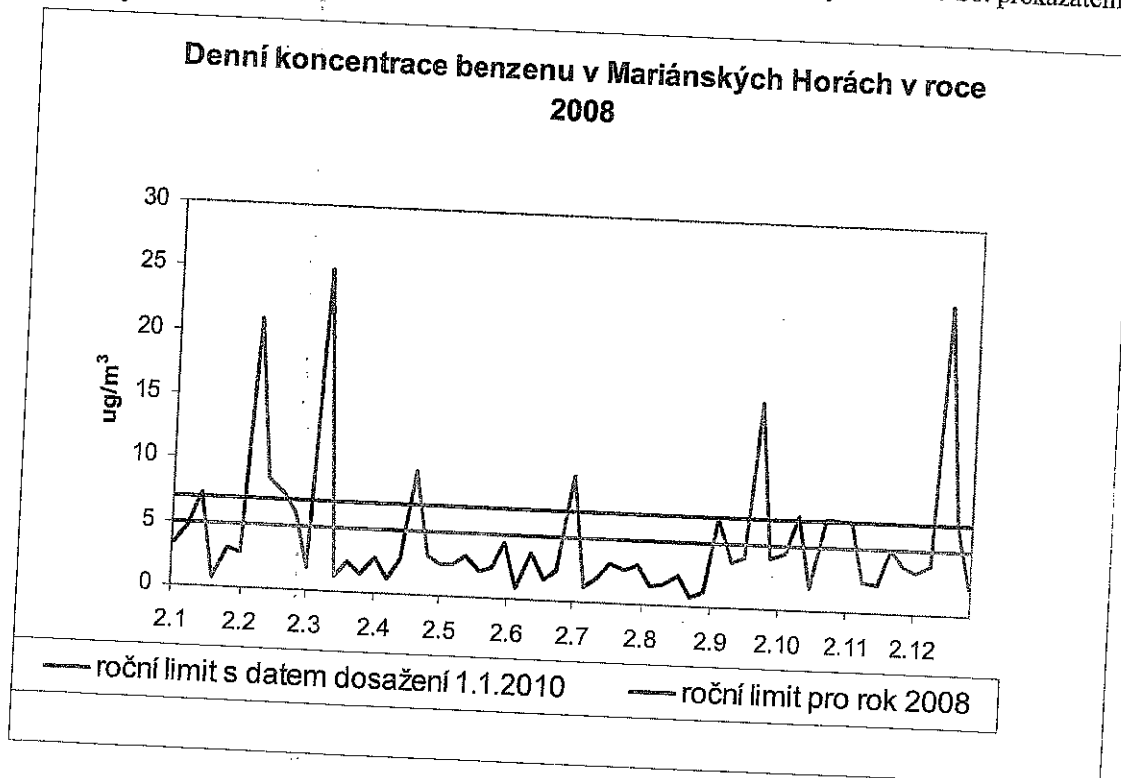
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Těkavé organické látky VOC

Benzen

výsledky benzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity benzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	4,76 (3,57 – 5,95)	roční limit (RL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	5
		roční limit pro rok 2008 (včetně meze tolerance)	7
		horní mez pro posuzování RL	3,5
		dolní mez pro posuzování RL	2

V roce 2008 byla zjištěna průměrná roční koncentrace na hladině $4,76 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená cca 68% ročního limitu pro rok 2008 a cca 95% ročního limitu s datem dosažení 1.1.2010. Z toho vyplývá, že tyto dva roční limity nebyly překročeny, ale limit $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ byl dodržen neprokazatelně vzhledem k nejistotě měření. Hodnota ročního aritmetického průměru překročila dolní i horní mez pro posuzování pro rok . Roční průměrné koncentrace za posledních 5 let nemají jednoznačný trend, byly vždy podlimitní s maximem v loňském roce. U škodliviny benzenu v 2008 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

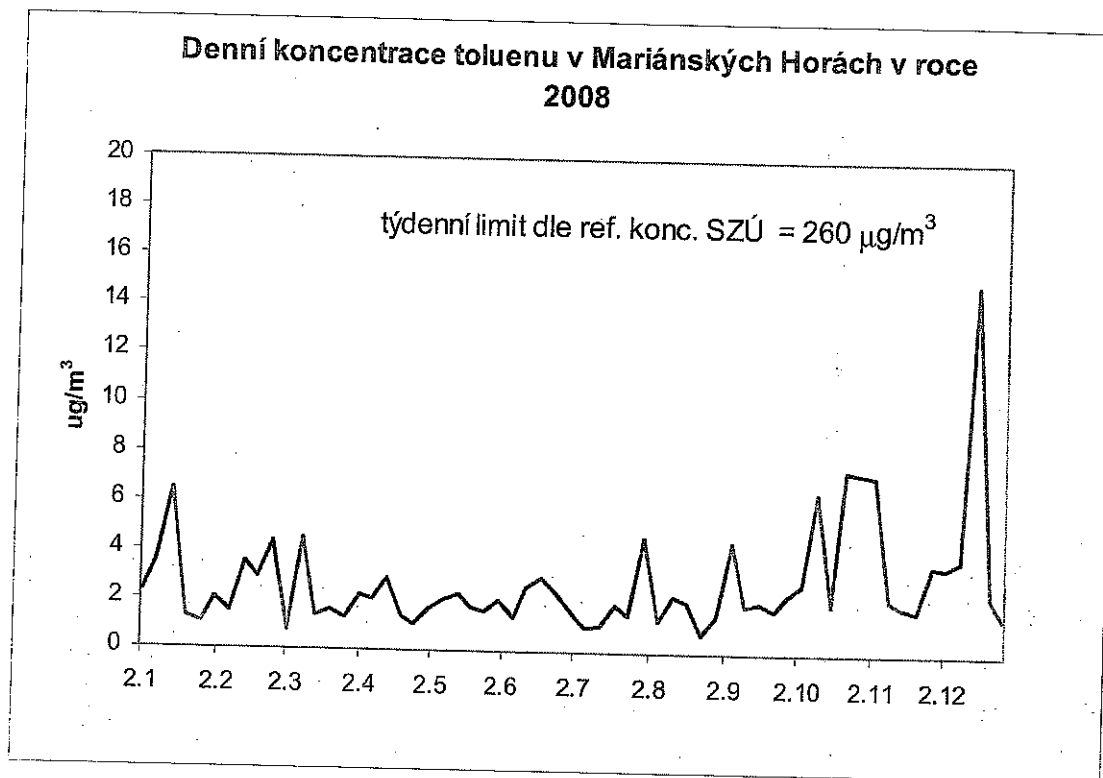
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Toluen

výsledky toluenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit toluenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	2,73 (2,04-3,41)	týdenní limit :	260

SZÚ pro hodnocení toluenu udává pouze týdenní limit, takže při srovnání průměrné roční koncentrace s tímto limitem, docházíme k závěru, že týdenní limit pro toluen nebyl překročen. Maximální denní hodnota byla $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$, takže v žádném z měřených dnů nedošlo k překročení tohoto limitu. Roční průměrné koncentrace od roku 2005 mají klesající trend.

U škodliviny toluenu v 2008 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4.2003 prokazatelně dodrženy.

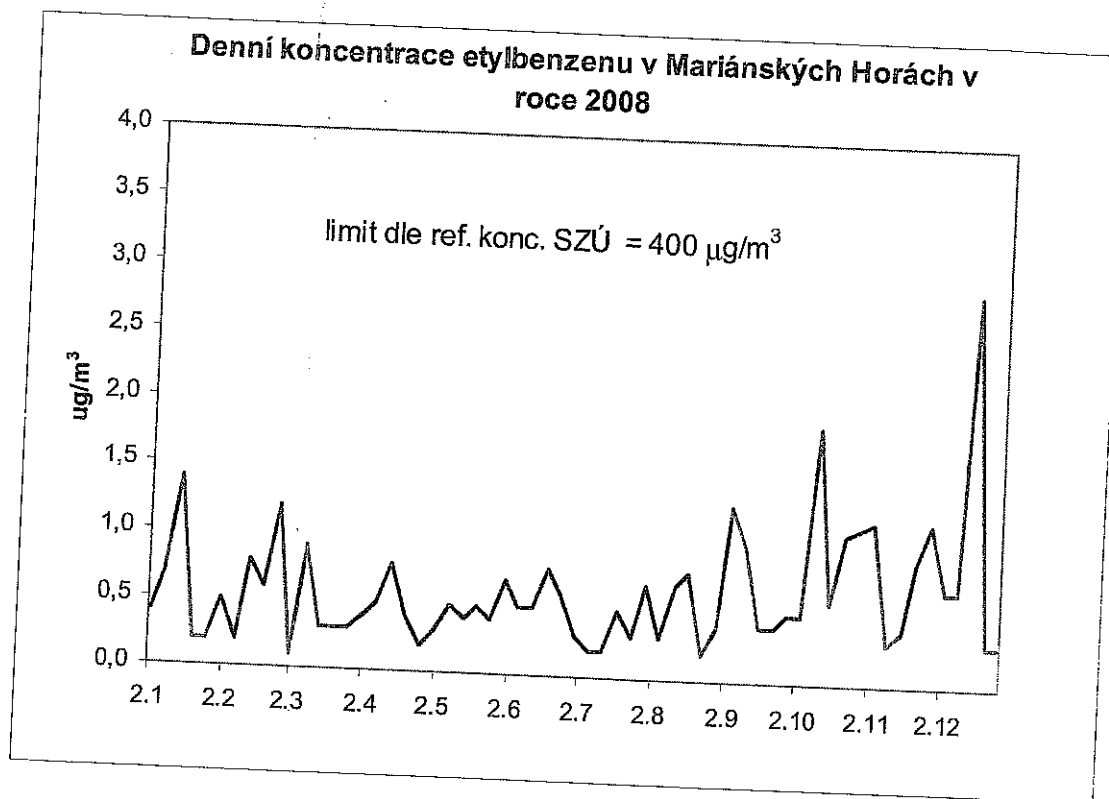

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Etylbenzen

výsledky etylbenzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit etylbenzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr:	0,61 (0,46-0,77)	limit	400

SZÚ pro hodnocení etylbenzenu udává pouze limit $400 \mu\text{g}/\text{m}^3$, takže pokud porovnáme průměrnou roční koncentraci s tímto limitem, docházíme k závěru, že limit pro etylbenzen nebyl překročen. Denní hodnoty se pohybovaly maximálně do 1% limitu, takže v žádném z měřených dnů nedošlo k překročení tohoto limitu.
U škodliviny etylbenzenu v 2008 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4.2003 prokazatelně dodrženy.

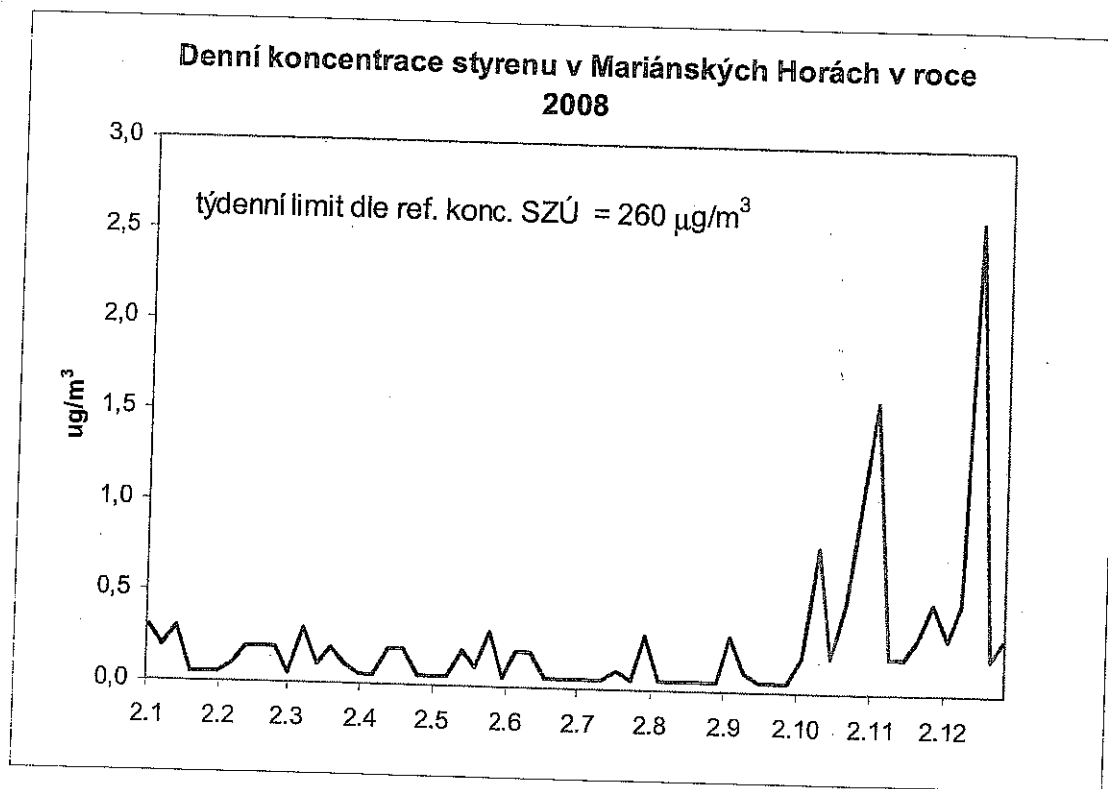
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Styren

výsledky styrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		limity styrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,23 (0,16 - 0,30)	týdenní limit	260
		půlhodinový limit	70

V roce 2008 byla zjištěna průměrná roční koncentrace styrenu $0,23 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená, že týdenní limit nebyl překročen. Denní hodnoty se pohybovaly maximálně do $3 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Vzhledem k nízkým denním koncentracím, se dá předpokládat, že nebyl překročen ani půlhodinový limit pro obtěžování obyvatelstva zápachem. V posledních čtyřech letech jsou výsledky srovnatelné a na velice nízké úrovni.

U škodliviny styrenu v roce 2008 byly z hlediska vlivu na zdraví požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

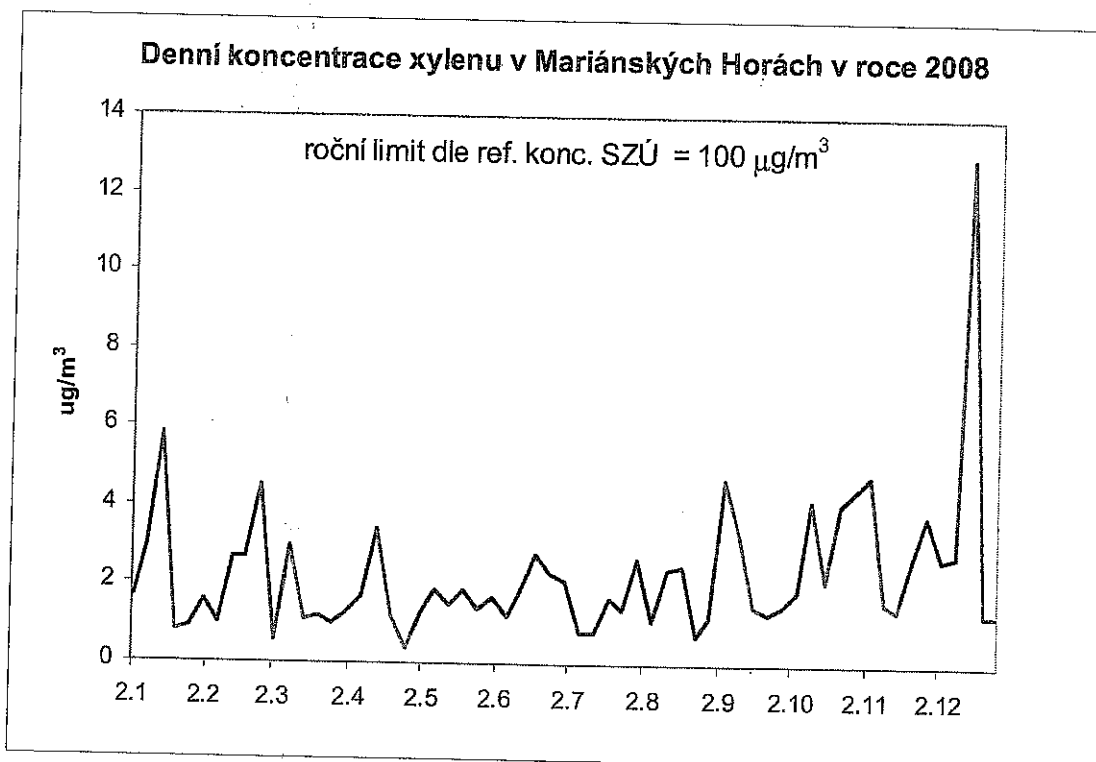
ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
 CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
 AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
 PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
 ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Xylen

výsledky xylenů ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit xylenů ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	2,25 (1,69 – 2,81)	roční limit	100

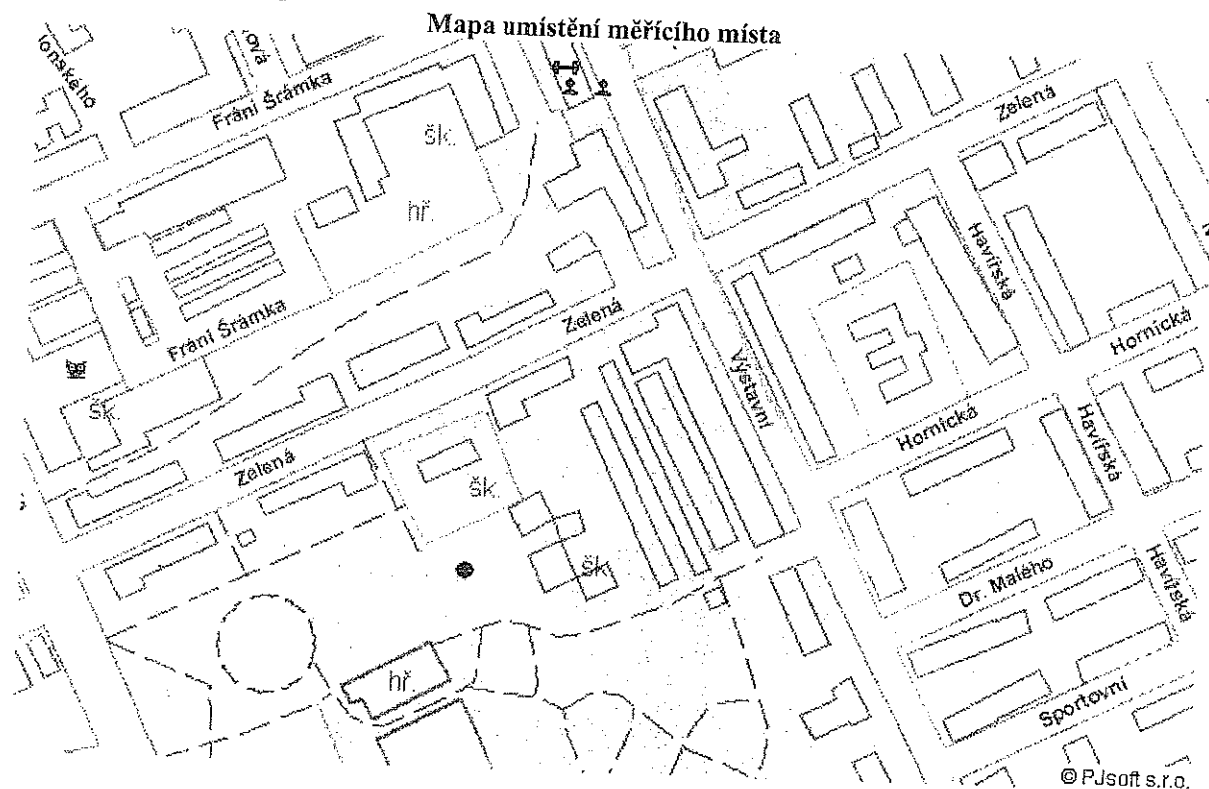
V roce 2008 byla zjištěna průměrná roční koncentrace xylenů na hladině $2,25 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená cca 3% ročního limitu. V průběhu roku byla zjištěna maximální denní koncentrace $13 \mu\text{g}/\text{m}^3$. V posledních čtyřech letech jsou výsledky srovnatelné a na velice nízké úrovni.

U škodliviny xylenů v roce 2008 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4.2003 prokazatelně dodrženy.

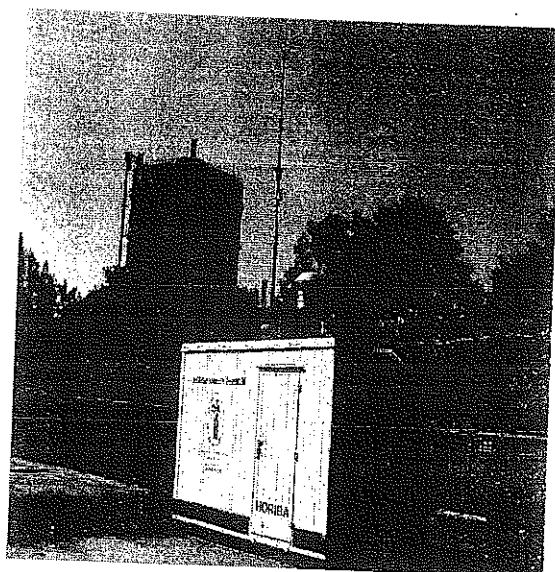

ZDRAVOTNÍ ÚSTAV SE SÍDLEM V OSTRAVĚ
CENTRUM HYGENICKÝCH LABORATOŘÍ
AKREDITOVANÁ ZKUŠEBNÍ LABORATOŘ Č. 1393
PARTYZÁNSKÉ NÁM. 7, 702 00 OSTRAVA
ZAKÁZKA Č.: 21093/2008

Fotodokumentace :

Měřicí stanice

L 1393

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
Centrum hygienických laboratorí
Zkušební laboratoř akreditovaná ČIA pod č. 1393
Partyzánské náměstí 7, 702 00 Ostrava

PROTOKOL č. 36698/2009

Zákazník: Statutární město Ostrava
Magistrát města Ostravy
Odbor životního prostředí
729 30 Ostrava-Moravská Ostrava

Číslo zakázky: 21357
Číslo objednávky: 2849/2008/OZP/LPO
Příjem vzorku: 4.1.2010
Vyřízení vzorku: 2.1.2009 - 30.1.2010
Číslo jednací: ZU/63.ZU/17100/2608
Číslo spisu: S-ZU/63.ZU/17100/2608
Spisový znak: 4.03

Vzorek číslo: 64234
Datum odběru: 1.1.2009 - 31.12.2009
Název vzorku: ovzdušný májští - hodnocení kvality ovzduší v r. 2009
Místo odběru: Ostrava - Bartovice, Nad Obcí
Matrice: ovzdušní vnější
Vzoroval: Mítrová Hana, Ing., Hanák Martin
Způsob odběru: stacionární odběr, SOP VZ OV 109
Účel odběru: dle požadavku zákazníka

Zkušební metody

Ukazatel	Použitá metoda		TRP
As (arzen)	SOP OV 202	3	A
Cd (kadmium)	SOP OV 202	3	A
Mn (mangan)	SOP OV 202	3	A
Ni (nikel)	SOP OV 202	3	A
Pb (olovo)	SOP OV 202	3	A
amoniak	SOP OV 202	3	A
antracen	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3	A
Baoranten	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3	A
pyren	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3	A
benzo(a)antracen	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3	A
chrysen	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3	A
benzo(b)fluoranten	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3	A
benzo(k)fluoranten	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3	A
benzo(a)pyren	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3	A
benzo(a)h)perylen	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3	A
dibenzof(a,h)antracen	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3	A
indeno(1,2,3-cd)pyren	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3	A
benzen	SOP OV 344.12 (ČSN EN 13649)	3	A
toluén	SOP OV 344.12 (ČSN EN 13649)	3	A
xylybenzen	SOP OV 344.12 (ČSN EN 13649)	3	A
xyleny	SOP OV 344.12 (ČSN EN 13649)	3	A
styren	SOP OV 344.12 (ČSN EN 13649)	3	A
H ₂ S	SOP OV 435	3	A
NO _x	SOP OV 435	3	A
O ₃	SOP OV 435	3	A
PM 10	SOP OV 436	3	A
relativní vlhkost	SOP OV 478.03	3	A
rychlost větru	SOP OV 478.04	3	A
směr větru	SOP OV 478.05	3	A
SO ₂	SOP OV 438	3	A
teplota	SOP OV 478.01	3	A
tlak	SOP OV 478.02	3	A

Poznámka k odběru : Odběr je předmětem akreditace.

Místo provedení zkoušky (pracoviště) :

01 - analýzy prováděny pracovištěm Ostrava (Carpininské nám. 7, 702 00 Ostrava)

02 - analýzy (přírůstek) prováděny pracovištěm Karviná (Tereškovice 2206, 734 01 Karviná-Mlýnský)

Metody v sloupci TYP: "A" akreditovaná zkouška

Výsledky se vztahují pouze k měřeným místům a době měření.

Bez písemného souhlasu laboratoře se nesmí protokol reprodukovat jinak než celý.

Vedoucí CHL : Doškátová Šárka, RNDr.

Kontroloval: Míturová Hana, Ing.

Protokol vyhotovila: Míturová Hana, Ing.

Počet stran: 24

Dne: 2.2.2010

Mgr. Jiří Biřák

zastupce vedoucího Oddělení faktorů prostředí

STANOVENÍ KONCENTRACE ŠKODLIVIN VE VNĚJŠÍM PROSTŘEDÍ

NÁZEV A POPIS MĚŘENÉHO PROSTORU:

Ostrava – Bartovice, ul. Nad obcí - měřicí místo č. 19, obytná zástavba v malém sídle, umístění měřicího místa je znázorněno v mapce na str. 24

DATUM MĚŘENÍ

1.1.2009 – 31.12.2009

POPIS ZDROJE MĚŘENÉHO FAKTORU:

Škodliviny z průmyslového komplexu ArcelorMittal Ostrava a.s., který se nachází jihozápadně od měřicí stanice (cca 2 – 3 km). Další zdroje lokální topeniště a provoz na silnici Těšínská.

POUŽITÁ ZAŘÍZENÍ PRO MĚŘENÍ:

ozon – analyzátor APOA 370(v.č. E2RF5000), oxid dusičitý – 370(v.č. 4361620002), oxid siřičitý - analyzátor APSA 370(v.č. SRJ000YM64), frakce prachu PM10 - Grimm 180(v.č. 18A07026), sirovodík - analyzátor APSA 350E s konvertorem(v.č. 404004), meteorologické parametry – meteosběrač se sondami(v.č. 1094110), polycyklické aromatické uhlovodíky – odběrové zařízení PS-1(plynové hodiny v.č.5020748), kovy a těžké organické látky - vzorkovací zařízení pro odběr s čerpadlem (v.č. 79506182)+ plynovými hodinami(v.č.2156134) , kapalinový chromatograf, plynový chromatograf , RTG spektrometr

OBAL, ZABEZPEČENÍ A TRANSPORT VZORKŮ:

Filtry jsou převáženy v transportní krabici chráněné proti světlu, odběrové trubičky uzavřené PE zátkami a zabalené v alobalu a transportní láhvi

METEOROLOGICKÉ PODMÍNKY:

Tabulka č. 1

Relativní zastoupení směrů proudění v jednotlivých měsících v %

směr	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	klid	celkem
leden	9,7	12,9	0,0	3,2	3,2	48,4	6,5	0,0	16,1	100,0
únor	10,7	7,1	7,1	0,0	10,7	28,6	10,7	17,9	7,1	100,0
březen	16,1	3,2	3,2	0,0	6,5	25,8	22,6	9,7	12,9	100,0
duben	3,3	5,0	3,3	0,0	20,0	10,0	0,0	3,3	10,0	100,0
květen	3,2	32,3	0,0	0,0	0,0	19,4	12,9	0,0	32,3	100,0
červen	3,3	26,7	3,3	0,0	3,3	23,3	23,3	3,3	13,3	100,0
červenec	3,2	6,5	3,2	0,0	3,2	45,2	9,7	0,0	22,6	93,5
srpen	3,2	32,3	3,2	3,2	6,5	22,6	3,2	0,0	25,8	100,0
září	0,0	46,7	6,7	0,0	3,3	16,7	6,7	0,0	20,0	100,0
říjen	3,2	22,6	0,0	0,0	0,0	35,5	19,4	0,0	19,4	100,0
listopad	3,3	3,3	3,3	0,0	10,0	60,0	0,0	3,3	16,7	100,0
prosinec	3,2	22,6	3,2	0,0	9,7	35,5	0,0	3,2	22,6	100,0
průměr	5,2	22,2	3,0	0,5	6,4	30,9	9,6	3,4	18,2	99,5

Tabulka č. 2

Průměrné hodnoty teploty, vlhkosti, rychlosti proudění a tlaku v jednotlivých měsících

	teplota (°C)	relativní vlhkost (%)	rychlost proudění (m/s)	atmosférický tlak(mbar)
leden	-2,6	81	1,6	1017
únor	0,6	83	1,4	1012
březen	4,2	80	1,5	1013
duben	13,8	55	1,4	1017
květen	15,0	66	0,8	1019
červen	16,6	75	1,2	1015
červenec	20,9	67	1,0	1016
srpen	20,2	69	0,8	1019
září	16,3	76	0,9	1021
říjen	8,7	84	1,2	1017
listopad	7,3	80	1,9	1013
prosinec	0,7	84	1,4	1010
průměr	10,1	75	1,3	1016

STRATEGIE A ZPŮSOB (METODY) MĚŘENÍ:

Celoroční monitorování škodlivin pro hodnocení kvality vnějšího ovzduší v dané lokalitě
 O₃ - maximální 8 hodinové průměry (kontinuálně)

PM10, SO₂, NO₂, NO_x, H₂S - 24 hodinové průměry (kontinuálně)

As, Cd, Ni, Pb, Mn, PAU, VOC - 24 hodinové průměry (interval co šestý den)

KLASIFIKACE MĚŘENÍ (MĚŘÍCÍ ÚKOL):

1) Zhodnocení kvality vnějšího ovzduší porovnáním s limitními hodnotami dle Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb.

Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb. udává roční limity. Dále udává pro krátkodobé koncentrace (24hod, 8hod, 1hod) počet povolených překročení krátkodobého limitu za rok. Pro některé škodliviny je zavedena mez tolerance, která představuje navýšení, o které může být limit překročen a datum, do kterého musí být limit dosažen. Pro některé škodliviny jsou zavedeny cílové limity s datem splnění limitu.

K zvolení typu posuzování znečištění ovzduší slouží u některých škodlivin horní a dolní meze pro posuzování. Horní mez pro posuzování představuje 60 až 80% imisního limitu a dolní mez pro posuzování představuje 40 až 65% imisního limitu. Mez pro posuzování se považuje za překročenou, pokud byla během pěti let překročena nejméně ve třech kalendářních letech.

Režim	Typ posuzování	Popis
1.	Měření je povinné	hodnota škodliviny přesahuje horní mez pro posuzování
2.	Měření je povinné s nižší frekvencí s možností doplnění dat modelováním	hodnota škodliviny přesahuje dolní mez pro posuzování a je zároveň nižší než horní mez pro posuzování
3.	Data je možno získat modelováním, odhady nebo indikativním měřením	hodnota škodliviny je nižší než dolní mez pro posuzování

2) Zhodnocení kvality vnějšího ovzduší porovnáním s referenčními koncentracemi SZÚ z 15.4.2003(ve znění následných právních úprav(472/2005 Sb.)) - u těch škodlivin, které nemají limitní hodnoty v Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb.

POUŽITÉ SYMBOLY A JEDNOTKY:

ZNAČKA (SYMBOL)	JEDNOTKA	NÁZEV
PM10	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	frakce prachu
NO ₂	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	oxid dusičitý
NO _x	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	oxidy dusíků
SO ₂	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	oxid siřičitý
H ₂ S	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	sirovodík
O ₃	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	ozon
Pb	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	olovo
Cd	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	kadmium
As	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	arsen
Ni	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	nikl
Mn	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	mangan
PAU	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	polycyklické aromatické uhlovodíky
VOC	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	těkavé organické látky

VÝSLEDKY MĚŘENÍ

Výsledky měření včetně nejistot výsledků za jednotlivé měsíce byly průběžně zasílány dle uzavřené smlouvy s číslem zakázky 172/2008, vždy do 20. dne následujícího měsíce v dopisech pod naší značkou S-ZU/17100/2008. Použité metody pro stanovení škodlivin splňují požadavky Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb. na nejistotu měření a minimální pokrytí času .

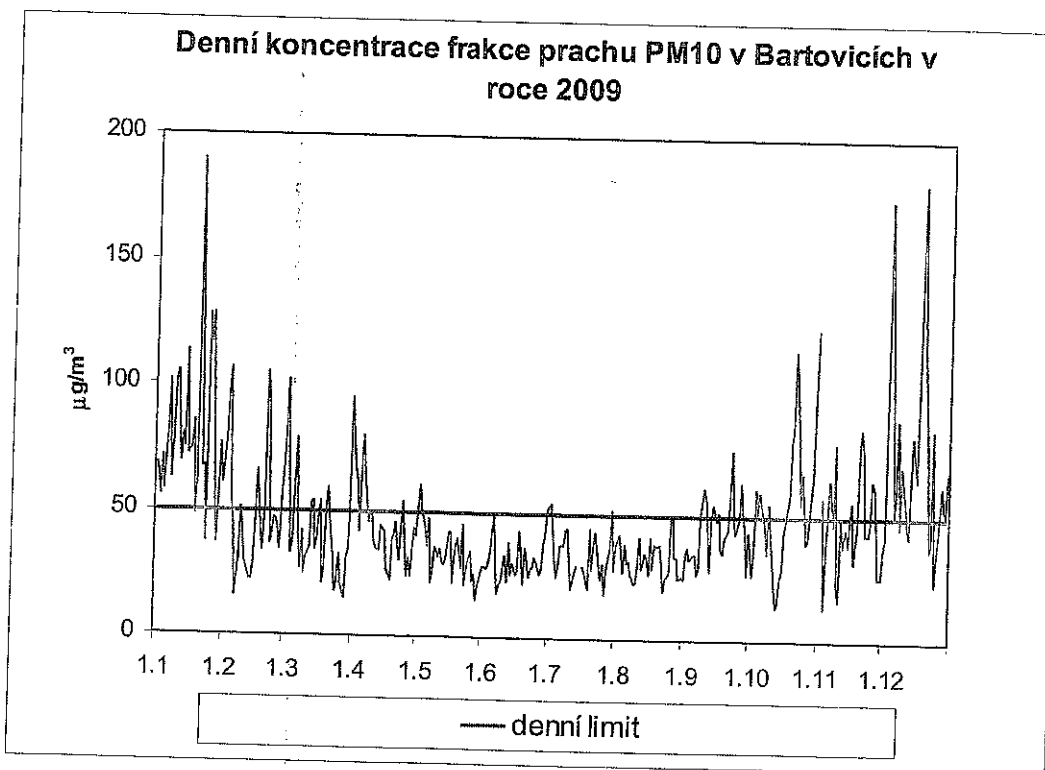
ODBORNÉ INTERPRETACE

Prašnost(PM10)

výsledky PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	47 (40–54)	roční limit (RL)	40
		horní mez pro posuzování RL	14
		dolní mez pro posuzování RL	10
počet překročení denního limitu	118 (80–159)	denní limit (DL)	50(max.35x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování DL	267 (226–312)	horní mez pro posuzování DL	30(max.7x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování DL	351 (330–355)	dolní mez pro posuzování DL	20(max.7x za rok)

V roce 2009 byla průměrná roční koncentrace $47\mu\text{g}/\text{m}^3$, roční limit byl překročen cca o 18%. Došlo k několikanásobnému překročení dolní a horní meze pro posuzování pro roční limit. Denní limit byl překročen 118 x, což představuje cca 3,4x více nadlimitních denních koncentrací, než je povoleno. V této lokalitě byly více než 35x překročeny povolené počty překročení dolní a horní meze pro posuzování pro denní limit. Z výsledků monitorování ovzduší v Bartovicích za období 2003 až 2009 vyplývá, že hodnoty prašnosti v roce 2008 a 2009 výrazně poklesly proti předešlým pěti letům, cca o 25%, avšak prašnost byla v roce 2009 stále nadlimitní.

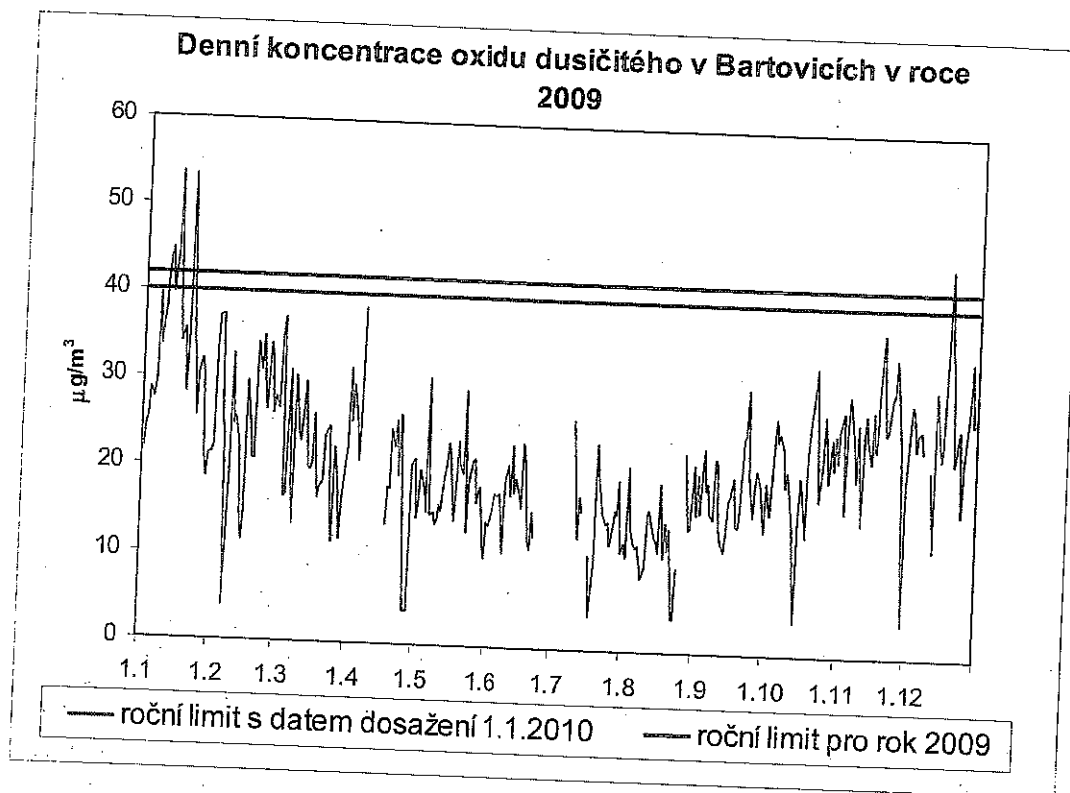
U škodliviny frakce prachu PM10 v roce 2009 **nebyly** požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

Oxid dusičitý

výsledky NO ₂ (µg/m ³) včetně nejistoty		limity NO ₂ (µg/m ³) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	21,6 (19,4-23,8)	roční limit (RL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	40
		roční limit pro rok 2009 (včetně meze tolerance)	42
		horní mez pro posuzování RL	32
		dolní mez pro posuzování RL	26
počet překročení hodinového limitu	0 (0-0)	hodinový limit (HL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	200(max.18x za rok)
počet překročení hodinového limitu (včetně meze tolerance)	0 (0-0)	hodinový limit pro rok 2009 (včetně meze tolerance)	210(max.18x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování HL	0 (0-0)	horní mez pro posuzování HL	140(max.18x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování HL	0 (0-1)	dolní mez pro posuzování HL	100(max.18x za rok)

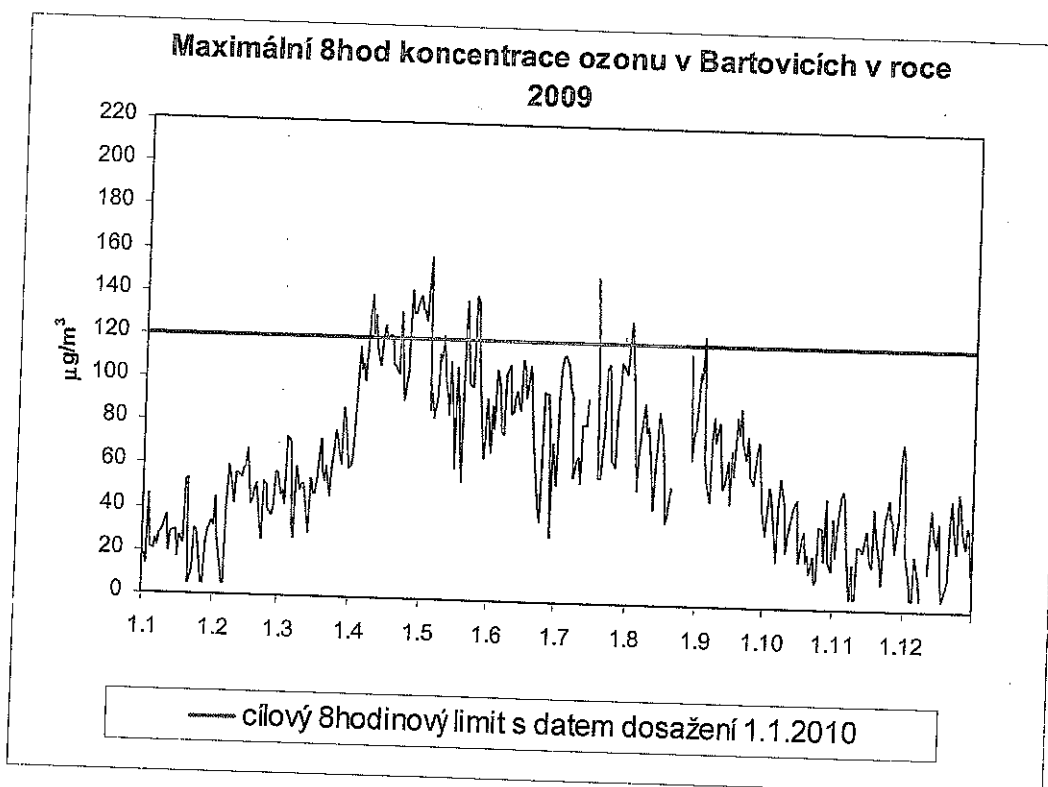
V roce 2009 byla průměrná roční koncentrace 21,6 µg/m³, roční limit pro rok 2009 nebyl překročen. Nedošlo k překročení horní a dolní meze pro posuzování pro roční limit. Dosažená průměrná roční hodnota NO₂ představuje naplnění ročního limitu pro rok 2009 cca ze 51 %. V roce 2009 nedošlo k překročení hodinového limitu, nebyla překročena dolní a ani horní mez pro posuzování pro hodinový limit. Za posledních 5 let sledování oxidu dusičitého v dané lokalitě můžeme konstatovat, že výsledky jsou přibližně na stále stejné podlimitní úrovni. U škodliviny oxidu dusičitého v 2009 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

Ozon

výsledky ozonu včetně nejistoty		cílový limit ozonu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
počet překročení 8hodinového limitu	v 2005 - 14x(3x–34x) v 2006 - 38x(20x – 53x) v 2007 - 36x(17x– 68x) v 2008 - 25x(9x – 37x) v 2009 - 26x(10x – 44x)	cílový 8hodinový limit <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	120(max.25x v průměru za tři roky)

Ozon je typickým představitelem fotochemického smogu. Vzhledem k tomu, že jeho koncentrace narůstají se zvyšující se intenzitou slunečního záření, hodnotí se maximálním 8hodinovým průměrem. Za poslední tři roky došlo k překročení cílového 8hodinového limitu v roce 2007 v 36 dnech a v roce 2008 v 25 dnech v roce 2009 ve 26 dnech. To je v průměru za 3 roky 29x. Cílový limit byl překročen, ale toto překročení není prokazatelné vzhledem k nejistotě výsledků.

Sirovodík

výsledky sirovodíku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		limity sirovodíku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003(ve znění následných právních úprav(472/2005 Sb.)	
roční aritmetický průměr	<6	denní limit	150
		půlhodinový limit	7

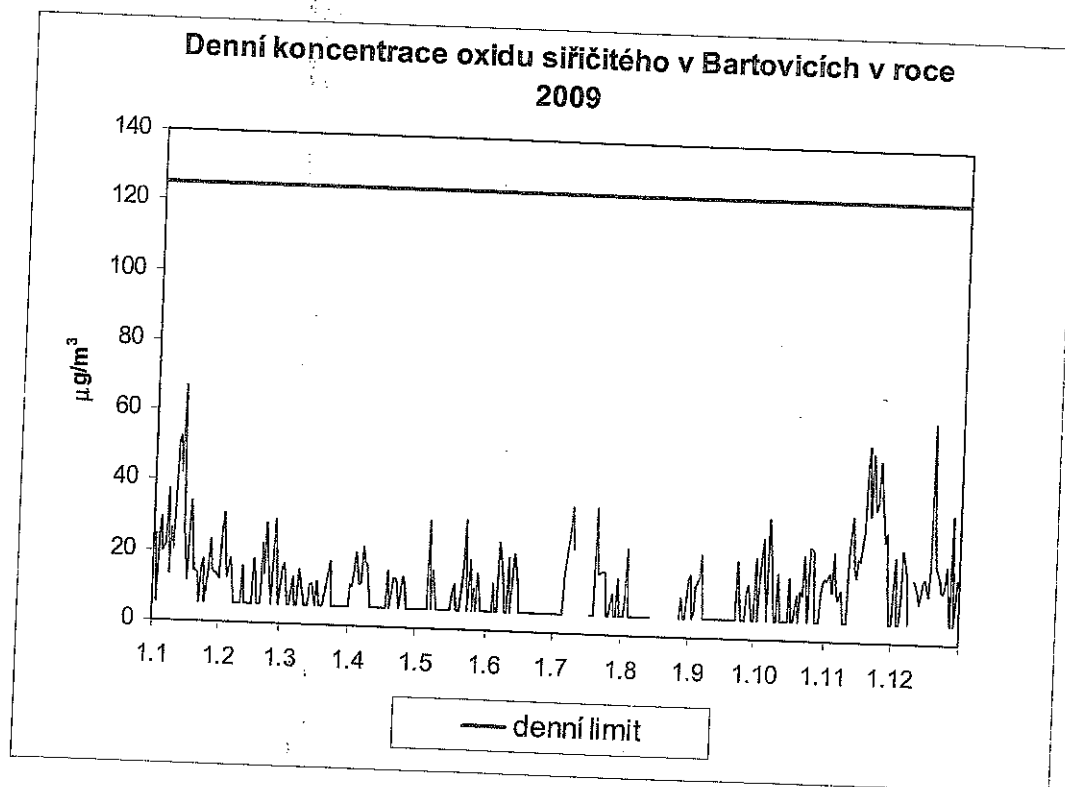
Průměrná roční hodnota byla pod mezí detekce metody, pouze v 23 dnech z celkového počtu měření 339 dnů byla denní koncentrace nad mez detekce. Maximální denní hodnota byla zjištěna na hladině $11,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a tudíž nedošlo v žádném dni k překročení denního limitu. V roce 2009 u sirovodíku docházelo k překročení 30minutového limitu. Bylo zjištěno, že 450x byla hodinová koncentrace nad $7 \mu\text{g}/\text{m}^3$, s tím že dvě hodinové hodnoty přesáhly $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ($108,8$ a $104,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Vzhledem k tomu, že půlhodinový limit je stanoven na základě pachového obtěžování a nikoliv toxikologické závažnosti, mohlo při hodnotách nad $7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dojít pouze k pachovému obtěžování obyvatelstva.

V 2009 u škodliviny sirovodík z hlediska vlivu na zdraví byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

Oxid siřičitý

výsledky SO ₂ (µg/m ³) včetně nejistoty		limity SO ₂ (µg/m ³) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	13,6 (12,2 – 14,9)		
počet překročení denního limitu	0 (0-0)	denní limit (DL)	125(max.3x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování DL	0 (0-0)	horní mez pro posuzování DL	75(max.3x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování DL	8 (3-8)	dolní mez pro posuzování DL	50(max.3x za rok)
počet překročení hodinového limitu	0 (0-0)	hodinový limit (HL)	350(max.24x za rok)

V roce 2009 byla průměrná roční koncentrace 13,6 µg/m³, což znamená naplnění denního limitu z 11%. Nedošlo k překročení denního limitu a horní meze pro posuzování pro denní limit, ale byla překročena dolní mez pro posuzování pro denní limit.. Z celkového počtu denních koncentrací 346 bylo 168 denních koncentrací pod mezí detekce, což představuje cca 49%. Nedošlo k překročení ani hodinového limitu, maximální hodinová koncentrace byla změřena na hladině 179 µg/m³. U škodliviny oxidu siřičitého v 2009 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

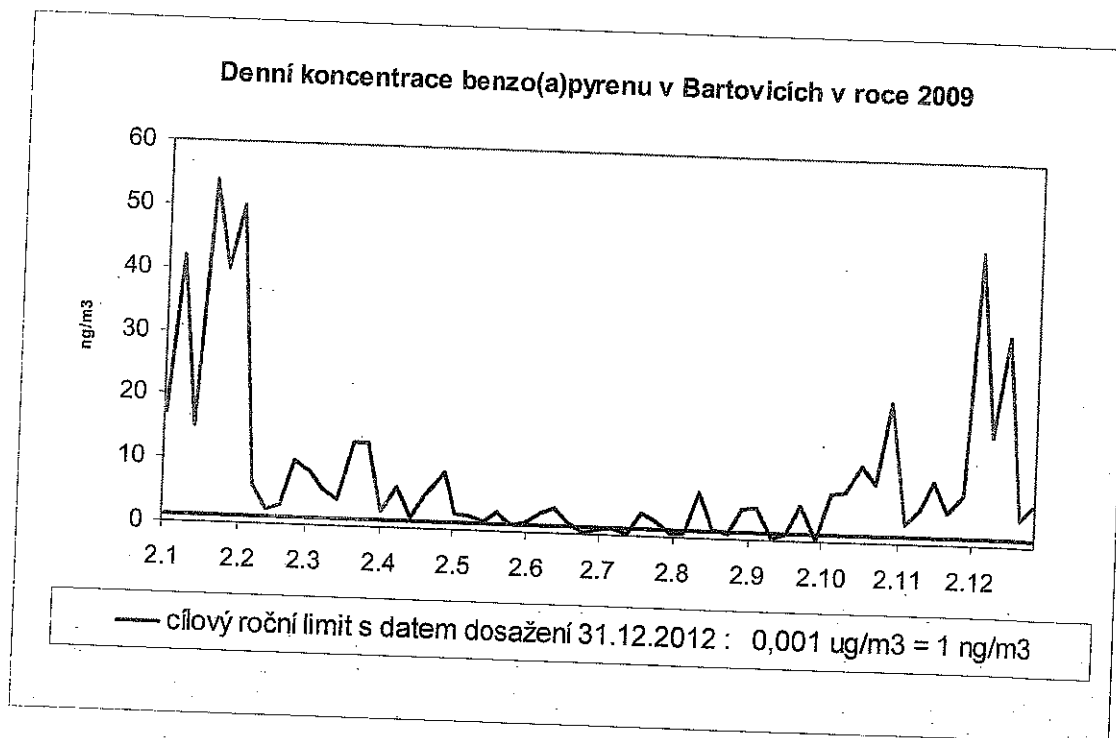

Polycyklické aromatické uhlovodíky PAU

Benzo(a)pyren - hlavní zástupce PAU

výsledky benzo(a)pyrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity benzo(a)pyrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0092 (0,0072-0,0112)	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,001
		horní mez pro posuzování RL	0,0006
		dolní mez pro posuzování RL	0,0004

Roční průměrná koncentrace benzo(a)pyrenu překročila cílový roční limit cca 9x, byla překročena horní a dolní mez pro posuzování pro rok. Z celkového počtu 61 změřených denních koncentrací bylo 53 výsledků (cca 87%) nad cílový roční limit ($0,001\mu\text{g}/\text{m}^3$). Z monitorování za šest let vyplynulo, že roční výsledky se pohybovaly v rozmezí od $0,0088$ do $0,0115\mu\text{g}/\text{m}^3$, minimální hodnota byla dosažena v roce 2007.

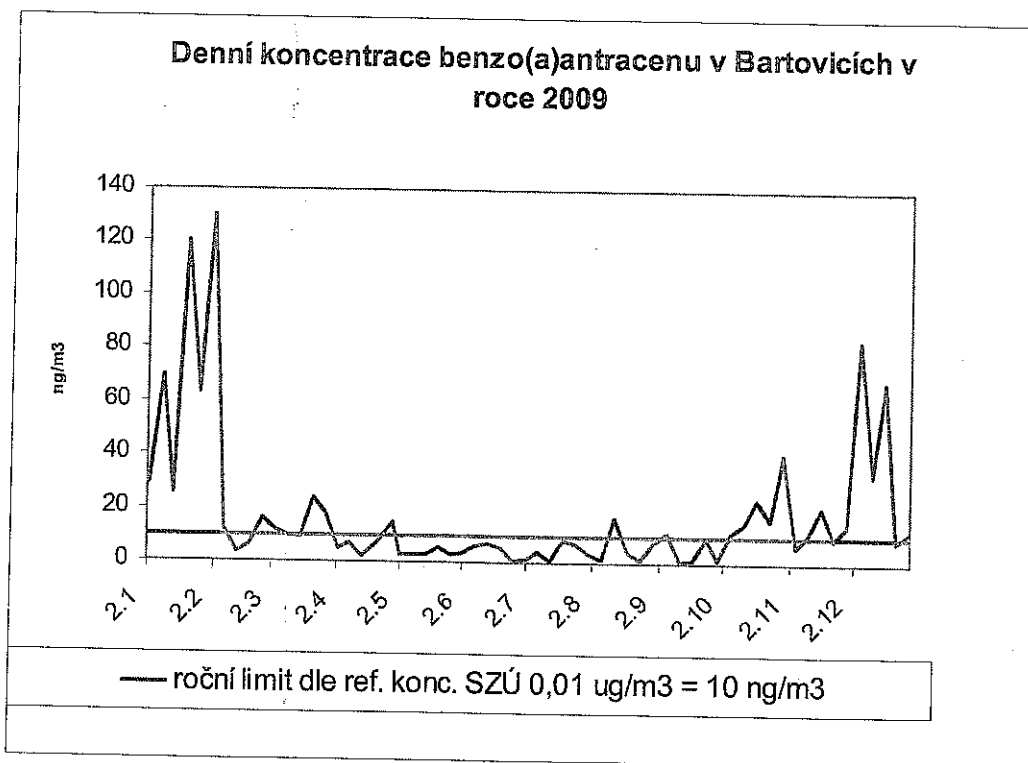
Benzo(a)antracen

výsledky benzo(a)antracenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit benzo(a)antracenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003(ve znění následných právních úprav(472/2005 Sb.)	
roční aritmetický průměr	0,0177 (0,0138-0,0215)	roční limit (RL)	0,01

Roční průměrná koncentrace benzo(a)antracenu v roce 2009 byla $0,0177 \mu\text{g}/\text{m}^3$, tím došlo k překročení ročního limitu o 77%.

Z výsledků monitorování za šest let vyplynulo, že v letech 2005 až 2009 byly výsledné roční hodnoty benzo(a)antracenu minimálně o 30 % vyšší než výsledky v letech 2003 až 2004.

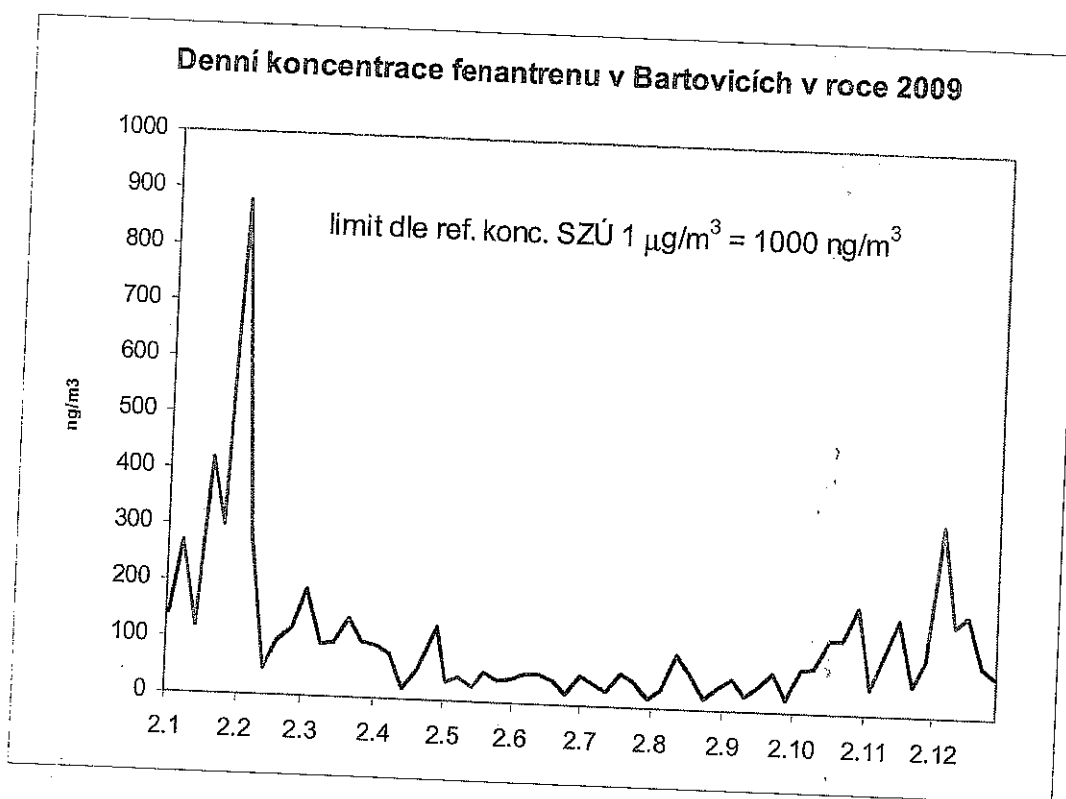
U škodliviny benzo(a)antracenu v roce 2009 nebyly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

Fenantren

výsledky fenantrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit fenantrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003(ve znění následných právních úprav(472/2005 Sb.)	
roční aritmetický průměr	0,1104 (0,0861-0,1347)	limit (L)	1

Roční průměrná koncentrace fenantrenu v roce 2009 byla $0,1104 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nedošlo k překročení limitu. Roční průměrné výsledky v posledních čtyřech letech byly asi do 10% limitu. V roce 2009 u škodliviny fenantrenu byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

Výsledky ostatních PAU

naše legislativa neudává pro ostatní PAU limitní hodnoty

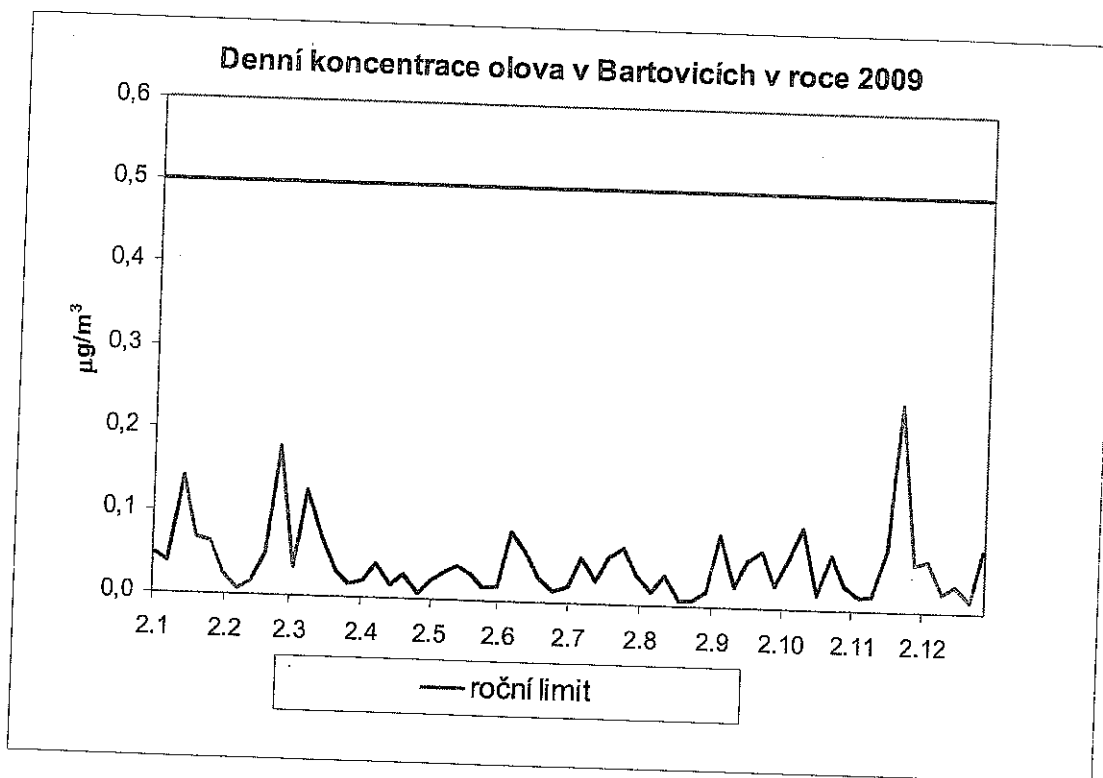
	Roční aritmetický průměr ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty
anthracen	0,0164(0,0128-0,0200)
fluoranthen	0,0535(0,0417-0,0653)
pyren	0,0333(0,0260-0,0407)
chrysen	0,0089(0,0070-0,0109)
benzo(b)fluoranthen	0,0095(0,0074-0,0116)
benzo(k)fluoranthen	0,0047(0,0037-0,0058)
benzo(g,h,i)perylene	0,0047(0,0036-0,0057)
indeno(1,2,3-cd)pyren	0,0082(0,0064-0,0100)
dibenzo(a,h)anthracen	0,0009(0,0007-0,0010)

Kovy

Olovo

výsledky olova ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity olova ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0471 (0,0302 – 0,0641)	roční limit (RL)	0,5
		horní mez pro posuzování RL	0,35
		dolní mez pro posuzování RL	0,25

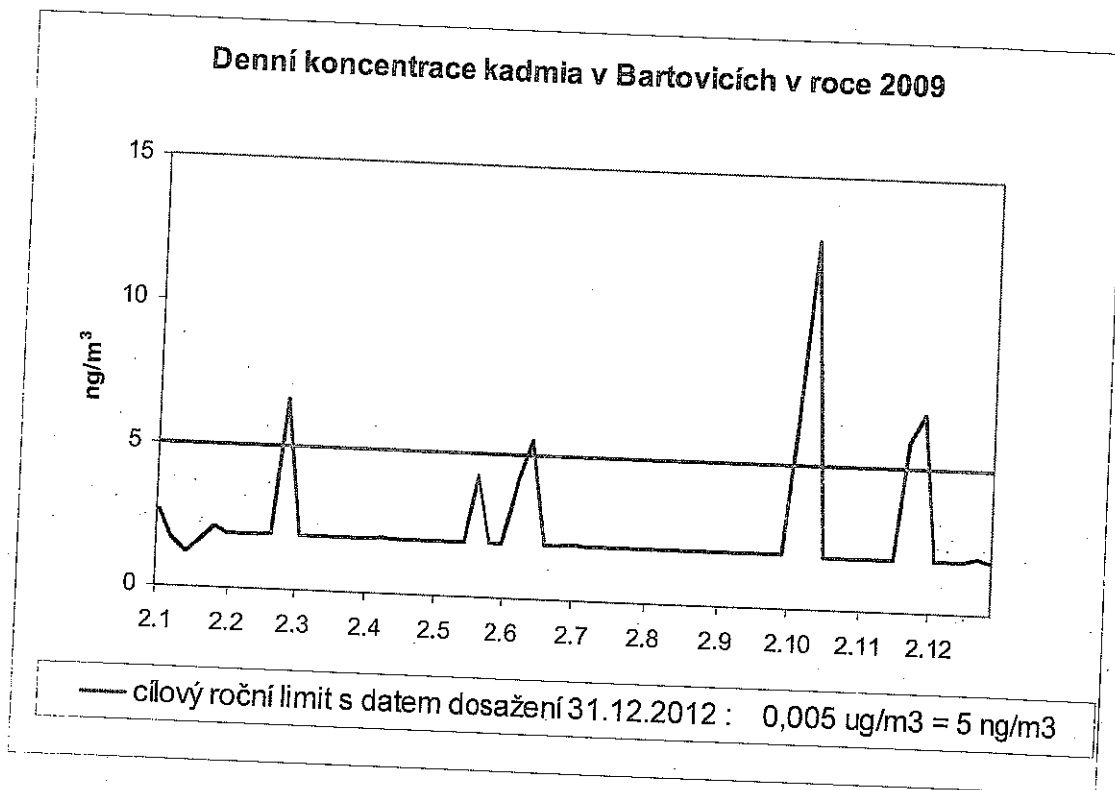
V roce 2009 byla zjištěna průměrná koncentrace na hladině $0,0471 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nebyl překročen roční limit a nebyla překročena horní ani dolní mez pro posuzování pro rok. Roční průměrná hodnota se pohybovala cca na 10% hladině ročního limitu. Výsledky roku 2008 a 2009 jsou nižší než výsledky předchozích čtyř let, které byly srovnatelné. U škodliviny olova v 2009 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

Kadmium

výsledky kadmia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity kadmia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	<0,0037	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,005
		horní mez pro posuzování RL	0,003
		dolní mez pro posuzování RL	0,002

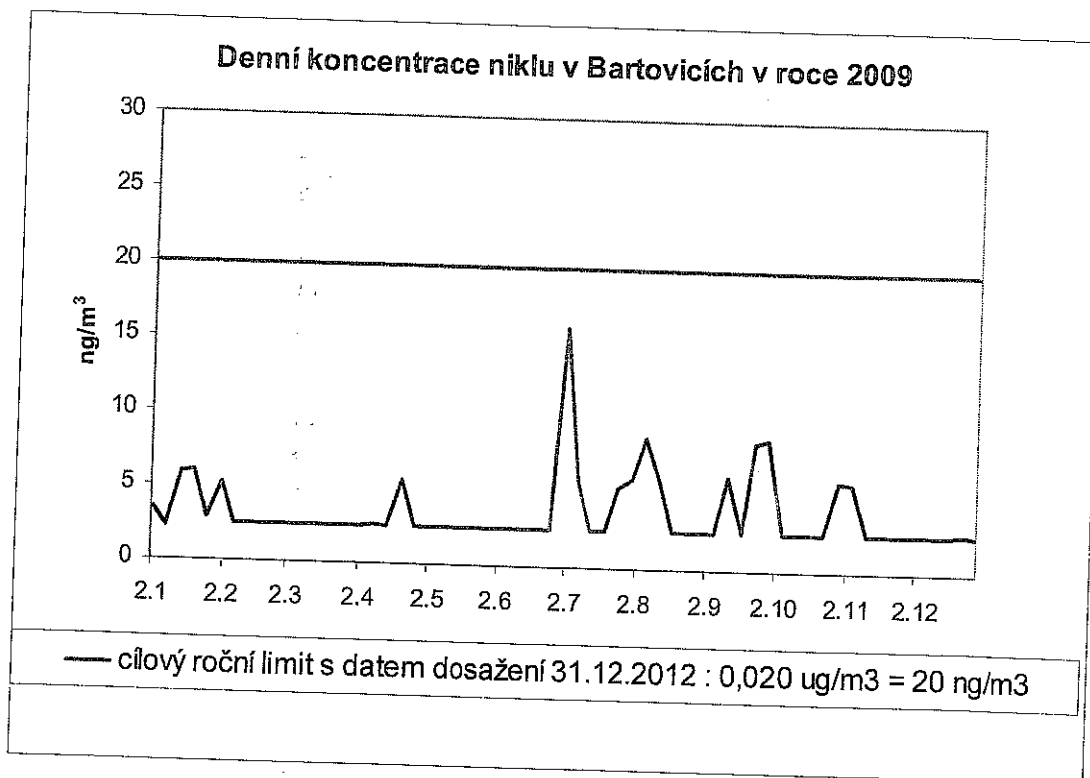
V roce 2009 byla zjištěna průměrná koncentrace menší než je mez detekce a menší než je cílový roční limit s datem plnění k 31.12.2012. Výsledky období let 2004 až 2009 byly vždy pod limitní hodnotou.

Nikl

výsledky niklu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity niklu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	<0,005	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,02
		horní mez pro posuzování RL	0,014
		dolní mez pro posuzování RL	0,01

V roce 2009 byla zjištěna průměrná koncentrace pod mezí detekce metody, a naplnila roční cílový limit max. z 25%. Nebyla překročena dolní a ani horní mez pro posuzování pro rok. Průměrná hodnota za rok 2009 byla srovnatelná s výsledky let 2004, 2005, 2006 a 2007. Pouze v roce 2008 byla průměrná koncentrace o řád větší, což bylo způsobeno koncentrací ze dne 23.8.2008, kdy byla naměřena koncentrace 455 ng/m^3 .

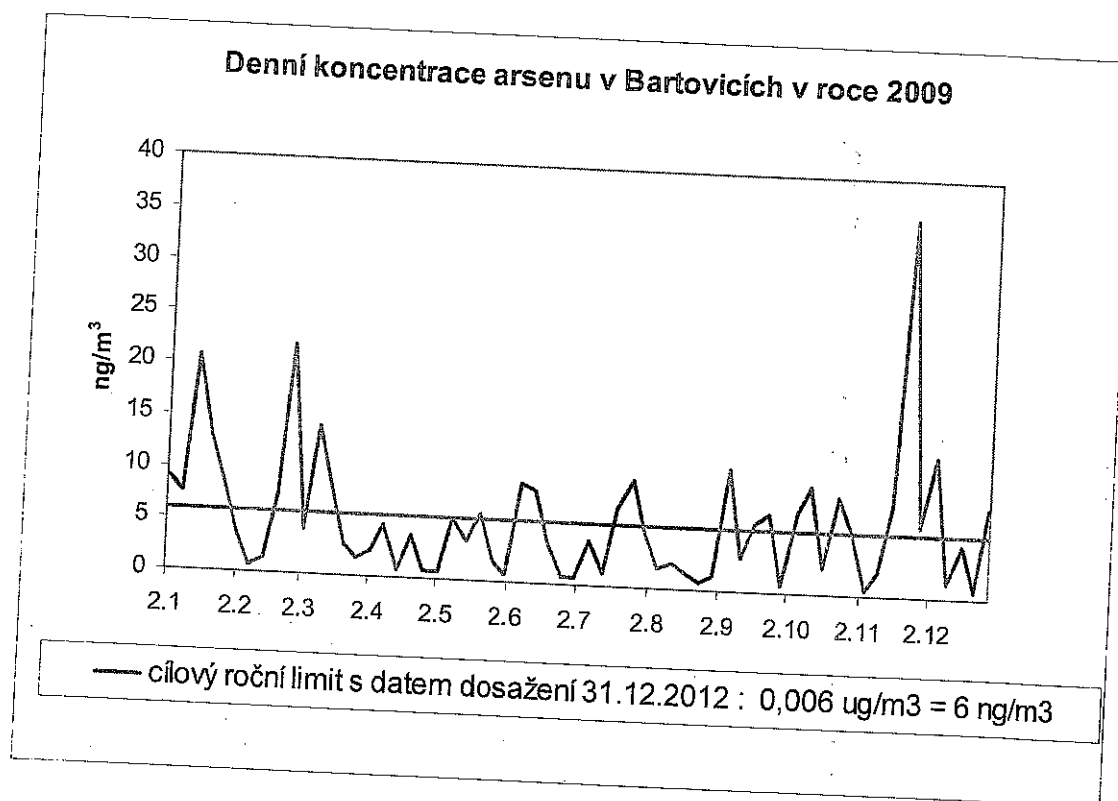

Arsen

výsledky arsenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity arsenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0060 (0,0039-0,0082)	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,006
		horní mez pro posuzování RL	0,0036
		dolní mez pro posuzování RL	0,0024

V roce 2009 byla průměrná koncentrace $0,00604\mu\text{g}/\text{m}^3$, tím byla dosažena hodnota cílového ročního limitu, ale tato skutečnost není prokazatelná vzhledem k nejistotě měření. Byla překročena dolní i horní mez pro posuzování pro rok. Roční průměrné hodnoty od roku 2006 mají klesající trend a během posledních 4 let klesla průměrná hodnota přibližně na polovinu z $0,0134\mu\text{g}/\text{m}^3$ na $0,006\mu\text{g}/\text{m}^3$. V posledních 6 letech se navýšení oproti cílovému limitu se pohybovalo v rozmezí 1x až 2,5x.

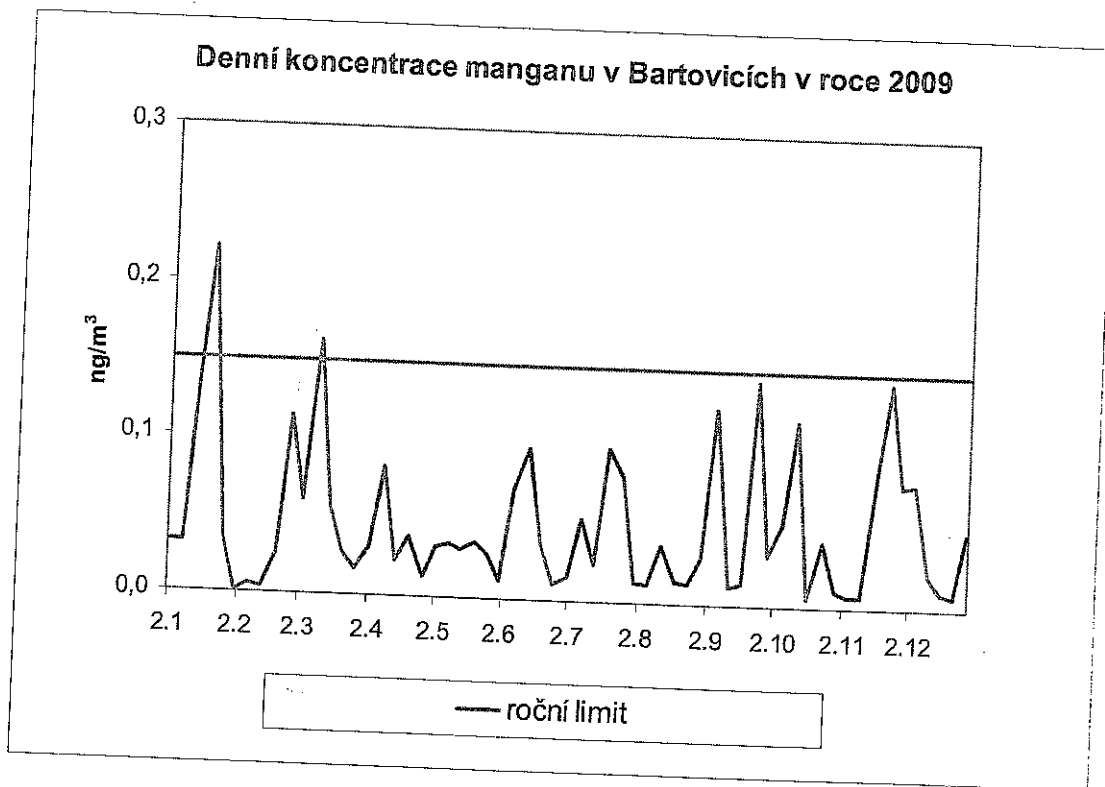

Mangan

výsledky manganu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit manganu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003(ve znění následných právních úprav(472/2005 Sb.)	
roční aritmetický průměr	0,0482 (0,040-0,056)	roční limit (RL)	0,15

Roční průměrná koncentrace manganu v roce 2009 byla $0,0482 \mu\text{g}/\text{m}^3$, roční limit byl naplněn z 32%.

V roce 2009 u škodliviny manganu byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

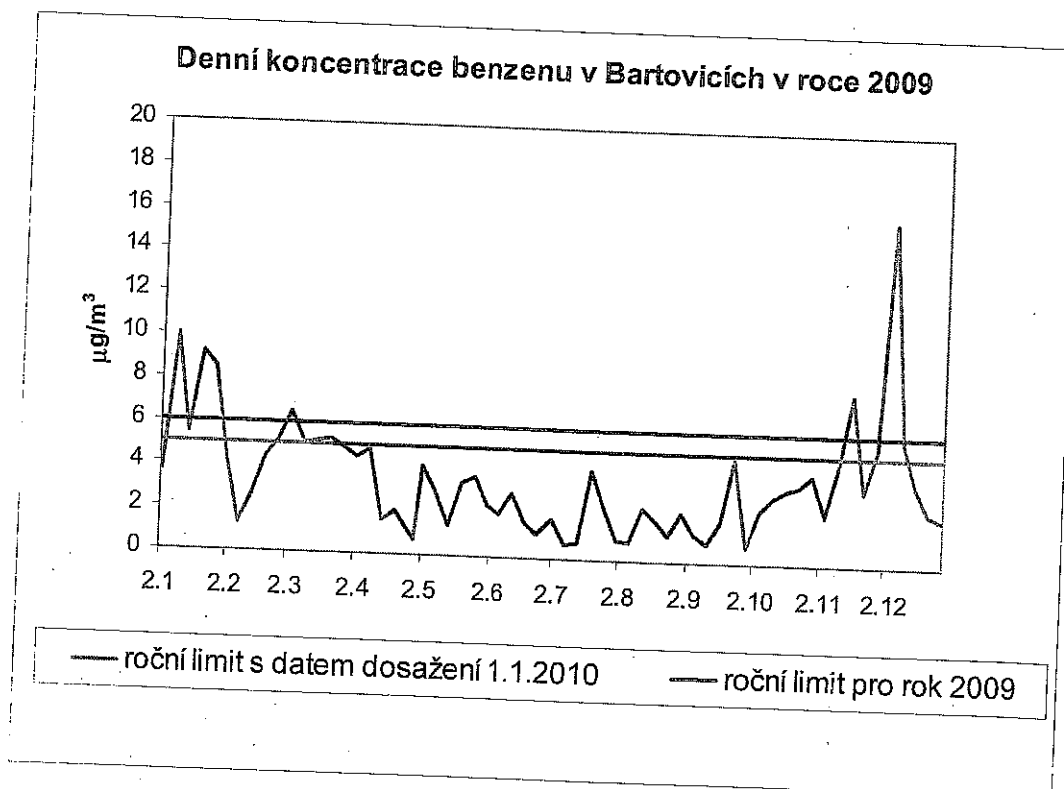

Těkavé organické látky VOC

Benzen

výsledky benzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity benzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	3,60 (2,66-4,54)	roční limit (RL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	5
		roční limit pro rok 2009 (včetně meze tolerance)	6
		horní mez pro posuzování RL	3,5
		dolní mez pro posuzování RL	2

V roce 2009 byla zjištěna průměrná roční koncentrace na hladině $3,60 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená cca 60% ročního limitu pro rok 2009 a cca 72% ročního limitu s datem dosažení 1.1.2010, takže nedošlo k překročení těchto dvou limitů. Hodnota ročního aritmetického průměru překročila dolní i horní mez pro posuzování pro rok, ale překročení horní meze pro posuzování pro rok není prokazatelné vzhledem k nejistotě výsledků. Výsledky roku 2008 a 2009 jsou srovnatelné s výsledky roku 2005 a 2006, pouze v roce 2007 došlo k poklesu. U škodliviny benzenu v 2009 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

Toluen

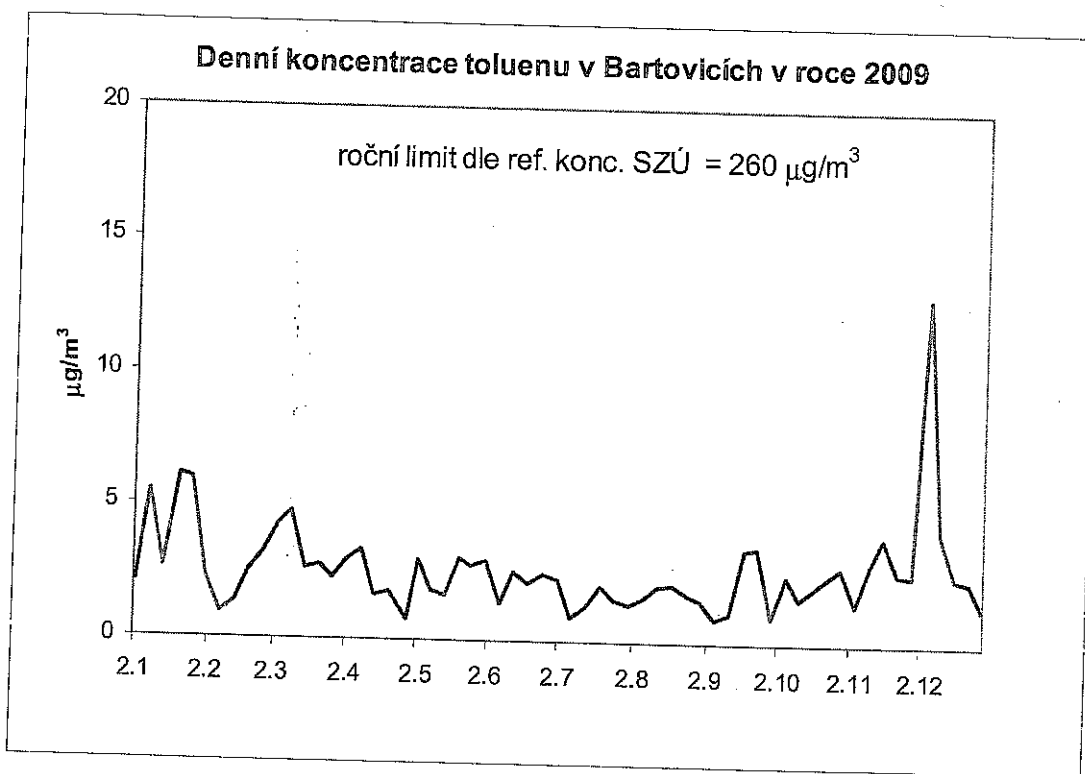
výsledky toluenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit toluenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003(ve znění následných právních úprav(472/2005 Sb.)	
roční aritmetický průměr	2,70 (2,0-3,4)	roční limit	260

V roce 2009 byla zjištěna průměrná roční koncentrace na hladině $2,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená cca 1% ročního limitu.

Maximální denní hodnota byla $13,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, takže v žádném z měřených dnů nedošlo k překročení tohoto limitu.

Průměrné roční koncentrace za období let 2005 a 2009 mají klesající trend, v roce 2009 byl nález toluenu 10x nižší ve srovnání s rokem 2005.

U škodliviny toluenu v 2009 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

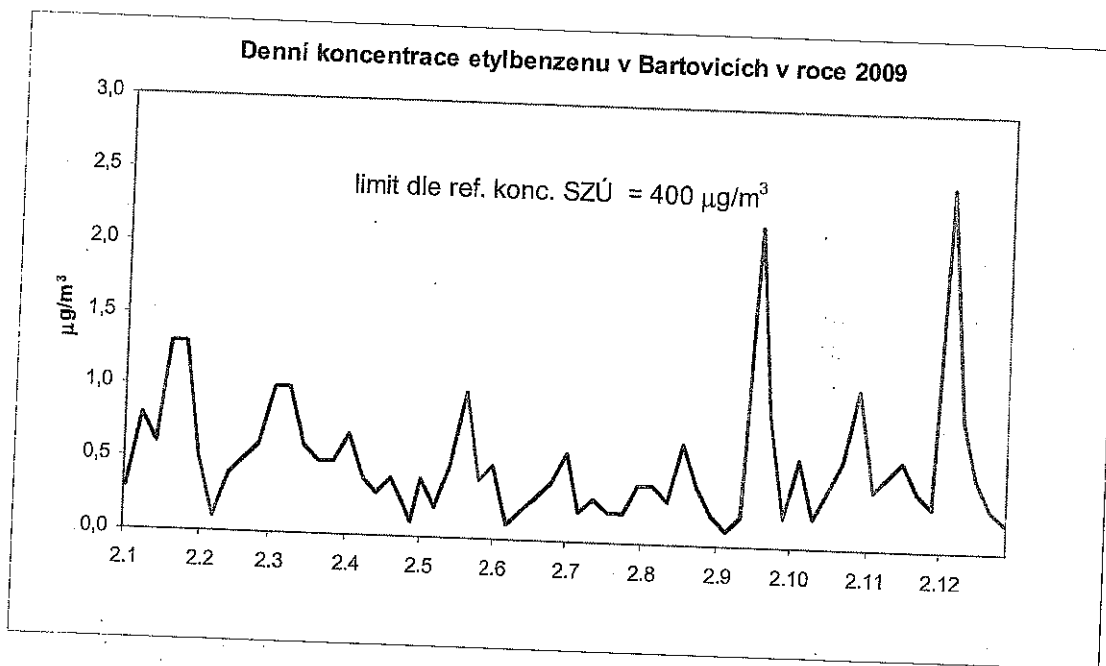

Etylbenzen

výsledky etylbenzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit etylbenzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003(ve znění následných právních úprav(472/2005 Sb.)	
roční aritmetický průměr	0,5 (0,4-0,7)	limit	400

SZÚ pro hodnocení etylbenzenu udává pouze limit $400 \mu\text{g}/\text{m}^3$, takže pokud porovnáme průměrnou roční koncentraci s tímto limitem, docházíme k závěru, že limit pro etylbenzen nebyl překročen. Denní hodnoty se pohybovaly maximálně do 1% limitu, takže v žádném z měřených dnů nedošlo k překročení tohoto limitu.

Koncentrace etylbenzenu se v posledních čtyřech letech drží na nízké a přibližně stejné úrovni. U škodliviny etylbenzenu v 2009 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4.2003 prokazatelně dodrženy.

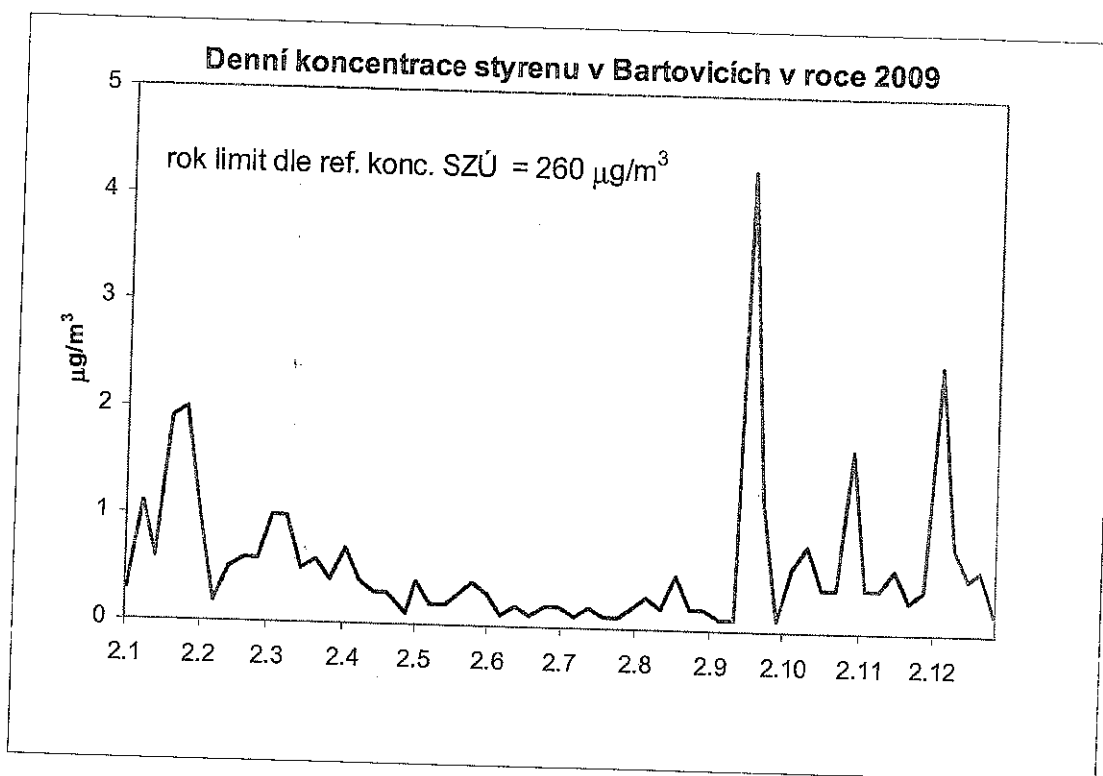

Styren

výsledky styrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		limity styrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003(ve znění následných právních úprav(472/2005 Sb.)	
roční aritmetický průměr	0,6 (0,40 – 0,76)	roční limit	260
		půlhodinový limit	70

V roce 2009 byla zjištěna průměrná roční koncentrace styrenu na hladině $0,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená, že roční limit nebyl překročen. Denní hodnoty se pohybovaly maximálně do 2% tohoto limitu. Vzhledem k nízkým denním koncentracím, se dá předpokládat, že nebyl překročen ani půlhodinový limit pro obtěžování obyvatelstva zápachem. Koncentrace styrenu v posledních čtyřech letech byla na velice nízké úrovni.

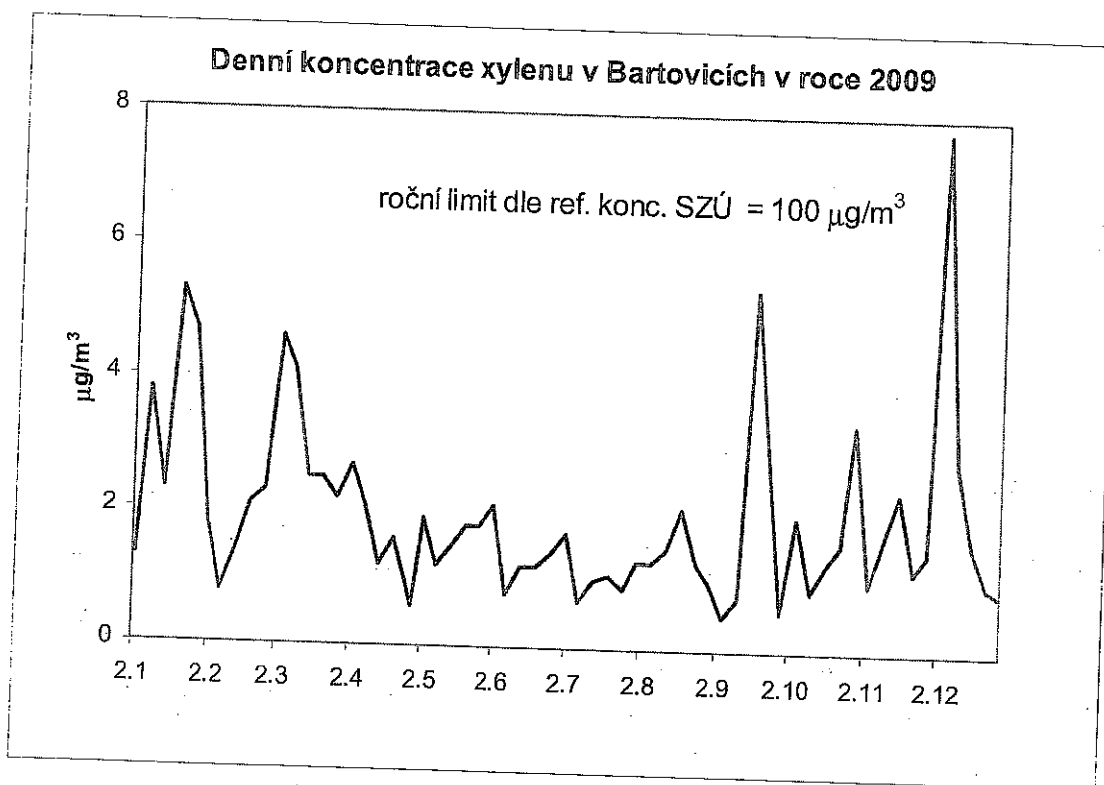
U škodliviny styrenu v roce 2009 byly z hlediska vlivu na zdraví požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy .

Xylen

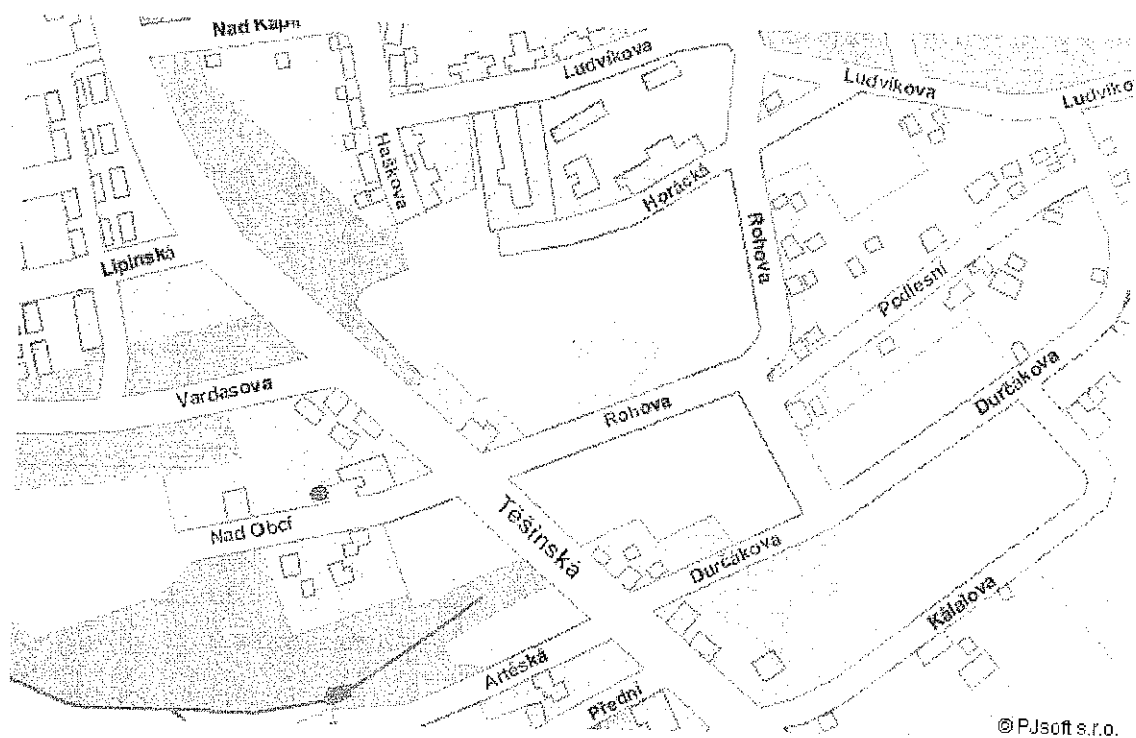
výsledky xylenů ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit xylenů ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003 (ve znění následných právních úprav (472/2005 Sb.))	
roční aritmetický průměr	2,0 (1,45-2,48)	roční limit	100

V roce 2009 byla zjištěna průměrná roční koncentrace xylenů na hladině $2,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená cca 2% ročního limitu. Denní koncentrace v průběhu roku byly pod $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Koncentrace xylenů v posledních čtyřech letech byla na velice nízké úrovni. U škodliviny xylenů v roce 2009 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4.2003 prokazatelně dodrženy.

Fotodokumentace:

Mapa umístění měřicího místa

Měřicí stanice

L 1393

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
Centrum hygienických laboratoří
Zkušební laboratoř akreditovaná ČIA pod č. 1393
Partyzánské náměstí 7, 702 00 Ostrava

PROTOKOL č. 36704/2009

Zákazník : Statutární město Ostrava
Magistrát města Ostravy
Odbor životního prostředí
729 30 Ostrava-Moravská Ostrava

Číslo zakázky : 21358
Číslo objednávky : 2849/2008/OZP/LPO
Příjem vzorku : 4.1.2010
Vyšetření vzorku : 2.1.2009 - 30.1.2010
Číslo jednotky : ZU/6.j.ZU/17100/2008
Číslo série : S-ZU/6.j.ZU/17100/2008
Spisový znak : 4.0.3

Vzorek číslo : 64286
Datum odběru : 1.1.2009 - 31.12.2009
Název vzorku : ovzduš. vnější - hodnocení kvality ovzduš. v r. 2009
Místo odběru : Ostrava - Mariánské Hory, Zelená 73A, areál MŠ
Matrice : ovzduš. vnější
Vzorkoval : Mitanová Hana, Ing., Hanák Martin
Způsob odběru : stacionární odběr, SOP VZ OV 109
Účel odběru : dle požadavků zákazníka

Zkušební metody

Ukazatel	Použitá metoda	TYP
As (arzen)	SOP OV 201	3 A
Cd (kadmium)	SOP OV 202	3 A
Mn (mangan)	SOP OV 201	3 A
Ni (nikl)	SOP OV 202	3 A
Pb (olovo)	SOP OV 202	3 A
fenanthren	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
anthracen	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
fluoranten	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
pyren	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
benzo(a)anthracen	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
chrysen	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
benzo(b)fluoranten	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
benzo(k)fluoranten	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
benzo(a)pyren	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
benzo(a)fluorpyren	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
dibenzo(a,h)anthracen	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
indeno(1,2,3-cd)pyren	SOP OV 331 (ČSN EN ISO 17993)	3 A
benzen	SOP OV 344.12 (ČSN EN 13649)	3 A
toluén	SOP OV 344.12 (ČSN EN 13649)	3 A
ethylbenzen	SOP OV 344.12 (ČSN EN 13649)	3 A
styren	SOP OV 344.12 (ČSN EN 13649)	3 A
oxyben	SOP OV 344.12 (ČSN EN 13649)	3 A
NOx	SOP OV 428	3 A
O ₃	SOP OV 438	3 A
PM 10	SOP OV 436	3 A
relativní vlhkost	SOP OV 478.03	3 A
rychlost větru	SOP OV 478.04	3 A
směr větru	SOP OV 478.05	3 A
SO ₂	SOP OV 432	3 A
tepnota	SOP OV 478.01	3 A
tlak	SOP OV 478.02	3 A

Poznámka k odběru: Odběr je předmětem akreditace.

Místo provedení zkoušky (pracoviště):

- a) - analýzy provedeny pracovištěm Opatov (Paryžská nám. 7, 703 00 Opatov)
- b) - analýzy (měření) provedeny pracovištěm Karvina (Těšíkovská 2206, 734 01 Karvina-Město)

Metody v rámci TYP: "A" akreditovaná zkouška

Výsledky se vztahují pouze k uvedeným údajům a době měření.

Bez písemného souhlasu laboratoře se nesmí protokol reprodukovat jinak než celý.

Vedoucí ČHL: Dráskátová Šárka, RNDr.

Kontroloval: Míturová Hana, Ing.

Protokol vyhotovil: Míturová Hana, Ing.

Počet stran: 23

Dne: 2.12.2010

Mgr. Jiří Bišek

zástupce vedoucího Oddělení faktorů prostředí

STANOVENÍ KONCENTRACE ŠKODLIVIN VE VNĚJŠÍM PROSTŘEDÍ

NÁZEV A POPIS MĚŘENÉHO PROSTORU:

Ostrava – Mariánské Hory, ul. Zelená - měřicí místo č. 18, areál zahrady mateřské školky, umístění měřicího místa je znázorněno v mapce na str. 23.

DATUM MĚŘENÍ

1.1.2009 – 31.12.2009

POPIS ZDROJE MĚŘENÉHO FAKTORU:

Jedním z hlavních zdrojů jsou škodliviny z průmyslového komplexu Vítkovic, který se nachází jižně a jihozápadně od měřicí stanice (cca 1 km).

POUŽITÁ ZAŘÍZENÍ PRO MĚŘENÍ:

ozon – analyzátor APOA 350E(v.č. 402001), oxid dusičitý - APNA 350E (v.č.305001), frakce prachu PM10 - APDA 351E (v.č. 1020), oxid siřičitý - analyzátor APSA 350E(v.č. 209004) , meteorologické parametry – meteosběrač se sondami(v.č. 1193092), polycyklické aromatické uhlovodíky – odběrové zařízení PS-1(plynové hodiny v.č. 4042182), kovy a těžké organické látky - vzorkovací zařízení pro odběr s čerpadlem(v.č. 79506197)+ plynovými hodinami(v.č.2489906) , kapalinový chromatograf, plynový chromatograf, RTG spektrometr

OBAL, ZABEZPEČENÍ A TRANSPORT VZORKŮ:

Filtry jsou převáženy v transportní krabici chráněné proti světlu, odběrové trubičky uzavřené PE zátkami , zabalené v alobalu a vložené do transportní láhve

METEOROLOGICKÉ PODMÍNKY:

Tabulka č. 1

Relativní zastoupení směrů proudění v jednotlivých měsících v %

směr	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	klid	celkem
leden	9,7	6,5	9,7	0,0	12,9	38,7	0,0	0,0	22,6	100,0
únor	0,0	10,7	7,1	0,0	10,7	35,7	3,6	7,1	25,0	100,0
březen	0,0	0,0	16,1	12,9	25,8	16,1	0,0	0,0	19,4	90,3
duben	0,0	0,0	56,7	6,7	30	6,7	0,0	0,0	0,0	100,0
květen	6,5	3,2	12,9	3,2	22,6	9,7	0,0	0,0	41,9	100,0
červen	0,0	6,7	26,7	13,3	43,3	10	0,0	0,0	0,0	100,0
červenec	0,0	3,2	16,1	12,9	51,6	3,2	0,0	6,5	6,5	100,0
srpen	19,4	19,4	0,0	0,0	32,3	6,5	0,0	0,0	22,6	100,0
září	26,7	23,3	0,0	0,0	23,3	10,0	0,0	0,0	16,7	100,0
říjen	19,4	3,2	0,0	0,0	3,2	32,3	3,2	9,7	29,0	100,0
listopad	3,3	6,7	0,0	0,0	23,3	50	0,0	3,3	13,3	100,0
prosinec	12,9	9,7	0,0	0,0	16,1	32,3	0,0	6,5	22,6	100,0
průměr	8,2	7,7	12,1	4,1	24,6	20,9	0,6	2,8	18,3	99,2

Tabulka č. 2

Průměrné hodnoty teploty, vlhkosti, rychlosti proudění a tlaku v jednotlivých měsících

	teplota (°C)	relativní vlhkost (%)	rychlost proudění (m/s)	atmosférický tlak(mbar)
leden	-1,8	87	1,3	1017
únor	0,4	86	0,9	1013
březen	4,6	83	1,1	1014
duben	13,8	59	1,2	1016
květen	14,9	68	0,6	1018
červen	16,7	77	0,8	1014
červenec	20,8	70	0,8	1015
srpen	20,2	70	0,7	1018
září	16,4	76	0,7	1020
říjen	8,9	84	0,7	1015
listopad	7,3	83	1,2	1011
prosinec	0,8	86	1,0	1008
průměr	10,3	77	0,9	1015

STRATEGIE A ZPŮSOB (METODY) MĚŘENÍ:

Celoroční monitorování škodlivin pro hodnocení kvality vnějšího ovzduší v dané lokalitě

O₃ - maximální 8 hodinové průměry (kontinuálně)

PM10, NO₂, NO_x, SO₂ - 24 hodinové průměry (kontinuálně)

As, Cd, Ni, Pb, Mn, PAU, VOC - 24 hodinové průměry (interval co šestý den)

KLASIFIKACE MĚŘENÍ (MĚŘICÍ ÚKOL):

1) Zhodnocení kvality vnějšího ovzduší porovnáním s limitními hodnotami dle Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb.

Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb. udává roční limity. Dále udává pro krátkodobé koncentrace (24hod, 8hod, 1hod) počet povolených překročení krátkodobého limitu za rok. Pro některé škodliviny je zavedena mez tolerance, která představuje navýšení, o které může být limit překročen a datum, do kterého musí být limit dosažen. Pro některé škodliviny jsou zavedeny cílové limity s datem splnění limitu.

K zvolení typu posuzování znečištění ovzduší slouží u některých škodlivin horní a dolní meze pro posuzování. Horní mez pro posuzování představuje 60 až 80% imisního limitu a dolní mez pro posuzování představuje 40 až 65% imisního limitu. Mez pro posuzování se považuje za překročenou, pokud byla během pěti let překročena nejméně ve třech kalendářních letech.

Režim	Typ posuzování	Popis
1.	Měření je povinné	hodnota škodliviny přesahuje horní mez pro posuzování
2.	Měření je povinné s nižší frekvencí s možností doplnění dat modelováním	hodnota škodliviny přesahuje dolní mez pro posuzování a je zároveň nižší než horní mez pro posuzování
3.	Data je možno získat modelováním, odhady nebo indikativním měřením	hodnota škodliviny je nižší než dolní mez pro posuzování

2) Zhodnocení kvality vnějšího ovzduší porovnáním s referenčními koncentracemi SZÚ z 15.4.2003(ve znění následných právních úprav(472/2005 Sb.)) - u těch škodlivin, které nemají limitní hodnoty v Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

POUŽITÉ SYMBOLY A JEDNOTKY:

ZNAČKA (SYMBOL)	JEDNOTKA	NÁZEV
PM10	µg/m ³	frakce prachu
NO ₂	µg/m ³	oxid dusičitý
NO _x	µg/m ³	oxidy dusíků
SO ₂	µg/m ³	oxid siřičitý
O ₃	µg/m ³	Ozon
Pb	µg/m ³	Olovo
Cd	µg/m ³	Kadmium
As	µg/m ³	Arsen
Ni	µg/m ³	Nikl
Mn	µg/m ³	Mangan
PAU	µg/m ³	polycyklické aromatické uhlovodíky
VOC	µg/m ³	těkavé organické látky

VÝSLEDKY MĚŘENÍ

Výsledky měření včetně nejistot výsledků za jednotlivé měsíce byly průběžně zaslány dle uzavřené smlouvy s číslem zakázky 172/2008, vždy do 20. dne následujícího měsíce v dopisech pod naší značkou S-ZU/17100/2008. Použité metody pro stanovení škodlivin splňují požadavky Nařízení vlády ČR 597/2006 Sb. na nejistotu měření a minimální pokrytí času .

ODBORNÉ INTERPRETACE

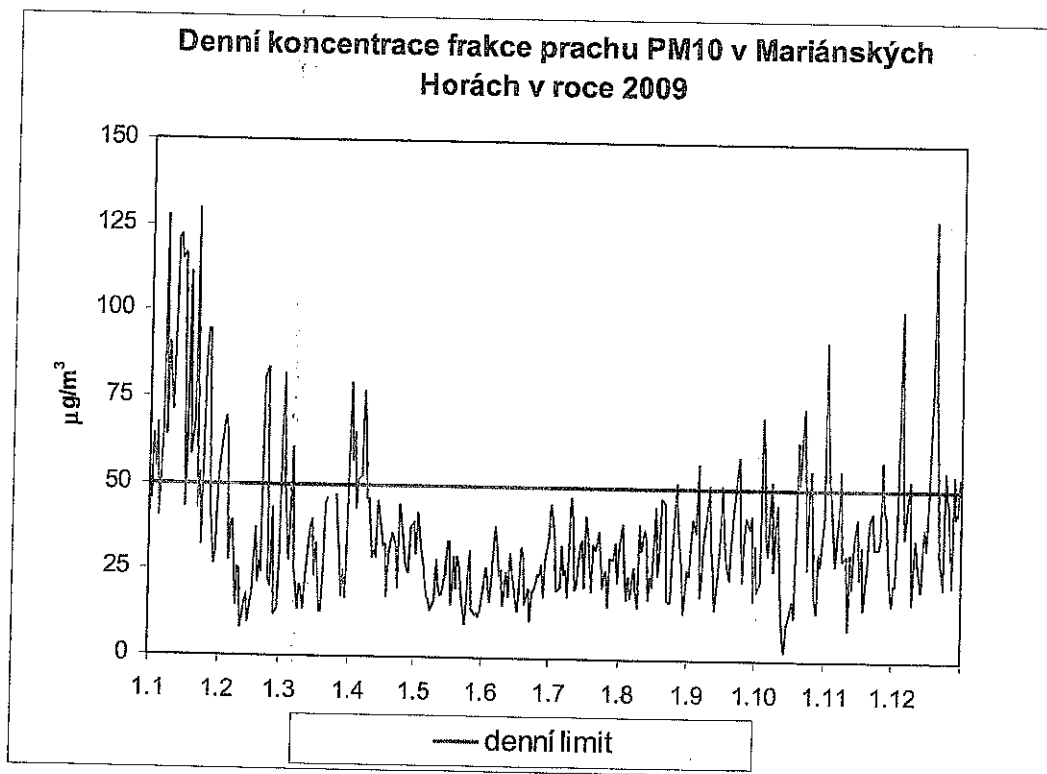
Prašnost(PM10)

výsledky PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	37 (32–43)	roční limit (RL)	40
		horní mez pro posuzování RL	14
		dolní mez pro posuzování RL	10
počet překročení denního limitu	67 (45–97)	denní limit (DL)	50(max.35x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování DL	204 (151–237)	horní mez pro posuzování DL	30(max.7x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování DL	293 (263–319)	dolní mez pro posuzování DL	20(max.7x za rok)

V roce 2009 byla průměrná roční koncentrace $37 \mu\text{g}/\text{m}^3$, roční limit byl dodržen. Průměrná koncentrace prašnosti naplnila roční limit z 93%. Po šestiletém monitorování došlo v roce 2009 poprvé k poklesu průměrné prašnosti pod roční limit. Došlo k několikanásobnému překročení dolní a horní meze pro posuzování pro roční limit.

Denní limit byl překročen 67x, což představuje cca 1,9x více nadlimitních denních koncentrací, než je povoleno. V této lokalitě byly asi 30x překročeny povolené počty překročení dolní a horní meze pro posuzování pro denní limit.

U roční průměrné koncentrace frakce prachu PM10 v roce 2009 byly splněny požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb., ale toto splnění není prokazatelné vzhledem k nejistotě měření. Pro denní koncentrace frakce prachu PM10 v roce 2009 nebyly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

Oxid dusičitý

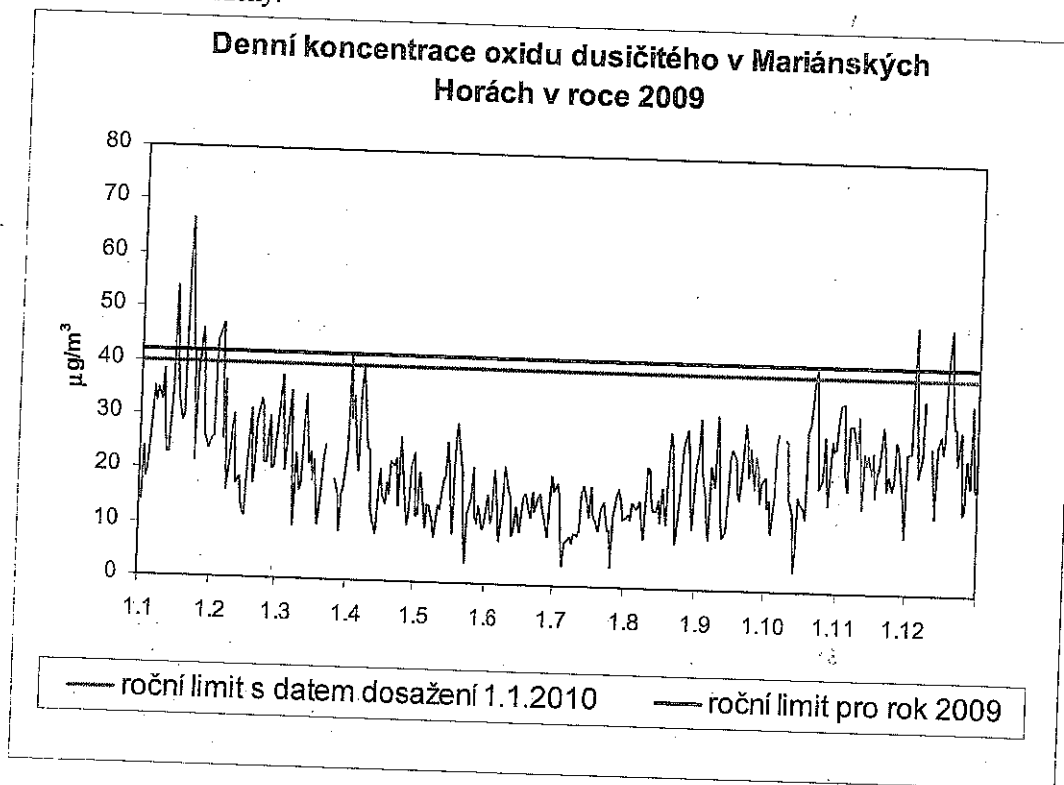
výsledky NO ₂ (µg/m ³) včetně nejistoty		limity NO ₂ (µg/m ³) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	21,5 (19,4-23,7)	roční limit (RL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	40
		roční limit pro rok 2009 (včetně meze tolerance)	42
		horní mez pro posuzování RL	32
		dolní mez pro posuzování RL	26
počet překročení hodinového limitu	0 (0-0)	hodinový limit (HL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	200(max.18x za rok)
počet překročení hodinového limitu (včetně meze tolerance)	0 (0-0)	hodinový limit pro rok 2009 (včetně meze tolerance)	210(max.18x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování HL	0 (0-0)	horní mez pro posuzování HL	140(max.18x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování HL	5 (1-8)	dolní mez pro posuzování HL	100(max.18x za rok)

V roce 2009 byla průměrná roční koncentrace 21,5 µg/m³, roční limit pro rok 2009 nebyl překročen. Nedošlo k překročení dolní a horní meze pro posuzování pro roční limit. Dosažená průměrná roční hodnota NO₂ představuje naplnění ročního limitu pro rok 2009 cca ze 52%.

V roce 2009 nedošlo ani jednou k překročení hodinového limitu a ani nebyla překročena horní mez pro posuzování pro hodinový limit. V roce 2009 byla 5x překročena dolní mez pro posuzování pro hodinový limit.

Za posledních 6 let sledování oxidu dusičitého v dané lokalitě můžeme konstatovat, že hodnoty ročních koncentrací jsou na stále stejné podlimitní úrovni. Hladiny hodinových koncentrací v roce 2007 až 2009 poklesly vzhledem k období 2005 až 2006.

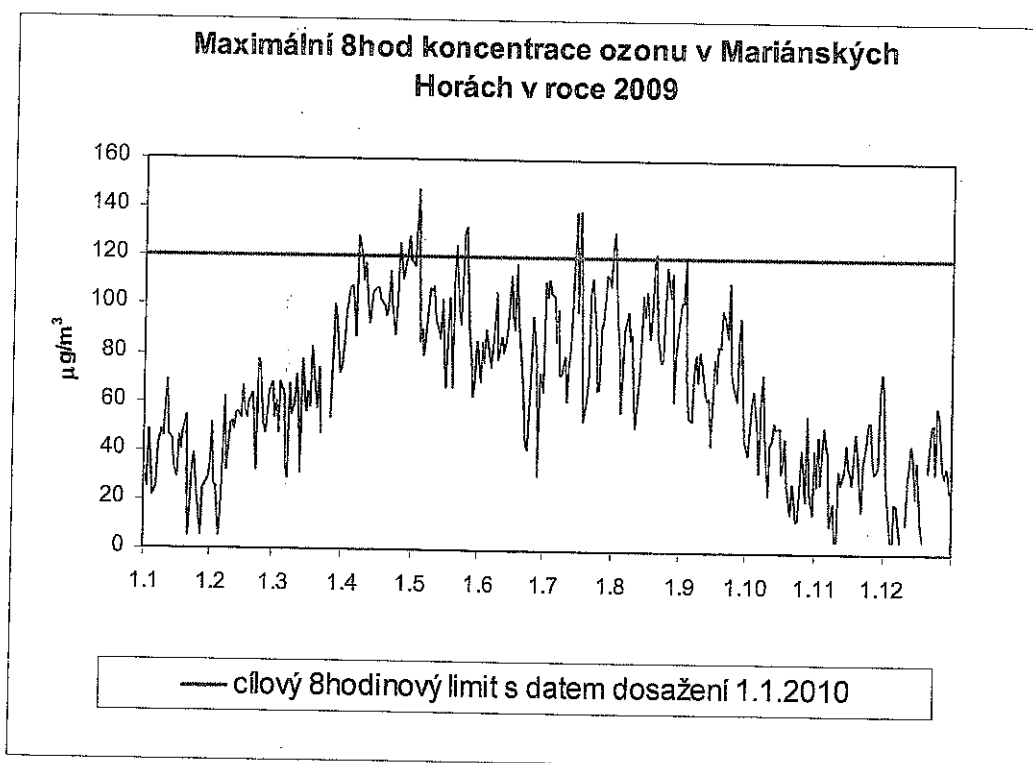
U škodliviny oxidu dusičitého v 2009 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

Ozon

výsledky ozonu včetně nejistoty		cílový limit ozonu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
počet překročení 8hodinového limitu	v 2005 - 31x (3x-49x) v 2006 - 38x (21x-54x) v 2007 - 26x (7x - 51x) v 2008 - 18x (5x - 39x) v 2009 - 14x (3x - 36x)	cílový 8hodinový limit <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	120(max.25x v průměru za tři roky)

Ozon je typickým představitelem fotochemického smogu. Vzhledem k tomu, že jeho koncentrace narůstají se zvyšující se intenzitou slunečního záření, hodnotí se maximálním 8hodinovým průměrem. Za poslední tři roky došlo k překročení cílového 8hodinového limitu v roce 2007 ve 26 dnech, v roce 2008 v 18 dnech a v roce 2009 v 14 dnech. To je v průměru za 3 roky 19x, tím byl cílový limit dodržen, ale toto překročení není prokazatelné vzhledem k nejistotě měření.

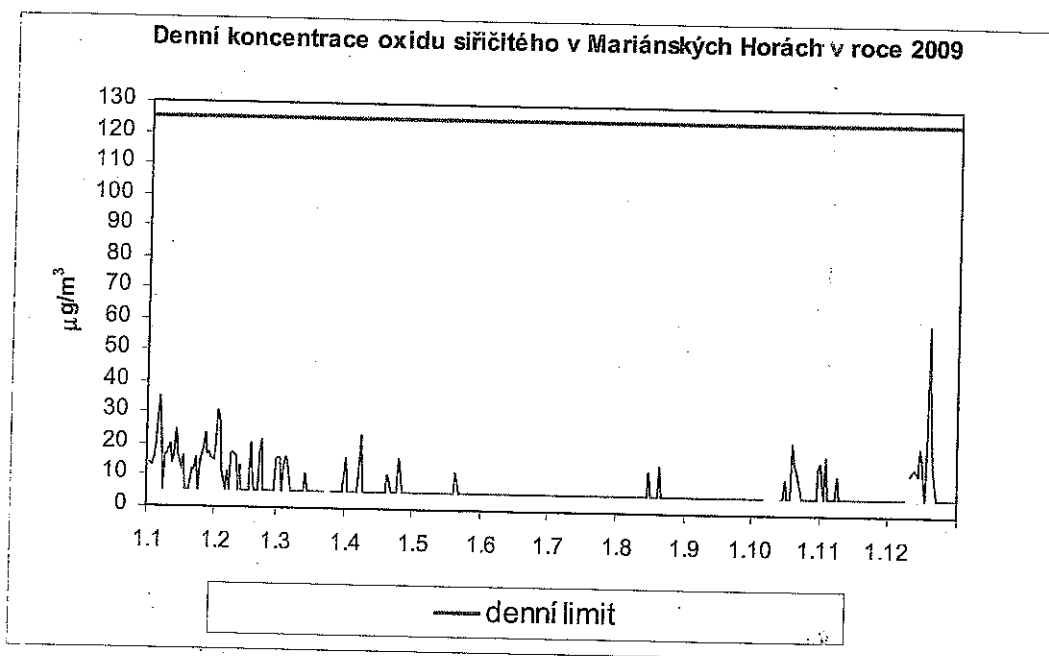

Oxid siřičitý

výsledky SO ₂ (µg/m ³) včetně nejistoty		limity SO ₂ (µg/m ³) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	<11		
počet překročení denního limitu	0 (0-0)	denní limit (DL)	125(max.3x za rok)
počet překročení horní meze pro posuzování DL	0 (0-0)	horní mez pro posuzování DL	75(max.3x za rok)
počet překročení dolní meze pro posuzování DL	1 (1-1)	dolní mez pro posuzování DL	50(max.3x za rok)
počet překročení hodinového limitu	0 (0-0)	hodinový limit (HL)	350(max.24x za rok)

V roce 2009 byla průměrná roční koncentrace <11 µg/m³, což znamená pod mezí detekce metody. Nedošlo k překročení denního limitu ani horní meze pro denní limit, v jednom dni došlo k překročení dolní meze pro posuzování pro denní limit. Z celkového počtu denních koncentrací 353 bylo 281 denních koncentrací pod mezí detekce, což představuje cca 80%. Nedošlo k překročení ani hodinového limitu, maximální hodinová koncentrace byla změřena na hladině 82,8 µg/m³. Výsledky roku 2007 až 2009 jsou srovnatelné s výsledky roku 2005 a roku 2006. U škodliviny oxidu siřičitého v 2009 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

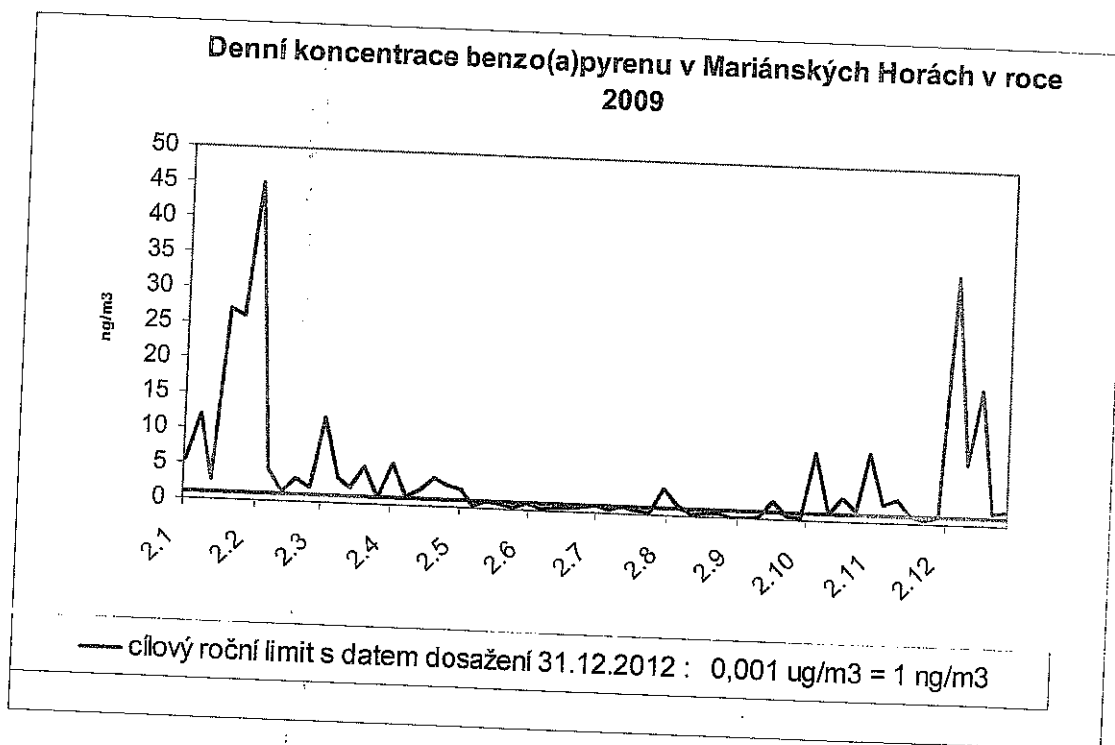

Polycyklické aromatické uhlovodíky PAU

Benzo(a)pyren - hlavní zástupce PAU

výsledky benzo(a)pyrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity benzo(a)pyrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0048 (0,0037-0,0058)	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,001
		horní mez pro posuzování RL	0,0006
		dolní mez pro posuzování RL	0,0004

Roční průměrná koncentrace benzo(a)pyrenu překročila cílový roční limit cca 5x, byla překročena horní a dolní mez pro posuzování pro rok. Z celkového počtu 61 denních měření bylo 39 výsledků (63%) nad cílovým ročním limitem. Průměrné roční koncentrace benzo(a)pyrenu byly v posledních pěti letech přibližně stále na stejné úrovni.

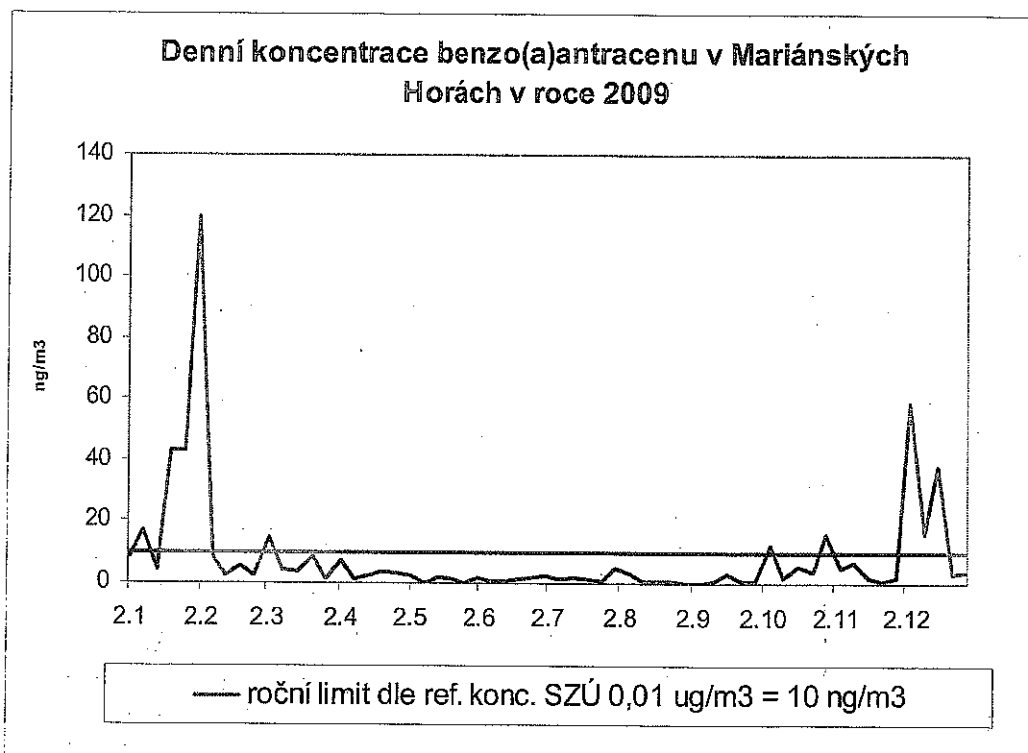

Benzo(a)antracen

výsledky benzo(a)antracenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit benzo(a)antracenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,0085 (0,0066-0,0103)	roční limit (RL)	0,01

Roční průměrná koncentrace benzo(a)antracenu v roce 2009 byla $0,0085 \mu\text{g}/\text{m}^3$, roční limit byl naplněn z 85 %. V roce 2009 byla denní koncentrace v 10 dnech vyšší než je doporučený roční limit. Z výsledků monitorování vyplynulo, že roční hodnoty benzo(a)antracenu v roce 2006, 2007 a 2008 byly přibližně na stejné úrovni a v roce 2009 došlo k mírnému vzestupu.

U škodliviny benzo(a)antracenu v roce 2009 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 dodrženy, ale neprokazatelně vzhledem k nejistotě měření.

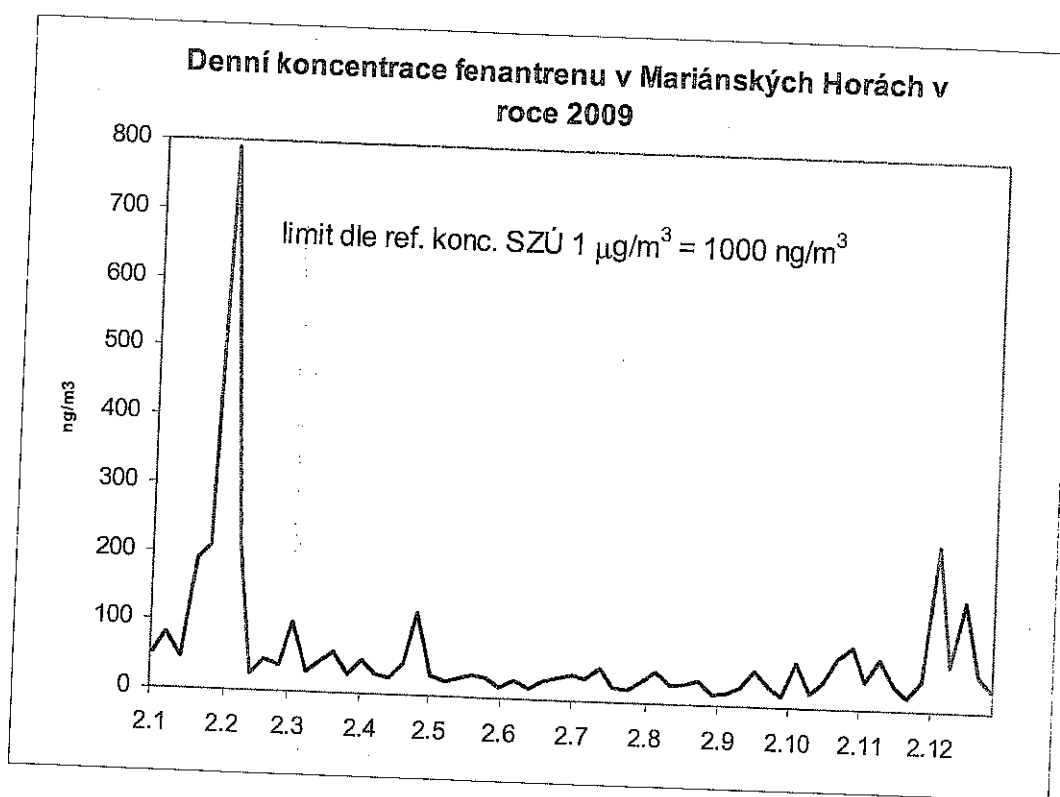

Fenantren

výsledky fenantrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit fenantrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,0659 (0,0514-0,0803)	limit (RL)	1

Roční průměrná koncentrace fenantrenu v roce 2009 byla $0,0659 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nedošlo k překročení limitu. Vyšší koncentrace oproti období 2007 -2008 byla způsobena jedinou vysokou hodnotou z 1.2.2009 ve výši $790 \text{ ng}/\text{m}^3$.

V roce 2009 u škodliviny fenantrenu byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

Výsledky ostatních PAU

naše legislativa neudává pro ostatní PAU limitní hodnoty

	Roční aritmetický průměr ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty
anthracen	0,0055 (0,0043-0,0067)
fluoranthen	0,0283 (0,0221-0,0346)
pyren	0,0177 (0,0138- 0,0216)
chrysen	0,0049 (0,0038-0,0059)
benzo(b)fluoranthen	0,0049 (0,0039-0,0060)
benzo(k)fluoranthen	0,0024 (0,0019-0,0030)
benzo(g,h,i)perylene	0,0024 (0,0019 -0,0030)
indeno(1,2,3-cd)pyren	0,0040 (0,0031-0,0049)
dibenzo(a,h)anthracen	0,0005 (0,0004-0,0006)

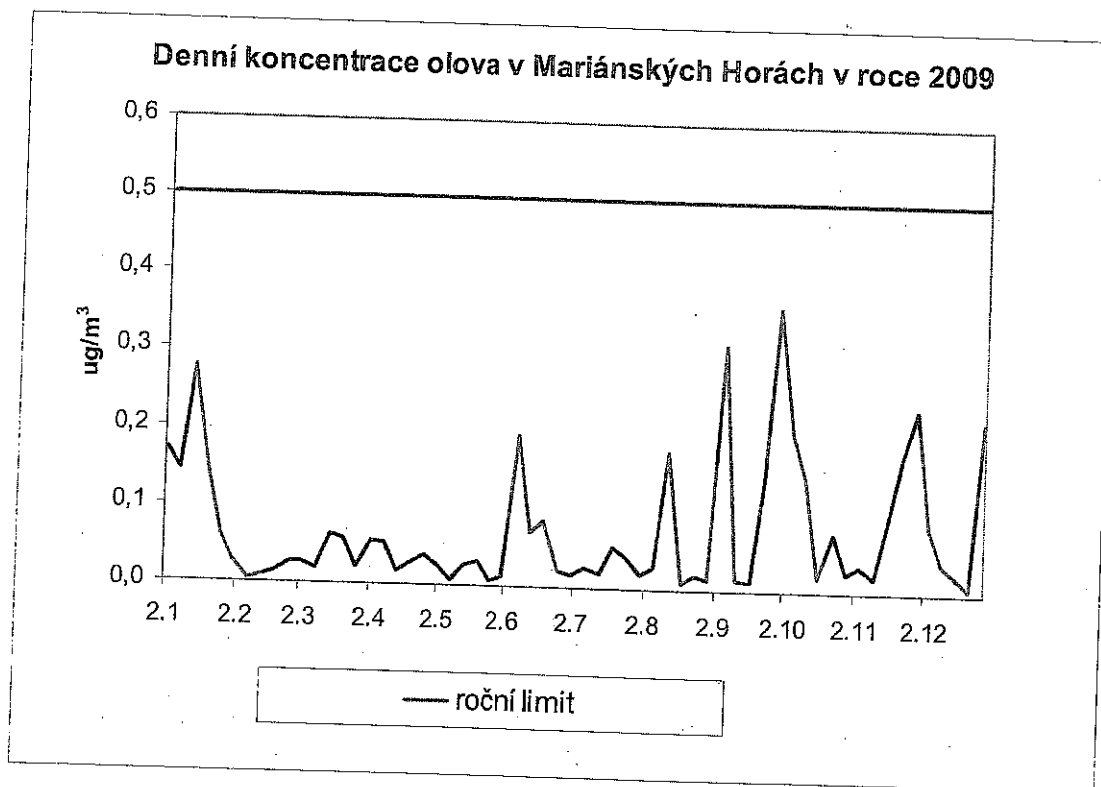
Kovy

Olovo

výsledky olova ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity olova ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0725 (0,0464 – 0,0986)	roční limit (RL)	0,5
		horní mez pro posuzování RL	0,35
		dolní mez pro posuzování RL	0,25

V roce 2009 byla zjištěna průměrná koncentrace na hladině $0,0725 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nebyl překročen roční limit a nebyla překročena horní ani dolní mez pro posuzování pro rok. Roční průměrná hodnota se pohybovala cca na 15% hladině ročního limitu. Průměrné roční koncentrace olova od roku 2006 nepřesáhly $0,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (20% limitu) a byly o řád nižší než tomu bylo v roce 2004.

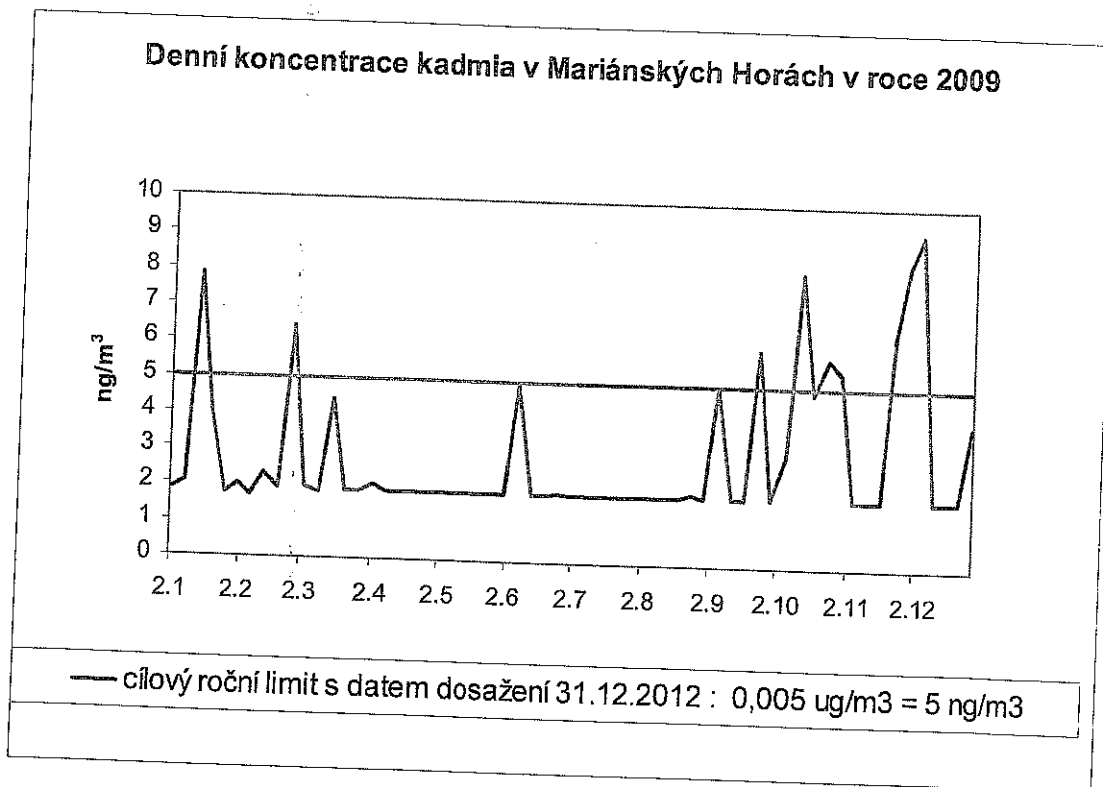
U škodliviny olova v 2009 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. ve prokazatelně dodrženy.

Kadmium

výsledky kadmia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity kadmia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	<0,0037	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,005
		horní mez pro posuzování RL	0,003
		dolní mez pro posuzování RL	0,002

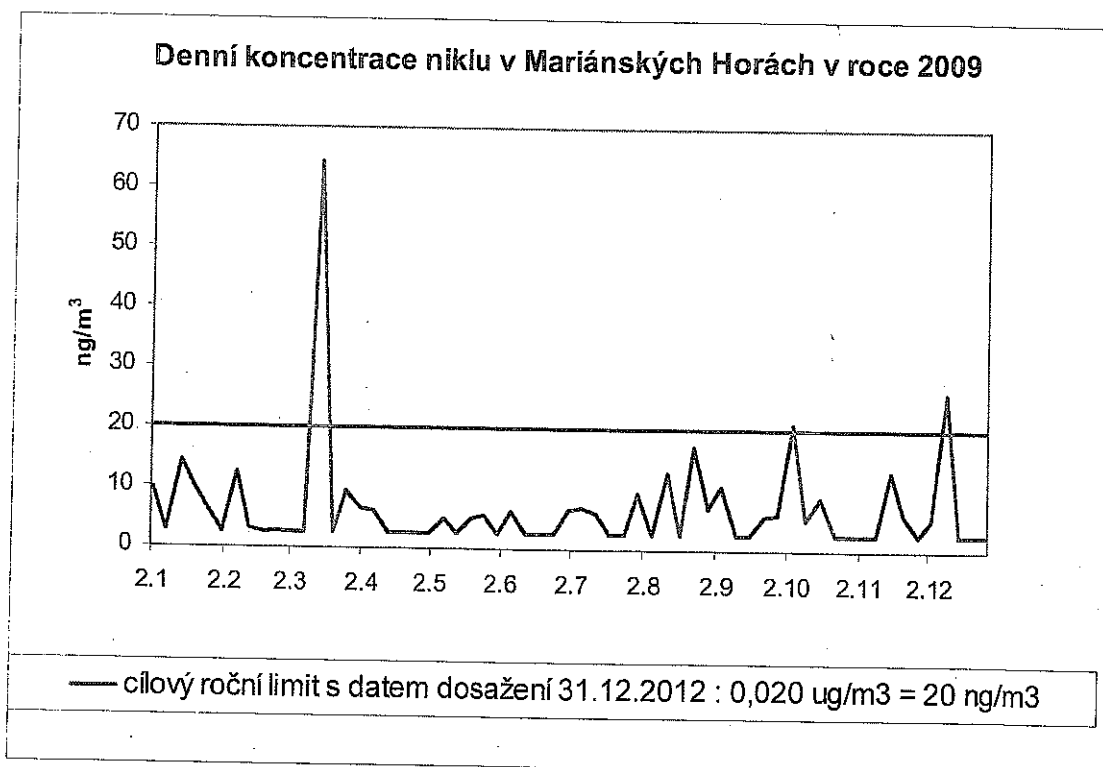
V roce 2009 byla zjištěna průměrná koncentrace menší než $0,0037\mu\text{g}/\text{m}^3$, tj. pod mez detekce metody. Cílový roční limit byl dodržen. Nelze hodnotit, zda byla překročena dolní i horní mez pro posuzování pro rok. V roce 2009 z celkového počtu měření 61 dní bylo pouze 14 denních koncentrací nad mez detekce, a z toho 10 hodnot nad cílový roční limit. Výsledky posledních 4 let jsou srovnatelné, pouze v roce 2008 došlo k nárůstu koncentrace kadmia a to z důvodu dvou vysokých hodnot: $44\text{ng}/\text{m}^3$ a $66\text{ng}/\text{m}^3$.

Nikl

výsledky niklu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity niklu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0068 (0,0047 – 0,0089)	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,02
		horní mez pro posuzování RL	0,014
		dolní mez pro posuzování RL	0,01

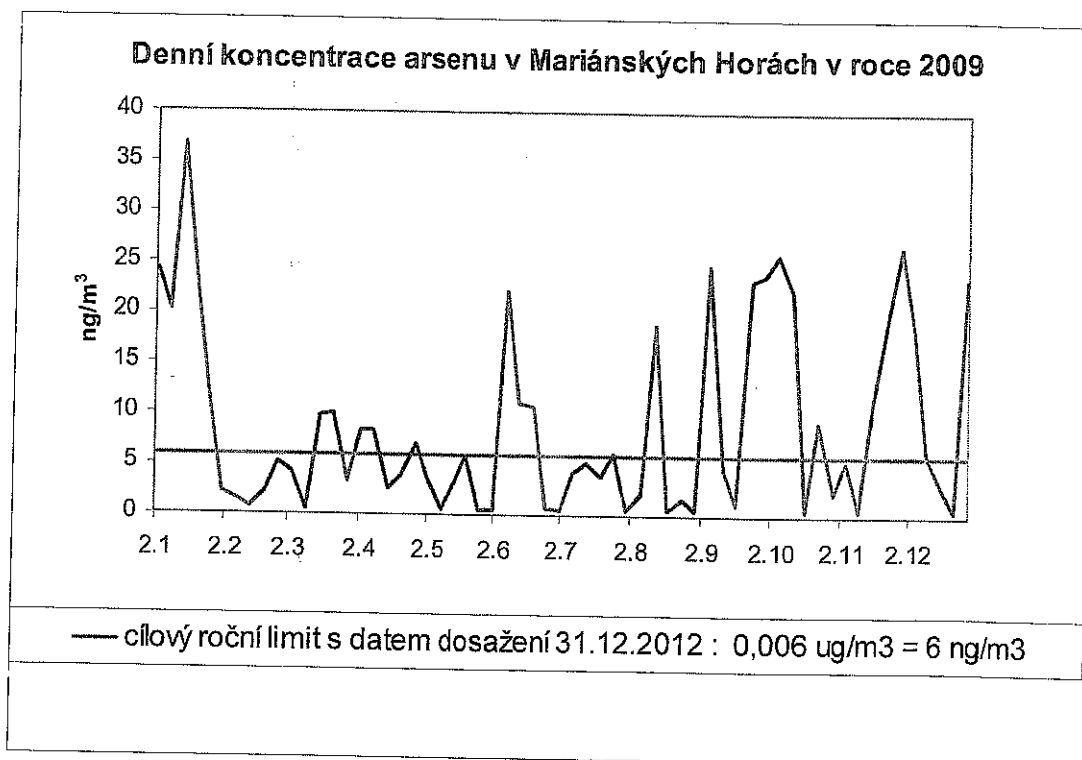
V roce 2009 byla zjištěna průměrná koncentrace $0,0068 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nebyl překročen cílový roční limit. Roční průměrná hodnota se pohybovala pod 34% cílového ročního limitu. Nebyla překročena horní a dolní mez pro posuzování pro rok. V roce 2009 byla koncentrace niklu ve třech dnech vyšší než je cílový roční limit a maximální hodnota byla $0,064 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Výsledky předchozích 6 let se pohybovaly maximálně do 50% ročního limitu.

Arsen

výsledky arsenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity arsenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/006 Sb.	
roční aritmetický průměr	0,0089 (0,0057-0,01208)	cílový roční limit (RL) <i>musí být dosažen 31.12.2012</i>	0,006
		horní mez pro posuzování RL	0,0036
		dolní mez pro posuzování RL	0,0024

V roce 2009 byla průměrná koncentrace $0,0089 \mu\text{g}/\text{m}^3$, došlo k překročení cílového ročního limitu o 48%, toto překročení není prokazatelné vzhledem k nejistotě měření. Byla překročena dolní i horní mez pro posuzování pro rok. Z měření posledních čtyř let vyplývá, že roční průměrné hodnoty byly srovnatelné. Pokud srovnáme výsledky roku 2004 a 2009, je patrné, že klesla průměrná roční hodnota arsenu o polovinu.

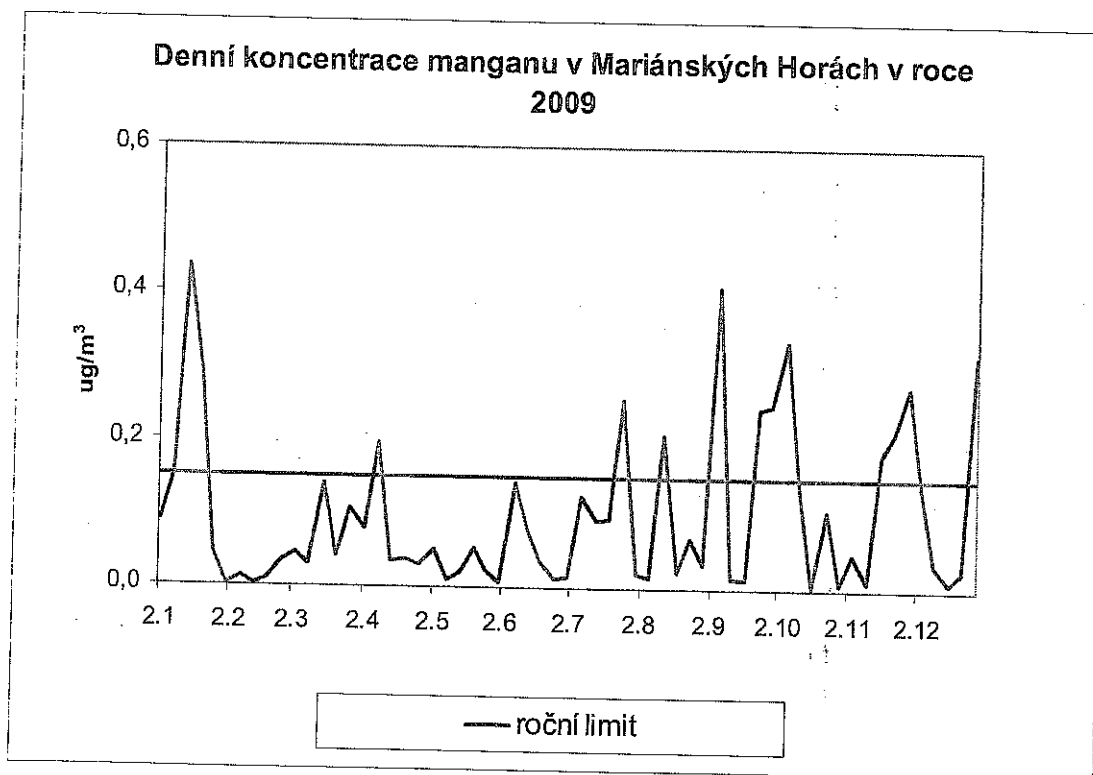

Mangan

výsledky manganu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit manganu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,099 (0,0818-0,115)	roční limit (RL)	0,15

Roční průměrná koncentrace manganu v roce 2009 byla $0,099 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nedošlo k překročení ročního limitu. Roční koncentrace naplnila roční limit z 66%.

V roce 2009 u škodliviny manganu nedošlo k překročení ročního limitu dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003.

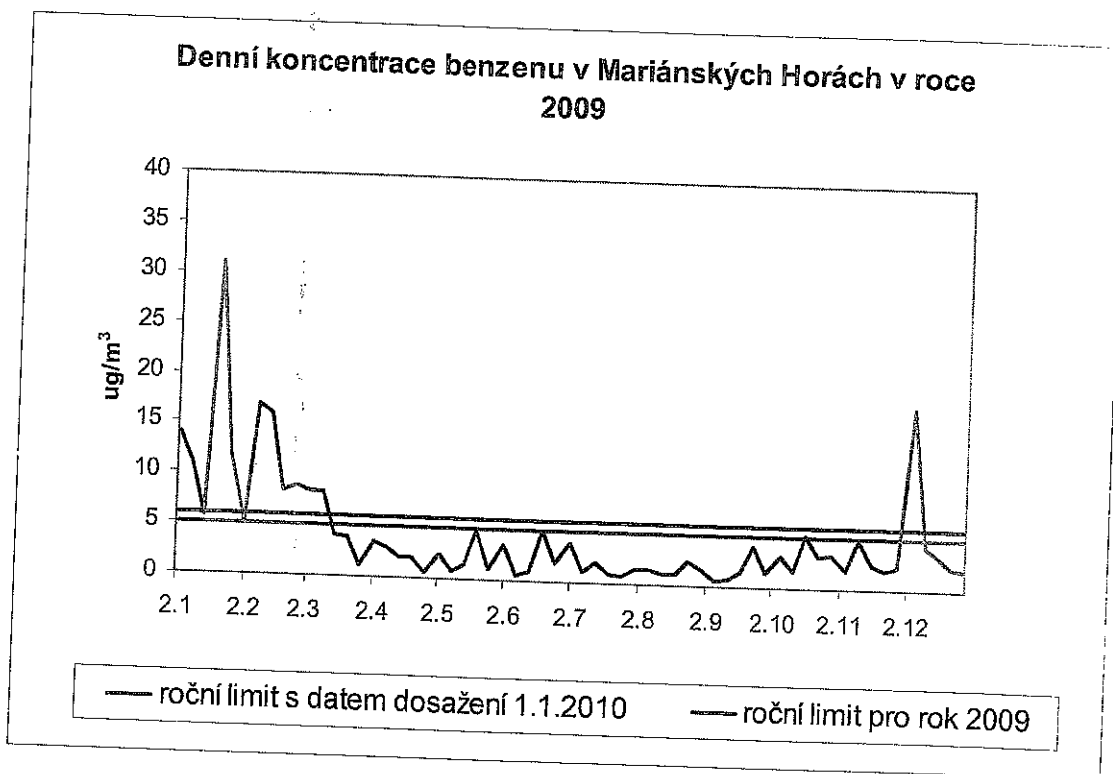

Těkavé organické látky VOC

Benzen

výsledky benzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limity benzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle NV 597/2006 Sb.	
roční aritmetický průměr	4,51 (3,33 – 5,68)	roční limit (RL) <i>musí být dosažen 1.1.2010</i>	5
		roční limit pro rok 2009 (včetně meze tolerance)	6
		horní mez pro posuzování RL	3,5
		dolní mez pro posuzování RL	2

V roce 2009 byla zjištěna průměrná roční koncentrace na hladině $4,51 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená cca 75% ročního limitu pro rok 2009 a cca 90% ročního limitu s datem dosažení 1.1.2010. Z toho vyplývá, že tyto dva roční limity nebyly překročeny, ale limit $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ byl dodržen neprokazatelně vzhledem k nejistotě měření. Hodnota ročního aritmetického průměru překročila dolní mez pro posuzování pro rok, horní neprokazatelně vzhledem k nejistotě měření. Roční průměrné koncentrace za posledních 6 let nemají jednoznačný trend, byly vždy podlimitní s maximem v roce 2008. U škodliviny benzenu v 2009 byly požadavky stanovené v Nařízení vlády 597/2006 Sb. prokazatelně dodrženy.

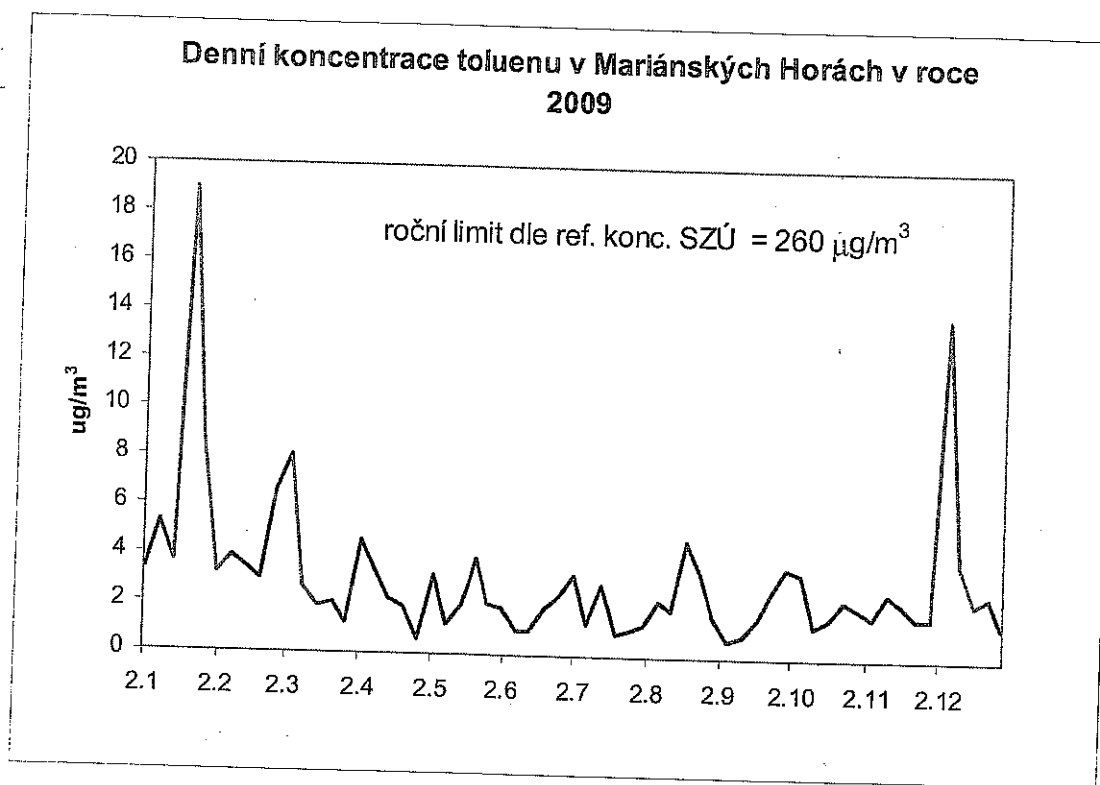

Toluen

výsledky toluenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit toluenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	3,10 (2,30-3,91)	roční limit	260

SZÚ pro hodnocení toluenu udává pouze roční limit, takže při srovnání průměrné roční koncentrace s tímto limitem, docházíme k závěru, že roční limit pro toluen nebyl překročen. Maximální denní hodnota byla $19 \mu\text{g}/\text{m}^3$, takže v žádném z měřených dnů nedošlo k překročení tohoto limitu. Roční průměrné koncentrace od roku 2005 byly na velice nízkých hodnotách.

U škodliviny toluenu v 2009 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4.2003 prokazatelně dodrženy.

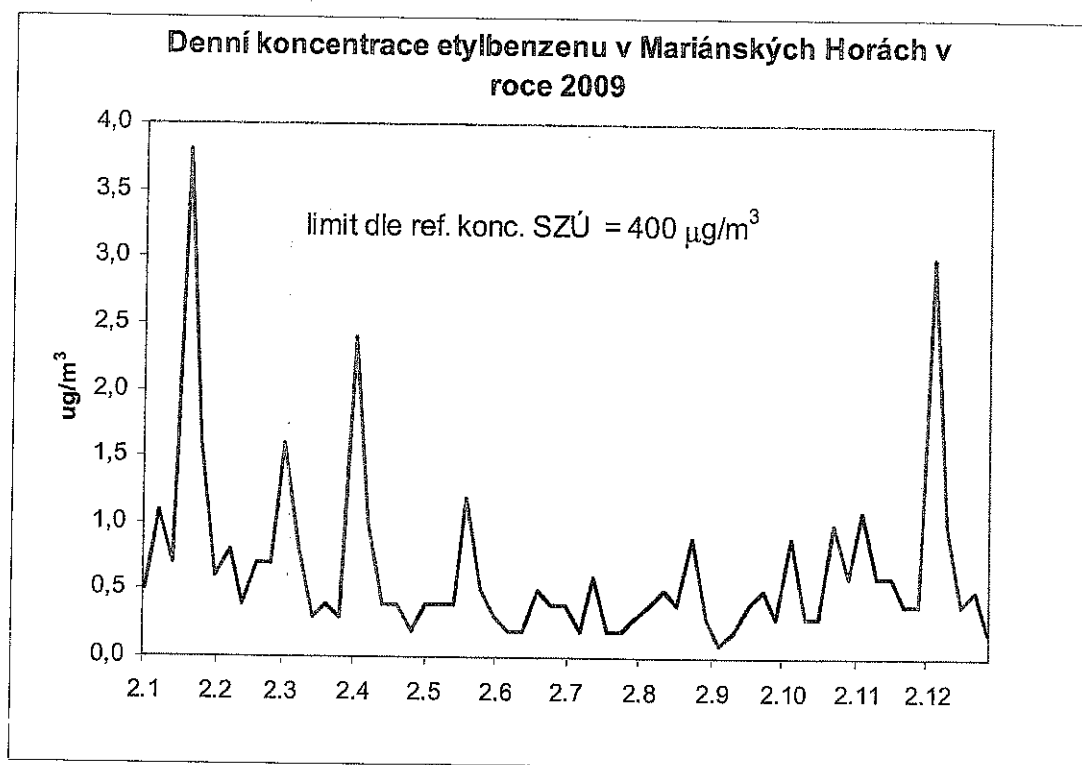

Etylbenzen

výsledky etylbenzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit etylbenzenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,66 (0,49-0,83)	limit	400

SZÚ pro hodnocení etylbenzenu udává pouze limit $400 \mu\text{g}/\text{m}^3$, takže pokud porovnáme průměrnou roční koncentraci s tímto limitem, docházíme k závěru, že limit pro etylbenzen nebyl překročen. Denní hodnoty se pohybovaly maximálně do 1% limitu, takže v žádném z měřených dnů nedošlo k překročení tohoto limitu.

U škodliviny etylbenzenu v 2009 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4.2003 prokazatelně dodrženy.

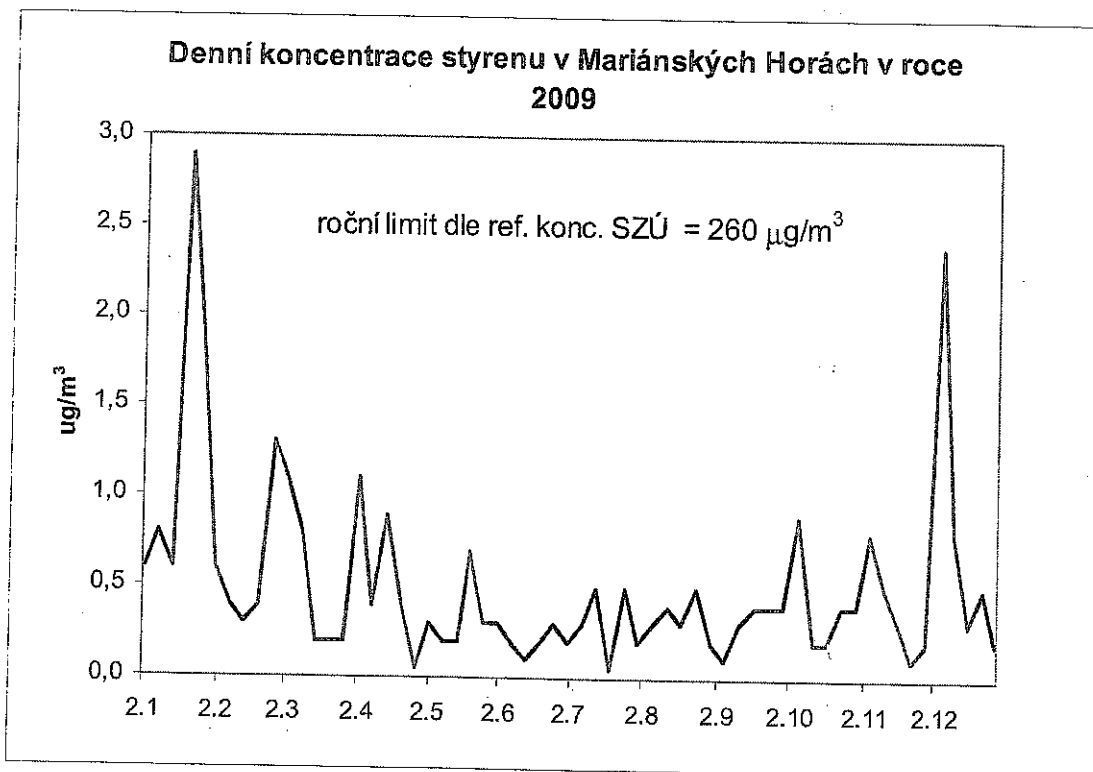

Styren

výsledky styrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		limity styrenu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	0,51 (0,35 - 0,67)	roční limit	260
		půlhodinový limit	70

V roce 2009 byla zjištěna průměrná roční koncentrace styrenu $0,51 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená, že roční limit nebyl překročen. Denní hodnoty se pohybovaly maximálně do $3 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Vzhledem k nízkým denním koncentracím, se dá předpokládat, že nebyl překročen ani půlhodinový limit pro obtěžování obyvatelstva zápachem. V posledních pěti letech jsou výsledky srovnatelné a na velice nízké úrovni.

U škodliviny styrenu v roce 2009 byly z hlediska vlivu na zdraví požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4. 2003 prokazatelně dodrženy.

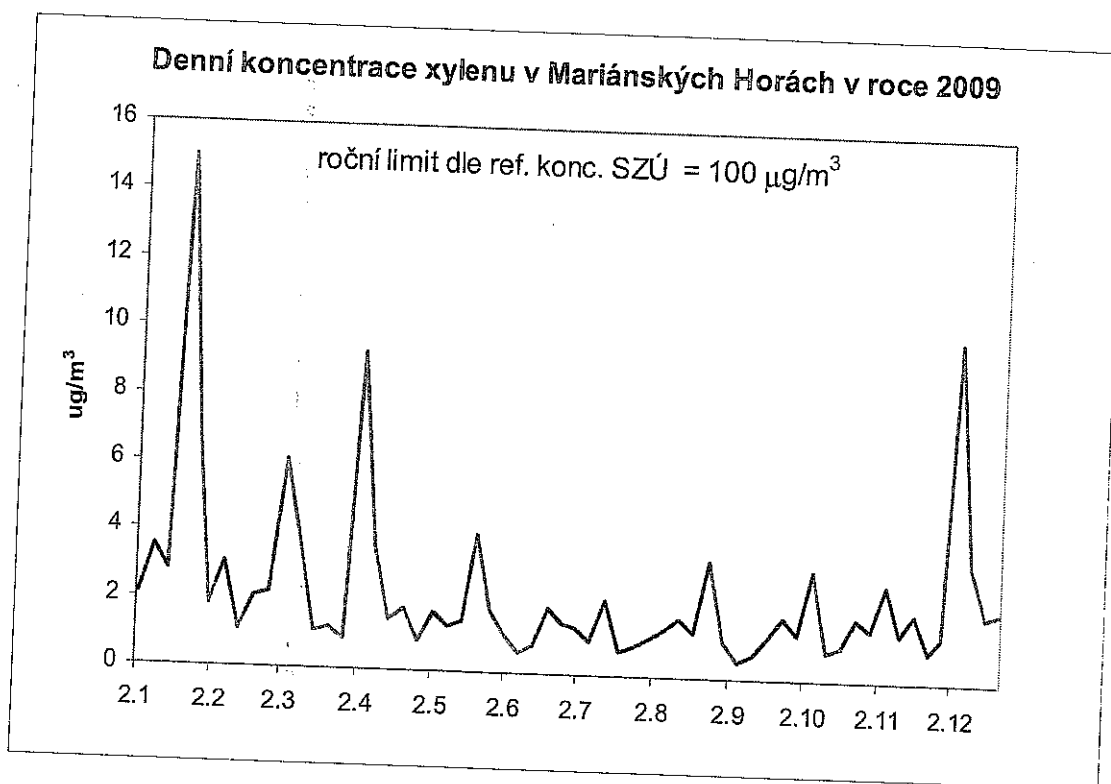

Xylen

výsledky xylenů ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) včetně nejistoty		limit xylenů ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dle referenčních koncentrací SZÚ z 15.4.2003	
roční aritmetický průměr	2,34 (1,73 – 2,95)	roční limit	100

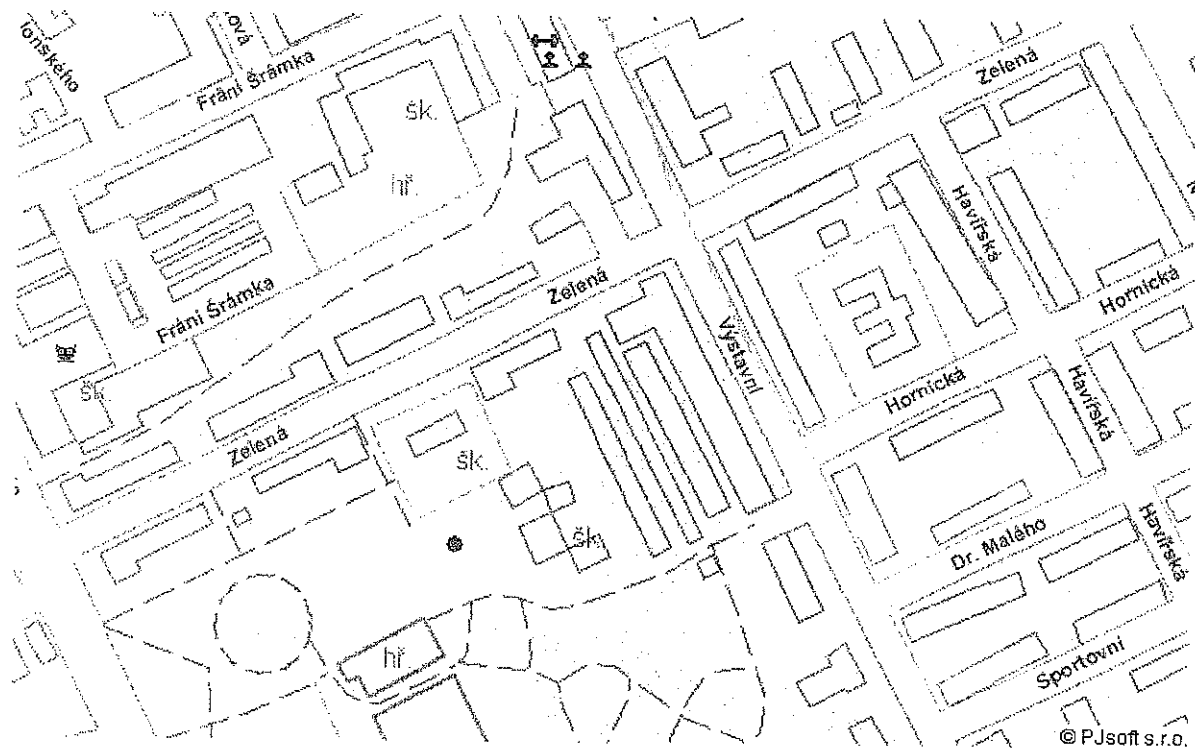
V roce 2009 byla zjištěna průměrná roční koncentrace xylenů na hladině $2,34 \mu\text{g}/\text{m}^3$, což znamená cca 3% ročního limitu. V průběhu roku byla zjištěna maximální denní koncentrace $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$. V posledních pěti letech jsou výsledky srovnatelné a na velice nízké úrovni.

U škodliviny xylenů v roce 2009 byly požadavky dle referenčních koncentrací vydaných SZÚ z 15.4.2003 prokazatelně dodrženy.

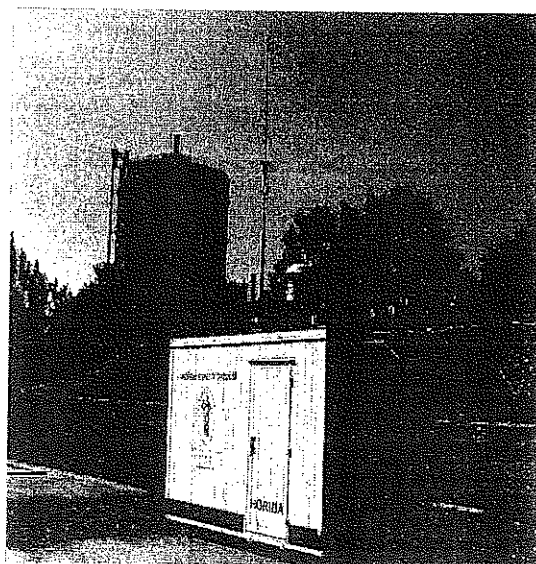

Fotodokumentace :

Mapa umístění měřicího místa

Měřicí stanice

19.2.2013
192119/U/So

Městský soud v Praze
Hybernská 18
111 21 Praha 1

ke sp. zn. 3A 54/2010

žalobce: **Statutární město Ostrava**
IČ 00845451
se sídlem Ostrava, Prokešovo nám. 8, PSČ 729 30

zastoupen **JUDr. Tomášem Sokolem**, advokátem
AK Brož & Sokol & Novák
se sídlem Sokolská 60, Praha 2

žalovaný: **Česká republika -**

a) **Vláda České republiky**
se sídlem Praha 1, nábřeží Edvarda Beneše 128/4, 118 01
IČ 00006599

b) **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Praha 10, Vršovická 1442/65, 100 10
IČ 00164801

c) **Ministerstvo dopravy**
se sídlem Praha 1, nábřeží L. Svobody 12/1222, 110 15
IČ 66003008

žaloba na ochranu před nezákonným zásahem

žádost žalobce o prodloužení lhůty

Jednou
Elektronicky/doporučeně

Ve věci uvedené v rubrice tohoto podání byla žalobci doručena výzva zdejšího soudu ze dne 4.2.2013. Jejím obsahem je požadavek soudu na sdělení, kdy byly žalobci doručeny soudem označené dokumenty, a na předložení kopií dokladů o tomto doručení, pokud má žalobce takové doklady k dispozici.

Žalobce si prostřednictvím svého právního zástupce dovoluje zdejší soud zdvořile požádat o prodloužení lhůty pro vyhovění shora uvedené výzvě, a to o 10 dnů. Důvodem této zdvořilé žádosti žalobce je skutečnost, že archiv žalobce jakožto statutárního města je značně rozsáhlý a žalobci se prozatím nepodařilo ke dnešnímu dni soudem požadované informace a doklady (jež by měly pocházet z doby několika roků zpětně) dohledat, resp. ověřit. Výsledek tohoto archivního zjišťování by si žalobce dovilil soudu sdělit ve shora zmíněné lhůtě 10 dnů.

Statutární město Ostrava